ORSON SCOTT CARD

ENDERŮV STÍN

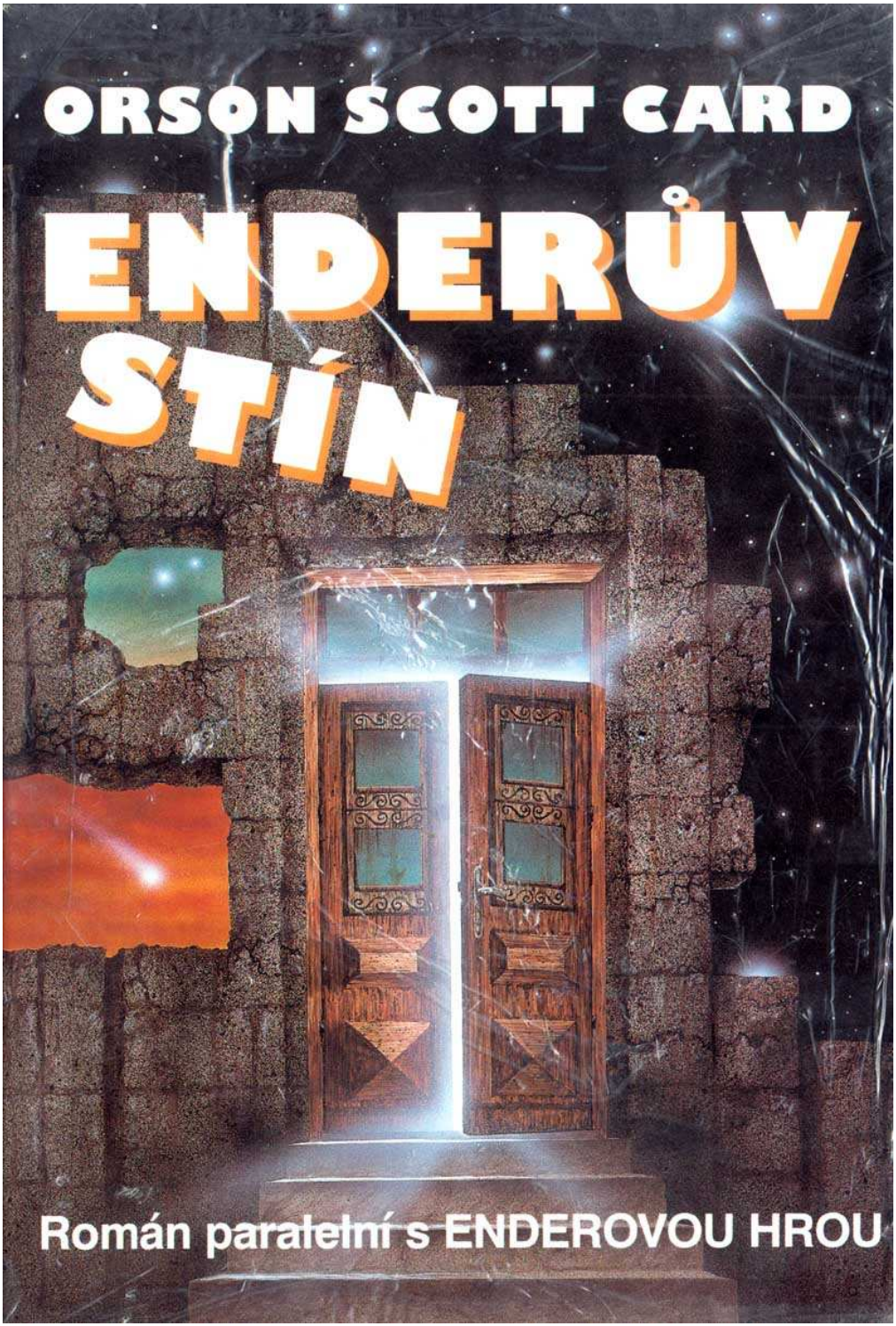

Román paralelní s ENDEROVOU HROU

Název originálu: **ENDER'S SHADOW**

Obálka: **Petr Bauer**

Grafická úprava obálky: **Petr Bauer**

Překlad: **Petr Kotrle**

Redakce: **Helena Šebestová**

Copyright © 1999 by Orson Scott Card
All Rights Reserved
Copyright © 2001 for the Czech translation by P. Kotrle
Copyright © 2001 for Cover by P. Bauer
Copyright © 2001 for the Czech edition
by Laser – books s. r. o.

ISBN 80-7193-092-X

Dickovi a Hazie Brownovým
v jejichž domě nikdo nezná hlad
a v jejichž srdcích
nikdo není cizincem

PŘEDMLUVA

Tato kniha není pokračování v pravém slova smyslu, neboť začíná přibližně ve stejném místě jako *Enderova hra* a také téměř ve stejném okamžiku končí. Ve skutečnosti je to tentýž příběh, s mnoha stejnými postavami a místy děje, pouze vyprávěný z jiného pohledu. Těžko se rozhodnout, jak mu říkat. Doprovodný román? Paralelní román? Možná „paralaxa“, pokud by se mi podařilo prosadit tento vědecký termín do literatury.

Za ideálních okolností by tato kniha měla být stejně přístupná pro čtenáře, kteří *Enderovu hru* nikdy nečetli, jako pro ty, kteří ji četli několikrát. Jelikož to není pokračování, nemusíte znát z *Enderovy hry* nic víc než to, co je obsaženo zde. Přesto - jestli se mi podařilo splnit literární cíl, který jsem si vytkl, pak se tyto dvě knihy doplňují a obohacují. Bez ohledu na to, kterou budete číst jako první, ta druhá by měla v hlavních bodech také obstát se ctí.

Mnoho let jsem s radostí přihlížel tomu, jak *Enderova hra* získává popularitu, obzvlášť mezi čtenáři školního věku. Přestože jsem ji nezamýšlel jako knihu pro mládež, oblíbili si ji mnozí z této věkové skupiny i mnozí učitelé, kteří hledají cesty, jak knihy využít při výuce.

Nikdy mne nepřekvapilo, že existující pokračování - *Mluvčí za mrtvé, Xenocida* a *Děti ducha* - nezískaly u těchto mladších čtenářů takový ohlas. Důvod, který je nabíledni, je ten, že *Enderova hra* se točí kolem dítěte, zatímco pokračování jsou o dospělých. Možná ještě důležitější je to, že *Enderova hra* je, přinejmenším na povrchu, heroický, dobrodružný román, zatímco její pokračování představují úplně jiný typ beletrie, jsou pomalejší, hloubavější, zaměřená víc na myšlenky a zabývají se tématy, která pro mladší čtenáře nejsou tak bezprostředně důležitá.

V poslední době jsem si však uvědomil, že mezera 3 000 let mezi *Enderovou hrou* a jejími pokračováními poskytuje dostatek místa pro další díly, které jsou s originálem spjaty těsněji. V jistém smyslu totiž *Enderova hra* žádná pokračování nemá, neboť další tři knihy samy o

sobě vyprávějí jeden souvislý příběh, zatímco *Enderova hra* je samostatná.

Jistý čas jsem si vážně pohrával s myšlenkou zpřístupnění vesmíru *Enderovy hry* jiným autorům a zašel jsem v tomto směru tak daleko, že jsem vyzval spisovatele, jehož práci velice obdivuji, Neala Shustermana, aby zvážil možnost vytvořit se mnou romány o druzích Endera Wiggina z Bitevní školy. Z našich rozhovorů vyplynulo, že postavou, s níž by se mělo začít, je Fazolek (Bean), dětský voják, k němuž se Ender choval tak, jak se jeho dospělí učitelé chovali k němu.

A pak se stalo něco jiného. Čím déle jsme spolu rozmlouvali, tím víc jsem začínal žárlit na to, že by takovou knihu mohl napsat Neal a ne já. Nakonec jsem pochopil, že jsem s psaním o „dětech ve vesmíru“, jak jsem projektu cynicky říkal, zdaleka neskončil, že mám stále co říct, protože za léta, jež uplynula od prvního vydání *Enderovy hry* v roce 1985, jsem se přece jen něco naučil. A tak i když jsem se nevzdal naděje, že Neal a já spolu budeme moci na něčem pracovat, hbitě jsem si projekt stáhl zpátky.

Brzy jsem zjistil, že je to obtížnější, než se zdá - vyprávět tentýž příběh dvakrát, ale jinak. Brzdil mne fakt, že postavy, z jejichž pohledu se děj odvíjí, jsou sice rozdílné, ale autor je stejný a jeho přesvědčení o fungování světa vyrůstá ze stejných základů. Pomohlo mi, že jsem se za ta léta něco naučil, a proto jsem byl schopen do projektu vnést nové pohledy a hlubší pochopení. Obě knihy pocházejí z jedné hlavy, která však nezůstala stejná; těží ze stejných vzpomínek na dětství, ale nazíraných z jiné perspektivy. Pro čtenáře vytvářejí paralaxu Ender a Fazolek, kteří, nepříliš vzdáleni jeden od druhého, procházejí stejnými událostmi. Autorovi vytvořilo paralaxu tucet let, během nichž starší děti vyrostly a mladší se narodily. Změnil se i svět kolem mne a já jsem se dozvěděl o lidské přirozenosti a o umění několik nových věcí, které jsem předtím neznal.

Teď držíte tuto knihu v rukou. Je na vás, abyste posoudili, zda vám tento literární experiment něco dal. Mně určitě stálo za to ponořit se znovu do stejné studny, neboť voda byla tentokrát hodně jiná, a jestli se z ní nestalo přímo víno, má přinejmenším jinou příchuť, neboť byla vytažena v jiné nádobě. Doufám, že vám bude chutnat stejně, nebo dokonce víc.

Grensboro, Severní Karolína, leden 1999

První část

SPRATEK

KAPITOLA 1

POKE

„Myslíte si, že jste někoho našli, a tak můj program můžete zničehonic zastavit?“

„Nejde o dítě, které našel Graff. Jde o to, že to, co jste nacházela vy, nestálo za nic.“

„Věděli jsme, že pravděpodobnost je mizivá. Ale děti, s nimiž pracuji, vedou nefalšovanou válku, jen aby zůstaly naživu.“

„Vaše děti jsou tak podvyživené, že u nich dochází k vážné psychické újmě, ještě než je začnete testovat. Většina z nich si nevytvořila normální lidské vazby a v hlavě mají takový zmatek, že nevydrží jediný den bez toho, že by něco ukradly, rozbily nebo zničily.“

„I ony představují možnost, tak jako všechny děti.“

„Přesně tato sentimentalita diskredituje celý váš projekt v očích MF.“

Poke měla oči stále otevřené. Také mladší děti měly být ve střehu a někdy dovedly být docela bystré, ale jednoduše si nevšímaly všeho, čeho si všímat měly, a to znamenalo, že pokud chtěla včas zpozorovat nebezpečí, mohla se Poke spoléhat jedině na sebe.

Nebezpečí, před nimiž bylo třeba být ve střehu, byla celá řada. Například poldové. Neukazovali se často, ale když se přece jen objevili, zdálo se, že se obzvlášť zaměřují na to, aby vyčistili ulice od dětí. Oháněli se po nich magnetickými důtkami, zasypávali krutými, bolestivými ranami dokonce i ty nejmenší, nadávali jim, že jsou pakáž, zloději, mor a hanba krásného města Rotterdamu. Poke měla za úkol všimnout si, když nějaký rozruch v dálce naznačí, že by poldové mohli provádět čistku. V takovém případě hvízdla na poplach a drobečkové se rozprchli do úkrytů, dokud nebezpečí nepomine.

Ale poldové nepřijížděli tak často. Opravdové nebezpečí bylo mnohem bezprostřednější - velké děti, tyrani. Poke byla v devíti letech náčelnicí své party (pravda, nikdo z jejích členů nevěděl jistě, že je holka), ale před jedenácti, dvanácti a třináctiletými chlapci a děvčaty, kteří tyranizovali ulice, jí to nebylo nic platné. Dospělí žebráci,

zloději a pouliční prostitutky si malých dětí nevšímali, nanejvýš je odkopli, aby nepřekážely. Ale starší děti, které také patřily k nakopávaným, využívaly své převahy a mladší děti okrádaly. Pokaždé, když její parta našla něco k jídlu - zejména když našli spolehlivý zdroj kuchyňských odpadků nebo někoho, z něhož se daly dostat nějaké drobné nebo kus žvance - museli své výdobytky žárlivě střežit a skrývat, protože tyrani si ze všeho nejraději odnášeli zbytky jídla, které mohli najít u mrňousů. Okrádat mladší děti bylo mnohem bezpečnější než krást v obchodech nebo obírat kolemjdoucí. A navíc se jim to líbilo, Poke to na nich viděla. Dělalo jim dobře, jak se malé děti krčí strachy, poslouchají, kňourají a dávají jim všechno, o co si řeknou.

Proto když se vychrtlé, dvouleté mimino usadilo na popelnici na druhé straně ulice, pozorná Poke si jej okamžitě všimla. To dítě bylo na pokraji podvýživy. Ne, to dítě bylo podvyživené. Vyhublé ručičky a nožičky, komicky, abnormálně velké klouby, nafouklé břicho. A jestli je brzy nezabije hlad, udělá to příchod podzimu, protože mělo jen tenké oblečení a ani toho na sobě nemělo mnoho.

Normálně by mu věnovala jen letmý pohled. Ale tento chlapec měl oči. Ještě se kolem sebe rozhlížel s inteligentním výrazem. Žádná apatie chodících mrtvol, které již nehledají potravu, dokonce se ani nesnaží najít si pohodlné místo, kam by si lehly, než se naposledy nadechnou páchnoucího rotterdamského vzduchu. Koneckonců, smrt by pro ně nebyla tak velká změna. Všichni věděli, že Rotterdam je když ne hlavním, tak alespoň významným přístavem Pekla. Jediný rozdíl mezi Rotterdamem a smrtí byl v tom, že v případě Rotterdamu nebylo zatracení věčné.

Ten malý chlapec - co vlastně dělal? Nehledal potravu. Neupíral oči na chodce. Bylo to jedině v pořádku - stejně nehrozilo, že by tak malému dítěti někdo něco nechal. Všechno, co by dostal, by mu sebralo nějaké jiné dítě, tak proč se obtěžovat? Pokud chtěl přežít, měl se držet starších sběračů odpadků a olizovat po nich obaly od potravin, získávat poslední povlak cukru nebo moučný prach, který ulpěl na obalu, cokoli, co neslízal ten, kdo přišel první. Toto dítě nemělo venku na ulici co získat, pokud je nepřijme nějaká parta, a Poke je nechtěla. Bylo by jen přítěží. Její děti zažívaly krušné časy i bez dalších zbytečných úst.

Začne škemrat, pomyslela si. Bude fňukat a žebrat. Jenže to platí pouze na bohaté. Já mám dost starostí o svou partu. On do ní nepatří, takže se o něho nestarám. I když je malý. Je pro mě vzduch.

Dvě dvanáctileté šlapky, které v této oblasti obvykle nepracovaly, se vynořily zpoza rohu a zamířily k základně Poke. Hluboce hvízdla. Děti se okamžitě rozptýlily. Zůstaly na ulici, ale snažily se nevypadat jako parta.

Nepomohlo to.

Šlapky již věděly, že Poke je náčelník. A skutečně, chytily ji za ruce, přitiskly ji ke zdi a požádaly, aby jim zaplatila za „povolení“. Poke věděla, že nemá smysl tvrdit, že se nemá o co rozdělit - vždycky se snažila mít rezervu, aby mohla usmířit hladové tyrany. Poke viděla, proč tyto šlapky mají hlad. Nevypadaly jako to, o co mají zájem pedofilové, když do těchto končin zabloudí. Byly příliš vychrtlé, vypadaly příliš staře. Takže dokud jim nevyrostou těla a nezačnou být přitažlivé pro méně perverzní klientelu, musely se uchýlit k vybírání odpadků. Poke to pobuřovalo, nechat sebe a svou partu takto okrádat, ale bylo chytřejší je vyplatit. Kdyby ji zmlátily, nemohla by přece dávat pozor na svou partu. Proto je odvedla k jedné tajné skrýši a vytáhla malý pytlík z pekárny, v němž ještě byla polovina původního obsahu.

Pečivo bylo tvrdé, protože je tam schovávala už několik dní právě pro takovou příležitost, ale ty dvě šlapky po něm chňaply, roztrhly pytlík a jedna stačila ukousnout víc než polovinu, než přítelkyni nabídla zbytek. Nebo spíš bývalé přítelkyni, protože takové dravčí chování je živnou půdou rozbrojů. Ty dvě se spolu začaly prát, křičet na sebe, fackovat se a drásat se prsty s dlouhými nehty. Poke jejich boj zblízka sledovala s nadějí, že jim zbývající kus pečiva upadne, ale neměla štěstí. Skončil v ústech dívky, která urvala již první sousto - a tato první dívka vyhrála i rvačku jako takovou, když druhou zahnala na útěk.

Když se Poke otočila, malý chlapec stál hned za ní. Málem o něho zakopla. Ze vzteku, že musela pouličním děvkám obětovat část jídla, do něho strčila kolenem a srazila ho na zem. „Nestoupej si za nikoho, jestli nechceš pokaždé přistát na zadku,“ utrhla se na něho.

Klidně vstal a podíval se na ni, jako by něco očekával, jako by něco chtěl.

„Ne, ty jeden malej prevíte, ode mě nic nedostaneš," řekla Poke. „Kvůli tobě svou tlupu nepřipravím o jedinej fazolek, protože ty za něj *nestojíš*."

Tyrani byli pryč a její tlupa se začínala znovu scházet.

„Proč jsi jim dávala jídlo?" zeptal se chlapec. „Vždyť ho potřebuješ."

„Ó, promiň!" Poke zvýšila hlas, aby ji parta slyšela. „Ty bys asi měl dělat náčelníka party, ne? Při tvojí velikosti ti určitě nedělá problém ochránit jídlo."

„Já ne," odvětil chlapec. „Já přece nestojím za jedinej fazolek, nevzpomínáš?"

„Jasně že vzpomínám. Možná by sis měl vzpomenout i ty a zavřít tu svou hubu."

Parta se rozesmála.

Ale chlapec se nesmál. „Měli byste si sehnat vlastního tyrana," prohlásil.

„Já tyrany *nesháním*, já se jich zbavuju," odpověděla Poke. Nelíbilo se jí, jak se s ní bavil, vzdoroval jí. Ještě minutu a ublíží mu.

„Dáváte jídlo tyranům každý den. Dejte je *jednomu* a domluvte se s ním, aby vás před ostatními bránil."

„Ty myslíš, že mě to nenapadlo, pitomečku? Jenže i když si ho koupím, jak ho udržím? Nebude se za nás bít."

„Když nebude, tak ho zabijte," odvětil chlapec.

To už Poke rozčílilo, ta hloupá nemožnost, síla myšlenky, o níž věděla, že by ji nedokázala uskutečnit. Znovu do něho strčila kolenem a tentokrát si ještě kopla, když upadl. „Možná začnu tím, že zabiju tebe."

„Já přece nestojím ani za fazolek, nevzpomínáš?" připomněl jí chlapec. „Když jednoho tyrana zabiješ a seženeš si dalšího, aby za vás bojoval, bude chtít vaše jídlo a zároveň se vás bude bát."

Nevěděla, co má na tak absurdní myšlenku říct.

„Vyžírají vás," řekl chlapec. „Vyžírají vás. Takže musíte nějakého zabít. Když ho povalíte, bude každý stejně malý jako já. Kámen dovede rozbít každou hlavu."

„Je mi z tebe nanic," prohlásila.

„Protože tě to nenapadlo."

Koketoval se smrtí, když se s ní bavil takovým způsobem. Musel vědět, že kdyby ho zranila, byl by vyřízený.

Jenže v té jeho tenoučké košilce se smrt zabydlela už dávno. Těžko říct, co by se změnilo, kdyby se přiblížila.

Poke se rozhlédla po své partě. Nedokázala z jejich výrazů poznat, co si myslí.

„Nepotřebuju, aby mi nějaký prcek říkal, že mám zabít to, co zabít nemůžeme."

„Malé dítě se postaví za něho, ty strčíš a on přepadne," prohlásil chlapec. „Předem si nachystáte šutráky, cihly. Mlaťte ho do hlavy. Až uvidíte mozek, můžete přestat."

„Mrtvý je mi k ničemu," ohradila se. „Chci mít svého tyrana, aby nás chránil, o mrtvého nestojím."

Chlapec se zazubil. „Takže už se ti můj nápad líbí."

„Tyranům se nedá věřit," odvětila.

„Pohlídá vás u charitní vývařovny," pokračoval chlapec. „Dostanete se dovnitř." Stále se jí díval do očí, ale mluvil tak, aby ho slyšeli ostatní. „Dostane vás do kuchyně *všechny*."

„Malý dítě se do kuchyně nedostane, ty velký ho zmlátí," ozval se Seržant. Bylo mu osm a většinou se choval, jako by si myslel, že je zástupce Poke, byť ve skutečnosti žádného zástupce neměla.

„Když budete mít tyrana, zažene je."

„A jakpak zastaví dva? Nebo tři?" zeptal se Seržant.

„Jak jsem říkal," odpověděl chlapec. „Když ho povalíte, už tak velký nebude. Vezmete na něho šutráky. Připravíte se. Nejsi snad voják? Neříkají ti Seržant?"

„Nebav se s ním, Serži," nařídila Poke. „Nechápu, proč se vybavujeme s nějakým dvouletým skrčkem."

„Jsou mi čtyři."

„Jak se jmenuješ?" zeptala se Poke.

„Nikdo mi nikdy jméno nedal."

„Chceš říct, že jsi tak pitomej, že si nepamatuješ vlastní jméno?"

„Nikdo mi nikdy jméno nedal," zopakoval chlapec. Pořád ležel na zemi, obklopený partou, a díval se jí do očí.

„Nestojí ani za fazolek," připomněla.

„Jak je libo," řekl.

„Jasně," ozval se Seržant. „Prašivěj fazolek."

„Tak, a teď máš jméno," uzavřela Poke. „Vrať se a sedni si na tu popelnici. Budu o tom přemýšlet."

„Potřebuju něco k jídlu," prohlásil Fazolek.

„Jestli nějakého tyrana seženu, jestli ten tvůj nápad bude fungovat, třeba ti něco dám.“

„Potřebuju něco teď.“

Věděla, že je to pravda.

Sáhla do kapsy a vylovila z ní šest buráků, které si šetřila. Posadil se, vzal si z její ruky pouze jeden, dal si ho do úst a pomalu žvýkal.

„Vezmi si je všechny,“ vyzvala ho netrpělivě.

Napřáhl k ní ručku. Byla slabá. Nedokázal ji zatnout v pěst. „Všechny je neudržím,“ vysvětlil. „Nejde mi to.“

Kruci. Plýtvala výbornými buráky na dítě, které stejně zemře.

Ale rozhodla se, že jeho nápad vyzkouší. Bylo to drzé, ale byl to pro ni vůbec první plán, který nabízel naději, že by mohlo být lépe, že by se na jejich žalostném životě mohlo něco změnit, aniž by si musela obléknout dívčí šaty a dát se na řemeslo. A jelikož to byl jeho nápad, parta musela vidět, že se k němu zachovala spravedlivě. Když chce člověk zůstal náčelníkem party, musí jim pořád ukazovat, že je spravedlivý.

Proto držela ruku nataženou, dokud po jednom nesnědl buráky všechny.

Když spolkl poslední, znovu se jí na dlouhou chvíli zadíval do očí a potom ji upozornil: „Připrav se, že ho budeš muset zabít.“

„Chci ho živého.“

„Připrav se ho zabít, když to nebude ten pravý.“ S těmito slovy se Fazolek odbatolil přes ulici ke své popelnici a pracně na ni vylezl, aby měl rozhled.

„Tobě nejsou čtyři roky!“ vykřikl za ním Seržant.

„Jsou mi čtyři, ale jsem malý,“ odpověděl stejně hlasitě.

Poke Seržanta umlčela a společně s ním se vydala hledat kameny, cihly a kusy škváry. Jestli se chtěli pustit do boje, měli by se vyzbrojit.

Fazolkovi se nové jméno nelíbilo, ale bylo to jméno a mít jméno znamenalo, že ho někdo jiný zná a potřebuje mu nějak říkat, a to bylo dobré. Dobrých bylo i těch šest buráků. Jeho ústa skoro nevěděla, co si s nimi mají počít. Žvýkání bolelo.

Stejně bolelo dívat se, jak Poke kazí plán, který jí svěřil. Fazolek si ji nevybral proto, že by byla nejchytřejším náčelníkem party v Rotterdamu. Právě naopak. Její parta tak tak přežívala, protože neměla

nijak zvlášť dobrý odhad. A měla příliš mnoho soucitu. Nebyla dost chytrá, aby si opatřila dost jídla pro sebe a vypadala, že je dobře živená, takže členové její party sice věděli, že je hodná a měli ji rádi, ale v cizích lidech nevzbuzovala dojem, že je úspěšná. Nevypadala na to, že svůj úkol plní dobře.

Jenže kdyby svůj úkol opravdu *plnila* dobře, vůbec by ho nevyslechla. Nikdy by se k ní nedostal. Nebo by si ho sice poslechla a nápad by se jí zalíbil, ale musela by se ho zbavit. Tak to na ulici chodilo. Hodné děti umíraly. Poke byla skoro až příliš hodná na to, aby se udržela naživu. Na to Fazolek spoléhal. Ale zároveň se toho teď bál.

Zatímco jeho tělo stravovalo samo sebe, Fazolek sázel na pozorování lidí. Pokud by to Poke nedokázala zužitkovat, byl by to ztracený čas. Ne že by Fazolek nepromarnil spoustu času sám. Když začal pozorovat, co děti na ulici dělají, jak si navzájem kradou, od úst, z kapes, jak ze sebe prodávají všechno, co se prodat dá, pochopil, co by se dalo vylepšit, kdyby někdo trochu zapřemýšlel, jenže svému úsudku nevěřil.

Byl přesvědčen, že musí být ještě něco jiného, co nechápe. Všemi silami se snažil dozvědět se víc - o všem. Naučit se číst, aby věděl, co říkají nápisy na obchodech, náklaďácích, dodávkách a popelnicích. Naučit se pořádně holandsky a jazyk MF, aby rozuměl všemu, co se kolem něho říká. Neprospívalo mu, že musel stále myslet na to, jaký má hlad. Pravděpodobně by dokázal najít víc jídla, kdyby netrávil tolik času studováním lidí. Ale nakonec si uvědomil, že to již pochopil. Chápal to od začátku. Žádné tajemství, kterému Fazolek nerozuměl, protože byl ještě malý, prostě neexistovalo. Všechny tyhle děti dělaly všechno tak hloupě proto, že byly hloupé.

Byly hloupé a on byl chytrý. Tak proč byl potom on vyhládlý na smrt, a tyhle děti pořád žily? To byl okamžik, kdy se rozhodl jednat. Tehdy si jako náčelníka party, k níž se přidá, vybral Poke. A teď seděl na popelnici a díval se, jak to kazí.

Vůbec první, co udělala, bylo to, že si vybrala špatného tyrana. Potřebovala někoho, kdo těžil jen ze své velikosti, kterou ostatní zastrašoval. Potřebovala někoho, kdo bude velký a hloupý, krutý, ale ovladatelný. Jenže ona si místo toho vzala do hlavy, že potřebuje někoho *malého*. Ne, huso! Huso! Fazolek měl co dělat, aby se na ni nerozkřičel, když zpozorovala blížící se cíl, tyrana, který si podle

komiksového hrdiny říkal Achilles. Byl malý, podlý, chytrý a rychlý, ale kulhal na jednu nohu. Proto ji napadlo, že ho snadněji dostane na zem. Huso! Nejde jenom o to dostat ho na zem - napoprvé se dá srazit každý, protože to nečeká. Ty potřebuješ někoho, kdo dole zůstane.

Neřekl však nic. Nemohl ji proti sobě popudit. Uvidíme, co se stane. Uvidíme, jaký je Achilles, když je bit. Však ona to pozná - nepůjde to a ona ho bude muset zabít, tělo schovat a zkusit to znovu s jiným tyranem, než se rozkřikne, že nějaká tlupa malých dětí má políčeno na tyrany.

Achilles se blíží, nese se jako páv - nebo možná ho k takové houpavé chůzi nutí deformovaná noha - a Poke se přehnaně krčí, snaží se uniknout. Zkazila to, pomyslel si Fazolek. Achilles to hned pochopí. Něco se děje. Měla ses chovat jako normálně! Huso! Proto se Achilles mnohem víc rozhlíží. Je opatrný. Říká mu, že má něco schovaného - tato fáze je normální - a vede ho do pasti v uličce. Jenže podívejte, on se drží zpátky. Dává si pozor. Nevyjde to.

Ale vychází to, díky kulhavé noze. Achilles vidí, jak past sklapává, ale nemůže se dostat pryč. Několik malých dětí se mu zezadu věší na nohy, Poke a Seržant se do něho opírají zepředu a on jde k zemi. Vzápětí se na jeho tělo a špatnou nohu snášejí cihly, a jsou hozené prudce – malé děti to chápou, plní svůj úkol, přestože Poke je hloupá - a vida, to je ono, Achilles *má* strach, myslí si, že ho čeká smrt.

Tou dobou už Fazolek na svém bidýlku neseděl. Byl v uličce, díval se, postupoval blíž. Přes dav nebylo pořádně vidět. Tlačí se dopředu a malé děti - které jsou všechny větší než on - ho poznávají, chápou, že si zaslouží to vidět, a pouštějí ho dál. Stojí přímo u Achillovy hlavy. Poke stojí nad ním s velkým kusem škváry a mluví.

„Dostaneš nás do fronty na jídlo v útulku.“

„Jasně, dostanu, slibuju.“

Nevěř mu. Podívej se mu do očí, hledají slabost.

„I ty tak dostaneš víc jídla, Achille. Získáš mou partu. Když budeme mít dost jídla, budeme silnější a přineseme ti víc. Potřebuješ nějakou partu. Ostatní tyrani tě odstrkují - viděli jsme je! - ale s námi si to nebudeš muset nechat líbit. Chápeš, jak to uděláme? Jsme armáda.“

Fajn, už mu to dochází. Byl to dobrý nápad a Achilles nebyl hloupý, takže mu to dávalo smysl.

„Když je to tak geniální, proč jsi to neudělala už dřív, Poke?“

Nenašla na to odpověď. Místo toho zalétla pohledem k Fazolkovi.

Byl to jen letmý pohled, ale Achilles jej zachytil. A Fazolek poznal, co mu blesklo hlavou. Tak to bylo nápadné.

„Zabij ho,“ promluvil Fazolek.

„Neblázni,“ řekla Poke. „On to bere.“

„Je to tak,“ přisvědčil Achilles. „Beru to. Je to dobrý nápad.“

„Zabij ho,“ zopakoval Fazolek. „Když ho nezabiješ teď, zabije on tebe.“

„To dovolíš, aby se s tebou takový usoplenec takhle bavil?“ zeptal se Achilles.

„Buď ty nebo on,“ pokračoval Fazolek. „Zabij ho a vezmi dalšího.“

„Další nebude mít kulhavou nohu,“ řekl Achilles. „Další si nebude myslet, že vás potřebuje. Já to vím. Beru to. Já jsem ten, kterého chcete. Dává to smysl.“

Možná po Fazolkově varování začala být ostražitější. Ještě nepodlehla. „Nezačneš se potom stydět, že máš v partě hromadu malých dětí?“

„Je to *tvoje* parta, ne moje,“ odvětil Achilles.

Lže, pomyslel si Fazolek. Ty nevidíš, že ti lže?

„Jestli to mám k něčemu přirovnat,“ pokračoval Achilles, „pro mě je to rodina. Jsou to moji bratři a sestry. A o svou rodinu se musím postarat, ne?“

Fazolek okamžitě pochopil, že Achilles zvítězil. Jako silný tyran nazval tyto děti svými sestrami a bratry. Fazolek viděl ten hlad v jejich očích. Nebyl to obyčejný hlad, v němž šlo o jídlo, ale opravdový, hluboký hlad po rodině, po lásce, po tom někam patřit. Tím, že byli v partě Poke, se jim po této stránce mnoho nedostávalo. Ale Achilles sliboval víc. Přebil nejlepší nabídku, jakou Poke mohla udělat. Teď už bylo příliš pozdě ho zabít.

Příliš pozdě, ale na okamžik se zdálo, jako by Poke byla tak hloupá, že udělá další krok a nakonec ho přece jen zabije. Zvedla kus škváry výš a chystala se jím mrštit.

„Ne,“ zarazil ji Fazolek. „Nemůžeš. Teď už je rodina.“

Spustila škvárový balvan do výšky pasu. Pomalu se otočila a podívala se na Fazolka. „Zmiz odsud. Ty do mé party nepatříš. Tady nedostaneš *nic*.“

„Ne,“ ozval se Achilles. „To mě raději zabij, jestli se k němu chceš takhle chovat.“

Och, to znělo odvážně. Jenže Fazolek věděl, že Achilles odvážný není. Jen chytrý. Už zvítězil. To, že ležel na zemi a Poke stále držela kus škváry, nic neznamenalo. Teď to byla jeho parta. Poke skončila. Bude ještě chvíli trvat, než to kromě Fazolka a Achilla někdo pochopí, ale zkouška autority se konala tady a teď a Achilles byl předurčen k vítězství.

„Tenhle malý chlapec možná nepatří do tvé party,“ řekl Achilles, „ale je členem mé rodiny. Přestaň říkat mému bratrovi, aby zmizel.“

Poke váhala. Chvíli. O chvíli déle.

Dostatečně dlouho.

Achilles se posadil. Promnul si pohmožděná místa, zkontroloval podlitiny. V žertu se s obdivem rozhlédl po malých dětech, které se do něho pustily cihlami. „Vy jste mi dali, uličníci!“ Rozesmáli se - nejdřív nervózně. Neublíží jim, protože oni ublížili jemu? „Nebojte se,“ pokračoval. „Ukázali jste mi, co dokážete. Uvidíte, že to budeme muset předvést ještě mnoha tyranům. Potřeboval jsem vědět, že to dokážete. Dobrá práce. Jak se jmenujete?“

Postupně se naučil jejich jména. Naučil se je všechna a pamatoval si je, a když nějaké zapomněl, hned se hrozně omlouval, viditelně se snažil, aby si je vryl do paměti. O čtvrt hodiny později už ho milovali.

Když to dokázal, uvažoval Fazolek, když dovede tak dobře lidi získávat, aby ho měli rádi, proč to neudělal dřív?

Protože tihle troubové vždycky hledají moc nahoře. Lidé, kteří jsou nad tebou, se s tebou nikdy nebudou chtít rozdělit o moc. Proč k nim vzhlížet? Od nich nedostaneš nic. Ale když dáš naději lidem pod sebou, když jim ukážeš, že je uznáváš, takoví ti moc dají, protože si myslí, že žádnou nemají, a proto jim nevadí se jí vzdát.

Achilles se postavil, trochu otřesený, špatná noha ho bolela víc než obvykle. Všichni couvli, udělali mu prostor. Kdyby chtěl, mohl odejít. Odejít a nikdy se nevrátit. Nebo dojít pro několik dalších tyranů, vrátit se a partu potrestat. Ale zůstal stát, pak se usmál, zalovil v

kapse a vytáhl něco, co by nikdo nečekal. Hromádku rozinek. Plnou hrst. Dívali se mu na ruku, jako by na dlani měl stopu po hřebíku.

„Nejdřív malí bratříčci a sestřičky," řekl. „První ti nejmenší." Podíval se na Fazolka. „Ty."

„Jemu ne!" ozval se druhý nejmenší. „Vždyť ho ani neznáme."

„To Fazolek chtěl, abychom tě zabili," dodal další.

„Fazolku," oslovil ho Achilles. „Fazolku, že ti šlo jenom o blaho mojí rodiny?"

„Jistě," odvětil Fazolek.

„Chceš rozinku?"

Fazolek přikývl.

„Nejdřív ty. Ty jsi ten, kdo nás všechny svedl dohromady, je to tak?"

Jednou ho Achilles buď zabije nebo nezabije. V tuto chvíli šlo pouze o rozinku. Fazolek si ji vzal. Vstrčil si ji do úst. Ani ji nerozkousal. Jen nechal sliny, ať ji rozpouštějí, vytahují z ní chuť a vůni.

„I kdybys ji držel v ústech nevím jak dlouho," řekl Achilles, „zpátky v zrnko vína se nepromění."

„Co je to zrnko vína?"

Achilles se mu smál, že ani teď nezačal žvýkat. Potom rozdal rozinky dalším dětem. Poke se o tolik rozinek nikdy nerozdělila, protože jich nikdy neměla tolik, aby se o ně rozdělit mohla. Jenže to malé děti nemohly pochopit. Budou si říkat: Poke nám dala odpadky a Achilles nám dal rozinky. Protože byli hloupí.

KAPITOLA 2

VÝVAŘOVNA

„Vím, že jste tuto oblast již prohledávala a pravděpodobně jste s Rotterdamem téměř hotova, ale v poslední době, po vaší návštěvě, se děje něco, co… vlastně nevím, jestli to má nějaký význam, asi jsem neměla volat.“

„Řekněte mi, o co jde. Poslouchám.“

„Ve frontách odjakživa propukají bitky. Snažíme se jim zabránit, ale máme jen několik dobrovolníků, které potřebujeme k udržování pořádku uvnitř jídelen a k vydávání stravy. Takže víme, že mnoho dětí, na něž by se mělo dostat, se do řady vůbec nedostane, protože je vyženou. A když se přece jen pokusíme surovostem udělat přítrž a pustíme některé malé dítě dovnitř, vyřádí se na něm potom. Takové dítě už nikdy neuvidíme. Je to ohavné.“

„Přežijí ti nejschopnější.“

„Ti nejkrutější. V civilizaci by to mělo být opačně.“

„Civilizovaná jste vy. Oni nejsou.“

„V každém případě se to změnilo. Zčistajasna. Během několika posledních dní. Nevím proč. Já jenom - říkala jste, že kdyby se dělo cokoli neobvyklého - ať je za tím kdokoli - chci říct, může se znenadání znovu vyvinout civilizace uprostřed dětské džungle?“

„To je jediné místo, kde se kdy vyvine. V Delftu jsem skončila. Nic jsme tady nenašli. Už mám místních restaurací dost.“

V následujících týdnech se Fazolek držel v pozadí. Neměl co nabídnout - jeho nejlepší nápad již využili. A věděl, že vděčnost nevydrží dlouho. Nebyl velký a mnoho nesnědl, jenže kdyby se pořád pletl pod nohy, otravoval ostatní a brebentil na ně, brzy by se stalo nejenom legrací, ale také populární zábavou odpírat mu jídlo v naději, že umře nebo odejde.

Přesto na sobě často cítil Achillovy oči. Všímal si toho, aniž by pociťoval strach. Kdyby ho Achilles zabil, co by se stalo? Stejně ho od smrti dělilo jen několik dní. Znamenalo by to pouze fakt, že jeho

plán nakonec nevyšel tak dobře, ale vzhledem k tomu, že stejně jiný neměl, bylo jedno, jestli se nakonec ukáže, že nebyl dobrý. Jestli si Achilles pamatoval, jak naléhal na Poke, aby ho zabila - a on si to samozřejmě pamatoval - a jestli Achilles spřádal plány, jak a kdy zemře, Fazolek nemohl udělat nic, čím by tomu zabránil.

Podlézáním by si nijak nepomohl. Pouze by to vypadalo jako slabost, a Fazolek dlouho sledoval, jak tyrani - a Achilles v srdci tyranem zůstal - využívají strachu ostatních dětí, a když někdo projeví slabost, chovají se k němu ještě hůř. Nepomohly by ani další dobré nápady - předně proto, že Fazolek žádné neměl, a pak proto, že Achilles by to bral jako urážku své autority. Ani ostatním dětem by se nelíbilo, kdyby se Fazolek nadále choval, jako by byl jediný, kdo má něco v hlavě. Už tak mu zazlívali, že vymyslel tento plán, který jim změnil život.

Změna totiž nastala okamžitě. Hned první ráno. Achilles poslal Seržanta, aby se postavil do řady u Helžiny vývařovny na Aert Van Nes Straat, protože, jak prohlásil, když už nám mají vymlátit duši z těla, proč se nepokusit o to nejlepší jídlo, které je v Rotterdamu zadarmo k mání, pokud nás před smrtí nechají něco sníst. Vedl spoustu podobných řečí, ale večer před akcí je přinutil nacvičovat taktiku až do posledního světla, aby lépe spolupracovali a hned se neprozradili, jako se to stalo, když šli po něm. Cvičení jim dodávalo sebedůvěru. Achilles stále říkal: „Tohle budou čekat," a „Zkusí toto," a jelikož byl sám tyranem, věřili mu tak, jak nikdy nevěřili Poke.

Poke byla hloupá, a proto se dál snažila vystupovat, jako by velela ona, jako by pouze svěřila jejich výcvik Achillovi. Fazolek Achilla obdivoval, že se s ní nehádá, a přitom nijak nemění své plány nebo příkazy podle toho, co řekla. Když ho vybídla, aby dělal něco, co už dělal, pokračoval v tom. Žádný projev odporu se nekonal. Žádný boj o moc. Achilles se choval, jako by byl vítězem, a protože ostatní děti stály za ním, byla to pravda.

Fronta se před Helžinou jídelnou vytvořila časně. Achilles pozorně sledoval, že ve způsobu, jak se tyrani, kteří přišli později, zařazují do fronty, je jistá hierarchie - každý věděl, kdo má před ním přednost. Fazolek se snažil odhalit princip, jímž Achilles vybral tyrana, s nímž měl Seržant vyvolat roztržku. Nebyl to ten nejslabší, což bylo chytré, protože kdyby si vyšlápli na nejslabšího tyrana, řekli by si každý den o další bitky. Nebyl to ani ten nejsilnější. Zatímco Seržant

přecházel ulici, Fazolek se snažil přijít na to, co je na cílovém tyranovi tak zvláštního, že se Achilles rozhodl zrovna pro něho. A potom to pochopil - byl to nejsilnější tyran, který s sebou neměl žádné přátele.

Cíl byl mohutný a tvářil se zlověstně, takže porazit ho by vypadalo jako důležité vítězství. Ale s nikým se nebavil, s nikým se nezdravil. Byl mimo své teritorium a několik ostatních tyranů po něm vrhalo nasupené pohledy, měřilo si ho. Možná by se rvačka strhla, i kdyby si Achilles nevybral právě tuto frontu na polévku a tohoto cizince.

Seržant se s ledovým klidem zařadil přímo před cíl. V první chvíli tam cíl pouze stál a prohlížel si ho, jako by nevěřil vlastním očím. To malé dítě si svůj osudový omyl jistě uvědomí a uteče. Jenže Seržant se tvářil, jako by si vůbec nevšímal, že tam cíl je.

„Hej!“ ozval se cíl a prudce do Seržanta strčil. Podle úhlu šťouchnutí měl Seržant z řady vypadnout. Jenže Seržant se zařídil podle Achillových instrukcí: hned došlápl a vrhl se dopředu, takže narazil do tyrana, který stál v řadě před cílem, přestože to nebyl směr, jímž ho cíl postrčil.

Tyran vpředu se otočil a obořil se na Seržanta, který zakňoural: „On do mě strčil.“

„Skočil na tebe sám,“ řekl cíl.

„Vypadám snad na takového blbce?“ prohlásil Seržant.

Tyran vpředu si změřil cíl. Cizinec. Silný, ne však neporazitelný. „Dávej si pozor, kostlivče.“

Mezi tyrany to byla přímá urážka, neboť naznačovala neschopnost a slabost.

„Ty si dávej pozor.“

V průběhu této výměny dovedl Achilles skupinku vybraných mladších dětí k Seržantovi, jenž riskoval život a zdraví, když zůstával mezi dvěma tyrany. Těsně předtím, než k nim došli, proběhli dva mladší chlapci řadou na druhou stranu a zaujali pozice u zdi, těsně mimo zorné pole cíle. Potom Achilles začal křičet.

„Co si sakra o sobě myslíš, ty použitej hajzlpapíre! Poslal jsem mladýho, aby mi držel místo ve frontě, a tys do něho strčil? Strčil jsi ho tady na mýho *kámoše*?“

Samozřejmě žádní kamarádi nebyli - Achilles v této části Rotterdamu patřil k nejníže postaveným rváčům a vždycky si stoupal do fronty jako poslední z tyranů. Jenže cíl to nevěděl a neměl čas to zjis-

tit. Ve chvíli, kdy se otočil proti Achillovi, mu totiž chlapci, kteří stáli za ním, skočili na lýtka. Nečekalo se na obvyklou výměnu strkanců a silných řečí před vlastní bitkou. Achilles to zahájil a ukončil brutálně rychle. Ve chvíli, kdy mladší chlapci zaútočili, prudce strčil a cíl tvrdě dopadl na dlážděnou ulici. Zůstal ležet a nechápavě mrkal. Ale to již dvě další malé děti podávaly Achillovi dvě velké, volné dlažební kostky. Jedna, druhá, Achilles jimi mrštil na protivníkovu hruď. Fazolek slyšel, jak žebra zapraskala jako větvičky.

Achilles tyrana zvedl za košili a praštil jím na ulici. Zasténal, zkusil se pohnout, znovu zasténal a zůstal nehybně ležet.

Ostatní v řadě před bitkou couvli. Bylo to porušení pravidel. Když se spolu tyrani rvali, řešili to v uličkách a nesnažili se toho druhého vážně zranit; bojovali, dokud se neukázalo, kdo má navrch, a tím to skončilo.

Tohle bylo něco nového. Použít dlažební kostky, lámat kosti. Vyděsilo je to ne proto, že Achilles vypadal tak hrozivě, ale proto, že udělal zakázanou věc a udělal ji otevřeně.

Achilles dal okamžitě znamení Poke, aby přivedla zbytek party a zaplnila mezeru v řadě. Achilles si zatím pyšně vykračoval sem a tam podél fronty a z plných plic řečnil: „Klidně mě urážejte, mně to nevadí, jsem jenom mrzák, jsem jenom kluk, co kulhá! Ale do mojí rodiny nikdo strkat nebude! Opovažte se vystrčit některé z mých dětí z řady! Slyšíte? Protože když to uděláte, nějaký naklaďák, který pojede touhle ulicí, vás srazí a poláme vám kosti, tak jako se to stalo tomuhle otravovi, a příště může dojít na vaši hlavu a mozek vám vypadne na ulici. Musíte si dávat pozor na rychle jedoucí naklaďáky, vzpomeňte si na ten, který přímo tady před mou polévkovou vývařovnou srazil tohohle hovňouska!“

Už to bylo venku, hozená rukavice. *Moje* vývařovna. A Achilles se nedržel zpátky, nedával najevo ani náznak váhavosti. Belhal se podél fronty sem a tam a neustále tlachal. Každému tyranovi se podíval do obličeje a vyzval ho, aby zkusil něco namítnout. Na druhé straně fronty kopírovali jeho pohyb dva mladší chlapci, kteří pomáhali dostat cizince na zem, a Seržant se naparoval vedle Achilla, evidentně šťastný a samolibý, čišela z nich sebedůvěra, na rozdíl od ostatních tyranů, kteří se neustále ohlíželi, aby měli přehled o tom, co ti chytači nohou za nimi dělají.

A nebyly to jen řeči a chvástání. Když se jeden z tyranů začal tvářit vzpurně, Achilles si stoupl přímo před něho. Ale jak si předem naplánoval, nepustil se do toho vzpurného - ten byl totiž připravený, že se něco stane, říkal si o to. Místo toho se chlapci vrhli na tyrana, který stál v řadě hned za ním. Jen co skočili, Achilles se otočil, strčil do nového terče a rozkřičel se: „Co ti na tom připadá k smíchu?“ Okamžitě měl v ruce další dlažební kostku, se kterou stál nad poraženým, ale nepoužil ji. „Odejdi na konec řady, idiote. Máš štěstí, že tě nechám jíst ve své vývařovně!“

Toho vzpurného to dokonale odzbrojilo, neboť tyran, jehož Achilles srazil k zemi a zjevně mohl ošklivě zřídit, stál v hierarchii o stupínek níž. Takže vzpurnému nikdo nepohrozil ani neublížil, a přesto Achilles zvítězil přímo před jeho očima a jeho se to nedotklo.

Dveře vývařovny se otevřely. Achilles ihned byl u ženy, která je otevřela, usmíval se a vítal se s ní jako starý kamarád. „Děkuji, že nás dnes nakrmíte,“ řekl. „Já budu jíst jako poslední. Děkuji vám, že mé přátele vezmete dovnitř. Děkuji vám, že mou rodinu nakrmíte.“

Žena ve dveřích věděla, jak to na ulici chodí. Znala i Achilla a pochopila, že se tady děje něco velice zvláštního. Achilles vždycky jedl jako poslední z větších chlapců a tvářil se při tom poněkud zahanbeně. Ale dřív než se jeho ochráncovský přístup mohl komukoli začít zajídat, dorazili ke dveřím první ze skupiny vedené Poke. „Moje rodina,“ vyhlásil hrdě Achilles, když vpouštěl každé ze svých dětí do chodby. „Postarejte se o moje děti dobře.“

Dokonce i Poke nazval svým dítětem. Pokud si toho ponížení vůbec všimla, nedala to nijak najevo. Jediné, na čem jí záleželo, byl zázrak, že se dostala do polévkové vývařovny. Plán se zdařil.

A Fazolkovi bylo úplně jedno, zda to považovala za svůj plán nebo Fazolkův, alespoň dokud neměl v ústech první hlt polévky. Pil ji co nejpomaleji, ale stejně bylo po ní tak rychle, že se tomu zdráhal uvěřit. To bylo všechno? A jak se mohlo stát, že si tolik té vzácné tekutiny vybryndal na košili?

Rychle si nacpal chléb za oděv a zamířil ke dveřím. Nabrat chléb a odejít byl Achillův nápad, a byl dobrý. Někteří tyrani ve vývařovně určitě začnou plánovat odplatu. Pohled na to, jak se malé děti krmí, jim půjde pořádně na nervy. Achilles sliboval, že zanedlouho si na to zvyknou, ale první den bylo důležité, aby se všechny malé děti dostaly pryč, dokud tyrani budou ještě jíst.

Když Fazolek došel ke dveřím, fronta stále ještě vcházela. Achilles stál u dveří a rozmlouval s tou ženou o tragickém incidentu, k němuž ve frontě došlo. Bylo nutné přivolat záchranku, aby zraněného chlapce odvezla - momentálně již na ulici nesténal. „Klidně to mohlo potkat některé z malých dětí," říkal. „Potřebujeme, aby tady byl policista, který by na dopravu dohlížel. Kdyby tady stál policajt, ten řidič by určitě tak lehkomyslný nebyl."

Žena souhlasila. „Asi to bylo hrozné. Prý měl půlku žeber zlomených a propíchnuté plíce." Tvářila se smutně, dlaněmi nervózně drhla o sebe.

„Fronta se začíná tvořit, když je ještě tma. Je to nebezpečné. Nedalo by se sem dát světlo? Musím myslet na své děti," mluvil dál Achilles. „Vy nechcete, aby moje malé děti byly v bezpečí? Jsem snad jediný, komu na nich záleží?"

Žena zamumlala něco o penězích a o tom, že polévkové vývařovny nemají velký rozpočet.

Poke u dveří děti počítala a Seržant je vyháněl na ulici.

Fazolek pochopil, že Achilles se snaží dospělé přesvědčit, aby je ve frontě chránili, a usoudil, že v takové chvíli může být užitečný. Jelikož tato žena byla soucitná a Fazolek byl z dětí daleko nejmenší, věděl, že na ni může mít největší vliv. Došel k ní a zatahal ji za vlněnou sukni. „Děkuju, že jste na nás dohlédla," řekl. „Je to poprvé, co jsem se dostal do vývařovny. Taťka Achilles říkal, že nás ochráníte, abychom se tady my, malí, mohli každý den najíst."

„Ach, ty malý ubožáčku! Podívejte na to." Po tvářích jí stékaly slzy. „Pojď ke mně, chudinko." Objala ho.

Achilles se na to díval a zářil. „Musím na ně dát pozor," řekl potichu. „Musím je uchránit."

Potom svou rodinu - o tom, že by to byla její parta, si už Poke mohla nechat nanejvýš zdát - od Helžiny vývařovny odvedl. Pochodovali v řadě za sebou, dokud nezahnuli za roh domu. Tam se chytili za ruce a rozběhli se, co jim nohy stačily, aby se od Helžiny vývařovny dostali co nejdál. Bylo jim jasné, že po zbytek dne se budou muset schovávat. Tyrani je budou po dvou, po třech hledat.

Jenže oni si mohli dovolit se schovat, protože dnes již jídlo hledat nemuseli. Polévka jim dala víc kalorií, než kolik normálně získávali, a ještě měli chléb.

První chlebová daň samozřejmě připadla Achillovi, který polévku neměl. Každé dítě uctivě nabídlo chléb svému novému taťkovi a on si od každého jednou kousl. Pomalu sousto rozžvýkal, spolkl je a pak vzal do ruky další nabízený chléb. Byl to docela dlouhý obřad. Achilles si ukousl pořádné sousto chleba od každého kromě dvou: Poke a Fazolka.

„Díky," řekla Poke.

Byla tak hloupá, že to měla za projev uznání. Fazolek se ošálit nenechal. Tím, že si neukousl z jejich chleba, je Achilles vyčleňoval z rodiny. Jsme mrtví, blesklo mu hlavou.

Proto se Fazolek držel zpátky, hlídal si jazyk a v následujících týdnech se snažil chovat nenápadně. Proto si dával záležet, aby nezůstával sám. Vždycky bylo na dosah nějaké jiné dítě.

Ale nezdržoval se v blízkosti Poke. Nechtěl, aby si ho někdo zapsal do paměti jako toho, kdo patří k Poke.

Od dalšího rána hlídkoval před Helžinou vývařovnou dospělý a třetího dne se objevilo nové osvětlení. Do konce týdne vystřídal dospělého hlídače policista. Přesto Achilles nikdy nevyvedl svou skupinu z úkrytu dřív, než byl dospělý na místě. Pak napochodoval s celou svou rodinou dopředu fronty a hlasitě poděkoval tyranovi, jenž stál jako první, že mu pomohl postarat se o děti, když jim podržel místo v řadě.

Přesto jim nebylo nikomu příjemně, když viděli, jak se na ně tyrani dívají. Dokud je měl strážný na očích, museli se chovat vzorně, ale v duchu si představovali, jak jim zakroutí krkem.

A nezlepšovalo se to; navzdory Achillovu dobromyslnému ujišťování, že si tyrani „zvyknou", si nezvykli.

Proto i když byl Fazolek rozhodnut do ničeho se neplést, věděl, že je třeba něco udělat, aby se tyrani nenávisti zbavili. Zároveň věděl, že Achilles, který si myslel, že válka skončila a vítězství je jeho, nic neudělá.

Proto když se Fazolek jednoho dne stavěl do fronty, záměrně zůstal pozadu, aby byl posledním z rodiny. Zadní voj obvykle uzavírala Poke - snažila se tak předstírat, že má něco společného s popoháněním dětí dovnitř. Jenže tentokrát se Fazolek schválně postavil až za ni. Do hlavy ho pálil nenávistný pohled tyrana, který měl být první.

U dveří, kde stála žena s Achillem a oba si pyšně prohlíželi jeho rodinu, se Fazolek otočil k tyranovi za sebou a zeptal se ho co nej-

hlasitěji: „Kde ty máš *své* děti? Proč do vývařovny nevezmeš *svoje* děti?“ Tyran by určitě odsekl něco jedovatého, ale žena u dveří ho pozorovala s povytaženým obočím. „Ty se taky staráš o malé děti?“ zeptala se. Bylo vidět, že má z takové představy radost a chce, aby odpověď zněla ano. A přestože tenhle tyran byl hloupý, věděl, že dělat radost dospělým, kteří rozdělují jídlo, je užitečné. Proto odpověděl: „Samozřejmě.“

„Tak je někdy přiveď. Tak jako to dělá taťka Achilles. Z malých dětí máme vždycky radost.“

„Ty, kteří mají malé děti, pouštějí dovnitř *první*,“ ozval se znovu Fazolek.

„Vidíš, to je dobrý nápad,“ prohlásila žena. „Myslím, že to tak zavedeme. Teď ale pojďme, zdržujeme hladové děti.“

Fazolek se na Achilla ani nepodíval a vešel dovnitř.

Když bylo po snídani a došlo na rituál odevzdávání chleba Achillovi, Fazolek ještě jednou nápadně nabídl svůj chléb, přestože tím všem nebezpečně připomínal, že od něho si Achilles podíl nikdy nevzal. Tentokrát se však musel dívat, jak si ho Achilles změřil za to, že byl tak drzý a dotěrný.

„Když začnou všichni vodit malé děti, polévka jim dřív dojde,“ prohodil mrazivě Achilles. Jeho oči neprozrazovaly vůbec nic - ale i to bylo sdělení.

„Když se ze všech stanou tátové, přestanou se nás snažit zabít,“ odvětil Fazolek.

Po těchto slovech Achillovy oči nepatrně ožily. Natáhl ruku a chléb si od Fazolka vzal. Zakousl se do kůrky a utrhl si z chleba velký kus. Víc než polovinu. Nacpal si ho do úst a pomalu ho žvýkal. Potom vrátil zbytek Fazolkovi.

Fazolek měl ten den hlad, ale stálo to za to. Neznamenalo to, že ho Achilles jednoho dne nezabije, ale když nic jiného, přestal ho izolovat od rodiny. A i zbylá část chleba představovala víc jídla, než kolik byl zvyklý za den sníst. Nebo za týden, když na to přišlo.

Sílil. Na rukou a na nohou mu znovu rostly svaly. Už nebyl vyčerpaný, když přešel ulici. Když ostatní běhali, snadno jim stačil. Všichni měli víc energie. Ve srovnání s dětmi z ulice, které neměly tátu, byli zdraví. Ostatní tyrani si vlastní rodinu naverbují snadno, když budou chtít.

Sestra Carlotta dělala náboráře dětského výcvikového programu Mezinárodní flotily. Uvnitř řádu za to byla často kritizována, ale nakonec si právo vykonávat tuto činnost vybojovala tím, že se výslovně odvolala na Smlouvu o obraně Země, což znamenala skrytou výhrůžku. Kdyby oznámila, že jí řád brání v práci pro MF, pro řád by to mohlo mít nepříjemný dopad v tom smyslu, že ztratí daňové a odvodové úlevy. Zároveň však věděla, že až válka skončí a smlouva ztratí platnost, určitě se stane jeptiškou, která hledá domov, neboť mezi Sestrami svatého Mikuláše pro ni nebude místo.

Carlotta ale věděla, že jejím životním posláním je starat se o malé děti, a dívala se na věc tak, že pokud by termiťané z dalšího kola války vyšli vítězně, pro všechny malé děti na Zemi by to znamenalo smrt. Tak to Bůh určitě nezamýšlel - ale, přinejmenším podle ní, také nechtěl, aby jeho služebníci vysedávali a čekali, až je zachrání nějakým zázrakem. Chtěl, aby pro dosažení spravedlnosti vynaložili maximální úsilí. Proto měla jako sestra řádu svatého Mikuláše za úkol využít získané poznatky o vývoji dětí ve službách válečného programu. Dokud se MF domnívala, že stojí za to vyhledávat mimořádně talentované děti a cvičit je pro velitelské funkce v budoucích bitvách, byla odhodlána jí pomáhat nacházením dětí, které by jinak pozornosti unikly. Nikdy by nikomu nezaplatili, aby dělal něco tak marného, jako bylo prolézat špinavé ulice každého přelidněného světového velkoměsta a hledat mezi podvyživenými, zdivočelými dětmi, jež na nich žebraly, kradly a hladověly; naděje na objevení dítěte, které by se díky své inteligenci, schopnostem a povahovým vlastnostem mohlo uplatnit v Bitevní škole, byla totiž mizivá.

Pro Boha však bylo možné cokoli. Neřekl snad, že slabí se stanou silnými a silní slabými? Nenarodil se Ježíš skromnému tesaři a jeho nevěstě v provincii galilejské? Genialita dětí narozených v privilegiích a hojnosti, nebo dokonce jen v dostatku, by sotva dala vyniknout zázračné moci Boha. A to, po čem pátrala, byl zázrak. Bůh stvořil člověka k svému obrazu, jako muže a ženu. Žádní termiťané z cizí planety nesmějí zničit to, co Bůh stvořil.

Byť ji víra neopouštěla, její nadšení postupem let trochu vzalo za své. Jediné dítě nezaznamenalo při testech více než okrajový úspěch. Jistě, tyto děti vzali z ulice a vycvičili je, ale to nebyla Bitevní škola. Nenastoupily na dráhu, která je mohla dovést k tomu, že zachrání svět. Proto začala v práci, kterou dělala, hledat jiný zázrak - dát dě-

tem naději, najít alespoň několik, které se podaří vytáhnout z bažiny, a zařídit, aby se jim ze strany místních úřadů dostalo zvláštní pozornosti. Vzala si za cíl vysledovat nejnadanější děti a upozornit na ně e-mailem úřady. Některé její úspěšné tipy z dřívějších let již vystudovaly vysokou školu; prohlašovaly, že za život vděčí sestře Carlottě, ale věděly, že za něj vděčí Bohu.

Pak jí znenadání zavolala Helga Braunova z Rotterdamu a upozornila ji na jisté změny v chování dětí, které chodily do její charitní vývařovny. Nazvala to civilizací. Děti se samy od sebe civilizovaly.

Sestra Carlotta ihned přispěchala, aby na vlastní oči shlédla, co znělo jako zázrak.

A když to na vlastní oči spatřila, skutečně tomu sotva dokázala uvěřit. V řadě na snídani bylo nyní plno malých dětí. Starší děti, místo aby je vyháněly nebo jim hrozily, ať je ani nenapadne něco zkusit, se o ně staraly, chránily je, dbaly na to, aby se na každé dostalo. Helga zpočátku propadala panice, bála se, že nebude mít dost jídla - ale brzy shledala, že když potenciální dobrodinci zjistili, jak se tyto děti chovají, příspěvky se zvýšily. Teď bylo stále dost - nemluvě o zvýšeném zájmu dobrovolných pomocníků.

„Byla jsem už zoufalá," přiznala se sestře Carlottě. „Toho dne, kdy mi řekli, že nákladní auto jednoho chlapce porazilo a zlámalo mu žebra. Byla to samozřejmě lež, ale on tam skutečně ležel, přímo ve frontě. Nepokusily se ho přede mnou ani schovat. Chtěla jsem to vzdát. Byla jsem odhodlaná nechat ty děti na starosti Bohu a přestěhovat se k nejstaršímu synovi do Frankfurtu, kde vláda není smlouvou vázána přijmout každého uprchlíka z kterékoli části světa."

„Jsem ráda, že jste to neudělala," řekla sestra Carlotta. „Nemůžete je nechat v péči Boha, když Bůh je dal na starost nám."

„Je to každopádně zvláštní. Třeba ta bitka ve frontě děti donutila otevřít oči a podívat se na otřesnost života, který vedou, neboť toho dne jeden z velkých chlapců - ale ten nejslabší, s chromou nohou, říkají mu Achilles - vlastně, asi jsem mu tak před léty začala říkat já, protože Achilles měl slabé místo na patě - takže tenhle Achilles se objevil ve frontě se skupinou malých dětí. Pouze mne požádal o ochranu a upozornil mě, že to, co se stalo tomu chudákovi se zlámanými žebry - říkám mu Odysseus, protože se toulá od jedné vývařovny ke druhé - je zatím pořád v nemocnici, měl žebra úplně vražená dovnitř, dokážete pochopit tu krutost? - tak ten Achilles mě upozor-

nil, že by se totéž mohlo stát i těm maličkým, a proto jsem si dala záležet, přišla jsem dřív, abych na frontu dala pozor, a konečně jsem dohnala policii k tomu, aby mi dali člověka, zpočátku dobrovolníky v civilu, na částečný úvazek, ale teď už jsou to řadoví policisté - asi si říkáš, že jsem mohla na frontu dohlížet už dřív, ale to je tím, že to nechápeš. Bylo to úplně jedno, protože oni stejně nikoho nezastrašovali ve frontě, dělali to v místech, kde jsem je neměla na očích, takže i když jsem se snažila dávat pozor, ve frontě nakonec stáli jen ti větší, surovější chlapci, jistě, já vím, jsou to také boží děti a proto jsem je krmila a snažila se jim při jídle kázat evangelium, ale už jsem ztrácela naději, když jsem viděla, jak jsou bezcitní, naprosto nemilosrdní, jenže ten Achilles jich přivedl celou skupinu, a bylo v ní i nejmenší dítě, jaké jsem kdy na ulicích viděla, úplně mi to zlomilo srdce, Fazolek mu říkají, tak je malý, vypadal na dva roky, ale později jsem se dozvěděla, že si myslí, že jsou mu čtyři, a mluví, jako by mu bylo přinejmenším deset, je velice předčasně vyspělý, proto se asi dožil toho, že se dostal pod Achillovu ochranu, ale byl kost a kůže, jak se říká, když je někdo hodně hubený, ale v případě malého Fazolka to byla pravda, nechápala jsem, kde má svaly, že může chodit, že může *stát*, paže a nohy měl tenoučké jako mravenec - ach ne, to je hrozné, srovnávat ho s hmyzáky. Měla bych spíš říkat termiťany, protože *hmyzáci* prý je v angličtině nepěkné slovo, jak se teď říká, ale jazyk MF přece *není* angličtina, i když z ní vyšel, no ne?“

„Takže podle vás to začal ten Achilles, Helgo?“

„Prosím, tykej mi a říkej mi Hazie. Přece se už známe, ne?“

Stiskla sestře Carlottě ruku. „Musíš se s tím chlapcem seznámit. Má odvahu! Má vizi! Vyzkoušej ho, sestro Carlotto. Je to vůdce! Je to civilizátor!“

Sestra Carlotta se jí nesnažila vysvětlit, že civilizátoři často nejsou dobrými vojáky. Stačilo, že ten chlapec byl zajímavý a ona ho napoprvé přehlédla. Připomínalo jí to, že musí být důkladná.

Ve tmě časného rána sestra Carlotta dorazila ke dveřím, u nichž se již vytvořila fronta. Helga na ni kývla a potom nápadně ukázala na docela pohledného mladého muže obklopeného menšími dětmi. Teprve když přišla blíž a viděla, jak udělal několik kroků, všimla si, jak špatnou má pravou nohu. Snažila se problém diagnostikovat. Že by rané stadium křivice? Nenapravená koňská noha? Zlomenina, která špatně srostla?

To nebylo podstatné. Do Bitevní školy by ho s takovým zraněním nevzali.

Potom si všimla obdivu v očích dětí, toho, jak mu říkají táto a očima u něho hledají souhlas. Málokterý dospělý muž byl dobrým otcem. Tento chlapec - kolik mu mohlo být, jedenáct, dvanáct? - se již naučil být mimořádně dobrým otcem. Ochráncem, živitelem, králem, bohem těchto drobečků. Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili. Ježíš měl pro tohoto chlapce, Achilla, zvláštní místo hluboko v srdci. Dobře, *vyzkouší* ho, třeba by se ta noha dala napravit; a kdyby to nešlo, určitě pro něho mohla najít místo na nějaké dobré škole v některém městě v Holandsku - pardon, v Mezinárodním teritoriu - které nebylo úplně zpustošeno zoufalou chudobou uprchlíků.

Odmítl.

„Nemohu své děti opustit," řekl.

„Určitě by se o ně dovedl postarat někdo jiný."

„Já to zvládnu," promluvila dívka převlečená za chlapce.

Ale bylo jasné, že toho není schopna - sama byla ještě příliš malá. Achilles měl pravdu. Jeho děti na něm byly závislé. Opustit je by bylo nezodpovědné. Byla tady proto, že je civilizovaný; a civilizovaní muži své děti neopouštějí.

„Potom za tebou přijdu," řekla. „Až se najíš, odvedeš mne tam, kde býváte přes den, a necháš mě, abych vám všem udělala takovou malou školu. Sice jenom na několik dní, ale bylo by to dobré, co myslíš?" Ovšemže by to *bylo* dobré. Sestra Carlotta již dávno žádnou skupinu dětí neučila. A nikdy nedostala na starost takovou třídu. Právě v okamžiku, kdy její práce začínala připadat zbytečná i jí samotné, jí Bůh dal takovou šanci. Mohl to být dokonce zázrak. Neuzdravoval snad Ježíš chromé, aby mohli chodit? Pokud by Achilles v testech obstál, pak by Bůh určitě dopustil, aby se noha dala spravit, zařídil by, aby to bylo v silách medicíny.

„Škola je dobrá," prohlásil Achilles. „Z těch malých nikdo neumí číst."

Sestra Carlotta pochopitelně věděla, že pokud Achilles číst umí, určitě mu to nejde moc dobře.

Byl to možná prakticky nepostřehnutelný pohyb, ale ve chvíli, kdy Achilles řekl, že z malých dětí žádné neumí číst, to nejmenší ze všech, to, kterému říkali Fazolek, zachytilo její pohled. Podívala se

na něho, do očí, které zářily jako vzdálené táborové ohně v nejčernější noci, a poznala, že on číst umí. Nevěděla jak, ale poznala, že tím, kvůli němuž ji sem Bůh přivedl, vůbec není Achilles, ale tenhle maličký.

Setřásla ten pocit. Tím, kdo civilizoval, kdo dělal Kristovu práci, byl Achilles. Nikoli nejslabší a nejmenší následovník, nýbrž on byl vůdce, kterého bude MF chtít.

Fazolek se při vyučování choval co nejtišeji. Nemluvil a neodpovídal, ani když se sestra Carlotta snažila naléhat. Věděl, že by mu neprospělo, kdyby někomu prozradil, že umí číst a počítat, nebo že rozumí všem jazykům, jimiž se na ulici mluví, a když narazí na nový, přidá jej k ostatním stejně samozřejmě, jako jiné děti přibírají cetky ke svým pokladům. Bez ohledu na to, co sestra Carlotta dělala a jaké dary mohla nabídnout, věděl, že kdyby ostatní děti získaly pocit, že se Fazolek snaží vytahovat se na ně, snaží se je předstihnout, další den už by do školy nepřišel. A přestože je většinou učila věci, které již ovládal, v její řeči se dalo najít mnoho náznaků většího světa, bohatství vědomostí a moudrosti. Ještě žádný dospělý se nezdržoval tím, aby se s nimi takto bavil, a tak se kochal zvukem dobře podávaného kultivovaného jazyka. Když je učila, používala samozřejmě jazykový standard MF, který tu fungoval jako jazyk ulice, ale jelikož mnohé děti se naučily také holandsky a pro některé byla holandština dokonce mateřštinou, často vysvětlovala problematické body v tomto jazyce. Ale když už nevěděla kudy kam a mumlala si něco pro sebe, bylo to španělsky, jazykem obchodníků z Jonker Frans Straat, a Fazolek se snažil z toho šeptání poskládat významy nových slov. Její vědomosti byly hostinou a on věděl, že když vydrží být zticha, bude moci zůstat a hodovat.

Vyučování však probíhalo teprve týden, když udělal chybu. Sestra Carlotta jim rozdala papíry, na kterých byl text. Fazolek si papír hned přečetl. Byl to „předběžný test“ a podle pokynů se měly správné odpovědi na každou otázku zakroužkovat. Proto začal odpovědi zakroužkovávat a teprve v polovině stránky si uvědomil, že celá skupina ztichla.

Všichni se na něho dívali, protože se na něho dívala sestra Carlotta.

„Co to děláš, Fazolku?“ otázala se. „Ještě jsem vám neřekla, co máte dělat. Prosím, odevzdej mi svůj papír.“

Pitomý, nepozorný, bezhlavý - jestli tě to bude stát život, Fazolku, zasloužil sis to.

Podal jí ho.

Podívala se na papír a potom se na něho pozorně zahleděla. „Dokonči to.“

Vzal si od ní test. Jeho tužka zůstala viset nad papírem. Předstíral, že zápasí s odpovědí.

„Prvních patnáct jsi stihl za minutu a půl,“ řekla sestra Carlotta. „Prosím tě nečekej, že uvěřím, že najednou máš s další otázkou potíže.“ Její hlas zněl chladně a sarkasticky.

„Nemůžu,“ odvětil. „Stejně jsem si jenom hrál.“

„Nelži mi. Dodělej zbytek.“

Vzdal to a odpověděl na všechny otázky. Netrvalo mu to dlouho. Byly snadné. Podal jí papír.

Přelétla jej očima a neřekla nic. „Doufám, že vy ostatní počkáte, dokud vám nevysvětlím, co máte dělat, a otázky nepřečtu. Když se budete pokoušet hádat, co znamenají ta těžká slova, budete mít všechny odpovědi špatně.“

Potom přečetla nahlas otázku a všechny možné odpovědi. Teprve potom mohly ostatní děti začít dělat na papír značky.

Sestra Carlotta už pak neřekla nic, čím by na Fazolka upoutala pozornost, ale škoda se už stala. Jen co bylo po škole, přistoupil k Fazolkovi Seržant. „Takže ty umíš číst.“

Fazolek pokrčil rameny.

„Lhal jsi nám,“ pokračoval Seržant.

„Neříkal jsem, že neumím.“

„Všechny jsi nás vodil za nos. Proč jsi nás neučil ty?“

Protože jsem se snažil přežít, odpověděl v duchu Fazolek. Protože jsem Achillovi nechtěl připomínat, že já jsem ten chytrý, kdo vymyslel původní plán, díky němuž se do rodiny dostal. Když si na to vzpomene, vzpomene si také na to, kdo řekl Poke, aby ho zabila.

Jediné, co odpověděl, bylo pokrčení rameny.

„Nemám rád, když má někdo před námi tajnosti.“

Seržant do něho šťouchl nohou.

Fazolek nepotřeboval nic říkat dvakrát. Zvedl se a od skupiny odběhl. Škola pro něho skončila. A možná skončil i se snídaněmi. To se uvidí ráno.

Odpoledne strávil sám v ulicích. Musel být opatrný. Jako nejmenší a nejméně významný v Achillově rodině se dal snadno přehlédnout. Ale pravděpodobnější bylo, že ti, kteří Achilla nenáviděli, si Fazolka zvlášť dobře zapsali jako jednoho z nejzapamatovatelnějších. Mohli si vzít do hlavy, že kdyby Fazolka zabili nebo ztloukli na kaši a nechali někde ležet, bylo by to báječné varování Achillovi, že odpor proti němu stále existuje, přestože se teď žilo líp všem.

Fazolek věděl, že tyranů, kteří takto smýšlejí, je mnoho. Byli to hlavně ti, jimž se nepodařilo udržet si rodinu, protože byli na malé děti stále příliš suroví. Caparti brzy přišli na to, že když nějaký táta začne být příliš zlý, mohou ho potrestat tím, že ho nechají u snídaně samotného a připojí se k nějaké jiné rodině. Dostanou najíst dřív než on a někdo jiný je před ním ochrání. On bude jíst jako poslední. Pokud jídlo dojde, nedostane nic a Helze to nebude vadit, protože on není táta, on se o malé děti nestará. Těmto tyranům, kteří zůstali na okraji, se nelíbilo, jak teď věci chodí, a nezapomínali, že tím, kdo všechno změnil, byl Achilles. Ani do jiné vývařovny jít nemohli, neboť dospělí, kteří vydávali jídlo, si to mezi sebou řekli, takže teď ve všech vývařovnách platilo pravidlo, že skupiny s malými dětmi musejí mít přednost. Ten, kdo se u žádné rodiny nedokázal udržet, mohl mít docela hlad. A nikdo se mu neklaněl.

Přesto Fazolek nedokázal odolat pokušení zkusit se přiblížit k nějaké jiné rodině, aby si poslechl, o čem se baví.

Odpověď byla jednoduchá: nefungovaly zdaleka tak dobře. Achilles skutečně byl dobrý vůdce. Třeba to dělení o chléb - žádná jiná skupina to nedělala. Zato se často trestalo - fackováním dětí, které neudělaly, co tyran chtěl, odebíráním chleba, protože něco neudělaly nebo to neudělaly dost rychle.

Poke nakonec zvolila dobře. Čirou náhodou, nebo možná proto, že zase tak hloupá nebyla. Vybrala si totiž nejenom nejslabšího tyrana, který se dal nejsnadněji přemoci, ale také nejchytřejšího, takového, jenž věděl, jak si získat a udržet oddanost ostatních. Achilles potřeboval jediné, a to byla příležitost.

Jediný háček vězel v tom, že od ní si Achilles chléb stále nebral, a jí už začínalo docházet, že je to špatně, ne dobře. Fazolek jí to viděl

ve tváři, když se dívala, jak se ostatní s Achillem obřadně dělí. Jelikož teď dostával polévku - Helga mu ji nosila ke dveřím - bral si mnohem menší porce a neukusoval je, pouze je utrhl a pak je s úsměvem snědl. Na Poke se takto nikdy neusmál. Achilles jí nehodlal odpustit a Fazolek viděl, že to pro ni začíná být bolestivé. Také si totiž Achilla zamilovala, stejně jako ostatní děti, a to, jak ji izoloval od rodiny, bylo svým způsobem kruté.

Třeba mu to stačí, pomyslel si Fazolek. Třeba je to celá jeho pomsta.

Fazolek byl zrovna schoulený za novinovým stánkem, když se v blízkosti něho začalo bavit několik tyranů. „Pořád má plno řečí, jak Achilles zaplatí za to, co udělal."

„No jasně. Odysseus ho ztrestá, už to vidím."

„Možná ne přímo."

„Achilles a ta jeho pitomá rodina si ho jednoduše podají. A tentokrát mu nebudou mířit na hruď. Neřekl to snad? Achilles mu rozmlátí hlavu a jeho mozek nechá na ulici."

„Pořád je jenom mrzák."

„Achillovi projde všechno. Vzdej to."

„Doufám, že to Odysseus udělá. Půjde do toho a zabije ho. Potom už nikdo z nás nebude muset vodit dovnitř ty parchanty. Chápeš to? Nikdo je nebude nikam vodit. Ať si všichni chcípnou. Naházet je všechny do řeky."

Hovor ještě dlouho pokračoval, než se chlapci od novinového stánku vzdálili.

Potom Fazolek vstal a vydal se hledat Achilla.

KAPITOLA 3

POMSTA

„Myslím, že pro vás někoho mám.“

„Není to poprvé, co si to myslíte.“

„Je to rozený vůdce. Ale nevyhovuje vašim fyzickým nárokům.“

„Potom se na mne jistě nebudete zlobit, když s ním nebudu ztrácet čas.“

„Pokud splní vaše náročné požadavky na intelekt a osobnost, dala by se jeho fyzická omezení napravit za cenu odpovídající nepatrné části rozpočtu MF na mosazné knoflíky nebo toaletní papír.“

„Netušil jsem, že jeptišky dovedou být tak sarkastické.“

„Pravítkem na vás nemůžu. Sarkasmus je poslední, co mi zbývá.“

„Ukažte mi jeho testy.“

„Předvedu vám toho chlapce. A když už u vás budeme, ukážu vám ještě jednoho.“

„Také fyzicky omezeného?“

„Malého. Mladého. Ale to byl prý Wiggin taky. A tenhle - nevím, jak to udělal, ale nějak se na ulici naučil číst.“

„Musím říct, sestro Carlotto, že mi pomáháte vyplňovat prázdné hodiny mého života.“

„Tím, že vám bráním v nepravostech, sloužím Bohu.“

Fazolek šel s tím, co zaslechl, rovnou za Achillem. To, že Odysseus je z nemocnice venku a městem se šíří zvěsti, že se chce za své ponížení pomstít, bylo příliš nebezpečné.

„Myslel jsem, že to už máme za sebou,“ řekla smutně Poke. „Rvačky a podobně.“

„Odysseus celou tu dobu ležel,“ odvětil Achilles. „I kdyby se o změnách dozvěděl, zatím neměl čas pochopit, jak to funguje.“

„Budeme se držet pohromadě,“ ozval se Seržant. „Ochráníme tě.“

„Možná by pro všechny bylo bezpečnější, kdybych na několik dní zmizel,“ přemýšlel Achilles. „Abych ochránil vás.“

„Jenže jak se dostaneme k jídlu?“ zeptalo se jedno z mladších dětí. „Bez tebe nás dovnitř nepustí.“

„Může vás vést Poke,“ navrhl Achilles. „Helga u dveří vás dovnitř bez problémů pustí.“

„Co když tě Odysseus dostane?“ zeptal se malý chlapec. Utíral si slzy ještě v očích, aby se nezostudil.

„Tak budu mrtvý,“ pokrčil rameny Achilles. „Myslím, že se nespokojí s tím, že by mě dostal do nemocnice.“

Dítě se rozbrečelo otevřeně, další je následovalo a zanedlouho z toho byl sborový brekot. Achilles vrtěl hlavou a smál se. „Nebojte se, neumřu. Vy budete v bezpečí, když zmizím, a až Odysseus vychladne a zvykne si na nový systém, vrátím se.“

Fazolek se díval a mlčky poslouchal. Podle jeho názoru Achilles nezvolil správné řešení, ale on varování vyřídil a tím jeho odpovědnost končila. Kdyby se totiž Achilles začal skrývat, jen by si koledoval o další potíže - bylo by to považováno za projev slabosti.

Achilles se na noc vytratil. Prý jim nemůže říct, kam jde, aby to někdo náhodou nevyzradil. Fazolek si pohrával s myšlenkou sledovat ho, aby zjistil, co za tím ve skutečnosti vězí, ale pochopil, že bude užitečnější s hlavní skupinou. Koneckonců, jejich vůdcem teď bude Poke, a Poke byla jen obyčejný vůdce. Jinými slovy hloupý. Potřebovala Fazolka, i když o tom nevěděla.

Fazolek se té noci snažil držet hlídku. Nevěděl proč. Nakonec přece jen usnul a zdálo se mu o škole, ale nebyla to škola na chodnících a v uličkách jako se sestrou Carlottou, ale opravdová škola s lavicemi a židlemi. Ale Fazolek v tom snu neseděl v lavici. Vznášel se ve vzduchu nad ní, a když chtěl, kamkoli v místnosti si doletěl. Nahoru ke stropu, do výklenku ve stěně, do tajného, temného úkrytu, letěl výš a výš a bylo čím dál tepleji…

Když se probudil, kolem byla tma. Zvedl se studený vítr. Potřeboval se vyčůrat. A také chtěl létat. Málem se rozplakal, jak mu bylo líto, že ten sen skončil. Nevzpomínal si, že by se mu někdy předtím zdálo o létání. Proč musel být tak malý a z místa na místo se musel nechat přenášet těmahle krátkýma nohama? Když létal, mohl se na všechny dívat shora a vidět vršky jejich hloupých hlav. Mohl na ně čůrat nebo kadit jako pták. Nemusel by se jich bát, protože kdyby se rozčílili, mohl by uletět a oni by ho nikdy nechytili.

Jenže kdybych *uměl* létat já, uměli by samozřejmě létat i všichni ostatní a já bych zase byl ten nejmenší a nejpomalejší, takže by stejně čůrali a kadili oni na mě.

Usnout už se nedalo. Fazolek to v sobě cítil. Byl hrozně vyděšený a nevěděl proč. Vstal a šel se do uličky vyčůrat.

Poke už tam byla. Zvedla hlavu a spatřila ho.

„Běž na chvilku pryč," přikázala.

„Ne," odvětil.

„Nechtěj mě naštvat, chlapečku."

„Já vím, že dřepíš, když čůráš," prohlásil, „a stejně se nedívám."

Zlostně se na něho podívala a počkala, až se otočí zády, aby se vymočil na zeď. „Kdybys mě chtěl prásknout, asi bys to už udělal," poznamenala.

„Každý to ví, že jsi holka, Poke. Když u toho nejsi, táta Achilles o tobě mluví jako o 'ní'."

„Můj táta to není."

„Já vím." Fazolek čekal, otočený čelem ke zdi.

„Už se můžeš otočit." Stála a zapínala si kalhoty.

„Z něčeho mám strach, Poke."

„Z čeho?"

„Nevím."

„Ty nevíš, z čeho máš strach?"

„Proto z toho mám takovou hrůzu."

Tiše, ostře se zasmála. „Fazolku, to znamená jedině to, že jsou ti čtyři roky. Malé děti v noci pořád něco vidí. Nebo nevidí. Tak i tak mají strach."

„Já ne," namítl Fazolek. „Když mám strach já, děje se něco zlého."

„Odysseus hledá Achilla, aby si to s ním vyřídil."

„Ty bys z toho smutná nebyla, co?"

Zpražila ho pohledem. „Máme jídla jako nikdy. Všichni jsou spokojení. Byl to tvůj plán. A já nikdy nestála o to někomu velet."

„Ale nenávidíš ho."

Zaváhala. „Mám pocit, jako by se mi pořád vysmíval."

„Odkud víš, čeho se bojí malé děti?"

„Protože jsem taky byla taková. A pamatuju si to."

„Odysseus Achillovi nic neudělá," prohlásil Fazolek.

„Já vím," kývla Poke.

„Protože chceš Achilla najít a pomoci mu.“

„Chci zůstat tady, kde jsem, a dávat pozor na děti.“

„Nebo možná chceš najít Odyssea první a zabít ho.“

„Jak? Je větší než já. O hodně.“

„Ty ses sem nepřišla vyčůrat,“ usoudil Fazolek. „To bys musela mít močák jako švestku.“

„Tys *poslouchal*?“

Fazolek pokrčil rameny. „Dívat se bys mě nenechala.“

„Moc přemýšlíš, Fazolku, ale víš zatím moc málo, abys pochopil, co se děje.“

„Já myslím, že Achilles nám lhal, když říkal, co udělá,“ prohlásil Fazolek. „A myslím si, že ty mi teď taky lžeš.“

„Zvykni si na to,“ poradila mu Poke. „Svět je plný lhářů.“

„Odysseovi je jedno, koho zabije,“ řekl Fazolek. „Kdyby zabil tebe, měl by z toho stejnou radost, jako kdyby zabil Achilla.“

Poke netrpělivě zavrtěla hlavou. „Odysseus je nula. Nikomu nic neudělá. Má jenom plno řečí.“

„Tak proč jsi vzhůru?“ zeptal se Fazolek.

Poke pokrčila rameny.

„*Ty* chceš zabít Achilla, že jo? Tak, aby to vypadalo, že to udělal Odysseus.“

Obrátila oči v sloup. „Že tys dnes v noci vypil velkou sklenici blbovníkové šťávy?“

„Jsem dost chytrej, abych poznal, že lžeš!“

„Běž znovu spát,“ odbyla ho. „Vrať se k ostatním dětem.“

Chvíli se na ni díval a pak poslechl.

Nebo alespoň předstíral, že poslechl. Vrátil se do nízkého průlezu, v němž v těchto dnech přespávali, ale hned vylezl druhou stranou ven a přes bedny, sudy, nízké a vysoké zdi se dostal až na střechu, která byla nízko nad zemí. Na okraj došel právě včas, aby ještě zahlédl Poke, jak nenápadně vychází z průchodu mezi domy do ulice. Někam šla. Na nějakou schůzku.

Fazolek sklouzl po okapu na sud s dešťovou vodou a rozběhl se po Korte Hoog Straat za ní. Snažil se nepůsobit hluk, ale ona si nedávala pozor a město vydávalo vlastní zvuky, takže jeho kroky nezaslechla. Držel se ve stínech podél zdí, ale příliš nepřebíhal. Bylo poměrně jednoduché ji sledovat - zahnula pouze dvakrát. Mířila k řece. Aby se tam s někým setkala.

Fazolek uvažoval o dvou variantách. Mohl to být buď Odysseus nebo Achilles. Znala snad někoho jiného, kdo by touto dobou už nespal v doupěti? Jenže proč by se s nimi setkávala? Aby se u Odyssea přimluvila za Achillův život? Aby se hrdinsky nabídla místo něho? Nebo aby se pokusila Achilla přesvědčit, že se má místo schovávání raději vrátit a Odysseovi se postavit? Ne, to všechno byly věci, které by napadly Fazolka - jenže Poke tak daleko dopředu neuvažovala.

Uprostřed volného prostranství v doku na Scheepmakershaven se Poke zastavila a rozhlédla se. Pak našla, co hledala. Fazolek napínal zrak. V hlubokém stínu někdo čekal. Fazolek si vylezl na velkou přepravní bednu, aby získal lepší výhled. Slyšel dva hlasy - oba dětské - ale nedokázal rozeznat, co říkají. Ať to byl kdokoli, byl vyšší než Poke. Ale to byl Achilles i Odysseus.

Chlapec Poke objal a políbil ji.

To bylo vážně divné. Fazolek často viděl, jak to dělají dospělí, ale proč by to dělaly děti? Poke bylo devět. Jistě, byly i šlapky v tomto věku, ale každý věděl, že kunčafti, kteří si je kupují, jsou zvrhlíci.

Fazolek se potřeboval dostat blíž, aby zaslechl, co si povídají. Po zadní straně bedny slezl a pomalu přešel do stínu kiosku. Jako by mu chtěli pomoci, otočili se tváří k němu; ve stínu zůstával neviditelný, alespoň dokud se neprozradil žádným zvukem. Neviděl na ně lépe než oni na něho, ale teď k němu doléhaly útržky jejich rozhovoru.

„Slíbil jsi to," řekla Poke. Mladík něco tlumeně odpověděl.

Člun plující po řece přejel po nábřeží kuželem světla a posvítil na tvář chlapce, s nímž tam Poke stála. Byl to Achilles.

Fazolek nechtěl vidět víc. Jak si mohl myslet, že Achilles Poke jednoho dne zabije? Tyhle věci mezi chlapci a děvčaty byly nad jeho chápání. Nenávidí se a najednou tohle. Zrovna ve chvíli, kdy si Fazolek začínal myslet, že světu rozumí.

Vytratil se a rozběhl se po Posthoornstraat od řeky.

Avšak nezamířil zpátky do jejich doupěte v průlezu, zatím ne. Znal sice všechny odpovědi, ale srdce mu stále bušilo nepravidelně; něco není v pořádku, říkalo mu, něco není v pořádku.

A potom si uvědomil, že Poke nebyla jediná, kdo před ním něco skrýval. Achilles také lhal. Něco tajil. Nějaký plán. Šlo jenom o tuto schůzku s Poke? Proč potom to divadlo se schováváním před Odysseem? Aby si Poke vzal jako svou holku, kvůli tomu se nemusel schovávat. Mohl to udělat veřejně. Někteří tyrani to dělávali, ti starší.

Pravda, obvykle to nedělali s devítiletými. Že by to chtěl Achilles utajit?

„Slíbil jsi to," řekla Poke Achillovi v doku.

Co Achilles slíbil? Proto za ním Poke přišla - aby mu zaplatila za jeho slib. Jenže co jiného jí mohl Achilles slíbit než to, co jí beztak již dával jako členu své rodiny? Achilles nic neměl.

Proto musel slibovat, že něco neudělá. Že ji nezabije? To by bylo příliš hloupé i na Poke, vyjít si s Achillem sama.

Že nezabije *mě*, pomyslel si Fazolek. To je ten slib. Nezabít *mě*.

Až na to, že ten, komu hrozí nebezpečí, nejsem já, tedy alespoň ne největší nebezpečí. Já jsem sice řekl, aby ho zabila, ale Poke ho srazila k zemi, Poke nad ním stála. Achilles ten výjev musí v duchu stále vidět, musí si jej přehrávat, musí se mu o něm zdát; jak leží na zemi a nad ním stojí devítiletá holka s kusem škváry a hrozí mu, že ho zabije. Přestože byl mrzák, nějak se dostal mezi tyrany. To znamenalo, že byl houževnatý - jenže zároveň byl stálým terčem posměchu ze strany chlapců, kteří měli obě nohy zdravé, byl tím nejníže postaveným tyranem. A okamžikem, kdy v životě klesl nejhlouběji, musel být ten, když ho devítiletá holka srazila k zemi a nad ním stála banda malých dětí.

Poke, na tebe má spadeno nejvíc. Tebe musí rozdrtit, aby se zbavil té mučivé vzpomínky.

Teď to bylo jasné. Všechno, co dnes Achilles řekl, byla lež. Neschovával se před Odysseem. Odysseovi by se klidně postavil - a pravděpodobně to i zítra udělá. Jenže až se mu postaví, bude mít v kapse mnohem větší obvinění. Zabil jsi Poke! vmete mu do tváře. Odysseus bude vypadat hloupě a slabošsky, až se to bude snažit vyvracet, po všech těch dnešních řečech, jak se pomstí. Možná dokonce připustí, že to udělal, aby se mohl chvástat. Achilles se potom na Odyssea vrhne a nikdo mu to nebude mít za zlé, když ho zabije. Nebude to pouhá sebeobrana, bude to obrana jeho rodiny.

Achilles byl až příliš chytrý. A trpělivý. Čekal se zabitím Poke, až bude moci hodit vinu na někoho jiného.

Fazolek se rozběhl zpátky, aby ji varoval. Nejrychlejším tempem, jehož byly jeho krátké nohy schopny, nejdelšími kroky, jaké dokázal dělat. Běžel celou věčnost.

Na nábřeží, kde se Poke s Achillem sešla, nikdo nebyl.

Fazolek se bezradně rozhlédl. Napadlo ho zavolat, ale to by byla hloupost. To, že Achilles nejvíc nenáviděl Poke, ještě neznamenalo, že Fazolkovi odpustil, přestože dovolil, aby mu Fazolek dával chléb.

Nebo možná vyvádím pro nic za nic. Neobjímal ji snad? Nepřišla snad z vlastní vůle? Mezi chlapci a děvčaty se dějí věci, kterým prostě nerozumím. Achilles je chlebodárce, ochránce, žádný vrah. To *moje* hlava tak funguje, *já* přemýšlím o zabití někoho, kdo je bezmocný, jen proto, že by mohl být nebezpečný později. Achilles je dobrý. Ten špatný, zločinec, jsem já.

Achilles ví, jak milovat. Já ne.

Fazolek došel na kraj doku a rozhlédl se po kanálu. Nad vodou se převalovala nízká mlha. Na protějším břehu blikala světla Boompjes Straat, jako by byl Sinterklaas. Šplouchání vln o kůly bylo jako polibky.

Sklopil zrak k řece u svých nohou. Ve vodě se něco pohupovalo, naráželo to do nábřeží.

Fazolek se na to chvíli nechápavě díval. Pak ale pochopil, že věděl od začátku, co to je, jen tomu nechtěl uvěřit. Byla to Poke. Mrtvá. Stalo se to přesně tak, jak se obával. Všichni na ulici budou věřit, že vraždu spáchal Odysseus, přestože nebude existovat jediný důkaz. Fazolek měl ve všem pravdu. Ať už se mezi chlapci a děvčaty odehrávalo cokoli, nebylo to dost silné, aby to zastavilo nenávist, pomstu za pokoření.

A jak tam Fazolek stál a hleděl do vody, uvědomil si jedno: buď musím teď hned, v tomto okamžiku, říct všem, co se stalo, nebo se musím rozhodnout, že to neřeknu nikdy nikomu, protože kdyby Achilles začal tušit, že jsem viděl to, co jsem dnes v noci viděl, zabil by mě a vůbec by o tom nepřemýšlel. Achilles by jednoduše řekl: Odysseus znovu zaútočil. Až potom Odyssea zabije, bude se moci tvářit, že se mstí za dva mrtvé, ne za jednoho.

Ne, Fazolkovi nezbývala jiná možnost než mlčet. Dělat, že nikdy neviděl tělo Poke plavat v řece, obrácené tváří nahoru, takže ji v měsíčním světle bylo snadné poznat.

Byla hloupá. Hloupá, že neprohlédla Achillovy plány, že mu vůbec věřila, že neposlouchala mě. Stejně hloupá, jako jsem byl já, když jsem odešel, místo abych na ni zavolal a varoval ji. Možná by jí zachránilo život, kdybych jí poskytl svědka, kterého by Achilles nedokázal chytit a tím pádem umlčet.

Díky ní byl Fazolek naživu. Ona mu dala jméno. Ona vyslechla jeho plán. A teď kvůli tomu zemřela - a on ji mohl zachránit. Jistě, na začátku jí řekl, aby Achilla zabila, a nakonec se ukázalo, že měla pravdu, když ho vybrala - byl z tyranů jediný, kdo to dokázal pochopit a realizovat v takovém stylu. Ale Fazolek měl také pravdu. Achilles dovedl mistrovsky lhát, a když se rozhodl, že Poke zemře, začal pracovat na lžích, do kterých se vražda dala schovat - lžích, jimiž mohl Poke vylákat samotnou na místo, kde ji mohl beze svědků zabít; lžích, které mu měly poskytnout alibi před mladšími dětmi.

Já jsem mu věřil, pomyslel si Fazolek. Věděl jsem od začátku, co je zač, a stejně jsem mu uvěřil.

Ubohá, hloupá, hodná, slušná Poke. Ty jsi mě zachránila a já tě nechal ve štychu.

Není to *jenom* moje chyba. *Ona* za ním šla samotná.

Budou i mě stát její chyby život?

Ne, já zemřu kvůli vlastním hloupým chybám.

Ale dnes večer ne.

Achilles zatím neuvedl do pohybu plán, jak se Fazolka zbavit. Jenže až bude po dnešku v noci ležet a nebude moci usnout, bude myslet na to, jak Achilles čeká. Dává si na čas. A jednoho dne se ocitne v řece také Fazolek.

Sestra Carlotta se snažila přistupovat citlivě k bolesti, kterou tyto děti prožívaly bezprostředně poté, co bylo jedno z nich uškrceno a hozeno do řeky. Ale smrt Poke představovala další důvod pro urychlení testů. Achilla se zatím nepodařilo najít - Odysseus již udeřil, a tak nebylo pravděpodobné, že by Achilles v nejbližší době vyšel z úkrytu. Proto neměla sestra Carlotta jinou možnost, než pokračovat s Fazolkem.

Zpočátku byl chlapec nesoustředěný a výsledky měl mizerné. Sestra Carlotta nechápala, jak je možné, že v testu nezvládne ani ty základní věci, když byl zároveň dost inteligentní, aby se sám naučil na ulici číst. Muselo to být smrtí Poke. Proto test přerušila a promluvila si s ním o smrti, o tom, jak byla duše Poke uvedena k Bohu a ke svatým, kteří se o ni postarají a ona s nimi bude spokojenější, než kdy v životě byla. Nezdálo se, že by ho to zaujalo. Pokud se vůbec nějaký výsledek projevil, pak jedině ten, že si vedl ještě hůř, když zahájili další fázi testů.

Když nefungoval soucit, mohla zapůsobit přísnost.

„Ty nechápeš, k čemu tento test slouží, Fazolku?“ zeptala se.

„Ne.“ Tón jeho hlasu jasně dodával: „A je mi to jedno.“

„Jediné, co znáš, je život na ulici. Jenže rotterdamské ulice jsou jen malou částí velkého města a Rotterdam je pouze jedním velkoměstem z tisíce obdobných velkoměst. V tomto testu jde o celé lidstvo, Fazolku. Protože termiťané -“

„Hmyzáci,“ opravil ji Fazolek. Jako většina pouličních rošťáků se změkčilému výrazu pošklebovaI.

„Oni se vrátí a vyčistí celou Zemi, zabijí všechno živé. Tento test má ukázat, zda patříš k dětem, které budou odvezeny do Bitevní školy a vycvičeny, aby mohly velet silám, které se je pokusí zastavit. V tomto testu jde o záchranu světa, Fazolku.“

Poprvé od zahájení testu se na ni Fazolek plně soustředil. „Kde je ta Bitevní škola?“

„Na orbitální platformě v kosmickém prostoru,“ odpověděla. „Pokud tento test zvládneš dobře, bude z tebe kosmonaut!“

V chlapcově tváři chyběla jakákoli dětská touha. Byla tam jen strohá kalkulace.

„Zatím jsem měl výsledky dost mizerné, že?“

„Zatím tvé výsledky ukazují, že jsi tak hloupý, že bys neměl být schopen zároveň chodit a dýchat.“

„Můžu začít znovu?“

„Ano, mám i jinou verzi testů,“ přikývla sestra Carlotta.

„Tak mi je dejte.“

Když mu druhou verzi testů přinesla, usmála se na něho; snažila se mu pomoci, aby se znovu uklidnil. „Takže ty chceš být kosmonaut? Nebo tě láká být příslušníkem Mezinárodní flotily?“

Nevšímal si jí.

Tentokrát však v testu vyplnil všechno, přestože testy byly sestaveny tak, aby se ve vymezeném čase stihnout nedaly. Výsledky nebyly dokonalé, ale byly dokonalosti blízko. Tak blízko, že by jim nikdo neuvěřil.

Proto mu dala ještě jiné testy, tentokrát sestavené pro starší děti - byly to vlastně standardní testy, které vyplňovaly šestileté děti, když se rozhodovalo, zda mají být přijaty do Bitevní školy v normálním věku. Tentokrát výsledek nebyl tak dobrý. Na to, aby mohl pochopit, čeho se týkaly některé otázky, by potřeboval příliš mnoho zkušenos-

tí, které zatím neměl. Přesto si vedl mimořádně dobře. Lépe než všichni studenti, které dosud testovala.

A ona si myslela, že ten, v němž se skrývá skutečný potenciál, je Achilles. Tenhle drobeček, tenhle mrňous - byl prostě úžasný. Nikdo by neuvěřil, že ho našla vyhladovělého na ulici.

Do hlavy se jí vkradlo podezření. Když skončil druhý test a ona si zaznamenala výsledky a papíry odsunula, opřela se v křesle, usmála se na maličkého Fazolka s očima zakalenýma, jako by plakal, a zeptala se: „Kdo vlastně vymyslel ty rodiny, se kterými přišly děti z ulice?“

„Achilles.“

Sestra Carlotta čekala.

„On vymyslel, aby se tomu říkalo rodina,“ dodal.

Čekala dál. Věděla, že když mu dopřeje čas, hrdost toho vytáhne na povrch víc.

„Ale to, aby malé děti chránil tyran, byl můj plán,“ přiznal Fazolek. „Řekl jsem to Poke a ona si to rozmyslela a rozhodla se to vyzkoušet. Udělala jen jednu chybu.“

„Jakou chybu?“

„Vybrala si pro naši ochranu špatného tyrana.“

„Myslíš proto, že ji nedokázal ochránit před Odysseem?“

Fazolek se trpce zasmál a po tvářích se mu skutálely slzy.

„Odysseus je někde zalezlý a má plnou hubu řečí, co udělá.“

Sestra Carlotta nechtěla chápat, ale chápala. „Takže ty víš, kdo ji zabil?“

„Řekl jsem jí, aby ho zabila. Řekl jsem jí, že to není ten pravý. Viděl jsem mu ve tváři, jak tam ležel na zemi, že jí to nikdy neodpustí. Jenže on dovede být chladný. Čekal dlouho. Ale nikdy si od ní nevzal chléb. To ji mělo varovat. Neměla s ním nikam chodit sama.“ Upřímně se rozbrečel. „Myslím, že chránila mě. Já jsem jí toho prvního dne řekl, aby ho zabila. Myslím, že se ho snažila přesvědčit, aby mě nezabíjel.“

Sestra Carlotta se snažila, aby její hlas neprozradil dojetí. „Myslíš si, že ti od Achilla něco hrozí?“

„Teď ano, když jsem vám to řekl,“ odvětil. A potom, po krátkém zamyšlení, dodal: „Už mi hrozilo předtím. On totiž neodpouští. Vždycky se pomstí.“

„Víš, mně ani Hazie - tedy Helze - Achilles takový nepřipadá. Na nás působí - civilizovaně.“

Fazolek se na ni podíval, jako by se zbláznila. „Však to je ono, být civilizovaný, ne? Že člověk dovede počkat, aby dostal, co chce.“

„Ty chceš pryč z Rotterdamu a do Bitevní školy, aby ses dostal co nejdál od Achilla.“

Fazolek přikývl.

„A co ostatní děti? Myslíš si, že jim může být nebezpečný?“

„Ne. Je jejich táta.“

„Ale tvůj není. Přestože si od tebe bral chléb.“

„Ji taky objal a políbil,“ prohlásil Fazolek. „Viděl jsem je v doku, a ona se od něho nechala políbit a potom řekla, že jí něco slíbil, tak jsem odešel, ale pak se mi to rozleželo v hlavě a rozběhl jsem se zpátky, nemohlo to být nijak dlouho, běžel jsem přes nějakých šest ulic, ale ona už byla mrtvá, s vypíchnutým okem plavala ve vodě a narážela do nábřeží. Když někoho dost nenávidí, klidně ho políbí a pak ho zabije.“

Sestra Carlotta bubnovala prsty o stůl. „To je tedy dilema.“

„Co je to dilema?“

„Chtěla jsem Achilla taky vyzkoušet. Myslím, že by se do Bitevní školy mohl dostat.“

Fazolkovi se napjalo celé tělo. „V tom případě mne tam neposílejte. Buď on nebo já.“

„Opravdu si myslíš…“ Hlas se jí vytratil. „Myslíš, že by tě tam zkusil zabít?“

„*Zkusil*?“ Z tónu chlapcova hlasu bylo slyšet posměch.

Sestra Carlotta věděla, že rys, o němž Fazolek mluvil - nemilosrdná odhodlanost - patří k vlastnostem, které v Bitevní škole vyhledávali. Možná by pro ně proto byl Achilles zajímavější než Fazolek. Tam by takové vražedné násilí dovedli usměrnit. Dobře je využít.

Jenže civilizovat pouliční tyrany nebyl Achillův nápad. To Fazolek s ním přišel. Bylo to neuvěřitelné, aby něco takového vymyslelo a uskutečnilo tak mladé stvoření. Toto dítě byla trefa do černého, ne ten, kdo žil pro krutou pomstu. Jedno však bylo jisté. Udělala by chybu, kdyby je vzala oba. Ale toho druhého mohla umístit do nějaké školy tady na Zemi, dostat ho pryč z ulice. Tam, kde zoufalství ulice nedohání děti k tomu, aby si prováděly tak odporné věci, by se z Achilla určitě stal skutečně civilizovaný člověk.

Potom si uvědomila, o jakém nesmyslu přemýšlí. To, co dohnalo Achilla k vraždě Poke, nebylo zoufalství ulice. Byla to pýcha. Byl to Kain, který si myslel, že zostuzení je dostatečný důvod, aby bratra připravil o život. Byl to Jidáš, jemuž nevadilo nejdřív políbit a potom zabít. Co ji to napadlo, chovat se ke zlu, jako by to byl pouze mechanický produkt strádání? Všechny děti z ulice znaly strach a hlad, bezmocnost a zoufalství. Ale z každého se nestal chladnokrevný, vypočítavý vrah.

Samozřejmě, pokud měl Fazolek pravdu.

Jenže ona o pravdivosti jeho slov nepochybovala. Pokud by Fazolek lhal, přestala by se považovat za znalce dětských charakterů. Když o tom teď přemýšlela, Achilles byl ničema. Lichotník. Všechno, co řekl, bylo vypočítáno, aby to udělalo dojem. Zato Fazolek mluvil málo, a když už, mluvil na rovinu. Byl mladý a jeho strach a žal v této místnosti byly opravdové. Jistě, i on vybízel k zabití dítěte.

Ale jen proto, že představovalo nebezpečí pro ostatní. Nebyla za tím pýcha.

Jak to mohu já soudit? Nemá být soudcem živých a mrtvých Ježíš? Proč rozhodnutí spočívá v mých rukou, když pro to nejsem ta pravá?

„Nechtěl bys zůstat tady, Fazolku, dokud neodešlu výsledky tvých testů lidem, kteří o Bitevní škole rozhodují? Tady budeš v bezpečí.“

Sklopil oči na své ruce, přikývl, pak si položil hlavu na paže a rozplakal se.

Achilles se další den ráno vrátil do doupěte. „Nemohl jsem zůstat dál schovaný,“ prohlásil. „V sázce je příliš mnoho.“ Odvedl je na snídani jako vždycky. Ale Poke a Fazolek tam nebyli.

Potom se Seržant vypravil na obchůzku. Někde jen poslouchal, někde si promluvil s jinými dětmi, jinde si zase popovídal s dospělými, a tak zjišťoval, co se děje, hledal cokoli, co mohlo být důležité.

Ve wijnhavenském doku zaslechl, jak se přístavní dělníci baví o tom, že z řeky bylo ráno vyloveno tělo. Malé děvče. Seržant zjistil, kam je uložili, než pro ně přijedou od policie. Bez nejmenšího studu došel až k tělu pod plachtou, a aniž by někoho z okolostojících pořádal o svolení, stáhl ji a podíval se na ně.

„Co to děláš, chlapče!“

„Jmenuje se Poke.“

„Ty ji znáš? Víš, kdo ji mohl zabít?“

„Zabil ji kluk, kterej se jmenuje Odysseus,“ odvětil Seržant. Potom plachtu pustil a skončil s obchůzkou. Achilles se musel dozvědět, že jeho obavy byly oprávněné, že Odysseus zabíjí každého, kdo je z rodiny.

„Máme jedinou možnost - zabít ho,“ prohlásil Seržant.

„Už bylo dost krveprolití,“ namítl Achilles. „Ale bohužel máš pravdu.“

Několik mladších dětí plakalo. „Poke mi dala najíst, když jsem umíral,“ vysvětlilo jedno z nich.

„Zavři klapačku,“ odbyl je Seržant. „Tak, jak si baštíme teď, jsme se za Poke nikdy neměli.“

Achilles vzal Seržanta za ruku, aby ho upokojil. „Poke dělala, co bylo v moci náčelníka party. A byla to ona, kdo mne dostal do rodiny. Takže svým způsobem všechno, co pro vás získávám já, získala ona.“

Všichni vážně pokývali hlavami.

„Myslíte, že Odysseus dostal i Fazolka?“ zeptalo se jedno mrně.

„To by byla fakt velká ztráta,“ poznamenal Seržant.

„Každá ztráta, která mou rodinu postihne, je velká ztráta,“ prohlásil Achilles. „Ale tahle byla poslední. Odysseus buď ihned opustí město, nebo je po něm. Rozhlas to, Seržante. Ať ulice ví, že výzva platí. Odysseus se nenají v žádné vývařovně ve městě, dokud se proti mně nepostaví. Sám si to vybral, když se rozhodl zarazit Poke nůž do oka.“

Seržant mu zasalutoval a odběhl. Vypadalo to jako ukázkový projev poslušnosti.

Jenže i Seržant v běhu brečel. Nikomu totiž neřekl, jak Poke zemřela, že měla místo oka zkrvavenou ránu. Možná se to Achilles dozvěděl odjinud, možná se to doslechl, ale nemluvil o tom, dokud se nevrátil Seržant se zprávami. Možná, možná. Seržant však pravdu věděl. Odysseus na nikoho ruku nevztáhl. Udělal to Achilles. Stalo se přesně to, před čím Fazolek na začátku varoval. Achilles Poke nikdy neodpustil, že ho porazila. Zabil ji až teď, protože vina padne na Odyssea. A pak tam seděl a žvástal o tom, jak byla dobrá, jak by jí všichni měli být vděční, a jak všechno, co pro ně Achilles získal, byla vlastně zásluha Poke.

Takže Fazolek měl celou dobu pravdu. Ve všem. Achilles byl možná dobrý táta rodiny, ale zároveň byl zabiják, který nikdy neodpouští.

Poke to ale věděla. Fazolek ji varoval, takže to věděla, a přesto si jako tátu party zvolila Achilla. Zvolila si ho a stálo ji to život. Byla jako ten Ježíš, o kterém jim Helga vyprávěla ve vývařovně, když jedli. Zemřela pro své lidi. A Achilles byl jako Bůh. Donutil lidi složit účty za své hříchy, ať dělali co dělali.

Důležité je zachovat si přízeň Boha. Tak to Helga kázala, ne? Vycházejte s Bohem zadobře.

Já budu vycházet s Achillem zadobře. Budu svého tátu ctít, abych zůstal naživu, dokud nebudu dost starý, abych mohl jít po svých.

Pokud šlo o Fazolka, byl sice chytrý, ale ne dost, aby se udržel naživu, a pro toho, kdo není dost chytrý, aby zůstal naživu, je lepší, když to má za sebou.

Ve chvíli, kdy Seržant zahnul za první roh, aby začal rozhlašovat, že Achilles zapovídá Odysseovi vstup do všech vývařoven ve městě, už neplakal. Teď šlo o přežití. Přestože Seržant věděl, že Odysseus nikoho nezabil, věděl zároveň, že to měl v plánu, a proto bylo pro bezpečnost rodiny nadále důležité, aby zemřel. Smrt Poke poskytla dobrou záminku pro požadavek, aby se ostatní tátové do věci nepletli a nechali Achilla, ať si to s ním vyřídí. Až bude po všem, Achilles bude vůdcem všech tátů v Rotterdamu. A Seržant mu bude stát po boku. Bude znát tajemství jeho pomsty a nikomu je neřekne, protože díky tomu Seržant, rodina a všichni rotterdamští spratci přežijí.

KAPITOLA 4

VZPOMÍNKY

„V tom prvním jsem se zmýlila. V testech má výsledky dobré, ale povahou se do Bitevní školy nehodí.“

„V testech, které jste mi ukázala, nic takového nenacházím.“

„Je velice bystrý. Odpovídá správně, ale nepravdivě.“

„A to jste zjistila jakým testem?“

„Spáchal vraždu.“

„Uznávám, že to je mínus. A co ten druhý? Co mám s takovým děťátkem dělat? Tak malou rybku bych normálně hodil zpátky do potoka.“

„Učte ho. Krmte ho. On vyroste.“

„Vždyť nemá ani jméno.“

„Ale má.“

„Fazolek? To není jméno, to je žert.“

„Jednou nebude.“

„Dohlížejte na něho, dokud mu nebude pět. Zkuste na něm zapracovat a pak mi předveďte výsledek.“

„Musím hledat další děti.“

„Ne, sestro Carlotto, nemusíte. Za celá ta léta, co se tomu věnujete, je tenhle nejlepší, jakého jste kdy našla. A na hledání dalšího už není čas. Když z něho něco uděláte, z pohledu Mezinárodní flotily bude veškeré vaše úsilí stát za to.“

„Děsíte mne, když mluvíte o tom, že není čas.“

„Nechápu proč. Křesťané přece očekávají bezprostřední zánik světa již několik tisíc let.“

„Ale on stále nekončí.“

„Tak buďme rádi.“

Zpočátku Fazolka zajímalo jenom jídlo. Bylo ho dost. Snědl všechno, co před něho postavili. Jedl, až byl sytý - toto nejzázračnější slovo pro něho dosud nemělo žádný smysl. Jedl, až byl nacpaný. Jedl, až mu bylo špatně. Jedl tak často, že musel na záchod každý

den, někdy i dvakrát. „Jenom jím a kadím, nic jiného nedělám!“ dělal si z toho legraci před sestrou Carlottou.

„Jako každé zvíře v lese,“ odvětila jeptiška. „Je čas, aby sis jídlo zasloužil.“

Samozřejmě už začala s výukou, každý den ho učila číst a počítat, dostávala ho „na úroveň“, byť nikdy neupřesnila, jakou úroveň má na mysli. Zároveň ho nechávala, aby si kreslil, a čas od času si s ním sedla a snažila se ho přimět, aby si vybavil všechny detaily svých nejstarších vzpomínek. Zejména ji fascinovalo to čisté místo. Ale paměť měla určité hranice. Byl tenkrát velmi malý, ovládal jen velice málo pojmů. Všechno byla záhada. Ale pamatoval si, jak přelezl ohrádku kolem své postýlky a spadl na podlahu. Tenkrát ještě nechodil dobře. Bylo jednodušší lézt, ale on chodil rád, protože to dělali velcí lidé. Přidržoval se věcí, opíral se o stěny a dařilo se mu tak chodit po dvou docela dobře, takže lezl jen tehdy, když potřeboval překonat volné prostranství.

„Určitě ti nebylo víc než osm nebo devět měsíců,“ soudila sestra Carlotta. „Většině lidí paměť tak daleko nesahá.“

„Vzpomínám si, že všichni byli rozčilení. Proto jsem vylezl z postýlky. Všechny děti byly v průšvihu.“

„Všechny děti?“

„Maličké jako já. A větší. Několik dospělých přišlo, podívalo se na nás a začalo křičet.“

„Proč?“

„Prostě se něco stalo. Věděl jsem, že přijde něco špatného, a věděl jsem, že se to bude týkat nás všech, kteří jsme byli v postýlkách. Proto jsem vylezl. Nebyl jsem první. Nevím, co se stalo s ostatními. Slyšel jsem, jak dospělí řvou a hrozně se vztekají, když našli prázdné postýlky. Schoval jsem se před nimi. Nenašli mě. Ostatní možná našli, možná ne. Vím jenom to, že když jsem vylezl, všechny postýlky byly prázdné a kromě svítícího nápisu, na kterém bylo napsáno *východ*, byla v místnosti hrozná tma.“

„Tys tenkrát uměl číst?“ Z hlasu bylo znát, že mu nevěří.

„Když jsem *uměl* číst, vzpomněl jsem si, že ten nápis byl z těchto písmen,“ odvětil Fazolek. „Byla to jediná písmena, která jsem tenkrát viděl. Je jasné, že jsem si je zapamatoval.“

„Takže ty jsi byl sám, postýlky byly prázdné a v místnosti byla tma.“

„Oni se vrátili. Slyšel jsem je, jak se baví. Většině slov jsem nerozuměl. Schoval jsem se znovu. A když jsem vylezl potom, byly pryč dokonce i postýlky. Místo nich tam byly stoly a skříňky. Kancelář. Ne, tenkrát jsem nevěděl ani to, co je kancelář, ale teď už to vím a vzpomínám si, že všechny místnosti se v to proměnily. Ve dne přicházeli lidé a pracovali tam, nejdřív jen několik, ale když tam lidé pracovali, ukázalo se, že jsem si nevybral nejlepší úkryt. A měl jsem hlad.“

„Kam ses schoval?“

„Neříkejte, že to nevíte. Vážně ne?“

„Kdybych to věděla, neptala bych se.“

„Vždyť jste viděla, co jsem udělal, když jste mi ukázala toaletu.“

„Ty ses schoval na toaletě?“

„V té nádržce vzadu. Víko šlo nadzvednout těžko. A nebylo to tam pohodlné. Nevěděl jsem, k čemu to je. Ale pak to lidé začali používat, voda stoupala a klesala a mě děsilo, jak se díly uvnitř pohybují. A jak jsem řekl, měl jsem hlad. Na pití jsem měl dost, chyba byla jen v tom, že jsem do toho sám čůral. Plenka tak nasákla vodou, že mi ze zadku spadla. Byl jsem nahý.“

„Fazolku, chápeš vůbec, co mi to tady vyprávíš? Že jsi tohle všechno dělal, když ti ještě nebyl ani rok.“

„To vy jste řekla, jak jsem byl starý,“ prohlásil Fazolek. „Mně tenkrát věk nic neříkal. Vy jste mi řekla, abych si vzpomněl. Čím víc vám toho říkám, tím víc si vybavuju. Ale jestli mi nevěříte…“

„Jenom… já ti vážně věřím. Ale kdo byly ty ostatní děti? Co to bylo za místo, kde jste žili, to čisté místo? Kdo byli ti dospělí? Proč ostatní děti odvezli? Jisté je, že se tam dělo něco nezákonného.“

„Na tom nezáleží. Byl jsem rád, když jsem se z té toalety dostal.“

„Ale říkal jsi, že jsi byl nahý. A to jsi odtamtud odešel?“

„Ne, našli mě. Vylezl jsem z toalety a jeden dospělý mne našel.“

„Co se stalo?“

„Vzal si mě domů. Tak jsem dostal šaty. Tenkrát jsem tomu říkal šaty.“

„Mluvil jsi?“

„Trochu.“

„A ten dospělý tě odvezl domů a dal ti šaty.“

„Myslím, že to byl vrátný. Teď už mám lepší představu, co které zaměstnání obnáší, a myslím si, že byl právě to. Když pracoval, byla ještě tma, a nenosil uniformu jako hlídač.“

„Co bylo pak?“

„Tenkrát jsem poprvé zjistil, že něco je zákonné a něco nezákonné. Bylo nezákonné, aby měl dítě. Slyšel jsem ho, jak na tu ženu kvůli mně křičí, a většině jsem nerozuměl, ale poznal jsem, že nakonec prohrál a ona zvítězila, protože za mnou přišel a začal mluvit o tom, že musím odejít, a tak jsem šel.“

„On tě jenom tak vypustil na ulici?“

„Ne, já jsem odešel. Dnes si myslím, že mě chtěl dát někomu jinému, ale šel z toho strach, když o tom mluvil, tak jsem odešel dřív, než to stačil udělat. Ale už jsem nebyl nahý ani hladový. Byl hodný. Když jsem odešel, určitě žádné další problémy neměl.“

„A tenkrát jsi začal žít na ulici.“

„Tak trochu. Našel jsem ještě několik míst, kde mi dali najíst. Ale pokaždé se stalo to, že když jiné, velké děti zjistily, že dostávám najíst, začaly křičet a škemrat a ti lidé mi přestali jídlo dávat, protože větší děti mě odstrkovaly nebo mi jídlo braly přímo z rukou. Měl jsem strach. Jednou se na mě jeden velký kluk tak rozzuřil, že jím, že mi strčil do krku klacík a donutil mě, abych přímo tam na ulici vyzvracel, co jsem právě snědl. Dokonce to pak zkusil jíst, ale nešlo to, taky se mu z toho chtělo zvracet. Tenkrát to bylo nejhorší. Potom, co mi to udělal, jsem se pořád schovával. Byl jsem schovaný. Pořád.“

„A měl jsi hlad.“

„A díval jsem se kolem sebe. Občas jsem někde něco snědl. Neumřel jsem.“

„Ne, neumřel jsi.“

„Viděl jsem spoustu takových, co umřely. Spoustu mrtvých dětí. Velkých i malých. Pořád jsem přemýšlel o tom, kolik jich asi bylo z toho čistého místa.“

„Poznal jsi některé z nich?“

„Ne. Nikdo nevypadal tak, jako by žil v tom čistém místě. Všichni vypadali hladově.“

„Fazolku, děkuju ti, že jsi mi to všechno řekl.“

„Ptala jste se.“

„Chápeš, že není možné, abys tři roky přežil jako nemluvně?“

„Tak to asi znamená, že jsem mrtvej.“

„Já jenom… chci říct, že nad tebou Bůh musel držet ochrannou ruku.“

„Jo. Jasně. A proč tedy nedržel ochrannou ruku nad všemi těmi mrtvými dětmi?“

„Měl je rád a vzal si je k srdci.“

„Takže mě *neměl* rád?“

„Ne, tebe měl taky rád, ale -“

„Protože jestli mě tak dobře hlídal, mohl mi čas od času dát něco k jídlu.“

„Přivedl k tobě mne. Má s tebou nějaký velký plán, Fazolku. Možná nevíš jaký, ale Bůh tě tak zázračně neudržel při životě pro nic za nic.“

Fazolka už tyto hovory unavovaly. Sestra Carlotta vypadala tak šťastně, když mluvila o Bohu, a on zatím nepřišel na to, co to ten Bůh vlastně je. Vypadalo to, jako by zásluhy za všechno dobré chtěla připsat Bohu, ale když bylo něco špatné, buď o Bohu nemluvila, nebo dovedla najít nějaký důvod, proč to nakonec bylo dobré. Z Fazolkova pohledu by mrtvé děti byly raději živé, jen kdyby měly víc jídla. Jestli je Bůh tolik miloval a mohl udělat všechno, co se mu zachce, proč pro ty děti nebylo víc jídla? A jestli Bůh chtěl, aby byly mrtvé, proč je nenechal umřít dřív, nebo proč je vůbec nechal se narodit? Nemusely tolik strádat a tolik se štvát, aby se udržely naživu, když si je chtěl jenom vzít k srdci. Fazolkovi to nedávalo žádný smysl a čím víc to sestra Carlotta vysvětlovala, tím míň to chápal. Protože jestli to někdo řídil, měl by být spravedlivý, a jestli spravedlivý nebyl, proč by měla být sestra Carlotta tak šťastná, že to řídí?

Jenže když se jí pokusil něco takového říct, opravdu se rozčílila a začala o Bohu mluvit ještě víc a používat slova, která neznal. V takovém případě bylo lepší ji nechat, ať se vymluví, a nehádat se s ní.

Zato četba ho fascinovala. A čísla. To zbožňoval. Mít papír a tužku, aby si mohl něco psát, to bylo něco.

A mapy. Mapy mu nejdřív nevysvětlovala, ale na stěně jich několik viselo a tvary na nich ho přitahovaly. Často k nim chodil a četl si slůvka na nich napsaná, až jednoho dne zahlédl jméno řeky a pochopil, že modrá barva jsou řeky, a ty větší modré plochy jsou místa, kde je ještě víc vody než v řece, a potom si všiml, že některá jiná slova se shodují se jmény napsanými na uličních cedulích, došlo mu, že tahle věc je jakýsi obrázek Rotterdamu, a pak to do sebe všechno zapadlo.

Rotterdam, jak by připadal ptákovi, kdyby budovy byly úplně neviditelné a všechny ulice úplně prázdné. Našel si, kde je doupě, kde zemřela Poke a různá jiná místa.

Když sestra Carlotta zjistila, že mapě rozumí, velice ji to rozrušilo. Ukázala mu mapy, na nichž Rotterdam vypadal jen jako shluk čar, a další, na níž byl jen tečka, a ještě jinou, kde byl tak malý, že jej vůbec nebylo vidět, ale ona věděla, kde by byl. Fazolek netušil, že svět je tak obrovský. A že je tolik lidí.

Ale sestra Carlotta se znovu a znovu vracela k mapě Rotterdamu a snažila se ho přimět, aby si vzpomněl, kde jsou místa z jeho nejstarších vzpomínek. Jenže na mapě vypadalo všechno jinak, takže to šlo těžko a trvalo dlouho, než zjistil, kde jsou některá z míst, kde mu dali najíst. Ukázal je sestře Carlottě a ona si každé místo označila přímo na mapě. A on si po chvíli všiml, že všechna ta místa se nacházela v jedné oblasti, ale byla za sebou, jako by označovala cestičku z místa, kde našel Poke, zpátky časem.

K čistému místu.

Jenže to bylo příliš těžké. Byl hrozně vyděšený, když odtamtud s vrátným odcházel. Nevěděl, kde to bylo. A pravdou také bylo, jak sestra Carlotta uznala, že bydliště vrátného nemuselo mít k čistému místu vůbec žádný vztah. Takže jediné, co mohla najít, kdyby Fazolkovu cestu sledovala pozpátku, byl v nejlepším případě byt vrátného, nebo alespoň místo, kde před třemi lety žil. A i kdyby se jí to podařilo, co mohl takový vrátný vědět?

Věděl by, kde bylo čisté místo, to by věděl určitě. Konečně to Fazolek pochopil: pro sestru Carlottu bylo velice důležité zjistit, odkud se Fazolek vzal.

Zjistit, kým ve skutečnosti je.

Jenže… on už věděl, kým je. Snažil se jí to vysvětlit. „Jsem tady. To jsem skutečný já. Na nic si nehraju."

„Já vím," řekla se smíchem a přivinula ho k sobě, což bylo dobré. Bylo to příjemné. Když to udělala poprvé, nevěděl, co má dělat s vlastníma rukama. Musela mu ukázat, že ji má obejmout taky. Viděl, jak to některé malé děti dělají - ty, které měly maminky a tatínky - ale vždycky si myslel, že se drží tak pevně proto, aby nespadly na ulici a neztratily se. Nevěděl, že se to dělá proto, že je to příjemné. Na těle sestry Carlotty byla některá místa tvrdá a jiná zase hrozně měkká, takže objímat ji bylo velice zvláštní. Vzpomněl si, jak se ob-

jímali a líbali Poke a Achilles, ale on nechtěl sestru Carlottu líbat, a když si na objímání zvykl, vlastně už se nechtěl ani objímat. Nechal ji, aby ho k sobě přivinula. Ale nepomyslel na to, že by ji měl obejmout sám. Prostě ho to vůbec nenapadlo.

Věděl, že občas ho raději obejme, než aby mu něco vysvětlila, a to se mu nelíbilo. Nechtěla mu říct, proč je důležité, aby našla čisté místo, a tak ho objala a řekla: „Ty můj maličký," nebo „Chudáčku malý." Ale to pouze znamenalo, že je to pro ni ještě důležitější, než přiznává, a myslí si, že je příliš hloupý nebo příliš málo ví, než aby to pochopil, kdyby se mu to pokusila vysvětlit.

Snažil se vzpomínat a pamatovat si čím dál víc, jak jen to šlo, ale teď už jí všechno neříkal, protože ona *jemu* taky neříkala všechno, a když mohla ona, mohl i on. Rozhodl se, že čisté místo najde sám. Bez ní. A pak jí o něm řekne, pokud usoudí, že je v jeho zájmu, aby to věděla. Protože co kdyby našla odpověď, která by se jí nelíbila? Poslala by ho zpátky na ulici? Nepustila by ho do té školy na obloze? Nejdřív mu to totiž slibovala, jenže po testech řekla, že si vedl výborně, ale do té školy nepůjde, dokud mu nebude pět let a možná ani potom ne, protože to nezáleží jenom na ní, a tenkrát zjistil, že nedokáže dodržovat vlastní sliby. Takže kdyby se o něm dozvěděla něco špatného, mohlo by se stát, že by nedokázala dodržet *žádný* ze svých slibů. Ani ten, že ho ochrání před Achillem. Proto to musel vypátrat sám.

Studoval mapu. V duchu si představoval. Mluvil sám se sebou, když usínal, mluvil, přemýšlel a vzpomínal, snažil se vybavit si tvář vrátného, místnost, kde bydlel, a venkovní schody, na kterých stála ta zlá paní, když na něho křičela.

A jednoho dne, když se mu zdálo, že si pamatuje dost, Fazolek odešel na záchod - měl záchody rád, rád je splachoval, přestože ho děsilo dívat se, jak to v nich mizí - a místo aby se vrátil do učebny sestry Carlotty, vydal se chodbou na opačnou stranu a vyšel dveřmi na ulici. Nikdo se ho nepokusil zastavit.

A tehdy si uvědomil svou chybu. Byl tak zaneprázdněný tím, jak se snažil připamatovat si místo, kde bydlí vrátný, že ho vůbec nenapadlo, že nemá ponětí, kde se na mapě nachází *toto* místo. A nebylo v té části města, kterou znal. Ve skutečnosti to vypadalo, jako by to ani nebyl tentýž svět. Místo aby ulice byly plné lidí, kteří jdou, tlačí vozíky, jedou na kole nebo na kolečkových bruslích, aby se dostali z

jednoho místa na druhé, ulice byly téměř prázdné a všude stála zaparkovaná auta. Nebyly tam ani žádné obchody. Jen domy a kanceláře nebo domy přestavěné na kanceláře, vpředu označené malými cedulkami. Jediná budova, která vypadala jinak, byla ta, z níž právě vyšel. Byla hranatá, čtvercová, větší než ostatní, ale u vchodu neměla vůbec žádnou cedulku.

Věděl, kam jde, ale neměl tušení, jak se tam odsud dostat. A sestra Carlotta ho začne brzy hledat.

První, co ho napadlo, bylo schovat se, ale potom si vzpomněl, že sestra Carlotta ví od a do z, jak se ukrýval v čistém místě, takže by ji určitě napadlo, že se schoval, a začala by ho hledat v úkrytech v okolí té velké budovy.

A tak se rozběhl. Překvapilo ho, jak je teď silný. Zdálo se mu, že by mohl běžet stejně rychle, jako letí pták, a vůbec by nebyl unavený, mohl by tak utíkat věčně. Až k rohu a dál do jiné ulice.

Pak další ulicí a zase další, až se ztratil, jenže stejně byl ztracený už na začátku, a když je někdo úplně ztracený na začátku, těžko se může ztratit ještě víc. A jak tak chodil, cupital, pobíhal a klusal ulicemi, postupně si uvědomil, že stačí, aby si našel nějaký kanál nebo vodní tok a nechal se jím dovést k řece nebo na místo, které pozná. Proto když narazil na první most přes vodu, podíval se, kterým směrem teče, a vybral si ulice, které se držely v blízkosti. Neznamenalo to, že by už věděl, kde je, ale měl alespoň nějaký plán.

Fungovalo to. Došel k řece a šel kolem ní, až v dálce a částečně za ohybem řeky poznal Maasboulevard, jenž vedl k místu, kde byla zabita Poke.

Ten ohyb řeky znal také z mapy. Věděl, kde byly všechny značky, které sestra Carlotta udělala. Věděl, že musí projít místy, kde žil na ulicích, aby se přes ně dostal blíž k oblasti, kde možná bydlel vrátný. A to nebude jednoduché, protože ho tam budou znát. Sestra Carlotta by dokonce mohla zařídit, aby ho hledala policie, a ta by se tam podívala určitě, protože v těch místech se zdržovali všichni pouliční spratci a oni očekávali, že se znovu stane pouličním spratkem.

Zapomínali na skutečnost, že Fazolek již nemá hlad. A jelikož neměl hlad, nepospíchal.

Vzal to velkou oklikou. Daleko od řeky, daleko od rušné části města, kde byli spratci. Pokaždé, když se mu začalo zdát, že se ulice zaplňují, rozšířil kruh a rušným místům se vyhnul. Zbytek dne a vět-

šinu dalšího dne strávil tím, že šel tak širokým obloukem, že na chvíli úplně opustil Rotterdam a viděl kus venkova. Vypadalo to přesně jako na obrázcích - pole a cesty postavené výš než terén kolem nich. Sestra Carlotta mu jednou vysvětlila, že většina polí leží níže než hladina moře a jediné, co moři brání, aby vtrhlo zpátky a zem zaplavilo, jsou mohutné hráze. Ale Fazolek věděl, že do blízkosti těch velkých hrází se nedostane. Alespoň ne pěšky.

Vrátil se do města, do čtvrti Schiebroek. Pozdě odpoledne druhého dne poznal jméno Rindijk Straat a zanedlouho našel příčnou ulici, jejíž jméno znal, Erasmus Singel, a odtamtud se již snadno dostal na nejstarší místo, na něž si dokázal vzpomenout: zadní dveře jedné restaurace, kde mu dali najíst, když byl ještě mimino a neuměl dobře mluvit, a dospělí se k němu hrnuli, aby ho nakrmili a pomohli mu, místo aby ho odkopávali z cesty.

Postával v šeru.

Nic se nezměnilo. Skoro si dokázal představit ženu s miskou jídla, jak mu ji podává, mává lžičkou a říká něco jazykem, kterému nerozuměl. Teď už si nápis nad restaurací dovedl přečíst a poznal, že je arménská, takže nejspíš na něho ta žena mluvila arménsky.

Kudy se sem dostal? Ucítil jídlo, když šel kolem… tudy? Šel po ulici kousek na jednu stranu a pak na druhou, znovu a znovu se otáčel, aby se zorientoval.

„Co tady děláš, tlusťochu?“

Byly to dvě děti, asi osmileté. Agresivní, ale tyrani to nebyli. Pravděpodobně patřili k nějaké partě. Ne, k rodině, teď když Achilles všechno změnil. Pokud změny pronikly i do této části města.

„Mám tady čekat na tátu.“

„A kdo je tvůj táta?“

Fazolek si nebyl jistý, jestli slovem „táta“ myslí jeho otce, nebo tátu rodiny“. Zariskoval však a řekl: „Achilles.“

Přišlo jim to směšné. „Ten je pořádný kus dál u řeky, proč by si s takovým tlouštíkem dával schůzku zrovna tady?“

Ale jejich posměch nebyl důležitý - podstatné bylo, že Achillova pověst se městem roznesla až sem.

„Vám jeho záležitosti vysvětlovat nemusím,“ odpověděl Fazolek. „A v Achillově rodině jsou všechny děti tlusté jako já. Tak dobře si jíme.“

„A jsou taky všichni malí jako ty?“

„Býval jsem větší, ale moc jsem se ptal," odsekl Fazolek, protlačil se mezi nimi a vydal se přes Rozenlaan k oblasti, kde mu připadalo nejpravděpodobnější, že by se mohl byt vrátného nacházet. Bloudil ulicemi, dokud se nesetmělo, a bloudil i potom.

Až do chvíle, kdy čirou náhodou zjistil, že stojí před lampou a snaží se přečíst jméno ulice. A tehdy jeho pozornost upoutaly iniciály vyryté do sloupu. P?DVM, stálo tam. Neměl ponětí, co to znamená; nikdy o tom nepřemýšlel, když se snažil si to zapamatovat; ale věděl, že už to někde zahlédl. A nejenom jednou, viděl to několikrát. Byt vrátného byl velice blízko.

Pomalu se otočil a prohlížel si okolí. A skutečně: malý činžovní dům s vnitřním i vnějším schodištěm.

Vrátný bydlel v nejvyšším patře. Přízemí, první patro, druhé, třetí. Fazolek došel k poštovním schránkám a pokusil se přečíst jména, ale schránky byly umístěny příliš vysoko na zdi a všechna jména byla vybledlá, některé jmenovky chyběly úplně.

Pravdou bylo, že jméno vrátného stejně neznal. Neměl důvod se domnívat, že by je poznal, i kdyby je dokázal na poštovní schránce přečíst.

Vnější schodiště nesahalo až do nejvyššího patra. Zřejmě je postavili kvůli ordinaci lékaře v prvním patře. A protože byla tma, dveře na horním konci schodiště byly zamčené.

Nezbývalo mu nic jiného než čekat. Měl dvě možnosti - buď čekat celou noc a dostat se do budovy některým vchodem ráno, nebo doufat, že se někdo bude vracet v noci a Fazolkovi se podaří proniknout dovnitř za ním.

Usnul a probudil se, usnul a probudil se znovu. Bál se, že si ho všimne nějaký policista a vyžene ho, takže když se probudil podruhé, přestal si hrát, že je na hlídce, vlezl si pod schody a schoulil se tam na noc.

Probudil ho opilecký smích. Byla stále tma a začínalo trochu pršet - ne však tolik, aby voda začala kapat ze schodů, takže Fazolek byl suchý. Vystrčil hlavu, aby se podíval, kdo se tak směje. Byli to muž a žena, oba rozjaření alkoholem. Muž ji kradmo osahával, dloubal a štípal a žena ho odháněla fackováním, které nemyslela vážně. „To nemůžeš počkat?" ptala se.

„Ne."

„Stejně usneš a na nic se nezmůžeš," odbyla ho.

„Tentokrát ne," prohlásil. Vzápětí začal zvracet.

Znechuceně se na něho podívala a šla dál sama. On se potácel za ní. „Už je mi líp," řekl. „To bude dobrý."

„Ale bude to dražší," odvětila mrazivě. „A nejdřív si vyčistíš zuby."

„Jasně že si vyčistím zuby."

Stáli teď přímo před domem. Fazolek vyčkával, aby proklouzl za nimi.

Potom si uvědomil, že nemusí čekat. Ten muž totiž *byl* vrátný z doby před několika lety.

Fazolek vystoupil ze stínů. „Děkuju, že jste ho přivedla domů," řekl ženě.

Oba na něho udiveně pohlédli.

„Kdo jsi?" zeptal se vrátný.

Fazolek se na ženu podíval a obrátil oči v sloup. „Doufám, že tak opilý není," prohlásil. Pak se obrátil k vrátnému: „Máma nebude mít radost, až uvidí, že jdeš domů zase v takovém stavu."

„Máma!" vyhrkl vrátný. „O kom to sakra mluvíš?"

Zena do vrátného strčila. Byl tak vyvedený z rovnováhy, že se naklonil ke zdi, svezl se po ní a skončil na zadku na chodníku. „Mělo mě to napadnout," řekla. „Ty si mě vedeš domů ke své ženě?"

„Já nejsem ženatý," bránil se vrátný. „To dítě není moje."

„Věřím, že v obou bodech mluvíš pravdu," prohlásila žena. „Ale stejně bude lepší, když ho necháš, aby ti pomohl do schodů. Máma čeká." Začala odcházet.

„A co mých čtyřicet guldenů?" zeptal se smutně, jako by už v tu chvíli znal odpověď.

Udělala vulgární gesto a odešla do noci.

„Jsi parchant," vrčel vrátný.

„Potřeboval jsem s vámi mluvit o samotě," přiznal Fazolek.

„Kdo sakra jsi? Kdo je tvoje máma?"

„Proto jsem přišel, abych to zjistil," odpověděl Fazolek. „Jsem to malé dítě, které jste našel a přinesl domů. Před třemi lety."

Muž se na něho ohromeně podíval.

Najednou se rozsvítilo světlo a vzápětí další. Fazolek a vrátný se ocitli v překrývajících se kuželech světla ze silných baterek. Obstoupili je čtyři policisté.

„Nesnaž se utéct, chlapče," varoval policista. „Ani vy, pane Prostopášný."

„Nejsou to žádní zločinci," řekla nějaká žena. Fazolek poznal hlas sestry Carlotty. „Potřebuji si s nimi jen promluvit. Nahoře v jeho bytě."

„Vy jste mě sledovala?" zeptal se Fazolek.

„Věděla jsem, že ho hledáš. Ale nechtěla jsem zasáhnout dřív, než ho najdeš. Pro tvou informaci, chlapče, aby sis nemyslel, jak jsi chytrý: zadrželi jsme čtyři pouliční hrdlořezy a dva známé pedofily, kteří po tobě šli."

Fazolek zakoulel očima. „Myslíte, že jsem zapomněl, jak se jich zbavit?"

Sestra Carlotta pokrčila rameny. „Nechtěla jsem, aby to bylo poprvé v životě, kdy jsi udělal chybu." Skutečně z toho bylo slyšet sarkasmus.

„Jak jsem vám už řekl, od toho Pabla de Noches jsme se nic nedozvěděli. Je to imigrant, který žije, aby mohl platit prostitutkám. Další bezcenný člověk, který tady zakotvil, když se Nizozemí stalo mezinárodní zónou."

Sestra Carlotta trpělivě seděla a čekala, až inspektor dospěje na konec svého proslovu v duchu „já jsem vám to říkal." Ale když o někom prohlásil, že je bezcenný, nedokázala tuto poznámku přejít jen tak. „Vzal to dítě k sobě," připomněla. „Krmil je a staral se o ně."

Inspektor námitku odbyl mávnutím ruky. „Potřebovali jsme o jednoho pouličního spratka víc? To je totiž jediné, co z takových lidí vzejde."

„Není pravda, že jste se od něho *nic* nedozvěděl," řekla sestra Carlotta. „Dozvěděl jste se místo, kde byl chlapec nalezen."

„A lidé, kteří tou dobou měli budovu v nájmu, se nedají vystopovat. Firma s takovým jménem nikdy neexistovala. Není čeho se chytit. Neexistuje způsob, jak je vypátrat."

„Jenže to nic *je* něco," namítla sestra Carlotta. „Já vám říkám že ti lidé tam měli mnoho dětí, které všechny až na jedno odvezli když to tam ve spěchu rušili. Vy říkáte, že to byla firma s falešným jménem, která se nedá vypátrat. A vzhledem ke zkušenostem, které máte, neprozrazuje vám to poměrně dost o tom, co se v té budově dělo?"

Inspektor pokrčil rameny. „Jistě. Byla to zřejmě orgánová farma.“

Sestře Carlottě vhrkly do očí slzy. „A to je jediná možnost?“

„V bohatých rodinách přichází na svět mnoho dětí se vrozenými vadami,“ řekl inspektor. „Existuje černý trh s orgány kojenců a batolat. Když zjistíme, kde nějaká orgánová farma je, zlikvidujeme ji. Možná jsme jim byli na stopě a oni se o tom nějak dozvěděli a zavřeli krám. Ale na oddělení neexistuje žádný dokument, z něhož by vyplývalo, že jsme v té době nějakou orgánovou farmu odhalili. Takže to možná zrušili z jiného důvodu. Zase nic.“

Sestra Carlotta trpělivě přehlížela jeho neschopnost uvědomit si, jak je tato informace cenná. „Odkud ty děti pocházejí?“

Inspektor se na ni zaraženě podíval. Jako by po něm chtěla, aby jí vysvětlil základní věci, jak to v životě chodí.

„Orgánové farmy. Odkud berou děti?“

Inspektor pokrčil rameny. „Obvykle potraty v pozdních měsících. Nějaká domluva s nemocnicí, za provizi. Něco takového.“

„A to je jediný zdroj?“

„Já nevím. Únosy? Myslím, že to by nemohlo hrát podstatnou roli, tolik dětí bezpečnostním systémem nemocnic neunikne. Lidé, kteří své děti prodávají? Ano, říká se to. Chudí uprchlíci přijedou s osmi dětmi a o několik let později jich mají jenom šest a naříkají, jak jim ty chybějící zemřely, ale kdo to může dokázat? Nic, co by se dalo vysledovat.“

„Ptám se proto, že to dítě je neobvyklé. *Velice* neobvyklé.“

„Má tři ruce?“ zeptal se inspektor.

„Je geniální. Předčasně vyspělé. Ten chlapec odtamtud utekl, když mu nebyl ještě ani rok. Dřív, než se naučil chodit.“

Inspektor o tom chvíli přemýšlel. „Odlezl pryč?“

„Schoval se do nádržky na toaletě.“

„Chcete říct, že nadzvedl víko, když mu ještě nebyl ani rok?“

„Říkal, že šlo nadzvednout těžko.“

„No, nejspíš bylo z levné umělé hmoty, ne porcelánové. Vždyť víte, jak to v těchto zařízeních vypadá.“

„Snad ale chápete, proč se chci o původu toho dítěte něco dozvědět. Musela to být nějaká zázračná kombinace rodičů.“

Inspektor pokrčil rameny. „Chytré děti se rodí.“

„Ale dědičnost v tom hraje svou roli. Takové dítě muselo mít… pozoruhodné rodiče. Rodiče, kteří pravděpodobně budou díky své inteligenci nějak významní.“

„Možná ano. A možná ne. Chci říct, že i někteří z těch uprchlíků mohou být geniální, ale dostali se do svízelné situace. Aby zachránili ostatní děti, možná jedno prodají. Je to dokonce *chytré*. Nevylučuje to, že by rodiči toho vašeho geniálního chlapce nemohli být uprchlíci.“

„Předpokládám, že je to možné,“ uznala sestra Carlotta.

„Víc informací se nedopátráte. Ten Pablo de Noches totiž neví nic. Sotva byl schopen říct mi jméno města ve Španělsku, z něhož pochází.“

„Byl opilý, když jste ho vyslýchali.“

„Vyslechneme ho znovu, až bude střízlivý,“ prohlásil inspektor. „Dáme vám vědět, jestli zjistíme něco dalšího. Ale zatím se budete muset spokojit s tím, co už jsem vám řekl, protože nic víc nemáme.“

„Vím všechno, co v tuto chvíli potřebuji vědět. Dost, abych věděla, že toto dítě je skutečně zázrak, seslaný Bohem s nějakým záměrem.“

„Já nejsem katolík,“ prohlásil inspektor.

„Bůh vás přesto miluje,“ odvětila sestra Carlotta vesele.

Druhá část

BAŽANT

KAPITOLA 5

VOLKY NEVOLKY

„Proč mi dáváte na starost pětiletého spratka z ulice?“

„Viděl jste jeho výsledky.“

„To je mám brát vážně?“

„Vzhledem k tomu, že celý program Bitevní školy je založen na spolehlivosti našeho testovacího programu mládeže, pak ano, myslím, že byste jeho výsledky měl brát vážně. Udělal jsem si malý průzkum. Ještě žádné dítě si nevedlo lépe. Dokonce ani ten váš hvězdný žák.“

„Já nezpochybňuji platnost testů. Jde o toho, kdo testuje.“

„Sestra Carlotta je jeptiška. Nenajdete čestnější osobu.“

„Je známo, že čestní lidé se klamou. Zoufalá touha najít po tolika letech pátrání jedno - alespoň jedno - dítě, jehož cena bude stát za tu námahu.“

„A ona ho našla.“

„Podívejte se, jak ho našla. Ve svém prvním hlášení vychvaluje toho Achilla a ten - tenhle Fazolek, tenhle Hrášek - ji napadne až dodatečně. Potom se po Achillovi slehne zem, najednou o něm není zmínka - že by umřel? Nechtěla mu snad zařídit operaci nohy? - a jejím novým kandidátem je Bob Zelený.“

„Říká si 'Fazolek'. Podobně jako si ten váš Andrew Wiggin říká 'Ender'.“

„Není to *můj* Andrew Wiggin.“

„A Fazolek není dítě sestry Carlotty. Kdyby chtěla falšovat výsledky nebo manipulovat s testy, už dávno by do programu protlačila jiné studenty a my bychom věděli, že je nespolehlivá. Nikdy nic takového neudělala. Své nejnadějnější děti sama zamítne a potom jim najde nějaké místo na Zemi nebo v nevelitelském programu. Já myslím, že vám vadí hlavně to, že jste se už rozhodl soustředit veškerou pozornost a energii na Wiggina a nechcete, aby vás něco rozptylovalo.“

„Nepamatuji si, že bych si k vám lehl na kanape.“

„Odpusťte mi, jestli jsem se ve své analýze zmýlil.“

„Samozřejmě tomu malému dám šanci. Přestože těm výsledkům ani na okamžik nevěřím.“

„Nejenom šanci. Věnujte se mu. Zkoušejte ho. Dávejte mu těžké úkoly. Nenechte ho zlenivět.“

„Podceňujete náš program. Věnujeme se, zkoušíme a dáváme náročné úkoly všem našim studentům.“

„Ale někteří jsou si rovnější než druzí.“

„Někteří dovedou možnosti programu využít lépe než ostatní.“

„Těším se, až budu sestře Carlottě vyprávět o vašem nadšení.“

Sestra Carlotta plakala, když říkala Fazolkovi, že nastal čas, aby odešel. Fazolkovi neukápla ani slza.

„Chápu, že se bojíš, Fazolku, ale bojíš se zbytečně. Budeš tam v bezpečí a můžeš se tam mnohému naučit. Podle toho, jak hltáš vědomosti, se ti tam brzy velice zalíbí. Tak, že se ti po mně nebude vůbec stýskat.“

Fazolek přimhouřil oči. Dal snad něčím najevo, že se bojí? Nebo že se mu po ní bude stýskat?

Nic takového necítil. Když se s ní setkal poprvé, byl možná ve stavu, kdy by k ní mohl něco cítit. Byla laskavá. Krmila ho. Chránila ho, dávala mu život.

Jenže potom vypátral vrátného Pabla a sestra Carlotta mu zabránila promluvit si s mužem, který ho zachránil mnohem dřív než ona. A nechtěla mu nic říct ani o tom, co Pablo vypověděl, nebo co se dozvěděla o tom čistém místě.

Od toho okamžiku byla důvěra pryč. Fazolek pochopil, že to, co sestra Carlotta dělá, nedělá pro něho. Využívala ho. Nevěděl k čemu. Možná to dokonce bylo něco, co by se sám rozhodl udělat. Ale neříkala mu pravdu. Měla před ním tajemství. Stejně jako měl svá tajemství Achilles.

Proto si od ní v měsících, kdy byla jeho učitelkou, udržoval čím dál vetší odstup. Pochytil všechno, co ho učila - a také mnohé, co ho neučila. Vyplnil každý test, který mu dala, a výsledky měl dobré; ale neprozrazoval jí nic z toho, co se naučil, přestože ho to neučila.

Život se sestrou Carlottou byl samozřejmě lepší než život na ulici - neměl nejmenší úmysl se tam vrátit. Ale nevěřil jí. Byl neustále ve střehu. Byl stejně ostražitý jako předtím v Achillově rodině. Těch několik dní na začátku, kdy se před ní rozplakal, kdy se přestal ovlá-

dat a mluvil ze srdce - to byla chyba, kterou již nehodlal zopakovat. Život byl lepší, ale bezpečný se necítil a místo, kde žil, nebyl domov.

Věděl, že její slzy jsou z větší části opravdové. Měla ho skutečně ráda a bude se jí po něm stýskat, až odejde. Byl koneckonců dokonalé dítě, ochotné, bystré, poslušné. Pro ni to znamenalo, že byl „hodný“. Pro něho to byla jen cesta, jak si zajistit jídlo a vzdělání. Nebyl hloupý.

Proč si myslela, že se bojí?

Protože se bála ona o něho. Tedy pravděpodobně bylo čeho se bát. Bude muset být opatrný.

A proč si myslela, že se mu po ní bude stýskat? Protože se bude stýskat jí a nedovedla si představit, že by nemusel cítit totéž co ona. Vytvořila si jeho smyšlenou verzi. Jako v té hře Představme si…, na kterou se ho několikrát pokusila navnadit. Ona v dětství určitě vyrůstala v domě, kde bylo stále dost jídla. Fazolek nepotřeboval nic předstírat, aby si procvičil fantazii, když žil na ulici. Zato si musel vymýšlet plány, jak získat jídlo, jak se dostat do nějaké party, jak přežít, když ví, že každému připadá jako přítěž. Musel si představovat, jak a kdy se Achilles rozhodne proti němu vystoupit za to, že Poke nabádal, aby ho zabila. Musel si představovat nebezpečí za každým rohem, tyrana, který ho bude chtít připravit o každý drobet jídla. Fazolek měl fantazie dost. Ale neměl nejmenší zájem hrát Představme si…

To byla *její* hra. Hrála ji neustále. Představme si, že Fazolek je hodný chlapeček. Představme si, že Fazolek je syn, jakého tahle jeptiška ve skutečnosti nemůže nikdy mít. Představme si, že Fazolek bude plakat, až odejde - že teď nepláče proto, že má velký strach z té nové školy, z cesty do vesmíru, a proto na sobě nechce dát nic znát. Představme si, že Fazolek mě má rád.

A když to pochopil, rozhodl se: nijak mi neuškodí, když tomu všemu bude věřit. A ona tomu moc chce věřit. Tak proč jí to nedopřát? Ostatně, i Poke mě nechala zůstat s partou, protože to nemohlo nikomu uškodit, i když mě nepotřebovala. Poke by takovou laskavost taky udělala.

Proto Fazolek slezl se židle, obešel stůl k sestře Carlottě a objal ji nejvíc, kam rukama dosáhl. Vysadila si ho na klín a přitiskla ho k sobě. Její slzy mu stékaly do vlasů. Doufal, že jí neteče z nosu. Ale tiskl se k ní, dokud se ona tiskla k němu, a pustil ji teprve tehdy,

když ho pustila ona. Přesně to od něho chtěla, jedinou odměnu, o kterou ho kdy požádala. Za všechna ta jídla, hodiny vyučování, knihy, jazyk, za jeho budoucnost si zasloužila, aby na její hru Představme si… přistoupil.

Pak ten okamžik pominul. Sklouzl jí z klína na podlahu. Ona si lehce otřela oči. Potom vstala, vzala ho za ruku a odvedla ho k čekajícím vojákům a k čekajícímu autu.

Když se k autu přiblížil, hrozivě se nad ním vztyčili muži v uniformách. Ale nebyly to šedé uniformy policistů ze správy mezinárodní zóny, kteří tak rádi kopali do dětí a mávali obušky. Tito měli na sobě šmolkově modré uniformy Mezinárodní flotily, jež vypadaly čistěji, a na zvědavcích, kteří se shromáždili kolem, nebylo vidět strach, ale spíš obdiv. Toto byla uniforma vzdálené síly, bezpečnosti lidstva, uniforma, na níž závisely veškeré naděje. To byla služba, do níž se chystal vstoupit.

Jenže on byl tak hrozně malý, a jak se na něho dívali, nakonec přece jen dostal strach a stiskl ruku sestry Carlotty pevněji. Stane se jedním z nich? Bude také jednou mužem v takové uniformě, terčem podobného obdivu? Tak proč se potom bál?

Bojím se, blesklo mu hlavou, protože nechápu, jak bych někdy mohl být tak vysoký.

Jeden z vojáků se k němu sklonil, aby ho vysadil do auta. Fazolek ho zpražil pohledem, který říkal, ať se neopovažuje něco takového udělat. „Zvládnu to sám," řekl.

Voják nepatrně přikývl a znovu se narovnal. Fazolek se zahákl nohou za stupačku auta a vytáhl se nahoru. Bylo to vysoko nad zemí a sedadlo, jehož se chytil, bylo tak hladké, že jeho rukám neposkytovalo prakticky žádnou oporu. Ale dokázal to a posadil se doprostřed zadního sedadla, na jediné místo, kde mohl vidět mezi předními sedadly, aby měl alespoň trochu ponětí, kam auto pojede.

Jeden voják se posadil na místo řidiče. Fazolek očekával, že druhý nasedne dozadu k němu, a předpokládal, že vznikne spor, zda Fazolek může sedět uprostřed nebo ne. Ale nasedl na druhou stranu vpředu. Fazolek zůstal vzadu sám.

Vyhlédl bočním okénkem na sestru Carlottu. Ještě pořád si otírala oči kapesníkem. Maličko mu zamávala. Zamával jí také. Auto se po magnetickém pásu ve vozovce klouzavě rozjelo. Zanedlouho byli venku z města a ujížděli venkovskou krajinou rychlostí sto padesáti

kilometrů v hodině. Mířili na amsterdamské letiště, jedno z pouhých tří v Evropě, odkud mohly startovat raketoplány, které létaly na oběžnou dráhu. Fazolek s Rotterdamem skončil. Alespoň prozatím skončil se Zemí jako takovou.

Jelikož Fazolek nikdy neletěl letadlem, nechápal, v čem se od něho raketoplán liší. Ale zpočátku se zdálo, že ostatní chlapci nedovedou mluvit o ničem jiném. Čekal jsem, že bude větší. Copak nestartuje kolmo vzhůru? Tak to dělaly staré raketoplány, blbečku. Nejsou tady žádné stolečky! To proto, že ve stavu beztíže stejně nemůžeš nic položit, ty zabedněnče.

Pro Fazolka bylo nebe prostě nebe a důležité pro něho odjakživa bylo jen to, jestli bude pršet nebo sněžit, jestli přijde vítr nebo bouřka. Letět do kosmu mu nepřipadalo o nic podivnější než letět do mraků.

Zato ho fascinovaly ostatní děti. Většinou to byli chlapci, a všechny byly starší než on. Rozhodně byly všechny větší. Některé se na něho dívaly divně a za sebou zaslechl, jak jedno šeptem říká: „To je dítě nebo panenka?“ Ale uštěpačné poznámky na adresu jeho velikosti a věku pro něho nebyly ničím novým. Co ho překvapilo, bylo to, že poznámka byla jen jedna a byla vyřčena šeptem.

Děti ho fascinovaly samy o sobě. Byly všechny tak tlusté, tak měkké. Měly těla jako polštáře, plné tváře, husté vlasy, dobře padnoucí oblečení. Fazolek samozřejmě věděl, že je tlustší než kdykoli od okamžiku, kdy opustil čisté místo, ale sebe neviděl, viděl jen je a nemohl se ubránit srovnávání s dětmi z ulice. Seržant by každé z nich rozcupoval. Achilles by… přemýšlet o Achillovi nemělo smysl.

Fazolek si je zkusil představit, jak stojí ve frontě před charitní vývařovnou. Nebo žebrají o obaly od bonbónů, aby je mohly olízat. To byl dobrý vtip. Ty nikdy v životě neměly nouzi o jídlo. Fazolek měl chuť praštit je všechny tak prudce do břicha, že vyzvracejí všechno, co dnes snědly. Ať trochu poznají, jaké to je, když člověka bolí břicho, když ho hryže hlad. A pak by jim ho dal pocítit znovu další den, další hodinu, ráno, v noci, ve spánku, až budou vzhůru, tu neustálou chvějivou slabost v hrdle, malátnost za očima, bolesti hlavy, závratě, opuchlé klouby, nafouklé břicho, ztenčování svalů, až člověk skoro nemá sílu stát. Těmto dětem se nestalo, že by se podí-

valy smrti do tváře a pak se rozhodly navzdory všemu žít. Byly spokojené. Byly neopatrné.

Tyto děti pro mne nejsou soupeři.

A se stejnou jistotou: nikdy se jim nevyrovnám. Vždycky budou větší, silnější, rychlejší, zdravější. Šťastnější. Jedno před druhým se naparovaly, se smutkem mluvily o domově, vysmívaly se dětem, které nesplnily požadavky, takže s nimi neodletěly, tvářily se, že mají zaručené zprávy o tom, jak to v Bitevní škole opravdu chodí. Fazolek neříkal nic. Jen poslouchal a pozoroval jejich manévry. Některé byly odhodlané získat si postavení v hierarchii, jiné byly tišší, protože věděly, že jejich místo bude dole; a několik jich bylo uvolněných, bezstarostných, protože se kvůli společenskému žebříčku nemusely trápit, neboť v něm vždycky byly nahoře. Fazolka něco nabádalo, aby se do zápasu zapojil a zvítězil v něm, prodral se až na vrchol. Na druhou stranu celou skupinou pohrdal. Co by tím dokázal, kdyby se stal vůdcem této prašivé smečky?

Potom sklopil zrak na své malé ruce a na ruce chlapce, jenž seděl vedle něho.

Ve srovnání s ostatními skutečně vypadám jako panenka.

Několik dětí si stěžovalo, že mají hlad. Bylo přísně zakázáno jíst čtyřiadvacet hodin před letem raketoplánem, a většina těchto dětí tak dlouho bez jídla nikdy nebyla. Pro Fazolka čtyřiadvacet hodin bez jídla prakticky nestálo za povšimnutí. V jeho partě se kvůli hladu netrápili dřív než za sedm dní.

Raketoplán odstartoval stejně jako letadlo, i když měl dlouhou, velice dlouhou rozjezdovou dráhu, jak byl těžký. Fazolka pohyb stroje překvapil; to, jak se řítil dopředu a přitom se zdálo, že se nehýbe, jak se lehce kolébal a občas nadskočil, jako by přejížděli nerovnosti na neviditelné cestě.

Když nabrali výšku, setkali se s dvěma tankovacími letadly, aby načerpali zbytek raketového paliva potřebného k dosažení únikové rychlosti. S takovým množstvím paliva na palubě by se letoun nedokázal odlepit od země.

Během doplňování paliva vyšel z pilotní kabiny nějaký muž a postavil se před řady sedadel. Měl na sobě šmolkovou uniformu jako ze škatulky a jeho úsměv vypadal stejně naškrobeně, nažehleně a neposkvrnitelně jako jeho oděv.

„Moje milé děti," oslovil je. „Některé z vás zřejmě ještě neumějí číst. Máte zůstat připoutány po celou dobu letu. Proč se tolik z vás odepnulo? Jdete někam?"

Odpověděla mu spousta tichých cvaknutí. Znělo to jako chabý potlesk.

„Chtěl bych vás také varovat, abyste své ruce nechali v klidu, i kdyby vás nějaké jiné dítě neodolatelně rozčilovalo nebo lákalo. Nezapomínejte na to, že děti kolem vás dosáhly ve všech testech, které jste podstoupily, stejně dobrých výsledků jako vy a některé dokonce lepších."

To je nesmysl, pomyslel si Fazolek. Někdo tady musel být nejlepší.

Chlapce, který seděl přes uličku, zřejmě napadlo totéž. „To určitě," utrousil jízlivě.

„Chtěl jsem něco říct, ale klidně odbočím," prohlásil muž. „Prosím, poděl se s námi o to, co ti tak učarovalo, že jsi to v sobě nedokázal udržet."

Chlapec poznal, že udělal chybu, ale rozhodl se jít dál. „Někdo tady dosáhl nejlepšího výsledku."

Muž se na něho dál díval, jako by ho pobízel, aby pokračoval.

Láká ho, aby si vykopal ještě hlubší hrob, pomyslel si Fazolek.

„Říkal jste, že všichni dosáhli stejně dobrých výsledků a někdo dokonce lepších, ale to nemůže být pravda."

Muž stále čekal.

„To je všechno, co jsem chtěl říct."

„Je ti líp?" zeptal se muž.

Chlapec zaraženě mlčel.

Aniž by porušil dokonalý úsměv, muž změnil tón hlasu. Místo čirého sarkasmu z něj teď zazněla ostrá hrozba. „Na něco jsem se tě ptal, chlapče."

„Ne, není mi líp."

„Jak se jmenuješ?" zeptal se muž.

„Nero." Několik dětí, které měly ponětí o historii, se jménu začalo smát. Fazolek věděl, že byl císař, který se jmenoval Nero. Ale nesmál se. Věděl, že dítě, které se jmenuje Fazolek, udělá dobře, když se nebude smát jménům jiných dětí. Navíc, takové jméno mohlo být opravdu nepříjemné. To, že si nedal nějakou přezdívku, svědčilo o

jeho síle nebo přinejmenším vzdorovitosti. Nebo Nero *byla* přezdívka.

„Jenom… Nero?“ zeptal se muž.

„Nero Boulanger.“

„Jsi Francouz? Nebo máš jenom hlad?“

Fazolek vtip nepochopil. Že by jméno Boulanger mělo něco společného s jídlem?

„Alžířan.“

„Nero, jsi příkladem všem dětem v tomto raketoplánu. Většina z nich je totiž tak bláhových, že si myslí, že je lepší nechat si své nejhloupější myšlenky pro sebe. Ty však chápeš hlubokou pravdu, která žádá projevit svou hloupost veřejně. Držet svou hloupost uvnitř znamená zakládat si na ní, lpět na ní, chránit si ji. Ale ten, kdo svou hloupost odhalí, si dává šanci, že bude lapena, opravena a nahrazena moudrostí. Buďte všichni stateční jako Nero Boulanger, a když se vám v hlavě zrodí tak nebetyčně pitomá myšlenka, že ji budete považovat za chytrou, nezapomeňte vydat nějaký zvuk, propusťte ze svých chabých mozečků nějaký myšlenkový pšouk, abyste se mohli poučit.“

Nero cosi zavrčel.

„Vida - další projev nadýmání, ale tentokrát ještě méně zřetelný než předtím. Řekni nám to, Nero. Promluv. Tvoje odvaha, byť nemístná, je pro nás pro všechny poučná.“

Několik studentů se zasmálo.

„Slyšíš - tvůj pšouk podnítil další pšouky od lidí stejně hloupých, neboť se domnívají, že jsou lepší než ty a že by se tak snadno nedali vybrat jako ukázky vytříbeného intelektu.“ Smích definitivně zmlkl. Fazolek ucítil nezřetelnou hrůzu, neboť mu bylo jasné, že toto slovní oťukávání, nebo spíš jednostranný slovní útok, toto mučení, toto veřejné zostuzení, se nějakou složitou cestou dobere až k němu. Nevěděl, z čeho to vycítil, neboť muž v uniformě k němu ani jednou nezalétl pohledem a sám Fazolek nevydal ani hlásku, neudělal nic, čím by na sebe mohl upoutat pozornost. Přesto věděl, že nejkrutější zásah dýkou od tohoto muže nakonec nedostane Nero, ale on.

Potom si Fazolek uvědomil, odkud bere tu jistotu, že se to obrátí proti němu. Zvrhlo se to v nechutný spor o to, zda někdo dosáhl při testech lepších výsledků než někdo jiný z raketoplánu. A Fazolek

dospěl k názoru, aniž k tomu měl nějaký zvláštní důvod, že nejlepší výsledky patřily jemu.

Teď, když se mu tato víra zjevila, poznal, že je absurdní. Všechny tyto děti byly větší a vyrůstaly v mnohem lepších podmínkách než on. On měl jako učitelku pouze sestru Carlottu - sestru Carlottu a pochopitelně ulici, ale z toho, co se naučil *tam*, se v testech uplatnilo jen velmi málo.

Přesto si dál s absolutní jistotou uvědomoval, že tento rozhovor je pro něho plný nebezpečí.

„Řekl jsem ti, abys promluvil, Nero. Já čekám."

„Stále nechápu, co hloupého jsem řekl," prohlásil Nero.

„Tak za prvé to bylo hloupé tím, že veškerou autoritu tady mám já a ty nemáš žádnou, takže ti můžu ze života udělat peklo a ty nebudeš mít sílu se bránit. Takže kolik je třeba inteligence, aby člověk udržel jazyk za zuby a nepřitahoval k sobě pozornost? Dá se při tak nerovnoměrném rozložení moci dospět k jasnějšímu rozhodnutí?"

Nero zapadl do sedadla.

„Za druhé, vypadalo to, že mne posloucháš ne proto, abys získal užitečnou informaci, ale proto, abys mne zkusil nachytat při logickém omylu. To nám všem napovídá, že jsi zvyklý být chytřejší než učitelé, a že je posloucháš, abys je nachytal při chybách a mohl tak před ostatními studenty ukázat, jak jsi chytrý. Je to natolik zbytečná, hloupá metoda poslouchání, že evidentně promarníš několik měsíců našeho času, než konečně pochopíš, že jediný úkon, na němž skutečně záleží, je přenos užitečných informací z dospělých, kteří je mají, na děti, které je nemají, a že čekání na chyby je zločinné marnění času."

Fazolek v duchu nesouhlasil. Zločinné marnění času bylo *zdůrazňování* chyb. Najít je - všimnout si jich - to bylo důležité. Pokud člověk sám ve vlastní hlavě nerozlišoval mezi užitečnými a chybnými informacemi, pak se vůbec neučil, ale pouze nahrazoval nevědomost falešnou vírou, která nebyla o nic lepší.

Muž měl nicméně pravdu, když mluvil o tom, jak je zbytečné se ozývat. Když vím, že učitel udělal chybu, a nic neřeknu, zůstávám jediný, kdo má správnou informaci, a to mi dává výhodu před těmi, kteří věří učiteli.

„Za třetí," pokračoval muž, „moje prohlášení působí rozporně a nemožně pouze proto, že jsi nenahlédl pod povrch situace. Nemusí

totiž být pravda, že jedna osoba má ze všech v tomto raketoplánu nejlepší výsledky. A to proto, že testů bylo mnoho - fyzických, psychických, společenských a psychologických - a také existuje mnoho způsobů, jak definovat, co je 'nejlepší', neboť je mnoho způsobů, jak může být člověk fyzicky, společensky nebo psychologicky vhodný k tomu, aby velel. Děti, které prokázaly největší vitalitu, nemusely být nejlepší při hodnocení síly; děti, které měly podle testů nejlepší paměť, třeba nedopadly tak dobře při analýze předvídavosti. Mimořádně pohotové děti mohou mít problémy s opožděným odměňováním. Začínáš chápat povrchnost uvažování, které tě dovedlo ke tvé hloupé a zbytečné poznámce?“

Nero přikývl.

„Potěš nás ještě jednou svým pšoukem, Nero. Uznávej své chyby stejně hlasitě, jak je děláš.“

„Zmýlil jsem se.“

V raketoplánu nebyl jediný chlapec, který by nepřiznal, že by byl raději mrtvý, než aby v tu chvíli seděl na Nerově místě. Přesto Fazolek cítil svým způsobem také závist, byť nechápal, proč by měl záviděť oběti takového mučení.

„A přesto,“ navázal muž, „ses v tomto raketoplánu čirou náhodou zmýlil méně, než by ses byl býval zmýlil v každém jiném raketoplánu, plném nováčků mířících do Bitevní školy. A víš proč?“

Nero se rozhodl zůstat zticha.

„Ví někdo proč? Uhodne to někdo? Můžete vyslovit své úvahy.“

Nikdo nabídku nepřijal.

„V tom případě vyberu dobrovolníka. Byť to může znít nepravděpodobně, je tu mezi vámi chlapec, který se jmenuje 'Fazolek'. Byl by tento chlapec tak laskav a promluvil?“

A je to tady, pomyslel si Fazolek. Zaplavila ho hrůza; zároveň však cítil silné vzrušení, neboť právě po tom toužil, i když nevěděl proč. Podívej se na mne. Mluv se mnou, ty, který máš moc, ty, který máš autoritu.

„Tady jsem, pane,“ přihlásil se Fazolek.

Muž nápadně bloudil pohledem po kabině sem a tam, jako by nemohl Fazolka najít. Samozřejmě to jen hrál - věděl přesně, kde Fazolek sedí, ještě než vůbec promluvil. „Nevidím, odkud se tvůj hlas ozývá. Mohl bys zvednout ruku?“

Fazolek okamžitě zvedl ruku. Zahanbeně si uvědomil, že nedosáhne ani na horní okraj vysokého opěradla.

„Ani teď tě nevidím," řekl muž, i když ho samozřejmě viděl. „Dovoluji ti odepnout se a stoupnout si na sedadlo."

Fazolek neprodleně poslechl, zbavil se popruhu a vyskočil na nohy. Byl sotva vyšší než opěradlo sedadla před ním.

„Á, támhle jsi. Fazolku, byl bys tak laskav a zkusil odhadnout, proč se v tomto raketoplánu Nero přiblížil pravdě víc než ve kterémkoli jiném?"

„Možná tady někdo dosáhl nejlepších výsledků v mnoha testech."

„Nejenom v mnoha. Ve všech testech inteligence. Ve všech psychologických testech. Ve všech testech týkajících se velení. Ve všech do posledního. Byl lepší než kdokoli jiný v tomto raketoplánu."

„Takže jsem měl pravdu," ozval se s novou kuráží Nero.

„Ne, neměl," odvětil muž. „Neboť to pozoruhodné dítě, které dosáhlo nejlepších výsledků ve všech testech souvisejících s velením, bylo nejhorší ve fyzických testech. A víte proč?"

Nikdo neodpověděl.

„Fazolku, když už stojíš, mohl bys to zkusit a říct nám, proč se podle tebe mohlo stát, že bylo toto dítě nejhorší ve fyzických testech?"

Fazolek věděl, do jaké situace byl vmanipulován. A odmítl pokusit se uhnout před jasnou odpovědí. Byl odhodlán to vyslovit, přestože otázka byla postavena tak, aby si odpovědí u ostatních vysloužil pohrdání. Ostatně, pohrdali by jím tak jako tak, ať by odpověděl kdokoli.

„Možná byl ve fyzických testech nejhorší proto, že je velmi malý."

Mnoho chlapců dalo mručením jasně najevo, jak jsou jeho odpovědí pohoršeni. Arogancí a samolibostí, která z ní vyplývala. Ale muž v uniformě pouze vážně pokýval hlavou.

„Jak se dalo u chlapce nadaného tak pozoruhodnými schopnostmi čekat, máš naprostou pravdu. Jen neobvykle malá postava tohoto chlapce zabránila tomu, aby měl Nero pravdu, že jedno dítě dosáhlo lepších výsledků než všechny ostatní." Otočil se k Nerovi. „Takový kousek a nemusel z tebe být pitomec," řekl. „A přesto… i kdybys měl pravdu, byla by to náhoda. I pokažené hodiny ukazují správný

čas dvakrát denně. Posaď se, Fazolku, a znovu se připoutej. Doplňování paliva skončilo, za malou chvíli poletíme dál."

Fazolek si sedl. Cítil nepřátelství ostatních dětí. V tuto chvíli s tím nemohl nic dělat a nebyl si jist, jestli to vůbec je nevýhoda. Důležitá byla mnohem záhadnější otázka: Proč ho ten člověk do takové situace dostal? Pokud šlo o to, aby spolu děti soutěžily, stačilo nechat mezi nimi kolovat seznam s výsledky všech dětí ve všech testech, aby všichni viděli, jak si kdo stojí. Místo toho byl Fazolek vydělen. Už tak byl nejmenší a ze zkušenosti věděl, že bude hromosvodem všech zlomyslných popudů, které má takový tyran v srdci. Tak proč kolem něho kreslili ten velký kruh a obraceli na něho všechny šípy, prakticky vyzývali, aby si z něho všichni udělali terč pro svůj strach a nenávist?

Klidně si nakreslete terče a namiřte hroty. Já v téhle škole obstojím a jednou já budu ten, kdo má autoritu, a proto mi bude jedno, kdo má rád *mě*. Důležité bude to, koho budu mít rád *já*.

„Jak si možná vzpomenete," promluvil muž, „než z huby Nera Pekařovic vyšel první pšouk, chtěl jsem něco říct. Vysvětloval jsem vám, že i když vám některé z přítomných dětí může připadat jako výborný terč pro vaši žalostnou touhu dokázat svou převahu v situaci, kdy si nejste jisti, zda ve vás vaše okolí poznává hrdinu, jímž chcete v očích lidí být, musíte se ovládnout a zdržet se dloubání, štípání, píchání nebo bití a dokonce i jedovatě provokativních poznámek či hihňání, jako by vám přeskočilo, k čemuž by vás mohla svádět představa, že je někdo snadný cíl. Důvod, proč byste to neměli dělat, je ten, že nevíte, kdo z této skupiny bude jednou v budoucnu vaším velitelem, kdo bude admirálem, až vy budete pouhými kapitány. A jestli si náhodou myslíte, že zapomenou, jak jste se k nim teď, dnes chovali, pak jste skutečně blázni a není vám pomoci. Pokud budou dobří velitelé, využijí vás v boji náležitým způsobem bez ohledu na to, jak vámi pohrdají. Ale nemusejí vám pomoci k postupu. Nemusejí vás živit a podporovat. Nemusejí být laskaví a smířliví. Přemýšlejte o tom. Lidé, které vidíte kolem sebe, vám jednoho dne budou dávat rozkazy, které rozhodnou o vašem životě či smrti. Doporučuji vám zasloužit si jejich uznání, ne se je snažit ponižovat, jen abyste se mohli ukázat jako nějací pitomečci na školním dvoře."

Muž ještě jednou nasměroval svůj mrazivý úsměv k Fazolkovi.

„Vsadím se, že tady Fazolek už spřádá plány, jak bude jednou admirálem, který vám bude všem rozkazovat. Dokonce si plánuje, jak mě pošle samotného držet hlídku v pozorovatelně na nějakém asteroidu a nechá mě tam tak dlouho, až mi osteoporóza rozpustí kosti a budu se po stanici přelévat jako nějaká améba.“

Fazolka ani na okamžik nenapadlo uvažovat o nějakém budoucím sporu mezi ním a tímto důstojníkem. Nijak netoužil po pomstě. Nebyl Achilles. Achilles byl hloupý. A tenhle důstojník byl hloupý, když si myslel, že tak Fazolek bude uvažovat. Určitě si však myslel, že mu Fazolek bude vděčný za výstrahu ostatním, aby si na něho nedovolovali. Jenže na Fazolka si již dovolovali tvrdší mizerové, než byli tady; 'ochranu' tohoto důstojníka nepotřeboval, neboť propast mezi ním a ostatními dětmi ještě zvětšila. Kdyby Fazolek prohrál několik rvaček, možná by ho přijali. Takhle rvačky nebudou. Nebude jednoduché postavit mosty.

To byl důvod mrzutosti, jíž si důstojník ve Fazolkově tváři zjevně všiml. „Mám pro tebe vzkaz, Fazolku. Je mi jedno, co se mnou uděláš. Protože opravdový nepřítel je jen jeden. Termiťané. A jestli vyrosteš a staneš se admirálem, který dokáže, že porazíme termiťany a ubráníme Zemi pro lidstvo, klidně mi řekni, abych si sežral střeva a začal od zadku, a já stejně odpovím: Děkuji, pane. Termiťané jsou nepřítel. Žádný Nero. Žádný Fazolek. Ani já ne. Takže ruce pryč jeden od druhého.“

Znovu se zazubil, ale veselí v tom nebylo.

„Kromě toho, když se naposledy někdo pokusil zkusit si něco na jiné dítě, dopadlo to tak, že ve stavu beztíže poletoval po raketoplánu a zlomil si ruku. I to patří k zákonům strategie. Dokud nevíte, že jste silnější než nepřítel, manévrujte, nepouštějte se do boje. Považujte to za svou první lekci v Bitevní škole.“

To že měla být první lekce? Nebylo divu, že tomu chlapíkovi dávali na starost převoz dětí raketoplánem a nenechávali ho učit. Kdo by se chtěl *takovým* moudrem řídit, byl by proti silnému nepříteli ochromený. Někdy se *musíš* pustit do boje, i když víš, že jsi slabý. Nemůžeš *čekat*, až budeš *vědět*, že jsi silnější. Posiluješ se všemi způsoby, které máš k dispozici, a potom překvapivě udeříš, připlížíš se, bodneš zezadu, využiješ slabé místo, nastražíš lest, použiješ lež, uděláš cokoli, co je třeba, abys zajistil, že ze střetu vyjdeš vítězně.

Tenhle chlapík byl možná silný jako jediný dospělý v raketoplánu plném dětí, ale kdyby byl dítě na ulicích Rotterdamu, za měsíc by se „umanévroval“ k smrti hladem. Pokud by ho ještě dřív někdo nezabil za to, že mluví, jako by si myslel, že chcanky jsou voňavka.

Muž se otočil a chystal se zamířit zpět do pilotní kabiny.

Fazolek na něho zavolal. „Jak se jmenujete vy?“

Muž se otočil a zpražil ho pohledem. „Už vymýšlíš rozkaz, aby mi koule rozemleli na prášek, Fazolku?“

Fazolek neodpověděl. Pouze se mu díval do očí.

„Já jsem kapitán Dimak. Chceš se ještě na něco zeptat?“

Proč to nezjistit hned. „Učíte na Bitevní škole?“

„Ano,“ odvětil. „Vždycky když letíme dolů pro raketoplán plný chlapečků a holčiček, máme s tím spojený opušťák na Zemi. Stejně jako ve vašem případě: to, že jsem v raketoplánu znamená, že moje dovolená skončila.“

Tankovací letadla se odpojila a vylétla nad ně. Ne, to jejich stroj klesal. A ocas klesal níž než příď raketoplánu.

Na okna se spustily kovové kryty. Bylo to, jako by padali rychleji a rychleji… dokud se s burácením, které rozechvělo všechny kosti, nezažehly motory a raketoplán nezačal znovu stoupat, výš a čím dál rychleji, až měl Fazolek pocit, že ho to protlačí opěradlem křesla. Zdálo se, že to bude trvat věčně, beze změny.

Pak najednou… ticho.

Ticho a vzápětí vlna paniky. Opět padali, jenže tentokrát chyběl směr dolů, byla jen nevolnost a strach.

Fazolek zavřel oči. Nepomáhalo to. Znovu je otevřel a pokusil se zorientovat. Žádný směr neposkytoval rovnováhu. Ale na ulici se naučil nepodléhat žaludeční nevolnosti - velká část jídla, které musel sníst, už nebyla v nejlepším stavu, a on si nemohl dovolit je vyzvracet. Proto se uchýlil k postupu, který proti nevolnosti obvykle používal - zhluboka dýchat, odvádět pozornost tím, že se soustředí na hýbání prsty na nohou. A překvapivě rychle si na beztížný stav zvykl. Když neočekával, že některým směrem bude dole, neměl problémy.

Ostatní děti jeho pomůcku neměly, nebo možná byly na nenadálou, vytrvalou ztrátu rovnováhy citlivější. Jasně se ukázalo, proč je zakázáno před startem jíst. Dávení bylo hodně, ale díky tomu, že nebylo co zvracet, obešlo se to bez nepořádku a bez zápachu.

Dimak se vrátil do kabiny raketoplánu a tentokrát stál na stropě. Důmyslně promyšlené, blesklo hlavou Fazolkovi. Začala další lekce, tentokrát na téma, jak se zbavit z planety zažitých očekávání ohledně směrů a gravitace. Bylo vůbec možné, že by děti byly tak hloupé a potřebovaly vysvětlovat tak jasné věci?

Fazolek strávil lekci tím, že zkoušel, kolik musí vynaložit námahy, aby se mohl ve svých volných popruzích pohybovat. Všichni ostatní byli dost velcí, aby jim popruhy padly a bránily jim v pohybu. Pouze Fazolek měl prostor pro trochu manévrování. Maximálně jej využil. Než dorazili do Bitevní školy, uzrálo v něm odhodlání naučit se alespoň trochu ovládat pohyb v nulové gravitaci. Usoudil, že ve vesmíru je možné, aby jednoho dne jeho přežití záviselo na tom, zda ví, kolik síly je třeba vynaložit na to, aby tělo uvedl do pohybu a následně je zastavil. Mnohem důležitější, než aby to věděl hlavou, bylo vědět to tělem. Bylo hezké analyzovat, ale pohotové reflexy mohou člověku zachránit život.

KAPITOLA 6

ENDERÚV STÍN

„Obvykle jsou vaše zprávy o skupinách nováčků stručné. Několik problémových jedinců, hlášení o nehodě, nebo - to je úplně nejlepší - nic.“

„Můžete kteroukoli část mé práce přeskočit, pane.“

„Pane? Kdepak se nám dnes vzal ten naježený pedant?“

„Kterou pasáž mé zprávy považujete za nepřiměřenou?“

„Podle mě to není zpráva, ale zamilovaná píseň.“

„Chápu, že to může vypadat jako podlézání, uplatňovat na každou skupinu nováčků metodu, kterou jste použil s Enderem Wigginem -“

„Vy ji používáte na každou várku nováčků?“

„Sám jste poznamenal, že má zajímavé výsledky. Vede k okamžitému roztřídění.“

„Roztřídění na kategorie, které by jinak možná nevznikly. Přesto přijímám kompliment, který jste mi svým postupem složil. Ale sedm stránek o Fazolkovi - skutečně jste se tolik dozvěděl z reakce, která sestávala především z mlčenlivé poddajnosti?“

„Právě o to mi jde, pane. To vůbec nebyla poddajnost. Bylo to -já prováděl experiment, ale připadalo mi to, jako by velké oko, které se dívá do mikroskopu, patřilo jemu, a já byl tím vzorkem na sklíčku.“

„Takže vás znervóznil.“

„Ten by znervóznil každého. Je ledový, pane. A přitom -“

„A přitom žhavý. Ano, četl jsem vaši zprávu. Každou stránku vaší brilantní zprávy.“

„Ano, pane.“

„Předpokládám, že je vám známa dobrá rada, abychom se nezamilovávali do svých studentů.“

„Pane?“

„V tomto případě však mám radost, že vás Fazolek tak zajímá. Mne totiž ne. Já již mám chlapce, o němž si myslím, že s ním jsou naše naděje největší. Přesto existuje značný tlak kvůli těm posra-

ným, přikrášleným výsledkům Fazolkových testů, které mu měly získat zvláštní pozornost. Tak ji bude mít. A to vaši.“

„Ale pane…“

„Možná nedovedete rozlišit rozkaz od nabídky.“

„Jediné, co mi dělá starosti, je… domnívám se, že již o mně nemá valné mínění.“

„Výborně. To znamená, že vás bude podceňovat. Pokud se nedomníváte, že by jeho nevalné mínění nemohlo být oprávněné.“

„Ve srovnání s ním můžeme všichni vypadat trochu přihlouple.“

„Soustřeďte se na svůj úkol. Snažte se nevzhlížet k němu jako k božstvu.“

První den v Bitevní škole Fazolek myslel na jediné - přežít. Nikdo mu nepomůže - Dimkova malá šaráda v raketoplánu to ukázala jasně. Dostávali ho do situace, aby měl kolem sebe… koho? V nejlepším případě rivaly, v nejhorším nepřátele. Takže to zase byla ulice. A proč ne? Fazolek na ulici přežil. A přežíval by dál, i kdyby ho sestra Carlotta nenašla. Dokonce i bez Pabla - možná by to dokázal, i kdyby ho vrátný Pablo nenašel na záchodě čistého místa.

Proto se díval kolem sebe. Poslouchal. Všechno, co se naučili jiní, se musel naučit také, a možná lépe. A navíc, musel pochopit také věci, o které se ostatní nestarali - fungování skupiny, systémy Bitevní školy. Jak spolu vycházejí učitelé. Kde sídlí moc. Kdo se koho bojí. Každá skupina měla své šéfy, patolízaly, rebely, ovce. Každá skupina měla silná a slabá pouta, přátelství a pokrytectví. Lži zabalené do lží zabalených do lží. Fazolek je musel všechny co nejrychleji odkrýt, aby našel prostory, v nichž mohl přežít.

Odvedli je do ložnice a přidělili jim postele, skříňky a malé přenosné panely, mnohem dokonalejší než ty, které používal, když se učil se sestrou Carlottou. Některé děti si s nimi ihned začaly hrát, snažily se je programovat nebo si prohlížely zabudované hry, ale Fazolka takové věci nezajímaly. Počítačový systém Bitevní školy nebyl člověk; z dlouhodobého hlediska se mohlo hodit osvojit si jej, ale dnes to bylo nepodstatné. To, co Fazolek potřeboval zjistit, bylo mimo ložnici nováčků.

A zanedlouho se tam také vypravili. Podle kosmického času - který byl k nelibosti mnoha lidí v Evropě a v Asii odvozen z času na Floridě, odkud se řídily první stanice - dorazili „ráno.“ Pro děti, jež přicestovaly z Evropy, bylo pozdní odpoledne, což znamenalo, že

budou mít s časovým rozdílem vážné potíže. Dimak jim vysvětlil, že se to dá vyléčit energickým cvičením a krátkým spánkem - ne delším než tři hodiny - v časných odpoledních hodinách, po němž bude následovat další fyzická námaha, takže by měli být schopni v noci usnout v čase obvyklé studentské večerky.

Vyhrnuli se ven a na chodbě se seřadili. „Zelená hnědá zelená," řekl Dimak a ukázal jim, jak je tento barevný kód na stěnách chodby vždycky dovede zpět k jejich ložnici. Fazolek byl několikrát vystrčen z řady a nakonec šel jako poslední. Nevadilo mu to - taková obyčejná strkanice se obešla bez krve a bez modřin a místo posledního v zástupu bylo pro pozorování nejlepší.

Na chodbě je míjely jiné děti, jednotlivě, po dvojicích i po trojicích, většinou v pestrobarevných uniformách různých typů. V jednu chvíli potkali celou skupinu oblečenou stejně, vybavenou přilbami a výstředními pistolemi. Proběhli kolem nich se zaujatostí, která upoutala Fazolkovu pozornost. Jsou parta, pomyslel si. A míří do boje.

Nováčků, kteří kráčeli chodbou a vzhlíželi k nim s bázlivou úctou, si ostatní děti příliš nevšímaly. Samozřejmě se ihned ozval pískot. „Bažanti!" „Čerstvé maso!" „Kdopak udělal bobek na chodbě a neuklidil to po sobě?" „Je to z nich dokonce cítit, jak jsou pitomí!" Ale to všechno bylo jen neškodné škádlení starších dětí, upevňujících si své postavení. Nic víc to neznamenalo. Žádné opravdové nepřátelství. Ve skutečnosti to bylo skoro procítěné. Vzpomínali si, jak sami byli nováčky.

Někteří nováčci před Fazolkem to nesli těžce a odpovídali neurčitými, chabými urážkami, jejichž jediným výsledkem byl jen další pískot a posměch ze strany starších dětí. Fazolek zažil starší, větší děti, které mladší děti nenáviděly, protože představovaly konkurenci, která ubírá jídlo. Odháněly je a bylo jim úplně jedno, jestli tím zaviní, že ty malé děti zemřou. Pocítil opravdové rány, jejichž účelem bylo ublížit. Viděl krutost, okrádání, obtěžování, vraždy. Tyhle ostatní děti ani neuměly poznat lásku.

Fazolka zajímalo především to, jak je parta organizovaná, kdo ji vede, jak byl vybrán, k čemu parta slouží. Skutečnost, že měly vlastní uniformy, znamenala, že jejich postavení je oficiální. Takže nejvyšší moc měli dospělí - bylo to tedy opačně než v Rotterdamu, kde se dospělí snažili party rozbít, kde je noviny označovaly za zločinné

komplety, místo aby pochopily, že jsou to žalostná uskupení, jimž jde o přežití.

To byl opravdový klíč. Všechno, co tady děti dělaly, organizovali dospělí. V Rotterdamu byli dospělí buď nepřátelští a lhostejní, nebo fakticky bezmocní, jako Helga se svou charitní vývařovnou. Proto mohly děti vytvořit vlastní společnost, aniž jim do toho někdo zasahoval. Všechno bylo založeno na přežití - jak získat dostatek jídla a přitom se nenechat zabít, zranit a neonemocnět. Tady byli kuchaři a lékaři, oblečení a postele. Moc nebyla v přístupu k jídlu, ale v získání pochvaly od dospělých.

To znamenaly ty uniformy. Vybírali je dospělí a děti je nosily proto, že to dospělí zařídili tak, aby jim to stálo za to.

Takže klíčem ke všemu bylo pochopit učitele.

To všechno proběhlo Fazolkovou hlavou ani ne tak verbálně, jako spíš s jasným a okamžitým uvědoměním si skutečnosti, že ve srovnání s mocí učitelů tyto party žádnou moc nemají, než uniformovaní posměváčci dospěli k němu. Jakmile spatřili Fazolka, o tolik menšího, než byly všechny ostatní děti, začaly řvát smíchy a hulákat. „To není ani hovňousek!“ „Je to možný, že umí *chodit*?“ „Čopak, štjatil si maminku?“ „Je to vůbec *člověk*?“

Fazolek je okamžitě přestal vnímat. Přesto cítil, že děti v zástupu před ním se baví. V raketoplánu byly poníženy; teď došlo na Fazolka, aby si vychutnal posměch. Líbilo se jim to. A Fazolkovi také - protože to znamenalo, že v něm nebudou vidět takového soupeře. Tím, že ho ponížili, mu vojáci míjející jejich řadu pomohli, aby se cítil bezpečněji před…

Před čím vlastně? Jaké tady hrozilo nebezpečí?

Nějaké nebezpečí bude, tím si byl jist. Nebezpečí je vždycky. A jelikož veškerou moc měli učitelé, nebezpečí vzejde od nich. Jenže Dimak začal tím, že proti němu ostatní děti poštval. Takže i děti mohly posloužit jako zbraň. Fazolek potřeboval ostatní děti poznat ne proto, že by pro něho ony samotné představovaly problém, ale proto, že učitelé mohli jejich slabiny a jejich touhy použít proti němu. Aby se chránil, bude se muset pokusit omezit jejich vliv na ostatní děti. Jediná cesta k bezpečí byla v podkopání vlivu učitelů. A zároveň to bylo nejnebezpečnější, co mohl udělat - pokud by při tom byl přistižen.

Každý přiložil dlaň na panel umístěný na stěně a pak sklouzl po tyči dolů - bylo to vůbec poprvé, kdy Fazolek sjížděl po hladké tyči. V Rotterdamu vždy klouzal jen po dešťových svodech, po značkách a po lampách. Ocitli se v části Bitevní školy, která měla vyšší gravitaci. Fazolek si vůbec neuvědomil, jak lehcí museli být na patře s ložnicemi, dokud neucítil svou tíhu v tělocvičně.

„Je tady o maličko víc, než je normální zemská gravitace," prohlásil Dimak. „Musíte tady každý den strávit alespoň půl hodiny, jinak vám začnou řídnout kosti. A musíte tuto dobu strávit cvičením, abyste byli maximálně vytrvalí. To je totiž klíč - cvičení vytrvalosti, žádné pěstování svalů. Na takový výcvik jsou vaše těla zatím příliš slabá a je to tady pro vás velká zátěž. Nám jde o houževnatost."

Dětem tato slova neříkala téměř nic, ale trenér jim to zanedlouho vyjasnil. Spousta běhání na trenažérech, šlapání do pedálů, výstupy do schodů, kliky, sedy, shyby, mosty, ale žádná závaží a činky. Měli tu vybavení pro vzpírání, ale bylo pouze pro učitele. „Od okamžiku, kdy sem vstoupíte, je váš srdeční tep sledován," řekl trenér. „Pokud se vám do pěti minut po příchodu tep nezvýší a nezůstane zvýšený dalších pětadvacet minut, dostane se vám to do záznamu a já to uvidím tady na svém kontrolním panelu."

„Já o tom dostanu zprávu také," pokračoval Dimak. „A vy se ocitnete na nástěnce hanby, aby každý viděl, že jste se flákali."

Nástěnka hanby. Tak takový nástroj používali - zostuzení před ostatními. Hloupé. Jako by na tom Fazolkovi záleželo.

To, co Fazolka zajímalo, byl monitorovací pult. Jak mohli od okamžiku, kdy vstoupí, sledovat jejich tep a automaticky poznat, co dělají? Už už se chtěl zeptat, když si uvědomil, jaká může být jediná možná odpověď: uniforma. Bylo to v oděvu. Nějaká soustava čidel. Pravděpodobně se z ní dozvídali mnohem víc než jenom tepovou frekvenci. Určitě mohli všechny děti sledovat kdekoli ve stanici, nepřetržitě. V Bitevní škole musely být stovky a stovky dětí a počítače hlásily jejich polohu, tep a kdoví jaké další údaje. Existovala někde nějaká místnost, odkud učitelé sledovali každý krok svých svěřenců?

Ale v oděvu to být nemuselo. Ostatně, než sem vstoupili, museli přiložit dlaň na panel, pravděpodobně kvůli identifikaci. Takže možná byly nějaké zvláštní senzory v této místnosti.

Bylo na čase zjistit, jak se věci mají. Fazolek zvedl ruku. „Pane," ozval se.

„Ano?“ Trenér se musel podívat ještě jednou, když zaregistroval Fazolkovu velikost. Koutky úst mu zaškubal úsměv. Zalétl pohledem k Dimakovi. Dimak se neusmál a nedal nijak najevo, že by měl pro trenérovy myšlenky pochopení.

„Ten tepový monitor máme v oděvu? Takže když si při cvičení nějakou součást oděvu sundáme, budeme -“

„V tělocvičně se nesmíte vysvléct z uniformy,“ řekl trenér. „V místnosti je záměrně chladno, abyste si nemuseli sundávat oděv. Budete pod neustálým dohledem.“

Nebyla to odpověď, jakou by si představoval, ale prozradila mu, co potřeboval vědět. Monitorování záviselo na oděvu. Možná byl identifikátor někde v uniformě a přiložením dlaně na snímač se senzory v tělocvičně dozvěděly, které dítě má který oděv na sobě. To by mělo logiku.

Takže nový oděv, který si člověk vzal, byl pravděpodobně anonymní, dokud se někde nepřihlásil dlaní. To byla důležitá informace - znamenalo to možnost zůstat neidentifikován a přitom nemuset zůstat nahý. Být nahý by tady nejspíš působilo dost podezřele, pochopil Fazolek.

Všichni cvičili a trenér jim říkal, kdo nemá náležitý tep nebo kdo se naopak přepíná a příliš rychle by se unavil. Fazolek brzy přišel na to, na jaké úrovni musí pracovat, a vzápětí to pustil z hlavy. Teď, když to zjistil, si to bude pamatovat reflexivně.

Pak přišel čas jídla. Byli v jídelně sami - jako nově příchozí měli první den zvláštní režim. Jídlo bylo dobré a bylo ho hodně. Fazolka ohromilo, když se některé děti na svou porci podívaly a začaly si stěžovat že je malá. Vždyť to byla hostina! Fazolek ani nedokázal všechno sníst. Stěžovatelům se od kuchařů dostalo vysvětlení, že množství je přizpůsobeno stravovacím potřebám každého z nich - když se dítě při vstupu do jídelny přihlásilo, velikost jeho porce se objevila na obrazovce počítače.

Takže bez přiložení ruky na snímač se člověk nenají. Důležitá informace.

Fazolek brzy zjistil, že mu jeho drobná postava získá oficiální pozornost. Když odnesl svůj zpola nedojedený tácek k drtiči odpadů, elektronický zvonek přivolal službu konajícího dietáře. „Jste tu dnes první den, takže na tom nebudeme bazírovat. Ale vaše porce jsou

vědecky vyvážené, aby uspokojily vaše stravovací nároky, a proto napříště sníte beze zbytku všechno, co dostanete.“

Fazolek se na něho podíval a neřekl nic. Už se rozhodl. Pokud bude mít po cvičení větší hlad, nají se víc. Ale jestli očekávali, že se bude přecpávat, mohli na to rovnou zapomenout. Nebude nic snazšího než naložit přebytečné jídlo těm, kteří si stěžují. Oni budou rádi a Fazolek bude jíst jenom tolik, kolik bude jeho tělo potřebovat. Velice dobře si pamatoval, co je to hlad, ale žil mnoho měsíců u sestry Carlotty a proto věděl, že se na svou chuť k jídlu může spolehnout. Nějakou dobu se nechal přesvědčit, aby jedl víc, než kolik jeho tělo skutečně vyžadovalo. Výsledkem byl pocit omámenosti, potíže s usínáním a potíže s udržením soustředění. Když znovu začal jíst tolik, kolik tělo žádalo, nechal se vést hladem, vydržel čilý a bystrý. To byl jediný dietář, kterému důvěřoval. Jen ať kňouralové ztěžkopádní.

Když jich několik dojedlo, Dimak se vztyčil. „Až budete hotovi, vraťte se do své ložnice. Jestli si myslíte, že ji najdete. Pokud máte pochybnosti, počkejte na mě a já poslední skupinu odvedu sám.“

Když Fazolek vyšel ven, chodby byly prázdné. Ostatní děti přiložily dlaň na stěnu, načež se rozsvítil jejich zeleno-hnědo-zelený kód. Fazolek se za nimi díval. Jedno se otočilo. „Ty nejdeš?“ Fazolek neodpověděl. Nebylo co říct. Evidentně stál na místě. Byla to hloupá otázka. Dítě se obrátilo a rozběhlo se chodbou k ložnicím.

Fazolek se vydal opačným směrem. Žádné pruhy na stěně. Věděl, že lepší okamžik k průzkumu nenastane. Kdyby byl přistižen v jiném sektoru, než měl být, uvěřili by mu, kdyby tvrdil, že se ztratil.

Chodba za ním i před ním stoupala. Očím to připadalo, že jde stále do kopce, a když se ohlédl, bylo to do kopce i směrem, kterým přišel. Zvláštní. Ale Dimak už jim vysvětlil, že stanice je obrovské kolo, které se v prostoru otáčí, aby odstředivá síla nahradila gravitaci. To znamenalo, že hlavní chodba měla v každém patře podobu velkého kruhu, takže by člověk vždycky došel tam, odkud vyrazil, a „dolů“ bylo vždycky z kruhu ven. Fazolek si to v duchu upravil. Zpočátku ho jímala závrať, když si představil, že je vlastně na boku, když jde, ale potom se přeorientoval tak, že si stanici představil jako kolo u vozu, na němž je vždycky dole, bez ohledu na to, jak se otáčí. Znamenalo to, že lidé nad ním jsou vzhůru nohama, ale to mu nevadilo. Dno bylo tam, kde byl on, a tak dole zůstávalo dole a nahoře zůstávalo nahoře.

Nováčci byli ve stejném patře jako jídelna, ale ostatní děti musely být jinde, protože za jídelnami a kuchyněmi byly jen učebny a neoznačené dveře se snímacími panely umístěnými tak vysoko, že do nich děti evidentně neměly mít přístup. Jiné děti by na ně pravděpodobně dosáhly, ale Fazolek neměl naději, že by se mu to podařilo, ani kdyby skákal. Nebylo to důležité. Stejně by na dětský otisk nereagovaly, nanejvýš by přivolaly nějakého dospělého, aby zjistil, o co dítěti jde, když se snaží dostat do místnosti, kde nemá co pohledávat.

Ze zažitého zvyku - nebo to byl instinkt? - Fazolek považoval takové bariéry pouze za dočasné překážky. V Rotterdamu se naučil, jak překonávat zdi, jak lézt na střechy. Přestože byl malý, vždycky si našel nějakou cestu, aby se dostal, kam potřeboval. Kdyby se rozhodl, že se za ně podívá, ty dveře by ho nezastavily. Momentálně neměl představu, jak by to udělal, ale nepochyboval o tom, že by nějaký způsob našel. Proto v žádném případě nepropadl mrzutosti. Jednoduše tu informaci uschoval, aby čekala, až přijde na možnost, jak ji využít.

Vždy po několika metrech byla tyč pro sklouznutí dolů nebo žebřík po výstup nahoru. Aby mohl sklouznout po tyči do tělocvičny, musel přiložit ruku na snímač. Ale tady se zdálo, že většinou žádné snímače nejsou. Bylo to logické. Většina tyčí a žebříků sloužila pouze k přechodu mezi patry - vlastně ne, tady jim říkali paluby; když Mezinárodní flotila, muselo všechno vypadat jako na lodi - zatímco jen jedna tyč vedla dolů do tělocvičny, kde museli mít možnost přístup regulovat, aby se nepřeplnila lidmi přicházejícími jindy, než podle harmonogramu měli. Jakmile to Fazolek pochopil, už o tom nemusel přemýšlet. Vyšplhal po žebříku nahoru.

V dalším patře zřejmě byly ložnice starších dětí. Dveře ležely dál od sebe a každé nesly nějaké označení. S použitím barev některých uniforem - nepochybně vycházejících z barev jejich páskového kódu, i když starší děti určitě nemusely pokládat ruku na zeď, aby našly cestu - na nich bylo vyvedeno také nějaké zvíře. Pár obrázků mu nic neříkalo, ale poznal několik ptáků, kočku, psa a lva. Zvířata, která se objevovala na cedulích na ulicích Rotterdamu. Žádný holub. Žádná moucha. Pouze vznešená zvířata nebo zvířata, pro něž je příznačná odvaha. Pes na obrázku vypadal jako nějaké lovecké zvíře, měl velice útlé boky. Žádný voříšek.

Takže tady se tlupy mění v party. A mají zvířecí symboly, což znamená, že si pravděpodobně říkají jmény zvířat. Kočičí parta. Nebo třeba Lví parta. A nejspíš to nebudou „party." Však se zanedlouho dozví, jak si říkají. Zavřel oči a zkusil si vybavit barvy a označení skupiny, která ho míjela a posmívala se mu předtím v chodbě. V duchu ten tvar viděl, ale na dveřích, které míjel, jej nenacházel. Nebylo to důležité -nestálo za to procházet kvůli tomu celou chodbu, když by tím pouze zvyšoval riziko, že bude přistižen.

Znovu nahoru. Další ložnice, další učebny. Kolik dětí je v jedné ložnici? Bylo to tady větší, než si myslel.

Ozvalo se tiché zazvonění. Okamžitě se otevřelo několik dveří a do chodby se začaly hrnout děti. Čas střídání.

Zpočátku si Fazolek připadal jistější mezi velkými dětmi, neboť si říkal, že by se mohl ztratit v davu, jako to dělával v Rotterdamu. Jenže tady byl tento zvyk k ničemu. Toto nebyl nahodilý dav lidí, z nichž každý si jde po svém. Byly to sice děti, ale byli to také vojáci. Věděly, kam kdo patří, a Fazolek v nováčkovské uniformě působil jako pěst na oko. Téměř okamžitě ho několik starších dětí zastavilo.

„Podívejte, jak je malý."

„Chudáček, musí každýmu čichat k zadku."

„Pche!"

„Tady nemáš co pohledávat, bažantíku."

Fazolek neříkal nic, pouze se podíval na každého hocha, který promluvil. Nebo dívku.

„Jaké máš barvy?" zeptala se jedna dívka.

Fazolek neodpověděl. Nejlepší výmluvou by bylo, že si je nepamatuje, takže je teď ze sebe dost dobře nemůže vysypat.

„Je tak mrňavej, že by mi mohl projít mezi nohama a vůbec by mi nezavadil o -"

„Zmlkni, Dinku, to jsi říkal i o Enderovi, když -"

„Máš pravdu, Ender."

„Myslíte si, že tohle je ten -"

„Byl Ender taky tak malý, když přijel?"

„- co se o něm říká, že je druhý Ender?"

„Jasně, tenhle se určitě prostřílí na špici tabulek."

„Nebyla to Enderova chyba, že mu Bonzo nedovolil střílet."

„Ale je to zázračný dítě, nic víc nechci říct -"

„To je ten, co se o něm mluví? Co má být jako Ender? Machr?"

„Nekecejte a odveďte ho k bažantům.“

„Pojď se mnou,“ vyzvala ho dívka a uchopila ho pevně za ruku.

Fazolek ji poslušně následoval.

„Já jsem Petra Arkanianová,“ představila se.

Fazolek neřekl nic. „Hele, možná jsi malej a možná máš strach, ale kdybys byl hluchej nebo blbej, tak by tě sem nepustili.“

Fazolek pokrčil rameny.

„Řekni mi, jak se jmenuješ, nebo ti ty tvoje krátký prstíky zlomím.“

„Fazolek.“

„To není jméno, to je hnusný jídlo.“

Neodpověděl.

„Na mě si nepřijdeš. Ta tvoje němota je jenom zástěrka. Přišel jsi sem schválně.“

Dál mlčel, ale bodlo ho, že ho tak snadno odhalila.

„Do téhle školy se vybírají děti, které jsou chytré a iniciativní. Takže je jasné, že jsi vyrazil na průzkum. Víš, oni to očekávají. Pravděpodobně vědí, že to děláš. Takže nemá smysl to skrývat. Co s tebou asi udělají, dají ti velký černý puntík?“

Takže to si myslely starší děti o nástěnce hanby.

„Tímhle tvrdohlavým mlčením nanejvýš někoho vytočíš. Na tvém místě bych na to rychle zapomněla. Na mámu s tátou to možná platilo, ale tady to působí nanejvýš umíněně a komicky, protože když je něco důležité, stejně to řekneš, tak proč nemluvit normálně?“

„Tak fajn,“ kývl Fazolek.

Jakmile se poddal, přestala to rozmazávat. Kázání zabralo, takže kázání skončilo. „Barvy?“ zeptala se znovu.

„Zelená hnědá zelená.“

„Nezdá se ti, že tyhle nováčkovské barvy zní jako něco, co člověk najde ve špinavém záchodě?“

Takže i ona patřila k pitomečkům, kteří si mysleli, že dělat si legraci z nováčků je bůhvíjaká zábava.

„Vypadá to, jako by všechno bylo vymyšlené tak, aby si starší děti mohly z mladších utahovat.“

Nebo možná nepatřila. Možná jen tak žvanila. Byla kecka. Na ulici moc žvanilů nebylo. Alespoň ne mezi dětmi. Mezi opilci jich byla spousta.

„Systém, který tu funguje, nestojí za nic. Vypadá to, jako by chtěli, abychom se chovali jako malé děti. *Tobě* to samozřejmě problémy dělat nebude. Už teď se chováš jako nějaký natvrdlý ztracený capart.“

„Teď ne.“

„Zapamatuj si jedno. Ať děláš cokoli, učitelé o tom vědí a okamžitě přijdou s nějakou pitomou teorií, která má vysvětlit, co to znamená pro tvou osobnost a bůhvíco ještě. *Vždycky* najdou nějaký způsob, jak to použít proti tobě, když budou chtít, takže uděláš lip, když jim nebudeš dávat záminku. Určitě už to máš v hlášení, že sis vesele vyrazil na výlet, když jsi měl hajat, a pravděpodobně z toho vyvodí, že 'na nejistotu reaguje snahou být sám a zkoumat meze nového prostředí'.“ Poslední část řekla jiným hlasem.

A možná by mu takových hlasů předvedla ještě víc, ale on nehodlal déle čekat, aby to zjistil. Bylo vidět, že je pečovatelský typ, a dokud se neobjevil on, neměla o koho pečovat. Neměl zájem stát se jejím zkušebním objektem. Dělat zkušební objekt sestře Carlottě mu nevadilo, protože ho mohla dostat z ulice do Bitevní školy. Ale co mu mohla nabídnout tahle Petra Arkanianová?

Sklouzl po tyči, před prvním otvorem se zastavil, vyskočil do chodby, přeběhl k nejbližšímu žebříku a rychle vyšplhal o dvě paluby nahoru. Ocitl se v další chodbě a rozběhl se pryč, jako by mu za patami hořelo. Pravděpodobně mu říkala pravdu, ale jedna věc byla jistá - nehodlal se od ní nechat dovést za ručičku zpátky k zelenéhnědé-zelené. Pokud se tady chtěl udržet, potřeboval ze všeho nejmíň, aby ho viděli, jak ho nějaké starší dítě vodí za ruku.

Fazolek byl čtyři paluby nad jídelní, na níž se měl právě nacházet. I tady procházely děti, ale zdaleka ne v takovém počtu jako o palubu níž. Většina dveří nenesla žádné označení, ale několik jich bylo otevřených, včetně širokého oblouku, kudy se vcházelo do herny.

Fazolek počítačové hry viděl v některých rotterdamských barech, ale jen z dálky, otevřenými dveřmi a mezi nohama mužů a žen, kteří chodili v nekonečném pátrání po zapomnění dovnitř a ven. Nikdy neviděl, že by počítačovou hru hrály děti, pouze v reklamách ve výlohách obchodů. Tady to bylo doopravdy a krátkou hru mezi hodinami si přišlo zahrát jen několik dětí, takže bylo jasně slyšet každý zvuk. Některé hrály hry pro jednoho a čtyři se věnovaly kosmické

hře pro čtyři s holografickým displejem. Fazolek stál dostatečně daleko, aby jim nepřišel na oči, a sledoval hru. Každé ovládalo eskadru čtyř maličkých lodí a cílem bylo zlikvidovat všechny ostatní flotily, nebo zajmout - ne však zničit - pomalu se pohybující mateřskou loď každého hráče. Z hovoru, který čtveřice chlapců při hře vedla, pochytil pravidla i terminologii.

Hra skončila v důsledku únavy, nikoli chytrosti - poslední chlapec prostě používal svoje lodě nejméně hloupým způsobem. Fazolek se díval, jak hru pouštějí znova. Nikdo nehodil dovnitř minci. Tady byly hry zadarmo.

Fazolek sledoval další kolo. Mělo stejně rychlý průběh jako předchozí hra, neboť všichni chlapci své lodě používali těžkopádně, zapomínali na ty, které nebyly aktivně zapojeny do boje. Vypadalo to, jako by si mysleli, že mají jednu aktivní loď a tři v záloze.

Třeba ovládání nic jiného neumožňovalo. Fazolek přistoupil blíž. Ne, bylo možné nastavit kurs jedné lodi, přejít k řízení druhé nebo třetí, potom se vrátit k první lodi a kdykoli její kurs změnit.

Jak se tito chlapci mohli dostat do Bitevní školy, když je nenapadlo nic lepšího? Fazolek ještě nikdy v životě počítačovou hru nehrál, ale okamžitě pochopil, že jestli tohle je nejlepší soutěž, jaká je k dispozici, každý schopný hráč musí snadno zvítězit.

„Hej, trpaslíku, chceš si zahrát?“

Jeden z nich si ho všiml. Samozřejmě si ho všimli i ostatní.

„Ano.“

„Ať mě sežere termiťák,“ prohlásil ten, který ho vyzval. „Kdo si myslíš, že jsi, Ender Wiggin?“

Rozesmáli se a potom všichni čtyři odešli z herny do další hodiny. Místnost byla prázdná. Vyučování.

Ender Wiggin. Ty děti na chodbě o něm také mluvily. Fazolek jim Endera Wiggina něčím připomínal. Někdy o něm mluvily obdivně, někdy s odporem. Tenhle Ender zřejmě nějaké starší děti porazil v počítačové hře nebo něco takového. A kdosi řekl, že je na špici tabulek. Jakých tabulek?

Děti ve stejné uniformě, které běží jako jedna parta a míří do boje - to byl ústřední bod zdejšího života. Existovala jedna základní hra, kterou hráli všichni. Žili v ložnicích podle toho, ke kterému týmu patřili. Výsledky všech dětí se zveřejňovaly, aby je znali všichni ostatní. A ať už to byla jakákoli hra, řídili ji dospělí.

Tak tedy vypadal zdejší život. A ten Ender Wiggin, ať to byl kdokoli, byl v tom všem nejlepší, vedl tabulky.

Fazolek ho lidem připomínal.

Pravda, byl na to trochu hrdý, ale zároveň mu to bylo nepříjemné. Je bezpečnější zůstat nenápadný. Jenže - protože to další malé dítě si vedlo skvěle, každý, kdo zahlédl Fazolka, si vzpomněl na Endera, a díky tomu si Fazolka snadno zapamatoval. To jeho volnost do značné míry omezí. Tady se nedalo zmizet, jak se mu to dařilo v davech na ulicích Rotterdamu.

No a co? Tady se mu prakticky nemohlo nic stát. Ať se bude dít cokoli, dokud bude tady v Bitevní škole, nebude mít hlad. Vždycky bude mít kde spát. Dostal se do nebe. Stačilo dělat nutné minimum, aby ho neposlali předčasně domů. Takže proč se zabývat tím, jestli si ho někdo všímá nebo ne? Bylo to stejně jedno. Jen ať si dělají hlavu kvůli výsledkům. V bitvě o přežití již Fazolek zvítězil a žádná jiná soutěž nebyla důležitá.

Ale už ve chvíli, kdy ho to napadlo, věděl, že to není pravda. Záleželo mu na tom. Jen přežít nestačilo. Nikdy to nestačilo. Ještě silnější než potřeba jídla byla touha po řádu, po odhalení, jak věci fungují, po pochopení okolního světa. Když umíral hlady, samozřejmě využil to, co se naučil, aby se dostal k Poke do party a zajistil celé partě tolik jídla, aby něco zbylo i na něho na spodním konci hierarchie. Ale ani když z nich Achilles udělal rodinu a měli každý den co jíst, Fazolek nepřestal být ve střehu a snažil se pochopit změny, dynamiku skupiny. I když byl u sestry Carlotty, věnoval značné úsilí snaze pochopit, proč a jak získala moc dělat pro něho to, co dělala, a podle čeho si ho vybrala. Musel to zjistit. Potřeboval to všechno mít v hlavě.

I tady. Mohl se vrátit do ložnice a zdřímnout si. Místo toho riskoval, že se dostane do potíží, aby zjistil věci, které by se normálně určitě dozvěděl také.

Proč jsem přišel sem nahoru? Co jsem hledal? Klíč. Svět byl plný zamčených dveří a on musel získat všechny klíče. Nehybně stál a poslouchal. V místnosti bylo téměř ticho. Ale bylo slyšet nějaký šum, dunění a sykot kdesi za přepážkou, díky níž se zvuky nerozléhaly celou stanicí.

Zavřel oči a zaměřil zdroj toho tichého šumu. Pak oči otevřel a došel k větracímu otvoru. Větrák, z něhož jako slabý vánek vycházel

o něco teplejší vzduch. Tím šumem nebyl sykot vzduchu tady ve větracím otvoru, ale spíš hlasitější, vzdálenější zvuk strojů, které pumpovaly vzduch do celé Bitevní školy.

Sestra Carlotta mu vysvětlila, že ve vesmíru vzduch není, a proto když tam lidé chtějí žít, musejí mít lodě a stanice dobře uzavřené a držet veškerý vzduch uvnitř. A také musejí vzduch měnit, neboť jak řekla, kyslík se spotřebovává a musí se doplňovat. A k tomu slouží tento ventilační systém. Musí být rozveden do celé stanice.

Fazolek si sedl před mřížku na větracím otvoru a začal ohmatávat okraje. Nedržely ji žádné viditelné šroubky ani hřebíky. Podařilo se mu vsunout nehty pod okraj. Pomalu objel prsty kolem dokola, trošku zapáčil a pak ještě o něco víc. Dostal se prsty pod okraje. Teď už zatáhl přímo. Mřížka se uvolnila a Fazolek se překulil na záda.

Zůstal tak jen chvilku. Položil mřížku na podlahu a pokusil se nahlédnout do průduchu. Přívod vzduchu byl od mřížky po zadní stranu hluboký jen nějakých patnáct centimetrů. Vršek byl pevný, ale spodek byl otevřený a vedl do ventilačního systému.

Fazolek si poměřil otvor stejně, jako když stál před léty na záchodovém sedátku, nahlížel do nádržky a uvažoval, zda by se vešel dovnitř. A závěr, k němuž došel, byl stejný - bylo by tam těsno, bolelo by to, ale šlo by to.

Sáhl rukou dovnitř a dolů. Dno nenahmatal. Ale vzhledem k délce jeho rukou to mnoho neznamenalo. Pohledem se nedalo určit, kam potrubí pokračuje, když dosáhne úrovně podlahy. Dovedl si představit, že by potrubí mohlo vést pod podlahou, ale nezdálo se mu to. Sestra Carlotta říkala, že každý kousek materiálu použitého k vybudování stanice musel být vynesen ze Země nebo z továren na Měsíci. Určitě by nenechali mezi podlahou a dolním stropem velkou mezeru, protože by to bylo mrhání místem, do něhož by se musel čerpat drahocenný vzduch, který by nikdo nedýchal. Ne, potrubí bude ve vnějších stěnách. Pravděpodobně nebylo nikde hlubší než patnáct centimetrů.

Zavřel oči a představil si ventilační systém. Mechanismus, který zajišťuje, aby teplý vítr proudil úzkými potrubími, prýštil do každé místnosti a do všech prostor přiváděl čerstvý, dýchatelný vzduch.

Ne, tak to nemohlo být. Muselo existovat místo, kde se vzduch nasával a odváděl zpátky. A jestli u vnějších stěn proudil vítr dovnitř, pak nasávání bylo… v chodbách.

Fazolek vstal a rozběhl se ke dveřím herny. Skutečně, strop byl v chodbě přinejmenším o dvacet centimetrů níž než v místnostech. Ale žádné ventilační otvory. Jen osvětlovací tělesa.

Couvl do herny a podíval se nahoru. Po celé délce stěny sousedící s chodbou se táhl úzký průduch, který působil spíš dekorativně než prakticky. Otvor byl široký asi tři centimetry.

Nasávacím systémem se nemohl protáhnout ani Fazolek. Odběhl k otevřenému větracímu otvoru a sundal si boty. Nemělo smysl uvíznout někde proto, že by měl chodidla o tolik větší, než musel. Postavil se k průduchu čelem a spustil nohy do otvoru. Potom se tak dlouho kroutil, až měl v otvoru celé nohy a zadkem spočíval na rámu mřížky. Špičkami stále nedosáhl na dno. To nebylo dobré. Co kdyby potrubí klesalo přímo k čerpadlům?

Kroucením se vytáhl ven a zkusil to opačně. Šlo to hůř a bylo to bolestivější, ale mohl tak lépe využít ruce a přidržovat se podlahy, když se do otvoru spustil až po prsa. Nohama nahmatal dno.

Pomocí prstů na nohou začal prohledávat terén. Ano, potrubí běželo podél vnější stěny místnosti doleva a doprava. A bylo dost široké, aby do něho mohl sklouznout a potom prolézt - vždycky na boku - z jedné místnosti do druhé.

Víc v tuto chvíli vědět nepotřeboval. Maličko vyskočil, aby rukama dosáhl dál na podlahu; měl v úmyslu využít tření k tomu, aby se vytáhl z otvoru. Místo toho sklouzl zpátky.

No to bylo výborné. Nakonec by ho někdo přišel hledat, nebo by ho našly další děti, které si sem přijdou hrát, ale on nechtěl být takto nalezen. Co bylo podstatnější, potrubí by mu umožnilo alternativní pohyb po stanici, kdyby dokázal z větracího otvoru vylézt. V duchu si představil, jak někdo otevře průduch a odtamtud se na něho bude dívat jeho lebka. Tělo bude úplně vysušené v teplém větru ventilace, v níž zemře hladem nebo žízní, jak se bude snažit dostat se z rozvodů ven.

Dokud tady stojí, může alespoň vyzkoušet, jestli zevnitř dokáže větrací otvor znovu zakrýt.

Natáhl ruku, s potížemi mřížku zachytil jedním prstem a podařilo se mu přitáhnout ji k sobě. Jakmile ji mohl vzít pevně do ruky, zjistil, že nasadit ji na otvor není nijak těžké. Mohl ji dokonce vtáhnout dovnitř, aby zapadla tak dobře, že by si náhodný pozorovatel na druhé straně nevšiml žádného rozdílu. Ale když byl otvor zakrytý, musel

mít hlavu natočenou na stranu. Neměl dost místa, aby jí mohl otočit. To znamenalo, že jakmile do ventilace vleze, bude muset držet hlavu trvale natočenou doleva nebo doprava. Skvělé.

Vystrčil mřížku zpátky do místnosti, ale opatrně, aby nespadla na podlahu. Teď už skutečně přišel čas, aby vylezl.

Po několika dalších neúspěšných pokusech konečně přišel na to, že mřížka je přesně tím nástrojem, který potřeboval. Položil ji na podlahu před větrací otvor a zachytil se prsty za vzdálenější konec. Když pak za mřížku zatáhl, získal dostatečnou oporu, aby mohl tělo zvednout tak daleko, že se dostal hrudí nad okraj větracího otvoru. Bylo to bolestivé, viset tíhou celého těla na tak ostré hraně, ale teď již se mohl zvednout lokty a pak i rukama, vytáhnout celé tělo otvorem vzhůru a zpátky do herny.

Pečlivě si prošel, které svaly postupně použil, a zamyslel se nad náčiním v tělocvičně. Ano, mohl tyto svaly posílit.

Nasadil větrací mřížku na její místo. Potom si vyhrnul košili a prohlédl si rudé stopy tam, kde ho nemilosrdně poškrábala hrana větracího otvoru. Bylo tam i trochu krve. Zajímavé. Jak by to vysvětlil, kdyby se ho někdo zeptal? Bude se muset později podívat, jestli by se totéž místo nedalo poranit při lezení po pryčnách.

Vyběhl z herny a vydal se chodbou k nejbližší tyči, po níž sklouzl na jídelní palubu. Celou cestu přemýšlel, proč cítil takové nutkání proniknout do ventilace. Pokaždé, když se mu v minulosti něco podobného stalo, když něco dělal, aniž by věděl, proč by to mohlo být důležité, ukázalo se, že existovalo nějaké nebezpečí, které vycítil, ale které mu zatím neproniklo až do vědomí. Jaké nebezpečí hrozilo zde?

Pak mu to došlo - v Rotterdamu, na ulici, si vždycky dával záležet, aby odevšad znal únikovou cestu, náhradní zadní vrátka, jak se dostat z jednoho místa na druhé. Když před někým prchal, nikdy neuhnul do slepé uličky, aby se v ní schoval, pokud z ní neznal jinou cestu ven. Po pravdě řečeno se vlastně nikdy neschoval - vyhýbal se pronásledování tím, že byl v neustálém pohybu. Bez ohledu na to, jak hrozné bylo nebezpečí, které ho pronásledovalo, nedokázal zůstat na místě. Je to strašlivý pocit, být zahnán do kouta. Bolí to.

Bolelo to a bylo tam mokro a chladno, on měl hlad, nebylo tam dost vzduchu k dýchání a kolem chodili lidé. Stačilo, aby víko nadzvedli a spatřili by ho, a kdyby to udělali, neměl kam utéct, musel

tam jen tak sedět a čekat, až odejdou, aniž si ho všimli. Kdyby někdo záchod použil a spláchl, mechanismus by nefungoval správně, protože celou vahou svého těla tlačil na plovák. Když do nádržky vlezl, hodně vody vyteklo přes okraj. Všimli by si, že něco není v pořádku, a našli by ho. Byl to nejhorší zážitek jeho života a představa, že by se měl znovu skrýt takto, byla nesnesitelná. Nevadil mu stísněný prostor, vlhko ani to, že měl hlad a byl sám. Vadilo mu, že jediná cesta ven vedla do náruče pronásledovatelů.

Teď, když pochopil, proč je takový, mohl se uklidnit. Neobjevil ventilaci proto, že cítil nebezpečí, které mu zatím neproniklo na úroveň vědomí. Objevil ventilaci proto, že si pamatoval, jak bylo nepříjemné, když se jako batole schovával v záchodové nádržce. Takže ať bylo nebezpečí jakékoli, zatím je necítil. To pouze vyplavala na povrch vzpomínka z dětství.

Sestra Carlotta mu říkala, že lidské chování je z velké části opakování reakcí na nebezpečí, která nás potkala v dávné minulosti. Tenkrát se mu to nezdálo, ale nehádal se. Teď viděl, že měla pravdu.

A odkud brát jistotu, že nevznikne situace, kdy bude úzký, nebezpečný průchod ventilací právě tou cestou, kterou bude potřebovat, aby si zachránil život?

Ani jednou nepřiložil ruku na stěnu, aby se na ní rozsvítila zeleno-hnědo-zelená kombinace. Věděl přesně, kde se nachází jeho ložnice. Jak by mohl nevědět? Už tam byl a pamatoval si každý krok mezi ložnicí a všemi ostatními místy, která na stanici navštívil.

A když tam dorazil, Dimak s těmi, kterým jídlo trvalo dlouho, tam ještě nebyl. Celý průzkum mu nezabral víc než dvacet minut, včetně rozhovoru s Petrou a přihlížení rychlým počítačovým hrám o přestávce mezi vyučováním.

Nemotorně se vyšvihl ze spodního lůžka na horní a zůstal chvíli viset hrudí na okraji druhé pryčny. Dost, aby ho docela hodně bolelo skoro na stejném místě, kde se poranil, když vylézal z ventilace. „Co to děláš?“ zeptal se ho jeden z nováčků poblíž.

Protože pravdu nemohl nikdo pochopit, odpověděl po pravdě: „Zraňuju se na hrudi.“

„Já se snažím usnout,“ řekl chlapec. „Ty bys měl taky spát.“

„Polední spánek,“ ozval se další chlapec. „Připadám si jako nějaký čtyřletý pitomeček.“

Fazolka napadlo, jak asi tito chlapci žili, když jim polední zdřímnutí připomínalo dobu, kdy jim byly čtyři roky.

Sestra Carlotta stála vedle Pabla de Noches a prohlížela si záchodovou nádržku. „Starý typ," řekl Pablo. „Norteamericano. Nějaký čas byly velice oblíbené, když se Nizozemí poprvé stalo mezinárodní zónou."

Zkusila víko záchodové nádržky zvednout. Bylo velice lehké. Umělá hmota.

Když vyšli ze záchodu, vedoucí kanceláře, která je provázela, se na ni zvědavě zadívala. „Není používání těch záchodů nijak nebezpečné, že ne?" zeptala se.

„Ne," odvětila sestra Carlotta. „Jen jsem se potřebovala podívat, nic víc. Je to záležitost flotily. Byla bych ráda, kdybyste se o naší návštěvě nikomu nezmiňovala."

Bylo samozřejmě prakticky jisté, že nebude mluvit o ničem jiném. Ale sestra Carlotta spoléhala na to, že to vyzní jen jako podivné řeči.

Ten, kdo v této budově provozoval orgánovou farmu, určitě nechtěl být dopaden, a v takovém černém podnikání se obvykle točily velké peníze. Tak ďábel odměňoval své přátele - dával jim spousty peněz až do chvíle, kdy je zradil a nechal je samotné napospas mukám pekelným.

Když vyšli z budovy, promluvila na Pabla znovu. „Opravdu se tam schoval?"

„Byl hrozně maličký," odvětil Pablo de Noches. „Lezl, když jsem ho našel, ale na jednom boku a na hrudi byl po ramena mokrý. Myslel jsem, že se počůral, ale on řekl, že ne. Potom mi ukázal záchod. A tady a tady byl červený, v místech, kde byl natlačený na mechanismus."

„Takže mluvil," usoudila.

„Jen málo. Několik slov. Byl tak maličký. Nechtěl jsem uvěřit, že by tak malé dítě mohlo mluvit."

„Jak dlouho tam byl?"

Pablo pokrčil rameny. „Kůži měl scvrklou jako nějaká stařenka. Po celém těle. Byl prochladlý. Myslel jsem, že zemře. To nebyla teplá voda jako v bazénu. Byla studená. Třásl se celou noc."

„Nechápu, jak je možné, že nezemřel," prohlásila sestra Carlotta.

Pablo se usmál. „No hay nada que Dios no puede hacer.“

„Pravda,“ odvětila. „Ale to neznamená, že nemůžeme přijít na to, *jak* Bůh své zázraky vykonává. Nebo proč.“

Pablo pokrčil rameny. „Bůh si dělá, co dělá. Já dělám svou práci a žiju, jak se dá.“

Stiskla mu paži. „Vzal jste k sobě ztracené dítě a zachránil jste je před lidmi, kteří je chtěli zabít. Bůh viděl, že jste to udělal, a má vás rád.“

Pablo na to neřekl nic, ale pro sestru Carlottu nebylo těžké uhodnout, na co myslí - kolik přesně hříchů si tím dobrým skutkem smyl a zda to bude stačit, aby se nedostal do pekla.

„Dobré skutky nesmývají hříchy,“ řekla sestra Carlotta. „Solo el redentor puede limpiar su alma.“

Pablo pokrčil rameny. Teologie nebyla jeho silná stránka.

„Dobré skutky neděláte pro sebe,“ prohlásila sestra Carlotta. „Děláte je proto, že máte Boha v sobě a v těchto chvílích jste jeho rukama, nohama, očima a rty.“

„Já myslel, že Bůh je to dítě. Ježíš řekl, když to děláte těm maličkým, děláte to mně.“

Sestra Carlotta se rozesmála. „Bůh si v pravý čas všechny kladné body roztřídí. Stačí, když se mu snažíme sloužit.“

„Byl tak maličký,“ řekl Pablo. „Ale měl Boha v sobě.“

Vystoupil z taxíku před činžovním domem, v němž bydlel, a ona se s ním rozloučila.

Proč jsem ten záchod potřebovala vidět na vlastní oči? Moje práce s Fazolkem skončila. Včera odletěl raketoplánem. Proč to nemohu nechat být?

Protože měl být mrtvý, proto. A po všech těch letech hladovění na ulicích byl tak podvyživený, že sice žil, ale měl si z toho odnést vážné duševní postižení. Měl být trvale retardovaný.

Proto nedokázala pustit z hlavy otázku Fazolkova původu. Protože možná byl postižený. Možná je retardovaný. Možná byl původně tak geniální, že i když ztratil polovinu své inteligence, stále byl zázračným dítětem, jakým se jí jevil.

Vybavila si, jak svatý Matouš neustále opakuje, že všechno, co se stalo v Ježíšově dětství, jeho matka chovala jako poklad ve svém srdci. Fazolek není Ježíš a já nejsem Panna Marie. Ale je to chlapec a

já ho milovala jako svého syna. To, co udělal, by v tom věku žádné jiné dítě nedokázalo.

Žádné dítě, jemuž ještě nebyl rok a ještě samo nechodilo, by si nedokázalo tak jasně uvědomit nebezpečí, které mu hrozí, aby poznalo, že má udělat to, co udělal Fazolek. Děti v tom věku často vylézaly z postýlek, ale nebylo obvyklé, aby se na několik hodin schovaly do záchodové nádržky, pak vylezly živé ven a žádaly o pomoc. Můžu tomu klidně říkat zázrak, ale musím to pochopit. Na orgánových farmách využívají pozemský odpad. Fazolek má natolik mimořádné nadání, že také jeho rodiče museli být mimořádní.

A přesto ani při několikaměsíčním pátrání, jemuž se věnovala, když měla Fazolka u sebe, nenarazila na jediný únos, jehož obětí by Fazolek mohl být. Žádné unesené dítě. Dokonce ani nehoda, při níž se mohlo stát, že by někdo odnesl nemluvně, jež přežilo a jehož tělo tedy nebylo nikdy nalezeno. To samozřejmě nebyl důkaz - ne každé zmizelé dítě zanechá stopu svého života v novinách a ne každé noviny jsou archivovány a zpřístupněny pro pátrání na elektronických sítích. Ale Fazolek musel být dítětem rodičů natolik geniálních, že o nich svět určitě věděl - nebo ne? Mohla taková mysl vzejít z obyčejných rodičů? Byl to zázrak, od něhož se odvíjely všechny ostatní zázraky?

Bez ohledu na to, jak moc se tomu sestra Carlotta snažila uvěřit, nedokázala to. Fazolek nebyl tím, čím se zdál být. Nyní byl v Bitevní škole a bylo poměrně pravděpodobné, že jednoho dne z něho bude velitel obrovské flotily. Ale co o něm kdo věděl? Bylo možné, že vůbec není normální lidskou bytostí? Že ho výjimečnou inteligencí neobdařil Bůh, ale někdo jiný nebo něco jiného?

Naskýtala se otázka: Pokud to neudělal Bůh, kdo mohl takové dítě stvořit?

Sestra Carlotta zabořila hlavu do dlaní. Odkud se tyto myšlenky braly? Proč musela o jediném velkém úspěchu, který jí byl dopřán po tolika letech hledání, neustále pochybovat?

Poznali jsme šelmu z Apokalypsy, řekla si v duchu. Hmyzáka, termiťana rozsévajícího zkázu na Zemi přesně tak, jak bylo předpovězeno. Poznali jsme šelmu, a Mazer Rackham s lidskou flotilou na prahu porážky obrovského draka před mnoha lety zabil. Ona však přijde znovu a podle toho, co říkal svatý Jan Zjevovatel, s sebou přivede proroka.

Ne, ne. Fazolek je dobrý, laskavý chlapec. Není to žádný ďábel, žádný sluha šelmy, pouze velice nadaný chlapec, kterého možná seslal Bůh, aby požehnal tomuto světu v hodině největšího ohrožení. Znám ho, jako zná matka své dítě. Nemýlím se.

Přesto však pustila počítač, když se vrátila k sobě do pokoje, a začala pátrat po něčem novém. Po zprávách od vědců nebo o vědcích, kteří minimálně před pěti lety pracovali na projektech týkajících se zásahů do lidské DNA.

A zatímco se vyhledávací program dotazoval všech velkých indexů na sítích a třídil jejich odpovědi do využitelných kategorií, sestra Carlotta se odebrala k úhledné hromádce složeného oblečení čekajícího na vyprání. Nakonec vypráno nebude. Spolu s Fazolkovými prostěradly a polštářem je uložila do plastového pytle a pytel uzavřela. V tomto oblečení Fazolek chodil, v těchto lůžkovinách spal. Byly v nich kousíčky jeho kůže. Několik vlasů. Možná dost DNA pro seriózní analýzu.

Ano, Fazolek byl zázrak, ale ona byla odhodlána zjistit rozměry tohoto zázraku. Jejím úkolem totiž nebylo zachraňovat děti na krutých ulicích světových velkoměst. Jejím úkolem bylo pomáhat zachránit jediný druh stvořený k obrazu Boha. Tento úkol přetrvával. A pokud s dítětem, které přijala do srdce jako milovaného syna, nebylo něco v pořádku, chtěla to zjistit a varovat.

KAPITOLA 7

PRŮZKUM

„No, tak této skupině nováčků trvalo dlouho, než se vrátila do ložnice.“

„Existuje jednadvacetiminutový nesouhlas.“

„A to je taková hrůza? Vůbec jsem netušil, že se tyto věci sledují.“

„V zájmu bezpečnosti. A abychom měli představu, kde kdo je, kdyby se stalo něco nepředvídaného. Když jsme porovnali uniformy, které odešly z jídelny, s uniformami, které vstoupily do ložnice, dospěli jsme k časovému úhrnu jednadvaceti minut. Mohlo to být dvacet jedna dětí, které se loudaly jednu minutu, nebo jedno dítě, které se opozdilo o dvacet jednu minutu.“

„Výborně. To se jich mám zeptat?“

„Ne! Nemají vědět, že je pomocí uniforem sledujeme. Není dobré, aby věděli, jak mnoho o nich víme.“

„A jak málo.“

„Málo?“

„Pokud to byl jeden student, určitě by neměl vědět, že naše sledovací metody neumožňují zjistit, kdo to byl.“

„Aha. Dobrá připomínka. A… vlastně jsem za vámi přišel proto, že se domnívám, že to *byl* pouze jeden student.“

„Přestože vaše data neposkytují jednoznačný výsledek?“

„Vzhledem ke způsobu, jakým přišli. Rozptýleni ve skupinkách po dvou, po třech, několik samostatně. Stejně, jako odešli z jídelny. Trochu se shlukli - ze tří samostatných se stala trojice, dvě dvojice přišly jako čtveřice - ale kdyby se na chodbě seběhlo něco významnějšího, způsobilo by to větší seskupení, a až by bylo po všem, dorazila by mnohem početnější skupina najednou.“

„Dobře. Jeden student s nevysvětlenými jednadvaceti minutami.“

,,Říkal jsem si, že byste o tom měl alespoň vědět.“

„Co by s jednadvaceti minutami asi udělal?“

„Vy víte, kdo to byl?“

„Brzy to vědět budu. Jsou sledované i toalety? Víme jistě, že někdo nešel z nervozity vyzvracet oběd?“

„Příchody a odchody na toalety byly normální. Dovnitř a ven.“

„Ano, zjistím, kdo to byl. Nadále sledujte data této skupiny nováčků.“

„Takže jsem udělal dobře, když jsem vás na to upozornil?“

„Pochyboval jste o tom snad?“

Fazolek spal lehce, jako vždycky poslouchal. Pamatoval si, že se dvakrát probudil. Nevstal, pouze ležel a poslouchal dýchání ostatních. V obou případech se někde v místnosti ozýval tichý šepot. Vždycky to byly dětské hlasy, nijak naléhavé, ale jejich zvuk stačil Fazolka probudit a na chvíli zaměstnat jeho pozornost, dokud se nepřesvědčil, že žádné nebezpečí nehrozí.

Potřetí se probudil, když do místnosti vstoupil Dimak. Ještě než se Fazolek posadil, podle váhy kroku, jistoty pohybu a autoritativnosti poznal, kdo to je. Oči měl otevřené, ještě než Dimak promluvil; než dokončil první větu, byl na všech čtyřech, připraven pohnout se kterýmkoli směrem.

„Odpolední spánek skončil, chlapci a dívky, je čas pustit se do práce.“

O Fazolka nešlo. Jestli Dimak věděl, co Fazolek dělal po obědě a před odpoledním odpočinkem, nedal to na sobě nijak znát. Bezprostřední nebezpečí nehrozilo.

Zatímco jim Dimak vysvětloval, jak používat skříňky a panely, Fazolek seděl na svém lůžku. „Když přiložíte ruku na stěnu vedle skříňky, skříňka se otevře. Potom zapněte panel a zadejte své jméno a heslo.“

Fazolek si hned otevřel skříňku, ale panelu se nepřihlásil. Podíval se, co dělá Dimak - pomáhal jinému studentovi u dveří - vylezl na neobsazenou třetí pryčnu nad sebou a skříňku patřící k ní otevřel svou levou rukou. Také tady byl uvnitř panel. Rychle zapnul vlastní panel a zadal jméno a heslo. Fazolek. Achilles. Potom vytáhl druhý panel a zapnul jej. Jméno? Poke. Heslo? Carlotta.

Zasunul druhý panel zpět do skříňky a zavřel dvířka, potom hodil svůj první panel dolů na vlastní lůžko a slezl za ním. Nerozhlížel se, jestli si ho někdo všímá. Jestli ano, brzy se ozve; kdyby se okatě rozhlížel, pouze by na sebe přilákal pozornost a vzbudil podezření lidí, kteří by si jinak vůbec nevšimli, co udělal.

Dospělí samozřejmě zjistí, co udělal. Dimak si toho určitě všiml už ve chvíli, kdy si jedno dítě začalo stěžovat, že jeho skříňka se nechce otevřít. Takže staniční počítač věděl, kolik je studentů, a když byl otevřen odpovídající počet, přestal další skříňky otevírat. Ale Dimak se neotočil a nezeptal se, kdo otevřel dvě skříňky. Místo toho přitiskl na skříňku posledního studenta vlastní dlaň. S cvaknutím se otevřela. Znovu ji zavřel a potom již na studentovu ruku reagovala.

Takže mu nechají druhou skříňku, druhý panel, druhou totožnost. Určitě ho budou sledovat se zvláštním zájmem, aby zjistili, jak s ní naloží. Bude si muset dát záležet a čas od času si s ní nemotorně pohrát, aby si mysleli, že vědí, na co druhou totožnost potřebuje. Třeba udělat nějaký žertík. Nebo si zapisovat tajné myšlenky. To by byla legrace - sestra Carlotta se neustále pídila po jeho tajných myšlenkách a tito učitelé určitě nebudou jiní. Zbaští mu všechno, co napíše.

Proto nebudou věnovat pozornost jeho opravdu soukromé práci, k níž bude používat vlastní panel. Nebo, když to bude riskantní, panel některého z chlapců naproti, jejichž hesel si pozorně všiml a zapamatoval si je. Dimak jim sice kladl na srdce, aby své panely neustále chránili, ale děti určitě budou nedbalé a nechají panely povalovat se jen tak.

Pro tuto chvíli se však Fazolek nechtěl pouštět do ničeho riskantnějšího, než bylo to, co již udělal. Učitelé měli vlastní důvody, aby mu to umožnili. Důležité bylo, aby neznali jeho.

Ostatně, neznal je ani on sám. Bylo to stejné jako s ventilací - když ho napadlo něco, co by mu později mohlo poskytnout nějakou výhodu, udělal to.

Dimak dál mluvil o tom, jak odevzdávat domácí úkoly, o adresáři učitelů, o hře s prvky fantasy, která je na každém panelu. „Ne abyste hru hráli ve studijním čase," nařizoval. „Ale až budete mít po studiu, můžete to na několik minut zkusit."

Fazolek okamžitě pochopil. Učitelé *chtěli*, aby studenti hru hráli, a věděli, že nejlepší způsob, jak je navnadit, je svázat ji přísnými omezeními… a potom netrvat na jejich dodržování. Hra - sestra Carlotta používala hry čas od času k tomu, aby Fazolka analyzovala. Proto si z nich Fazolek vždycky udělal stejnou hru: snaž se přijít na to, co se sestra Carlotta snaží zjistit z toho, jak hru hraju.

V tomto případě však Fazolek pochopil, že kdyby s hrou dělal cokoli, řeklo by jim to věci, které jim na sebe prozradit nechtěl. Proto

se rozhodl, že hrát nebude, dokud ho nebudou nutit. A možná ani potom ne. Něco jiného bylo mít za soupeře sestru Carlottu; tady určitě měli skutečné odborníky a Fazolek jim nechtěl dát možnost, aby se o něm dozvěděli víc, než věděl sám.

Dimak je vzal na obhlídku. Většinu toho, co jim ukazoval, už Fazolek znal. Ostatní děti byly z herny nadšené. Fazolek ani pohledem nezalétl k větracímu otvoru, do něhož vlezl, ale schválně si zkusil zahrát hru, u níž sledoval větší chlapce, aby zjistil, jak funguje ovládání a ověřil si, že jeho taktika se skutečně dá použít.

Následovalo cvičení v tělocvičně, při němž Fazolek začal ihned pracovat na cvicích, které považoval za potřebné - nejdůležitější byly kliky na jedné ruce a shyby. Co na tom, že mu museli přitáhnout stoličku, aby si na ni mohl stoupnout, když chtěl dosáhnout na nejnižší hrazdu. Nedělal si z toho žádný problém. Zanedlouho na ni dosáhne, když vyskočí. Vzhledem k množství jídla, které mu dávali, mohl zesílit brzy.

A zdálo se, že jsou pevně odhodláni cpát do něho jídlo ohromujícím tempem. Po cvičení se osprchovali a přišel čas večeře. Fazolek ještě neměl ani hlad, a oni mu na tácek naložili tolik jídla, že by se z toho v Rotterdamu najedla celá parta. Fazolek ihned zamířil k dvojici dětí, které fňukaly, že mají málo, a aniž se dovolil, shrnul své přebytky na jejich tácky. Když mu jedno chtělo něco říct, Fazolek jen přiložil prst na rty. Chlapec se na něho zazubil. Přesto Fazolkovi zůstalo víc jídla, než chtěl, ale když tácek odevzdal, byl vyjedený do čista. Dietář bude spokojen. Zbývalo zjistit, zda uklízeči oznámí jídlo, které Fazolek nechal na podlaze.

Volno. Fazolek zamířil do herny v naději, že dnes večer uvidí na vlastní oči slavného Endera Wiggina. Kdyby tam byl, zcela jistě by měl kolem sebe hlouček obdivovatelů. Jenže ve středu skupinek našel jen obyčejné vlivuchtivé frajírky, kteří si mysleli, že jsou vůdci, a proto by svou partu následovali kamkoli, jen aby toto zdání udrželi. Žádný z nich nemohl být Ender Wiggin. A Fazolek se nechtěl ptát.

Raději si vyzkoušel několik her. Když však poprvé prohrál, pokaždé ho ostatní děti odstrčily. Platila zde zajímavá společenská pravidla. Studenti věděli, že i ten nejmenší, nejzelenější nováček má nárok na svou šanci - ale jakmile byla tato šance využita, skončila také platnost tohoto pravidla. A když ho odháněli, byli hrubší, než bylo nutné, takže poselství bylo jasné - neměl jsi hrát a nechávat mě

čekat. Bylo to úplně stejné jako ve frontách na jídlo před charitními vývařovnami v Rotterdamu - až na to, že tady nešlo absolutně o nic důležitého.

Fazolek dospěl k zajímavému zjištění, že to, co z dětí na ulicích dělá tyrany, není hlad. Sklon k tyranství měly děti již v sobě a ať šlo o cokoli, vždycky si našly cestu, aby mohly jednat, jak potřebovaly. Když to bylo jídlo, pak děti, které prohrály, čekala smrt; avšak když to byly hry, tyrani neváhali být stejně nemilosrdní a vysílat stejný signál. Dělej, co chci já, nebo za to zaplatíš.

Inteligence a vzdělání, které se jim všem dostalo, zřejmě nemají na lidskou přirozenost žádný podstatný vliv. Fazolek to ostatně ani neočekával.

Stejně tak fakt, že nešlo o nic důležitého, neměl žádný vliv na Fazolkovo chování k tyranům. Jednoduše se podrobil, aniž si stěžoval, a dobře si všiml, kdo to byl. Ne že by měl v úmyslu je potrestat nebo se jim vyhýbat. Prostě si zapamatoval, kdo se chová jako tyran, a bral to v úvahu pro případ, kdy by tato informace mohla být důležitá.

Nemělo smysl se rozčilovat. Rozčilování nebylo pro přežití žádným přínosem. Důležité bylo všechno se naučit, analyzovat situaci, zvolit si postup a pak jej neohroženě dodržet. Zjišťuj, mysli, rozhodni se, udělej. Pro „ber ohled na city“ v tomto seznamu nebylo místo. Ne že by Fazolek city neměl. Prostě o nich odmítal přemýšlet, dlouze se jimi zabývat nebo je nechat ovlivňovat vlastní rozhodnutí, když šlo o něco důležitého.

„Je ještě menší, než byl Ender.“

A bylo to tady zase. Fazolka už unavovalo to poslouchat.

„Nemluv přede mnou o tom hijo de puta, bicho.“

Fazolek zpozorněl. Ender měl nepřítele. Fazolek přemýšlel, kdy na nějakého narazí, neboť někdo, kdo byl první v tabulkách, musel vyvolávat nejenom obdiv. Kdo to řekl? Fazolek se přitočil ke skupince, z níž se hovor ozval. Stejný hlas promluvil znovu. Ještě jednou. A pak už to věděl: to je ten chlapec, který o Enderovi řekl, že je hijo de puta.

Na uniformě měl obrázek nějaké ještěrky. A na rukávu trojúhelník. Žádný z chlapců kolem něho takový trojúhelník neměl. Byl středem pozornosti všech okolo. Že by kapitán týmu?

Fazolek potřeboval víc informací. Zatahal za rukáv chlapce, který stál vedle něho.

„Co chceš," zavrčel chlapec mrzutě.

„Kdo je ten kluk?" zeptal se Fazolek. „Ten kapitán týmu s ještěrkou."

„To je mlok, ty pitomečku. *Armáda* Mloků. A on je *velitel*."

Takže týmům se říká armády. Ten, kdo má trojúhelník, je velitel. „Jak se jmenuje?"

„Bonzo Madrid. A je to ještě větší idiot než ty." Chlapec se od Fazolka odvrátil.

Takže Bonzo Madrid měl dost odvahy, aby svou nenávist k Enderu Wigginovi vyhlásil veřejně, ale chlapec, který v Bonzově armádě nebyl, zase pohrdal *jím* a nebál se říct to před někým cizím. Bylo dobré to vědět. Jediný nepřítel, jehož Ender měl, alespoň prozatím, byl neoblíbený.

Ale… i když byl Bonzo neoblíbený, *byl* velitel. Což znamenalo, že je možné stát se velitelem, a přitom nebýt chlapcem toho typu, kterého všichni uznávají, čím se tedy řídilo jmenování na velitelské funkce v této hře na válku, kolem níž se život v Bitevní škole točil?

A co bylo důležitější, jak se velitelem stanu já?

V tom okamžiku si Fazolek poprvé uvědomil, že vůbec takový cíl má. Přijel sem do Bitevní školy s nejlepšími výsledky ve své skupině nováčků - ale byl nejmenší a nejmladší a jeho izolaci ještě zvýšilo záměrné jednání učitele, který z něj udělal terč zášti. Někde uprostřed toho všeho Fazolek dospěl k rozhodnutí, že to nebude jako v Rotterdamu. Nebude žít na okraji a zapojovat se pouze tehdy, když to bude nevyhnutelné pro přežití. Hodlal se co nejrychleji dostat na takové místo, z něhož by mohl velet nějaké armádě.

Achilles vládl proto, že byl krutý, protože byl ochoten zabíjet. To bude vždycky silnější zbraň než inteligence, když je ten inteligentní fyzicky menší a nemá žádné silné spojence. Jenže tady tyrani pouze odstrkovali a mluvili hrubě. Dospělí měli situaci pevně pod kontrolou, takže krutost nebude pro jmenování do velitelských funkcí tím hlavním. To znamenalo, že inteligence má šanci zvítězit. Bylo možné, že nakonec Fazolek nebude muset žít ovládán hlupáky.

Pokud toho Fazolek chtěl dosáhnout - a proč to nezkusit, dokud se neobjeví nějaký důležitější cíl? - potřeboval zjistit, na základě čeho učitelé o velení rozhodují. Vycházelo hodnocení pouze ze školních výsledků? Fazolek o tom pochyboval. Mezinárodní flotila měla ve vedení této školy určitě chytřejší lidi. Z toho, že na každém panelu

byla fantasy hra, se dalo usuzovat, že jim záleží také na osobnosti. Na charakteru. Fazolek měl podezření, že v konečném důsledku je charakter důležitější než inteligence. Ve Fazolkově litanii přežití - zjišťuj, mysli, rozhodni se, udělej - byla inteligence důležitá pouze v prvních třech fázích a rozhodujícím faktorem byla pouze ve druhé. Učitelé to věděli.

Možná bych měl hru hrát, pomyslel si.

A vzápětí: Zatím ne. Uvidíme, co se bude dít, když hrát nebudu.

Zároveň dospěl k dalšímu závěru, přestože ani netušil, že se něčím takovým zabývá. Promluví si s Bonzem Madridem.

Bonzo byl zabrán do počítačové hry a viditelně byl typem člověka, který cokoli neočekávaného považuje za ránu své důstojnosti. To znamenalo, že pokud chtěl Fazolek dosáhnout svého, nemohl na Bonza jít servilně jako patolízalové, kteří ho obklopovali, když hrál, a chválili ho dokonce i za hloupé chyby, jichž se dopouštěl.

Fazolek se místo toho protlačil tak blízko, aby viděl, až Bonzova postava ve hře - opět - zemře. „Seňor Madrid, puedo hablar convozco?“ Španělština mu přišla na jazyk snadno - poslouchal, když se Pablo de Noches v Rotterdamu bavil s dalšími přistěhovalci, kteří k němu chodili do bytu, nebo když telefonoval se členy rodiny, kteří zůstali ve Valencii. A použití Bonzovy mateřštiny mělo požadovaný účinek. Neignoroval Fazolka. Obrátil se k němu a probodl ho pohledem.

„Co chceš, bichinho?“ Brazilský slang se v Bitevní škole vyskytoval často a Bonzo zřejmě necítil potřebu dbát na čistotu své španělštiny.

Fazolek se mu podíval do očí, přestože Bonzo byl asi dvakrát větší než on, a prohlásil: „Lidé říkají, že jim připomínám Endera Wiggina, a ty jsi tady, jak se zdá, jediný, kdo ho nezbožňuje. Chci zjistit pravdu.“

To, jak ostatní děti zmlkly, Fazolkovi napovědělo, že hádal správně - bylo nebezpečné ptát se Bonza na Endera Wiggina. Bylo to nebezpečné, ale právě proto Fazolek formuloval svou žádost tak opatrně.

„Máš pravdu, že toho prdožrouta a neposlušného zrádce nezbožňuju, ale proč bych ti o něm měl něco říkat?“

„Protože mi nebudeš lhát,“ řekl Fazolek, i když si ve skutečnosti myslel, že Bonzo bude s největší pravděpodobností lhát ostošest, aby

z historky o tom, jak byl Enderovýma rukama pokořen, o což nejspíš šlo, vyšel jako hrdina. „A jestli mě s ním lidi budou pořád srovnávat, potřebuju vědět, co je ve skutečnosti zač. Nechci se nechat vyrazit, protože to tady zmrším. Nemusíš mi vyhovět, ale když je někdo tak malý jako já, potřebuje, aby mu někdo řekl, co potřebuje vědět, aby přežil.“ Fazolek si zatím nebyl jistý zdejším slangem, ale použil, co věděl.

Jedno z ostatních dětí se přidalo, jako by mu Fazolek napsal repliku a ono se jí hned chytilo. „Ztrať se, bažante. Bonzo Madrid nemá čas na to, aby vyměňoval plenky.“

Fazolek se k chlapci otočil a zpražil ho: „Učitelů se zeptat nemůžu, ti mi pravdu neřeknou. Když se se mnou nebude bavit Bonzo, koho se mám zeptat? *Tebe*? Ty nerozeznáš ani berušku od beďara.“

Byla to hláška jako od Seržanta a zabrala. Všichni se chlapci, který ho chtěl odbýt, začali smát, a přidal se i Bonzo. Potom vzal Fazolka rukou kolem ramen. „Řeknu ti, co vím, prcku. Je na čase, aby někoho zajímalo, jak je to s tím sráčem doopravdy.“ Dítěti, které Fazolek právě setřel, Bonzo řekl: „Co kdybys to dohrál za mě? Jedině tak se dostaneš k tomu, aby sis zahrál tuhle úroveň.“

Fazolek nechtěl věřit svým uším, že velitel může tak zbytečně urazit jednoho ze svých podřízených. Ale chlapec spolkl hněv, vesele se ušklíbl, přikývl, řekl: „To je fakt, Bonzo,“ a začal hrát, jak dostal uloženo. Pravý patolízal.

Bonzo si ho náhodou odvedl přímo před větrací otvor ve zdi, z něhož Fazolek o několik hodin dřív nemohl ven. Fazolek mu nevěnoval víc než letmý pohled.

„Tak já ti o Enderovi něco řeknu. Nejraději by svého protivníka rozdrtil. Nestačí mu zvítězit - on musí toho druhého zadupat do země, jinak není spokojený. Neplatí pro něho žádná pravidla. Dáš mu jasný rozkaz a on se tváří, že ho poslechne, jenže když zjistí, že by si mohl šplhnout, kdyby neposlechl, prostě rozkaz nesplní. Já říkám, že lituju každého, kdo ho má ve své armádě.“

„On býval Mlok?“

Bonzův obličej zbrunátněl. „Nosil uniformu v našich barvách, měl jsem na seznamu jeho jméno, ale on Mlokem *nikdy* nebyl. Hned jak jsem ho uviděl jsem poznal, že s ním budou potíže. Ten nafoukaný výraz, jako by si myslel, že Bitevní škola je tady jen od toho, aby se měl kde naparovat. Hned jak se objevil, požádal jsem, aby ho pře-

veleli, a odmítl jsem nechat ho s námi cvičit, protože jsem věděl, že by okoukal celý náš systém a pak by si ho odnesl do nějaké jiné armády, kde by využil, co ode mne pochytil, aby to mé armádě co nejrychleji natřel. Nejsem idiot!“

Zkušenost Fazolkovi napověděla, že tuto větu říká jen ten, kdo chce dokázat její nepravdivost.

„Takže neposlouchal rozkazy.“

„Nejenom to. Chodí si s pláčem jako mimino stěžovat učitelům, že ho nenechávám cvičit. A přestože *vědí*, že jsem požádal o jeho převelení, on si vyškemrá, aby mohl ve volném čase chodit do bitevní místnosti a cvičit sám. Jenže pak začne přibírat děti ze své skupiny bažantů a později děti z jiných armád, a ony tam chodí, jako by byl jejich velitel, a dělají, co jim řekne. To mnohé z nás vážně naštvalo. A učitelé tomu malému šplhounovi vždycky dají, o co si řekne, takže když jsme my velitelé *požádali*, aby našim vojákům zakázali cvičit s ním, řekli jenom: 'Osobní volno je *volné*,' jenže ke hře patří všechno, sabe? Všechno, takže ho klidně nechávají podvádět, a všichni vojáci, kteří za nic nestojí, a proradní malí hajzlíci chodí za Enderem na ty jeho tréninky ve volném čase, takže systémy všech armád jdou do háje, sabe? Vymyslíš si svou strategii, jenže nevíš, jestli někdo tvoje plány nepoběží hned vyzvonit vojákovi z nepřátelské armády, sabe?

Sabe, sabe, sabe, chtělo se Fazolkovi na něho zakřičet. Sí, yo *sé*, jenže Bonzovi člověk nesměl dát najevo netrpělivost. Navíc to všechno bylo úžasné. Fazolek začínal mít docela konkrétní představu o tom, jak tato vojenská hra ovlivňuje život Bitevní školy. Umožňovala učitelům vidět nejenom to, jak děti zvládají velení, ale také to, jak reagují na neschopné velitele typu Bonza. Zřejmě se rozhodl, že z Endera udělá otloukánka své armády, ale Ender na to odmítl přistoupit. Tenhle Ender Wiggin patřil k dětem, které pochopily, že všechno se točí podle toho, jak písknou učitelé, a využil je, aby se dostal do té nácvikové místnosti. Nepožádal je, aby Bonza donutili přestat ho šikanovat, raději je požádal, aby mohl trénovat alternativním způsobem. To bylo chytré. Učitelům se to určitě líbilo a Bonzo s tím nemohl nic dělat.

Nebo mohl?

„Co jste s tím udělali?“

„Uděláme. Mám toho už po krk. Jestli to nezarazí učitelé, bude to muset udělat někdo jiný, ne?“ Bonzo se zlomyslně ušklíbl. „Proto

bych se na tvém místě Wigginova nácviku ve volném čase vyvaroval.“

„Vážně je jednička ve výsledcích?“

„Jednička je sračka,“ odvětil Bonzo. „V loajalitě je beznadějně poslední. Neznám velitele, který by ho chtěl do své armády.“

„Díky,“ kývl Fazolek. „Teď mě trochu štve, že mi lidi říkají, že jsem jako on.“

„To je jenom tím, že jsi malý. Udělali z něj vojáka, když byl ještě moc mladý. Nedovol jim, aby to udělali tobě, a budeš v pohodě, sabe?“

„Ahora sé,“ Fazolek se na Bonza usmál od ucha k uchu.

Bonzo se také usmál a poplácal ho po rameni. „Budeš dobrej. Jestli mě zatím nevyřadí, třeba se dostaneš k Mlokům, až vyrosteš.“

Jestli tě nechají velet nějaké armádě ještě jeden den, pak jedině proto, aby se ostatní studenti naučili, jak vytěžit maximum z přijímání rozkazů od nadřízeného idiota. „Já ještě *dlouho* nebudu voják,“ prohlásil Fazolek.

„Pracuj na sobě,“ poradil mu Bonzo. „Vyplatí se to.“ Ještě jednou ho poplácal po rameni a potom s širokým úsměvem na tváři odešel. Pyšný, že pomohl malému špuntovi. Spokojený, že se mu podařilo někoho přesvědčit o své překroucené verzi toho, jak to bylo s Enderem Wigginem, v jehož prdech bylo zřejmě víc rozumu než v Bonzových řečech.

Navíc tam padla hrozba násilí proti dětem, které ve volném čase s Enderem Wigginem trénovaly. Bylo užitečné to vědět. Fazolek se musel rozhodnout, jak s tou informací naloží. Varovat Endera? Upozornit učitele? Neříkat nic? Být tam a dávat pozor?

Osobní volno skončilo. Herna se vyprázdnila a všichni zamířili do ložnic, neboť následující čas byl oficiálně vyhrazen samostatnému studiu. Jinými slovy, doba klidu. Většina dětí z Fazolkovy skupiny nováčku však neměla co studovat - zatím nedostaly žádné úkoly. Takže pro dnešní večer studium obnášelo to, že hrály fantasy hru na svých panelech a navzájem se dobíraly, aby si upevnily své místo. Všem na panelu naskočil návrh, že by mohli napsat dopisy rodinám doma. Někteří se rozhodli to udělat. A nepochybně si všichni mysleli, že to dělá také Fazolek.

Ale nedělal. Přihlásil se na prvním panelu jako Poke a zjistil, že jeho předpoklad byl správný. Bylo jedno, který panel používal, urču-

jící bylo jméno a heslo. Druhý panel by nemusel ani jednou vytáhnout ze skříňky. Pod identitou Poke napsal zápis do deníku. Nebylo to nic nečekaného - „deník“ byla jedna z voleb, jež panel nabízel.

Jaký by měl být? Uplakánek? „V herně mě všichni odstrkovali jenom proto, že jsem malý, to není spravedlivé!“ Mimino? „Tak moc se mi stýská po sestře Carlottě, kéž bych mohl být zpátky ve svém pokoji v Rotterdamu.“ Ambiciózní? „Budou se divit, až budu ve všem nejlepší.“

Nakonec se rozhodl pro něco rafinovanějšího.

> Co by na mém místě dělal Achilles? Jistě, není malý, ale má špatnou nohu a to je skoro to samé. Achilles vždycky ví, jak počkat a nedat na sobě nic znát. A já to musím dělat taky. Čekat, jak se věci vyvinou. Ze začátku se nikdo nebude chtít se mnou přátelit. Ale po čase si na mě zvyknou a ve vyučování se začneme rozdělovat. První, kteří mne k sobě pustí, budou ti slabší, ale to nevadí. Partu je třeba postavit především na loajalitě, jako to udělal Achilles, vybudovat loajalitu a naučit je poslouchat. Člověk musí pracovat s tím, co má, a z toho vyjít.

Jen ať si s *tím* lámou hlavu. Ať si myslí, že chce Bitevní školu předělat k obrazu života na ulici, který znal. Uvěří tomu. A on zatím bude mít dost času, aby o skutečném fungování Bitevní školy zjistil všechno, co se dá, a vymyslel si strategii, která bude skutečně odpovídat situaci.

Před večerkou naposledy přišel Dimak. „Vaše panely pracují i po zhasnutí světel,“ řekl, „ale když je budete používat v době, kdy máte spát, zjistíme to a budeme vědět, co děláte. Takže ať je to něco důležitého, nebo se dostanete na nástěnku hanby.“

Většina dětí panely odložila; několik si je vzdorně nechalo venku. Fazolkovi to bylo jedno. Potřeboval přemýšlet o jiných věcech. Na panel bude dost času zítra nebo pozítří.

Ležel v šeru - zdejší děti zřejmě potřebovaly trochu světla, aby našly cestu na záchod a nezakoply při tom - poslouchal zvuky kolem sebe a učil se, co znamenají. Tu a tam nějaký šepot nebo syknutí, aby někdo ztichl. Dýchání, jak chlapci a dívky jeden po druhém usínali. Několik dokonce tiše, dětsky chrápalo. Ale na pozadí těchto lidských zvuků bylo slyšet svist vzduchotechniky, nahodilé klapání, vzdálené

hlasy, praskání kovového pláště stanice, jak se obracela k Slunci a od Slunce, zvuky dospělých pracujících v noci.

Stálo to strašně moc peněz. Bylo to obrovské, aby se dovnitř vešly tisíce dětí a učitelé, personál a posádka. Muselo to být stejně drahé jako jedna loď flotily. A to všechno jen kvůli výcviku malých dětí. Dospělí se snažili, aby to pro děti byla hra, ale pro ně to byla vážná věc. Dětský výcvikový program nebyla jen tak nějaká cáknutá vzdělávací teorie, která se vymkla z rukou, byť měla sestra Carlotta nejspíš pravdu, když říkala, že mnoho lidí si to myslí. MF by jej neudržovala na takové úrovni, kdyby se od něj neočekávaly seriózní výsledky. Takže tyto děti, které teď chrápaly, hlasitě dýchaly a šeptaly do tmy, byly skutečně důležité.

Očekávají ode mne výsledky. Tady nahoře to není jen nějaký večírek, kam se člověk přijde najíst a pak si dělá, co chce. Oni z nás opravdu chtějí udělat velitele. A protože Bitevní škola už nějaký čas existuje, pravděpodobně mají důkaz, že to funguje - děti, které již studium ukončily a ve službě dosáhly dobrých výsledků. Na to nesmím zapomínat. Ať je zdejší systém jakýkoli, funguje.

Jiný zvuk. Ne pravidelné dýchání. Přerývané krátké nádechy. Občasné zajíknutí. A potom… vzlyk.

Pláč. Nějaký chlapec se uspával pláčem.

V doupěti Fazolek slyšel některé děti plakat ze spánku nebo těsně před usnutím. Plakaly, protože měly hlad, byly zraněné, nemocné nebo jim byla zima. Ale jaký důvod k pláči měly tyto děti? K prvním vzlykům se přidaly další.

Stýská se jim, uvědomil si Fazolek. Nikdy předtím nebyli pryč od mámy s tátou a teď to na ně doléhá.

Fazolek to nechápal. K nikomu nic podobného necítil. Žiješ tam, kde jsi, a netrápíš se tím, kde jsi byl předtím nebo kde bys chtěl být, prostě jsi *tady* a tady musíš najít způsob, jak přežít. Ležet na posteli a bulit ti k tomu moc nepomůže.

Ale žádný problém to není. Jejich slabost mě posouvá dál. O jednoho rivala míň na cestě k tomu, abych se stal velitelem.

Měl stejný pohled na věc také Ender Wiggin? Fazolek si dal dohromady všechno, co se o Enderovi zatím dozvěděl. Byl duchapřítomný. Přímo s Bonzem nebojoval, ale ani se nepodroboval jeho hloupým rozhodnutím. Fazolkovi to připadalo úžasné, protože zásada, kterou si na ulici mohl být jist, byla 'nevystrkuj hlavu, nebo o ni

přijdeš'. Když máš pitomého šéfa party, nedávej mu najevo, že je pitomý, tvař se, že nic, a choď s hlavou sklopenou. Tak se dalo přežít.

Když Fazolek musel, šel do rizika. Tak se dostal i do party k Poke. Jenže to šlo o jídlo. Šlo o to, aby nezemřel. Proč Ender tolik riskoval, když v sázce nebylo nic víc než jeho výsledky ve hře na válku?

Třeba Ender věděl něco, co Fazolek nevěděl. Možná existoval nějaký důvod, proč byla hra důležitější, než se zatím zdálo.

Nebo možná Ender patřil k dětem, které prostě nedovedou za žádných okolností prohrávat. K dětem, které pracují pro tým jen do chvíle, dokud jim tým pomáhá dostat se tam, kam chtěly, a když už to tak není, hraje každý sám za sebe. To si myslel Bonzo. Jenže Bonzo byl hlupák.

Fazolek si znovu uvědomil, že celé řadě věcí zatím nerozumí. Ender nerazil zásadu každý za sebe. Necvičil sám. Otevřel svůj trénink ve volném čase ostatním dětem. I bažantům, nejenom dětem, které pro něho mohly něco udělat. Bylo možné, aby to dělal jen proto, že to byla správná věc?

Tak jako se Poke nabídla Achillovi, aby Fazolkovi zachránila život?

Ne, Fazolek *nevěděl*, jestli to udělala, *nevěděl*, jestli zemřela kvůli tomu.

Ale ta možnost tu byla. A v nitru tomu věřil. Právě proto jí vždycky opovrhoval. Navenek vystupovala tvrdě, ale uvnitř byla měkká. A přesto… tou měkkostí mu zachránila život. A ať se snažil sebevíc, nedokázal zaujmout přístup 'její smůla', který byl na ulici nejčastější. Vyslechla mne, když jsem na ni mluvil, odvážně riskovala vlastní život pro možnost, že se celé její partě bude žít lépe. Potom mi nabídla místo u svého stolu a nakonec se postavila mezi mne a nebezpečí. Proč?

Co bylo to velké tajemství? Znal je Ender? Kde je vypátral? Proč na to Fazolek nedokázal sám přijít? Ať se snažil sebevíc, Poke nedokázal pochopit. Nedokázal pochopit ani sestru Carlottu. Nechápal paže, v nichž ho držela, slzy, které kvůli němu prolila. Copak obě nechápaly, že bez ohledu na to, jak ho měly rády, zůstával samostatnou osobností, a že tím, jak mu prospívaly, nijak nevylepšovaly *svůj* život?

Jestli měl Ender Wiggin tuto slabost, pak budu úplně jiný než on. Já se kvůli nikomu obětovat nebudu. A první krok je, že nebudu ležet na posteli a brečet kvůli tomu, jak Poke plavala ve vodě s podříznutým hrdlem, nebo natahovat moldánky proto, že ve vedlejším pokoji nespí sestra Carlotta.

Otřel si oči, překulil se a přiměl tělo, aby se uvolnilo a usnulo. O chvilku později již upadal do lehkého spánku, který se dá tak snadno přetrhnout. Do rána bude ještě daleko a jeho polštář zůstane suchý.

Měl sen, jaké lidé mívají - nahodilé výtrysky vzpomínek a představ, z nichž se nevědomí snaží poskládat souvislé příběhy. Fazolek si málokdy všímal svých snů, dokonce si málokdy pamatoval, že se mu vůbec něco zdálo. Ale když se ten den ráno probudil, v hlavě měl jasný obraz.

Z praskliny v chodníku se rojili mravenci. Malí černí mravenci.

A větší červení mravenci, kteří s nimi bojovali, zabíjeli je. Všichni pobíhali. Žádný se nepodíval nahoru a nespatřil padat lidskou botu, která z nic vymáčkne život.

Když se bota znovu zvedla, to, co pod ní zůstalo rozdrcené, nebyla mravenčí těla. Byla to těla dětí, spratků z rotterdamských ulic. Celá Achillova rodina. I Fazolek tam byl - poznal svůj obličej; vyčníval nad rozpláclé tělo, vykukoval, aby se naposledy před smrtí rozhlédl po světě. Nad ním zlověstně visela bota, která ho zabila. Jenže teď byla nazutá na konci nohy termiťana a ten termiťan se smál a smál.

Když se Fazolek probudil, pamatoval si toho smějícího se termiťana a pamatoval si pohled na všechny ty rozmačkané děti, na vlastní tělo, rozplácnuté botou jako žvýkačka. Význam byl jasný: v době, kdy si my děti hrajeme na válku, termiťané nás přicházejí rozdrtit. Musíme se pozvednout nad osobní šarvátky a myslet na většího nepřítele.

Háček byl v tom, že ve stejném okamžiku, kdy Fazolka tento výklad jeho snu napadl, jej zavrhl. Sny nemají vůbec žádný smysl, připomněl si. A i kdyby nakrásně něco znamenaly, pouze by odhalovaly, co cítím a čeho se bojím, ne nějakou hlubokou, trvalou pravdu. Dobře, termiťané přicházejí. Mohli by nás všechny rozdrtit jako mravence. A co to má společného se mnou? Mým úkolem teď je, abych udržel Fazolka naživu, abych se propracoval na místo, kde

mohu být ve válce s termiťany platný. Momentálně nemohu pro zastavení jejich invaze udělat nic.

To bylo poučení, které si Fazolek ze svého snu vzal: Nebuď jedním z pobíhajících, bojujících mravenců.

Buď botou.

Sestra Carlotta dospěla při svém pátrání na sítích do slepé uličky. Informací o genetickém výzkumu člověka bylo dost, ale nic se nepodobalo tomu, co hledala.

Ve chvíli, kdy dorazila zabezpečená zpráva od MF, seděla u stolu, bezděčně si čmárala, přemýšlela, jak dál, a říkala si, proč se vlastně tak snaží odhalit Fazolkův původ. Jelikož zpráva by se minutu po doručení sama vymazala a byla by každou minutu odesílána znovu, dokud si ji příjemce nepřečte, otevřela ji hned a napsala své první a druhé heslo.

OD: Pluk.Graff@BitevniSkola.MF
PRO: Ss.Carlotta@SpecUk.RemCon.MF
RE: Achilles

Prosím, oznamte vše, co je subjektu známo o 'Achillovi'.

Jako obvykle, zpráva byla tak tajemná, že ji ani nebylo třeba šifrovat, přestože zašifrovaná samozřejmě byla. Byla to zabezpečená zpráva, ne? Tak proč jednoduše nepoužít jméno dítěte. „Prosím, oznamte vše, co je *Fazolkovi* známo o 'Achillovi'.“

Fazolek jim nějakým způsobem svěřil Achillovo jméno a zřejmě za takových okolností, že ho nechtěli požádat přímo, aby jim to vysvětlil. Takže to muselo být v nějakém textu, který napsal. Dopis pro ni? Pocítila slabý záchvěv naděje, ale vzápětí se vlastním pocitům vysmála. Věděla velice dobře, že pošta od dětí z Bitevní školy není prakticky nikdy propouštěna dál a navíc, šance, že by jí Fazolek opravdu napsal, byla nepatrná. Ale jméno nějakým způsobem získali a chtěli od ní vědět všechno, co jim k tomu mohla sdělit.

Potíž byla v tom, že jim tu informaci nechtěla dát, aniž by věděla, jaký to bude mít dopad pro Fazolka.

Proto si přichystala stejně tajemnou odpověď:

Odpovím pouze prostřednictvím zabezpečené konference.

Bylo jasné, že to Graffa rozzuří, ale tím lépe. Graff si tak zvykl mít moc daleko přesahující jeho postavení, že mu jedině prospěje, když mu někdo připomene, že veškerá poslušnost je dobrovolná a v konečném důsledku závislá na svobodném rozhodnutí osoby, která rozkazy přijímá. A ona *nakonec* poslechne. Chtěla mít pouze jistotu, že Fazolkovi tato informace neublíží. Kdyby zjistili, že jeho spojitost s pachatelem i obětí vraždy byla tak těsná, mohli by ho z programu vyřadit. A i kdyby se přesvědčila, že o tom může klidně mluvit, byla to šance, jak získat něco za něco.

Trvalo další hodinu, než se podařilo zabezpečenou konferenci zřídit. Když se pak na displeji nad jejím počítačem objevila Graffova hlava, bylo vidět, že nemá radost. „Jakou hru jste si našla dnes, sestro Carlotto?“

„Přibral jste, plukovníku Graffe. To není zdravé.“

„Achilles.“

„Muž se zranitelnou patou,“ odvětila. „Zabil Hektora a vláčel jeho tělo kolem bran Tróje. Taky měl slabost pro jednu zajatou dívku, která se jmenovala Bríseovna.“

„Vy víte, že tak to nemyslím.“

„Vím nejen to. Vím, že jste se to jméno museli dozvědět z něčeho, co Fazolek napsal, protože se nevyslovuje 'achiles' ale 'ašil'. Francouzsky.“

„Takže někdo místní.“

„Zdejší mateřštinou je holandština, ale jazykový standard flotily ji poslední dobou vytlačil do pozice, kdy zůstává spíš jen kuriozitou.“

„Sestro Carlotto, nečekejte ode mne, že ocením, jak plýtváte náklady na tuto konferenci.“

„A vy nečekejte, že začnu mluvit dřív, než se dozvím, proč to potřebujete vědět.“

Graff se několikrát zhluboka nadechl. Napadlo ji, jestli ho maminka naučila počítat do deseti, nebo jestli ho jednání s jeptiškami z katolické školy naučilo kousat se do jazyka.

„Snažíme se porozumět něčemu, co Fazolek napsal.“

„Ukažte mi to a já se vynasnažím vám pomoci.“

„Sestro Carlotto, už za něho nenesete odpovědnost,“ řekl Graff.

„Tak proč se mě na něho ptáte? Odpovídáte za něho vy, ne? Takže se mohu vrátit ke své práci.“

Graff si povzdechl a udělal něco s rukama mimo záběr na displeji. O několik okamžiků později se dole na jejím displeji, před Graffovým obličejem, objevil text Fazolkova zápisu do deníku. Přečetla si jej a lehce se usmála.

„Tak co?“ zeptal se Graff.

„Střílí si z vás, plukovníku.“

„Jak to myslíte?“

„Ví, že to budete číst. Svádí vás na falešnou stopu.“

„Vy to *poznáte*?“

„Achilles by mu sice mohl posloužit jako příklad, ale určitě ne dobrý. Achilles kdysi zradil někoho, koho si Fazolek velice cenil.“

„Nevyjadřujte se mlhavě, sestro Carlotto.“

„Já jsem se nevyjádřila mlhavě. Řekla jsem vám přesně to, co jste chtěl vědět. Stejně jako vám Fazolek řekl to, co chtěl, abyste slyšeli. Můžete mi věřit, že jeho deník vám bude dávat smysl pouze v případě, že přistoupíte na to, že si jej píše pro vás, s úmyslem klamat.“

„Protože si na Zemi deník nikdy nevedl?“

„Protože má dokonalou paměť,“ odvětila sestra Carlotta. „Nikdy za žádných okolností by své pravé myšlenky písemné formě nesvěřil! Radí se sám se sebou. Vždycky. Nenajdete dokument, který by napsal a který by nebyl určen k přečtení.“

„Změnilo by se něco, kdyby jej psal pod jinou identitou? O níž si myslí, že ji neznáme?“

„Jenže vy ji znáte, a on ví, že se o ní dozvíte, takže ta druhá identita slouží jen k tomu, aby vás oklamala, a jak je vidět, funguje to.“

„Zapomněl jsem, že podle vás je ten špunt chytřejší než Pánbůh.“

„Netrápí mě, že moje hodnocení nepřijímáte, čím lépe ho budete znát, tím víc si budete uvědomovat, že mám pravdu. Dokonce začnete věřit těm výsledkům testů.“

„Co je třeba k tomu, abyste mi s tím pomohla?“ zeptal se Graff.

„Zkuste mi po pravdě říct, co bude tato informace znamenat pro Fazolka.“

„Jeho třídní učitel si dělá starosti. Na zpáteční cestě z oběda na jednadvacet minut zmizel - máme svědka, který s ním mluvil na pa-

lubě, kde neměl co pohledávat, ale ani to nevysvětluje posledních sedmnáct minut jeho nepřítomnosti. Nehraje si s panelem -“

„Podle vás zřizování falešných identit a psaní vylhaných zápisů do deníku není hra?“

„Máme tu diagnosticko-terapeutickou hru, kterou hrají všechny děti. On se zatím ani nepřihlásil.“

„Pozná, že se jedná o psychologickou hru, a nebude hrát, dokud nezjistí, co ho to bude stát.“

„Tu apriorní nevraživost jste ho naučila vy?“

„Ne, pochytila jsem ji od něho.“

„Řekněte mi to na rovinu. Podle tohoto deníkového zápisu to vypadá, jako by se chystal posbírat si tady partu, jako by to byla ulice. Potřebujeme se o tom Achillovi něco dozvědět, abychom zjistili, jak to skutečně myslí.“

„K ničemu takovému se nechystá,“ prohlásila sestra Carlotta.

„Říkáte to velice jistě, ale nedáváte mi žádný podstatný důvod, abych vašemu závěru věřil.“

„Vy jste zavolal mně, už jste zapomněl?“

„To nestačí, sestro Carlotto. Vaše názory na tohoto chlapce jsou zaujaté.“

„On by s Achillem nikdy nesoupeřil. Nezapsal by si své skutečné plány někam, kde byste je mohli najít. On si party nevytváří, ale přidává se k nim, využívá je a pak jde dál, aniž by se jedinkrát ohlédl.“

„Takže prověřením toho Achilla nezískáme představu o Fazolkově budoucím chování?“

„Fazolek je pyšný na to, že v sobě nepřechovává zášť. Myslí si, že je to kontraproduktivní. Ale určitým způsobem věřím, že se o Achillovi zmínil schválně, protože budete číst, co si napsal, a budete se chtít o Achillovi dozvědět víc, a když si ho prověříte, zjistíte, že udělal velice ošklivou věc.“

„Fazolkovi?“

„Jeho kamarádce.“

„Takže Fazolek je schopen přátelství?“

„Bylo to děvče, které mu na ulici zachránilo život.“

„A jak se jmenovalo?“

„Poke. Ale nenamáhejte se hledat ji. Je mrtvá.“

Graff o tom chvíli přemýšlel. „To je ta ošklivá věc, kterou Achilles udělal?“

„Fazolek má důvod tomu věřit, i když jako důkaz u soudu by to asi neobstálo. A jak už jsem řekla, to všechno může být nevědomé. Myslím si, že Fazolek by se vědomě nesnažil pomstít se Achillovi nebo komukoli jinému, ale mohl by doufat, že to za něho uděláte vy.“

„Pořád si něco necháváte pro sebe, ale asi nemám jinou možnost, než věřit vašemu úsudku, že?“

„Věřte mi, že Achilles je slepá ulička.“

„A když najdete důvod, proč by nakonec tak slepá být nemusela?“

„Přeji si, aby váš program měl úspěch, plukovníku Graffe, přeji si to ještě víc, než přeji úspěch Fazolkovi. To, že mi na tom dítěti záleží, nijak nedeformuje moje priority. Skutečně jsem vám už řekla všechno. Ale doufám, že vy mi také pomůžete.“

„V Mezinárodní flotile se s informacemi neobchoduje, sestro Carlotto. Proudí od toho, kdo je má, k tomu, kdo je potřebuje.“

„Nechte mě říct, co chci, a posuďte, jestli to potřebuji.“

„Tak o co jde?“

„Chci informace o všech nezákonných nebo přísně tajných projektech z posledních deseti let, které se týkaly úprav lidského genomu.“

Graff se zahleděl do dálky. „Asi je příliš brzy, než abyste se tak zabrala do nějakého nového projektu, takže je to pořád ten starý. Jde o Fazolka.“

„Odněkud se vzít musel.“

„Chcete říct, že se odněkud musel vzít jeho intelekt.“

„Jde o něho jako takového. Myslím, že se na toho chlapce nakonec budete všichni spoléhat, vsadíte na něho všechny životy, a myslím, že byste měli vědět, co se děje v jeho genech. Je to chabá náhražka poznání, co se děje v jeho mysli, ale obávám se, že to vám zůstane navždy nedostupné.“

„Vy jste ho sem nahoru poslala a teď mi říkáte něco takového. Uvědomujete si, že tím, co jste právě řekla, jste zaručila, že nikdy nedovolím, aby se dostal do nejužšího výběru?“

„To říkáte teď, když ho tam máte teprve den,“ prohlásila sestra Carlotta. „Zvyknete si.“

„Hlavně aby se ještě nezmenšil, nebo ho to vcucne do ventilace.“

„Ale no tak, plukovníku Graffe.“

„Promiňte, sestro,“ odvětil.

„Dejte mi dostatečné pověření, a já to vypátrám sama.“

„Ne,“ řekl. „Ale zařídím, abyste dostala závěry.“

Věděla, že tak získá jen tolik informací, kolik by podle jejich soudu měla mít. Ale i když se ji pokusí odbýt jalovými žvásty, poradí si s tím. Stejně jako se pokusí dostat se k Achillovi dřív, než ho objeví MF. Uklidit ho z ulic do nějaké školy. Pod jiným jménem. Protože kdyby ho MF našla, s největší pravděpodobností by ho podrobili testům - nebo by našli výsledky, jichž dosáhl u ní. Kdyby ho vyzkoušeli, dali by mu do pořádku nohu a vzali by ho nahoru do Bitevní školy. A sestra Carlotta Fazolkovi slíbila, že už se s Achillem nikdy nesetká.

KAPITOLA 8

DOBRÝ STUDENT

„On fantasy hru nehraje vůbec?“

„Ještě si ani nevybral postavu, natož aby prošel portálem.“

„Není možné, že by ji neobjevil.“

„Přenastavil panel, aby mu nezobrazoval výzvu.“

„Z čehož usuzujete…“

„Ví, že to není hra. Nechce, abychom analyzovali postupy jeho mysli.“

„A přitom chce, abychom ho povýšili.“

„O tom nic nevím. Je pohroužený do studia. Tři měsíce má ve všech testech dokonalé výsledky. Ale učební materiály si čte pouze jednou. Studuje jiné věci, které si vybírá sám.“

„Například?“

„Například Vaubana.“

„Pevnostní stavitelství ze sedmnáctého století? O co mu jde?“

„Už rozumíte?“

„Jak vychází s ostatními dětmi?“

„Myslím, že typická charakteristika je 'samotář'. Je zdvořilý. Sám se do ničeho nehrne. Ptá se jen na to, co ho zajímá. Děti z jeho skupiny nováčků si o něm myslí, že je divný. Vědí, že má ve všem lepší výsledky než oni, ale nepociťují k němu zášť. Berou ho jako přírodní sílu. Žádní přátelé, ale také žádní nepřátelé.“

,,To je důležité, že k němu necítí nenávist. Měli by, když se drží tak stranou.“

„Podle mě je to schopnost, kterou pochytil na ulici - jak odvracet hněv. Sám se nikdy nerozčiluje. Možná proto si ho přestali dobírat kvůli jeho velikosti.“

„Nic z toho, co říkáte, nenaznačuje, že by měl velitelský potenciál.“

„Jestli si myslíte, že se snaží dokázat svůj velitelský potenciál a nedaří se mu to, máte pravdu.“

„Takže… co podle vás dělá?“

„Analyzuje nás.“

„Sbírá informace, ale sám žádné neposkytuje. Opravdu si myslíte, že je tak rafinovaný?“

„Dokázal přežít na ulici.“

„Myslím, že je čas, abyste se na něho trochu podíval.“

„Aby zjistil, že nám jeho málomluvnost dělá starosti?“

„Pokud je tak chytrý, jak si myslíte, stejně už to ví.“

Fazolkovi nevadilo být špinavý. Ostatně, vydržel bez koupání léta. Několik dní pro něho nebyl žádný problém. A pokud to vadilo ostatním nechávali si to pro sebe. Ať si to přidají k řečem, které se o něm vedly. Menší a mladší než Ender! Dokonalé výsledky ve všech testech! Smrdí jako čuně!

Čas sprchování byl vzácný. Mohl se na panelu přihlásit jako některý z chlapců přespávajících v jeho blízkosti - když se sprchovali. Byli nazí, brali si do sprchy pouze ručníky, takže nebyli sledováni pomocí uniforem. V těchto okamžicích se Fazolek mohl přihlásit a zkoumat systém, aniž by učitelé zjistili, že si ověřuje, co systém dovede. Když pozměnil nastavení, aby se stále nemusel zabývat tou hloupou výzvou ke psychohře, která naskočila, kdykoli na panelu přešel k jinému úkolu, trochu ho svrběly ruce. Ale nebyl to nijak obtížný zásah, a proto usoudil, že je nijak zvlášť nevyleká, že na to přišel.

Zatím Fazolek našel jen několik skutečně důležitých věcí, ale měl pocit, jako by každým okamžikem měl prorazit důležitější stěny. Věděl, že existuje virtuální systém, do něhož mají studenti proniknout. Slyšel legendu o tom, jak se Ender (kdo jiný) naboural do systému hned první den a přihlásil se jako Bůh, ale věděl, že i když se to Enderovi možná podařilo neobvykle rychle, neudělal nic, co by se od chytrých, ambiciózních studentů nečekalo.

Fazolkovým prvním úspěchem bylo, že odhalil, jakým systémem učitelé sledují počítačovou aktivitu studentů. Tím, že se vyhýbal úkonům, které se automaticky hlásily učitelům, se mu podařilo vytvořit si prostor pro soukromé soubory. Kdykoli pak našel něco zajímavého, když byl přihlášen jako někdo jiný, zapamatoval si, kde to bylo, stáhl si informace do svého soukromého prostoru a pracoval s nimi, když se mu zachtělo - zatímco jeho panel hlásil, že si čte díla z knihovny. Samozřejmě si ta díla skutečně četl, ale mnohem rychleji, než jeho panel hlásil.

Fazolek očekával, že díky všem těmto přípravám se pohne z místa. Ale velice brzy narazil na bariéry - informace, které systém musel mít, ale nechtěl je vydat. Našel si několik oklik. Například se mu nedařilo najít mapy celé stanice, nýbrž pouze prostor přístupných studentům, a to ještě byly schématické a upravené, záměrně nebyly v měřítku. Zato se mu podařilo vypátrat nouzová schémata v programu, který je měl automaticky zobrazit na stěnách chodeb s vyznačením nejbližších bezpečnostních komor, pokud by došlo k akutnímu poklesu tlaku. Tato schémata byla v měřítku, a když je ve své bezpečné oblasti zkombinoval do jediného velkého schématu, dokázal vytvořit mapu celé stanice. Kromě komor samozřejmě nebylo nic popsáno, ale dozvěděl se, že po obou stranách studentské oblasti existuje paralelní soustava chodeb. Stanici muselo tvořit nikoli jedno, ale tři rovnoběžná kola, na mnoha místech propojená. Tam žili učitelé a obslužný personál, tam se nacházely zásobárny kyslíku a vody a prostředky pro komunikaci s Flotilou. Smůla byla to, že měly oddělené soustavy ventilace. Potrubí v jednom by ho nezavedlo do ostatních. To znamenalo, že sice mohl potají sledovat všechno, co se dělo ve studentském kole, ale ostatní mu zůstávala nedostupná.

Avšak i ve studentském kole bylo dost tajných míst, která si zasluhovala prozkoumat. Studenti měli přístup do čtyř palub, do tělocvičny pod palubou A a do bitevní místnosti nad palubou D. Ale ve skutečnosti bylo palub devět, dvě pod palubou A a tři nad palubou D. Tyto prostory musely mít nějaké využití. A jestli si mysleli, že stojí za to utajit jejich existenci před studenty, pak Fazolek usuzoval, že stojí za průzkum.

A musel s ním začít brzy. Cvičení mu dodávalo sílu a díky tomu, že se nepřejídal, zůstával hubený - bylo neuvěřitelné, kolik potravy se do něho snažili dostat, a to mu ještě jeho porce neustále zvětšovali, pravděpodobně proto, že po předchozích přídělech nepřibral tolik, kolik chtěli. Nárůst tělesné výšky však regulovat nedokázal. Zanedlouho by pro něho ventilace byla neprůchodná - pokud nebyla již nyní. Jenže dostat se ventilačním systémem na utajené paluby nebylo něco, co by mohl stihnout během sprchování. Znamenalo by to přijít o spánek. Proto to stále odkládal - jeden den přece tolik nezmění.

Až do rána, kdy do ložnice hned ráno přišel Dimak a oznámil, že si všichni mají ihned změnit hesla, otočit se při tom zády ke všem

ostatním v místnosti a nikomu heslo neprozrazovat. „Nevypisujte je tam, kde vás někdo může vidět," řekl.

„Někdo používal cizí hesla?" zeptalo se jedno dítě tónem, z něhož vysvítalo, jak je takovou představou zděšeno. Taková hanebnost! Fazolek měl co dělat, aby se nerozesmál.

„Od všech příslušníků MF se to vyžaduje, takže bude jedině dobře, když si na to zvyknete už teď," prohlásil Dimak. „Když se zjistí, že někdo používá stejné heslo déle než týden, půjde na nástěnku hanby."

Ale Fazolek z toho mohl vyvodit jedině to, že zjistili, co dělá. To znamenalo, že si pravděpodobně prošli všechno to, po čem v uplynulých měsících pátral, a měli docela dobrou představu, na co přišel. Přihlásil se a pro případ, že je zatím nenašli, smazal soubory ve své zabezpečené oblasti. Všechno, co skutečně potřeboval, se již naučil zpaměti. Rozhodl se, že už nikdy nebude panelu svěřovat nic, co může uložit do paměti.

Svlékl se, omotal se ručníkem a zamířil s ostatními ke sprchám. Ale Dimak ho u dveří zastavil.

„Pojďme si promluvit," navrhl.

„A co moje sprcha?" zeptal se Fazolek.

„Najednou ti záleží na čistotě?" podivil se Dimak.

Fazolek proto očekával, že bude pokárán za krádež hesel. Místo toho se Dimak posadil vedle něho na spodní lůžko u dveří a začal se ho vyptávat na mnohem obecnější věci.

„Tak jak se ti tady líbí?"

„Prima."

„Vím, že výsledky testů máš dobré, ale dělá mi starosti, že si mezi ostatními dětmi nenacházíš mnoho kamarádů."

„Mám spoustu kamarádů."

„Chceš říct, že znáš hodně lidí jménem a s nikým se nehádáš."

Fazolek pokrčil rameny. Tento směr výslechu se mu nelíbil o nic víc, než by se mu byly líbily dotazy na to, jak využívá počítač.

„Fazolku, zdejší systém nebyl vytvořen jen tak. Na naše rozhodnutí o tom, zda má ten či onen student velitelské schopnosti, působí mnoho faktorů. Studijní výsledky jsou důležitou součástí. Ale vůdcovské schopnosti také."

„Tady oplývá vůdcovskými schopnostmi každý, ne?"

Dimak se zasmál.

„To je pravda, nemůžete velet všichni najednou.“

„Mám postavu asi tak na tři roky,“ řekl Fazolek. „Myslím, že se děti zrovna nebudou hnát do toho, aby mi salutovaly.“

„Ale mohl by sis vytvářet soustavu přátelských vztahů. Ostatní děti to dělají. Ty ne.“

„Asi nemám to, co by měl velitel mít.“

Dimak povytáhl obočí. „Má to znamenat, že chceš, abychom tě stáhli?“

„Vypadají snad moje výsledky tak, že bych chtěl neuspět?“

„O co ti jde?“ zeptal se Dimak. „Nehraješ si stejné hry jako ostatní děti. Máš podivný tréninkový program, přestože víš, že obvyklý program je sestaven tak, aby tě posiloval pro bitevní místnost. Znamená to, že ani té hry se nechceš účastnit? Protože jestli máš takové plány, potom tě opravdu stáhneme. Je to náš hlavní prostředek k ověření velitelských schopností. Proto se celý život školy točí kolem armád.“

„Já bitevní místnost zvládnu,“ prohlásil Fazolek.

„Jestli si myslíš, že to dokážeš bez přípravy, jsi na omylu. Bystré myšlení nedokáže nahradit silné, hbité tělo. Nedovedeš si představit, jak může být bitevní místnost fyzicky náročná.“

„Zapojím se do obvyklého tréninku, pane.“

Dimak se opřel, zavřel oči a povzdechl si. „No ne, Fazolku, jaký jsi ochotný.“

„Snažím se, pane.“

„Jsou to všechno jenom kecy,“ řekl Dimak.

„Prosím, pane?“ A je to tady, pomyslel si Fazolek.

„Kdybys energii, kterou vydáváš na zatajování různých věcí učitelům, věnoval hledání přátel, byl bys nejoblíbenějším dítětem ve škole.“

„Tím by byl Ender Wiggin.“

„A nemysli si, že nevíme, jak jsi Wigginem posedlý.“

„Posedlý?“ Fazolek se na něho jindy než první den už nevyptával. Nezapojoval se do debat o výsledcích. Nechodil do bitevní místnosti v době Enderových tréninků.

Aha. Jasná chyba. To bylo hloupé.

„Jsi jediný nováček, který se na Endera Wiggina ani jedinkrát nepodíval. Hlídáš si jeho denní program tak důkladně, že s ním nikdy nejsi v jedné místnosti. To musí být docela náročné.“

„Jsem jenom bažant, pane. On je v armádě.“

„Nedělej ze sebe hloupého, Fazolku. Není to přesvědčivé a připravuješ mě tím o čas.“

Pravidlo říkalo: použij zbytečnou, očividnou pravdu. „Neustále mě s Enderem každý srovnává, protože jsem byl tak malý a mladý, když jsem tady nastoupil. Chtěl jsem jít vlastní cestou.“

„Prozatím ti to uznám, protože hlouběji se těmi tvými sračkami brodit nechci,“ prohlásil Dimak.

Ale ve chvíli, kdy o Enderovi mluvil, Fazolka napadlo, jestli by to nemohla být pravda. Proč bych v sobě nemohl mít takový normální cit, jakým je žárlivost? Nejsem přece stroj. Proto se ho trošičku dotklo, když viděl, jak Dimak předpokládá, že za tím musí být něco složitějšího. Že Fazolek lže, ať říká cokoli.

„Pověz mi,“ pokračoval Dimak, „proč odmítáš hrát fantasy hru?“

„Připadá mi nudná a hloupá,“ odvětil Fazolek. To byla každopádně pravda.

„To nestačí,“ řekl Dimak. „Především, žádnému jinému dítěti v Bitevní škole nepřipadá nudná a hloupá. Hra se dokonce přizpůsobuje tomu, co tě zajímá.“

O tom nepochybuji, pomyslel si Fazolek. „Je to všechno jenom jako,“ řekl. „Nic z toho není skutečné.“

„Byl bys tak laskav a přestal se alespoň na chvíli schovávat?“ utrhl se na něho Dimak. „Víš moc dobře, že využíváme hru k analyzování osobnosti, a proto ji odmítáš hrát.“

„Vypadá to, jako byste mou osobnost analyzovali i bez toho,“ odvětil Fazolek.

„Ty toho prostě nenecháš, že?“

Fazolek neřekl nic. Nebylo co.

„Díval jsem se na tvůj seznam četby,“ nadhodil Dimak. „Vauban?“

„Prosím?“

„Pevnostní stavitelství z doby Ludvíka XIV.?“

Fazolek přikývl. Vzpomněl si na Vaubana a na to, jak přizpůsobil svou strategii, aby se dala použít v Ludvíkově čím dál napjatější finanční situaci. Hloubkovou obranu vystřídala tenká linie obranných prostředků; budování nových pevností se prakticky zastavilo, zatímco bourání nadbytečných a nevhodně umístěných pokračovalo. Chu-

doba zvítězila nad strategií. Začal o tom mluvit, ale Dimak ho přerušil.

„Nech toho, Fazolku. Proč studuješ věc, která nemá nic společného s válkou v kosmickém prostoru?“

Fazolek na to vhodnou odpověď neměl. Procházel historický vývoj strategie od Xenofona a Alexandra po Caesara a Machiavelliho. K Vaubanovi se dostal postupně. Neměl žádný plán - jeho četba byla většinou jen zástěrkou utajené práce s počítačem. Ale teď, když se ho na to Dimak ptal, co vlastně měly pevnosti ze sedmnáctého století společného s válkou ve vesmíru?

„Já jsem Vaubana do knihovny nezařadil.“

„Máme kompletní soubor vojenských textů, které se dají najít v každé knihovně flotily. Nic významnějšího v tom není.“

Fazolek pokrčil rameny.

„Strávil jsi Vaubanem dvě hodiny.“

„No a co? Stejný čas jsem strávil nad Fridrichem Velkým, přestože neděláme polní nácvik, ani neobracíme bajonet proti každému, kdo při pochodu do palby poruší řady.“

„Ty jsi ve skutečnosti Vaubana nečetl, že ne,“ řekl Dimak. „Proto chci vědět, co jsi dělal.“

„Já jsem Vaubana četl.“

„Myslíš si, že nevím, jak rychle umíš číst?“

„A to jsem nemohl o Vaubanovi přemýšlet?“

„Tak dobře, o čem jsi přemýšlel?“

„O tom, o čem jste mluvil. O tom, jak se to dá využít ve válce v kosmickém prostoru.“ Musíš získat trochu času. Co vlastně má Vauban společného s válkou v kosmickém prostoru?

„Čekám,“ připomněl se Dimak. „Sděl mi myšlenky, kterými ses včera zabýval dvě hodiny.“

„Pevnosti jsou v kosmickém prostoru samozřejmě nepoužitelné,“ řekl Fazolek. „Přinejmenším v tradičním smyslu. Ale některé věci se dají využít. Jako třeba jeho minipevnosti, kdy se nechá výpadový oddíl před hlavním opevněním. Je možné rozmístit eskadry lodí, aby útočníky napadaly. A je možné zřídit překážky. Miny. Pole harampádí, které při srážce s rychle letící lodí plavidlo proděraví. Něco takového.“

Dimak pokýval hlavou, ale neřekl nic.

Fazolek se začínal dostávat do ráže.

„Skutečný problém je v tom, že na rozdíl od Vaubana máme pouze jediný silný bod, který stojí za to bránit - Zemi. A nepřítel není omezen žádným hlavním směrem přístupu. Mohl by přijít odkudkoli, dokonce ze všech stran najednou. Takže máme co do činění s klasickým problémem obrany, navíc v trojrozměrném prostoru. Čím dál se budou rozmisťovat obranné prostředky, tím víc je jich třeba, a pokud jsou zdroje omezené, brzy může být pevností tolik, že se nedají všechny obsloužit. K čemu jsou základny na měsících Jupiteru, Saturnu nebo Neptunu, když nepřítel vůbec nemusí přiletět v rovině ekliptiky? Může se všem našim pevnostem vyhnout. Podobně jako Nimitz a MacArthur využili přesuny mezi ostrovy proti hloubkové obraně Japonců za 2. světové války. Jenže náš nepřítel může pracovat se třemi rozměry. Proto nejsme schopni udržet hlubokou obranu. Naší jedinou obranou je včasné odhalení a jediné soustředění sil.“

Dimak pomalu přikývl. Jeho tvář neprozrazovala žádný výraz. „Pokračuj.“

Pokračuj? To snad nestačilo na vysvětlení dvou hodin četby? „A tak mě napadlo, že i to je recept na katastrofu, protože nepřítel může své síly rozdělit. Takže i kdybychom zastavili a porazili devadesát devět ze sta útočících eskader, stačí, aby jedna pronikla, a může na Zemi způsobit spoušť nedozírných rozměrů. Viděli jsme, jaké území dokáže zlikvidovat jediná loď, když se objevili poprvé a začali vyhlazovat Čínu. Kdyby dostali k Zemi deset lodí na jediný den - a pokud nás vytáhnou dostatečně ven, budou mít mnohem víc než jediný den - mohli by zničit většinu našich oblastí s největším zalidněním. Máme všechna vajíčka v jediném koši.“

„A to všechno máš z Vaubana,“ řekl Dimak.

Konečně. To mu zřejmě ke spokojenosti stačilo. „Z toho, jak jsem přemýšlel o Vaubanovi a o tom, jak obtížnější je problém naší obrany.“

„A jaké je tvoje řešení?“ zeptal se Dimak.

Řešení? Za koho Dimak Fazolka měl? Já přemýšlím o tom, jak se stát pánem situace tady v Bitevní škole, ne o tom, jak zachránit svět! „Podle mě řešení není,“ prohlásil Fazolek ve snaze získat další čas. Ale pak, když to řekl, tomu uvěřil. „Nemá vůbec žádný smysl snažit se Zemi bránit. Fakticky vzato, pokud nepřítel nemá nějaký obranný nástroj, který neznáme, například neviditelný štít kolem planety nebo něco takového, je stejně zranitelný jako my. Takže jediná rozumná

strategie je útok všemi prostředky. Poslat naši flotilu na *jejich* rodnou planetu a zničit ji.“

„Co když se naše flotily cestou minou?“ zeptal se Dimak. „Zničíme si navzájem planety a jediné, co nám zůstane, budou lodě.“

„Ne,“ odpověděl Fazolek. Mozek mu pracoval na plné obrátky. „Kdybychom flotilu vyslali hned po Druhé válce s termiťany, tak ne. Když je porazil Mazer Rackham se svou údernou jednotkou, nějaký čas potrvá, než se o své porážce dozvědí. Proto postavíme co nejrychleji flotilu a bez prodlení ji pošleme proti jejich rodné planetě. Tak se stane, že zpráva o jejich porážce k nim dorazí zároveň s naším ničivým protiúderem.“

Dimak zavřel oči. „No to se podívejme.“

„Ne,“ pokračoval Fazolek, když mu najednou došlo, že má ve všem pravdu. „Flotila již byla vyslána. Flotila odstartovala dřív, než se narodil kdokoli na této stanici.“

„Zajímavá teorie,“ řekl Dimak. „Samozřejmě se ve všem mýlíš.“

„Ne, nemýlím,“ odvětil Fazolek. Věděl, že se nemýlí, protože Dimak ztrácel zdání klidu. Na čele mu perlil pot. Fazolek narazil na něco velice důležitého a Dimak to věděl.

„Tvoje teorie, týkající se obtížnosti obrany ve vesmíru, je samozřejmě správná. Ale přestože je to obtížné, musíme to dokázat, a proto jsi tady. Pokud jde o nějakou flotilu, kterou jsme údajně vyslali - Fazolku, Druhá válka s termiťany lidstvo vyčerpala. Trvalo nám do dneška, než jsme vybudovali flotilu rozumné velikosti. A než jsme vyvinuli lepší zbraně pro příští střetnutí. Jestli sis z Vaubana něco vzal, měl ses poučit, že se nedá postavit víc než to, na co mají tvoji lidé prostředky. Navíc předpokládáš, že víme, kde je rodná planety termiťanů. Ale v tom, jak jsi odhalil velikost problému, před nímž stojíme, je tvoje analýza zatím dobrá.“

Dimak se zvedl z lůžka. „Rád vidím, že svůj studijní čas nemámíš jen tím, že se snažíš proniknout do počítačového systému,“ dodal. A s tímto rýpnutím na rozloučenou opustil ložnici. Fazolek vstal, vrátil se k vlastnímu lůžku a oblékl se. Na sprchu už bylo pozdě, ale to mu nevadilo. Věděl totiž, že v tom, co řekl Dimakovi, se dotkl citlivého místa. Fazolek si byl jist, že Druhá válka s termiťany lidstvo nevyčerpala. Problémy s obranou planety byla natolik zjevné, že MF nemohly ujít, obzvlášť v čase po téměř prohrané válce. Věděli, že mu-

sejí zaútočit. Vybudovali flotilu. Vyslali ji. Byla pryč. Nedovedl si představit, že by udělali něco jiného.

K čemu potom byl celý tenhle humbuk s Bitevní školou? Měl Dimak pravdu, že v Bitevní škole jde o vybudování obranné flotily kolem Země, která se má postavit nepřátelskému útoku, s nímž by se naše invazní flotila mohla cestou minout?

Kdyby to byla pravda, nebyl by důvod to skrývat. Nebyl by důvod lhát. Ve skutečnosti se na Zemi veškerá propaganda snažila lidstvu namluvit, jak je důležité připravit se na další invazi termiťanů. Dimak tedy neudělal nic víc než to, že zopakoval verzi, kterou po tři generace vyprávěla všem na Zemi MF. Přesto byl Dimak celý zpocený. Což naznačovalo, že ta verze není pravdivá.

Početní stav obranné flotily kolem Země byl již naplněn, v tom byl problém. Stačilo by normální doplňování. K obranné válce není třeba genialita, úplně stačí bdělost. Včas zachytit, opatrně zastavit, chránit přiměřenou zálohu. Úspěch nezávisel na kvalitě velení, ale na kvalitě lodí, které byly k dispozici, a jejich výzbroje. Pro existenci Bitevní školy nebyl důvod - Bitevní škola měla ospravedlnění pouze v kontextu útočné války, v níž by manévrování, strategie a taktika hrály důležitou roli. Jenže útočná flotila již odletěla. Vše nasvědčovalo tomu, že bitva byla vybojována již před léty a MF pouze čekala na zprávu, zda jsme zvítězili nebo prohráli. Všechno záleželo na tom, kolik světelných let od Země je rodná planeta termiťanů.

Vše nasvědčuje tomu, pomyslel si Fazolek, že je již po válce, MF ví, že jsme zvítězili, a prostě o tom nikomu neřekla.

A důvod, proč to udělali, byl jasný. Jediné, co ukončilo válku na Zemi a spojilo celé lidstvo, byl společný úkol - porazit termiťany. Jakmile vejde ve známost, že termiťané již nejsou hrozbou, všechna potlačovaná nepřátelství se znovu rozhoří. Ať už to byl muslimský svět proti západu, dlouho krocený ruský imperialismus a paranoia proti atlantické alianci, indický avanturismus nebo… nebo všechno najednou. Chaos. Prostředků Mezinárodní flotily by se chopili vzpurní vůdcové různých frakcí. Nebylo těžké si představit, že by to mohlo vést ke zničení Země - bez jakékoli pomoci ze strany termiťanů.

Tomu se MF snažila zabránit.

Strašlivé, kanibalistické válce, která by následovala. Stejně jako Řím rozbila občanská válka po definitivním zničení Kartága - jenže

teď by to bylo mnohem horší, neboť zbraně byly strašnější a nenávist hlubší, neboť na rozdíl od osobnějších rivalit mezi předními občany Říma šlo o nenávisti národnostní a náboženské.

MF byla odhodlána tomu zabránit.

Z tohoto pohledu měla Bitevní škola logiku. Řadu let byly všechny děti na Zemi podrobovány testům a ty, u nichž se mohla projevit genialita v oblasti vojenského velení, byly ze svých vlastí odváženy do vesmíru. Bylo možné, že absolventi Bitevní školy, nebo alespoň ti, kteří budou MF nejoddanější, budou dosazeni na místa velitelů armád, až MF konečně oznámí konec války a preventivně udeří, aby zničila armády jednotlivých zemí a sjednotila svět, konečně a trvale, pod jednu vládu. Ale hlavním smyslem Bitevní školy bylo dostat tyto děti pryč ze Země, aby se z nich nemohli stát velitelé armád kterékoli země nebo frakce. Ostatně, když hlavní evropské mocnosti po Francouzské revoluci vpadly do Francie, vedlo to k tomu, že zoufalá francouzská vláda objevila a povýšila Napoleona, který se nakonec sám chopil otěží moci, místo aby jen bránil zemi. MF byla odhodlána uhlídat, že na Zemi nebudou žádní Napoleonové, kteří by se mohli postavit do čela odporu. Všichni potenciální Napoleonové byli tady, navlečení do stejných uniforem, a soupeřili mezi sebou o to, kdo bude lepší v jedné hloupé hře. Bylo to celé jedna velká nástěnka hanby. Tím, že nás odvezli, zkrotili svět.

„Jestli se neoblékneš, přijdeš pozdě do vyučování," oslovil ho Nikolaj, chlapec, který spal na dolním lůžku přímo naproti Fazolkovi.

„Díky," řekl Fazolek. Zahodil suchý ručník a rychle si oblékl uniformu.

„Promiň, že jsem jim musel říct, že používáš moje heslo," promluvil znovu Nikolaj.

Fazolek zůstal jako opařený.

„Víš, já jsem nevěděl, že jsi to byl ty, ale oni se mě začali vyptávat, co jsem hledal ve schématech pro stav nouze, a jelikož jsem neměl páru, o čem mluví, nebylo těžké uhodnout, že někdo jiný se přihlašuje jako já, a ty jsi na dokonalém místě, abys mi viděl na panel, když se přihlašuju, a víš, jsi vážně moc chytrý. Ale není to tak, že bych někam šel a řekl to na tebe."

„To nic," odvětil Fazolek. „Mně to nevadí."

„Ale *co* jsi vlastně zjistil? Myslím z těch schémat."

Až do tohoto okamžiku by Fazolek takovou otázku - a chlapce s ní - odbyl. Vlastně nic zvláštního, byl jsem jenom zvědavý, něco takového by řekl. Ale teď se celý svět změnil. Teď bylo důležité, aby měl pouta s jinými chlapci, ne proto, aby mohl učitelům předvést své vůdcovské schopnosti, ale proto, aby věděl, kde má ve velení armád různých zemí a frakcí své spojence a nepřátele, až na Zemi skutečně propukne válka a plán MF ztroskotá, což bylo nevyhnutelné.

Plán MF *musel* ztroskotat. Byl zázrak, že se to dosud nestalo. Příliš závisel na tom, že miliony vojáků a velitelů budou oddanější MF než své domovině. A to se nestane. Samotná MF se nevyhnutelně rozpadne na zájmové skupiny.

Ale spiklenci si nebezpečí určitě uvědomovali. Spiklenců bude co nejméně - možná pouze triumvirát Hegemon, Stratég a Polemarch a několik lidí tady v Bitevní škole. Tato stanice totiž byla jádrem plánu. Tady byl totiž každý nadaný velitel za poslední dvě generace důkladně studován. O každém existovaly podrobné záznamy - kdo byl nejtalentovanější, nejcennější. Kde měli slabiny, jak povahové, tak velitelské. Kdo byli jejich přátelé. K čemu cítili oddanost. Kteří z nich by tudíž měli být požádáni, aby se ujali velení silám MF v budoucích mezilidských válkách, a kteří by naopak měli být velení zbaveni a drženi v izolaci, dokud rozbroje nepominou.

Nebylo divu, že jim Fazolkova neúčast v té jejich malé psychohře dělala starosti. Dělala z něj neznámou veličinu. Dělala jej nebezpečným. Začít hrát teď by bylo pro Fazolka ještě nebezpečnější než kdy předtím. To, že nehrál, v nich mohlo budit podezření a obavy - ale ať už proti němu chystali cokoli, alespoň o něm nic nevěděli. Kdyby se do hry zapojil, možná by byli méně podezíraví - ale kdyby proti němu skutečně něco podnikli, využili by při tom informace, které jim o něm dala hra. I kdyby se pokusil poskytnout jim zavádějící výsledky, již jen tato strategie by jim o něm možná řekla víc, než jim chtěl prozradit.

A byla tu ještě jedna možnost. Mohl se zcela mýlit. Třeba existovala nějaká klíčová informace, kterou neměl. Třeba žádná flotila vyslána nebyla. Třeba termiťany u jejich rodné planety neporazili. Třeba se skutečně s horečným úsilím budovala obranná flotila. Třeba, třeba, třeba. Fazolek potřeboval víc informací, pokud chtěl mít naději, aby jeho analýza byla správná a aby se při svém rozhodování měl čeho chytit. A jeho izolovanost musela skončit.

„Nikolaji,“ řekl Fazolek, „to bys ani nevěřil, co se mi z těch schémat podařilo zjistit. Věděl jsi, že palub je celkem devět, nejenom čtyři?“

„Devět?“

„A to jenom v tomhle kole. Jsou ještě dvě další, o kterých nám nikdy neřekli.“

„Ale na fotografiích má stanice vždycky jenom jedno.“

„Všechny je pořídili v době, kdy bylo pouze jedno kolo. Ale v plánech jsou tři. Navzájem rovnoběžná, otáčející se společně.“

Nikolaj se zatvářil zamyšleně. „Ale jsou to jenom plány. Třeba ta další kola nepostavili.“

„Proč by je pak ve schématech nouzového systému pořád měli?“

Nikolaj se zasmál. „Můj táta vždycky říkal, že byrokrati nic nevyhazují.“

No ovšem. Jak to, že ho to nenapadlo? Systém schémat pro stav nouze určitě naprogramovali dřív, než bylo první kolo uvedeno do provozu. Takže by všechna schémata již byla v systému, i kdyby ostatní kola vůbec nepostavili, i kdyby dvě třetiny těchto schémat ani neměly žádnou chodbovou stěnu, na níž by se zobrazily. Nikdo by se neobtěžoval vstoupit do systému a vymazat je.

„To mě vůbec nenapadlo,“ řekl Fazolek. Věděl, že vzhledem k reputaci, kterou si svou bystrostí získal, by měl Nikolajovi složit větší kompliment. A bylo to vidět také na reakci ostatních dětí na nedalekých pryčnách. Ještě nikdo se s Fazolkem takto nebavil. Nikdo nevymyslel něco, co by Fazolka evidentně nenapadlo jako prvního. Nikolaj se rděl pýchou.

„Ale těch devět palub, to má logiku,“ řekl Nikolaj.

„Zajímalo by mě, co na nich je,“ prohlásil Fazolek.

„Kyslíková zařízení,“ ozvala se dívka, která se jmenovala Corn Moon. „Musejí tady někde vyrábět kyslík. A na to je třeba spousta zařízení.“

Další děti se přidaly. „A personál. Za celou dobu nevidíme nikoho jiného než učitele a dietáře.“

„A třeba ty další kola vážně postavili. Nevíme, že to neudělali.“

Do spekulací se nadšeně zapojila celá skupina. A uprostřed toho všeho: Fazolek.

Fazolek a jeho nový kamarád, Nikolaj.

„Hoďte sebou,“ řekl Nikolaj, „přijdeme pozdě na matiku.“

Třetí část

STUDENT

KAPITOLA 9

ZAHRADA V SOFII

„Takže zjistil, kolik je palub. Co může s touto informací udělat?“

„Ano, to je správná otázka. K čemu se chystal, že považoval za nutné to zjistit? Nikoho jiného v dějinách školy ani nenapadlo po tom pátrat.“

„Myslíte, že chystá revoluci?“

„Jediné, co o tomto dítěti víme, je to, že přežilo na ulicích Rotterdamu. Podle toho, co jsem slyšel, je to tam peklo. Děti jsou agresivní. Vedle toho, co dělají, vypadá *Pán much* jako *Pollyanna*.“

„Kdy jste četl *Pollyannu*?“

„To byla kniha?“

„Jak by mohl chystat revoluci? Nemá žádné přátele.“

„Já jsem o revoluci nikdy nemluvil, to je vaše teorie.“

„Já žádnou teorii nemám. Nerozumím tomu chlapci. Ani jsem ho tady nikdy nechtěl. Myslím, že bychom ho prostě měli poslat domů.“

„Ne.“

„Předpokládám, že jste chtěl říct ne, *pane*.“

„Po třech měsících v Bitevní škole přišel na to, že naše obranná válka je nesmyslná a že jsme určitě hned po skončení poslední války vyslali flotilu proti rodné planetě termiťanů.“

„On ví *tohle*? A vy mi přijdete ohlásit, že ví, kolik je *palub*?“

„*Neví* to. Řekl jsem mu, že se mýlí.“

„A on vám určitě uvěřil.“

„Určitě pochybuje.“

„O důvod víc, abychom ho poslali zpátky na Zem. Nebo pryč na nějakou vzdálenou základnu. Dovedete si představit tu hrůzu, kdyby se tato informace dostala ven?“

„Všechno záleží na tom, jak ji využije.“

„Jediná potíž je v tom, že o něm nic nevíme, takže nemáme z čeho usuzovat, jak ji využije.“

„Sestra Carlotta -“

„Vy mě vážně *nenávidíte*? Ta ženská je ještě nevyzpytatelnější než ten váš trpaslík.“

„Nemůžeme si dovolit zahodit intelekt, jaký má Fazolek, jen proto, že se obáváme možného úniku informací.“

„A nemůžeme hodit za hlavu bezpečnost kvůli jednomu geniálnímu dítěti.“

„To nejsme dost chytří, abychom mu nedokázali předložit další vrstvy klamu? Ať přijde na něco, co bude považovat za pravdu. Úplně stačí, když vymyslíme lež, které by mohl uvěřit.“

Sestra Carlotta seděla u stolečku na terasovité zahradě proti seschlému, starému emigrantovi.

„Jsem jenom starý ruský vědec, který dožívá poslední roky svého života na březích Černého moře.“ Anton dlouze potáhl z cigarety a vyfouknutím kouře přes zábradlí přispěl ke znečištění valícímu se ze Sofie nad vodu.

„Neposlala mne sem žádná policejní či soudní instituce,“ řekla sestra Carlotta.

„Máte na mě něco mnohem nebezpečnějšího. Jste od Flotily.“

„Žádné nebezpečí vám nehrozí.“

„To je pravda, ale pouze v případě, že vám nic neřeknu.“

„Díky za upřímnost.“

„Ceníte si upřímnosti, ale asi byste neměla takovou radost, kdybych vám řekl, jaké myšlenky vaše tělo probouzí v hlavě tohoto starého Rusa.“

„Snažit se šokovat jeptišky není ta pravá zábava. Nic z toho nekouká.“

„Takže berete svůj úděl jeptišky vážně.“

Sestra Carlotta si povzdechla. „Zřejmě si myslíte, že jsem za vámi přišla proto, že o vás něco vím. A nechcete, abych zjistila víc. Jenže já jsem přišla kvůli tomu, co o vás nedokážu najít.“

„A to je?“

„Všechno. Jelikož jsem pro MF něco hledala, dali mi výčet článků, které se týkaly výzkumu modifikace lidského genomu.“

„A objevilo se v nich moje jméno?“

„Naopak, vaše jméno v nich nikde nefiguruje.“

„Jak rychle zapomínají.“

„Ale když jsem si přečetla několik dostupných prací, jejichž autory byli zmínění lidé - vždycky se jednalo o rané práce, než na ně bezpečnostní mašinérie MF uvalila cenzuru - všimla jsem si jistého trendu. V poznámkách pod čarou byl vždy odkaz na vaše jméno.

Objevovalo se neustále. A přitom se nedalo najít jediné slovo, které jste napsal. Dokonce ani v přehledech prací. Zřejmě jste nikdy nepublikoval.“

„A přesto se na mne odkazují. Není to skoro zázrak? Vy přece zázraky sbíráte, ne? Abyste mohli z někoho udělat svatého.“

„Je mi líto, blahořečení až po smrti.“

„Stejně mi zůstává už jenom jedna plíce,“ řekl Anton. „Takže když budu dál kouřit, nebudu muset čekat tak dlouho.“

„Můžete přestat.“

„Když má člověk jenom jednu plíci, potřebuje dvakrát tolik cigaret, aby do sebe dostal stejné množství nikotinu. Proto musím kouřit víc, ne míň. Mělo by to být jasné, jenže vy nepřemýšlíte jako vědec, vy uvažujete jako věřící žena. Uvažujete jako poslušná osoba. Když zjistíte, že je něco špatné, neděláte to.“

„Zabýval jste se výzkumem genetických omezení lidské inteligence.“

„Skutečně?“

„Je to totiž oblast, jíž se vždy týkají odkazy na vás. Tyto práce samozřejmě nebyly přesně o tom, jinak by podléhaly utajení. Ale názvy článků uvedených v odkazech - těch, které jste nenapsal, protože jste nikdy nic nepublikoval - s touto oblastí všechny souvisejí.“

„Při práci je tak snadné pohybovat se ve vyježdených kolejích.“

„Proto vám chci položit hypotetickou otázku.“

„Ty mám nejraději. Hned po řečnických. Při obou mohu stejně dobře dřímat.“

„Dejme tomu, že by někdo chtěl porušit zákon a pokusit se pozměnit lidský genom, konkrétně posílit inteligenci.“

„Pak by mu hrozilo velké nebezpečí, že bude dopaden a potrestán.“

„Dejme tomu, že s využitím nejlepších dostupných vědeckých poznatků objevil jisté geny, které se dají v embryu pozměnit, aby se po narození inteligence osoby zvýšila.“

„V embryu! Zkoušíte mě? Takové změny se dají udělat pouze ve vajíčku. S jedinou buňkou.“

„A dejme tomu, že dítě s takovými modifikacemi se narodilo. To dítě přišlo na svět a dosáhlo dostatečného věku, aby se jeho inteligence projevila.“

„Předpokládám, že nemluvíte o vlastním dítěti.“

„Nemluvím o žádném dítěti. O hypotetickém dítěti. Jak by se dalo poznat, že toto dítě bylo geneticky upraveno? Bez přímého přezkoumání genů.“

Anton pokrčil rameny. „Co na tom záleží, jestli přezkoumáte geny? Budou normální.“

„Přestože jsou pozměněny?“

„Je to jen maličká změna. Hypoteticky řečeno.“

„V rámci obvyklých odchylek?“

„Jsou to dva přepínače, jeden se zapne a druhý vypne. Ten gen už tam totiž je.“

„Jaký gen?“

„Klíčem pro mne byli učenci. Zpravidla autističtí. Dysfunkční. Mají mimořádné duševní schopnosti. Výpočty rychlostí blesku. Fenomenální paměť. Ale v jiných oblastech jsou nemotorní, dokonce až retardovaní. Dokážou vypočítat druhou odmocninu dvanácticiferného čísla během několika sekund, ale nejsou schopni jednoduchého nákupu v obchodě. Jak mohou být tak geniální a zároveň tak hloupí?“

„Je to ten gen?“

„Ne, byl to jiný, ale ukázal mi, co je možné. Lidský mozek může být mnohem chytřejší, než je. Ale něco za něco, jak říkáte.“

„Kompenzace.“

„Strašlivá kompenzace. Abyste mohla mít takto obrovský intelekt, musíte se vzdát všeho ostatního. Díky tomu je mozek autistických učenců schopen takových výkonů. Zabývají se jednou věcí a zbytek je cosi, co obtěžuje, co rozptyluje pozornost, co je absolutně nezajímavé. Jejich pozornost je skutečně stoprocentně soustředěná.“

„Takže všichni hyperinteligentní lidé by byli v nějakém jiném ohledu retardovaní.“

„To jsme si všichni mysleli, protože jsme to viděli. Zdálo se, že jedinou výjimku tvoří ne tak výjimeční učenci, kteří jsou schopni uchovat si jistý díl pozornosti pro obyčejný život. A potom mě napadlo… ale to vám nemůžu říct, protože mi udělali blokaci.“

Bezradně se usmál. Naděje, kterou sestra Carlotta chovala, se rozplynula. Když někdo představoval bezpečnostní riziko, implantovali mu do mozku zařízení, které způsobovalo, že jakákoli úzkost spouštěla uzavřenou zpětnou vazbu, která vedla až k záchvatu paniky. Tito lidé podstupovali pravidelnou senzibilizaci, aby bylo zajiš-

těno, že se jich zmocní silná úzkost, když je napadne mluvit o zakázaném tématu. Z jednoho pohledu to byl zrůdný zásah do života člověka; ale ve srovnání s obvyklou praxí, kdy byli lidé, jimž nemohlo být ponecháno důležité tajemství, vězněni nebo zabíjeni, se na blokaci dalo dívat jako na vyloženě humánní zákrok.

Samozřejmě to vysvětlovalo, proč si Anton dělá ze všeho legraci. Musel to tak dělat. Kdyby si připustil rozrušení nebo hněv - v podstatě jakoukoli silnou zápornou emoci - dostal by záchvat paniky, i kdyby na zakázaná témata vůbec nezavedl řeč. Sestra Carlotta kdysi četla článek, v němž se svěřovala manželka muže, jenž takové zařízení dostal, že nikdy předtím nežili spokojeněji, protože manžel teď bere všechno klidně, s humorem. „Děti už nemají hrůzu z toho, že je doma, ale zbožňují ho.“ Podle článku to řekla jen několik hodin předtím, než skočil ze skály. Život byl zřejmě lepší pro každého, jen ne pro něho.

A teď měla před sebou člověka, kterému znemožnili přístup k vlastním vzpomínkám.

„Je to hanebné,“ řekla.

„Ne, zůstaňte ještě. Žiju tady osaměle. Jste přece milosrdná sestra, ne? Slitujte se nad osamělým mužem a pojďte se mnou na procházku.“

Chtěla říct ne a ihned odejít. Ale v tom okamžiku se opřel v židli a začal se zavřenýma očima hluboce, pravidelně dýchat a zároveň si pobrukovat nějakou tichou melodii.

Uklidňovací rituál. Takže… ve chvíli, kdy ji pozval, aby se s ním šla projít, pocítil nějakou úzkost, která zařízení uvedla do chodu. To znamenalo, že jeho pozvání v sobě obsahovalo něco důležitého.

„Ale ovšemže se s vámi projdu,“ odvětila. „Byť se můj řád, fakticky vzato, milosrdenstvím k jednotlivcům příliš nezabývá. Jsme sebevědomější. Naším úkolem je snaha o záchranu světa.“

Tiše se zasmál. „Po jednom by to bylo příliš pomalé, co?“

„My zasvěcujeme život významnějším problémům lidstva. Za hřích již položil život Spasitel. My se snažíme odstraňovat následky hříchu na jiných lidech.“

„Zajímavé náboženské poslání,“ prohlásil Anton. „Tak si říkám, jestli by můj bývalý výzkum byl považován za službu lidstvu nebo jen za další svinčík, který budou lidé jako vy muset uklidit.“

„Také o tom přemýšlím,“ prohodila sestra Carlotta.

„To se nikdy nedozvíme.“ Vyšli ze zahrady do uličky za domem, pak na ulici, kterou přešli a pokračovali po pěšině vinoucí se neudržovaným parkem.

„Ty stromy jsou velice staré,“ poznamenala sestra Carlotta.

„Jak stará jste vy, sestro Carlotto?“

„Objektivně nebo subjektivně.“

„Prosím, podle poslední úpravy gregoriánského kalendáře.“

„Rusům ten přechod z juliánského systému stále leží v žaludku, že?“

„Kvůli němu jsme museli sedm desítek let slavit Říjnovou revoluci, k níž vlastně došlo v listopadu.“

„Jste příliš mladý na to, abyste pamatoval dobu, kdy byli v Rusku komunisté.“

„Naopak, jsem už dost starý, abych měl v hlavě všechny vzpomínky svého lidu. Pamatuju si věci, které se staly mnohem dřív, než jsem se narodil. Pamatuju si věci, které se nestaly vůbec. Žiju v paměti.“

„Je to příjemné místo?“

„Příjemné?“ Pokrčil rameny. „Směju se tomu všemu, protože musím. Protože je to tak hezky smutné - tolik tragédií, a stejně se nikdo nepoučí.“

„Protože lidská povaha je stále stejná.“

„Říkal jsem si, že si Bůh mohl dát víc záležet, když tvořil člověka - k obrazu svému, jestli si dobře vzpomínám.“

„Stvořil jej jako muže a ženu. čímž svůj obraz anatomicky zamlžil, jak se zdá.“

Zasmál se a až příliš bodře ji poplácal po zádech. „Nevěděl jsem, že si z takových věcí umíte dělat legraci! Je to pro mě milé překvapení.“

„Těší mne, že jsem do vaší smutné existence mohla vnést trochu radosti.“

„A potom do těla zarazíte šíp.“ Došli na vyhlídku, odkud byl výhled na moře horší než z Antonovy terasy. „Není to smutná existence, Carlotto. Mohu se radovat z velkého kompromisu, který Bůh udělal, když lidi stvořil takové, jací jsou.“

„Kompromisu?“

„Naše těla by totiž mohla žít věčně. Nemusíme se opotřebovávat. Všechny naše buňky jsou živé; mohou se udržovat a opravovat, nebo

mohou být nahrazeny čerstvými. Existují dokonce mechanismy, jimiž je možné doplňovat kosti. Není nutné, aby ženy kvůli přechodu přestaly rodit děti. Není nutné, aby náš mozek chátral, ztrácel vzpomínky a nedokázal ukládat nové. Ale Bůh nás stvořil tak, že v sobě máme smrt.“

„Vypadá to, jako byste začínal Boha brát vážně.“

„Bůh nám dal smrt, ale také inteligenci. Máme svých nějakých sedmdesát let - nebo devadesát, s trochou opatrnosti - v gruzínských horách není sto třicet nic neobvyklého, ale osobně je mám všechny za lháře; klidně by o sobě tvrdili, že jsou nesmrtelní, kdyby věřili, že jim to projde. Mohli bychom žít věčně, kdybychom byli ochotni zůstat po celou dobu hloupí.“

„Doufám, že nechcete říct, že Bůh musel u lidí volit mezi dlouhým životem a inteligencí!“

„Je to přímo ve vaší Bibli, Carlotto. Dva stromy - poznání a života. Když se najíš ze stromu poznání, čeká tě smrt. Když se najíš ze stromu života, zůstaneš navěky dítětem v zahradě a nezemřeš.“

„Používáte teologické termíny, a já myslela, že jste nevěřící.“

„Já beru teologii jako žert. Jak zábavné! Směju se tomu. Umím vyprávět zábavné historky o teologii, abych si mohl dobírat věřící. Rozumíte? Dělá mi to radost a pomáhá mi to zůstat klidný.“

Konečně pochopila. Jak jasně jí to musel ještě říct? Sděloval jí informaci, o niž ho požádala, ale dělal to zašifrovaně, tak, aby ošálil nejenom případné nežádoucí uši - a někdo mohl poslouchat každé slovo, které řekl - ale i svou mysl. Byl to všechno žert; proto jí mohl říkat pravdu, dokud se bude držet této formy. „V tom případě mi nevadí poslouchat vaše nevázané výpady do teologie.“

„Genesis mluví o lidech, kteří se dožili více než devíti set let. Ale už se v ní nedočtete, jak byli všichni tito lidé hloupí.“

Sestra Carlotta se nahlas rozesmála.

„Proto musel Bůh seslat na lidstvo malou potopu,“ pokračoval Anton. „Aby se těch hloupých lidí zbavil a nahradil je bystřejšími. Honem, honem, honem, kvapilo jejich myšlení i jejich metabolismus. O překot do hrobu.“

„Od Metuzalémova bezmála tisíciletého života po Mojžíšových sto dvacet let a teď nás. Ale náš život se prodlužuje.“

„Vzdávám to.“

„Jsme teď hloupější?“

„Tak hloupí, že raději chceme, aby naše děti žily dlouho, než aby se příliš připodobnily Bohu a věděly… co je dobré a zlé… věděly… všechno.“ Chytil se za prsa a zalapal po dechu. „Bože! Bože na nebesích!“ Klesl na kolena. Dýchal povrchně a rychle. Pak obrátil oči v sloup a svalil se.

Zřejmě se mu nepodařilo svůj sebeklam udržet. Jeho tělo konečně pochopilo, že se mu podařilo řečmi o náboženství vyzradit této ženě své tajemství.

Otočila ho na záda. Teď, když omdlel, záchvat paniky odeznával. Ne že by pro muže Antonova věku omdlení byla banalita. Ale aby přišel k sobě, nebude potřebovat žádné hrdinství, tentokrát ne. Probudí se klidný.

Kde vězeli lidé, kteří ho měli sledovat? Kde byli agenti, kteří poslouchali jejich rozhovor?

Dusot nohou na trávě, na listí.

„Netrvá vám to nějak dlouho?“ optala se, aniž zvedla hlavu.

„Promiňte, nic jsme nečekali.“ Muž byl spíš mladší, ale nevypadal příliš bystře. Ve vyzrazení tajemství měl Antonovi zabránit implantát; proto nebylo nutné, aby jeho strážci byli chytří.

„Myslím, že bude v pořádku.“

„O čem jste se bavili?“

„O náboženství,“ odvětila. Věděla, že její výpověď bude pravděpodobně srovnána se záznamem. „Kritizoval Boha za to, že stvoření lidských bytostí odbyl. Tvrdil, že si dělá legraci, ale člověk v jeho věku si ve skutečnosti asi nedovede dělat legraci, když mluví o Bohu, nemyslíte?“

„Usadí se v nich strach ze smrti,“ prohlásil mladý muž hlubokomyslně - nebo alespoň tak hlubokomyslně, jak byl schopen.

„Myslíte, že náhodou spustil ten záchvat paniky, když se rozrušil strachem ze smrti?“ Když to podala jako otázku, tak to přece nebyla lež, ne?

„Nevím. Už přichází k sobě.“

„No, rozhodně bych mu kvůli náboženství nechtěla přivodit další úzkostné stavy. Až se probudí, řekněte mu, že mu za ten rozhovor velice děkuji. Řekněte mu, že mi vyjasnil jednu z velkých otázek božího záměru.“

„Vyřídím mu to,“ slíbil mladík svědomitě.

Bylo jasné, že zprávu zkomolí k nerozeznání.

Sestra Carlotta se sklonila a políbila Antona na studené, zpocené čelo. Potom vstala a odešla.

Takže to bylo to tajemství. Genetická výbava, která lidem umožňovala mít mimořádnou inteligenci, urychlovala celou řadu tělesných procesů. Mozek pracoval rychleji. Dítě se vyvíjelo rychleji. Fazolek byl výsledkem experimentu s odblokováním genu inteligence. Dostal jablko ze stromu poznání. Ale musel za to zaplatit. Nebude moci ochutnat ze stromu života. To, co s životem dokáže udělat, bude muset udělat mladý, protože se stáří nedožije.

Anton experiment neudělal. Nezahrál si na Boha, aby přivedl na svět lidské bytosti, které prožijí explozi inteligence, prudký ohňostroj místo jediné, dlouho hořící svíce. Ale našel klíč, který Bůh v lidském genomu ukryl. Někdo jiný, nějaký pokračovatel, nějaká neukojitelně zvědavá duše, nějaký rádoby vizionář, který zatoužil přenést lidstvo do další vývojové fáze nebo si vzal do hlavy podobně šílený, troufalý cíl - tento někdo udělal odvážný krok, když klíčem otočil, otevřel dveře a vložil smrtící, nádherné jablko do ruky Eviny. A kvůli tomuto činu - zákeřnému, slizkému zločinu - byl Fazolek vyhnán z rajské zahrady. Fazolek, který teď určitě zemře - ale zemře jako bůh, s poznáním, co je dobré a co špatné.

KAPITOLA 10

SLÍDIL

„Nemohu vám pomoci. Nedali jste mi informaci, o kterou jsem žádala.“

„Dali jsme vám přece ty pitomé souhrny.“

„Nedali jsme mi nic a dobře to víte. A teď za mnou přijdete a chcete, abych vám Fazolka zhodnotila - ale nechcete mi říct proč, odpíráte mi jakýkoli kontext. Očekáváte odpověď, ale neumožňujete, abych vám ji mohla dát.“

„K vzteku, že?“

„Pro mě ne. Já vám jednoduše neodpovím.“

„V tom případě bude Fazolek z programu vyřazen.“

„Jestli jste se již rozhodli, žádná moje odpověď na tom stejně nic nezmění, obzvlášť když jste udělali všechno pro to, aby moje odpověď byla nespolehlivá.“

„Víte víc, než jste mi řekla, a já se to musím dozvědět.“

„To je úžasné. Podařilo se vám dosáhnout dokonalé empatie se mnou, neboť přesně to jsem několikrát řekla já vám.“

„Oko za oko? To je od vás velice křesťanské.“

„Nevěřící vždycky chtějí, aby se *jiní* lidé chovali jako křesťané.“

„Možná jste o tom ještě neslyšela, ale jsme ve válce.“

„Opět jsem totéž mohla říct já vám. Jsme ve válce, a vy mne přesto odbýváte hloupým tajnůstkařením. Jelikož neexistuje důkaz, že by u nás armáda termiťanů prováděla špionáž, toto tajnůstkaření s válkou nesouvisí. Souvisí s tím, jak Triumvirát drží lidstvo ve své moci. A to mě ani trochu nezajímá.“

„Mýlíte se. Ta informace je tajná, aby se zabránilo uskutečnění strašlivých experimentů.“

„Jen blázen zavírá dveře, když vlk je již ve chlévě.“

„Máte důkaz, že Fazolek je výsledkem genetického experimentu?“

„Jak vám mám něco dokázat, když jste mne od všech důkazů odřízli? Kromě toho není důležité, zda má pozměněné geny, ale co by v důsledku těchto změn, pokud je má, mohl udělat. Všechny vaše

testy byly sestaveny tak, aby umožňovaly odhadnout chování normálních lidí. Pro Fazolka nemusejí vůbec platit.“

„Jestli je natolik nepředvídatelný, nemůžeme se na něho spoléhat. Končí.“

„A co když je jediný, kdo může vyhrát válku? I v takovém případě ho z programu vyřadíte?“

Fazolek dnes v noci nechtěl mít v těle mnoho potravy, a proto se téměř všeho jídla zbavil a odevzdal prázdný tácek mnohem dřív, než dojedl kdokoli jiný. Ať si tím dietář láme hlavu - potřeboval být v ložnici sám.

Projektanti umístili sání vždy nahoru na stěnu nad dveřmi do chodby. Proto musel vzduch do místnosti proudit z opačného konce, kde zůstala přebývající lůžka neobsazená. Jelikož pouhým pohledem na konec místnosti větrací otvor nenašel, musel být pod některým z dolních lůžek. Nemohl jej hledat, když by ho ostatní mohli zpozorovat, protože nikdo nesměl vědět, že ho ventilace zajímá. Teď, když byl sám, slezl na podlahu a v dalším okamžiku již páčil kryt větracího otvoru ven. Šlo to hladce. Zkusil jej nasadit zpátky, a přitom poslouchal, jaký to udělá hluk. Příliš velký. Mřížka větracího otvoru bude muset zůstat odkrytá. Položil ji na podlahu vedle otvoru, ale stranou, aby o ni potmě náhodou nezavadil. Potom ji pro jistotu dal pryč úplně a zasunul ji pod lůžko, které bylo přímo naproti.

Hotovo. Vrátil se k obvyklým činnostem.

Až do noci. Do chvíle, kdy podle dechu ostatních poznal, že většina, ne-li všichni, spí.

Fazolek spal nahý, jak to dělali mnozí chlapci - uniforma ho nemohla prozradit. Bylo jim řečeno, aby si brali ručníky, když chodí v noci na záchod, z čehož Fazolek usoudil, že se dají také sledovat. Proto když Fazolek sklouzl z lůžka, stáhl z háčku na rámu postele svůj ručník, omotal ho kolem sebe a poklusem se vydal ke dveřím ložnice.

Nic neobvyklého. Nikdo je sice nenabádal, aby chodili po večerce na záchod, ale zakázané to nebylo a Fazolek si za dobu svého pobytu v Bitevní škole schválně několikrát takto odskočil. Neporušoval tím žádný zaběhaný řád. A nebylo špatné absolvovat první výpravu s prázdným močovým měchýřem.

Když se vrátil, ten, kdo by byl ještě vzhůru, by viděl jen dítě s ručníkem kolem pasu, jak míří zpátky ke svému lůžku.

Jenže Fazolek kolem svého lůžka prošel, tiše se přikrčil a vklouzl pod poslední lůžko, kde na něho čekal odkrytý větrací otvor. Ručník zůstal na podlaze pod lůžkem, takže kdyby se někdo probral natolik, aby si všiml, že Fazolkovo lůžko je prázdné, zjistil by, že ručník chybí a usoudil by, že odešel na záchod.

Vklouznout do otvoru nebylo o nic méně bolestivé, ale jakmile se dostal dovnitř, zjistil, že cvičení nebylo marné. Mohl se bokem posouvat dolů, stále tak pomalu, aby nezpůsobil žádný hluk a neroztrhl si kůži o nějaký vyčnívající kousek kovu. Nestál o žádná zranění, která by musel vysvětlovat.

V naprosté tmě uvnitř ventilačního systému si musel neustále vybavovat mapu stanice, kterou měl v hlavě. Slabé noční osvětlení z ložnic vrhalo do ventilace jen tolik světla, že byl schopen zjistit polohu každého větracího otvoru. Ale Fazolkovi nešlo o rozmístění ostatních ložnic v tomto patře. Potřeboval se dostat nahoru nebo dolů na palubu, kde žili a pracovali učitelé. Podle toho, jak dlouho trvalo Dimakovi dostat se do jejich ložnice, když si vzácně nějaký spor vyžádal jeho pozornost, Fazolek usoudil, že bydlí na jiné palubě. A jelikož byl Dimak vždy trochu zadýchaný, když dorazil, odvodil si také to, že se jedná o palubu pod nimi, ne nahoře - aby se k nim Dimak dostal, musel vylézt po žebříku, ne sklouznout po tyči.

Přesto Fazolek neměl v úmyslu slézt nejdřív dolů. Potřeboval zjistit, zda dokáže vylézt na vyšší palubu, aby se mu nestalo, že uvízne na nižší a nebude schopen se z ní dostat.

Proto když konečně - poté, co minul tři ložnice - dorazil k vertikální šachtě, nezačal slézat dolů. Ohmatal stěny, aby zjistil, o kolik je šachta větší než horizontální rozvody. Byla o mnoho širší - ani nedosáhl z jednoho konce na druhý - ale směrem dozadu byla jen nepatrně hlubší. To bylo dobré. Dokud se nebude příliš namáhat a nezačne se potit, tření mezi jeho kůží a přední a zadní stěnou šachty mu umožní posouvat se vzhůru. A ve vertikální šachtě se mohl otočit obličejem dopředu a dopřát krku velice vítanou úlevu od soustavného vytočení na stranu.

Dolů to šlo skoro hůř než nahoru, protože jakmile začal klouzat, bylo těžší se zastavit. Zároveň si uvědomoval, že čím níž se dostane, tím bude těžší. A musel si hlídat stěnu vedle sebe a hledat další boční

rozvod.

Ale nakonec jej nemusel hledat po hmatu. Uviděl jej, protože z obou směrů přicházelo světlo. Pro učitele neplatila stejná večerka jako pro studenty a jejich pokoje byly menší, takže větrací otvory byly častější a pronikalo jimi do ventilace víc světla.

V prvním pokoji byl nějaký učitel vzhůru a pracoval u stolu. Háček byl v tom, že když se Fazolek podíval přes mřížku na větracím otvoru blízko podlahy, neviděl nic z toho, co psal.

Ve všech místnostech to bude stejné. Rozvody v podlaze mu nepomohou. Potřeboval se dostat do sacího systému.

Zpět do vertikální šachty. Vítr přicházel shora, takže pokud se chtěl dostat z jedné soustavy do druhé, musel tam. Jeho jedinou nadějí bylo, že ventilační soustava bude mít nějaká revizní dvířka dřív než rotory ventilátorů a že je dokáže potmě najít.

Po výstupu proti větru o několik palub nahoru, s pocitem, že je znatelně lehčí, konečně narazil na širší prostor s proužkem světla. Ventilátory byly mnohem hlučnější, ale ještě nebyl dost blízko, aby je viděl. To nebylo podstatné. Z tohoto větru bude hned pryč.

Kontrolní dvířka byla jasně označena. Bylo možné, že jsou napojena na nějaký poplašný systém, který spustí sirénu, když se otevřou. Ale pochyboval o tom. Takové věci se dělaly v Rotterdamu na ochranu před zloději. Na kosmických stanicích vykrádání nebylo vážným problémem. Dveře by byly zajištěny poplašným zařízením pouze v případě, že by podobně byly vybaveny všechny dveře ve stanici. Brzy to bude vědět jistě.

Otevřel dvířka, vyklouzl do spoře osvětleného prostoru a zavřel je za sebou. Viděl konstrukci stanice, nosníky, části kovové obšívky. Nic nebylo zakryté. V místnosti bylo také citelně chladněji, a nejenom proto, že právě vyšel z horkého větru. Za těmi zakřivenými pláty byl studený, krutý vesmír. Klidně tu mohly být pece, ale izolace byla velice dobrá a nikdo se neobtěžoval vhánět do tohoto prostoru příliš horkého vzduchu; spoléhali, že se vyhřeje unikajícím teplem. Fazolek takovou zimu nepoznal, co odešel z Rotterdamu… ale ve srovnání s tím, jak mu bylo, když měl na sobě v zimních ulicích tenký oděv a vítr foukal od Severního moře, to bylo pořád ještě dobré. Vadilo mu, že tady tak zpohodlněl, že se vůbec zabýval takovou trochou chladu. Přesto se neubránil a několikrát se zachvěl. Ani v Rotterdamu nebyl nahý.

Podél potrubí vylezl po obslužném žebříku k pecím, našel sací potrubí a vrátil se podél něho dolů. Snadno našel revizní dvířka a vlezl do hlavního vertikálního potrubí.

Jelikož ve vratném okruhu vzduch nemusel mít přetlak, potrubí nemuselo být tak úzké. V této části systému se navíc musely zachycovat a odstraňovat nečistoty, takže bylo důležitější, aby do ní byl umožněn přístup; když vzduch prošel pecemi, byl již čistý. Takže místo lezení nahoru a dolů úzkými šachtami mohl Fazolek snadno sešplhat po žebříku a navíc mu ve slabém světle nedělalo potíže přečíst si na cedulkách, na které paluby jednotlivé postranní otvory vedou.

Postranní průchody se vlastně ani nedaly označit jako potrubí. Tvořil je celý prostor mezi stropem jedné chodby a podlahou chodby nad ní. Byly tu veškeré kabely a trubky - teplá a studená voda, odpady.

A kromě úseků se slabými pracovními lampami byl prostor často osvětlen ventilačními otvory po obou stranách - týmiž úzkými průduchy, na něž se Fazolek díval zdola z podlahy při svém prvním průzkumu.

Teď mohl snadno nahlédnout do pokojů učitelů. Lezl dál a snažil se při tom působit co nejméně hluku - v tom získal mistrovství, když slídil po Rotterdamu. Brzy našel, co hledal - učitele, který byl vzhůru, ale nepracoval u svého panelu. Fazolek ho příliš dobře neznal, protože měl na starosti starší skupinu nováčků a nevyučoval žádný předmět, který Fazolek navštěvoval. Šel zrovna do sprchy. To znamenalo, že se do pokoje vrátí a možná se znovu přihlásí, čímž nabídne Fazolkovi šanci, aby se dozvěděl jak jeho přihlašovací jméno, tak heslo.

Učitelé hesla určitě často měnili, takže z případného zisku se nebude moci těšit dlouho. Navíc tu stále byla možnost, že pokus o použití učitelova hesla na studentském panelu by mohl spustit nějaký poplach. Ale Fazolek o tom pochyboval. Celý bezpečnostní systém byl postaven tak, aby hlídal studenty, aby monitoroval jejich chování. Učitelé nebudou sledováni tak pečlivě. Často se svými panely pracovali v nezvyklou hodinu a také se často ve dne přihlašovali na studentských panelech, aby vyvoláním výkonnějších nástrojů, které měli k dispozici, pomohli studentovi s řešením problému nebo aby mu poskytli individuálnější počítačové prostředky. Fazolek si byl

dostatečně jist, že výhody, které by mělo získání učitelovy identity, vyváží riziko odhalení.

Zatímco čekal, zaslechl hlasy o několik pokojů dál. Nebyl dost blízko, aby rozeznal slova. Stálo za to riskovat, že promešká učitelův návrat?

O chvilku později již nahlížel do pokoje… samotného Dimaka. Zajímavé. Bavil se s mužem, jehož holografický obraz byl ve vzduchu nad panelem. Plukovník Graff, uvědomil si Fazolek. Velitel Bitevní školy.

„Zvolil jsem jednoduchou strategii," říkal právě Graff. „Podvolil jsem se a umožnil jsem jí přístup k materiálům, které chtěla. Měla pravdu, nemohu od ní očekávat dobré odpovědi, když jí neukážu data, o něž žádala."

„Takže vám nějak odpověděla?"

„Ne, na to je příliš brzy. Ale položila mi velice dobrou otázku."

„A to?"

„Zda je ten chlapec skutečně člověk."

„To mě podrž. Myslí si snad, že je termiťanská larva převlečená za člověka?"

„S termiťany to nemá nic společného. Geneticky vylepšený. Mnohé by se tím vysvětlovalo."

„Ale to znamená, že stále člověk."

„A není to náhodou sporné? Rozdíl mezi lidmi a šimpanzi je geneticky malý. Mezi lidmi a neandertálci musel být nepatrný. Jak velký rozdíl by to musel být, aby představoval jiný druh?"

„Filozoficky zajímavé, ale prakticky -"

„Prakticky nevíme, jak se to dítě zachová. O jeho druhu nejsou žádné informace. Je primát, z čehož se dají vyvodit jisté shodné vlastnosti, ale nemůžeme odhadovat jeho motivy, které -"

„Pane, při vší úctě, je to ještě dítě. Je to lidská bytost. Není to žádný mimozemšťan -"

„A právě to musíme zjistit, než se rozhodneme, do jaké míry se na něho můžeme spolehnout. A proto ho máte sledovat ještě pozorněji. Když ho nedokážete vtáhnout do psychohry, najděte nějaký jiný způsob, jak zjistit, co ho pohání. Protože dokud nebudeme vědět, zda se na něho můžeme spolehnout, je pro nás k ničemu."

Zajímavé, že tomu mezi sebou otevřeně říkají psychohra, pomyslel si Fazolek.

Potom si uvědomil, o čem mluví. „Když ho nedokážete vtáhnout do psychohry.“ Pokud věděl, byl jediným dítětem, které fantasy hru nehrálo. Bavili se o něm. Nový druh. Geneticky pozměněný. Fazolek cítil, jak mu v hrudi bije srdce. Co vlastně jsem? Nejenom chytrý, ale… jiný.

„Co s tím únikem informací?“ zeptal se Dimak.

„To je jiná věc. Musíte zjistit, co všechno ví. Nebo alespoň to, jak je pravděpodobné, že to vyklopí jiným dětem. To je momentálně největší riziko. Je možnost, že toto dítě je velitelem, kterého hledáme, dostatečně veliká, aby vyvážila riziko, že dojde k úniku informací a program se zhroutí? Myslel jsem, že Ender je sázka všechno nebo nic, s nepatrnou šancí na výhru, ale vedle něho vypadá Ender jako tutovka.“

„Nemyslel jsem, že jste hazardní hráč, pane.“

„Nejsem. Ale někdy je člověk přinucen hrát.“

„Rozumím, pane.“

„Zašifrujte všechno, co mi o něm budete posílat. Žádná jména. Žádné diskuse s ostatními učiteli víc, než je normální. Mlčte o tom.“

„Samozřejmě.“

„Pokud jediná možnost, jak porazit termiťany, je nahradit se novým druhem, Dimaku, zachraňujeme vůbec lidstvo?“

„Jedno dítě není nahrazení druhu,“ namítl Dimak.

„Noha ve dveřích. Velbloudí čumák ve stanu. Stačí nechat jim píď.“

„Jim, pane?“

„Vím, jsem paranoidní a xenofobní. Díky tomu jsem se dostal k této práci. Když v sobě budete tyto vlastnosti rozvíjet, třeba také jednou dosáhnete mého vysokého postavení.“

Dimak se zasmál. Graff ne. Jeho hlava z displeje zmizela.

Fazolek měl dost disciplíny, aby si vzpomněl, že čeká, aby získal heslo. Odplížil se zpátky k pokoji učitele, který se koupal.

Ještě se nevrátil.

O jakém úniku informací se bavili? Muselo to být něco z poslední doby, když to rozebírali s takovou naléhavostí. To znamenalo, že muselo jít o Fazolkův rozhovor s Dimakem týkající se toho, jak to s Bitevní školou ve skutečnosti je. A přitom jeho odhad, že bitva se již odehrála, nemohl být správný, jinak by se Dimak a Graff nebavili o tom, že by mohl být jedinou možností, jak porazit termiťany. Jestli

termiťané dosud nebyli poraženi, únik informací muselo být něco jiného.

Byla tu ještě možnost, že částečně správný byl jeho předchozí odhad a Bitevní škola existovala nejen kvůli porážce termiťanů, ale také proto, aby na Zemi nebyli dobří velitelé. Graff a Dimak se mohli bát toho, že Fazolek toto tajemství prozradí ostatním dětem. Přinejmenším v některých z nich by to mohlo rozdmýchat jejich oddanost zemi, národnosti nebo ideologii svých rodičů.

A jelikož se Fazolek rozhodně chystal v nejbližších měsících a letech zkoumat tato pouta ostatních studentů, musel být od nynějška dvojnásob opatrný, aby způsobem hovoru nepřilákal pozornost učitelů. Stačilo mu zjistit, které z nejlepších a nejchytřejších dětí cítí nejsilnější loajalitu k vlasti. Nejdřív samozřejmě potřeboval vypátrat, jak vlastně taková loajalita funguje, aby si udělal představu, jak ji oslabit nebo posílit, jak ji využít nebo zvrátit.

Ale fakt, že tato Fazolkova první teorie mohla vysvětlit jejich slova, ještě neznamenal, že je správná. A dál, skutečnost, že poslední válka s termiťany zatím nebyla vybojována, ještě neznamená, že jeho původní odhad byl úplně špatný. Bylo například možné, že flotilu k rodné planetě termiťanů vyslali už před lety, ale dál připravovali velitele, kteří měli odvrátit invazní flotilu blížící se k Zemi. V tom případě by bezpečnostní riziko, jehož se Graff a Dimak obávali, spočívalo v tom, že Fazolek vystraší ostatní, když jim vyzradí, v jak naléhavé a zoufalé situaci se lidstvo nachází.

Ironií bylo, že ze všech dětí, které kdy Fazolek poznal, neumělo žádné udržet tajemství tak dobře jako on. Dokonce ani Achilles, neboť odmítáním svého dílu z chleba Poke prozradil, co chce udělat.

Fazolek dovedl udržet tajemství, ale zároveň věděl, že někdy člověk musí naznačit, co ví, aby získal víc informací. Právě to ho pobízelo v rozhovoru s Dimakem. Bylo to nebezpečné, ale pokud by je dokázal odvrátit od úmyslu poslat ho kvůli umlčení ze školy pryč - o možnosti že by ho chtěli zabít, ani nemluvě - z dlouhodobého hlediska získal důležitější informaci, než jakou poskytl on jim. Koneckonců, oni se mohli dozvědět nanejvýš něco o něm. On se od nich dozvídal o všem ostatním - to představovalo mnohem větší rezervoár poznání.

On. To byla záhada, kterou se zabývali - to, kdo je. Taková hloupost, zabývat se tím, zda je člověk. Co jiného by *mohl* být? Nevšiml

si, že by nějaké dítě dávalo najevo nějakou touhu nebo emoci, kterou by sám necítil. Fazolek byl silnější a nepřipouštěl, aby jeho pomíjivé potřeby a city ovládaly jeho jednání. Proto snad byl mimozemšťan? Byl člověk - pouze lepší.

Učitel se vrátil do svého pokoje. Pověsil mokrý ručník, ale ještě než se oblékl, sedl si zpátky k panelu a přihlásil se. Fazolek se díval, jak se jeho prsty pohybují po klávesách. Bylo to hrozně rychlé. Splývající sled úhozů. Bude si muset tento úsek paměti v duchu přehrát mnohokrát, aby si byl jist. Ale měl štěstí, že to viděl; nic mu nezastíralo výhled.

Fazolek přelezl zpátky k vertikální vratné šachtě. Neodvažoval se večerní expedici déle protahovat - potřeboval spát a navíc každá další minuta zvyšovala riziko náhodného prozrazení.

Stejně měl při této první výpravě do ventilace obrovské štěstí. Náhodou zaslechl, jak se Dimak a Graff baví o něm, náhodou sledoval učitele, který mu umožnil nerušený výhled na to, jak se přihlašuje. Na okamžik ho napadlo, že mohli vědět, že je ve ventilačním systému, mohli mu to dokonce všechno sehrát, aby zjistili, jak se zachová. Mohl to být jen další experiment.

Ne. Bylo to štěstí, nic víc, že mu ten učitel ukázal, jak se přihlašuje. Fazolek se ho rozhodl sledovat, protože šel do sprchy a protože jeho panel byl na stole umístěn tak, že to Fazolkovi dávalo slušnou šanci přihlašování zahlédnout. Bylo to inteligentní rozhodnutí, které učinil Fazolek. Udělal maximum, aby uspěl, a ono se to vyplatilo.

Pokud šlo o Dimaka s Graffem, mohla to být náhoda, že je zaslechl, ale on to byl, kdo se rozhodl přilézt blíž, aby slyšel, co říkají. A když na to přijde, to, co ho přimělo vydat se na průzkum do potrubí, byla tatáž událost, která tak znepokojila Graffa a Dimaka. Stejně tak nebylo nijak překvapivé, že se jejich rozhovor odehrál po večerce dětí - v době, kdy se vše uklidní a po splnění povinností je čas na to, aby k rozhovoru mohlo dojít, aniž by k sobě Graff musel Dimaka zvlášť povolat, což by mohlo v hlavách ostatních učitelů vyvolat zbytečné otázky. Ve skutečnosti nebyla žádná šťastná náhoda - Fazolek si o to řekl sám. Zahlédl přihlašování a vyslechl rozhovor díky tomu, že se brzy rozhodl vlézt do vratného systému a pohotově to uskutečnil.

Vlastně si vždycky o štěstí řekl sám.

Možná to nějak souviselo s těmi genetickými změnami, o nichž se dozvěděl Graff.

Mluvili o *ní*. Ona nadnesla otázku, zda je Fazolek po genetické stránce člověk. Nějaká žena, která pátrala po informacích, a Graff se podvolil, umožnil jí přístup ke skutečnostem, které jí byly skryty. To znamenalo, že až tato žena začne nové informace využívat, získá od ní další odpovědi. Další odpovědi o Fazolkově původu.

Mohla být sestra Carlotta tou ženou, která pochybovala o Fazolkově lidství?

Sestra Carlotta, která plakala, když ji opouštěl a odlétal do vesmíru? Sestra Carlotta, která ho milovala tak, jako matka miluje své dítě? Jak by o něm ona mohla pochybovat?

Pokud chtěli najít nějakého nelidského člověka, nějakého mimozemšťana maskovaného jako člověk, měli si pořádně prověřit jeptišku, která se objímá s dítětem, jako by bylo její vlastní, a potom o něm šíří pochybnosti, jestli je to opravdový chlapec. Bylo to opačně než v pohádce o Pinocchiovi. Dotkne se obyčejného chlapce a udělá z něj něco hrozného, strašidelného.

Tou, o níž mluvili, nemohla být sestra Carlotta. Musela to být nějaká jiná žena. Prostě se zmýlil, když ho napadlo, že by to mohla být ona, tak jako se zmýlil v odhadu týkajícím se poslední bitvy s termiťany. Proto Fazolek svým odhadům nikdy stoprocentně nedůvěřoval. Choval se podle nich, ale vždy zůstával přístupný možnosti, že jeho interpretace mohla být mylná. Navíc, zabývat se tím, zda je skutečně člověk nebo není, nebyl jeho problém. Ať byl cokoli, byl sám sebou a musel jednat tak, aby nejenom zůstal naživu, ale také aby získal co nejvíc moci nad svou budoucností. Jediným nebezpečím pro něho byl fakt, že jim případná genetická změna dělala starosti. Fazolkovým úkolem tedy bylo působit natolik normálně, aby se jejich obavy v tomto směru rozplynuly.

Jenže jak mohl předstírat, že je normální? Nepřivezli ho sem proto, že byl normální, ale proto, že byl výjimečný. Když na to přijde, všechny ostatní děti také. A škola na ně vyvíjela takový tlak, že se z některých stali vyložení podivíni. Jako byl Bonzo Madrid se svou halasnou vendetou proti Enderu Wigginovi. Takže Fazolek neměl dělat, že je normální, měl dělat, že je očekávanými způsoby ujetý.

To se nedalo zahrát. Zatím nevěděl, jaké signály učitelé v chování zdejších dětí hledají. Mohl si vymyslet deset věcí a udělat je, a přitom by ho vůbec nenapadlo, že jiných devadesáti věcí si nevšiml.

Ne, to, co potřeboval, nebylo jednat *předvídatelně*, ale *naplnit* jejich představu dokonalého velitele.

Když se vrátil do ložnice, vylezl si na lůžko a zkontroloval čas na panelu. Zjistil, že to všechno stihl za necelou hodinu. Odložil panel, lehl si a v duchu si přehrával, co dělaly učitelovy prsty, když se přihlašoval. Když si byl dostatečně jist, jak zní přihlašovací jméno a heslo, dovolil si usnout.

Teprve když začínal klímat, uvědomil si, co by byla dokonalá kamufláž, kterou by upokojil jejich obavy a sobě zajistil bezpečí a postup.

Potřeboval se stát Enderem Wigginem.

KAPITOLA 11

TÁTA

„Pane, žádal jsem vás o rozhovor mezi čtyřma očima.“

„Dimak je zde proto, že váš únik informací se dotýká jeho práce.“

„Únik informací! Proto mne přeřazujete?“

„Jedno dítě použilo vaše přihlašovací jméno, aby se dostalo do učitelského systému. Objevilo soubory se záznamem přihlašování a přepsalo je, aby získalo identitu.“

„Pane, pečlivě jsem dodržel všechny předpisy. Nikdy se nepřihlašuji před studenty.“

„Každý *říká*, že to nedělá, ale pak se ukáže, že to dělá.“

„Promiňte, pane, ale Uphanad ne. Vždycky ostatním nadává, když je při tom přistihne. Po pravdě řečeno, umí tím být docela nepříjemný. Nás ostatní to pěkně štve.“

„Můžete se do mých přihlašovacích záznamů podívat. Nikdy se nepřihlašuji během vyučování. Vlastně se zásadně nepřihlašuji jinde než ve svém pokoji.“

„Jak mi tedy vysvětlíte, že se toto dítě dostalo k vašemu přihlášení?“

„Mám panel položený na stole. Kdybych mohl použít váš panel, abych to předvedl.“

„Ovšem.“

„Sedím takto. Zády ke dveřím, aby nikdo neviděl. V žádné jiné pozici se nepřihlašuji.“

„Ale žádné okno, kterým by mohl nahlédnout, tam není!“

„Je, pane.“

„Dimaku?“

„*Je* tam okno, pane. Podívejte se. Větrací otvor.“

„To myslíte vážně, že by mohl -“

„Je to nejmenší dítě, které kdy -“

„Tak moje přihlášení odhalil ten malý *Fazolek*?“

„Výborně, Dimaku, podařilo se vám vyzradit jeho jméno. Spokojený?“

„Promiňte, pane.“

„Vida, další únik informací. Pošlete Dimaka domů se mnou?“

„Já domů nikoho neposílám.“

„Pane, musím vám připomenout, že Fazolkův průnik do hlavního systému učitelů představuje výbornou příležitost.“

„Aby se nějaký student mohl hrabat v souborech s informacemi o studentech?“

„Abychom Fazolka mohli studovat. Do fantasy hry jsme ho nedostali, ale teď máme hru, kterou si vybral *sám*. Budeme sledovat, kam v systému chodí, co dělá s mocí, kterou si získal.“

„Ale škoda, kterou může napáchat, je -“

„Žádnou škodu nezpůsobí, pane. Neudělá nic, čím by se prozradil. Ten chlapec je až příliš vychytralý. Jde mu o informace. Bude se dívat, ne dotýkat.“

„Takže vy už jeho analýzu máte, jestli se nemýlím. Víte, co dělá v každém okamžiku?“

„Vím, že jestli chceme, aby něčemu uvěřil, musí to objevit sám. Musí nám to ukrást. Proto si myslím, že tento malý únik informací je ideální způsob, jak se vypořádat s únikem mnohem důležitějším.“

„Jestli skutečně lezl potrubími, zajímalo by mne, co všechno ještě slyšel.“

„Když ventilační systém přehradíme, zjistí, že byl přistižen a tomu, co mu chceme nachystat, aby to našel, už neuvěří.“

„Takže mi nezbývá než nějakému dítěti dovolit, aby si vesele lezlo potrubími a -

„Už to dlouho dělat nebude. Roste, a potrubí jsou velice mělká.“

„To momentálně není velká útěcha. A bohužel budeme stejně muset zabít Uphanada, protože zná příliš.“

„Prosím, uklidněte mne, že to myslíte jako žert.“

„Ano, myslím to jako žert. Zanedlouho ho budete mít jako studenta, kapitáne Uphanade. Pozorně ho sledujte. Mluvte o něm pouze se mnou. Je nepředvídatelný a nebezpečný.“

„Nebezpečný. Maličký Fazolek.“

„Dostal vás, ne?“

„Promiňte, pane, ale vás taky.“

Fazolek se propracovával všemi studenty v Bitevní škole. Každý den přečetl materiály asi půltuctů z nich. Zjistil, že jejich původní výsledky jsou vůbec to nejméně zajímavé. Každý, kdo tu byl, dosahoval ve všech testech absolvovaných na Zemi tak dobré výsledky, že rozdíly byly prakticky nepodstatné. Fazolkovy výsledky byly nejlepší a mezera mezi ním a dalším v pořadí, Enderem Wigginem, byla

široká - stejně široká jako mezera mezi Enderem a dalším dítětem za ním. Ale všechno to bylo relativní. Rozdíl mezi Enderem a Fazolkem činil půl procenta; většina dětí se tísnila mezi 97 a 98 procenty.

Fazolek samozřejmě věděl, co oni vědět nemohli, že pro něho bylo snadné dosáhnout v testech nejvyššího možného výsledku. Mohl dokázat víc, mohl mít ještě lepší výsledky, ale dosáhl hranice toho, co testy dovedou odhalit. Mezera mezi ním a Enderem byla větší, než se domnívali.

A přesto… při pročítání záznamů Fazolek zjistil, že výsledky testů jsou pouze vodítkem k potenciálu dítěte. Sami učitelé nejčastěji mluvili o věcech jako byla chytrost, chápavost, předvídavost; schopnost vytvořit vztah, vyzrát na protivníka; odvaha ke statečnému jednání; opatrnost velící nejdřív získat jistotu a potom konat, schopnost moudře posoudit, který přístup je správný. A když se nad tím Fazolek zamyslel, uvědomil si, že v těchto věcech nemusí být o nic lepší než ostatní studenti.

Ender Wiggin skutečně znal věci, které Fazolek neznal. Fazolka mohlo napadnout udělat totéž, co dělal Wiggin, zařídit si tréninky navíc, aby si vynahradil, že nemá velitele, který by ho cvičil. Mohl se dokonce pokusit přivést několik dalších studentů, aby trénovali s ním, protože bylo mnoho věcí, na něž jeden člověk nestačil. Jenže Wiggin bral všechny, kteří přišli, bez ohledu na to, jak obtížně se cvičilo, když bylo v bitevní místnosti tolik lidí, a podle poznámek učitelů trávil víc času výcvikem jiných než zdokonalováním vlastních technik. Jistě, bylo to částečně tím, že již nebyl v armádě Bonza Madrida, takže se musel účastnit pravidelných nácviků. Přesto dál pracoval s ostatními dětmi, zejména s horlivými nováčky, kteří chtěli mít náskok, až budou povýšeni do řádné armády. Proč?

Dělá snad to, co dělám já? Sleduje ostatní studenty, aby se připravil na pozdější válku na Zemi? Buduje nějakou strukturu, která by sahala do všech armád? Cvičí je schválně špatně, aby později mohl využít jejich chyb?

Na základě toho, co Fazolek zaslechl o Wigginovi od dětí ze své skupiny nováčků, které na tyto nácviky chodily, si postupně uvědomil, že je to úplně jinak. Zdálo se, že Wigginovi skutečně záleží na tom, aby ostatní děti byly co nejlepší. Že by tak zoufale potřeboval, aby ho měly rády? Protože jestli mu šlo o tohle, účel to plnilo. Uctívaly ho.

Ale muselo za tím být něco víc než jakási touha po lásce. A Fazolek na to ne a ne přijít.

Zjistil, že postřehy učitelů jsou sice užitečné, ale prakticky mu nijak nepomáhají proniknout do Wigginovy hlavy. Jednak nechávali psychologické poznatky vyvozené z psychohry někde jinde, kde k nim Fazolek neměl přístup, a jednak se učitelé do Wigginovy hlavy ve skutečnosti dostat nedokázali, protože na jeho úrovni prostě neuměli uvažovat.

Fazolek to uměl. Jenže Fazolkovým cílem nebylo Wiggina analyzovat z vědecké zvědavosti, soutěžit s ním nebo ho dokonce pochopit. Šlo mu o to, aby ze sebe udělal takové dítě, jakému budou učitelé důvěřovat, na jaké budou spoléhat. K jakému se budou chovat, jako by to byl člověk se vším všudy. V tomto směru byl Wiggin jeho učitelem, neboť již dosáhl toto, čeho Fazolek dosáhnout potřeboval.

A Wiggin to dokázal, aniž by byl dokonalý. Aniž by byl, alespoň pokud to Fazolek mohl posoudit, naprosto racionální. Ne že by někdo byl. Jenže Wigginova ochota obětovat každý den několik hodin na výcvik dětí, které pro něho nemohly nic udělat - čím víc o tom Fazolek přemýšlel, tím méně to dávalo smysl. Wiggin si nebudoval žádnou strukturu stoupenců. Na rozdíl od Fazolka neměl dokonalou paměť, takže si Fazolek byl vcelku jist, že si Wiggin v duchu nepořizuje složku záznamů ke všem ostatním dětem v Bitevní škole. Děti, s nimiž pracoval, nepatřily k těm nejlepším, a často to byli ti nejbojácnější, nejméně samostatní nováčci a ti, kteří neuspěli v pravidelných armádách. Chodily za ním, protože si myslely, že být v jedné místnosti s vojákem, který je na prvním místě tabulek, by jim mohlo přinést trochu štěstí. Ale proč Wiggin stále věnoval svůj čas *jim*?

Proč pro mne zemřela Poke?

Byla to jedna a tatáž otázka. Fazolek to věděl. Našel si v knihovně, několik knih o etice a vyvolal si je v panelu, aby si je přečetl. Brzy zjistil, že jediné teorie, které altruismus vysvětlují, jsou falešné. Nejhloupější bylo staré sociologické vysvětlení se strýčky umírajícími za synovce - v dnešních armádách neexistovaly pokrevní vazby a lidé často umírali pro někoho cizího. Teorie komunity byla celkem v pořádku - vysvětlovala, proč všechny komunity ve svých legendách a rituálech uctívaly hrdiny, kteří se obětovali, ale ani ona neměla vysvětlení pro samotné hrdiny.

To totiž Fazolek ve Wigginovi viděl. Zárodek hrdiny.

Wigginovi skutečně nezáleží tolik na sobě, jako mu záleží na ostatních dětech, které nestojí za pět minut jeho času.

Ale možná právě díky tomuto rysu se na něho všichni soustřeďují. Možná proto ve všech těch historkách, které mu vyprávěla sestra Carlotta, měl Ježíš kolem sebe vždycky dav.

Možná proto se Wiggina tolik bojím. Protože ten jiný je on, ne já. On je ten nesrozumitelný, nepředvídatelný. On je ten, kdo nemá pro to, co dělá, rozumné, předpověditelné důvody. Já chci přežít, a jakmile to někdo zjistí, už se o mně prakticky nemá co dozvědět. Ale on je schopen čehokoli.

Čím víc se Fazolek Wigginem zabýval, tím větší záhady odhaloval. Tím silnější bylo jeho odhodlání chovat se jako Wiggin až do okamžiku, kdy spatří svět tak, jak ho viděl Wiggin.

Přestože Fazolek Wiggina sledoval - stále zpovzdáli - nemohl si dovolit dělat to, co dělaly mladší děti, co dělali Wigginovi stoupenci. Nedokázal mu říkat Ender. Tím, že mu říkal příjmením, si zachovával odstup. Alespoň mikroskopický.

Co Wiggin studoval, když si sám četl? Nebyly to knihy o historii vojenství a strategii, které Fazolek nejdřív přeletěl a teď procházel znovu metodicky s tím, že všechno vztahoval k boji ve vesmíru a k modernímu válčení na Zemi. Wiggin také četl, ale když šel do knihovny, bylo stejně pravděpodobné, že si bude prohlížet válečné videozáznamy. A ty, na něž se díval nejčastěji, byly videozáznamy termiťanských lodí. A s nimi záběry úderné jednotky Mazera Rackhama v hrdinské bitvě, která zlomila páteř druhé invazi.

Fazolek se na ně díval také, ale ne pořád dokola - jakmile je shlédl jednou, dokonale si je zapamatoval a mohl si je v duchu přehrávat s dostatečnými podrobnostmi, aby si později mohl všimnout věcí, které mu předtím ušly. Viděl snad Wiggin pokaždé, když se k těm videozáznamům vrátil, něco nového? Nebo hledal něco, co zatím nenašel?

Že by se snažil přijít na to, jak termiťané uvažují? Proč nechce pochopit, že ve zdejší knihovně prostě není dost záznamů, aby to k něčemu bylo? Tady je samá propaganda. Všechny strašlivé scény s mrtvolami, scény přímého boje a zabíjení, když byly lodě přepadeny a nepřítel pronikl na palubu, drželi v tajnosti. Chyběly záznamy porážek, kdy termiťané sestřelovali lidské lodě z oblohy. Jediné, co se

tady dalo najít, byly lodě pohybující se vesmírným prostorem, několik minut přípravy na bitvu.

Válka ve vesmíru? Ve vymyšlených příbězích tak vzrušující, ve skutečnosti tak nudná. Čas od času světélko, ale většinou jenom tma.

A samozřejmě povinný okamžik Rackhamova vítězství.

Co se chtěl Wiggin dozvědět?

Fazolek se dozvěděl víc z toho, co chybělo, než z toho, co doopravdy viděl. Například v knihovně nebyl jediný záběr Mazera Rackhama. To bylo zvláštní. Tváře členů Triumvirátu byly všude, stejně jako tváře dalších velitelů a politických vůdců. Proč ne Rackhamova? Zahynul v okamžiku vítězství? Nebo to byla jen smyšlená postava, záměrně vytvořený hrdina, aby se vítězství dalo ztotožnit s nějakým konkrétním jménem? Jenže kdyby to bylo tak, určitě by mu nějakou tvář vytvořili - bylo to až směšně jednoduché. Nebo snad byl znetvořený?

Byl velice, velice malý?

Když se vypracuji na velitele lidské flotily, která porazí termiťany, zatají i můj obraz, protože někdo tak malý nemůže být prezentován jako hrdina?

Komu na tom záleží? Já nechci být hrdina.

To je Wigginovo místo.

Nikolaj, chlapec naproti němu. Dost chytrý, aby na některé věci přišel dřív než Fazolek. Dost důvěřivý, aby se nerozčílil, když Fazolka přistihl, jak se mu hrabe v soukromí. Fazolek si dělal takové naděje, když konečně dorazil k Nikolajovým materiálům.

Hodnocení učitelů bylo negativní: „Zabírá místo.“ Kruté - ale byla to pravda?

Příliš jsem hodnocením učitelů věřil, uvědomil si Fazolek. Mám nějaký přesvědčivý důkaz, že mají pravdu? Nebo jejich hodnocením věřím proto, že mne samotného hodnotí tak vysoko? Nechal jsem se jejich lichocením ukolébat k samolibosti?

Co když se ve všech hodnoceních beznadějně mýlí?

Na rotterdamských ulicích jsem žádné učitelské záznamy neměl. Tam jsem děti skutečně znal. Třeba Poke - udělal jsem si o ní svůj úsudek a téměř jsem se nezmýlil, jen sem tam nějaké překvapení. Seržant - vůbec žádné překvapení. Achilles - ano, znal jsem ho.

Proč potom jsem zůstal stranou ostatních studentů? Protože mě nejdřív izolovali oni, a protože jsem došel k názoru, že moc mají učitelé. Teď ale vidím, že to byla chyba jen částečně. Učitelé mají moc tady a teď, ale jednou z Bitevní školy vyjdu. A jaký pak bude mít význam, co si o mně myslí učitelé? Můžu se z teorie a dějin vojenství naučit všechno, co budu chtít, a nebude mi to nic platné, pokud mi nikdy nesvěří velení. A do čela armády nebo flotily mne nepostaví, pokud nebudou mít důvod věřit, že ostatní muži půjdou za mnou.

Dnes to nejsou muži, ale chlapci, většinou, a několik děvčat. Dnes to nejsou muži, ale budou z nich muži. Jak vybírají své velitele? Jak je přesvědčím, aby šli za někým, kdo je tak malý, tak opovrhovaný?

Co dělal Wiggin?

Fazolek se zeptal Nikolaje, které děti z jejich skupiny nováčků s Wigginem trénují.

„Jenom pár. Ti, kteří za moc nestojí. Šplhouni a vejtahové."

„Ale kdo to je?"

„Ty se chceš skamarádit s Wigginem?"

„Chci se o něm jenom něco dozvědět."

„Co tě zajímá?"

Fazolkovi ty otázky dělaly starosti. Nerad tolik mluvil o tom, co dělá. Ale v Nikolajovi necítil žádnou záludnost. Chtěl to pouze vědět.

„Minulost. Dnes je špička, ne? Jak se tam vyšvihl?" Fazolek přemýšlel, jestli z jeho úst zní vojenský slang přirozeně. Nepoužíval jej často. Stále se nedokázal strefit do jeho hudebnosti.

„Až na to přijdeš, tak mi to řekni." Zakoulel očima, sám sobě směšný.

„Řeknu," slíbil Fazolek.

„Mám šanci být nejlepší jako Ender?" Nikolaj se rozesmál. „Podle toho, jak se učíš, ty takovou šanci máš."

„Wigginovy soply nejsou med," prohlásil Fazolek.

„Co tím chceš říct?"

„Že je to člověk jako každý jiný. Až na to přijdu, řeknu ti to. Fajn?"

Fazolek přemýšlel, proč Nikolaj tak brzy zatracuje své šance na to, aby patřil k nejlepším. Že by negativní hodnocení učitelů nakonec

bylo oprávněné? Nebo mu bezděčně dali najevo, že s ním nepočítají, a on jim uvěřil?

Ze jmen, která mu řekl Nikolaj - šplhounů a chvastounů, což vůbec nebyla nepřesná charakteristika - se Fazolek dozvěděl, co ho zajímalo. Jména Wigginových nejbližších přátel.

Shen. Alaj. Petra - zase ona! Ale Shen nejdéle.

Fazolek ho zastihl ve studijním čase v knihovně. Jediný důvod, proč tam jít, byly videozáznamy - všechny knihy se daly číst přímo z panelů. Ale Shen se nedíval na videa. Měl s sebou panel a hrál fantasy hru.

Fazolek si k němu sedl a podíval se. Muž v kroužkovém brnění, se lví hlavou, stál před obrem, který jako by mu nabízel, ať si vybere nápoj - zvuk byl vysílán tak, že jej Fazolek vedle panelu nemohl slyšet, ale zdálo se, že Shen reaguje; vyťukal na klávesnici několik slov. Lví muž jednu tekutinu vypil a krátce nato zemřel.

Shen něco polohlasně zamumlal a odstrčil panel. „Obrův nápoj?“ otázal se Fazolek. „Slyšel jsem o něm.“

„Tys to nikdy nehrál?“ zeptal se Shen. „Nemůžeš zvítězit. Alespoň jsem si to *myslel*.“

„Slyšel jsem o tom. Nepřipadalo mi to jako velká legrace.“

„*Nepřipadalo*? Tys to ani nezkusil? Na to totiž přijdeš raz dva.“

Ve snaze napodobit způsoby, které odkoukal od jiných chlapců, Fazolek pokrčil rameny. Shen se zatvářil pobaveně. Proto, že se Fazolkovi frajerské pokrčení ramen nepovedlo? Nebo proto, že vypadalo roztomile, když to dělal někdo tak malý?

„Hele, ty vážně nehraješ fantasy hru?“

„Co jsi to říkal?“ pobídl ho Fazolek. „Že sis *myslel*, že v ní nikdo nemůže zvítězit.“

„Viděl jsem jednoho kluka na místě, které jsem nikdy nespatřil. Zeptal jsem se ho, kde to je, a on mi řekl: 'Na druhé straně Obrova nápoje.'“

„A řekl ti, jak se tam dostat?“

„Neptal jsem se.“

„Proč ne?“

Shen se vesele ušklíbl a pak odvrátil pohled.

„Byl to Wiggin, že?“

Široký úsměv zmizel. „Nic takového jsem neřekl.“

„Vím, že jsi jeho kamarád, proto jsem taky přišel.“

„Co to má být? Vyzvídáš? Poslal tě Bonzo?“

Nevyvíjelo se to dobře. Fazolek netušil, že bude mít Wiggin u svých přátel takové zastání. „Jsem tu sám za sebe. Nemyslel jsem to nijak špatně, jasný? Já jenom - podívej, chtěl bych jenom vědět - ty se s ním znáš od začátku, že? Prý jsi byl jeho kamarád, už když jste byli bažanti.“

„A co?“

„No, má nějaké přátele, ne? Jako jsi ty. Přestože je ve škole vždycky lepší, vždycky je ve všem nejlepší. Ale oni k němu necítí nenávist.“

„Je dost bichão, co ho nenávidí.“

„Víš, potřebuju si najít nějaké kamarády.“ Fazolek věděl, že by se měl snažit, aby to neznělo lítostivě. Ne, měl to říkat jako lítostivé dítě, které se moc snaží, aby to *neznělo* lítostivě. Proto se na závěr své ufňukané prosby zasmál. Jako by se snažil, aby to vyznělo jako žert.

„Jsi dost malý,“ poznamenal Shen.

„Na planetě, odkud pocházím, nejsem,“ odvětil Fazolek.

Shen poprvé připustil, aby se na jeho tváři objevil nefalšovaný úsměv. „Planeta Pygmejů.“

„Ti jsou na mě moc velcí.“

„Hele, já vím, jak to myslíš,“ řekl Shen. „Chodil jsem legračním způsobem. Některé děti si mě kvůli tomu dobíraly. Ender jim to zarazil.“

„Jak?“

„Setřel je.“

„Neslyšel jsem, že by měl prořízнutou pusu.“

„Ne, neřekl nic. Udělal to na panelu. Poslal zprávu od Boha.“

No ovšem. Fazolek o tom slyšel. „To udělal kvůli tobě?“

„Posmívali se mi kvůli zadku. Měl jsem velký zadek. Než jsem začal trénovat. Tenkrát. Tak si udělal legraci, že se mi dívají na zadek. Ale podepsal se jako Bůh.“

„Takže nevěděli, že to udělal on.“

„Ale věděli. Poznali to hned. Ale on neřekl nic. Nahlas.“

„Tak se z vás stali přátelé? Wiggin, ochránce malých kluků?“

Jako Achilles…

„*Malých* kluků? On byl v naší skupině bažantů nejmenší. Ne jako ty, ale byl malý. Mladší.“

„Byl nejmladší, ale stal se vaším ochráncem?“

„Ne, to ne. Prostě zabránil, aby to pokračovalo, to je všechno. Šel za partou - to Bernard, shromažďoval kolem sebe ty největší, nejtvrdší kluky -“

„Tyrany.“

„Jo, asi jo. Jenže Ender šel za Bernardovou jedničkou, jeho nejlepším kamarádem Alajem. Udělal z Alaje také svého přítele.“

„A tak Bernarda připravil o podporu?“

„Ne, člověče. Tak to není. Skamarádil se s Alajem a potom Alaje přesvědčil, aby mi pomohl spřátelit se s Bernardem.“

„Bernard… to je ten, kterému Ender zlomil v raketoplánu ruku.“

„Přesně tak. A podle mě mu Bernard ve skutečnosti nikdy neodpustil, ale pochopil, jak se věci mají.“

„Jak se věci mají?“

„Tak, že Ender je *dobrý*. Prostě - on necítí nenávist k nikomu. Jestli jsi dobrý člověk, budeš ho mít rád. Budeš chtít, aby on měl rád tebe. Když tě má rád, jsi v pohodě, rozumíš? Jenže když jsi darebák, dožene tě k šílenství. Jenom tím, že existuje, chápeš? Takže Ender se v tobě snaží probudit to dobré.“

„Jak se to dělá, že se probouzí 'to dobré'?“

„Já nevím, člověče. Myslíš, že to vím? Prostě… když znáš Endera dost dlouho, prostě chceš, aby na tebe byl pyšný. Já vím, zní to tak… zní to, jako bych byl mimino, co?“

Fazolek zavrtěl hlavou. On v tom slyšel oddanost. Nechápal to. Přátelé jsou přátelé, říkal si. Jako bývali Seržant a Poke, než přišel Achilles. Ale nikdy to nebyla láska. Když přišel Achilles, milovali ho, ale bylo to spíš jako uctívání, jako by byl… bůh, dal jim chléb a oni mu ho vraceli. Jako… no ano, jako to, jak si říkal. Táta. Bylo to totéž? Bylo Ender Achilles v bledě modrém?

„Jsi chytrý, kluku,“ řekl Shen. „Já jsem u toho byl, ne? Ale nikdy mě nenapadlo: jak to ten Ender *udělal*? Jak bych mohl udělat to samé, být jako on? Jenže člověk si řekne: to byl Ender, ten je skvělý, ale já bych něco takového nedokázal. Možná jsem to měl zkusit. Chtěl jsem jenom být… s ním.“

„Protože jsi taky dobrý,“ promluvil Fazolek.

Shen obrátil oči v sloup. „To už jsem říkal, ne? Nebo alespoň naznačoval. Asi to vypadá, že jsem chvastoun, co?“

„Starej chvastoun,“ řekl Fazolek a vesele se zazubil.

„On je prostě takový… že chceš… já bych za něho dal život. Zní to jako hrdinské kecy, co? Ale je to pravda. Dal bych za něho život. Zabíjel bych kvůli němu.“

„Bojoval bys za něho.“

Shen okamžitě pochopil. „Máš pravdu. Je rozený velitel.“

„Alaj by za něho taky bojoval?“

„Mnozí z nás.“

„Ale někteří ne, že?“

„Jak jsem řekl, ti špatní ho nenávidí, přivádí je k šílenství.“

Takže celý svět se rozděluje - dobří lidé Wiggina milují a špatní lidé ho nenávidí.

Na Shenově tváři se opět objevilo podezření. „Nevím, proč jsem ti všechny ty sračky valil do hlavy. Ty jsi moc chytrý, než abys tomu uvěřil.“

„Já tomu věřím,“ řekl Fazolek. „Nezlob se na mě.“ Tuhle věc zjistil už dávno. Když malé dítě někomu řekne: nezlob se na mě, připadá si dotyčný tak trochu hloupě.

„Já se nezlobím,“ bránil se Shen. „Jen jsem si myslel, že si ze mě děláš legraci.“

„Chtěl jsem vědět, jak si Wiggin dělá přátele.“

„Kdybych to věděl, kdybych to fakt chápal, měl bych víc přátel, než mám, chlapče. Jenže mým přítelem je Ender a všichni jeho přátelé jsou taky moji přátelé a já jsem jejich, takže… je to jako taková rodina.“

Rodina. Táta. Zase Achilles.

Starý strach se vrátil. Noc, kdy zemřela Poke. Pohled na její tělo ve vodě. A pak ráno Achilles. Jak se choval. Byl Wiggin stejný? Táta, dokud nedostane šanci?

Achilles byl špatný a Ender dobrý. Přesto oba vytvářeli rodinu. Oba měli lidi, kteří je milovali, kteří by za ně zemřeli. Ochránce, táta, chlebodárce, máma.

Jediný rodič houfu sirotků. I tady v Bitevní škole jsme všichni jenom děti z ulice. Možná nemáme hlad, ale stejně všichni toužíme po rodině.

Kromě mne. To je poslední, co potřebuju. Aby se na mě nějaký táta usmíval a čekal s nožem.

Je lepší tátou *být*, než ho mít.

Jak to mohu dokázat? Jak najít někoho, kdo mě bude milovat tak, jak miluje Shen Wiggina?

Marné. Jsem příliš malý. Příliš vychytralý. Nemám nic, o co by stáli. Jediné, co mohu dělat, je chránit se, využívat systému. Ender má dost práce s učením těch, kteří mají naději dokázat to, co dokázal on. Ale já se musím učit po svém.

Ale už ve chvíli, kdy k tomuto rozhodnutí dospěl, dobře věděl, že s Wigginem neskončil. Všechno, co Wiggin měl, co věděl, bude jednou vědět i Fazolek.

A tak míjely týdny a měsíce. Fazolek plnil své obvyklé školní povinnosti. Zúčastňoval se pravidelných nácviků v bitevní místnosti, kdy je Dimak učil, jak se pohybovat a střílet, základní dovednosti. Samostatně si udělal všechny doplňkové kursy, které se s pomocí panelu daly absolvovat, a ze všech získal osvědčení. Studoval dějiny vojenství, filozofii, strategii. Četl si o etice, náboženství, biologii. Sledoval všechny studenty ve škole, od čerstvých bažantů po studenty, kteří měli před vyřazením. Když je potkával na chodbách, věděl o nich více, než o sobě věděli oni sami. Znal zemi jejich původu. Věděl, jak jim chybějí rodiny, a jak je pro ně důležitá jejich rodná země, případně etnická či náboženská skupina. Věděl, jakou by mohli mít cenu pro nacionalistická nebo idealistická hnutí odporu.

A nadále četl všechno, co četl Wiggin, díval se na všechno, na co se díval Wiggin. Poslouchal, co o Wigginovi říkají ostatní děti. Sledoval Wigginovy výsledky na tabulích. Setkával se s dalšími Wigginovými přáteli a poslouchal, jak o něm mluví. Všímal si všeho, co Wiggin údajně řekl, a snažil se to zařadit do nějaké ucelené filozofie, nějakého světonázoru, postoje, plánu.

A přišel na zajímavou věc. Navzdory Wigginovu altruismu, navzdory jeho ochotě obětovat se, nikdy žádný z jeho přátel nepřišel a neřekl, že s ním Wiggin mluvil o svých problémech. Všichni chodili za Wigginem, ale za kým chodil Wiggin? Neměl víc *opravdových* přátel, než měl Fazolek. Wiggin si nechával svoje názory pro sebe, stejně jako on. Fazolek brzy zjistil, že je vyřazován z kursů, jejichž náplň již zvládl, a rovnýma nohama házen do výuky s čím dál staršími skupinami, jejichž frekventanti se na něho dívali s počáteční mrzutostí, která později přešla v úžas, když je předstihl a byl znovu povýšen, než se oni stačili dostat do poloviny. Wiggina také popohá-

něli, aby školu zvládl rychleji? Ano, ale ne tolik. Bylo to tím, že Fazolek byl lepší? Nebo tím, že se blížil termín?

Pocit naléhavosti v hodnoceních učitelů totiž narůstal. Obyčejným studentům - pokud tady nějaké dítě bylo obyčejné - se dostávalo čím dál kratších záznamů. Nebyli úplně přehlíženi. Ale byli vyhledáváni a vyzvedáváni ti nejlepší.

Zdánlivě nejlepší. Fazolek si totiž začal uvědomovat, že hodnocení učitelů je často přibarveno podle toho, které studenty mají nejraději. Učitelé se tvářili, že jsou objektivní, nestranní, ale ve skutečnosti se nechali okouzlit charizmatičtějšími dětmi stejně jako ostatní studenti. Když bylo nějaké dítě sympatické, lépe hodnotili jeho velitelské schopnosti, i když bylo ve skutečnosti jen úlisné a silácké a potřebovalo kolem sebe mít tým. Nebylo žádnou výjimkou, že vyzdvihovali studenty, kteří by jako velitelé byli nejhorší, a na druhou stranu přehlíželi ty, kteří podle Fazolka byli slibní. Bylo deprimující dívat se, jak očividných chyb se dopouštějí. Přímo před očima měli Wiggina - Wiggina, který byl ten pravý - a oni dál nesprávně odhadovali všechny ostatní. Rozplývali se nad některými z těch energických, sebevědomých, ambiciózních dětí, přestože ve skutečnosti neodváděly dobrou práci.

Nebyla snad celá tato škola zřízena proto, aby vyhledávala a cvičila ty nejlepší velitele? Testování na Zemi bylo prováděno dobře - mezi studenty žádní hlupáci nebyli. Ale systém přehlížel jeden důležitý faktor: jak byli vybíráni učitelé?

Všichni byli profesionální vojáci. Zkušení, opravdu schopní důstojníci. Jenže v armádě člověk nezíská zodpovědné postavení jen proto, že je schopný. Musí také přilákat pozornost nadřízených. Musí být oblíbený. Musí zapadat do systému. Musí vypadat tak, jak si výše postavení důstojníci myslí, že by důstojník měl vypadat. Musí myslet tak, aby jim to vyhovovalo.

Výsledkem byla velitelská struktura, v níž bylo příliš mnoho týpků, kteří vypadali dobře v uniformě, uměli dobře mluvit a vedli si dost dobře, aby se neztrapnili, zatímco ti opravdu dobří v tichosti dělali všechnu důležitou práci, pomáhali nadřízeným k povýšení a schytávali vinu za chyby, před nimiž tak dlouho varovali, až se projevily.

To byla armáda. Všichni tito učitelé byli lidmi, jakým takové prostředí vyhovovalo. A své oblíbené studenty si vybírali na základě přesně téhož pokřiveného vnímání priorit.

Nebylo divu, že chlapec jako Dink Meeker to prohlédl a odmítl hrát. Byl jedním z mála dětí, jež byly sympatické i nadané. Díky tomu, že byl sympatický, se z něj snažili udělat velitele vlastní armády; díky talentu pochopil, proč to dělají, a dal jim košem, protože tak hloupému systému nedokázal uvěřit. A jiné děti jako například Petra Arkanianová, které byly protivné, ale strategii a taktiku ovládaly i ve spánku, které měly dost jistoty, aby dokázaly vést jiné do války, věřit svým rozhodnutím a jednat podle nich - neusilovaly o to, aby se dostaly mezi oblíbené, a proto byly přehlíženy, každá jejich chyba byla zveličována a každá přednost bagatelizována.

Proto Fazolek začal budovat svou antiarmádu. Z dětí, které učitelé neprotěžovali, ale které měly opravdový talent, z dětí, které měly srdce a hlavu, ne jenom tvář a řeči. Začal uvažovat, kdo z nich by měl být důstojník a vést vlastní četu pod velením…

Endera Wiggina, samozřejmě. Fazolek si na tom místě nedokázal představit nikoho jiného. Wiggin by věděl, jak je využít.

A Fazolek také věděl, kde by měl být on. Nablízku Wigginovi. Velitel čety, ale ten nejspolehlivější. Wigginova pravá ruka. Aby ho upozornil, kdyby se Wiggin chystal udělat chybu. A aby mohl být Fazolek tak nablízku, že by třeba pochopil, proč je Wiggin člověk a on není.

Sestra Carlotta používala svou novou propustku většinou jako skalpel. Prořezávala si cestu k informacím, jednou si odnesla odpovědi, jindy nové otázky, bavila se s lidmi, kteří neměli ponětí, co je jejím úkolem, proč toho tolik ví o jejich přísně tajné práci, a tiše si všechno skládala v hlavě a ve zprávách pro plukovníka Graffa.

Ale čas od času se svou propustkou k přísně tajným materiálům zacházela jako s řeznickou sekerou a probíjela se s její pomocí přes vězeňské stráže a důstojníky tajných služeb, kteří při spatření jejího neuvěřitelně vysokého práva na informace neváhali ověřit si, zda její dokumenty nejsou naivní padělky, a byli seřváni tak vysoko postavenými důstojníky, že se najednou chtěli k sestře Carlottě chovat, jako by byla Bůh.

Tak konečně stanula tváří v tvář Fazolkovu otci. Nebo alespoň člověku, který by se nejspíš dal za jeho otce označit.

„Chci s vámi mluvit o vaší rotterdamské laboratoři."

Změřil si ji nevrlým pohledem. „Už jsem o všem podal zprávu. Jen proto nejsem mrtvý, i když občas mám pochybnosti, jestli jsem se rozhodl správně."

„Říkali mi, že jste fňukal," prohlásila sestra Carlotta bez jakéhokoli soucitu. „Nečekala jsem, že se to projeví tak rychle."

„Táhněte k čertu." Otočil se k ní zády.

Jako by to něco znamenalo. „Doktore Volescu, podle záznamů jste měl ve své orgánové farmě v Rotterdamu třiadvacet dětí."

Neřekl nic.

„Ale to je samozřejmě lež."

Mlčení.

„A já kupodivu vím, že ta lež nevyšla z vaší hlavy. Já totiž vím, že vaše laboratoř vůbec žádná orgánová farma nebyla, a že nejste mrtvý proto, že jste souhlasil vzít na sebe vinu za provozování orgánové farmy výměnou za to, že se nikdy nebude mluvit o tom, co se tam dělo *doopravdy*."

Opět se pomalu otočil. Dost, aby mohl zvednout hlavu a úkosem se na ni podívat. „Ukažte mi to pověření, které jste se mi snažila ukázat předtím."

Znovu mu je ukázala. Prohlédl si je.

„Co všechno víte?" zeptal se.

„Vím, že vaším skutečným zločinem bylo to, že jste pokračoval ve výzkumném projektu i poté, co byl uzavřen. Měl jste totiž ta oplodněná vajíčka, která byla přepečlivě upravena. Otočil jste Antonovým klíčem. Chtěl jste, aby se narodila. Chtěl jste vidět, co se z nich stane."

„Když tohle všechno víte, proč jste přišla za mnou? Všechno, co vím, je v protokolech, které jste určitě už četla."

„Vůbec ne," odvětila sestra Carlotta. „Mě nezajímají přiznání. Nestojím o logistiku. Zajímají mě ty děti."

„Jsou všechny mrtvé. Zabili jsme je, když jsme zjistili, že na nás přijdou." Podíval se na ni s výrazem hořkého vzdoru. „Ano, byla to vražda novorozeňátek. Dvacet tři vraždy. Ale vzhledem k tomu, že vláda nemohla existenci takových dětí přiznat, nebyl jsem z tohoto

zločinu nikdy obviněn. Ale Bůh mne odsoudí. Bůh vznese obvinění. Proto jste tady? Od něho máte to pověření?“

Vy o tom dokážete žertovat? „Chci vědět jenom to, co jste o nich zjistil.“

„Nic jsem nezjistil. Nebyl čas, byla to ještě nemluvňata.“

„Měl jste je skoro rok. Vyvíjely se. Od doby, co Anton objevil ten klíč, byly veškeré další práce teoretické. *Vy* jste se díval, jak ty děti rostou.“

Na tváři se mu pomalu usadil úsměv. „Je to úplně stejné jako s nacistickými lékařskými zločiny. Odsuzujete, co jsem dělal, ale stejně chcete znát výsledky mého výzkumu.“

„Monitoroval jste jejich růst. Zdraví. Intelektuální vývoj.“

„Chystali jsme se zahájit sledování intelektuálního vývoje. Projekt samozřejmě nebyl sponzorován, takže jsme neměli na víc než na čistou vytápěnou místnost a základní tělesné potřeby.“

„Dobře, tak jejich těla. Motorické schopnosti.“

„Jsou malí. Narodí se malí a rostou pomalu. Všichni jsou abnormálně malí a mají podváhu.“

„Ale jsou velice živí?“

„Lezou ve velice raném věku. Zvuky předcházející řeči vydávají mnohem dřív, než je normální. To je všechno, co víme. Sám jsem je nevídal často. Nemohl jsem si dovolit riziko odhalení.“

„Takže jakou jste vyslovil prognózu?“

„Prognózu?“

„Jak jste viděl jejich budoucnost?“

„Smrt. To je budoucnost, která čeká všechny. O čem to mluvíte?“

„Kdyby nebyly povražděny, doktore Volescu, co by se dělo?“

„Samozřejmě by dál rostly.“

„A později?“

„*Není* žádné později. Oni rostou pořád.“

Na chvíli se zamyslela, snažila se tu informaci zpracovat.

„Je to tak, sestro. Už to začínáte chápat. Rostou sice pomalu, ale nikdy nepřestanou. To dělá Antonův klíč. Otevírá mysl, protože mozek nepřestává růst. Lebka se zvětšuje - nikdy se úplně neuzavře. Ruce a nohy jsou čím dál delší.“

„Takže když dorostou do dospělé výšky…“

„Nemají žádnou dospělou výšku. Pouze výšku v okamžiku smrti. Tak se nedá růst donekonečna. Evoluce ví, proč do řízení růstu dlou-

ho žijících těl vkládá zastavovací mechanismus. Když budete stále růst, nakonec to některý orgán nevydrží a zkolabuje. Obvykle srdce.“

Důsledky naplnily sestru Carlottu hrůzou. „A tempo tohoto růstu? Myslím u dětí. Jak dlouho trvá, než dosáhnou normální výšky vzhledem k svému věku?“

„Podle mého odhadu by dvakrát dohonily normální děti,“ řekl Volescu. „Jednou těsně před pubertou, potom by je normální děti na nějaký čas předstihly, ale kdo má výdrž, ten vyhraje, n'est-ce pas? Ve dvaceti letech by z nich byli obři. A potom by zemřely, téměř jistě před pětadvacátým rokem života. Dovedete si představit, jak by byly obrovské? Takže to, že jsem je zabil, bylo vlastně milosrdné.“

„Pochybuji, že by se některé rozhodlo vzdát se i těch pouhých dvaceti let, o které jste je připravil.“

„Vůbec nevěděly, co se s nimi stalo. Nejsem zrůda. Všechny jsme je uspali. Zemřely ve spánku a jejich těla byla zpopelněna.“

„Co puberta? Dospěli by sexuálně?“

„To se už nikdy nedozvíme, nemám pravdu?“

Sestra Carlotta vstala a chystala se odejít.

„On přežil, že?“ zeptal se náhle Volescu.

„Kdo?“

„Ten, který se nám ztratil. Ten, jehož tělo nebylo mezi ostatními. Napočítal jsem jen dvacet dvě těla, která šla do ohně.“

„Když vzýváte Molocha, doktore Volescu, dostanete jen ty odpovědi, které vám zvolený bůh dopřeje.“

„Řekněte mi, jaký je.“ V očích měl takový hlad.

„Vy víte, že to byl chlapec?“

„Všechno to byli chlapci,“ prohlásil Volescu.

„Copak, holčiček jste se zbavoval?“

„Jak myslíte, že jsem získal geny, s nimiž jsem pracoval? Implantoval jsem do vajíček zbavených jader vlastní upravenou DNA.“

„Proboha, to byla všechno vaše dvojčata?“

„Nejsem taková zrůda, za jakou mne máte,“ bránil se Volescu. „Oživil jsem zmrazená embrya proto, že jsem potřeboval zjistit, co se z nich stane. Zabít je pro mne bylo největší utrpení.“

„A přesto jste to udělal - abyste se zachránil.“

„Měl jsem strach. A řekl jsem si: jsou to jenom kopie. Zlikvidovat kopie není vražda.“

„Jejich duše a životy patřily jim.“

„A vy myslíte, že vláda by je nechala naživu? Vážně si myslíte, že by přežili? Jediný z nich?“

„Vy si nezasloužíte mít syna.“

„Ale mám ho, ne?“ Rozesmál se. „A vy, slečno Carlotto, věčná nevěsto neviditelného Boha, kolik jich máte *vy*?“

„Byly to možná jen kopie, Volescu, ale i mrtvé měly větší cenu než originál.“

Když od něho odcházela, jeho smích zněl chodbou dál, ale zdál se nucený. Věděla, že je to jen maska bolesti. Nebyla to však bolest vycházející ze soucitu nebo dokonce z výčitek svědomí. Byla to bolest zatracené duše.

Fazolku, děkuj Bohu, že neznáš svého otce a nikdy ho nepoznáš. Jsi úplně jiný než on. Jsi mnohem lidštější.

Ale v koutě mysli ji hryzala neodbytná pochybnost. Mohla si být jista, že Fazolek v sobě má víc soucitu, víc lidskosti? Nebo měl stejně chladné srdce jako tento muž? Byl stejně neschopný empatie? Měl jen intelekt?

Potom si představila, jak roste a roste, z tohoto nepatřičně drobného dítěte v obra, jehož tělo se již nedokáže udržet při životě. To bylo dědictví, které ti předal otec. To byl Antonův klíč. Vzpomněla si, co zvolal David, když se dozvěděl o smrti svého syna. Abšalóme! Abšalóme! Kéž bych byl umřel místo tebe, Abšalóme, synu můj!

Ale on přece ještě mrtvý nebyl. Volescu mohl lhát, mohl se prostě mýlit. Třeba se tomu nějak dalo zabránit. A i kdyby ne, Fazolek by před sebou stále měl mnoho let. A stále by záleželo na tom, jak je prožije.

Hospodin na tento svět posílá děti, které potřebuje, dělá z nich muže a ženy, a pak je z něho bere, jak se mu zlíbí. Pro něho je celý život pouze okamžik. Důležité je, jak se ten okamžik využije. A Fazolek jej využije dobře. Byla si tím jista.

Nebo v to alespoň doufala tak vroucně, že jí to jako jistota připadalo.

KAPITOLA 12

SEZNAM

„Jestli je tím pravým Wiggin, pošleme ho na Éros.“

„Zatím není na Velitelskou školu připraven. Je to předčasné.“

„V tom případě musíme vzít některého z náhradníků.“

„Rozhodnutí je na vás.“

„Na nás! A čím jiným se můžeme řídit než tím, co se dozvíme od vás?“

„Mluvil jsem s vámi i o starších chlapcích. Máte stejné informace jako já.“

„Máme je všechny?“

„Chcete je mít všechny?“

„Máme informace o všech dětech, jejichž výsledky a hodnocení dosahují takové úrovně?“

„Ne.“

„Z jakého důvodu?“

„Někteří jsou z různých důvodů diskvalifikováni.“

„Kým diskvalifikováni?“

„Mnou.“

„Na podkladě čeho?“

„Jeden z nich je například na pokraji šílenství. Snažíme se najít strukturu, v níž by se jeho schopností dalo využít. Ale tíhu celkového velení by v žádném případě neunesl.“

„To je jeden.“

„Další podstupuje operaci, která má odstranit fyzický nedostatek.“

„Je to nedostatek, který omezuje jeho schopnost velet?“

„Omezuje jeho schopnost být vycvičen, aby velel.“

„Ale pracuje se na tom.“

„Měl by teď podstoupit třetí operaci. Pokud to vyjde, mohl by něco dokázat. Ale podle toho co říkáte, nebude čas.“

„Kolik dalších dětí jste před námi zatajil?“

„Nezatajil jsem žádné. Jestli se ptáte na to, kolik jsem vám jich nenahlásil jako potenciální velitele, odpověď zní všechny. Kromě těch, jejichž jména již máte.“

„Řeknu to bez obalu. Doslechli jsme se o jednom velice mladém.“

„Všichni jsou mladí.“

„Doslechli jsme se o dítěti, vedle něhož je ten malý Wiggin pomalý.“

„Všichni mají nějaké přednosti.“

„Někteří lidé chtějí, abyste byl zbaven velení.“

„Pokud mi nemá být umožněno, abych tyto děti náležitě vybral a vycvičil, budu raději, když budu odvolán, pane. Berte to jako žádost.“

„Dobře, byla to hloupá hrozba. Pracujte na nich nejrychleji, jak to půjde. Nezapomínejte na to, že budou potřebovat také nějaký čas ve Velitelské škole. Není k ničemu, aby měli veškerý váš výcvik, když nezbude čas na náš.“

Dimak se s Graffem setkal v řídícím centru bitevní místnosti. Dokud nebude jisté, že Fazolek vyrostl natolik, aby se do ventilace nevešel, Graff je používal ke všem bezpečným schůzkám. Bitevní místnosti měly vlastní, izolované ventilační systémy.

Graff měl na displeji svého panelu esej. „Četl jste to? 'Problémy s vedením války mezi slunečními soustavami vzdálenými několik světelných let.'“

„Po škole se to rozšířilo poměrně dost.“

„Ale podpis chybí,“ řekl Graff. „Nevíte náhodou, kdo je autorem, že?“

„Ne, pane. Napsal jste to vy?“

„Já nejsem vědec, Dimaku, to přece víte. Pravda je taková, že autorem je student.“

„Z Velitelské školy?“

„Zdejší student.“

V tu chvíli Dimak pochopil, proč si ho Graff zavolal. „Fazolek.“

„Šestiletý. A je to napsáno, jako by autorem byl vědec!“

„Mělo mě to napadnout. Přebírá jazyk stratégů, které četl. Nebo jejich překladatelů. Jen nevím, co bude teď, když začal číst Fridricha a Bülowa v originále - francouzsky a německy. On se učí jazyky jedním dechem.“

„Co vás napadlo, když jste si tu práci přečetl?“

„Vždyť víte, jak mě ničí, že před tím chlapcem musím tajit klíčové informace. Když je schopen napsat toto pouze s tím, co ví, co by se stalo, kdybychom mu řekli všechno? Plukovníku Graffe, proč bychom ho nemohli z Bitevní školy vyřadit, nechat ho zabývat se teorií a sledovat, co z něj vyjde?“

„Naším úkolem tady není nacházet teoretiky. Na teorii je už stejně pozdě.“

„Jenom měl napadlo… když je tak malý, kdo by ho poslouchal? Tady je ho škoda. Ale když bude psát, nikdo nepozná, jak je malý. Nikdo nepozná, jak je mladý.“

„Rozumím vám, ale tajné informace mu neposkytnete, tečka.“

„Není už tak dost velkým bezpečnostním rizikem?“

„Myš, která běhá ventilací?“

„Ne, myslím, že na to už je moc velký. Už ani necvičí kliky na jedné ruce. Myslím, že bezpečnostní riziko vycházelo z toho, že uhodl, že útočná flotila byla vyslána již před několika generacemi; tak proč tady stále cvičíme děti na velitelské funkce?“

„Z analýzy jeho prací a z toho, co dělá, když se přihlásí jako učitel, usuzujeme, že má svou teorii, která je krásně vedle. Ale té své mylné teorii věří jen proto, že neví o existenci hlásky. Rozumíte? Protože to je ta hlavní věc, o které bychom mu museli říct, ne?“

„Samozřejmě.“

„Tak vidíte, právě to mu říct nemůžeme.“

„Jakou má teorii?“

„Že tady shromažďujeme děti v rámci příprav na válku mezi národy, nebo mezi národy a MF. Planetární válku, na Zemi.“

„Proč bychom odváželi děti do kosmu, abychom je připravili na válku na Zemi?“

„Chvíli o tom přemýšlejte a přijdete na to.“

„Protože… protože až se vypořádáme s termiťany, pravděpodobně *dojde* k malému planetárnímu konfliktu. A všichni talentovaní velitelé - MF už by je měla.“

„Rozumíte? Nemůžeme to dítě nechat publikovat, dokonce ani v rámci MF. Ne všichni zapomněli na loajalitu skupinám na Zemi.“

„Tak proč jste si mě zavolal?“

„Protože ho *chci* využít. Válku tady nevedeme, ale vedeme školu. Četl jste jeho práci o tom, jak je špatné, aby učiteli byli důstojníci?“

„Ano. Připadal jsem si, jako bych dostal facku.“

„Tentokrát se ve většině věcí mýlí, protože nemůže vědět, jak netradiční odjakživa byl výběr našich pedagogů. Ale možná má také v něčem pravdu. Systém, který používáme k testování schopností důstojníků, byl totiž vytvořen tak, aby z něj vyšli kandidáti s vlastnostmi rozpoznanými u nejvýše ceněných důstojníků z druhé invaze.“

„No nazdar.“

„Chápete? Někteří z vysoce ceněných byli důstojníci, kteří si v bitvě vedli dobře, ale válka byla příliš krátká na to, aby se z nich vytřídili ti špatní. Mezi důstojníky, které testovali, byli přesně takoví lidé, jaké ve své práci kritizoval. Takže…“

„Takže měl špatné důvody, ale správný výsledek.“

„Přesně tak. Proto tu máme pitomce jako je Bonzo Madrid. Poznal jste důstojníky, jako je on, ne? Tak proč by nás mělo překvapit, že na základě našich testů se stane velitelem armády, přestože nemá ponětí, co s ní dělat. Veškerou ješitnost a hloupost Custera, Hookera, nebo - ksakru, vyberte si vlastního nanicovatého, neschopného člověka - najdete v tom nejtuctovějším vysokém důstojníkovi.“

„Mohu vás citovat?“

„Popřu to. Věc se má tak, že Fazolek má prostudované materiály o všech ostatních studentech. Domníváme se, že posuzuje jejich loajalitu vůči skupině, z níž vzešli, a také jejich vhodnost na velitelské místo.“

„Podle *svých* měřítek vhodnosti.“

„Potřebujeme dostat Endera do velení nějaké armády. Jsme pod obrovským tlakem, abychom své přední kandidáty poslali do Velitelské školy. Jenže když sesadíme některého ze současných velitelů, abychom udělali místo pro Endera, vyvolá to příliš silný odpor.“

„Takže mu musíte dát novou armádu.“

„Draky.“

„Některé děti si ještě poslední armádu Draků pamatují.“

„Ano. To se mi líbí. Cejch smůly.“

„Rozumím. Chcete, aby do toho Ender spadl po hlavě.“

„A bude hůř.“

„Očekával jsem to.“

„Kromě toho mu nedáme žádné vojáky, kteří momentálně již nejsou na přestupním seznamu svých velitelů.“

„Odpad? Co to s ním *děláte*?“

„Pokud bychom je vybírali podle obvyklých měřítek, pak byste měl pravdu, byl by to odpad. Jenže my Enderovu armádu vybírat nebudeme.“

„Fazolek?“

„Nejsou naše testy v tomto ohledu bezcenné? Nepatří podle Fazolka někteří z tohoto odpadu k nejlepším studentům? Navíc, má prostudované bažanty. Dejte mu tedy úkol. Řekněte mu, aby vyřešil hypotetický problém. Jak sestavit armádu pouze z nováčků. A možná ještě z vojáků na přestupních seznamech.“

„Myslím, že se to nedá udělat, aniž bychom mu řekli, že víme o tom, jak využívá falešného učitelského připojení.“

„Tak mu to řekněte.“

„Pak ale nebude věřit ničemu, co při svém pátrání našel.“

„Nenašel nic,“ prohlásil Graff. „Nemuseli jsme mu před nos chystat nic falešného, protože měl vlastní falešnou teorii. Chápete? Takže bez ohledu na to, jestli si bude nebo nebude myslet, že jsme mu to nachystali, zůstane v bludu a nás nic neohrozí.“

„Zdá se, že počítáte s tím, že se vyznáte v jeho psychologii.“

„Sestra Carlotta mne ujišťuje, že se od běžné lidské DNA liší jen v jedné malé oblasti.“

„Takže je z něho znovu člověk?“

„Musím se při svých rozhodnutích o něco opírat, Dimaku!“

„Znamená to, že o jeho lidství dosud nebylo rozhodnuto?“

„Přineste mi seznam hypotetické armády, jak by ji Fazolek sestavil, abychom jej mohli předložit Enderovi.“

„Počítejte s tím, že se na něj zařadí.“

„To bych mu sakra radil, jinak není tak chytrý, jak jsme si mysleli.“

„Co Ender? Je připraven?“

„Anderson si myslí, že ano.“ Graff si povzdechl. „Pro Fazolka je to pořád jenom hra, protože zatím nenese žádnou tíhu. Ale Ender… myslím, že v nitru ví, kam to povede. Myslím, že to už cítí.“

„Pane, to, že tíhu cítíte vy, ještě neznamená, že ji cítí on.“

Graff se zasmál. „Máte ve zvyku jít přímo k věci!“

„Fazolek po tom prahne, pane. Jestli je Ender nechce, proč nenaložit břemeno tomu, kdo o ně stojí?“

„Jestli po tom Fazolek prahne, dokazuje to, že je zatím příliš mladý. Kromě toho, ti dychtiví stále musejí něco dokazovat. Podívej-

te se na Napoleona. Podívejte se na Hitlera. Ano, měli kuráž na začátku, ale nepřešla je ani *potom*, když bylo třeba, aby byli opatrní, zarazili se. Patton. Caesar. Alexandr. Vždycky zašli příliš daleko, nedokázali to dotáhnout do konce. Ne, je to Ender, nikoli Fazolek. Ender to nechce udělat, takže nebude mít potřebu něco dokazovat."

„Jste si jist, že pouze nevybíráte takového velitele, pod jakým byste chtěl sloužit?"

„Přesně to dělám," odvětil Graff. „Víte o nějakém lepším měřítku?"

„Problém je v tom, že na tohohle to nemůžete hodit tak snadno, že? Nemůžete říct, že to bylo na základě testů, řídil jste se jen podle testů. Podle výsledků, čehokoli."

„To se nedá řídit jako stroj."

„Tak proto nechcete Fazolka? Protože byl *vyroben*, jako stroj?"

„Já neanalyzuji sebe. Analyzuji je."

„Takže když zvítězíme, kdo vlastně válku vyhrál? Velitel, kterého jste vybral? Nebo vy, protože jste ho vybral?"

„Triumvirát, za to, že mi dal důvěru. Svým způsobem. Ale když prohrajeme…"

„Hm, *pak* za to budete zodpovědný každopádně vy."

„Pak budeme *všichni* mrtví. Co udělají? Zabijí mě jako prvního? Nebo mě nechají nakonec, abych mohl přemýšlet o následcích své chyby?"

„Ačkoli v Enderově případě… jistě, pokud to bude on. On neřekne, že jste to byl vy. Vezme všechno na sebe. Ne slávu za vítězství - jen vinu za prohru."

„Tak nebo tak, dítě, které vyberu, to bude mít kruté."

Fazolek obdržel výzvu, aby se dostavil k Dimakovi, když obědval. Okamžitě se ohlásil v Dimakově kajutě.

Našel svého učitele, jak sedí u panelu a něco si čte. Světlo bylo nastaveno tak, aby Fazolek proti jeho záři nemohl číst.

„Posaď se," vyzval ho Dimak.

Fazolek vyskočil a sedl si na Dimakovu postel. Nohy mu visely ve vzduchu.

„Něco ti přečtu," řekl Dimak. „'Neexistují pevnosti, muniční sklady, opěrné body… Ve sluneční soustavě nepřítele se nedá počítat s využitím země k opatření životních potřeb, neboť přístup k obyva-

telným planetám bude možný až po úplném vítězství… Zásobovací trasy nepředstavují problém, neboť žádné, které by bylo třeba chránit, nejsou, ale cenou za to je, že invazní flotila musí vézt veškeré zásoby a arzenál s sebou… V důsledku toho představují všechny mezihvězdné invazní flotily sebevražedné útoky, neboť časový rozdíl znamená, že i kdyby se flotila vrátila bez jediného škrábnutí, téměř nikdo z lidí, které posádky znaly, již nebude naživu. Nemohou se vrátit, a proto je třeba zajistit, aby jejich síla mohla být rozhodující a jejich oběť tedy stála za to… Složení jednotek z osob obou pohlaví umožňuje, aby armáda vytvořila na obsazené nepřátelské planetě trvalou kolonii, případně okupační sílu.'"

Fazolek s pocitem uspokojení poslouchal. Nechal to v panelu, aby to našli, a oni to udělali.

„To jsi napsal ty, Fazolku, ale nikdy jsi to nikomu neodevzdal."

„Nehodilo se to pro žádný úkol."

„Zdá se, že tě nepřekvapilo, že jsme to našli."

„Předpokládám, že naše panely prohledáváte pravidelně."

„Stejně pravidelně, jako ty prohledáváš naše?"

Fazolek cítil, jak se mu žaludek stahuje strachem. Tak oni to věděli.

„Chytré, pojmenovat svoje falešné připojení 'Graff' s vynechávkou vpředu."

Fazolek neřekl nic.

„Procházel jsi materiály všech ostatních studentů. Proč?"

„Chtěl jsem je poznat. Spřátelil jsem se jen s několika."

„Dobře s nikým."

„Jsem malý a jsem chytřejší než oni. Nikdo se nehrne."

„Takže jsi využil jejich materiály, aby ses o nich dozvěděl víc. Proč máš pocit, že jim potřebuješ rozumět?"

„Jednou budu některé z těchto armád velet."

„Na to, aby ses seznámil se svými vojáky, pak budeš mít dost času."

„Ne, pane," odvětil Fazolek. „Čas není."

„Jak jsi na to přišel?"

„Podle toho, jak rychle školou procházím. A Wiggin. Jsme v této škole dva nejlepší studenti a stále jsme hnáni rychleji. Až dostanu armádu, nebudu mít mnoho času."

„Fazolku, buď realista. Bude ještě dlouho trvat, než bude někdo ochoten jít pod tvým velením do boje.“

Fazolek neřekl nic. Dimak to možná nevěděl, ale on si byl jist, že to není pravda.

„Tak se podíváme, jak dovedeš analyzovat. Dám ti úkol.“

„Do jakého předmětu?“

„Do žádného, Fazolku. Chci, abys sestavil hypotetickou armádu. Máš k dispozici pouze nováčky. Vytvoř z nich kompletní seznam pro plný stav jedenačtyřiceti vojáků.“

„*Bez* veteránů?“

Fazolek myslel otázku neutrálně, chtěl se jen přesvědčit, že správně porozuměl pravidlům. Ale zdálo se, že Dimak to vzal jako kritiku nespravedlnosti. „Ne. Víš co, můžeš použít veterány, kteří jsou na návrh svých velitelů na přestupních seznamech. Tak získáš několik zkušených.“

Těch, s nimiž velitel nedokázal pracovat. Někteří se skutečně nehodili k ničemu, ale u některých to bylo právě naopak. „Dobře,“ kývl Fazolek.

„Jak dlouho ti to zabere, co myslíš?“

Fazolek již měl první tucet v hlavě. „Mohu vám odříkat seznam hned teď.“

„Chci, abys o tom vážně přemýšlel.“

„Už se stalo. Ale nejdřív mi musíte odpovědět na několik otázek. Řekl jste jedenačtyřicet vojáků, ale to by znamenalo i velitele.“

„Tak dobře, čtyřicet a místo pro velitele nech prázdné.“

„Ještě jedna otázka. Mám té armádě velet já?“

„Jestli chceš, můžeš to tak napsat.“

Ale z Dimakovy zjevné nezaujatosti poznal, že to není armáda pro něho. „Ta armáda je pro Wiggina, že?“

Dimak se zamračil. „Je hypotetická.“

„Určitě je pro Wiggina,“ prohlásil Fazolek. „Nemůžete nějakého velitele vyhodit, aby mu udělal místo, a tak chcete dát Wigginovi úplně novou armádu. Vsadím se, že to budou Draci.“

Na Dimakovi bylo znát ohromení, přestože se to snažil skrýt.

„Nebojte se,“ pokračoval Fazolek. „Dám mu nejlepší armádu, jaká se dá podle těch pravidel vytvořit.“

„*Řekl* jsem, že je to hypotetická situace.“

„Myslíte, že to nepoznám, až se ocitnu ve Wigginově armádě spolu se všemi, kteří byli na mém seznamu?“

„Nikdo neřekl, že se tvého seznamu budeme držet!“

„Budete. Protože bude dobrý a vy to víte,“ odvětil Fazolek. „Bude to pekelná armáda, to vám mohu slíbit. A když nás bude trénovat Wiggin, natřeme to každému.“

„Splň hypotetický úkol a nikomu o něm neříkej. Nikdy. To je všechno.“

Znamenalo to, že může odejít, ale Fazolek ještě nechtěl jít. Oni přišli za *ním*. Měl udělat práci za ně. Chtěl k tomu říct své, dokud poslouchají. „Tato armáda může být tak dobrá proto, že ve vašem systému se dostává nahoru hodně špatných dětí. Přibližně polovina nejlepších dětí v této škole jsou nováčci nebo ti, kteří jsou na přestupních seznamech, protože se zatím nenechali podrobit patolízalskými idioty, kterým svěřujete velení nad armádami a četami. Tihle vyvrženci a mrňousové mohou zvítězit. Wiggin to pochopí. Bude vědět, jak nás využít.“

„Fazolku, nejsi ve všem tak chytrý, jak si myslíš!“

„Jsem, pane,“ odvětil Fazolek. „Jinak byste mi tento úkol nedali. Mohu odejít? Nebo vám mám ten seznam říct hned teď?“

„Můžeš jít.“

Nejspíš jsem ho neměl provokovat, pomyslel si Fazolek. Je možné, že teď si s mým seznamem pohraje, jen aby dokázal, že může. Ale on takový není. Jestli se mýlím v něm, pak se mýlím také ve všech ostatních.

Kromě toho, bylo příjemné říct pravdu někomu, kdo má moc.

Stačilo, aby se Fazolek zabýval seznamem jen chvíli, a začal být rád, že Dimak nevyužil jeho pošetilé nabídky, aby jej sestavil na místě. Nešlo totiž jen o to, vyjmenovat čtyřicet nejlepších vojáků z nováčků a dětí na přestupních seznamech.

Wiggin byl hodně mladý na to, aby velel, a pro starší děti bude těžké se s tím smířit - být přeřazeni do armády malého kluka. Proto ze seznamu vyškrtl všechny, kdo byli starší než Wiggin.

Tím pádem mu zbývalo téměř šedesát dětí, které byly dost dobré, aby v armádě mohly být. Fazolek je začal seřazovat podle jejich kvalit, když si uvědomil, že se málem dopustil další chyby. Několik těchto dětí bylo ve skupině nováčků a vojáků, kteří ve volném čase

trénovali s Wigginem. Wiggin je bude znát nejlépe a přirozeně si z nich vybere velitele čet. Jádro své armády.

Potíž byla v tom, že někteří z nich se sice na místa velitelů čet hodili, ale stavět na této skupině by znamenalo pominout ostatní, kteří do ní nepatřili. Včetně Fazolka.

No tak si mě nevybere jako velitele čety. Nevybral by si mě stejně, ne? Jsem příliš malý. Když se na mě podívá, neuvidí velitele.

Copak jde hlavně o mě? Chci celý proces rozvrátit jen proto, abych si dal šanci ukázat, co umím?

A jestli chci, co je na tom špatného? Já vím, co umím, a nikdo jiný o tom nemá páru. Učitelé mě mají za vědce, vědí, že jsem chytrý a věří mému úsudku, jenže tuto armádu nevytvářejí pro mě, vytvářejí ji pro něho. Musím jim teprve dokázat, co v mně je. A jestli skutečně jsem jedním z nejlepších, programu jedině prospěje, když se to ukáže co nejrychleji.

A potom mu blesklo hlavou: že by právě takto pitomci vysvětlovali sobě samotným svou hloupost?

„Ahoj, Fazolku," pozdravil ho Nikolaj.

„Ahoj." Fazolek položil ruku na panel a zakryl displej. „Co nového?"

„Nic nového. Ale *ty* jsi vypadal mrzutě."

„Dělám úkol."

Nikolaj se zasmál. „Když děláš něco do školy, nikdy se netváříš tak vážně. Chvíli čteš a pak chvíli ťukáš do klávesnice. Jako by to nic nebylo. Tohle něco je."

„Mimořádný úkol."

„Těžký, co?"

„Ani ne."

„Promiň, nechtěl jsem rušit. Jenom mě napadlo, že se něco stalo. Třeba dopis z domova."

Oba se tomu zasmáli. Dopisy sem nechodily často. Nanejvýš jeden za několik měsíců. A když už nějaký přišel, většinou byl dost prázdný. Někteří nedostávali poštu vůbec. Fazolek byl jedním z nich a Nikolaj věděl proč. Nebylo to tajemství, jednoduše byl jediný, kdo si toho všiml, a jediný, kdo se na to zeptal. „To nemáš vůbec *žádnou* rodinu?" ptal se. „Když vím, jak to v některých chodí, možná mám nakonec štěstí," odpověděl Fazolek a Nikolaj mu dal za pravdu. „Ale u nás ne. Přál bych ti, abys měl rodiče jako já." A pak začal mluvit o

tom, jak byl jedináček, ale jeho rodiče stálo hodně úsilí, aby ho měli. „Udělali to chirurgicky, oplodnili pět nebo šest vajíček, potom ty nejzdravější několikrát rozdělili a nakonec vybrali mě. Vyrůstal jsem, jako bych měl být král, dalajláma nebo něco takového. A pak jednou přišli z MF a řekli, že mě potřebují. Pro rodiče to byla nejtěžší věc, kterou kdy udělali, dát souhlas. Ale já jsem řekl: Co kdybych byl příští Mazer Rackham? A oni mě pustili."

Ten rozhovor se odehrál už před několika měsíci, ale zůstal mezi nimi. Děti o domově příliš nemluvily. Ani Nikolaj se o své rodině s nikým jiným nebavil. Pouze s Fazolkem. A Fazolek mu na oplátku prozradil něco ze svého života na ulici. Detaily většinou ne, protože by to znělo, jako by chtěl být litován nebo se snažil vypadat jako frajer. Ale zmínil se o tom, jak byli organizováni v rodině. Mluvil o tom, jak to byla parta Poke a pak se z toho stala Achillova rodina, o tom, jak pronikli do charitní vývařovny. Potom si počkal, kolik z jeho vyprávění se dostane do oběhu.

Nerozneslo se nic.

Nikolaj nikomu neřekl ani slovo. A tenkrát Fazolek získal jistotu, že stojí za to mít Nikolaje za přítele. Dokázal si nechat věci pro sebe, aniž by o to musel být požádán.

A teď, když Fazolek sestavoval seznam té velké armády, Nikolaj seděl vedle a ptal se ho, co dělá. Dimak chtěl, aby o tom nikomu neřekl, ale Nikolaj uměl tajemství udržet. Co by se stalo?

Potom se Fazolek vzpamatoval. Nikolajovi by nijak nepomohlo, kdyby o tom věděl. Buď by v armádě Draků byl nebo nebyl. Kdyby nebyl, věděl by, že ho tam Fazolek nezařadil. Kdyby byl, bylo by to horší, protože by mu vrtalo hlavou, jestli ho Fazolek dal na seznam z přátelství a ne kvůli výsledkům.

Kromě toho, Nikolaj v armádě Draků být neměl. Fazolek ho měl rád a důvěřoval mu, ale Nikolaj mezi nejlepší nováčky nepatřil. Byl chytrý, byl pohotový, byl dobrý - ale nebyl nic zvláštního.

Pro nikoho kromě mne, pomyslel si Fazolek.

„Byl to dopis od *tvých* rodičů," řekl Fazolek. „Přestali ti psát, protože mají raději mne."

„Jasně, a Vatikán se stěhuje do Mekky."

„A mě udělají Polemarchem."

„Ne, jeito," odvětil Nikolaj. „Jsi moc velký, bichão." Nikolaj si vzal svůj panel. „Dnes večer ti s úkoly pomoct nemůžu, takže ani

nezkoušej škemrat, prosím.“ Lehl si na postel a zabral se do fantasy hry.

Také Fazolek si znovu lehl. Oživil displej a začal se znovu potýkat se jmény. Kdyby vyloučil všechny děti, které cvičily s Wigginem, kolik těch dobrých by zůstalo? Patnáct veteránů z přestupních seznamů. Dvaadvacet nováčků včetně Fazolka.

Proč se tito nováčci neúčastnili Wigginových nácviků? Veteráni již problémy se svými veliteli měli, určitě je proti sobě nechtěli ještě víc štvát, takže bylo logické, že se tréninků neúčastnili. Ale co nováčci, že by nebyli ambiciózní? Nebo to byly knihomolské typy, které se snažily splnit si všechny úkoly do školy a ještě nepochopily, že bitevní místnost je všechno? Fazolek jim to nemohl mít za zlé - i jemu nějaký čas trvalo, než to pochopil. Věřili snad svým schopnostem tolik, že si mysleli, že přípravu navíc nepotřebují? Nebo byli tak namyšlení, že nechtěli, aby si někdo myslel, že jejich úspěch je dílem Endera Wiggina? Nebo tak ostýchaví, že…

Ne. Jejich motivy uhodnout nemohl. Byli všichni už tak dost složití. Byli chytří, dobře hodnocení - dobře podle Fazolkových měřítek, která se ne vždy kryla s měřítky učitelů. Nic víc vědět nepotřeboval. Pokud Wigginovi dá armádu, v níž nebude ani jedno z dětí, s nimiž pracoval na trénincích, pak budou všichni v armádě začínat v jeho očích jako sobě rovní. Což znamenalo, že Fazolek bude mít stejnou šanci jako všichni ostatní, aby si získal Wigginovu pozornost a případně se stal velitelem čety. Pokud nedokážou, že si to místo zaslouží víc než Fazolek, dobře jim tak.

To však znamenalo, že měl na seznamu třicet sedm jmen. Zbývalo doplnit tři prázdná místa.

K několika jménům se několikrát vrátil. Nakonec se rozhodl pro Divokého Toma, veterána, jenž byl držitelem nezáviděníhodného rekordu nejčastěji vyměňovaného vojáka v historii hry, kterého nevyloučili a neposlali domů. Zatím. Divoký Tom byl totiž vážně dobrý. Bystrý. Ale nesnesl, když měl nad sebou někoho, kdo byl hloupý a nespravedlivý. A když se naštval, stálo to za to. Křičel, házel věcmi, jednou strhal povlečení ze všech postelí v ložnici, jindy napsal zprávu o tom, jaký idiot je jeho velitel a rozeslal ji všem ostatním studentům ve škole. K několika se skutečně dostala, než ji učitelé zadrželi, a ti říkali, že to byla nejpeprnější věc, jakou kdy četli. Divoký Tom.

Dovedl působit rušivě. Ale třeba jen čekal na toho správného velitele.

Byl na seznamu.

A ještě jedna dívka, Wu, která měla výborné studijní výsledky a byla nepřekonatelná ve videohrách, ale odmítala dělat velitele čety. Jakmile ji o to někdo požádal, požádala o výměnu a odmítala bojovat, dokud jí nevyhověli. Zvláštní. Fazolek neměl ponětí, proč to dělá - i učitelé z toho byli zmatení. V jejích testech nebylo nic, co by to vysvětlovalo. No a co, pomyslel si Fazolek. Je tam.

Poslední volné místo.

Napsal Nikolajovo jméno.

Pomáhám mu tím? Není špatný, je jenom o něco pomalejší než tyto děti, o něco jemnější. Bude to pro něho těžké. A když ho z toho vynechám, nebude mu to vadit. Bude se snažit ze všech sil u každé armády, k níž ho nakonec pošlou.

A přesto… armáda Draků se stane legendou. A nejenom tady, v Bitevní škole. Tyto děti se později dostanou na nejvyšší místa v MF. Nebo někde jinde. A budou vyprávět o tom, jak byly v armádě Draků pod velením slavného Endera Wiggina. A když do toho vtáhnu Nikolaje, pak přestože nebude nejlepší voják, přestože bude ve skutečnosti nejpomalejší, bude u toho, bude jednou také moci vyprávět. A on není špatný. Neudělá si ostudu. Nebude pro armádu přítěží. Zvládne to. Tak proč ne?

A já chci, aby byl se mnou. Je jediný, s kým jsem kdy mluvil. O osobních věcech. Jediný, kdo zná jméno Poke. Chci ho. A v seznamu je jedno volné místo.

Fazolek celý seznam prošel ještě jednou. Potom jej přetřídil podle abecedy a odeslal Dimakovi.

Další den ráno dostali Fazolek, Nikolaj a další tři děti z jejich skupiny nováčků povolávací rozkaz k armádě Draků. O několik měsíců dřív, než měli být povýšeni na vojáky. Děti, které nebyly vybrány, střídavě záviděly, vztekaly se a cítily se ublíženě. Obzvlášť, když si uvědomily, že mezi vybranými je Fazolek. „Dělají se vůbec hrací oděvy v takové velikosti?“

Byla to otázka na místě. A odpověď byla ne, nedělaly se. Barvami armády Draků byly šedá, oranžová a šedá. Jelikož vojáci byli zpravidla o hodně starší než Fazolek, když přicházeli do armády,

museli pro Fazolka hrací oděv zkrátit a příliš se jim to nepovedlo. Oděvy se ve vesmíru nevyráběly a nikdo neměl potřebné nástroje, aby mohl úpravu provést v prvotřídní kvalitě.

Když mu jej konečně uzpůsobili, Fazolek se v hracím oděvu odebral do ložnice armády Draků. Protože mu vystrojování trvalo tak dlouho, přišel jako poslední. Wiggin dorazil ke dveřím, právě když Fazolek vcházel. „Běž," vybídl ho Wiggin.

Bylo to vůbec poprvé, kdy na něho Wiggin promluvil - a pokud bylo Fazolkovi známo, poprvé, kdy si ho Wiggin všiml. Fazolek svou fascinaci Wigginem skryl tak dokonale, že se fakticky stal neviditelným.

Wiggin vstoupil do místnosti za ním. Fazolek vykročil uličkou mezi palandami do zadní části ložnice, kde vždycky museli spát mladší vojáci. Díval se po ostatních dětech, které si ho prohlížely se směsicí zděšení a pobavenosti, když je míjel. To byli v tak slabé armádě, že do ní patřil i *tenhle* mrňous?

Wiggin za jeho zády začínal svůj první proslov. Mluvil sebevědomě, dost hlasitě, ale nekřičel, jeho hlas nezněl nervózně. „Jsem Ender Wiggin. Jsem váš velitel. Lůžka se budou přidělovat podle délky výcviku."

Někteří nováčci začali reptat.

„Veteráni dozadu, noví vojáci dopředu."

Reptání utichlo. Bylo to opačné uspořádání, než bylo zvykem. Wiggin již začínal reorganizovat. Znamenalo to, že když vstoupí do ložnice, nejblíž bude mít nové děti. Místo aby se ztratily v běžné vřavě, budou mít vždy jeho pozornost.

Fazolek se otočil a zamířil zpátky do přední části ložnice. Byl stále nejmladším dítětem v Bitevní škole, ale pět vojáků bylo ze skupin nováčků, které dorazily později, takže místa nejblíž u dveří dostali oni. Fazolek obsadil horní palandu naproti Nikolajovi, který byl ze stejné skupiny nováčků, takže měl za sebou stejně dlouhý výcvik.

Přestože mu hrací oděv ztěžoval pohyb, Fazolek vylezl na lůžko a přitiskl dlaň vedle skříňky. Nic se nestalo.

„Vy, kteří jste v nějaké armádě poprvé, jednoduše otevřete skříňku rukou," řekl Wiggin. „Žádné zámky. Tady se soukromí nenosí."

Fazolek se pracně vysoukal z hracího oděvu a uložil jej do skříňky.

Wiggin prošel mezi palandami, přesvědčil se, že uspořádání, které nařídil, bylo dodrženo. Potom se klusem vrátil do přední části ložnice. „V pořádku. Oblékněte si hrací oděvy, jdeme cvičit.“

Fazolek po něm vztekle šlehl pohledem. Když si začal oděv svlékat, Wiggin se díval přímo na něho. Proč neřekl, aby si Fazolek ten strašný mundúr nechal na sobě?

„Podle rozvrhu máme cvičit ráno, hned po snídani,“ pokračoval Wiggin. „Oficiálně máte mezi snídaní a výcvikem hodinu volna. Uvidíme, jak jste dobří.“

Po pravdě řečeno, Fazolek si připadal jako idiot. Bylo přece jasné, že hned zamíří na výcvik. Měl se obejít bez varování, aby si hrací oděv nesvlékal. Mělo ho to *napadnout*.

Hodil části svého oděvu na podlahu a sklouzl po konstrukci postele. Mnoho ostatních dětí se spolu bavilo, házelo po sobě oblečením, hrálo si se zbraněmi. Fazolek se snažil natáhnout si zkrácený oděv, ale nedokázal si poradit s některými provizorně upravenými zapínáními. Musel si několik kousků sundat, aby zjistil, jak fungují. Nakonec to vzdal, všechno si svlékl a začal to skládat na podlaze.

Wiggin se nezúčastněně podíval na hodinky. Tři minuty byl zřejmě limit. „A teď všichni ven! Pohyb!“

„Ale já jsem ještě nahý,“ postěžoval si jeden chlapec - Anwar z Ekvádoru, dítě egyptských přistěhovalců. Fazolek si v duchu prolétl jeho záznamy.

„Příště se oblékej rychleji,“ poradil mu Wiggin.

Fazolek byl také nahý. Navíc Wiggin stál hned vedle a díval se, jak se Fazolek se svým oděvem potýká. Mohl mu pomoci. Mohl počkat. Do čeho jsem to vlezl?

„Tři minuty od prvního signálu po vyběhnutí ze dveří - takové je pravidlo pro tento týden,“ prohlásil Wiggin. „Příští týden budou pravidlem dvě minuty. Dělejte!“

Děti na chodbách, které právě měly volno nebo šly do vyučování, se zastavovaly, aby si prohlédly pochod neznámých uniforem armády Draků. A posmívali se těm, kteří byli ještě neobvyklejší.

Jedna věc byla jasná. Fazolek si bude muset oblékání do zkráceného oděvu nacvičit, pokud nechce běhat po chodbách nahý. A když mu Wiggin nedopřál žádné výjimky první den, kdy svůj neobvyklý hrací oděv tak tak dostal, Fazolek se rozhodl, že on o žádné zvláštní úlevy žádat nebude.

Sám jsem se rozhodl zařadit se do této armády, připomněl si Fazolek, když klusal chodbou a snažil se, aby se mu jednotlivé části oděvu nevysypaly z náruče.

Čtvrtá část

VOJÁK

KAPITOLA 13

ARMÁDA DRAKŮ

„Potřebuji přístup k Fazolkovým genetickým informacím," prohlásila sestra Carlotta.

„To není nic pro vás," odvětil Graff.

„A já jsem si myslela, že mi moje pověření otevře *každé* dveře."

„Vymysleli jsme zvláštní kategorii utajení, která se jmenuje 'Neposkytovat sestře Carlottě'. Nechceme, aby se genetické informace o Fazolkovi dostaly k někomu jinému. A vy jste se již chystala vydat je do cizích rukou, přiznejte se."

„Jen kvůli jednomu testu. Takže… budete mi ho muset udělat vy. Chci srovnání mezi Fazolkovou a Voleskovou DNA."

„Měl jsem pocit, že jste mi řekla, že zdrojem klonované DNA byl Volescu."

„Od chvíle, kdy jsem vám to řekla, o tom musím přemýšlet, plukovníku Graffe. A víte, co je zajímavé? Fazolek se Voleskovi vůbec nepodobá. A nedovedu si představit ani to, že by později mohl vypadat jako on."

„Třeba vypadá jinak také proto, že roste jiným způsobem."

„Možná ano. Ale je tu také možnost, že Volescu lže. Je to ješitný člověk."

„Že lže ve všem?"

„Že lže v čemkoli. Například v otázce otcovství. A jestli lže v tom -"

„Pak je možné, že Fazolkovy vyhlídky nejsou tak černé? Myslíte, že jsme si to nenechali ověřit vlastními genetickými odborníky? V tomto bodě Volescu každopádně nelhal. Antonův klíč se pravděpodobně chová přesně tak, jak to popsal."

„Prosím, udělejte ten test a sdělte mi výsledky."

„Protože nechcete, aby Fazolek byl Voleskův syn."

„Nechci, aby Fazolek byl Voleskovo dvojče. A myslím si, že to nechcete ani vy."

„To je pravda. I když vám musím říct, že sklon k ješitnosti v sobě má."

„Když je někdo tak nadaný jako Fazolek, přesné sebeocenění připadá jiným lidem jako ješitnost.“

„Jistě, ale to ještě neznamená, že by se v tom někdo musel vyžívat, ne?“

„Ale. Něčí ego utrpělo újmu?“

„Moje ne. Zatím. Ale jeden z učitelů se cítí trochu dotčeně.“

„Všimla jsem si, že už mi netvrdíte, že jsem jeho výsledky zfalšovala.“

„Ano, sestro Carlotto, měla jste od začátku pravdu. Zaslouží si tady být. Stejně jako… No, řekněme, že jste po všech těch letech hledání trefila na výhru.“

„V té hře jde o lidstvo.“

„Řekl jsem, že stálo za to vzít ho sem nahoru, ne že bude tím, kdo nás povede k vítězství. Tahle ruleta se ještě točí. A moje peníze leží na jiném čísle.“

Šplhat po žebřících s hracím oděvem v ruce nebylo zrovna praktické, a tak Wiggin nechal ty, kteří už byli oblečeni, běhat po chodbě a potit se, než se Fazolek a ostatní nahé či částečně oblečené děti oblékly. Nikolaj mu pomohl se zapínáním. Fazolka ponižovalo, že potřebuje pomoc, ale horší by bylo být oblečený jako poslední - otravný fracek, na kterého všichni čekají. S Nikolajovou pomocí nebyl hotový jako poslední.

„Díky.“

„Není zač.“

Vzápětí již šplhali po žebřících na palubu, kde byla bitevní místnost. Wiggin je vyvedl až k horním dveřím, které se otevíraly uprostřed stěny místnosti, k těm, jimiž se vcházelo při skutečné bitvě. Po stranách, na stropě a u podlahy byly držáky, aby se studenti mohli zhoupnout a vymrštit se do prostoru s nulovou gravitací. Říkalo se, že v bitevní místnosti je nižší gravitace proto, že bitevní místnost je blíž středu stanice, ale Fazolek již pochopil, že to je lež. V takovém případě by u dveří musela zůstat nějaká odstředivá síla a zřetelný Coriolisův jev. Ale v bitevních místnostech byl naprostý stav beztíže. Fazolek si z toho vyvodil, že MF má zařízení, které začíná působit hned u dveří a je schopno buď gravitaci odclonit, nebo, což bylo pravděpodobnější, vytvářet umělou gravitaci, jež byla přesně vyvážena, aby rušila Coriolisův jev a odstředivé síly v místnosti. Byla to úžasná technika - a mimo MF se o ní nemluvilo, přinejmenším v lite-

ratuře dostupné studentům Bitevní školy, a venku se o ní nevědělo vůbec.

Wiggin je na chodbě nechal nastoupit do čtyř zástupů a nařídil jim, aby vyskočili a pomocí stropních držáků se vymrštili do prostoru místnosti. „Shromážděte se u protější stěny, jako kdybyste mířili k nepřátelské bráně.“ Veteráni věděli, o co jde. Nováčkům, kteří se ještě žádné bitvy nezúčastnili a vlastně ani nikdy nevstupovali horními dveřmi, to neříkalo vůbec nic. „Až otevřu bránu, rozbíhejte se a skákejte vždy po čtyřech, v sekundových intervalech.“ Wiggin přešel na konec skupiny a pomocí háku, ovladače připevněného na vnitřní straně zápěstí a stočeného na levé ruce, aby nepřekážel, nechal dveře, které působily pevným dojmem, zmizet.

„Teď!“ První čtyři děti se rozběhly. „Teď!“ Druhá skupinka vyrazila dřív, než první stačila doběhnout k bráně. Nedalo se zaváhat, jinak by do vás zezadu někdo narazil. „Teď!“ Děti z první skupiny se více či méně neohrabaně chytily držáků, zhouply se a zamířily různými směry. „Teď!“ Další skupinky se poučily z nešikovnosti předchozích, nebo se o to alespoň pokusily. „Teď!“

Fazolek byl na konci zástupu, v poslední skupině. Wiggin mu položil ruku na rameno. „Můžeš použít boční držák, jestli chceš.“

Bezva, pomyslel si Fazolek. Teď se rozhodneš, že se ke mně budeš chovat jako k malému dítěti. Ne proto, že mi ten pitomý mundúr nepasoval, ale proto, že jsem malý.

„Přilepte se na něj sám,“ odsekl Fazolek.

„Teď!“

Fazolek udržel krok s ostatními, přestože to znamenalo kmitat nohama o polovinu rychleji, a když se přiblížil k bráně, skočil, prsty zavadil o stropní držák a neovladatelně prosvištěl do místnosti, rotuje podle tří os najednou tak, že mu z toho muselo být špatně.

Ale nic lepšího od sebe ani neočekával. Místo aby se snažil s rotací bojovat, uklidnil se a nacvičeným způsobem potlačil nevolnost. Uvolněně letěl, dokud se nepřiblížil ke stěně a nemusel se připravit na náraz. Nepřistál v blízkosti žádného dalšího držáku, a i kdyby tam nějaký byl, stejně byl špatně otočený, takže by se ho nemohl chytit. Proto se odrazil zpátky, ale tentokrát letěl o něco vyrovnaněji a přistál na stropě velice blízko zadní stěny. Trvalo mu kratší dobu než několika jiným, než se dostal k místu, kde se na podlaze pod středovou bránou v zadní stěně - nepřátelskou bránou - řadili ostatní.

Wiggin klidně plul vzduchem. Jelikož měl hák, mohl při cvičení manévrovat v prostoru tak, jak vojáci nemohli; ale v bitvě mu hák nebyl k ničemu, proto si velitelé museli dát pozor, aby nezačali být na manévrovacích vymoženostech háku závislí. Fazolek kvitoval s uznáním, že Wiggin podle všeho hák vůbec nepoužívá. Přilétl bokem, chytil se držadla na podlaze asi deset kroků od zadní stěny a pověsil se do vzduchu. Hlavou dolů. Upřel pohled na jednoho z nich a zeptal se: „Vojáku, proč jste vzhůru nohama?“

Někteří se ihned začali otáčet, aby byli vzhůru nohama jako Wiggin.

„Pozor!“ vyštěkl Wiggin. Veškerý pohyb ustal. „Ptal jsem se, proč jste vzhůru nohama!“

Fazolka překvapilo, že voják neodpověděl. Že by zapomněl, co udělal učitel v raketoplánu cestou sem? Záměrná dezorientace? Nebo to byla jen Dimakova specialita?

„Ptal jsem se, proč máte všichni nohy ve vzduchu a hlavu otočenou k zemi!“

Wiggin se nepodíval přímo na Fazolka a Fazolek na tuto otázku odpovídat nechtěl. Nebylo jisté, jakou správnou odpověď chce Wiggin slyšet, tak proč otevírat pusu a nechávat se setřít?

Nakonec promluvil chlapec, kterému se říkalo Šém - zkráceně od Seamus. „Veliteli, tímhle směrem jsme vystoupili ze dveří.“ Dobře to udělal, pomyslel si Fazolek. Lepší než nějaká chabá argumentace v tom smyslu, že ve stavu beztíže není žádné nahoře ani dole.

„A co na tom záleží? Co na tom, jaká gravitace byla venku na chodbě? Budeme snad bojovat na chodbě? Je nějaká gravitace tady?“

Ne pane, zamručeli všichni.

„Ještě než projdete dveřmi, ihned zapomeňte, že existuje nějaká gravitace. Stará gravitace zmizela, je pryč. Rozumíte? Ať u dveří vnímáte gravitaci jakkoli, když se ke dveřím dostanete, pamatujte si - nepřátelská brána je *dole*. Nohy vám směřují k nepřátelské bráně. Nahoře je vaše vlastní brána. Sever je tamhle,“ ukázal směrem ke stropu, „jih tamhle, východ je tamhle a západ je - kde?“

Ukázali mu.

„Přesně tohle jsem čekal. Jediné, co ovládáte, je vylučovací proces, a umíte ho jedině proto, že se dá dělat na záchodě.“

Fazolek to pobaveně sledoval. Takže Wiggin se hlásil k základnímu výcviku v duchu ‚jste všichni tak pitomí, že potřebujete, abych

vám utíral zadky“. Možná to ani jinak nešlo. Jeden z výcvikových rituálů. Nuda, dokud to nepomine, ale… to si musel rozhodnout velitel.

Wiggin zalétl pohledem k Fazolkovi, ale jeho oči pokračovaly dál.

„Co to tu bylo za cirkus? To je podle vás srovnání do formace? Tomu říkáte let? A teď všichni - odrazit se a hezky se seřadit na stropě! A hned! Jedeme!“

Fazolek poznal, v čem spočívá past, a ještě než Wiggin domluvil, vystartoval ke stěně, jíž předtím vstoupili. Většina ostatních zkoušku také pochopila, ale poměrně hodně se jich odrazilo špatně - nikoli směrem, který prohlásil za směr *vzhůru*, ale tím, který označil za *severní*. Tentokrát se Fazolkovi podařilo přistát v blízkosti držáku a překvapivě snadno se jej zachytit. Už to dělal, když jejich skupina nováčků cvičila v bitevní místnosti, ale byl tak malý, že se mu na rozdíl od ostatních mohlo poměrně snadno přihodit, že přistál na místě, kde nebyl žádný držák v dosahu. Krátké ruce byly v bitevní místnosti každopádně nevýhodné. Při skocích na krátkou vzdálenost bylo možné si nějaký držák vybrat a s určitou přesností se k němu dostat. Při skoku přes celou místnost byla naděje malá. Proto bylo příjemné, že alespoň tentokrát nevypadal jako nemehlo. První odstartoval a první dorazil k cíli.

Fazolek se otočil a pozoroval, jak se ti, kteří to pokazili, dlouhým, ostudným druhým skokem přidávají ke zbytku armády. Prakticky ho nepřekvapilo, kteří to jsou. Stačí trocha nepozornosti a můžeme ze sebe udělat šašky všichni, pomyslel si.

Wiggin se na něho znovu díval, a tentokrát to nebyl jen letmý pohled.

„Ty!“ ukázal na něho Wiggin. „Kde je dole?“

To jsme snad už vyřešili, ne? „Tam, kde jsou nepřátelské dveře.“

„Jméno?“

Ale no tak, že by Wiggin opravdu nevěděl, kdo je ten capart s nejlepšími výsledky z celé podělané školy? Jestli to má být hra na zlého seržanta a bezmocného vojína, asi bych se měl držet role. „Tento voják se jmenuje Fazolek, pane.“

„Říkají ti tak kvůli postavě, nebo kvůli tomu, co máš v hlavě?“

Někteří z ostatních vojáků se zasmáli. Ale nebylo jich mnoho. Oni znali Fazolkovu pověst. Jim už nepřipadalo legrační, že je tak

malý - bylo zkrátka zahanbující, že tak malé dítě mohlo mít stoprocentní úspěšnost v testech, ve kterých oni nedokázali pochopit ani otázky.

„No dobrá, Fazolku, vedeš si dobře.“ Wiggin se obrátil k celé skupině a začal vysvětlovat, že člověk, který proletí dveřmi nohama napřed, představuje pro střílejícího nepřítele mnohem menší cíl. Je pro něho těžší, aby ho zasáhl a zmrazil. „Co se stane, když vás někdo zmrazí?“

„Nemůžeme se hýbat,“ řekl někdo.

„Ano, to znamená být zmrazený,“ uznal Wiggin. „Ale co se s vámi stane?“

Podle Fazolka Wiggin svou otázku neformuloval příliš jasně. Nemělo smysl agónii prodlužovat, než na to přijdou jiní, proto Fazolek promluvil: „Budeme pokračovat směrem, kterým jsme vystartovali. Stejnou rychlostí, jako když nás zasáhli.“

„Máš pravdu,“ řekl Wiggin. „Vás pět tam na konci, dělejte!“ Ukázal na pět vojáků, kteří se na sebe tak dlouho dívali a ujišťovali se, kterých pět myslí, že měl Wiggin čas přejet po nich pistolí a na místě je zmrazit. Při výcviku trvalo pět minut, než zmrazení přestalo působit, pokud velitel jeho účinnost pomocí háku nezrušil dřív.

„Dalších pět, dělejte.“

Pohnulo se sedm dětí najednou - na počítání nebyl čas. Wiggin je Pistolí zmrazil stejně jako předešlé, ale protože se již stačili odrazit, pohybovali se značnou rychlostí ke stěnám, k nimž zamířili.

První pětice se vznášela ve vzduchu v blízkosti místa, kde je Wiggin zmrazil.

„Podívejte se na tyto takzvané vojáky. Jejich velitel jim nařídil aby se přesunuli, a teď se na ně podívejte. Nejenže jsou zmrazení, ale jsou zmrazení zrovna v místě, kde mohou překážet. Zato ti druzí, kteří poslechli rozkaz a hnuli sebou, jsou zmraženi dole, zatarasili nepříteli cestu a brání mu v rozhledu. Podle mě asi tak pět vás pochopilo, oč jde.“

Chápeme to všichni, Wiggine. Sem do Bitevní školy přece nevzali žádné blbečky. A já jsem ti vybral nejlepší armádu, jaká byla k dispozici.

„A jeden z nich je určitě Fazolek. Mám pravdu, Fazolku?“

Fazolkovi se nechtělo věřit, že si Wiggin vybral *zase* jeho.

Jenom proto, že jsem malý, mě využívá k tomu, aby ztrapnil ostatní. Ten mrňous odpověď zná, tak proč ji neznáte vy velcí?

Pravdou je, že Wiggin to ještě neví. Myslí si, že mu dali armádu složenou z neschopných bažantů a přeřazených vojáků. Zatím neměl možnost přijít na to, že ve skutečnosti má vybranou skupinu. Proto mě bere jako toho nejabsurdnějšího z žalostné sebranky. Zjistil, že nejsem hlupák, ale o ostatních si to ještě myslí.

Wiggin se na něho stále díval. Ovšem, na něco se ptal.

„Ano, pane," odpověděl Fazolek.

„V čem je tedy hlavní smysl?"

Vychrlit na něho přesně to, co právě řekl nám. „Když dostanete rozkaz, abyste sebou hodili, tak to udělejte rychle, abyste poletovali místností, když vás zmrazí, a nepřekáželi v akcích vlastní armádě."

„Výtečně. Aspoň jeden voják, kterému to pálí."

Fazolkovi z toho bylo nanic. To že byl velitel, který měl z Draků udělat legendární armádu? Wiggin měl být alfou a omegou Bitevní školy, a přitom ze mě dělá terč pro ostatní. Vůbec si nenašel naše výsledky, nepohovořil si o svých vojácích s učiteli. Kdyby to udělal, musel by vědět, že jsem nejchytřejší dítě v celé škole. Všichni ostatní to vědí. Proto se po sobě tak trapně dívají. Wiggin odhaluje vlastní nevědomost.

Fazolek si všiml, že Wiggin zřejmě odmítavou reakci svých vojáků zaregistroval. Byl to jen mžik, ale třeba mu konečně došlo, že dělat si takhle legraci z nejmenšího se obrací proti němu. Konečně totiž přistoupil k výcviku. Naučil je, jak ve vzduchu klečet - dokonce si zmrazit vlastní nohy, aby držely na místě - a za letu dolů k nepříteli střílet z pistole mezi koleny, takže nohy vytvořily štít, který zastavoval střelbu protivníka a umožňoval jim ve volném prostoru střílet déle. Byla to dobrá taktika a Fazolek konečně začínal chápat, že Wiggin nakonec možná nebude tak hrozný velitel. Konečně cítil, že vojáci začínají svého nového velitele uznávat.

Když to pochopili, Wiggin uvolnil sebe i všechny ostatní vojáky, které při ukázce zmrazil. „Tak co," řekl, „kde je nepřátelská brána?"

„Dole!" odpověděli všichni.

„A jak vypadá vaše útočné postavení?"

To je dobré, pomyslel si Fazolek, jako bychom to mohli všichni vysvětlit najednou. Jediná možnost, jak odpovědět, byla předvést to - a tak se Fazolek odrazil k protější stěně a cestou střílel z pistole mezi

koleny. Neprovedl to dokonale - za letu se maličko otáčel - ale na to, že se o ten manévr pokusil poprvé, si nevedl špatně.

Nad sebou uslyšel Wiggina, jak křičí na ostatní: „Je Fazolek jediný, kdoví, jak to udělat?“

Ve chvíli, kdy se Fazolek zachytil na protější stěně, celý zbytek armády se řítil za ním a řval, jako by útočili. Pouze Wiggin zůstal u stropu. Fazolek si pobaveně všiml, že Wiggin stojí orientovaný stejně, jako když byl na chodbě - s hlavou na „sever“, tam, kde předtím bylo „nahoře“. Teoreticky to možná měl v malíčku, ale člověk se uvažování založeného na bývalé gravitaci zbavuje těžko. Fazolek se schválně otočil bokem, hlavou k západu. A vojáci v jeho blízkosti udělali totéž, zorientovali se podle něho. Jestli si toho Wiggin všiml, nedal to znát.

„A teď se všichni vraťte sem a zaútočte na *mě*!“

Vzápětí se jeho hrací oděv rozzářil paprsky čtyřiceti zbraní, jak se k němu celá armáda vrhla a celou cestu střílela. „Au!“ řekl Wiggin, když k němu dorazili. „Dostali jste mě.“

Většina se rozesmála.

„K čemu jsou vám v boji dobré nohy?“ zeptal se Wiggin.

K ničemu, tvrdilo několik chlapců.

„Fazolek si to nemyslí,“ prohlásil Ender.

Tak on mi nedá pokoj ani teď. Jenže co chce slyšet? Někdo jiný polohlasně řekl „štíty“, ale Wiggin na to nezareagoval, takže musel mít na mysli něco jiného. „Člověk se nohama může nejlíp odrážet od stěny,“ zkusil hádat Fazolek.

„Správně,“ odvětil Wiggin.

„Jenže odraz od stěny je pohyb, ne boj,“ namítl Divoký Tom. Několik dalších ho polohlasně podpořilo.

A už je to tady, blesklo Fazolkovi hlavou. Divoký Tom začne nesmyslnou hádku s velitelem, který se na něho naštve a…

Ale Wiggin si námitkou Divokého Toma nenechal pokazit náladu.

Klidně mu oplatil stejnou mincí. „Neexistuje boj bez pohybu. Podívejte, dokážete se s takhle zmrazenýma nohama odrazit od stěny?“

Fazolek netušil. A ostatní také ne.

„Fazolku?“ zeptal se Ender. Pochopitelně.

„Nikdy jsem to nezkusil,“ odpověděl Fazolek, „ale možná kdyby se člověk obrátil čelem ke zdi a prohnul se v pase -“

„Správně, ale špatně. Sledujte mě. Stojím zády ke stěně, nohy mám zmrazené. Protože klečím, chodidla jsou obrácená ke zdi. Když se chcete odrazit, obyčejně musíte zatlačit směrem dolů, takže tělo natahujete za sebou jako *fazoli*, jasné?“

Skupina se rozesmála. Poprvé. Fazolek si uvědomil, že možná od Wiggina nebylo hloupé celou skupinu naladit, aby se prckovi smála. Možná velice dobře věděl, že Fazolek je nejchytřejší, a izoloval ho takto proto, že mohl těžit z odporu, který k němu cítily ostatní děti. Úkolem dne bylo dosáhnout toho, aby všechny ostatní děti dospěly k názoru, že je v pořádku se Fazolkovi posmívat, pohrdat jím, přestože je chytrý.

Skvělý systém, Wiggine. Zlikvidovat účinnost svého nejlepšího vojáka, zařídit, aby ho nikdo neuznával.

Ale bylo důležitější osvojovat si to, co Wiggin učil, než si foukat bolístku kvůli tomu, jak to učil. Proto Fazolek dával dobrý pozor, když Wiggin předvedl odraz od stěny se zmrazenýma nohama. Všiml si, že si záměrně udělil rotaci. Ztížilo by mu to střelbu za letu, ale zároveň by pro vzdáleného nepřítele bylo velice obtížné soustředit na některou část jeho těla dostatek paprsku, aby ho zneškodnil.

Jsem možná naštvaný, ale to ještě neznamená, že se nemůžu nic naučit.

Výcvik byl dlouhý a úmorný, nové dovednosti museli procvičovat znovu a znovu. Fazolek si všiml, že Wiggin nechce, aby se každý nový prvek učili odděleně. Museli je provádět všechny najednou, spojovat je do plynulých, souvislých pohybů. Jako při tanci, pomyslel si Fazolek. Žádné naučit se střílet, potom skákat a nakonec řízené rotovat - ale naučit se skákat, střílet a při tom ještě rotovat.

Když výcvik skončil, ze všech crčel pot, byli vyčerpaní a hořeli vzrušením, že se naučili věci, o kterých neslyšeli, že by je jiní vojáci někdy dělali. Wiggin je nechal nastoupit u dolních dveří a oznámil, že další nácvik bude ve volném čase. „A neříkejte mi, že ve volném čase má být volno. Já to vím, můžete si klidně dělat, co chcete. Zvu vás, abyste přišli na trénink, který je navíc *dobrovolný*.“

Rozesmáli se. V této skupině byly výhradně děti, které se předtím rozhodly *neúčastnit* se večerních tréninků v bitevní místnosti s Wigginem a on jim tímto dával jasně najevo své očekávání, že nyní své priority změní. Ale jim to nevadilo. Po dnešním ránu pochopily, že když vede trénink Wiggin, má každá sekunda smysl. Nemohli si do-

volit nějaký trénink vynechat, neboť by citelně zaostaly. Jejich volný čas bude patřit Wigginovi. Ani Divoký Tom proti tomu nic nenamítal.

Fazolek však věděl, že svůj vztah s Wigginem musí ihned změnit, jinak si bude moci o naději na velitelské postavení nechat nanejvýš tak zdát. To, co mu při dnešním nácviku udělal Wiggin, když přiživil zášť, s níž se ostatní děti na malého nýmanda dívaly, ještě víc snižovalo Fazolkovy šance na velitelské místo v rámci armády - kdyby jím ostatní děti pohrdaly, kdo by za ním šel?

Proto si Fazolek na Wiggina počkal na chodbě, když ostatní už odešli.

„Nazdar, Fazolku."

„Nazdar, Endere," odpověděl Fazolek. Všiml si Wiggin sarkasmu, s nímž vyslovil jeho jméno? Proto se na okamžik odmlčel, než znovu promluvil?

„*Pane*," upřesnil tiše Wiggin.

Tak tyhle kváky si odpusť, já jsem ty videa viděl, všichni se jim *chechtáme*. „Vím, co chcete udělat, *Endere*, pane, a varuju vás."

„Mě? A před čím?"

„Může ze mě být váš nejlepší voják, ale nezahrávejte si se mnou."

„Nebo se stane co?"

„Nebo budu ten nejhorší. Jedno nebo druhé." Fazolek samozřejmě neočekával, že Wiggin pochopí, co tím myslí. Že může být užitečný pouze tehdy, když bude mít Wigginovu důvěru a uznání, jinak bude jen malé dítě, které se nehodí k ničemu. Wiggin si to pravděpodobně vyloží tak, že Fazolek chce dělat problémy, když ho Wiggin nevyužije. A možná to také maličko v úmyslu měl.

„A co ode mne chceš?" zeptal se Wiggin. „Lásku a polibky?"

Řekni to na rovinu, vylož mu to tak jasně, aby se nemohl tvářit, že nerozumí. „Chci svoji četu."

Wiggin došel až těsně k němu a ze své výšky se na něho podíval. Fazolek však bral jako dobré znamení, že se Wiggin nezačal hned smát. „Proč bys měl dostat četu?"

„Protože bych věděl, co s ní mám dělat."

„Vědět, co má člověk dělat s četou, je snadné. Přinutit je, aby to provedli, je těžké. Proč by měli vojáci poslouchat takového malého šprčka, jako jsi ty?"

Wiggin přešel přímo k jádru problému. Ale Fazolkovi se nelíbila škodolibost, s jakou to řekl. „Slyšel jsem, že *vám* tak taky říkali. Slyšel jsem, že Bonzo Madrid vám tak říká pořád."

Wiggin mu na to neskočil. „Na něco jsem se tě ptal, vojáku."

„Získám si jejich respekt, když mě necháte."

K jeho překvapení se Wiggin usmál. „Já ti přece pomáhám."

„To zrovna."

„Nikdo by si tě nevšiml, nanejvýš by politovali malého kluka. Ale vím určitě, že dneska si tě *všichni* všimli."

Měl by sis dát trochu práce a podívat se, Wiggine. Jediný, kdo nevěděl, s kým má tu čest, jsi byl ty.

„Budou číhat na každý tvůj pohyb," pokračoval Wiggin. „Aby sis získal jejich respekt, úplně postačí, když budeš dokonalý."

„Takže ani nedostanu příležitost něco se naučit, než mě budou posuzovat." Tak se talent nerozvíjí.

„Chudinka. Všichni mu podrážejí nohy."

Wigginova úmyslná tupost Fazolka přiváděla k zuřivosti. Ty přece nejsi tak pitomý, Wiggine!

Wiggin si Fazolkova vzteku všiml, zvedl ruku před sebe a jemně Fazolka zatlačil zády ke zdi. „Řeknu ti, jak bys mohl získat četu. Dokaž mi, že víš, co má voják dělat, že umíš využít jiné vojáky. A potom musíš dokázat, že někdo chce, abys ho vedl do bitvy. Teprve potom ti dám četu. Ale do té doby z toho nic nebude."

Fazolek si ruky, která ho tiskla ke zdi, nevšímal. Na to, aby ho fyzicky zastrašil, by musel udělat mnohem víc. „To beru, je to fér. Jestli opravdu budete takto postupovat, do měsíce jsem velitelem čety."

Teď se rozhněval pro změnu Wiggin. Popadl ho za přední stranu hracího oděvu a zvedl ho, přiraženého ke zdi, takže se teď dívali z očí do očí. „Fazolku, když něco řeknu, tak to taky platí."

Fazolek se na něho jenom široce usmíval. Ve zdejší nízké gravitaci nebylo žádným důkazem síly zvednout malé dítě do vzduchu. A Wiggin nebyl tyran. V jeho jednání nebyla žádná hrozba.

Wiggin ho pustil. Fazolek sklouzl po stěně dolů, lehce přistál na chodidlech, maličko se odrazil a znovu došlápl. Wiggin došel k tyči a sjel po ní dolů. Fazolek tento souboj vyhrál, protože se Wigginovi dostal pod kůži. Wiggin navíc věděl, že situaci nezvládl zrovna nej-

lépe. Nezapomene to. Byl to vlastně Wiggin, kdo ztratil trochu respektu. Věděl to a pokusí se jej vybojovat zpátky.

Já na rozdíl od tebe, Wiggine, druhému nejdřív dám šanci naučit se, co dělá, teprve pak vymáhám dokonalost. Dneska jsi se mnou nezacházel hezky, ale já ti zítra a pozítří dám šanci zachovat se líp.

Ale když Fazolek došel k tyči a chtěl se jí chytit, všiml si, že se mu třesou ruce a v sevření nemá sílu. Musel chvíli počkat, opřený o tyč, dokud se dostatečně neuklidnil.

Ne, v tom souboji tváří v tvář s Wigginem nebyl vítězem. Možná to od něho dokonce byla hloupost, že to udělal. Ano, Wiggin mu svými jízlivými poznámkami, svým posměchem ublížil. Fazolek Wiggina studoval jako předmět své soukromé teologie a dnes zjistil, že Wiggin o jeho existenci po celou tu dobu neměl nejmenší tušení. Všichni Fazolka s Wigginem srovnávali - ale Wiggin o tom zřejmě neslyšel nebo nechtěl slyšet. Choval se k Fazolkovi, jako by to byl nikdo. A pro Fazolka po roce tvrdé práce, kterou se snažil vydobýt si respekt, nebylo snadné smířit se s tím, že zase nic neznamená. Oživovalo to pocity, o nichž si myslel, že je nechal v Rotterdamu. Strach z hrozící smrti, který podlamuje nohy. Přestože věděl, že tady by na něho nikdo nevztáhl ruku, ještě nezapomněl, jak byl na prahu smrti, když poprvé přišel za Poke a svěřil jí do rukou svůj život.

Že bych to udělal znovu? Tím, že jsem se na ten seznam napsal, jsem svou budoucnost svěřil do rukou tohoto hocha. Spoléhal jsem se, že ve mně uvidí to, co vidím já. Ale to se samozřejmě nemohlo stát. Musím mu dát čas.

Pokud *byl* čas. Učitelé teď totiž postupovali rychle a klidně se mohlo stát, že Fazolek *nedostane* rok, aby Wigginovi předvedl, co v něm je.

KAPITOLA 14

BRATŘI

„Máte pro mne ty výsledky?“

„A jsou zajímavé. Volescu skutečně lhal. Částečně.“

„Doufám, že budete konkrétnější.“

„Fazolkova genová modifikace nevychází z Voleskova klonu. Volescu s jistotou není Fazolkův otec. Ale je téměř určitě Volescův nevlastní synovec nebo bratranec z druhého kolena. Doufám, že Volescu má nevlastního bratra nebo bratrance, protože jedině takový člověk může být otcem oplodněného vajíčka, které Volescu upravil.“

„Předpokládám, že máte seznam Voleskových příbuzných.“

„U soudu jsme žádnou rodinu nepotřebovali. A Voleskova matka nebyla vdaná. Používá její jméno.“

„Takže Voleskův otec někde měl ještě nějakého syna, jenže vy nevíte, jak se jmenoval. Myslela jsem, že víte všechno.“

„Víme všechno, pokud jsme usoudili, že stojí za to se tím zabývat. To je zásadní rozdíl. Voleskova otce jsme prostě nehledali. Ničím významným se neprovinil. Nemůžeme prověřovat každého.“

„Další věc. Když víte všechno, o čem víte, že stojí za to se tím zabývat, snad byste mi mohli sdělit, proč byl jistý zmrzačený chlapec vzat ze školy, kam jsem ho umístila.“

„Ach. Tak ten. Když jste ho tak najednou přestala vychvalovat, vzbudilo to v nás podezření. Proto jsme si ho prověřili. Vyzkoušeli jsme ho. Fazolek to sice není, ale určitě sem patří.“

„A to vás nikdy nenapadlo, že jsem měla dobrý důvod, proč jsem nechtěla, aby se do Bitevní školy dostal?“

„Předpokládali jsme, že jste se obávala, že bychom mohli dát Achillovi přednost před Fazolkem, který byl přece jen až příliš mladý, a proto jste nám nabídla pouze svého oblíbence.“

„Tak vy jste předpokládali. Já jsem s vámi jednala, jako byste byli inteligentní, a vy jste se mnou jednali, jako bych byla idiot. Teď vidím, že to mělo být přesně naopak.“

„Nevěděl jsem, že se křesťané dovedou tak rozčílit.“

„Achilles už je v Bitevní škole?“

„Zatím se zotavuje po čtvrté operaci. Museli jsme nohu spravit na Zemi.“

„Dovolte mi, abych vám dala radu. Neposílejte ho do Bitevní školy, dokud je tam ještě Fazolek.“

„Fazolkovi je teprve šest. Je příliš mladý na to, aby do Bitevní školy nastoupil, natož aby ji absolvoval.“

„Jestli vezmete Achilla, pošlete Fazolka pryč. Tečka.“

„Proč?“

„Jestliže nemáte dost rozumu, abyste mi věřili, když se všechny moje ostatní úsudky ukázaly jako správné, proč bych vám měla dávat munici, kterou můžete použít proti mně? Řekněme to tak, že když je dáte do školy oba, jednoho z nich tím pravděpodobně odsoudíte k smrti.“

„Kterého?“

„To záleží spíš na tom, který jako první zahlédne toho druhého.“

„Achilles tvrdí, že za všechno vděčí Fazolkovi. Miluje ho.“

„Pak tedy rozhodně věřte jemu a ne mně. Ale neposílejte mi tělo toho, kdo prohraje, abych se o ně postarala. Vlastní chyby si pohřběte sami.“

„To zní docela necitelně.“

„Nehodlám plakat nad hrobem žádného z nich. Snažila jsem se zachránit život oběma. Vy jste se zřejmě rozhodli, že je necháte, ať dokážou, kdo je vhodnější, v tom nejlepším darwinistickém duchu.“

„Uklidněte se, sestro Carlotto. Zvážíme, co jste nám řekla. Neuděláme nic hloupého.“

„Již se stalo. Už od vás nic dobrého neočekávám.“

Jak se ze dnů staly týdny, tvar Wigginovy armády se pomalu začal rýsovat. Fazolka to naplňovalo nadějí a zároveň zoufalstvím. Nadějí proto, že Wiggin budoval armádu, která byla téměř neomezeně přizpůsobivá. Zoufalstvím proto, že to dělal, aniž by při tom jakkoli spoléhal na Fazolka.

Velitele čet si Wiggin vybral už po několika nácvicích - všichni byli veteráni z přestupních seznamů. Fakticky byl každý veterán buď velitelem čety nebo jeho zástupcem. A nejenom to, místo obvyklého členění - čtyři čety po deseti vojácích - vytvořil pět čet po osmi a často je nechal cvičit rozdělené na čtyřčlenné půlčety, z nichž jedné velel velitel čety a druhé jeho zástupce.

Ještě nikdo svou armádu takto nerozdrobil. A nebyla to jen iluze. Wiggin dbal o to, aby velitelé čet a zástupci měli dostatek volnosti.

Zadal jim úkol a nechal na veliteli, aby rozhodl, jak jej vyřešit. Nebo pro jednu operaci spojil tri čety pod jednoho z velitelů a sám velel početně menší zbývající jednotce. Bylo to mimořádné přenesení pravomocí.

Někteří vojáci se zpočátku vyjadřovali kriticky. Veteráni přecházeli sem a tam u vstupu do ložnice a bavili se o výcviku, který toho dne prováděli - ve čtyřčlenných skupinkách. „Každý ví, že ten, kdo svou armádu rozdělí, to prosere," prohlásil Fly Molo, který velel četě A.

Fazolkovi se nelíbilo, že voják, který má nejvyšší postavení hned po Wigginovi, shazuje strategii svého velitele. Jistě, i Fly se učil. Ale existuje něco jako porušení kázně.

„On přece armádu nerozdělil," ozval se proto. „Pouze ji zorganizoval. A neexistuje žádné strategické pravidlo, které by se nedalo porušit. Jde o to, mít armádu soustředěnou na rozhodující bod. Ne ji držet za každou cenu pohromadě."

Fly se na Fazolka zlostně podíval. „To, že nás vy prckové slyšíte, ještě neznamená, že rozumíte tomu, o čem se bavíme."

„Když mi nechceš věřit, tak si můžeš myslet, co chceš. Po tom, co řeknu, nebudeš hloupější, než už jsi."

Fly k němu došel, chytil ho za ruku a přitáhl ho k okraji lůžka.

Z protější palandy okamžitě seskočil Nikolaj, přistál Flyovi na zádech a narazil mu hlavu na čelo Fazolkovy palandy. O několik okamžiků později se ostatním velitelům čet podařilo Flye a Nikolaje od sebe odtrhnout - i tak to byl komický zápas, neboť Nikolaj nebyl o mnoho větší než Fazolek.

„Vykašli se na to, Flyi," řekl Hot Soup - jinak Chán Cu, velitel čety D. „Nikolaj si vzal do hlavy, že je Fazolkův velký bratr."

„Co si ten fracek myslí, že si může otevírat hubu na velitele čety?" rozčiloval se Fly.

„Mluvil jsi proti našemu veliteli," prohlásil Fazolek. „A kromě toho jsi neměl pravdu. Podle tebe by Lee a Jackson byli u Chancellorsville idioti."

„On s tím nepřestane!"

„Jsi vážně tak pitomý, že nevidíš pravdu jenom proto, že ten, kdo ti ji říká, je malý?" Veškeré Fazolkovo zklamání z toho, že nepatří k důstojníkům, se z něj dralo ven. Věděl to, ale měl pocit, že to nedo-

káže zadržet. Museli slyšet pravdu. A Wiggin potřeboval, aby se ho někdo zastal, když byl za zády ponižován.

Nikolaj stál na spodní palandě, aby byl Fazolkovi co nejblíž a stvrzoval jejich pouto. „No tak, Flyi," promluvil Nikolaj. „To je Fazolek, už jsi zapomněl?"

A k Fazolkovu úžasu to Flye umlčelo. Fazolek až do tohoto okamžiku netušil, jakou má jeho reputace moc. Byl sice jen obyčejným vojákem v armádě Draků, ale zároveň byl nejlepším studentem strategie a vojenské historie na škole, a všichni - nebo alespoň všichni kromě Wiggina - to zřejmě věděli.

„Měl jsem být uctivější," přiznal Fazolek.

„To jsi sakra měl."

„Jenže ty taky."

Fly se pokusil vytrhnout ze sevření chlapců, kteří ho drželi.

„Když jsi mluvil o Wigginovi," pokračoval Fazolek, „vyjadřoval ses neuctivě. 'Každý ví, že ten, kdo rozdělí armádu, to prosere.'" Podařilo se mu téměř přesně napodobit Flyovu intonaci. Několik dětí se rozesmálo. A zdráhavě se rozesmál i Fly.

„Tak fajn," kývl. „Ulítl jsem." Otočil se k Nikolajovi. „Ale pořád ještě jsem důstojník."

„Když stahuješ malé dítě z postele, tak ne," prohlásil Nikolaj. „Když něco takového děláš, jsi obyčejný surovec."

Fly zamrkal. Moudře nikdo jiný nic neřekl, dokud si Fly nerozvážil, jak zareagovat.

„Máš pravdu, Nikolaji. Když bráníš kamaráda před surovcem." Přelétl očima z Nikolaje k Fazolkovi a zase zpátky. „To mě podrž, vy dokonce vypadáte jako bráchové." Prošel kolem nich ke své palandě. Ostatní velitelé družstev šli za ním. Krize byla zažehnána.

Nikolaj se podíval na Fazolka. „Já jsem nikdy nebyl tak rozpláclý a šeredný jako ty."

„A než bych já měl vypadat jako ty, až vyrostu, to se raději hned zabiju," oplatil mu Fazolek.

„Musíš se takhle bavit s kluky, kteří jsou fakt *velcí*?"

„Nečekal jsem, že se na něho vrhneš jako jednočlenné hejno vos."

„Asi jsem měl chuť na někoho skočit," pokrčil rameny Nikolaj.

„Ty? Takový správný chlapec?"

„Poslední dobou si správný nepřipadám.“ Vylezl si na palandu k Fazolkovi, aby se mohli bavit tišeji. „Nestačím na to tady, Fazolku. Nepatřím do téhle armády.“

„Jak to myslíš?“

„Nebyl jsem připravený na povýšení. Jsem jenom průměr. Možná ani to ne. A přestože lidi z téhle armády nebyli hrdinové z čela tabulek, jsou dobří. Všichni se učí rychleji než já. Každý už tomu rozumí, jenom já tam pořád stojím a přemýšlím o tom.“

„Tak se víc snaž.“

„Já se snažím. Ty - ty to prostě hned pochopíš, všechno je ti to hned jasné. Není to tím, že bych byl hloupý. Pochopím to vždycky taky. Jenom… o něco později.“

„Promiň.“

„Proč bych ti měl něco promíjet? *Tvoje* chyba to není.“

Ale je, Nikolaji. „Snad mi nechceš říct, že bys v armádě Endera Wiggina raději nebyl?“

Nikolaj se maličko zasmál. „Je vážně dobrý, co?“

„Zvládneš to, Nikolaji. Jsi dobrý voják. Uvidíš. Až přijdeme do bitev, budeš stejně dobrý jako všichni ostatní.“

„Hm, možná. Vždycky mě můžou zmrazit a někam hodit. Velká těžkopádná střela.“

„Vždyť nejsi tak těžkopádný.“

„Ve srovnání s tebou je každý těžkopádný. Sledoval jsem tě - půlky jídla se zbavuješ.“

„Dávají mi moc.“

„Musím se učit.“

Nikolaj přeskočil na svou palandu.

Fazolek měl občas špatný pocit, že Nikolaje do této situace dostal. Ale až začnou vítězit, spousta dětí odjinud by byla šťastná, kdyby si to s ním mohla vyměnit. Bylo to vlastně zvláštní, že si Nikolaj uvědomil, že není stejně schopný jako ostatní. Koneckonců, rozdíly tak výrazné nebyly. Dětí, které se cítily jako Nikolaj, pravděpodobně bylo mnoho. Ale Fazolek ho příliš nepodpořil. Ve skutečnosti ho nejspíš utvrdil v tom, že jeho pocit méněcennosti je oprávněný.

Jsem opravdu citlivý kamarád, pomyslel si.

Po všech lžích, které si vymyslel poprvé, nemělo smysl vyslýchat Voleska znovu. Všechny ty řeči o kopiích a o něm coby originálu -

teď už nebyla žádná polehčující okolnost. Byl vrah, sluha Otce lží. Neudělal by nic, čím by sestře Carlottě pomohl. A potřeba zjistit, co by se dalo čekat od jediného dítěte, které uniklo Voleskovu malému holokaustu, byla příliš velká, než aby se dalo znovu spoléhat na slovo takového člověka.

Kromě toho, Volescu se s nevlastním bratrem nebo bratrancem z druhého kolena musel kontaktovat - jak jinak by získal oplodněná vajíčka s jeho DNA? Proto by nemělo být tak obtížné, aby sestra Carlotta dokázala buď sledovat Voleskovu stopu, nebo zopakovat jeho výzkum.

Brzy zjistila, že Volescu je nemanželským dítětem Rumunky žijící v maďarské Budapešti. Trocha práce - a uvážlivé využití pověřeni k přístupu k tajným materiálům - a měla jméno otce, důstojníka Ligy, původem Řeka, jenž byl nedávno povýšen do služby v Hegemonově štábu. To mohla být překážka, jenže sestra Carlotta nepotřebovala mluvit s dědečkem. Potřebovala pouze zjistit, kdo to je, aby se dozvěděla jména jeho tří manželských dětí. Dcera nepřicházela v úvahu, neboť společný rodič byl mužského pohlaví. A když si prošla informace o dvou synech, rozhodla se nejdřív navštívit toho ženatého.

Bydleli na ostrově Kréta, kde měl Julian softwarovou firmu, jejímž výhradním zákazníkem byla Mezinárodní obranná liga. Evidentně nešlo o náhodu, ale ve srovnání s některými neskrývanými praktikami úplatkářství a poskytování protislužeb, které k Lize patřily, byl nepotismus téměř ctihodná záležitost. Z dlouhodobého hlediska byla taková korupce v podstatě neškodná, neboť Mezinárodní flotila poměrně brzy převzala rozpočet do vlastních rukou a již nikdy k němu Ligu nepustila. Díky tomu měli Polemarch a Stratég k dispozici mnohem víc peněz než Hegemon, takže i když měl nejvyšší titul, pokud šlo o moc a nezávislost manévrování, byl nejslabší.

A to, že Julian Delphiki mohl za svou kariéru poděkovat politickým stykům svého otce, ještě nemuselo znamenat, že produkce jeho firmy není odpovídající a že on sám není čestný muž. Alespoň podle měřítek cti, která v obchodním světě platila.

Sestra Carlotta zjistila, že nepotřebuje bezpečnostní pověření, aby si mohla s Julianem a jeho ženou Elenou smluvit schůzku. Zavolala a řekla, že by se s nimi ráda setkala v jisté věci, která se týká MF, a oni jí přizpůsobili svůj kalendář. Dorazila do Knóssu a byla ihned odve-

zena do jejich domu na útesu nad Egejským mořem. Vypadali nervózně - Elena mačkala kapesník a působila téměř až horečně.

„Prosím," začala poté, co ji pohostili ovocem a sýrem, „prosím, řekněte mi, proč jste tak nervózní? Mé poslání nezahrnuje nic, co by vás mělo vylekat."

Oba se na sebe podívali. Elena byla viditelně rozrušená. „Takže našemu chlapci se nestalo nic?"

V první chvíli sestru Carlottu napadlo, jestli již o Fazolkovi nevědí - ale jak by mohli?

„Vašemu synovi?"

„Takže je v pořádku!" Elena se rozplakala úlevou a když k ní manžel přiklekl, objala ho a začala vzlykat.

„Víte, bylo pro nás velice těžké pustit ho do armády," řekl Julian. „Takže když nám zavolá jeptiška a řekne, že s námi potřebuje mluvit ve věci související s MF, napadlo nás - vyvodili jsme si z toho, že -"

„Promiňte, to mě mrzí. Nevěděla jsem, že máte syna v armádě, jinak bych vás určitě hned na začátku ubezpečila, že… teď se však obávám že záminka, pod kterou jsem k vám přišla, je falešná. Věc, o níž s vámi potřebuji mluvit, je osobní, natolik osobní, že možná nebudete chtít odpovědět. Přesto je to věc, která má pro MF jistý význam. Slibuji, že když odpovíte pravdivě, nevystavujete se žádnému osobnímu riziku."

Elena se ovládla. Julian se znovu posadil a oba se teď na sestru Carlottu dívali skoro až vesele. „Klidně se ptejte, na co chcete," prohlásil Julian. „Jsme šťastní, že - klidně se ptejte na cokoli."

„Odpovíme, jestli budeme moci," řekla Elena.

„Říkáte, že máte syna. Otevírá se tak možnost - je důvod, abych se zeptala, zda není možné, že jste v jistém okamžiku… byl váš syn počat za okolností, kdy by se mohlo stát, že byl vytvořen klon jeho oplodněného vajíčka?"

„Ale ovšem," řekla Elena. „To není žádné tajemství. Kvůli špatné funkci jednoho vejcovodu a mimoděložnímu těhotenství ve druhém jsem nemohla počít in utero. Chtěli jsme dítě, a tak mi odebrali několik vajíček, oplodnili je manželovým spermatem a ta, která jsme vybrali, pak nakloňovali. Nechali jsme nakloňovat čtyři, od každého po šesti kopiích. Dvě děvčata a dva chlapce. Zatím jsme využili pouze jedno. Byl to tak - tak zvláštní chlapec, že jsme nechtěli svou pozornost rozdělovat. Ale teď, když jde jeho výchova mimo nás, jsme za-

čali uvažovat o tom, že bychom přivedli na svět jednu holčičku. Je čas.“ Vzala Juliana za ruku a usmála se. Julian úsměv opětoval.

Takový kontrast s Voleskem. Ani se nechtělo věřit, že mohou mít nějaký společný genetický materiál.

„Říkali jste šest kopií od každého ze čtyř oplodněných vajíček,“ zopakovala sestra Carlotta.

„Šest včetně originálu,“ upřesnil Julian. „Abychom měli maximální šanci, že se podaří každé z těch čtyř implantovat a donosit.“

„Celkem dvacet čtyři oplodněných vajíček. A pouze jedno z nich bylo implantováno?“

„Ano, měli jsme velké štěstí, hned napoprvé se to podařilo.“

„Takže dvacet tři jich zůstalo.“

„Ano. Přesně tak.“

„Pane Delphiki, všech těch třiadvacet oplodněných vajíček je uloženo a čeká na implantaci?“

„Samozřejmě.“

Sestra Carlotta se na okamžik zamyslela. „Kdy jste je naposledy kontrolovali?“

„Zrovna minulý týden,“ řekl Julian. „Když jsme se začali bavit o tom, že bychom mohli mít další dítě. Doktor nás ubezpečil, že vajíčka jsou v pořádku a mohou být implantována, stačí dát vědět několik hodin předem.“

„Ale prověřil si to ten doktor skutečně?“

„Nevím,“ přiznal Julian.

Elena začínala být trochu napjatá. „Vy něco víte?“ zeptala se.

„Ne,“ zavrtěla hlavou sestra Carlotta. „Pátrám po zdroji genetického materiálu jistého dítěte. Jednoduše potřebuji získat jistotu, že tím zdrojem nebyla vaše oplodněná vajíčka.“

„Ovšemže nebyla. S výjimkou našeho syna.“

„Prosím, nelekejte se. Ale zajímalo by mě jméno vašeho lékaře a zařízení, kde jsou vajíčka uskladněna. A pak bych byla ráda, kdybyste svému lékaři zatelefonovala a přesvědčila ho, aby to zařízení osobně navštívil a trval na tom, že chce vajíčka vidět na vlastní oči.“

„Bez mikroskopu nejsou vidět,“ podotkl Julian.

„Stačí, když se přesvědčí, že s nimi nebylo manipulováno,“ řekla sestra Carlotta.

Oba začali být opět jako na jehlách, obzvlášť proto, že neměli ponětí, co to má všechno znamenat - a ona jim to nemohla říct.

Jakmile se sestra Carlotta od Juliana dozvěděla jméno lékaře a nemocnice, vyšla na verandu a s očima obrácenýma k Egejskému moři, tečkovanému plachtami, použila globální telefon a spojila se s ústředím MF v Athénách.

Bylo pravděpodobné, že potrvá několik hodin, než její nebo Julianův telefonát přinese nějaké výsledky, a tak ona, Julian i Elena vynakládali hrdinské úsilí na to, aby se tvářili, že se nic neděje. Vzali ji na procházku po okolí, které nabízelo pohledy na staré i moderní budovy a na přírodu ve svěže zelené, pustinné i mořské podobě. Dokud vítr od moře neochabl, suchý vánek byl příjemný a sestře Carlottě se dobře poslouchalo, jak Julian mluví o své firmě a Elena o práci učitelky. Veškeré představy o tom, že udělali kariéru zásluhou korupce na vysokých místech, vzaly rychle za své, když si uvědomila, že bez ohledu na to, jak Julian ke smlouvě přišel, je to poctivý, nadšený tvůrce softwaru a Elena je zapálená učitelka, která svou práci vnímá jako křížovou výpravu. „Hned jak jsem našeho syna začala učit, poznala jsem, jak je výjimečný," vyprávěla Elena. „Ale teprve při přezkoušení u zápisu jsme si poprvé uvědomili, že jeho nadání dokonale odpovídá nárokům MF." Poplašné zařízení spustilo. Sestra Carlotta měla za to, že jejich syn je dospělý. Koneckonců, nebyli mladí manželé. „Kolik let je vašemu synovi?"

„Teď osm," odpověděl Julian. „Poslali nám jeho fotografii. V té uniformě vypadá jako malý mužský. Ale dopisů mnoho nepropouštějí."

Jejich syn byl v Bitevní škole. Vypadali na čtyřicet, ale bylo možné, že se pro rodinu rozhodli až pozdě a potom se nějakou dobu marně snažili, prodělali mimoděložní těhotenství a nakonec zjistili, že Elena již není schopna počít přirozeným způsobem. Jejich syn byl jen o několik let starší než Fazolek.

To znamenalo, že by Graff mohl porovnat Fazolkův genetický kód s kódem malého Delphikiho a zjistit, jestli pocházejí z jednoho nakloňovaného vajíčka. Měli by kontrolu, jež by umožnila srovnání mezi Fazolkem s otočeným Antonovým klíčem a tím druhým, jehož geny zůstaly nedotčeny.

Když o tom teď přemýšlela, bylo jí jasné, že každý Fazolkův pravý sourozenec musel mít schopnosti, o jaké se MF zajímá. Antonův klíč zvýšil celkovou inteligenci; konkrétní kombinaci schopností, kterou hledala MF, to nijak nepoznamenalo. Fazolek by je měl tak

jako tak; změna mu pouze umožnila podepřít schopnosti, které již měl, mnohem vyšší inteligencí.

Pokud Fazolek jejich dítětem skutečně byl.

Ale shoda dvaceti tří oplodněných vajíček a dvaceti tří dětí, které měl Volescu v „čisté místnosti“ - mohla dospět k nějakému jinému závěru?

A nedlouho nato přišla odpověď - nejdříve sestře Carlottě a vzápětí Delphikiovým. Vyšetřovatelé MF se vypravili na kliniku a zjistili, že vajíčka chybějí.

Pro Delphikiovy to byla krutá zpráva. Sestra Carlotta nechala Elenu a Juliana nějaký čas o samotě a diskrétně počkala venku. Ale brzy ji vyzvali, aby šla dovnitř. „Kolik nám můžete říct?“ zeptal se Julian. „Přišla jste sem s podezřením, že naše děti mohl někdo vzít. Povězte mi, narodily se?“

Sestra Carlotta se chtěla ukrýt za oponu vojenského tajemství, jenže po pravdě řečeno o žádné vojenské tajemství nešlo - Voleskův zločin byl zdokumentován ve veřejně přístupných archivech. A přesto… nebylo jim lépe, když to nevěděli?

„Juliane, Eleno, při práci v laboratoři se čas od času nehoda stane. Možná by zemřely tak jako tak. Nic není jisté. Není lepší to považovat za strašlivou nehodu? Proč zvyšovat tíhu ztráty, která na vás již leží?“

Elena se na ni ostře podívala. „Jestli milujete Boha pravdy, tak mi to řeknete, sestro Carlotto!“

„Vajíček se zmocnil jeden zločinec, který… nezákonným způsobem uskutečnil donošení dětí. Když bylo jasné, že bude prozrazen, bezbolestně je usmrtil sedativy. Netrpěly.“

„A ten muž bude souzen?“

„Už byl postaven před soud a odsouzen k životu ve vězení,“ řekla sestra Carlotta.

„Už?“ zeptal se Julian. „Jak je to dlouho, co byly naše děti ukradeny?“

„Více než sedm let.“

„Och!“ vykřikla Elena. „Takže když zemřely… naše děti…“

„Byly nemluvňata. Nebyl jim ani rok.“

„Ale proč zrovna naše děti? Proč je ukradl? Chtěl je prodat k adopci? Chtěl…“

„Záleží na tom? Jeho plány se neuskutečnily," řekla sestra Carlotta. Povaha Voleskových experimentů tajná *byla*.

„Jak se ten vrah jmenuje?" otázal se Julian. Když si všiml, že váhá, zeptal se znovu: „Jeho jméno je ve veřejně přístupných záznamech, ne?"

„U trestního soudu v Rotterdamu," odpověděla sestra Carlotta. „Volescu."

Julian zareagoval, jako by dostal ránu - ale vzápětí se ovládl. Elena si toho nevšimla.

Takže on o otcově milence ví, blesklo hlavou sestře Carlottě. Už chápe, jaká by mohla být část motivu. Děti syna vzešlého z manželství unesl levoboček, použil je k pokusným účelům a nakonec je zabil - a v manželství narozený syn o tom sedm let nevěděl. Bez ohledu na to, jaká příkoří si Volescu vyfantazíroval v souvislosti s tím, že vyrůstal bez otce, pomstil se. A pro Juliana to také znamenalo, že otcova vilnost se vrátila jako bumerang a způsobila Julianovi a jeho ženě tuto ztrátu, tuto bolest. Důsledky za hříchy otců nesou děti do třetího a čtvrtého pokolení…

Ale nebyla v Bibli řeč o 'třetí a čtvrté generaci těch, kteří mne nenávidí?' Julian a Elena necítili k Bohu žádnou nenávist. Ani jejich nevinné děti.

Není v tom víc logiky než v Herodově vyvraždění neviňátek v Betlémě. Jedinou útěchou byla víra, že milosrdný Bůh vzal duše povražděných dětí k sobě, a nakonec přinesl srdcím rodičů klid.

„Prosím," promluvila sestra Carlotta. „Nemohu říct, abyste netruchlili kvůli dětem, které nikdy nebudete držet v náručí. Ale můžete se stále radovat z dítěte, které máte."

„Milion mil odsud!" vykřikla Elena.

„Předpokládám, že… asi nevíte, zda Bitevní škola umožňuje dětem, aby navštívily domov," zkusil to Julian. „Jmenuje se Nikolaj Delphiki. Za takových okolností by snad…"

„Je mi to moc líto." Sestru Carlottu to mrzelo. Ukázalo se, že připomenout jim dítě, které měli, nebyl tak dobrý nápad, když je ve skutečnosti neměli. „Je mi líto, že vám moje návštěva přinesla tak strašlivou zprávu."

„Ale vy jste zjistila, kvůli čemu jste přišla," ubezpečil se Julian.

„Ano," přiznala Carlotta.

Potom si Julian něco uvědomil, ale před svou ženou nic neřekl. „Budete se teď asi chtít vrátit na letiště, že?“

„Ano, auto stále čeká. Vojáci jsou mnohem trpělivější než taxikáři.“

„Doprovodím vás k autu,“ nabídl Julian.

„Ne, Juliane,“ prosila Elena. „Nenechávej mne samotnou.“

„Hned budu zpátky, miláčku. Ani v takové chvíli nesmíme zapomínat, co je to zdvořilost.“ Dlouho manželku objímal, potom dovedl sestru Carlottu ke dveřím a otevřel jí.

Cestou k autu se Julian rozhovořil o tom, co vydedukoval. „Jelikož nevlastní syn mého otce už sedí ve vězení, kvůli jeho zločinu jste nepřišla.“

„Ne.“

„Jedno z našich dětí ještě žije.“

„To, co vám teď řeknu, bych říkat neměla, neboť k tomu nejsem oprávněna,“ odvětila sestra Carlotta. „Ale zodpovídám se především Bohu, ne Mezinárodní flotile. Jestli dvaadvacet dětí, které zemřely Voleskovou rukou, bylo vašich, je možné, že dvacáté třetí žije. Zbývá to ověřit genetickou zkouškou.“

„My se to však nedozvíme,“ odvodil si Julian.

„Zatím ne,“ potvrdila sestra Carlotta. „V nejbližší době ne. Možná nikdy. Ale pokud to bude v mé moci, pak přijde den, kdy se budete moci se svým druhým synem setkat.“

„Je… znáte ho?“

„Jestli je to váš syn, pak ho znám. Měl tvrdý život, ale má dobré srdce a je to chlapec, na jakého by museli být všichni rodiče pyšní. Prosím, na víc se mne neptejte. Už tak jsem řekla příliš.“

„Mohu to říct ženě?“ zeptal se Julian. „Co pro ni bude horší, vědět nebo nevědět?“

„Ženy nejsou o tolik jiné než muži. Vy jste se rozhodl, že to vědět chcete.“

Julian přikývl. „Vím, že jste jen posel se zprávou, nikoli příčina naší ztráty. Ale na vaši návštěvu nebudeme vzpomínat rádi. Přesto chci, abyste věděla, že oceňuji, jak citlivě jste tento nepříjemný úkol zvládla.“

Přikývla. „A vy jste byli v těžké chvíli velice laskaví.“

Julian jí otevřel dveře auta. Posadila se. Ale ještě než za ní stačil dveře zavřít, napadla ji poslední otázka, velice důležitá.

„Juliane, vím, že jste se chystali mít jako další dítě dceru. Ale kdyby se vám měl narodit ještě jeden syn, jaké byste mu dali jméno?“

„Náš prvorozený dostal jméno po mém otci, Nikolaj,“ odpověděl. „Ale Elena chtěla druhého syna pojmenovat po mně.“

„Julian Delphiki,“ pousmála se sestra Carlotta. „Jestli je to skutečně váš syn, myslím, že by byl jednoho dne pyšný, kdyby směl nosit jméno svého otce.“

„Jaké jméno používá teď?“ zeptal se Julian.

„To vám samozřejmě nemohu říct.“

„Ale… Volescu to není.“

„Ne. Pokud je mi známo, to jméno nikdy ani neslyšel. Ochraňuj vás Bůh, Juliane Delphiki. Budu se za vás a za vaši ženu modlit.“

„Modlete se také za duše našich dětí, sestro.“

„To jsem již dělala, dělám a dělat budu.“

Major Anderson pohlédl na chlapce, který seděl u stolu naproti němu. „Vlastně to není ani tak důležité, Nikolaji.“

„Myslel jsem, že jsem něco provedl.“

„Ne, ne. Jen se nám zdá, že jste s Fazolkem dobří kamarádi. Nemá mnoho kamarádů.“

„Neprospělo mu, že proti němu Dimak ostatní v raketoplánu poštval. A Ender teď udělal totéž. Myslím, že Fazolek se s tím dokáže vypořádat, ale tím, jak je chytrý, jde spoustě ostatních dětí na nervy.“

„Ale tobě ne?

„Mě štve taky.“

„Přesto ses stal jeho přítelem.“

„Ani jsem nechtěl. V ložnici nováčků jsem měl postel naproti němu.“

„Ty sis ji vyměnil.“

„Vážně. No…“

„A udělal jsi to dřív, než jsi zjistil, jak je Fazolek chytrý.“

„Dimak nám v raketoplánu řekl, že Fazolek měl nejlepší výsledky ze všech.“

„Proto jsi chtěl být blízko něho?“

Nikolaj pokrčil rameny.

„Bylo to od tebe hezké," řekl major Anderson. „Možná jsem jen starý cynik, ale když narazím na něco tak nevysvětlitelného, začnu být zvědavý."

„On vážně trochu vypadá jako já na fotografiích, když jsem byl malý. Není to hloupé? Uviděl jsem ho a řekl jsem si hele, on vypadá úplně jako krásné miminko Nikolaj. Tak mi vždycky říkala maminka když se dívala na moje miminkovské fotky. Nikdy jsem to nebral tak, že to jsem já. Já jsem byl velký Nikolaj. To bylo krásné miminko Nikolaj. Dělal jsem, že je to můj mladší bratr a náhodou se jmenujeme stejně. Velký Nikolaj a Krásné Miminko Nikolaj."

„Vidím, že se za to stydíš, ale to bys neměl. U jedináčka je taková reakce přirozená."

„Já jsem chtěl brášku."

„Mnoho těch, kteří ho mají, by bylo raději, kdyby ho neměli."

„Jenže s bráškou, kterého jsem si vymyslel, jsme vycházeli dobře." Nikolaj se zasmál, jak to bylo absurdní.

„A když jsi uviděl Fazolka, řekl sis, že je to ten bráška, kterého sis vždycky představoval."

„Nejdřív. Teď vím, kdo je doopravdy, a je to tak lepší. Je to jako… někdy je bráška a já na něho dávám pozor, a někdy je on velký bratr a stará se o mě."

„Například?"

„Co, prosím?"

„Když je tak malý - jak se o tebe stará?"

„Radí mi. Pomáhá mi se školou. Někdy spolu cvičíme. Je skoro ve všem lepší než já. Já jsem jenom větší než on a myslím, že ho mám rád víc než on mě."

„Možná máš pravdu, Nikolaji. Ale pokud to můžeme posoudit, má tě raději než kohokoli jiného. Prostě… je možné, že zatím není schopen stejného přátelství jako ty. Doufám, že to, na co jsem se tě ptal, se na tvém vztahu a jednání s Fazolkem nijak neprojeví. Nepředepisujeme lidem, aby se přátelili, ale já doufám, že ty Fazolkovým kamarádem zůstaneš."

„Já nejsem jeho kamarád."

„Cože?"

„Říkal jsem vám to. Jsem jeho bratr." Nikolaj se vesele ušklíbl. „Když člověk dostane bratra, hned tak se ho nevzdá."

KAPITOLA 15

ODVAHA

„Geneticky jsou identická dvojčata. Jediný rozdíl je Antonův klíč.“

„Takže Delphikiovi mají dva syny.“

„Delphikiovi mají jednoho syna, Nikolaje, a ten je zatím u nás. Fazolek byl sirotek nalezený na ulicích Rotterdamu.“

„Protože byl unesen.“

„Zákon hovoří jasně. Oplodněná vajíčka jsou majetek. Vím, že je to pro vás z náboženského hlediska citlivá otázka, ale MF je vázána zákony, ne –“

„MF využívá zákon tam, kde s jeho pomocí může dosáhnout vlastních cílů. Vím, že vedete válku. Vím, že některé věci jsou mimo vaši pravomoc. Ale válka nepotrvá věčně. Jediné, o co žádám, je toto: zaneste tuto informaci do záznamů - do mnoha záznamů. Aby po skončení války mohl důkaz těchto věcí přežít a aby skutečně přežil. Aby pravda nezůstala skryta.“

„Samozřejmě.“

„Ne, žádné samozřejmě. Víte, že jakmile budou termiťané poraženi, další existence MF ztratí smysl. Bude se snažit existovat dál, aby udržela mezinárodní mír. Ale Liga není politicky dost silná, aby přežila nacionalistické bouře, které se rozpoutají. MF se rozpadne na frakce, z nichž každá bude poslouchat vlastního velitele, a kdyby kterákoli část flotily měla někdy použít své zbraně proti povrchu Země, pak nám pomáhej Bůh.“

„Strávila jste příliš mnoho času čtením Apokalypsy.“

„Nepatřím sice ke geniálním dětem z vaší školy, ale vidím, jak se převalují názorové vlny tady na Zemi. Jistý demagog jménem Demosthenes rýpe na síti do Západu kvůli Polemarchovým nezákonným a tajným manévrům, jimiž chce získat výhodu pro Novou Varšavskou smlouvu, a z Moskvy, Bagdádu, Buenos Aires a Pekingu se ozývá ještě štvavější propaganda. Existuje několik racionálních hlasů, jako třeba Locke, ale ty jsou podporovány pouze slovy a následně ignorovány. Vy a já nemůžeme změnit nic na tom, že světová

válka určitě přijde. Ale můžeme udělat maximum, abychom zajistili, že se tyto děti nestanou pěšáky v této hře.“

„Pěšáky nebudou pouze tehdy, když se stanou hráči.“

„Vy jste je vychovali. Přece se jich *nebojíte*. Dejte jim šanci hrát.“

„Sestro Carlotto, veškeré mé úsilí je zacíleno na přípravu rozhodujícího střetu s termiťany. Na to, abych z těchto dětí udělal skvělé, spolehlivé velitele. Nemohu nahlížet, co bude dál.“

„Tak *nenahlížejte*. Pouze nechte otevřené dveře, aby si je jejich rodiny a země mohly vzít zpět.“

„V tuto dobu o tom nemohu uvažovat.“

„Jedině v tuto dobu máte moc to udělat.“

„Přeceňujete mne.“

„Vy se podceňujete.“

Armáda Draků cvičila pouze měsíc, když Wiggin při příchodu do ložnice, jen několik sekund po rozsvícení světel, zamával pruhem papíru. Rozkaz k bitvě. V 7.00 je čekala armáda Králíků. A měli se s ní utkat bez snídaně.

„Nechci, aby mi v bitevní místnosti někdo zvracel.“

„Můžeme se alespoň vyčůrat?“ zeptal se Nikolaj.

„Maximálně jedno deci,“ řekl Wiggin.

Všichni se zasmáli, ale byli také nervózní. Jako nová armáda, v níž bylo jen několik veteránů, nemohli čekat, že zvítězí, ale také nechtěli odejít s výpraskem. Každý se s nervozitou vyrovnával po svém - někteří zmlkli, jiní naopak začali být hovorní. Někteří vtipkovali a škádlili druhé, jiní byli nedůtkliví. Někteří jen leželi na palandách a oči měli zavřené.

Fazolek je sledoval. Snažil se vzpomenout si, jestli takové věci dělaly děti v partě Poke. A potom si uvědomil: tamty děti měly *hlad*, nebály se, že utrží ostudu. Takový strach si člověk může dovolit jen tehdy, když má dost jídla. Tyranové, ti zažívali to, co tyto děti, strach z ponížení, ne však z toho, že budou mít hlad. A skutečně, u surovců postávajících ve frontě se všechny tyto pózy projevovaly. Neustále se předváděli, neustále si uvědomovali, že je ostatní pozorují. Báli se, že budou muset bojovat; a zároveň na to čekali.

Co cítím já?

Co je se mnou, že o tom musím přemýšlet, abych to zjistil?

No… Jen tady sedím a dívám se. Jsem jeden z *těch*.

Fazolek vytáhl svůj hrací oděv, ale pak si uvědomil, že musí ještě na záchod, než si ho oblékne. Seskočil na podlahu, stáhl z háčku ručník a omotal si jej kolem sebe. Na okamžik se v myšlenkách vrátil k té noci, kdy hodil ručník pod palandu a vlezl do ventilačního systému. Teď už by neměl šanci se tam vejít. Byl příliš svalnatý, příliš vysoký. Stále byl nejmenším dítětem v Bitevní škole a pochyboval, že si někdo jiný všiml, že vyrostl, ale on si uvědomoval, že jeho paže a nohy jsou delší. Snadněji na všechno dosáhl. Nemusel tak často vyskakovat, když potřeboval udělat normální věc, třeba přiložit dlaň na snímač při vstupu do tělocvičny.

Změnil jsem se, pomyslel si. Jistě, tělesně. Ale také způsobem uvažování.

Nikolaj stále ležel v posteli s polštářem přes hlavu. Každý se s tím vyrovnával po svém.

Všechny ostatní děti chodily na záchod a pily vodu, ale Fazolek byl jediný, koho napadlo, že by nemuselo být špatné se vysprchovat. Měli ve zvyku si ho dobírat tím, že se ho ptali, jestli je voda ještě teplá, když se dostane až k němu dolů, ale teď už to byl starý vtip. Fazolek měl rád páru. Mlha, která všechno znevidtelňuje, zamžená zrcadla, všechno skryté, takže mohl být kdokoli, kdekoli, jakkoli velký.

Jednou mě všichni uvidí takového, jak se vidím já. Většího než oni všichni. Takového, který činí hlavou a rameny nad ostatní, vidí dál, dál dosáhne a unese náklad, o jakém se jim může jenom zdát. V Rotterdamu mi šlo jenom o to, abych přežil. Ale tady, dobře živený, jsem přišel na to, kým jsem. Čím bych mohl být. Jen ať si myslí, že jsem mimozemšťan, robot nebo něco takového, jen proto, že jsem geneticky abnormální. Ale až v životě vykonám velké skutky, s pýchou o mně budou říkat, že jsem člověk, a se zlou se potáže každý, kdo by chtěl zpochybnit, zda jsem skutečně jedním z nich.

Slavnější než Wiggin.

Vypudil tu představu z hlavy, nebo se o to alespoň pokusil. To nebylo soupeření. Ve světě bylo místo pro dva slavné muže současně. Lee a Grant byli současníci, bojovali proti sobě. Bismarck a Disraeli, Napoleon a Wellington.

Ne, to není správné přirovnání. *Lincoln* a Grant, to je ono. Dva slavní muži, kteří spolupracovali.

Bylo však zneklidňující si uvědomit, jak je takový úkaz vzácný. Napoleon nesnesl, aby některý z jeho pobočníků získal opravdovou autoritu. Všechna vítězství musela patřit pouze jemu. Kdo byl slavný po boku Augusta? Alexandra? Měli přátele, měli soupeře, ale nikdy neměli partnery.

Proto mě Wiggin nechal dole, přestože ze zpráv, které velitelům armád dávají, už musí vědět, že mám lepší hlavu než kdokoli jiný v armádě Draků. Protože jsem až příliš nápadný soupeř. Protože jsem dal první den jasně najevo, že se chci dostat nahoru, a on mi dokazuje, že dokud budu v jeho armádě, můžu si o tom nechat jen zdát.

Do koupelny někdo vešel. Fazolek pro mlhu neviděl, kdo to je. Nikdo ho nepozdravil. Všichni ostatní už tady určitě skončili a odešli se připravit.

Ten nový prošel mlhou kolem otvoru Fazolkova sprchového koutu. Byl to Wiggin.

Namydlený Fazolek stál jako solný sloup. Připadal si jako idiot. Byl tak omámený, že se zapomněl opláchnout, jen tam stál v mlze, zabraný do úvah. Rychle se vrátil pod proud vody.

„Fazolku?“

„Pane?“ Fazolek se k němu otočil. Wiggin stál ve vstupu do sprchy.

„Myslím, že jsem všem přikázal, aby odešli do tělocvičny.“

Fazolek se zamyslel. Vybavil si tu situaci. Ano, Wiggin skutečně všem nařídil, aby s hracími oděvy odešli do tělocvičny.

„Omlouvám se… myslel jsem na něco jiného…“

„Před první bitvou je každý nervózní.“

Fazolek by se nejraději propadl. Zrovna Wiggin ho musel přistihnout, jak udělal hloupost. Nezapamatoval si příkaz - Fazolek si přece pamatoval *všechno*. Prostě mu to uniklo. A teď byl Wiggin ještě blahosklonný. Každý je nervózní!

„ Vy jste nebyl,“ prohlásil Fazolek.

Wiggin mezitím již poodešel. Teď se vrátil. „Nebyl jsem?“

„Bonzo Madrid vám dal příkaz nevytahovat zbraň. Měl jste tam jen dělat panáka. Vám tenkrát nervozita nebránila, abyste to udělal.“

„Ne,“ odpověděl Wiggin. „Byl jsem nasraný.“

„Lepší než být nervózní.“

Wiggin si dal odchod. Potom se ještě jednou vrátil. „Ty jsi nasraný?“

„Ulevil jsem si, než jsem šel do sprchy," řekl Fazolek.

Wiggin se rozesmál. Pak se jeho úsměv vytratil. „Máš zpoždění, Fazolku, a ještě pořád se myješ. Tvůj hrací oděv jsem už poslal do tělocvičny. Chybí nám v něm jenom tvůj zadek." Sundal z háčku Fazolkův ručník. „Tohle na tebe taky počká dole. Hoď sebou."

Wiggin odešel.

Fazolek vztekle zastavil vodu. Bylo to úplně zbytečné a Wiggin to věděl. Nutit ho, aby šel po chodbě mokrý a nahý v době, kdy se ostatní armády budou vracet ze snídaně. Bylo to podlé a hloupé.

Cokoli, jen aby mě ponížil. Nevynechá jedinou příležitost.

Fazolku, ty pitomče, co tady pořád stojíš? Mohl jsi seběhnout do tělocvičny a být tam dřív než on. Místo toho si tady podřezáváš větev. A proč? Vždyť to nemá žádný smysl. Nijak si tím nepomůžeš.

Chceš, aby tě udělal velitelem čety, ne aby tebou pohrdal. Tak proč děláš takové věci, že pak vypadáš jako hloupý mladý zajíc, ustrašený a nespolehlivý?

A stejně tady dál stojíš jako solný sloup.

Jsem zbabělec.

Ta myšlenka proběhla Fazolkovou hlavou a naplnila ho hrůzou. Ale nechtěla jen tak odejít.

Jsem jeden z těch, kteří ztuhnou nebo začnou dělat úplně iracionální věci, když dostanou strach. Kteří se přestanou ovládat a vypne jim mozek.

Ale v Rotterdamu jsem to nedělal. Kdybych to udělal, bylo by po mně.

Nebo jsem to možná *dělal*. Možná právě proto jsem nezakřičel na Poke s Achillem, když jsem je tam na nábřeží uviděl samotné. Kdybych tam byl jako svědek, tak by ji nezabil. Jenže já jsem utíkal, dokud jsem nepochopil, v jakém je nebezpečí. Ale proč jsem na to nepřišel dřív? Protože jsem na to *přišel*, stejně jako jsem slyšel Wigginа, když nám říkal, že se sejdeme v tělocvičně. Uvědomil jsem si to, normálně jsem to pochopil, ale byl jsem příliš zbabělý, než abych jednal. Příliš jsem se bál, že by se něco mohlo zvrtnout.

A možná se to stalo tehdy, když Achilles ležel na zemi a já jsem řekl Poke, aby ho zabila. Já jsem se zmýlil a ona měla pravdu. Protože každý tyran, kterého by tak dostala, by ji začal nenávidět - a možná by se svou záští nechal ovládnout okamžitě a zabil by ji hned, jak by ho pustili. Achilles byl nejpravděpodobnější, možná jediný, kdo

mohl na Fazolkův systém přistoupit. Nebylo na vybranou. Jenže já jsem dostal strach. Zabij ho, řekl jsem jí, protože jsem chtěl, abych to měl za sebou.

A teď tady pořád stojím. Sprcha je zastavená. Crčí ze mně voda a je mi zima. Ale nejsem schopen se pohnout.

Ve dveřích koupelny stál Nikolaj. „S tím průjmem máš fakticky smůlu."

„Cože?"

„Řekl jsem Enderovi, že tě v noci trápil průjem. Proto jsi musel jít do koupelny. Bylo ti špatně od žaludku, ale nechtěl jsi mu to říkat, protože jsi nechtěl přijít o první bitvu."

„Mám tak nahnáno, že bych ze sebe nic nevytlačil, ani kdybych chtěl."

„Dal mi tvůj ručník. Říkal, že udělal hloupost, když ti ho vzal." Nikolaj vešel do koupelny a donesl mu ho. „Říkal, že tě v bitvě potřebuje, a tak je rád, že s tím něco děláš."

„Nepotřebuje mě. Dokonce o mě ani nestojí."

„No tak, Fazolku," snažil se Nikolaj. „Zvládneš to."

Fazolek se osušil ručníkem. Byl to příjemný pocit, hýbat se, dělat něco.

„Já myslím, že už jsi suchý dost," poznamenal Nikolaj.

Fazolek si opět uvědomil, že pořád utírá, znovu a znovu.

„Nikolaji, co je to se mnou?"

„Bojíš se, že vyjde najevo, že jsi jen malý kluk. A tady máš pomoc: Jsi malý kluk."

„Ty taky."

„Takže je to v pořádku, nestát za nic. Nesnažíš se mi to v jednom kuse namluvit?" Nikolaj se zasmál. „No tak, když to zvládnu já, co za nic nestojím, zvládneš to taky."

„Nikolaji?" řekl Fazolek.

„Co zas máš?"

„Já se vážně musím vykadit."

„Doufám, že po mně nebudeš chtít, abych ti utřel zadek."

Studený a zpocený - nikdy by nevěřil, že je taková kombinace možná - odešel do záchodové kabinky a zavřel za sebou dvířka. V břichu cítil prudkou bolest. Ale nedokázal přesvědčit střeva, aby se uvolnila a vyprázdnila.

Čeho se tak *bojím*?

Nakonec trávicí soustava zvítězila nad nervovou. Připadalo mu to, jako by se z něho najednou vyšlo všechno, co kdy snědl.

„Čas vypršel," ozval se Nikolaj. „Jdu dovnitř."

„Nechoď, je-li ti život milý," odpověděl Fazolek. „Už jsem hotový, jdu ven."

Fazolek, konečně prázdný, čistý, ponížený před jediným opravdovým přítelem, vyšel z kabinky a omotal se ručníkem.

„Díky, že jsi ze mě neudělal lháře," řekl Nikolaj.

„Co?"

„Když jsem řekl, že máš průjem."

„Kvůli tobě bych klidně dostal i úplavici."

„Tomu říkám kamarád."

Když dorazili do tělocvičny, všichni již byli oblečeni do hracích oděvů, připraveni jít. Zatímco Nikolaj pomáhal do oděvu Fazolkovi, Wiggin nechal ostatní lehnout na žíněnky a dělat uvolňovací cviky. Fazolek si dokonce stihl také na několik minut lehnout, než je Wiggin nechal vstát. 6.56. čtyři minuty na to, aby se přesunuli k bitevní místnosti. Bylo to tak tak.

Jak běželi chodbou, Wiggin čas od času vyskočil a dotkl se stropu. Když k tomu místu dorazili ostatní členové armády, vyskočili a sáhli si na ně také. Kromě těch menších. Fazolek, uvnitř stále plný ponížení, zlosti a strachu, to ani nezkoušel. Takové věci dělá ten, kdo patří do party. A on do ní nepatřil. Po vší genialitě, kterou předvedl při studiu, teď vyšla najevo pravda. Je zbabělec. Nemá v armádě co pohledávat. Když nedokázal riskovat ani při hře, jak by mohl obstát v osobním souboji? Skuteční generálové se vystavovali nepřátelské palbě. Museli být neohrožení, být svým mužům příkladem odvahy.

A já? Ztuhnu, dlouho se sprchuju a hustím do záchodu příděl jídla za poslední týden. To jsem zvědavý, jak se budou *takovým* příkladem řídit.

U brány je Wiggin stačil seřadit po četách a potom jim připomněl: „Kde je nepřátelská brána?"

„Dole!" odpověděli všichni.

Fazolek to slovo vytvaroval jen rty. Dole dole dole.

Šedá zeď před nimi zmizela a oni nahlédli do bitevní místnosti. Bylo v ní šero - nebyla to tma, ale světla bylo tak málo, že nepřátelskou bránu viděli jen díky lesklým hracím oděvům příslušníků armády Králíků, kteří se z ní hrnuli.

Wiggin je nijak nehnal z brány ven. Postavil se do ní a rozhlédl se po místnosti, která byla uspořádána jako otevřená mřížka s osmi „hvězdami“ - velkými krychlemi, jež sloužily jako překážky, úkryty a opěrné body - rozmístěnými v prostoru sice nahodile, ale do jisté míry rovnoměrně.

Jako první dostala od Wiggina úkol četa C. Četa Divokého Toma. Četa, do níž patřil také Fazolek. „Ender říká klouzat podél stěny,“ proběhlo šeptem zástupem. A potom: „Tom říká zmrazit si nohy a vlétnout dovnitř koleny napřed. Jižní stěna.“ Tiše se vyhoupli do místnosti a pomocí držáků se přesunuli podél stropu k východní stěně. „Připravují bitevní formaci. Naším jediným úkolem je trochu je rozházet, znervóznět je, zmást, protože nebudou vědět, co s námi dělat. Jsme útočníci, proto je rozstřílíme a schováme se za hvězdu. Pozor, abyste neuvázli někde uprostřed. A *miřte*. Ani výstřel nadarmo.“

Fazolek dělal všechno mechanicky. Byl to už zvyk, zaujmout postavení, zmrazit si nohy a potom se vymrštit s tělem správně orientovaným. Cvičili to stokrát. Zvládl to přesně: ostatních sedm vojáků v četě také. Nikdo nepředpokládal, že někdo něco pokazí. Byl tam, kde čekali, že bude, a dělal svou práci.

Klouzali podél stěny, vždy na dosah držáku. Zmrazené nohy ztmavly a zakrývaly světlo odrážející se od jiných částí oděvu, dokud nepronikli poměrně blízko. Wiggin vyvíjel nahoře u brány nějakou aktivitu, aby rozptýlil nepřítelovu pozornost, takže moment překvapení se docela vydařil.

Když se přiblížili, Divoký Tom řekl: „Rozdělte se a odrazte se k hvězdě - já na sever, další na jih.“

Byl to manévr, který měl Divoký Tom s četou secvičený. A také pro něj nastal vhodný okamžik. Nepřítele zmátne ještě víc, když bude muset střílet po dvou skupinách, mířících různými směry.

Přitáhli se k držákům. Těly se tím samozřejmě zhoupli ke zdi, takže světla jejich oděvů najednou zviditelněla. Někdo v armádě Králíků je zahlédl a vyhlásil poplach.

Jenže četa C již byla v pohybu, půlka čety diagonálně na jih, druhá na sever, a všichni šikmo k podlaze. Fazolek začal střílet; také nepřítel po něm zahájil palbu. Zaslechl tiché hvízdání, které mu prozradilo, že jeho oděv zasáhl něčí paprsek, ale pomalu se otáčel a byl od nepřítele dost daleko na to, aby žádný paprsek nezůstal na jednom

místě tak dlouho, aby mohl uškodit. Už stačil zjistit, že ho ruka dokonale poslouchá, vůbec se nechvěje. Cvičil to často a šlo mu to. Úplné vyřazení nepřítele z boje, ne jenom ruka nebo noha.

Než doletí ke stěně a odrazil se ke shromažďovací hvězdě, měl chvilku času. Stačil ještě zasáhnout dalšího nepřítele. Potom se zachytil držáku na hvězdě a zahlásil se: „Fazolek zde."

„Ztratili jsme tři," řekl Divoký Tom. „Ale jejich formace šla k čertu."

„Co teď?" zeptal se Dag.

Křik jim prozradil, že hlavní bitva je v plném proudu.

Fazolek si přehrál, co viděl, když se blížil k hvězdě.

„Poslali tucet lidí k téhle hvězdě, aby nás zlikvidovali," oznámil Fazolek. „Přijdou z východní a západní strany."

Všichni ostatní se na něho podívali, jako by byl blázen. Jak to mohl vědět?

„Máme ještě sekundu," dodal Fazolek.

„Všichni na jih," zavelel Divoký Tom.

Vymrštili se k jižní straně hvězdy. Na této ploše žádní Králíci nebyli, ale Divoký Tom je okamžitě vedl do útoku dokola na západní stěnu. A tam Králíci skutečně byli, zastižení v okamžiku útoku na pozici, kterou evidentně považovali za „zadní" stranu hvězdy - nebo z pohledu, na nějž si ve výcviku zvykla armáda Draků, spodek. Proto to Králíkům připadalo, že útok přišel zdola, ze směru, který si nejmíň hlídali. Šestice Králíků na této ploše byla v mžiku zmrazená a bezvládně zůstala viset v prostoru pod hvězdou.

Druhá polovina úderné skupiny je uvidí a pochopí, co se stalo.

„Vršek," řekl Divoký Tom.

Z pohledu nepřítele to byla přední strana hvězdy - pozice, která byla nejméně chráněna před palbou z hlavní formace. Poslední místo, kam by se podle nich mohla Tomova četa přesunout.

A jakmile se tam dostali, místo aby pokračovali v pokusu napadnout údernou skupinu postupující proti nim, Divoký Tom je nechal střílet po hlavní formaci Králíků, nebo po tom, co z ní zbývalo - většinou dezorganizované skupinky ukryté za hvězdami, odtud stříleli po Dracích, kteří se k nim snášeli z několika směrů. Než je úderná skupina znovu objevila, pětice z čety C stačila zasáhnout několik Králíků.

Aniž by čekal na rozkazy, Fazolek se od povrchu hvězdy okamžitě odrazil, aby mohl pálit dolů na údernou skupinu. Z této blízkosti se mu podařilo vyřadit z boje čtyři, než hvízdání nenadále utichlo; v tom okamžiku jeho hrací oděv úplně ztuhl a ztmavl. Králík, který ho dostal, nepatřil do úderné skupiny - byl to někdo z hlavní formace nad ním. S uspokojením pozoroval, že zásluhou jeho střelby zneškodnila úderná skupina, kterou proti nim poslali, pouze jednoho vojáka z čety C. Potom mu rotace zabránila ve výhledu.

Stejně už to nebylo důležité. Byl vyřazen. Ale vedl si dobře. Sedm zneškodněných nepřátel, možná víc. A nešlo jenom o jeho osobní skóre. Byl původcem informace, kterou Divoký Tom potřeboval, aby mohl udělat správné taktické rozhodnutí, a potom svým odvážným činem zabránil úderné skupině, aby způsobila vážné ztráty. Díky tomu skupina C zůstala v postavení, odkud mohla na nepřítele zaútočit zezadu. Bylo jasné, že bez možnosti úkrytu bude likvidace Králíků dílem okamžiku. A Fazolek na tom měl svůj podíl.

Nezmrazili mě hned na začátku akce. Splnil jsem, co jsem měl natrénované, zůstal jsem ve střehu a přemýšlel jsem. Určitě to mohlo být lepší, mohl jsem se pohybovat rychleji a vidět víc. Ale na první bitvu jsem si vedl dobře. Mám na to.

Jelikož četa C byla pro vítězství klíčová, Wiggin použil ostatní čtyři velitele k tomu, aby přitlačili přilby do rohů nepřátelské brány, a Divokému Tomovi dopřál poctu projít branou, což znamenalo formální ukončení bitvy, po němž se světla rozsvítila naplno.

Poblahopřát veliteli vítězů a dohlédnout na úklid přišel osobně major Anderson. Wiggin rychle rozmrazil ztracené vojáky. Fazolek byl rád, když se jeho oděv stal znovu pohyblivým. Wiggin je pomocí háku všechny shromáždil a zformoval své vojáky do pěti čet, než začal rozmrazovat armádu Králíků. Stáli v pozoru ve vzduchu, s nohama dole, hlavami nahoře - a rozmrazovaní Králíci se postupně zorientovali stejným směrem. Nemohli to vědět, ale Drakům teprve tím dopřáli vítězství se vším všudy - nepřítel měl teď totiž takovou orientaci, jako by *jeho* brána byla dole.

Fazolek a Nikolaj snídali, když k jejich stolu přišel Divoký Tom. „Ender vzkazuje, že místo patnácti minut na snídani nám dává čas do 7.45. A pustí nás ze cvičení dřív, abychom se stačili osprchovat.“

Byla to dobrá zpráva. Nemuseli s jídlem tak spěchat.

Fazolkovi to stejně bylo jedno. Na jeho podnosu bylo jídla málo a on s ním byl hotov raz dva.

Když nastoupil do armády Draků, Divoký Tom ho přistihl, jak se jídla zbavuje. Fazolek mu vysvětlil, že stále dostává příliš mnoho, Tom s tím šel za Enderem a Ender donutil dietáře, aby přestali Fazolka překrmovat. Dnes Fazolek poprvé litoval, že nemá víc. A to pouze proto, že byl tak rozrušený z bitvy.

„To je fakt chytré," poznamenal Nikolaj.

„Co?"

„Ender nám řekne, že máme patnáct minut na jídlo. Připadá nám to jako honička, nejsme s tím spokojení. A hned nato pošle velitele čet, aby nás obešli a vyřídili nám, že máme čas do 7.45. Je to jenom deset minut navíc, ale momentálně to vypadá jako věčnost. A ta sprcha - měli bychom mít možnost osprchovat se hned po hře, ale teď jsme vděční."

„A nechal velitele čet, aby nám tu dobrou zprávu mohli říct sami," dodal Fazolek.

„Je to důležité?" zeptal se Nikolaj. „Stejně víme, že to rozhodl Ender."

„Většina velitelů si dává záležet, aby všechny dobré zprávy přinášeli oni," odvětil Fazolek, „a špatné zprávy velitelé čet. Ale celý Wigginův systém staví na velitelích čet. Divoký Tom do toho šel jen s výcvikem, se svým rozumem a jediným cílem - udeřit nejdřív od stěny a dostat se za ně. Všechno ostatní bylo na něm."

„To jo, ale když to velitelé čet zvorají, pokazí to výsledky Enderovi," namítl Nikolaj.

Fazolek zavrtěl hlavou. „Jde o to, že ve své úplně první bitvě Wiggin z taktických důvodů své síly rozdělil a četa C byla schopna pokračovat v útoku i bez dalších pokynů, protože Divoký Tom nám opravdu, fakticky velel. Neztráceli jsme čas přemýšlením, co by od nás Wiggin asi chtěl."

Nikolaj to pochopil a přikývl. „Bacana. To je pravda."

„Naprostá pravda," kývl Fazolek. V tu chvíli už všichni u stolu poslouchali. „A je to tím, že Wiggin nepřemýšlí jenom o Bitevní škole, o výsledcích a podobných pitomostech. Věděl jsi, že se dívá na videozáznamy z druhé invaze? Přemýšlí o tom, jak porazit termiťany. A ví, že je na to třeba mít co nejvíc velitelů připravených bojovat. Wiggin nechce to, aby nakonec byl jediným velitelem připrave-

ným na boj s termiťany. Chce, aby on, velitelé čet, jejich zástupci a když to půjde, všichni jeho vojáci do jednoho, byli nakonec připraveni velet flotile proti termiťanům, když to bude nutné.“

Fazolek věděl, že ve svém nadšení Wigginovi pravděpodobně připisuje víc, než o co mu skutečně šlo, ale stále ještě byl plný vítězství. Kromě toho mluvil pravdu - Wiggin nebyl Napoleon, aby třímal otěže moci tak pevně, že by žádný z jeho velitelů nemohl předvést geniální, nezávislé velitelské schopnosti. Divoký Tom pod tlakem podal dobrý výkon. Rozhodl se správně - a to i ve chvíli, kdy se rozhodl naslouchat nejmenšímu, na pohled nejméně užitečnému vojákovi. A Divoký Tom to udělal proto, že Wiggin tím, jak naslouchal velitelům čet, dal příklad. Zjistit, analyzovat, rozhodnout se, jednat.

Když po snídani zamířili na trénink, Nikolaj se ho zeptal: „Proč mu říkáš Wiggin?“

„Protože nejsme přátelé.“

„Aha, takže vy jste pan Wiggin a pan Fazolek?“

„Ne. *Fazolek* je moje křestní jméno.“

„Aha. Takže pan Wiggin a Kdo ksakru vlastně jsi.“

„Přesně tak.“

Všichni čekali, že se budou moci alespoň týden naparovat a chlubit svým dokonalým skóre. Jenže už další den ráno v 6.30 se v ložnici objevil Wiggin a opět mával bitevním rozkazem. „Panstvo,“ začal, „doufám, že jste se včera něco naučili, protože dneska jdeme znovu na věc.“

Všichni byli překvapení, někteří neskrývali vztek - nebylo to fér, nebyli připraveni. Wiggin podal papír Fly Molovi, který se právě chystal odejít na snídani. „Do overalů!“ zařval Fly, jemuž se představa být první armádou v historii, která takto svede dvě bitvy po sobě, viditelně zamlouvala.

Ale Hot Soup, velitel čety D, měl jiný názor. „Proč jsi nám to neřekl dřív?“

„Myslel jsem, že se potřebujete osprchovat,“ odvětil Wiggin. „Králíci včera tvrdili, že jsme vyhráli jedině proto, že je knokautoval náš smrad.“

Všichni, kteří byli na doslech, se rozesmáli. Ale Fazolek se nebavil. Pochopil, že papír za dveřmi nebyl, když se Wiggin probudil.

Učitelé ho tam dali až později. „Nenašel jste náhodou papír, až když jste se vrátil ze sprch?“

Wiggin mu věnoval nic neříkající pohled. „Samozřejmě. Nemám k zemi tak blízko jako ty.“

Opovržení v Enderově hlase Fazolka zasáhlo, jako by mu jednu vrazil. Teprve pak si uvědomil, že Wiggin jeho otázku pochopil jako kritiku - že Wiggin nedával pozor a rozkazu si *nevšiml*. Takže teď měl Fazolek u Wiggina o jeden vroubek víc. Tím se však nemohl nechat vyvést z míry. Nic nenasvědčovalo tomu, že by si ho Wiggin nezařadil do škatulky zbabělců. Možná mu Divoký Tom řekl, jak Fazolek přispěl ke včerejšímu vítězství, možná ne. Stejně by se tím nic nezměnilo na tom, co Wiggin viděl na vlastní oči - Fazolka, jak se fláká ve sprše. A teď to vypadalo, jako by ho Fazolek zesměšňoval za to, že kvůli němu musejí všichni na druhou bitvu spěchat. Možná ze mě udělají velitele čety na třicáté narozeniny. A to ještě jedině tehdy, když se všichni ostatní utopí při nějakém námořním neštěstí.

Wiggin samozřejmě mluvil dál, vysvětloval, že mají očekávat bitvy kdykoli, že stará pravidla přestávají platit. „Nemůžu se tvářit, že se mi líbí, jak s námi zametají, ale z jedné věci mám nakonec radost - že jsem dostal armádu, která si s tím poradí.“

Fazolek při navlékání hracího oděvu přemýšlel o tom, co z jednání učitelů vyplývá. Wiggina popoháněli a také na něho vyvíjeli větší tlak. A to byl teprve začátek. První kapky z nosu před silnou rýmou.

Proč? Ne proto, že by Wiggin byl tak dobrý, že by takto zkoušet potřeboval. Naopak - Wiggin svou armádu trénoval dobře a Bitevní škole mohlo jedině prospět, když mu na to nechá dost času. Takže důvodem muselo být něco mimo Bitevní školu.

Vlastně byla jen jedna možnost. Termiťanští útočníci byli blízko. Možná jen několik let. Potřebovali, aby Wiggin výcvik absolvoval.

Wiggin. Ne my všichni, jenom Wiggin. Protože kdyby šlo o všechny, pak by stejným způsobem zahušťovali program všem. Nejenom nám.

Takže pro mě už je pozdě. Rozhodli se, že své naděje vloží do Wiggina. Jestli se stanu nebo nestanu velitelem čety, nebude nikdy důležité. Jediné, na čem záleží, je: bude připraven Wiggin?

Pokud Wiggin uspěje, budu mít ještě prostor, abych získal slávu v následném chaosu. Liga se rozpadne. Rozpoutá se válka mezi lidmi. Buď mě využije MF k udržení míru, nebo se třeba dostanu do nějaké

armády na Zemi. Mám před sebou dost života. Pokud flotila, kterou Wiggin povede proti útočícím termiťanům, neprohraje. Potom by skončil život pro každého z nás.

Jediné, co mohu momentálně udělat, je maximálně pomoci Wigginovi, aby se naučil všechno, co se tady naučit může.

Potíž je v tom, že k němu nemám dost blízko, abych na něho mohl jakkoli zapůsobit.

V bitvě se utkali s Petrou Arkanianovou, velitelkou armády Fénixů. Petra byla bystřejší než Carn Carby. Měla také výhodu v tom, že slyšela, jak Wiggin pracuje bez formací a využívá malé útočné skupinky k narušení formací před hlavním střetem. Přesto měli nakonec Draci pouze tři zmrazené vojáky a devět částečně vyřazených z boje. Drtivá porážka. Fazolek si všiml, že Petře se to také nelíbí. Nejspíš měla pocit, že se na ní Wiggin schválně vyřádil, aby ji ponížil. Však ona na to brzy přijde - Wiggin pouze dal svým velitelům čet volnost a každý z nich šel za totálním vítězstvím, jak je to učil. Jejich systém fungoval lépe, nic víc, a starý způsob vedení boje byl odsouzen k zániku.

Nebude to dlouho trvat a všichni ostatní velitelé se začnou přizpůsobovat, poučovat se z toho, co Wiggin dělal. Nebude dlouho trvat a proti armádě Draků budou stát armády, které budou rozděleny nikoli do čtyř, ale do pěti čet, manévrujících nezávisleji, neboť velitelé čet dostanou mnohem větší volnost při rozhodování. V Bitevní škole nebyli pitomci. Podruhé to vyšlo jen díky tomu, že od první bitvy uplynul teprve den a nikdo nečekal, že se bude muset Wigginovi znovu postavit tak brzy. Teď už pochopí, že budou muset dělat rychlé změny. Fazolek tušil, že s další formací se pravděpodobně již nesetkají.

Co potom? Vystřílel již Wiggin všechen svůj prach, nebo vytáhne z rukávu nové triky? Potíž byla v tom, že nová taktika nebude vítězit dlouho. Pro nepřítele bude velice jednoduché nové taktiky napodobit a zdokonalit. Opravdovou zkouškou bude pro Wiggina to, jak obstojí v šarvátkách mezi armádami, které budou používat podobnou taktiku. A pro mne bude opravdovou zkouškou to, jestli to vydržím, když Wiggin udělá nějakou hloupou chybu a já budu muset sedět jako řadový voják a dívat se na to.

Třetí den a další bitva. Čtvrtý den další. Vítězství. Vítězství. Ale pokaždé bylo skóre těsnější. Fazolek pokaždé získal větší sebedůvěru

jako voják - a čím dál víc ho deprimovalo, že kromě dobré mušky může přispět nanejvýš tím, že čas od času Divokému Tomovi svěří nějaký nápad nebo mu připomene něco, čeho si všiml a utkvělo mu to v paměti.

Fazolek o tom napsal Dimakovi, vysvětlil mu, jak je nevyužitý, a navrhl, že by se naučil víc, kdyby mohl pracovat s horšími veliteli, kde by měl větší naději na získání vlastní čety.

Odpověď byla stručná: „Kdo jiný by tě chtěl? Uč se od Endera.“ Bylo to tvrdé, ale byla to pravda. A ve skutečnosti ho určitě nechtěl ani Wiggin. Buď mu zakázali vojáky vyměňovat, nebo se sice pokusil Fazolka vyměnit, ale nikdo si ho nechtěl vzít.

Bylo večerní volno po čtvrté bitvě. Většina ostatních se snažila dohonit učení - bitvy skutečně představovaly obrovskou zátěž, obzvlášť proto, že si všichni uvědomovali, že musejí tvrdě trénovat, aby si udrželi náskok. Fazolek však byl s věcmi do školy brzy hotový a když mu Nikolaj řekl, že od něho žádnou další pomoc s úkoly nepotřebuje, rozhodl se, že se půjde projít.

Když míjel Wigginovu kajutu - ještě menší než pokojíky, které měli učitelé, prostor, kam se vešla jen palanda, jedna židle a maličký stůl - byl v pokušení zaklepat na dveře, sednout si a jednou provždy si to s Wigginem vyříkat. Pak ale nad zklamáním a ješitností zvítězil zdravý rozum a Fazolek se toulal palubami, dokud nedošel do herny.

Nebyla tak plná, jako bývala dřív. Fazolek usoudil, že je to tím, že všichni mají tréninky navíc, aby se pokusili zvládnout to, co podle nich Wiggin dělá, ještě než se s ním skutečně střetnou v bitvě. Přesto se ještě našlo několik těch, kteří byli ochotni manipulovat s ovladači a prohánět věci na obrazovkách nebo holodisplejích.

Fazolek si našel hru na ploché obrazovce, jejímž hrdinou byla myš. Nikdo ji nepoužíval, a tak Fazolek začal myš provádět bludištěm. Bludiště brzy vystřídaly prostory ve stěnách a podlahách starého domu, tu a tam s nastraženými pastmi. Jednoduché. Honily ho kočky - nuda. Pak vyskočil na stůl a zjistil, že má proti sobě obra.

Obra, který mu nabídl nápoj.

Byla to fantasy hra. Psychologická hra, kterou všichni ostatní neustále hráli na svých panelech. Nebylo divu, že tady ji nehrál nikdo, všichni ji poznali. A tuto hru si sem zahrát nepřišli.

Fazolek dobře věděl, že je jediným dítětem ve škole, které fantasy hru nikdy nehrálo. Lstí dosáhli toho, aby si dnes zahrál, pochyboval však, že by se z toho, co zatím udělal, mohli dozvědět něco důležitého. Tak k čertu s nimi. Mohli ho oklamat, aby začal hrát, ale nic ho nemohlo donutit, aby pokračoval.

Jenže obrova tvář se změnila. Byl to Achilles.

Fazolek chvíli ohromeně stál na místě. Ztuhlý, vyděšený. Jak to zjistili? Proč to udělali? Využili moment překvapení a postavili ho tváří v tvář Achillovi. Hajzlové. Otočil se a odešel.

Vzápětí se otočil a vrátil se. Obr již na obrazovce nebyl. Znovu tam cupitala myš a snažila se uniknout ven z bludiště.

Ne, nebudu hrát. Achilles je daleko a nemůže mi ublížit. Už nemůže ublížit ani Poke. Nemusím na něho myslet a už vůbec nemusím pít něco, co mi nabídne.

Fazolek znovu odcházel a tentokrát se již nevrátil.

Uvědomil si, že slezl k jídelně. Už bylo zavřeno, ale nic lepšího na práci stejně neměl, a tak si sedl na chodbu vedle dveří do jídelny, opřel čelo o kolena a v myšlenkách se vrátil do Rotterdamu, znovu seděl na víku popelnice, sledoval, co Poke dělá se svou partou, a uvědomoval si, že je to nejslušnější velitelka party, kterou kdy viděl, protože naslouchá malým dětem, dává jim spravedlivý podíl a pomáhá jim přežít, i když to znamenalo, že se sama moc nenají, a proto si ji vybral, protože měla soucit - dost soucitu, aby vyslechla nějaké dítě.

Její soucit ji zabil.

Já jsem ji zabil, když jsem si ji vybral.

Asi by měl být Bůh. Aby mohl Achilla navěky vykázat do pekla.

Někdo ho kopl do nohy.

„Jdi pryč," řekl Fazolek. „Nic ti nedělám."

Ten, kdo to byl, kopl znovu, tak prudce, že mu podkopl obě nohy. Fazolek se zachytil rukama zdi, aby neupadl. Zvedl hlavu. Nad ním se tyčil Bonzo Madrid.

„Prý jsi ta nejmenší filcka, co visí armádě Draků na prdeli," prohlásil Bonzo.

Měl s sebou tři další chlapce. Velké chlapce. Všichni měli obličeje tyranů.

„Ahoj, Bonzo."

„Musíme si promluvit, prcku."

„Co to má být, špionáž?“ zeptal se Fazolek. „Neměl by ses bavit s vojáky z jiných armád.“

„Na to, abych vymyslel, jak rozprášit armádu Draků, nepotřebuju špionáž,“ řekl Bonzo.

„Takže jen tak náhodou slídíte po nejmenších vojácích od Draků, a potom si je podáváte, dokud se nerozbrečí?“

Bonzova tvář prozradila vztek. Ale to nebylo nic neobvyklého.

„Škemráš si o to, aby ses nabaštil z vlastního zadku, prcku?“

Fazolek neměl rád surovce.

A jelikož si v tu chvíli vyčítal vinu za smrt Poke, bylo mu faktic-ky jedno, jestli tím, kdo na něm vykoná rozsudek smrti, bude Bonzo Madrid. Bylo na čase říct, co měl na srdci.

„Vážíš minimálně třikrát tolik co já,“ odvětil Fazolek. „Ale pro obsah tvé lebky to neplatí. Jsi béčkař, který se nějak dostal k vlastní armádě a nikdy nevymyslel, co s ní udělat. Wiggin tě rozemele na prášek a nebude se ani muset snažit. Takže co na tom záleží, co uděláš se mnou? Jsem nejmenší a nejslabší voják v celé škole. Je přiro-zené, že když si chceš na někoho vyšlápnout, vybereš si *mě*.“

„No jasně, malej a nejslabší,“ řekl jeden z ostatních chlapců.

Bonzo však mlčel. Fazolkova slova ho zasáhla. Bonzo měl svou hrdost a věděl, že kdyby Fazolkovi něco udělal, bylo by to ponížení, ne povyražení.

„Ender Wiggin mě s tou svou sebrankou bažantů a budižkničemů, kterou prohlašuje za armádu, nikdy neporazí. Je možné, že se z něho roztřásly kolena pitomcům jako jsou Carn nebo… *Petra*.“ Bylo to, jako by její jméno vyplivl. „Ale když *moje* armáda narazí na hovno, udělá z něj kaši.“

Fazolek ho zpražil nejtvrdším pohledem, jakého byl schopen. „Ty to nechápeš, Bonzo? Učitelé si Wiggina vybrali. Je nejlepší. Nejlepší, který kdy byl. Nedali mu nejhorší armádu. Dali mu *nejlepší* armádu. Ti veteráni, o kterých říkáš, že jsou budižkničemové - byli to tak dobří vojáci, že je pitomí velitelé nesnesli a pokusili se zbavit se jich výměnou. Nevadí, že to neumíš ty; Wiggin ví, jak dobré vojáky vyu-žít. Proto Wiggin vítězí. Je chytřejší než ty. A všichni jeho vojáci jsou chytřejší než tvoji. Karty jsou zamíchané ve tvůj neprospěch, Bonzo. Klidně to vzdej už teď. Až se nám tvoje ubohá armáda Mloků postaví, dostaneš na frak tak, že budeš muset čůrat vsedě.“

Fazolek by možná řekl ještě víc - neměl žádný plán a toho, co mohl říct, bylo určitě víc - ale byl přerušen. Dva Bonzovi kamarádi ho popadli, zvedli ho a přimáčkli ho ke zdi, výš, než měli hlavy. Bonzo ho chytil kolem krku, hned pod bradou, a stiskl. Ostatní ho pustili. Fazolek visel za krk a nemohl dýchat. Reflexivně kopal nohama, snažil se najít pro ně nějakou oporu. Ale dlouhoruký Bonzo byl příliš daleko, než aby ho některý z Fazolkových kopanců mohl zasáhnout.

„Hra je jedna věc," řekl tiše Bonzo. „Učitelé si ji klidně můžou přizpůsobit a věnovat tomu svému milovanému Wigginovi. Ale přijde chvíle, kdy to nebude hra. A až ta chvíle přijde, Wiggin se nebude moci hýbat, protože mu v tom bude bránit zmrazený bitevní oděv. Comprendes?"

Jakou odpověď chtěl slyšet? Bylo jasné, že Fazolek nedokáže přikývnout ani promluvit.

Bonzo tam jenom stál a se zlomyslným úsměvem se díval, jak sebou Fazolek hází.

Když ho Bonzo konečně nechal spadnout na podlahu, Fazolek pomalu začínal vidět tmu; kradla se od okrajů jeho zorného pole do středu. Ležel na zemi, kašlal a lapal po dechu.

Co jsem to udělal? Vyprovokoval jsem Bonza Madrida. Surovce, který postrádal Achillovu inteligenci. Až ho Wiggin porazí, Bonzo se s tím nesmíří. A demonstrace síly mu nebude stačit. Jeho nenávist k Wigginovi je hluboká.

Jakmile mohl znovu dýchat, Fazolek zamířil do ložnice. Nikolaj si stop na jeho hrdle okamžitě všiml. „Kdo tě škrtil?"

„Nevím."

„To na mě nezkoušej," odvětil Nikolaj. „Stál proti tobě, podívej se na stopy po prstech."

„Nevzpomínám si."

„Ty si pamatuješ i uspořádání tepen na vlastní placentě."

„Neřeknu ti to," odpověděl Fazolek. Nikolajovi se to sice nelíbilo, ale neměl na to odpověď.

Fazolek se přihlásil jako 'Graff ' a napsal vzkaz Dimakovi, přestože věděl, že to k ničemu nebude.

„Bonzo je šílený. Mohl by někoho zabít a Wiggina nenávidí ze všech nejvíc."

Odpověď přišla rychle, skoro jako by Dimak na zprávu čekal. „Svůj průšvih si vyžehli sám. Nechoď s pláčem za maminkou.“

Ta slova bolela. Nebyl to jeho průšvih, ale Wigginův. A v konečné fázi učitelů, protože oni to byli, kdo Wiggina do Bonzovy armády zařadil. A ještě se mu vysmívat, protože maminku neměl - odkdy se z učitelů stali nepřátelé? Měli by nás chránit před blázny, jako je Bonzo Madrid. Jak mám podle nich tenhle průšvih vyžehlit?

Bonza Madrida zastaví jediné - zabít ho.

A pak si vybavil, jak tam stál, díval se dolů na Achilla a říkal: „Musíš ho zabít.“

Proč jsem nemohl držet hubu? Proč jsem musel Bonza Madrida provokovat? Wiggin dopadne jako Poke. A zase to bude moje vina.

KAPITOLA 16

DRUH

„Takže jak vidíte, Antone, klíčem, který jste našel, bylo otočeno, a možná to nakonec spasí lidstvo.“

„Ale chudák chlapec. Být nejdřív tak malý a potom zemřít jako obr.“

„Třeba mu ta ironie přijde… směšná.“

„Je to zvláštní představa, že by můj klíček mohl spasit lidstvo. Alespoň před útokem těch bestií. Kdo nás zachrání, až se znovu staneme nepřáteli sami sobě?“

„*My* nepřátelé nejsme, vy a já.“

„Těch, kteří jsou něčími nepřáteli, není mnoho. Ale ti, kteří jsou plní chamtivosti nebo nenávisti, pýchy nebo strachu - jejich náruživost je dost silná, aby vtáhla do války celý svět.“

„Když může Bůh přivést na svět jednu silnou duši, aby nás zachránila před jedním nebezpečím, proč by nevyslyšel naše modlitby a nepřivedl na svět další, až ji budeme potřebovat?“

„Jenže vy víte, sestro Carlotto, že toho chlapce, o němž mluvíme, nepřivedl na svět Bůh. Byl stvořen únoscem, vrahem dětí, vědcem mimo zákon.“

„Víte, proč má Satan stále takový vztek? Protože pokaždé, když udělá nějakou obzvlášť vydařenou darebnost, Bůh ji využije ve prospěch vlastní dobré věci.“

„Takže Bůh využívá jako svého nástroje špatné lidi.“

„Bůh nám dává volnost páchat velké zlo, když se tak rozhodneme. Potom využije své volnosti udělat z tohoto zla dobro, protože se tak rozhodne.“

„Takže z dlouhodobého hlediska Bůh vždycky zvítězí.“

„Jistě.“

„Ale krátkodobě to *může* být nepříjemné.“

„A kdy v minulosti byste raději zemřel, než abyste tady dnes byl živý?“

„To je ono. Časem si zvykneme na všechno. Nacházíme naději v čemkoli.“

„Proto jsem nikdy nepochopila sebevraždu. I ti, kteří trpí těžkou krizí nebo vinou - copak ve svém srdci necítí, jak jim Kristus Utěšitel dává naději?“

„To se mě ptáte?“

„Bůh není po ruce, tak se ptám jiného smrtelníka.“

„Podle mého názoru při sebevraždě ve skutečnosti nejde o ukončení života.“

„Tak o co tedy?“

„Je to jediný způsob, jak může bezmocný člověk dosáhnout toho, aby všichni ostatní přestali vidět jeho hanbu. To není přání zemřít, ale skrýt se.“

„Jako se Adam s Evou skryli před Hospodinem.“

„Protože byli nazí.“

„Kéž by si tito nešťastní lidé dokázali uvědomit, že jsme nazí všichni. Všichni se chceme skrýt. Ale život je tak krásný. Proto ať pokračuje.“

„Vy tedy nevěříte, že termiťané jsou šelma z Apokalypsy, sestro?“

„Ne, Antone. Věřím, že jsou to také děti Boží.“

„A přesto jste našla tohoto chlapce právě proto, aby je zničil, až vyroste.“

„*Porazil*. Kromě toho, jestli Bůh nechce, aby zemřeli, nezemřou.“

„A jestli Bůh chce, abychom zemřeli *my*, tak to uděláme. Proč se potom tak snažíte?“

„Protože jsem tyto své ruce dala Bohu a sloužím mu nejlépe, jak umím. Kdyby nechtěl, abych Fazolka našla, nenašla bych ho.“

„A jestli Bůh chce, aby zvítězili termiťané?“

„Najde si nějaké jiné ruce, aby to udělaly. Na takovou práci moje použít nemůže.“

Poslední dobou se stalo pravidlem, že Wiggin nechal velitele čet, aby cvičili s vojáky, a sám zmizel. Fazolek využil svého připojení jako Graff, aby zjistil, co dělá. Chodil studovat videozáznamy zachycující vítězství Mazera Rackhama a dělal to mnohem intenzivněji a soustředěněji než kdy dřív. A jelikož Wigginova armáda každý den chodila do bitvy a vycházela z ní vždy vítězně, tentokrát i ostatní velitelé armád a mnozí velitelé čet a obyčejní vojáci začali chodit do knihovny, dívali se na tytéž videozáznamy a snažili se porozumět jim, snažili se vidět v nich to, co viděl Wiggin.

Hloupost, usoudil Fazolek. Wiggin nehledá něco, co by se dalo použít tady v Bitevní škole - vytvořil silnou, přizpůsobivou armádu a dokáže rozhodnout na místě, co s ní udělat. Studuje ty snímky proto, aby zjistil, jak porazit termiťany. On už totiž ví, že jednoho dne proti nim bude stát. Učitelé by nebořili celý systém, který tady v Bitevní škole fungoval, kdyby se neblížil kritický okamžik, kdyby Endera Wiggina nepotřebovali, aby nás zachránil před útokem termiťanů. Proto Wiggin termiťany studuje a zoufale se snaží přijít na to, co chtějí, jak bojují, jak umírají.

Proč učitelé nevidí, že Wiggin je hotový? Už na Bitevní školu ani nemyslí. Měli by ho odtud vzít a dát do Taktické školy, nebo prostě tam, kde může jeho výcvik pokračovat. Místo toho na něho tlačí, unavují ho.

A nás taky. Jsme unavení.

Fazolek to viděl zejména na Nikolajovi, který musel dřít usilovněji než ostatní, aby udržel krok. Kdybychom byli obyčejná armáda, pomyslel si Fazolek, většina z nás by na tom byla jako Nikolaj. A vlastně mnozí jsou - Nikolaj nebyl první, na kom se projevovalo vyčerpání. Vojákům v jídelně vypadávaly z rukou příbory a podnosy. Minimálně jeden se v posteli pomočil. Častěji se při tréninku hádáme. Naše učení trpí. Každý má svou mez. Dokonce i já, dokonce i geneticky upravený Fazolek, myslící stroj. Potřebuju čas na promazání a doplnění paliva, a nedostávám jej.

Fazolek dokonce napsal plukovníku Graffovi strohý, popudlivý vzkaz, v němž stálo: „Jedna věc je vojáky vycvičit a jiná věc je vyčerpat je.“ Nedostal žádnou odpověď.

Bylo pozdě odpoledne, do otevření jídelny zbývalo půl hodiny. Ráno již vyhráli jednu hru a pak cvičili po vyučování, i když velitelé čet na Wigginův popud nechali své vojáky odejít dřív. Většina členů armády Draků se oblékala po sprchování, ale někteří už odešli zabít čas do hrací místnosti nebo do videosálu… nebo do knihovny. Několik si jich ještě procházelo, co předtím cvičili, ale věcmi do školy se nezabýval žádný.

Ve dveřích se objevil Wiggin a mával novým rozkazem.

Druhá bitva v *jeden* den.

„Je to divoké, ale nemáme čas,“ prohlásil Wiggin. „Bonzovi dali vědět asi před dvaceti minutami a než se dostaneme ke dveřím, budou uvnitř dobrých pět minut.“

Čtyři vojáky od dveří - byli všichni mladí, ale nováčci už to nebyli, teď patřili k veteránům - poslal pro ostatní, kteří už odešli. Fazolek se rychle oblékl - už se naučil, jak to udělat sám, ale neobešlo se to bez mnoha vtipů na konto toho, že je jediný voják, který si musí cvičit oblékání a stejně je pomalý.

Oblékání provázely nářky, že to začíná být pitomé, že by armáda Draků mohla dostat čas od času pauzu. Nejhlasitější byl Fly Molo, ale i Divoký Tom, který se obvykle všemu smál, byl rozčilený. Když se Tom ozval: „Dvakrát v jednom dni se nikdy nebojuje!“ Wiggin odpověděl: „A taky ještě nikdo neporazil armádu Draků. Chceš tentokrát dostat na frak?“

Samozřejmě ne. Nikdo nechtěl prohrát. Potřebovali si jen postěžovat.

Chvíli to trvalo, ale nakonec stáli všichni na chodbě před bitevní místností. Brána už byla otevřená. Několik opozdilců si ještě oblékalo hrací oděvy. Fazolek byl hned za Divokým Tomem, takže viděl dovnitř. Jasné světlo. Žádné hvězdy, žádná mřížka, vůbec žádný úkryt. Nepřátelská brána byla otevřená, a přesto nebylo vidět jediného vojáka Mloků.

„Kamarádi,“ ozval se Divoký Tom. „Oni taky ještě nevylezli.“

Fazolek obrátil oči v sloup. Samozřejmě už venku byli. Ale v místnosti, kde se nebylo kam skrýt, se prostě zformovali nahoře na stropě, shromáždili se kolem brány armády Draků, připraveni zneškodnit každého, kdo z ní vyjde.

Wiggin si všiml výrazu Fazolkova obličeje, usmál se a zakryl si ústa, aby dal všem znamení, že mají být zticha. Opsal rukou kruh kolem dveří, aby jim ukázal, kde jsou Mloci shromážděni, a potom jim naznačil, aby couvli.

Strategie byla jasná a jednoduchá. Jelikož jim Bonzo Madrid prokázal tu laskavost, že svou armádu přilepil ke stěně, aby si počkala na porážku, zbývalo najít správný způsob, jak se do bitevní místnosti dostat a masakr provést.

Wigginovo řešení - které se Fazolkovi zamlouvalo - spočívalo v tom, že si větší vojáci klekli tak, aby si neseděli na patách, a zmrazili si nohy; tím se z nich stala jakási obrněná vozidla. Potom si jeden menší voják klekl velkému na lýtka, jednou rukou ho objal kolem pasu a nachystal se, aby mohl střílet. Nejmohutnější vojáci byli vyu-

žiti jako vyhazovači, kteří jednotlivé páry vypustí do bitevní místnosti.

Zase jednou se hodilo být malý. Fazolek a Divoký Tom posloužili jako pár, na němž Wiggin předvedl, co po nich chce. Díky tomu mohl právě Fazolek zahájit řež, když byly první dva páry vhozeny do místnosti. Téměř okamžitě zlikvidoval tři vojáky nepřítele - na tak krátkou vzdálenost byl paprsek úzký a likvidace byla rychlá. Když se začali dostávat z dostřelu, Fazolek Divokého Toma přelezl a odrazil se od něho východním směrem a maličko nahoru, zatímco Tom se rozletěl ještě rychleji k opačné straně místnosti. Když ostatní Draci zpozorovali, jak se Fazolkovi podařilo zůstat na dostřel a přitom se pohybovat šikmo, tedy tak, že ho bylo těžké zasáhnout, udělali totéž. Nakonec Fazolka zneškodnili, ale to už nebylo podstatné - Mloci byli zlikvidováni do jednoho, aniž se některý z nich odlepil od stěny. Dokonce ani ve chvíli, kdy bylo jasné, že představují snadné, nepohyblivé terče, Bonzo nepochopil, že to je cesta do záhuby, dokud nezmrazili jeho samotného, a nikdo jiný neměl dost iniciativy, aby jeho původní rozkaz odvolal a dal se do pohybu, aby tím znesnadnil zásah. Byl to další názorný příklad, proč bude velitel, který vládne strachem a všechna rozhodnutí dělá sám, vždycky poražen, dřív nebo později.

Celá bitva netrvala ani minutu, počínaje okamžikem, kdy Fazolek prolétl na Divokém Tomovi dveřmi, do zmrazení posledního Mloka.

Fazolka překvapilo, že Wiggin, obvykle tak klidný, je dnes vzteklý a dává to na sobě znát. Ještě než major Anderson stačil oficiálně poblahopřát vítězi, Wiggin se na něho rozkřikl: „Myslel jsem, že proti nám postavíte armádu, která nám bude v poctivém boji rovnocenným soupeřem.“

Proč by si měl něco takového myslet? Wiggin a Anderson spolu museli mít nějaký rozhovor, v němž mu Anderson něco slíbil a pak to nesplnil.

Ale Anderson nic nevysvětloval. „Blahopřeji k vítězství, veliteli.“

Wiggin na to odmítal přistoupit. Vyvíjelo se to jinak než obvykle. Wiggin se obrátil ke své armádě a vyvolal Fazolka. „Kdybys byl velitelem Mloků, co bys udělal?“

Jelikož ho jiný Drak předtím využil k odrazu ve volném prostoru, Fazolek se momentálně vznášel dole u nepřátelské brány, ale otázku zaslechl - Wiggin si nebral servítky. Fazolek se zdráhal odpovědět,

protože věděl, že je to velká chyba, urážet Mloky a chtít po nejmenším vojákovi Draků, aby opravoval Bonzovu hloupou taktiku. Wiggina nedržela Bonzova ruka kolem krku tak jako Fazolka. Jenže Wiggin byl velitel, Bonzova taktika byla hloupá a říct to byla zábava.

„Zachoval bych proměnlivý útvar v pohybu před branou," odpověděl Fazolek hlasitě, aby ho slyšeli všichni vojáci - dokonce i Mloci, kteří se stále drželi u stropu. „Nikdy nesmíte zůstat na místě, když nepřítel přesně ví, kde jste."

Wiggin se znovu otočil k Andersenovi. „Když už podvádíte, proč nevycvičíte jinou armádu tak, aby podváděla inteligentně?"

Anderson zůstával klidný, Wigginův výbuch ignoroval. „Myslím, že byste měl svolat svoji armádu."

Wiggin dnes neztrácel čas rituály. Stiskl tlačítka a odmrazil obě armády najednou. A místo aby svou armádu nechal nastoupit, aby přijala kapitulaci poražených, ihned zvolal: „Armáda Draků, rozchod!"

Fazolek patřil k těm, kteří měli k bráně nejblíž, ale počkal si skoro až nakonec, aby zůstal s Wigginem. „Pane," začal, „právě jste Bonza ponížil a on -"

„Já vím," zarazil ho Wiggin. Pak se poklusem vzdálil, nechtěl o tom nic slyšet.

„Je nebezpečný!" zavolal za ním Fazolek. Marná snaha. Buď si Wiggin už uvědomil, že vyprovokoval nesprávného surovce, nebo mu to bylo jedno.

Udělal to snad schválně? Wiggin se vždycky ovládal, vždycky jednal podle plánu. Fazolek si však nedovedl představit žádný plán, který by vyžadoval křičet na majora Andersena a zesměšnit Bonza před celou jeho armádou.

Proč by Wiggin dělal takovou hloupost?

Bylo prakticky nemožné myslet na geometrii, přestože další den měl být test. Příprava do školy teď byla naprosto bezvýznamná, přesto dál psali testy a odevzdávali, případně neodevzdávali školní úkoly. V posledních několika dnech Fazolkovy výsledky přestaly být dokonalé. Ne že by neznal odpovědi nebo přinejmenším způsob, jak k výsledkům dospět. Šlo o to, že v duchu odbíhal k věcem, které byly důležitější - nové taktice, jež by mohla zaskočit nepřítele; novým trikům, jimiž by učitelé mohli změnit zaběhaná schémata; úvahám,

co se asi děje v té větší válce, že se systém začíná takto hroutit; co se stane na Zemi a v MF, jakmile budou termiťané poraženi. Pokud budou poraženi. V takové situaci bylo těžké soustředit se na objemy, obsahy, plochy a rozměry trojrozměrných těles. Když měli ve včerejším testu řešit problémy gravitace v blízkosti planetárních a hvězdných hmot, Fazolek to definitivně vzdal a napsal:

$$2+2=\pi\sqrt{2+n}$$

AŽ ZJISTÍTE HODNOTU N, DOKONČÍM TENTO TEST.

Věděl, že všichni učitelé vědí, co se děje. A pokud chtěli nadále předstírat, že na učení záleží, klidně, byla to jejich věc, ale on hrát nemusel.

Současně si uvědomoval, že otázky gravitace jsou pro člověka, který pravděpodobně skončí v Mezinárodní flotile, dost důležité. Kromě toho potřeboval mít základy z geometrie, neboť měl docela dobrou představu o tom, jaká matematika ještě přijde. V budoucnosti nebude technikem, dělostřelcem, raketovým vědcem a se vší pravděpodobností dokonce ani pilotem. Přesto musel to, co oni znali, znát ještě lépe, pokud chtěl, aby ho uznávali a šli za ním.

Dnes večer prostě ne, řekl si. Dnes večer si můžu odpočinout. Co se potřebuju naučit, naučím se zítra. Až nebudu tak unavený.

Zavřel oči.

Znovu je otevřel. Otevřel svou skříňku a vytáhl z ní panel.

Na ulicích Rotterdamu býval unavený, vyčerpaný hladem, podvýživou a zoufalstvím. Ale zůstával ve střehu. Stále uvažoval. A proto se dokázal udržet naživu. V této armádě začínali být unavení všichni, což znamenalo, že bude docházet k dalším a dalším hloupým chybám. Fazolek si mohl ze všech nejmíň dovolit být hloupý. To, že nebyl hloupý, byla jeho jediná devíza.

Přihlásil se. Na displeji naskočila zpráva:

Okamžitě přijď ke mně. Ender

Do večerky zbývalo deset minut. Bylo možné, že Wiggin zprávu odeslal už před třemi hodinami. Ale raději pozdě než vůbec. Seskočil

z postele, s botami neztrácel čas a vyšel na chodbu jen v punčochách. Zaklepal na dveře označené

VELITEL
ARMÁDA DRAKŮ

„Dále," ozval se Wiggin.

Fazolek otevřel dveře a vstoupil. Wiggin vypadal unaveně, tak jako vždycky vypadal unaveně plukovník Graff. Propadlá kůže kolem očí, povadlý obličej, shrbená ramena, ale oči stále bystré a pronikavé, pozorné a přemýšlivé. „Zrovna jsem našel váš vzkaz."

„To je v pořádku."

„Světla za chvilku zhasnou."

„Pomůžu ti ve tmě najít cestu."

Ta jízlivost Fazolka překvapila. Jako obvykle, Wiggin si smysl jeho poznámky vyložil úplně špatně. „Jenom jsem nevěděl, jestli víte, kolik je hodin -"

„Vždycky vím, kolik je hodin."

Fazolek si v duchu vzdychl. Nikdy to neselhalo. Každý rozhovor s Wigginem se změnil v nesmyslnou hádku, kterou Fazolek vždycky prohrál, přestože příčinou celé záležitosti bylo záměrné nepochopení ze strany Wiggina. Fazolkovi to vadilo. Uznával, že Wiggin je geniální, a vážil si ho. Proč by Wiggin nemohl někdy najít něco dobrého taky na něm?

Neřekl však nic. Nemohl říct nic, co by mohlo situaci napravit. Wiggin ho k sobě zavolal, tak ať on posune hovor dál.

„Vzpomínáš si na náš rozhovor před čtyřmi týdny? Když jsi mi řekl, abych z tebe udělal velitele čety?"

„Hmm."

„Od té doby jsem jmenoval pět velitelů čet a pět jejich zástupců. Tys mezi nimi nebyl." Wiggin povytáhl obočí. „Bylo to správné rozhodnutí?"

„Ano, pane." Ale jen proto, že ses neobtěžoval dát mi šanci, abych ukázal co ve mně je, než jsi je jmenoval.

„Teď mně řekni, jak sis vedl v těchto osmi bitvách."

Fazolek chtěl nejdřív připomenout, jak se díky tomu, co Divokému Tomovi navrhl, četa C opětovně stala nejproduktivnější četou v armádě. Jak jeho taktické inovace a tvůrčí reakce na měnící se situa-

ce napodobili ostatní vojáci. Jenže to by bylo chvástání a částečně také porušení kázně. Důstojník, který se chtěl stát důstojníkem, by něco takového neřekl. Buď se Divoký Tom o Fazolkově přínosu zmínil - nebo ne. Fazolkovi nepříslušelo hlásit se k něčemu, co nebylo ve veřejně přístupných záznamech. „Dneska mě poprvé vyřadili z boje tak brzy, ale podle počítače jsem měl jedenáct úspěšných zásahů, než jsem musel přestat. Nikdy jsem neměl míň než pět zásahů v jedné bitvě. Vždycky jsem také splnil každý uložený úkol.“

„Fazolku, proč tě udělali vojákem tak mladého?“

„Nebyl jsem mladší než vy.“ Nebyla to tak úplně pravda, ale mnoho nechybělo.

„Ale proč?“

Kam mířil? Bylo to rozhodnutí učitelů. Vypátral snad, že tím, kdo sestavil seznam, byl Fazolek? Věděl, že Fazolek se vybral sám? „Nevím.“

„Ty to víš a já taky.“

Ne. Wiggin se neptal konkrétně na to, proč udělali vojákem Fazolka. Zajímalo ho, proč jsou najednou bažanti povyšováni v tak mladém věku. „Pokoušel jsem se na to přijít, ale jsou to jenom dohady.“ Pravda, Fazolkovy dohady nikdy nebyly jen tak obyčejnými odhady - ale totéž platilo pro Wiggina. „Vy jste - vynikající. Oni to poznali a protlačili vás dopředu -

„Řekni mně *proč*, Fazolku.“

Teprve teď Fazolek pochopil, na co se Ender ve skutečnosti ptá. „Protože nás potřebují, proto.“ Sedl si na podlahu a zadíval se nikoli Wigginovi do tváře, ale na jeho nohy. Fazolek věděl věci, které vědět neměl. Takové věci, že ani učitelé neměli ponětí, že je ví. „Protože potřebují někoho, kdo porazí termiťáky. Nic jiného je nezajímá.“

„Dobře, že to víš, Fazolku.“

Proč je tak důležité, abych to věděl, chtěl se zeptat Fazolek. Nebo to myslíš tak, že by to měli vědět lidé obecně? Že bys konečně zjistil a pochopil, kdo jsem? Že já jsem *ty*, jenom chytřejší a méně sympatický, lepší stratég, ale horší velitel? Že když zklameš, když se zlomíš, když onemocníš a zemřeš, přijdu na řadu já? Proto to potřebuju vědět?

„Protože,“ pokračoval Wiggin, „většina hochů v této škole si myslí že hra je důležitá *sama o sobě*, ale není. Je důležitá jedině proto, že jim pomáhá najít malé kluky, ze kterých by mohli vyrůst

opravdoví velitelé pro skutečné války. Ale hra jako taková může jít klidně do háje. A právě to dělají. Obětovali hru, porušují její pravidla.“

„Zvláštní,“ řekl Fazolek. „Myslel jsem, že to dělají jenom nám.“ Ne, jestli si Wiggin myslel, že Fazolek potřebuje vysvětlit právě tohle, nepochopil, kým Fazolek ve skutečnosti je. Ale seděl u Wiggina, vedl s ním tento rozhovor. To něco znamenalo.

„Začali jsme hrát o devět týdnů dřív, než jsme hrát měli. Hrajeme každý den. A teď dvakrát za jediný den. Fazolku, nevím, o co učitelům jde, ale moje armáda začíná být unavená a já taky. Vůbec nedodržují pravidla. Vytáhl jsem si z počítače staré přehledy. V dějinách hry nikdo nikdy nezničil tolik nepřátel a nikomu nezůstalo tolik vlastních vojáků.“

Co to mělo být, chvástání? Fazolek odpověděl tak, jak se na chvástání odpovídat má. „Jste nejlepší, Endere.“

Wiggin zavrtěl hlavou. Pokud si ironie ve Fazolkově hlase vůbec povšiml, nezareagoval na ni. „Možná. Ale to, že jsem dostal takové vojáky, jaké jsem dostal, nebyla náhoda. Bažanty a odpadlíky z ostatních armád, ale když se dali dohromady, můj nejhorší voják by mohl být v jiné armádě velitelem čety. Pomohli mi, ale teď dělají všechno proti mně. Fazolku, oni nás chtějí srazit na kolena.“

Takže Wiggin nakonec pochopil, jak byla jeho armáda vybrána, byť nevěděl, kdo ji vybral. Nebo možná věděl všechno, ale v tuto chvíli nechtěl Fazolkovi víc vyjevit. Bylo těžké odhadnout, kolik z toho, co Wiggin dělá, je vykalkulované, a kolik je pouhá intuice. „Vás srazit nemůžou.“

„To by ses divil.“ Wiggin se najednou prudce nadechl, jako by jím projela ostrá bolest, nebo jako by musel ve větru rychle popadnout dech; Fazolek se na něho podíval a uvědomil si, že nemožné se stává skutkem. Aniž by si ho Ender Wiggin chtěl dobírat, opravdu se mu svěřoval. Ne úplně, jen trochu. Ender Fazolkovi ukazoval, že je člověk. Přibíral ho mezi nejvěrnější. Dělal z něj… co? Rádce? Důvěrníka?

„Možná byste se divil vy,“ odvětil Fazolek.

„Množství geniálních nových nápadů, se kterými můžu každý den přijít, má své meze. Někdo na mě vyrukuje s něčím, na co jsem předtím nepomyslel, a já nebudu připravený.“

„A co se stane?“ zeptal se Fazolek. „Přinejhorším prohrajete jednu hru.“

„Ano. To je nejhorší, co by se mohlo stát. Nemůžu prohrát žádnou hru. Protože když nějakou prohraju -“

Myšlenku nedokončil. Fazolek uvažoval, co si pod těmi dopady Ender představuje. Pouze to, že by se zhroutila legenda Endera Wiggina jakožto dokonalého vojáka? Nebo to, že by jeho armáda přestala věřit jemu či vlastní neporazitelnosti? Nebo šlo o tu větší válku a ztracená hra tady v Bitevní škole by mohla otřást vírou učitelů, že Ender je velitelem pro budoucnost, tím, který má vést flotilu, pokud se ho podaří připravit dřív, než invazní sbor termiťanů dorazí?

Fazolek opět netušil, jak přesnou představu mají učitelé o tom, kolik toho uhodl o vývoji války ve větším měřítku. Bylo lepší mlčet.

„Potřebuju, abys byl chytrý, Fazolku. Potřebuju, abys vymýšlel řešení problémů, s jakými jsme se dosud nesetkali. Chci, abys vyzkoušel věci, které nikdy nikdo nevyzkoušel, protože jsou to vyložené pitomosti.“

Tak o co tady vlastně jde, Endere? Čím jsem si zasloužil, že sis k sobě dnes v noci pozval právě mě? „Proč já?“

„Třebaže armáda Draků má několik lepších vojáků, než jsi ty - ne moc, ale pár se jich najde - není tu nikdo, kdo by dokázal přemýšlet líp a rychleji než ty.“

Všiml si toho. A Fazolek si po měsíci zklamání uvědomil, že to tak bylo lepší. Ender sledoval, jak si počíná v boji, posuzoval ho podle toho, co dělal, ne podle školní reputace nebo podle pověstí, že má nejlepší výsledky v dějinách školy. Fazolek si toto ocenění zasloužil a dostalo se mu jej od jediného člověka na škole, po jehož uznání Fazolek toužil.

Ender k němu přistrčil panel, aby se mohl podívat. Bylo na něm dvanáct jmen. Dva až tři vojáci z každé čety. Fazolek okamžitě poznal, jak je Ender vybral. Byli to všechno dobří vojáci, sebejistí a spolehliví. Ale nepatřili k těm nápadným, skvělým, k těm, kteří se rádi předváděli. Fakticky to byli vojáci, jichž si Fazolek mezi těmi, kteří nebyli veliteli čet, cenil nejvíc. „Vyber si z nich pět,“ promluvil Ender. „Po jednom z každé čety. Vytvořím speciální jednotku a ty ji budeš cvičit. Jenom při mimořádném výcviku. Budeš mě informovat, co s nimi děláš. Neztrácej moc času s jednou věcí. Většinou budete ty i tvoje speciální jednotka součástí armády, jejích pravidelných

struktur. Do té doby, než tě budu potřebovat. Než dojde k něčemu, co zvládneš jedině ty.“

Na těch dvanácti jménech byla zvláštní ještě jedna věc. „Samí nováčci,“ poznamenal Fazolek. „Žádný veterán.“

„Po minulém týdnu jsou všichni naši vojáci veteráni. Uvědomuješ si, že podle hodnocení jednotlivců je všech čtyřicet našich vojáků v padesátce nejlepších? Že musíš sklouznout na sedmnáctou příčku, abys našel *jiného* vojáka než Draka?“

„Co když nic nevymyslím?“ zeptal se Fazolek.

„Potom jsem se v tobě zmýlil.“

Fazolek se ušklíbl. „Nezmýlil jste se.“

Světla zhasla.

„Najdeš zpáteční cestu, Fazolku?“

„Asi ne.“

„Tak zůstaň tady. Když nastražíš uši, uslyšíš v noci dobrého skřítka, jak přijde a nechá nám tu úkoly na zítřek.“

„Myslíte, že nás zítra pošlou znovu do bitvy?“ Fazolek to myslel jako žert, ale Ender neodpověděl.

Fazolek zaslechl, jak leze do postele.

Ender byl na velitele ještě pořád malý. Nohy mu zdaleka nedosahovaly na konec postele, takže tam zbývalo dost místa, kde se Fazolek mohl schoulit. Vylezl si nahoru a ležel bez hnutí, aby Endera nevyrušil ze spánku. Pokud spal. Pokud nebyl vzhůru, tiše neležel a nesnažil se najít smysl… v čem vlastně?

Pro Fazolka znamenal úkol, který dostal, pouze přemýšlet o nepředstavitelném - o hloupých tricích, které by proti nim mohly být použity, a způsobech, jak jim čelit; o stejně hloupých vylepšeních, která by mohli zavést, aby do ostatních armád zaseli zmatek a, pokud bylo Fazolkovo tušení správné, svedli je k napodobování naprosto nesmyslných strategií. Protože velitelů, kteří chápali, proč armáda Draků vítězí, bylo málo, napodobovali taktické varianty použité v jedné konkrétní bitvě, místo aby si všímali základní metody, již Ender při výcviku a organizaci své armády používal. Jak řekl Napoleon, jediné, nad čím má velitel skutečně moc, je jeho armáda - výcvik, morálka, důvěra, iniciativa, velení a v menší míře zásobování, rozmístění, pohyb, oddanost a odvaha v boji. To, co udělá nepřítel a co přinese náhoda, se naplánovat nedá. Velitel musí být schopen své plány rychle měnit, pokud se objeví překážka nebo se otevře příleži-

tost. Pokud jeho armáda není připravena a ochotna plnit jeho vůli, je jeho chytrost k ničemu.

Méně schopní velitelé to nepochopili. Nepoznali, že Ender vyhrává proto, že jeho armáda pohotově a plynule reaguje na změnu, a proto je nenapadlo nic lepšího než napodobit konkrétní taktiku, kterou ho viděli použít. I kdyby Fazolkovy kreativní manévry byly pro výsledek bitvy nepodstatné, vedly by ostatní velitele k tomu, aby ztráceli čas napodobováním nepodstatností. Čas od času by něco z jeho nápadů mohlo přijít vhod. Ale především měl odvádět pozornost.

Fazolkovi to vyhovovalo. Jestli Ender chtěl aktivity na odvedení pozornosti, měl je mít. Důležité bylo, že si pro jejich obstarání vybral právě Fazolka. A Fazolek byl odhodlán splnit úkol co nejlépe.

Jenže jestli dnes v noci Ender ležel a nespal, nebylo to tím, že si dělal starosti o zítřejší, pozítřejší a popozítřejší bitvy armády Draků. Ender myslel na termiťany a na to, jak se s nimi utká, až ukončí výcvik a bude vržen do války, kde budou na jeho rozhodnutích záviset skutečné životy skutečných lidí a na výsledku bude záviset přežití lidstva.

Kde je moje místo v *tomto* plánu? Jsem docela rád, že to břemeno leží na Enderovi, ne proto, že bych je neunesl - možná bych to zvládl - ale proto, že v Enderův úspěch věřím víc, než bych věřil ve svůj. Nevím, čím to je, že muži milují velitele, který rozhoduje, kdy zemřou, ale Ender to v sobě má, a jestli to mám já, zatím si toho nikdo nevšiml. Kromě toho - i bez genové manipulace má Ender schopnosti, které testy neodhalily, které jsou hlubší než pouhý intelekt.

Ale nemělo by to být všechno jen na něm. Mohu mu pomoci. Mohu pustit z hlavy geometrii, astronomii a všechny další nesmysly a soustředit se na problémy, které ho tíží nejneodkladněji. Začnu zkoumat, jak válčí jiní živočichové, zejména hmyz žijící ve společenstvech, neboť tak jako my jsme podobní primátům, jsou termiťané podobní mravencům. A mohu mu hlídat záda.

Fazolek si znovu vzpomněl na Bonza Madrida. Na strašlivý hněv rotterdamských tyranů.

Proč učitelé Endera do tohoto postavení přivedli? Je evidentním terčem nenávisti ostatních chlapců. V Bitevní škole měly děti válku v sobě. Prahly po triumfu. Nenáviděly prohru. Pokud by jim tyto vlastnosti chyběly, nikdy by je sem nevzali. Přesto byl Ender hned na

počátku oddělen od ostatních - mladší, ale chytřejší, voják s vynikajícími výsledky a teď velitel, vedle něhož všichni ostatní velitelé vypadali jako mimina, kterým teče mléko po bradě. Někteří velitelé porážku přijímali - například Carn Carby teď Endera za jeho zády vychvaloval a studoval jeho bitvy, aby se pokusil odkoukat, jak vítězit; přitom ho vůbec nenapadlo, že k pochopení Enderových vítězství je nutné studovat jeho výcvik, ne bitvy. Ale většina ostatních velitelů reagovala rozmrzelostí, strachem, studem, vztekem a žárlivostí a měla povahu na to, aby tyto pocity převedla do násilného jednání - pokud si byli jisti vítězstvím.

Bylo to stejné jako na ulicích Rotterdamu. Stejné jako s tyrany, soupeřícími o nadvládu, o postavení, o uznání. Ender svlékl Bonza do naha. To se nedá strpět. Určitě se pomstí, tak jako se za své ponížení pomstil Achilles.

A učitelé tomu rozuměli. Dělali to schválně. Ender zřejmě zvládl každý test, který mu přichystali - s tím, co se v Bitevní škole obvykle učilo, byl hotový. Tak proč ho nepřeložili na vyšší úroveň? Protože chtěli, aby dostal lekci, nebo se snažili, aby absolvoval test, který nebyl obsahem běžných osnov. Jenže tento test mohl skončit smrtí. Fazolek cítil na krku Bonzovy prsty. Ten hoch byl typ, který, když odhodí zábrany, se bude kochat absolutní mocí, již vrah získává v okamžiku smrti své oběti.

Stavějí Endera do situace, jako by byl na ulici. Zkoušejí ho, aby zjistili, jestli dokáže přežít.

Hlupáci, nemají ponětí, co dělají. Ulice není test. Ulice je loterie.

Já z ní vyšel jako vítěz - přežil jsem. Jenže Enderovo přežití nebude záviset na jeho schopnostech. Štěstí hraje až příliš velkou roli. A umění, odhodlání a síla protivníka.

Je možné, že Bonzo není schopen ovládat emoce, které ho oslabují, ale jeho přítomnost v Bitevní škole znamená, že něco umět musí. Udělali jej velitelem, protože vojáci jistého typu za ním půjdou bez ohledu na hrůzu a smrt. Enderův život je ve smrtelném ohrožení. A učitelé, kteří nás mají za děti, vůbec netuší, jak rychle může smrt přijít. Stačí na několik minut odvrátit zrak, vzdálit se tak, že není možné vrátit se včas, a váš drahocenný Ender Wiggin, do něhož vkládáte všechny své naděje, bude dočista mrtvý. Viděl jsem na ulicích Rotterdamu, jak to chodí. Stejně dobře se to může stát ve vašich čisťoučkých místnostech tady v kosmu.

Proto Fazolek toho večera, kdy ležel u Enderových nohou, nadobro odsunul učení na vedlejší kolej. Měl teď místo toho dva nové směry studia. Chtěl Enderovi pomoci s přípravou na válku, na níž mu záleželo, válku s termiťany. Ale také mu chtěl pomoci v pouliční rvačce, která se na něho chystala.

Nedalo se říci, že by Ender na nebezpečí nedbal. Po nějaké šarvátce, která se odehrála v bitevní místnosti při jednom z Enderových prvních nácviků ve volném čase, absolvoval kurs sebeobrany, takže o boji muže proti muži něco věděl. Jenže Bonzo proti němu nepůjde jako muž proti muži. Příliš palčivě si uvědomoval, že by byl poražen. Bonzovi nepůjde o odvetu, nebude to rehabilitace. Bude to potrestání. Bude to likvidace. Přivede si tlupu.

A učitelé si nebezpečí uvědomí až tehdy, když bude příliš pozdě. Zatím nebrali nic, co děti dělaly, jako „opravdové“.

Proto si Fazolek nejdřív promyslel důvtipné hlouposti, které by se svou novou četou mohl dělat, a potom se pokusil přijít na to, jak zařídit, aby si to Bonzo, až dojde na věc, musel s Enderem Wigginem rozdat sám nebo vůbec ne. Jak Bonza zbavit podpory. Zmat morálku a povést každého surovce, který by chtěl jít s ním.

To je práce, kterou Ender dělat nemůže. Ale zvládnout se to dá.

Pátá část

VELITEL

KAPITOLA 17

MEZNÍ LANO

„Vážně nevím, co si o tom myslet. Fazolek dal psychohře jen jednu šanci. Vytáhla tvář tohoto dítěte a on z toho úplně zjankovatěl. Strachem? Hněvem? Copak nikdo neví, jak ta takzvaná hra vlastně funguje? Ender si prošel peklem, když mu ukázala obrázky jeho bratra, které neměla kde vzít, a přesto je měla. A teď - byl to snad manévr s hluboko sahajícími kořeny, který otevírá cestu k objevným závěrům o Fazolkově psýše? Nebo to prostě byla jediná Fazolkovi známá osoba, jejíž snímek anály Bitevní školy vlastnily?“

„Bylo to jen řečnické cvičení, nebo skutečně chcete, abych na některou z těch otázek odpověděl?“

„Chci, abyste mi odpověděl na toto: jak mi sakra můžete říct, že něco bylo 'velice významné', když nemáte ponětí, co to znamená!“

„Když se za vaším autem rozběhne člověk, který křičí a mává rukama, taky pochopíte, že mu jde o něco důležitého, i když mu nerozumíte ani slovo.“

„Aha, takže to byl křik?“

„To byla analogie. Obraz Achilla byl pro Fazolka mimořádně důležitý.“

„V pozitivním nebo negativním smyslu?“

„Vidíte to příliš šablonovitě. Pokud to byla negativní odezva, stojí za jeho negativními pocity vůči Achillovi nějaké strašlivé trauma, které v sobě Fazolek nosí? Nebo byla negativní proto, že mu způsobilo trauma, jak byl od Achilla odtržen, a touží se k němu vrátit?“

„Takže když máme nezávislý zdroj informací, který nám říká, abychom je nedávali k sobě…“

„Pak má ten nezávislý zdroj skutečně pravdu, nebo…“

„Nebo se skutečně mýlí.“

„Byl bych konkrétnější, kdyby to šlo. Dal nám jenom minutu.“

„To je výmluva. Sledovali jste přes psychohru veškeré snahy, které vyvíjel pod identitou učitele.“

„A podali jsme vám o tom zprávu. Částečně je za tím jeho touha mít moc - tak to alespoň začalo - ale postupně se z toho stal způsob, jak přijmout odpovědnost.

Jistým způsobem se stal učitelem. Důvěrné informace, které získal, využil také k tomu, aby si vytvořil iluzi, že je součástí komunity.“

„To přece je.“

„Má jen jednoho blízkého přítele, a to ještě jde spíš o vztah velkého bratra k malému.“

„Musím se rozhodnout, zda mohu Achilla umístit do Bitevní školy, dokud je tam Fazolek, nebo zda mám jednoho obětovat, abych si toho druhého udržel. A chci vědět, co mi na základě Fazolkovy reakce na Achillovu tvář můžete poradit.“

„Nebude se vám to líbit.“

„Zkuste to.“

„Na základě onoho incidentu vám můžeme říci, že dát je dohromady bude buď opravdu velká chyba, nebo…“

„Myslím, že se budu muset podrobně podívat na váš rozpočet.“

„Pane, smyslem celého programu v té podobě, jak funguje, je to, že počítač vytváří spojení, která by nás nenapadla, a získává reakce, které jsme nehledali. Ve skutečnosti jej neřídíme.“

„To, že se program nevymyká kontrole, ještě neznamená, že program nebo programátor jsou inteligentní.“

„Když hovoříme o softwaru, obvykle nepoužíváme slovo 'inteligentní'. Považujeme tuto představu za naivní. Říkáme, že je 'komplikovaný'. To znamená, že ne vždy chápeme, co dělá. Ne vždy získáváme definitivní informace.“

„Podařilo se vám *někdy* o něčem získat definitivní informace?“

„Tentokrát jsem zvolil nevhodné slovo *já*. Když se zabýváme lidskou myslí, nejde nám o definitivnost.“

„Co třeba 'užitečné'. Přišli jste na něco užitečného?“

„Pane, řekl jsem vám, co víme. Rozhodnutí bylo na vás, než jsme vám tuto zprávu doručili, a je na vás i teď. Naše informace můžete a nemusíte využít. Ale je rozumné zastřelit posla?“

„Když člověk z posla nedostane, co to poselství *obnáší*, mám cukání v prstu na spoušti. Můžete odejít.“

Na seznamu, který mu Ender dal, bylo Nikolajovo jméno, ale Fazolek záhy narazil na problém. „Já nechci,“ prohlásil Nikolaj. Fazolka nenapadlo, že by někdo mohl odmítnout. „Už tak mám co dělat, abych stačil.“

„Jsi dobrý voják.“

„O chlup. S velkou dávkou štěstí.“

„*Všichni* dobří vojáci to tak dělají.“

„Fazolku, když ve své normální četě zmeškám jeden nácvik denně, ztratím krok. Jak to doženu? A jeden nácvik denně s tebou stačit nebude. Jsem chytrý, Fazolku, ale nejsem Ender. Nejsem jako ty. Myslím, že právě to je věc, kterou nechápeš. Jaké to je *nebýt* jako ty. Prostě to není tak snadné a jasné.“

„Pro mě to taky není snadné.“

„Podívej, Fazolku, já to vím. A některé věci pro tebe udělat můžu. Ale tohle mezi ně nepatří. Prosím.“

Byla to Fazolkova první zkušenost s velením, a ono to nešlo. Zjistil, že dostává vztek, chce se mu říct „Tak si trhni,“ a jít za někým jiným. Ale na jediného opravdového kamaráda, kterého měl, se rozhněvat nedokázal. A také se nedokázal jen tak smířit s odmítavou odpovědí. „Nikolaji, to, co budeme dělat, nebude těžké. Fígle a triky.“

Nikolaj zavřel oči. „Fazolku, trápíš mě.“

„Já nechci, aby ses trápil, Sinterklaasi, ale tenhle úkol jsem dostal proto, že podle Endera to armáda Draků bude potřebovat. Byl jsi na seznamu a dal tě tam on, ne já.“

„Ale ty mě nemusíš vybírat.“

„Fajn, přijdu za dalším a on se zeptá: 'Nikolaj je v tom družstvu taky, že?' a já řeknu: Ne, on nechtěl. Pak budou mít všichni pocit, že můžou odmítnout. A budou *chtít* odmítnout, protože ode mě nikdo rozkazy přijímat nechce.“

„Jasně, před měsícem by to byla pravda. Ale dnes vědí, že jsi pořádný voják. Slyšel jsem, jak o tobě mluví. Uznávají tě.“

Opět: bylo by strašně jednoduché udělat, co Nikolaj chtěl, a vynechat ho z toho. A od kamaráda by to bylo *správné*. Jenže Fazolek nedokázal myslet jako kamarád. Musel se vypořádat s tím, že dostal rozkaz a musel zařídit, aby ho splnil.

Skutečně Nikolaje potřeboval?

„Jenom přemýšlím nahlas, Nikolaji, protože ty jsi jediný, komu to můžu říct, ale pochop, že mám strach. Chtěl jsem velet četě, ale jedině proto, že jsem neměl ponětí, co velitelé dělají. Měl jsem týden bitev na to, abych si všímal, jak Divoký Tom drží naši skupinu pohromadě, jaký hlas používá při velení. Abych si všímal, jak nás Ender cvičí a jak nám věří, a je to tanec - špička, skok, pirueta. Teď se bojím, že zklamu, jenže na neúspěch není čas, musím dokázat, aby to

šlapalo, a když se mnou budeš ty, budu vědět, že alespoň jeden člověk zpola nedoufá, že si ten malý chytrák nabije hubu.“

„Nelži si,“ řekl Nikolaj. „Když už jsme upřímní.“

To bolelo. Ale velitel to musel nést, ne? „Ať cítíš cokoli, Nikolaji, dáš mi šanci,“ zkusil to znovu Fazolek. „A protože mi dáš šanci, dají mi ji také ostatní. Potřebuju… loajalitu.“

„Já taky, Fazolku.“

„Ty potřebuješ, abych byl loajální jako kamarád a nechal tebe osobně být šťastným,“ prohlásil Fazolek. „Já potřebuju loajalitu jako velitel, abych splnil rozkaz, který nám dal náš nadřízený.“

„To je sprosté,“ ohradil se Nikolaj.

„Hm. To je taky pravda.“

„Jsi sprostý, Fazolku.“

„Pomoz mi, Nikolaji.“

„Vypadá to, že naše přátelství je jenom jednostranné.“

Fazolek něco takového nikdy necítil - ten nůž v srdci, jen kvůli slovům, která mu někdo říkal, jen proto, že se na něho někdo jiný hněval. Nebylo to jen tím, že chtěl, aby o něm Nikolaj měl dobré mínění. Bylo to tím, že věděl, že Nikolaj má přinejmenším zčásti pravdu. Fazolek využíval své přátelství proti němu.

Ale ta bolest nebyla důvodem, proč se Fazolek rozhodl ustoupit. Důvodem bylo, že voják, který by s ním byl proti své vůli, by mu nesloužil dobře. Byť by to byl přítel. „Hele, když nechceš, tak nechceš. Promiň, že jsem tě rozčílil. Udělám to bez tebe. A máš pravdu, dokážu to. Všechno dobré, Nikolaji?“

Nikolaj vzal nabízenou ruku a podržel ji. „Díky,“ zašeptal.

Fazolek se okamžitě vydal za Shovelem, jediným na Enderově seznamu, který byl také z čety C. Shovel nepatřil k těm, po nichž by Fazolek sáhl mezi prvními - měl lehký sklon se zpožďovat, dělat věci na půl plynu. Ale protože byl v četě C, byl u toho, když Fazolek radil Divokému Tomovi. Viděl Fazolka v akci.

Shovel seděl vedle svého panelu, když se ho Fazolek zeptal, jestli by si mohli chvilku promluvit. Jako když mluvil s Nikolajem, Fazolek si vylezl na postel a posadil se vedle hocha, který byl větší než on. Shovel pocházel z Cagnes-sur-Mer, městečka na francouzské Riviéře, a ještě mu zůstala provensálská srdečná přátelskost. Fazolek ho měl rád. Všichni ho měli rádi.

Fazolek mu ve stručnosti vysvětlil, o co ho Ender požádal - ale nezmínil se, že je to jenom zastírací manévr. Nikdo by neobětoval pravidelný nácvik kvůli něčemu, co nebude pro vítězství klíčové. „Jsi na seznamu, který mi Ender dal, a já bych chtěl, abys -“

„Fazolku, co to provádíš?“

Před Shovelovou palandou stál Divoký Tom.

Fazolek si okamžitě uvědomil svou chybu. „Pane,“ začal, „měl jsem si promluvit nejdřív s vámi. Dělám to poprvé, prostě mě to nenapadlo.“

„Co děláš poprvé?“

Fazolek znovu vyložil, o co ho Ender požádal.

„A Shovel je na tom seznamu taky?“

„Ano.“

„Takže na nácvicích přijdu o tebe a Shověla?“

„Půjde jen o jeden nácvik denně.“

„Jsem jediný velitel čety, který ztratí dva vojáky.“

„Ender řekl po jednom z každé čety. Pět plus já. Moje rozhodnutí to není.“

„Krucinál,“ ulevil si Divoký Tom. „Ty ani Ender jste nepomysleli na to, že mě to postihne víc než všechny ostatní velitele čet. Nevím, co budete dělat, ale nešlo by to s pěti místo šesti? Ty plus čtyři další - po jednom z každé další čety.“

Fazolek chtěl něco namítnout, ale uvědomil si, že konfrontací ničeho nedosáhne. „Máte pravdu, nenapadlo mě to. A máte pravdu, že si to Ender třeba rozmyslí, když pochopí, jak vaše tréninky nabourává. Co kdybyste si s ním promluvil, až ráno přijde, a dal mi vědět, na čem jste se dohodli? Mezitím třeba Shovel řekne ne a pak už to bude akademická otázka.“

Divoký Tom se nad tím zamyslel. Fazolek viděl, jak v něm pracuje hněv. Ale velení Divokého Toma změnilo. Už tak nevybuchoval jako kdysi. Dokázal se ovládnout. Udržet to v sobě. Počkat, až to přejde.

„Dobře, já si s Enderem promluvím. Pokud do toho Shovel chce jít.“

Oba se na Shovela podívali.

„Myslím, že by to mohlo být fajn,“ prohlásil Shovel. „Udělat něco tak ujetého.“

„Ani jednomu z vás nepovolím žádné úlevy,“ prohlásil Divoký Tom. „A při mých nácvicích se o té své cáknuté četě nebavte. Nechte si to mimo.“

Oba na to přistoupili. Fazolek pochopil, že od Divokého Toma bylo moudré na tom trvat. Tento zvláštní úkol by je od ostatních v četě C izoloval. Kdyby se při tom kamarádíčkovali, ostatní by mohli mít pocit vyloučenosti z elity. V žádné jiné četě by se problém neprojevil tak výrazně, neboť ve Fazolkově jednotce by byl z každé pouze jeden. Žádné klábosení. Tedy žádné kamarádíčkování.

„Hele, s Enderem se o tom bavit nemusím,“ prohlásil Divoký Tom. „Pokud z toho nevznikne problém. Jasné?“

„Díky,“ kývl Fazolek.

Divoký Tom se vrátil na svou palandu.

Zvládl jsem to dobře, pomyslel si Fazolek. Nezvoral jsem to.

„Fazolku?“ ozval se Shovel.

„Hm?“

„Ještě jedna věc.“

„Hm.“

„Neříkej mi Shovel.“

Fazolek se zamyslel. Shovel se ve skutečnosti jmenoval Ducheval. „'Dva koně' se ti líbí víc? Zní to jako nějaký siouxský bojovník.“

Shověl se ušklíbl. „Je to lepší, než znít jako nástroj, který se používá k úklidu ve stáji.“

„Ducheval,“ řekl Fazolek. „Odteďka.“

„Díky. Kdy začínáme?“

„Zítra ve volném čase.“

„Bacana.“

Fazolek od Duchevalovy palandy téměř odtančil. Dokázal to. Zvládl to. Alespoň jednou.

A než bylo po snídani, měl ve své jednotce všech pět. U ostatních čtyř se nejdřív domluvil s jejich veliteli čet. Nikdo ho neodmítl. A členové jeho jednotky museli slíbit, že od nynějška budou Duchevalovi říkat jeho pravým jménem.

Když přišel Fazolek, Graff měl ve své provizorní kanceláři na můstku bitevní místnosti Dimaka a Dapa. Mezi Dimakem a Dapem se odvíjela obvyklá hádka - to znamená, že nešlo o nic, někdo porušil nějaké bezvýznamné ustanovení řádů, což se rychle vyhrotilo v lavi-

nu oficiálních stížností. Jen další v řadě šarvátek mezi těmito dvěma rivaly, která souvisela s tím, jak se Dap a Dimak snažili získat nějakou výhodu pro své chráněnce, Endera a Fazolka, a zároveň odvrátit Graffa od úmyslu vystavit je fyzickému nebezpečí, které si oba palčivě uvědomovali. Když se ozvalo zaklepání na dveře, hlasy již byly nějakou dobu zvýšené, a jelikož zaklepání nebylo hlasité, Graff se neubránil myšlence, co všechno mohly nepovolané uši zaslechnout.

Padla nějaká jména? Ano. Fazolkovo i Enderovo. A také Bonzovo. Padla zmínka o Achillovi? Ne. Mluvilo se o něm pouze jako o „dalším nezodpovědném rozhodnutí ohrožujícím budoucnost lidstva jen proto, že nějaká šílená teorie o hrách je jedna věc a skutečný boj na život a na smrt je věc jiná, naprosto nedokázaná a nedokazatelná jinak než krví některého dítěte!“ To byl Dap, který měl sklony k řečnění.

Graff z toho samozřejmě už dávno měl depresi, neboť s oběma učiteli souhlasil nejen v argumentech, které proti sobě snášeli, ale také v argumentech proti jeho vlastnímu postupu. Fazolek byl prokazatelně lepším kandidátem podle výsledků všech testů; Ender byl stejně prokazatelně lepším kandidátem na základě výkonu v reálných situacích, kdy se měl projevit jako vůdce. A od Graffa bylo nezodpovědné vystavit oba chlapce fyzickému nebezpečí.

Jenže v obou případech dítě o své odvaze vážně pochybovalo. Ender měl za sebou dlouhou historii podřízenosti staršímu bratru Petrovi a psychohra ukázala, že Enderovo nevědomí si Petra spojilo s termiťany. Graff věděl, že Ender má odvahu udeřit bez zábran, když si to vyžádá situace. Že je schopen postavit se sám nepříteli, bez pomoci kohokoli jiného, a zničit toho, kdo by jinak zničil jeho. Ender to však nevěděl, a vědět to potřeboval.

Pokud šlo o Fazolka, před první bitvou se u něho projevily příznaky paniky, a přestože si nakonec vedl dobře, Graff nepotřeboval psychologické testy, aby poznal, že tady jsou pochybnosti na místě. Jediný rozdíl byl v tom, že ve Fazolkově případě Graff tyto pochybnosti sdílel. *Neexistoval* důkaz, že by Fazolek udeřil.

Pochybnosti o sobě samém byly něčím, co si žádný z kandidátů nemohl dovolit. Proti nepříteli, který neváhal - který neuměl váhat - nebylo místo pro pauzu na rozmyšlenou. Hoši se museli umět postavit tomu, čeho se nejvíc báli, s vědomím, že nikdo nepřijde na pomoc. Museli vědět, že v situaci, kdy by neúspěch byl osudový, obsto-

jí. Museli složit zkoušku a vědět, že ji složili. A oba chlapci byli tak vnímaví, že nebezpečí nemohlo být fingované. Muselo být opravdové.

Vystavit je takovému riziku bylo od Graffa velice nezodpovědné. Zároveň však věděl, že by bylo stejně nezodpovědné to neudělat. Kdyby Graff hrál na jistotu, nikdo by mu nedával vinu, pokud by Ender nebo Fazolek ve skutečné válce neuspěli. Ale vzhledem k důsledkům takové prohry by to byla chabá útěcha. Ať zvolí jakoukoli cestu, pokud se zmýlí, může se stát, že všichni obyvatelé Země zaplatí nejvyšší cenu. Mohl si to riziko dovolit jen díky tomu, že kdyby jeden z nich přišel o život nebo utrpěl fyzickou či psychickou újmu, byl tu stále ten druhý, aby pokračoval jako jediný zbývající kandidát.

Ale co kdyby neobstál ani jeden? Bystrých dětí bylo mnoho, ale žádné nebylo o tolik lepší než velitelé, kteří už tam byli, kteří Bitevní školu absolvovali již před mnoha lety. Někdo musel hodit kostkami. Moje ruce ty kostky drží. Nejsem byrokrat, abych svou kariéru povyšoval nad větší cíl, jemuž jsem sem přišel sloužit. Nedám kostky do ruky někomu jinému, ani nebudu předstírat, že nemám možnost, kterou mám.

V tuto chvíli mohl Graff pouze poslouchat Dapa a Dimaka, ignorovat jejich byrokratické útoky a manévry namířené proti němu a snažit se, aby si v návalu zástupné rivality neskočili po krku.

To tiché zaklepání na dveře - Graff věděl, kdo to bude, ještě než se dveře otevřely.

Jestli Fazolek hádku slyšel, každopádně to na sobě nedal znát. Jenže v tom byl mistr, nedávat nic znát. Pouze Ender dokázal být ještě větší tajnůstkář - jenže ten alespoň hrál psychohru dost dlouho na to, aby učitelé dokázali jeho duši zmapovat.

„Pane," promluvil Fazolek.

„Pojď dál, Fazolku." Pojď dál, Juliane Delphiki, vytoužené dítě dobrých a milujících rodičů. Pojď dál, unesený chlapče, rukojmí osudu. Pojď si popovídat se sudičkami, které si s tvým životem tak rafinovaně hrají.

„Mohu počkat," navrhl Fazolek.

„Kapitán Dap a kapitán Dimak snad mohou slyšet, co chceš říct, ne?"

„Když to říkáte vy, pane. Není to žádné tajemství. Chtěl bych získat přístup do staničních skladů."

„Zamítá se.“

„To je nepřijatelné, pane.“

Graff si všiml, jak k němu Dap a Dimak zalétli pohledem. Bavili se chlapcovou troufalostí? „Proč myslíš?“

„Oznámení na poslední chvíli, hry každý den, vojáci vyčerpaní, ale přesto nucení k tomu, aby podávali výkony ve vyučování - dobře, Ender se s tím nějak vyrovnává a my také. Ale jediný důvod, proč byste to mohli dělat, je ten, že chcete prověřit naši vynalézavost. Proto chci určité podmínky.“

„Nevzpomínám si, že bychom tě udělali velitelem armády Draků,“ řekl Graff. „Až mi žádost o zvláštní výstroj přednese tvůj velitel, vyslechnu ho.“

„To nepůjde,“ odvětil Fazolek. „Nemá tolik času, aby jej mohl marnit hloupými byrokratickými postupy.“

Hloupé byrokratické postupy. Přesně toto slovní spojení Graff před několika minutami v hádce použil. Jenže Graff *nemluvil* zvýšeným hlasem. Jak dlouho vlastně Fazolek za dveřmi poslouchal? Graff se v duchu proklel. Přestěhoval svou kancelář sem nahoru právě proto, že věděl, že Fazolek je slídil a špeh, který shromažďuje informace všemi možnými způsoby. A pak ani nepostavil stráž, která by chlapci zabránila jednoduše přijít a poslouchat za dveřmi.

„A ty ho máš?“ zeptal se Graff.

„Dal mi za úkol přemýšlet o hloupostech, které byste mohli udělat, abyste hru zmanipulovali v náš neprospěch, a o způsobech, jak si s tím poradit.“

„A co bys tam chtěl najít?“

„Nevím,“ odvětil Fazolek. „Vím jenom to, že nevidíme nic jiného než svoje uniformy, hrací oděvy, zbraně a panely. Je tu i jiný materiál. Například papír. Setkáváme se s ním jenom při psaných testech, kdy nesmíme používat panely.“

„Co by sis v bitevní místnosti počal s papírem?“

„Nevím,“ přiznal Fazolek. „Zmačkal a rozházel. Rozcupoval a udělal z něj mračno prachu.“

„A kdo by to pak uklízel?“

„To není moje starost,“ pokrčil rameny Fazolek.

„Zamítá se.“

„To je nepřijatelné, pane,“ prohlásil Fazolek.

„Nechci se dotknout tvých citů, Fazolku, ale to, jestli mé rozhodnutí přijímáš nebo ne, má menší váhu než švábí pšouknutí.“

„Nechci se dotknout *vašich* citů, pane, ale evidentně nemáte ponětí, co děláte. Improvizujete. Rozvracíte systém. Odstranění škod, které pácháte, bude trvat léta, ale vám to nevadí. To znamená, že je úplně jedno, v jakém stavu bude tato škola ode dneška za rok. To znamená, že všichni, kteří za něco stojí, budou ze školy brzy vyřazeni. Trénink se urychluje, protože termiťané se ocitli příliš blízko, než aby se něco mohlo zpozdit. Proto na nás tak tlačíte. A obzvlášť tlačíte na Endera Wiggina.“

Graffovi se udělalo zle. Věděl, že Fazolek má mimořádné analytické schopnosti. A stejně dobře dokázal klamat. Některé Fazolkovy předpoklady nebyly správné - ale nebylo to tím, že neznal pravdu, nebo prostě nechtěl, aby věděli, kolik toho ví nebo kolik toho uhodl? Já jsem tě tady nechtěl, Fazolku, protože jsi příliš nebezpečný.

Fazolek se dál snažil prosadit svou. „Až bude jednou Ender Wiggin hledat možnosti, jak termiťanům zabránit proniknout k Zemi a vyhladit celou planetu, tak jak s tím začali při první invazi, taky ho místo odpovědi na otázku, jaké prostředky má či nemá k dispozici, odbudete nějakými žvásty?“

„Z tvého pohledu staniční sklady materiálu neexistují.“

„Z mého pohledu,“ odvětil Fazolek, „chybí Enderovi *takový* malý kousek, aby vám řekl, že se s tou svou hrou můžete jít bodnout. Má toho plné zuby - jestli to nevidíte, jste špatný učitel. Nestojí o výsledky. Nestojí o porážení jiných dětí. Jediné, na čem mu záleží, je příprava na boj s termiťany. Myslíte, že mi dá hodně práce, abych ho přesvědčil, že váš zdejší program se zhroutil a že je na čase přestat hrát?“

„Dobře,“ zavrčel Graff. „Dimaku, připravte basu. Fazolek zůstane v izolaci, dokud nebude moci odletět raketoplánem zpátky na Zem. Tento hoch v Bitevní škole skončil.“

Fazolek se nepatrně usmál. „Klidně to udělejte, plukovníku Graffe. Stejně jsem tady hotový. *Já* mám všechno, co jsem tady chtěl - prvotřídní vzdělání. Už nikdy nebudu muset žít na ulicích. Můžu jít, kam chci. Vypusťte mě z té vaší hry teď hned, jsem připravený.“

„Ani na Zemi nebudeš volný. Nemůžeme riskovat, že budeš šířit takové vyfantazírované historky o Bitevní škole,“ pohrozil Graff.

„To je ono. Vezměte nejlepšího studenta, jakého jste tady kdy měli, a zavřete ho do vězení, protože požádal o přístup do komory s materiálem a vám to bylo proti srsti. Bravo, plukovníku Graffe. Skousněte to a vraťte se na zem. Vy moji spolupráci potřebujete víc než já vaši.“

Dimak stěží dokázal skrýt úsměv.

Proč by to, že se Graffovi dokázal takto postavit, nemohlo být dostatečným důkazem Fazolkovy odvahy? Navzdory všem pochybnostem, které Graff o Fazolkovi měl, nemohl popřít, že manévrovat dovede znamenitě. Graff by dal nevímco za to, kdyby v tuto chvíli Dimak a Dap v místnosti nebyli.

„Bylo to vaše rozhodnutí, aby se tento rozhovor odehrál před svědky,“ prohlásil Fazolek.

Dovedl snad číst myšlenky?

Ne, Graff zalétl k oběma učitelům pohledem. Fazolek prostě uměl číst jazyk jeho těla. Tomu chlapci nic neuniklo. Proto byl pro program tak cenný.

Není právě to důvod, proč k těm dětem upíráme své naděje? Že dovedou znamenitě manévrovat?

A jestli vím všechno o velení, neměl bych vědět i to, že jsou chvíle, kdy je nejlepší zavčas to vzdát a vyklidit bojiště?

„Tak dobře, Fazolku. Dovolím ti jednou projít výstrojní inventář.“

„S někým, kdo mi vysvětlí, co to všechno je.“

„Já myslel, že už víš všechno.“

Fazolek byl uznalý vítěz; na posměch nezareagoval. Graff si jízlivostí alespoň trochu kompenzoval, že musel ustoupit. Věděl, že nic víc to není, ale tato práce mu mnoho požitků nepřinášela.

„Kapitán Dimak a kapitán Dap tě doprovodí,“ řekl Graff. „Máš jednu možnost a kterýkoli z nich může vetovat cokoli, oč požádáš. Budou odpovědní za následky všech zranění, k nimž dojde v důsledku použití nějakého předmětu, který ti dovolí vzít.“

„Děkuji vám, pane,“ odpověděl Fazolek. „Se vší pravděpodobností nic užitečného nenajdu. Ale oceňuji otevřenost, s jakou nám umožňujete prohledat materiální vybavení stanice v zájmu zvýšení vzdělávacích cílů Bitevní školy.“

Ten hoch ovládal žargon dokonale. Za ty měsíce, kdy měl přístup k datům studentů včetně všech poznámek, se Fazolek zjevně naučil

víc než pouze faktický obsah jednotlivých složek. A teď mu nabízel výmluvu, kterou mohl použít, až bude svoje rozhodnutí zdůvodňovat. Jako by si Graff nedovedl vymyslet vlastní.

Ten kluk se nade mě povyšuje. Ten malý mizera si myslí, že hlavní slovo má on.

Nevadí, taky pro něho mám pár překvapení.

„Rozchod," zavelel Graff. „Všichni."

Vstali, zasalutovali a odešli.

Teď budu muset všechna budoucí rozhodnutí důkladně zvažovat s ohledem na to, do jaké míry se na nich podepisuje fakt, že mi tenhle kluk pije krev, pomyslel si Graff.

Když Fazolek procházel soupis inventáře, skutečně hledal v první řadě něco, z čeho by se dala udělat zbraň, kterou by Ender nebo někdo z jeho armády mohl nosit u sebe na ochranu před fyzickým napadením ze strany Bonza. Ale nebylo tam nic, co by se dalo schovat před učiteli a zároveň to menším dětem dalo dostatečnou výhodu nad většími.

Bylo to zklamání, ale věřil, že najde jiné způsoby, jak hrozbu odvrátit. A když už měl možnost nahlédnout do inventáře, nenašlo by se tam něco, co by se mu mohlo hodit v bitevní místnosti? Čisticí prostředky příliš slibně nevypadaly. Ani sortiment technických potřeb nebyl v bitevní místnosti mnoho platný. Házet po někom hrst šroubků?

Ale bezpečnostní výstroj…

„Co je to mezní lano?" zeptal se Fazolek.

„Velice tenké, pevné lanko, kterým se zajišťují údržbáři a montéři, když pracují mimo stanici," odpověděl Dimak.

„Jak je dlouhé?"

„S pomocí spojek můžeme sestavit zajišťovací mezní lano dlouhé několik kilometrů," odpověděl Dimak. „Ale z jedné cívky se dá odvinout sto metrů."

„Chci se na ně podívat."

Odvedli ho do částí stanice, kam se děti nikdy nedostaly. Interiér zde byl mnohem prostší. V plátech na stěnách bylo vidět šrouby a nýty. Sací vzduchové potrubí nebylo schované ve stropě, ale bylo odkryté. Nebyly tam žádné pomocné světelné pruhy, jichž se dítě mohlo dotknout, aby našlo cestu do ložnice. Všechna dlaňová čidla

byla příliš vysoko, než aby je dítě mohlo bez problémů využít. A personál, který je potkával, si všiml Fazolka a pak se podíval na Dapa s Dimakem, jako by se zbláznili.

Cívka byla překvapivě malá. Fazolek ji potěžkal. Byla i lehká. Odmotal několik decimetrů. Lanko bylo téměř neviditelné. „To má něco udržet?“

„Váhu dvou dospělých,“ upřesnil Dimak.

„Je hrozně tenké. Řeže?“

„Je tak oblé, že neuřízne nic. Nebylo by nám moc platné, kdyby řezalo. Třeba skafandr.“

„Dá se rozřezat na kratší kusy?“

„Letlampou.“

„Tak tohle chci.“

„Jenom jedno?“ zeptal se Dap, trochu kousavě.

„A letlampu,“ žádal Fazolek.

„Zamítá se,“ odvětil Dimak.

„To byl žert,“ přiznal Fazolek. Vyšel ze skladiště a rozběhl se po chodbě, stejnou cestou, kterou přišli.

Rozběhli se za ním. „Zpomal!“ zavolal za ním Dimak.

„Hoďte sebou!“ odpověděl Fazolek. „Na mě čeká četa, abych ji naučil s tím pracovat.“

„Co je chceš naučit?“

„Nevím!“ Doběhl k tyči a sklouzl po ní dolů. Dostal se tak přímo na studentské paluby. Tímto směrem žádné kontroly nebyly.

Četa na něho čekala v bitevní místnosti. Posledních několik dní pro něho tvrdě pracovali, zkoušeli nejrůznější hlouposti. Formace schopné rozprsknout se v prostoru. Štíty. Útoky beze zbraní, odzbrojování nepřátel nohama. Získávání a brždění rotace, která prakticky znemožňovala, aby byli zasaženi, ale zároveň jim nedovolovala po někom střílet.

Nejpovzbudivější byla skutečnost, že pokud Ender právě neodpovídal na otázky velitelům a vojákům z ostatních čet, vždy Fazolkovu jednotku pozoroval téměř po celou dobu tréninku. Věděl tak o všem, na co přišli, a sám si mohl rozmyslet, kdy to využít. A s vědomím, že je sledují Enderovy oči, se Fazolkovi vojáci snažili ještě usilovněji. Fazolkovi v jejich očích zvyšovalo prestiž, že se Ender opravdu zajímá o to, co dělají.

To Ender umí, uvědomil si posté Fazolek. Ví, jak skupinu zformovat do tvaru, který jí chce dát. Ví, jak lidi přimět ke spolupráci. A dělá to s vynaložením minimálních možných prostředků.

Kdyby to Graff uměl stejně dobře jako Ender, nemusel bych se tam dnes chovat tak hrubě.

První věc, kterou Fazolek s mezním lanem vyzkoušel, byla ta, že je natáhl přes bitevní místnost. Sahalo napříč, ale zbývalo sotva dost, aby se na obou koncích dalo uvázat na uzel. Avšak již po několika minutách pokusů se ukázalo, že jako nástražný drát nemá smysl. Většina nepřátel by je jednoduše minula. Ti, kteří by do něj narazili, by možná ztratili orientaci nebo by je to obrátilo, ale jakmile by vyšlo najevo, že tam lanko je, dalo by se využít jako součást mřížky, což znamenalo, že kreativní nepřítel by je dokázal využít ve svůj prospěch.

Mezní lano bylo určeno k tomu, aby zadrželo člověka odlétajícího do vesmíru. Co se stane, když lano dojde?

Fazolek nechal jeden konec přivázaný k držáku na stěně, ale druhý konec si několikrát omotal kolem pasu. Lanko teď bylo kratší než šířka krychlové bitevní místnosti. Fazolek udělal na lanku uzel a odrazil se k protější stěně.

Jak plul vzduchem a lanko se za ním natahovalo, neubránil se myšlence: Doufám, že měli pravdu, když říkali, že se tím drátem nedá řezat. To by byl konec - přeříznutý vejpůl v bitevní místnosti. Takový svinčík by bylo zajímavé uklízet.

Když byl metr od stěny, lanko se napjalo. Fazolkův pohyb vpřed byl okamžitě zastaven v místě, kde měl pas. Tělo se mu zlomilo, měl pocit, jako by ho někdo kopl do břicha. Ale nejpřekvapivější bylo, že jeho setrvačnost se přenesla z pohybu vpřed do oblouku stranou, který ho zhoupl přes bitevní místnost do prostoru, kde cvičila četa D. Narazil do zdi tak prudce, že si vyrazil dech.

„Viděli jste to?“ vykřikl Fazolek, jakmile popadl dech. Břicho ho bolelo - lanko ho sice nepřeřízlo vejpůl, ale hned věděl, že bude mít ošklivou modřinu a dovedl si snadno představit, že kdyby na sobě neměl hrací oděv, přivodil by si vnitřní zranění. Ale takto byl v pořádku a mezní lano mu umožňovalo prudce změnit směr v prostoru. „Viděli jste to? Viděli jste to?“

„Jsi v pořádku?“ zvolal Ender.

Uvědomil si, že Ender si myslí, že je zraněný. Zpomalil řeč a vykřikl znova: „Viděli jste, jak rychle jsem letěl? Viděli jste, jak jsem změnil směr?“

Celá armáda přestala cvičit a sledovala, co dalšího Fazolek s mezním lanem provádí. Připoutání dvou vojáků k sobě mělo zvláštní výsledky, když se jeden zastavil, ale jinak překáželo. Efektnější bylo, když se Fazolek domluvil s Enderem, aby hákem vytáhl ze stěny hvězdu a umístil ji doprostřed bitevní místnosti. Fazolek se připoutal ke hvězdě a odrazil se; jakmile se provaz napjal, hrana hvězdy se zachovala jako osa otáčení, na níž se při změně směru lano zkrátilo. A jak se lano kolem hvězdy ovíjelo, na každé hraně se zkracovalo čím dál víc. Nakonec se Fazolek pohyboval tak rychle, že po nárazu do hvězdy na okamžik omdlel. Ale celou armádu Draků ohromilo, co viděla. Mezní lano bylo zcela neviditelné, takže to vypadalo, jako by se ten malý capart odrazil a pak najednou začal za letu měnit směr a zrychlovat. Byl to velice zneklidňující pohled.

„Uděláme to ještě jednou a já zkusím, jestli při tom můžu střílet,“ prohlásil Fazolek.

Večerní výcvik skončil až ve 21.40, takže do večerky mnoho času nezbývalo. Ale poté, co armáda viděla, jaké kousky Fazolkova jednotka chystá, byli vojáci víc rozrušeni než unaveni a chodbami se prohnali jako vítr. Většina z nich pravděpodobně chápala, že to, s čím Fazolek přišel, byly jen hříčky, nebylo to nic, co by mohlo rozhodnout bitvu. Tak jako tak to byla legrace. Bylo to nové. A bylo to dračí.

Ender mu přenechal poctu jít jako první. Byl to triumfální okamžik. Přestože věděl, že je manipulován systémem — změna chování prostřednictvím veřejné pocty - bylo to příjemné.

Ne však natolik, aby ztratil ostražitost.

Ještě se chodbou nedostal ani moc daleko, když si uvědomil, že mezi ostatními chlapci, kteří se touto sekcí potulovali, je nějak mnoho uniforem Mloků. Ve 21.40 byla již většina armád ve svých ložnicích a jen poslední opozdilci se vraceli z knihovny, z videosálu nebo herny. Mloků bylo příliš mnoho a ostatní vojáci byli často odrostlé děti z armád, jejichž velitelé Endera neměli nijak zvlášť v lásce. Fazolek nemusel být génius, aby poznal past.

Fazolek se poklusem vrátil a přidal se k Divokému Tomovi, Vladovi a Hot Soupovi, kteří šli spolu. „Je tady nějak moc Mloků," řekl Fazolek. „Zůstaňte s Enderem." Pochopili ihned - Bonzem chrlené hrozby, že „někdo" by si měl na Endera podat, aby se vrátil tam, kam patří, byly všeobecně známy. Fazolek pomalu, uvolněně pokračoval v běhu k zadnímu voji armády. Menších dětí si nevšímal, ale upozornil zbývající dva velitele čet a všechny zástupce - starší děti, které měly alespoň nějakou šanci, že by se mohly Bonzově tlupě v boji postavit. Nijak velkou, ale úplně stačilo zabránit jim, aby se dostali k Enderovi, než zasáhnou učitelé. Učitelé určitě nemohli zůstat stranou, kdyby propukla otevřená rvačka. Nebo mohli?

Fazolek minul Endera a zařadil se za něho. Všiml si, že se k nim rychle blíží Petra Arkanianová v uniformě Fénixů. „Hej, Endere!" zavolala.

K Fazolkově nelibosti se Ender zastavil a otočil se. Ten chlapec byl příliš důvěřivý.

Za Petrou několik Mloků srovnalo krok. Fazolek se podíval na druhou stranu a zahlédl pár dalších Mloků a odhodlaně se tvářících hochů z jiných armád, jak se proplétají chodbou mezi posledními Draky. Hot Soup a Divoký Tom spolu s dalšími veliteli čet se rychle vraceli, následováni zbytkem vzrostlejších Draků, ale nepohybovali se dost rychle. Fazolek je gestem popohnal a všiml si, že Divoký Tom zrychlil. Ostatní se přizpůsobili.

„Endere, ráda bych si s tebou promluvila," řekla Petra.

Pro Fazolka to bylo trpké zklamání. Petra byla Jidáš. Že zrovna ona přihraje Endera Bonzovi - kdo by to tušil? Když byla v Bonzově armádě, *nenáviděla* ho.

„Pojď se mnou," odvětil Ender.

„Jenom na okamžik."

Buď je dokonalá herečka, nebo nic netuší, uvědomil si Fazolek. Zdálo se, že vnímá jenom uniformy Draků, na nikoho jiného se nepodívala. Ne, ona do toho nepatří, pomyslel si Fazolek. Je jenom kráva.

Vypadalo to, že Ender si konečně uvědomil své nechráněné postavení. Kromě Fazolka byli všichni ostatní Draci před ním, což zřejmě stačilo, aby - konečně - zneklidněl. Otočil se k Petře zády a ostrým krokem začal vzdálenost mezi sebou a staršími Draky zkracovat.

Petra se nejdřív rozzlobila, ale pak se rychle rozběhla a dohnala ho. Fazolek stál a díval se na blížící se Mloky. Nevěnovali mu pozornost. Pouze zrychlili tempo, takže Endera stále doháněli skoro stejně rychle jako Petra. Fazolek udělal tři kroky a bouchl do dveří ložnice armády Králíků. Někdo otevřel. Stačilo, aby Fazolek řekl: „Mloci jdou na Endera," a Králíci se hned začali hrnout ze dveří do chodby. Stalo se to ve stejnou dobu, kdy k nim Mloci dorazili. Králíci se vydali za nimi.

Svědkové, pomyslel si Fazolek. A také pomocníci, kdyby to vypadalo, že bitka není fér.

Ender a Petra před ním si něco povídali. Větší Draci je obstoupili a srovnali s nimi krok. Mloci je dál v těsném závěsu sledovali a cestou přibírali ostatní rváče, kteří šli proti nim. Ale nebezpečí se zmenšovalo. Armáda Králíků a starší Draci udělali své. Fazolek začal dýchat o něco volněji. Nebezpečí bylo přinejmenším na chvíli zažehnáno.

Fazolek dostihl Endera právě včas, aby zaslechl, jak Petra rozčileně říká: „Nevšimla. Jak si to můžeš myslet? Ty nevíš, kdo jsou tví přátelé?" Utekla, skočila na žebřík a vyběhla po něm nahoru.

Fazolka dostihl Carn Carby z Králíků. „Všechno v pořádku?"

„Doufám, že ti nevadí, že jsem tvou armádu vytáhl ven."

„Přišli pro mě. Doprovázíme Endera bezpečně do postele?"

„Hm."

Carn si počkal na hlavní skupinu svých vojáků a přidal se k nim. Rváči z armády Mloků teď byli přečísleni v poměru zhruba tři ku jedné. Stáhli se ještě víc a někteří se odpojili a zmizeli po žebřících nahoru nebo po tyčích dolů.

Když Fazolek znovu dohonil Endera, byl obklopen svými veliteli čet. Teď už nikdo nic neskrýval - evidentně mu dělali tělesnou stráž. Někteří mladší pochopili, co se děje, a formaci doplnili. Doprovodili Endera ke dveřím jeho pokoje. Divoký Tom okázale vešel jako první a když zkontroloval, že uvnitř nikdo nečíhá, pustil ho dovnitř. Jako kdyby si někdo mohl otevřít dveře k veliteli. Jenže učitelé poslední dobou změnili mnoho pravidel. Možné bylo cokoli.

Fazolek zůstal chvíli vzhůru a snažil se vymyslet, co by měl udělat. Nemohli být s Enderem stále. Bylo tu vyučování, kdy byly armády úmyslně rozdělovány. Ender jako jediný mohl jíst ve velitelské jídelně, takže kdyby ho Bonzo napadl tam… ale to by neudělal, mezi

tolika ostatními veliteli. Sprchy. Kabinky na toaletách. A kdyby Bonzo dal dohromady pořádnou bandu rváčů, odházeli by Enderovy velitele čet jako balónky.

To, co musel Fazolek udělat, bylo pokusit se zbavit Bonza podpory. Ještě než usnul, vymyslel jakýstakýs plán, který mohl trochu pomoci nebo dát věci do pohybu, ale bylo to alespoň něco a bylo by to veřejné, takže by si pak učitelé nemohli krýt záda typicky byrokratickým tvrzením, že o ničem neměli ponětí.

Říkal si, že by mohl něco udělat při snídani, ale ráno byla ze všeho nejdřív samozřejmě bitva. Pol Slattery, armáda Jezevců. A učitelé objevili nový způsob, jak obejít pravidla, takže když některého Jezevce zmrazili, místo aby zůstal vyřazen z boje až do konce hry, po pěti minutách roztál, stejně jako při výcviku. Jenže Draci po zasažení zůstali nehybní. Protože bitevní místnost byla plná hvězd - spousta úkrytů - chvíli trvalo, než při manévrování mezi hvězdami přišli na to, že musejí na stejné vojáky střílet víc než jednou, a armáda Draků se tak přiblížila porážce vůbec nejvíc ve své historii. Byly to neustálé souboje muže proti muži, kdy musel tucet zbývajících Draků hlídat skupinky zmrazených Jezevců, periodicky jejich zmrazení obnovovat a zároveň se horečně rozhlížet, jestli se k nim nějaký jiný Jezevec nekrade zezadu.

Bitva trvala tak dlouho, že když se dostali z bitevní místnosti ven, bylo již po snídani. Armáda Draků zuřila - ti, kteří byli zmraženi hned na začátku, ještě než pochopili, o jaký trik jde, v některých případech více než hodinu poletovali ve ztuhlých hracích oděvech a s přibývajícím časem trpěli čím dál silnějším pocitem křivdy. Ostatní, donucení bojovat v oslabení a při špatné viditelnosti s nepřáteli, kteří znovu ožívali, byli vyčerpáni. Včetně Endera.

Ender shromáždil svou armádu na chodbě a řekl: „Dneska už víte všechno. Žádný výcvik nebude, trochu si odpočiňte. Bavte se, projděte si test.“

Všichni mu byli za úlevu vděčni, ale nic to neměnilo na tom, že dnes nedostanou snídani, a nikomu nebylo do smíchu. Cestou zpátky do ložnice kdosi utrousil: „Vsadím se, že armádě Jezevců právě servírují snídani.“

„Ne, vzbudili je a dali jim snídani před bitvou.“

„Ne, snědli snídani a o pět minut později museli sníst druhou.“

Fazolek však byl smutný, protože nedostal šanci, aby při snídani uskutečnil svůj plán. Muselo to počkat do oběda.

Dobré bylo, že díky absenci Draků při výcviku nebudou Bonzovi lidé vědět, kde si na Endera počkat. Špatné bylo, že kdyby se Ender někam vypravil sám, neměl by nikoho, kdo by ho chránil.

Proto se Fazolkovi ulevilo, když viděl, že Ender jde k sobě. Po konzultaci s ostatními veliteli čet Fazolek postavil k Enderovým dveřím hlídku. Jeden Drak seděl půl hodiny před ložnicí, potom zaklepal na dveře a byl vystřídán dalším. Nemohlo se stát, že by Ender někam odešel a armáda Draků o tom nevěděla.

Jenže Ender nevyšel vůbec a nakonec nastal čas oběda. Všichni velitelé čet poslali vojáky napřed a vzali to oklikou kolem Enderových dveří. Fly Molo hlasitě zaklepal - vlastně pětkrát silně zabušil. „Oběd, Endere."

„Nemám hlad." Jeho hlas byl ztlumený dveřmi. „Běžte se najíst."

„Můžeme počkat," navrhl Fly. „Nechceme, abys chodil do velitelské jídelny sám."

„Já dnes na oběd vůbec nepůjdu," odvětil Ender. „Běžte, potom se sejdeme."

„Slyšeli jste ho," obrátil se Fly k ostatním. „Než se najíme, nic se mu nemůže stát."

Fazolek si všiml, že Ender neslíbil, že po dobu oběda zůstane ve svém pokoji. Ale když nic jiného, alespoň Bonzovi lidé nebudou vědět, kde je. Nepředvídatelnost byla užitečná. A Fazolek chtěl mít příležitost u oběda promluvit.

Proto se rozběhl do jídelny, ale místo aby se zařadil do fronty, vyskočil na stůl a hlasitě zatleskal, aby si získal pozornost. „Hej, všichni!"

Počkal, až přítomní ztichnou maximálně, jak to šlo.

„Najdou se mezi vámi někteří, kteří potřebují připomenout několik bodů z řádů MF. Pokud velící důstojník nařídí vojákovi, aby udělal něco protizákonného nebo nepatřičného, voják je povinen rozkaz odmítnout a ohlásit jej. Voják, který uposlechne protizákonný nebo nepatřičný rozkaz, nese plnou odpovědnost za následky svého jednání. Kdyby snad někteří z vás byli nedovtipní a nevěděli, co to znamená, řád praví, že když vám některý velitel poručí, abyste spáchali zločin, není to výmluva. Máte zakázáno uposlechnout."

Z armády Mloků se Fazolkovi do očí nepodíval nikdo, ale jeden rváč v uniformě Krys nevrle odpověděl: „Jde ti o něco, prcku?“

„O tebe mi jde, Lightere. Svými výsledky se spolehlivě držíš mezi deseti procenty nejhorších v téhle škole, takže si myslím, že by ti malá pomoc jedině prospěla.“

„Zavři klapačku, tím mi pomůžeš nejvíc!“

„Nevím, k čemu vás Bonzo včera v noci navedl, Lightere, tebe a asi dvacet dalších, ale já vám říkám, že *kdybyste* se skutečně o něco pokusili, každý z vás by z Bitevní školy vyletěl po prdeli. Vyhazov. Odchod bez poct, jen proto, že jste poslouchali Blbouna Madrida. Dá se to říct ještě jasněji?“

Lighter se zasmál - znělo to nuceně, jenže na druhou stranu nebyl jediný, kdo se smál. „Nemáš páru, co se děje, prcku,“ ozval se jeden z nich.

„Vím, že se z vás Blboun snaží udělat uliční bandu, z vás, ztracených existencí, ze kterých se člověku dělá smutno. V bitevní místnosti Endera porazit neumí, tak si najde tucet tvrďáků, aby zmlátili jednoho malého kluka. Slyšíte to všichni? Vy víte, co je Ender - je to s přehledem nejlepší velitel, jaký se tady kdy objevil. Nenapadlo vás, že je možná jediný, kdo je schopen udělat to, co udělal Mazer Rackham, a porazit termiťáky, až se vrátí? A tihle borci jsou tak *chytří*, že mu chtějí vymlátit mozek z hlavy. Takže až přijdou termiťáci a my budeme mít jenom vylízance jako Bonzo Madrid, kteří naše flotily přivedou k porážce, až potom termiťáci vyčistí Zemi a vyvraždí všechny muže, ženy a děti, pak všichni ti, kterým se podaří přežít, budou vědět, že právě *tito* pitomci zlikvidovali člověka, který nás mohl vést k vítězství!“

V celé místnosti zavládlo hrobové ticho a Fazolek při pohledu na ty, v nichž poznal členy Bonzovy tlupy z včerejší noci, viděl, že jim to dochází.

„No ne, vy jste na termiťáky *zapomněli*, co? Vy jste *zapomněli*, že tuhle Bitevní školu nezřídili proto, abyste mohli psát domů mamince, jak vysoko si stojíte na výsledkové tabuli. Tak běžte a pomáhejte Bonzovi, a když už v tom budete, můžete klidně podříznout hrdla taky sami sobě, protože přesně to uděláte, jestli ublížíte Enderu Wigginovi. Ale pro nás ostatní - přiznejte, kolik z vás si myslí, že Ender Wiggin je velitel, za kterým bychom všichni chtěli jít do boje? No tak, kolik vás je?“

Fazolek začal pomalu, rytmicky tleskat. Okamžitě se k němu přidali všichni Draci. A velice rychle začala tleskat také většina zbývajících vojáků. Ti, kteří netleskali, byli nápadní a viděli, jak se na ně ostatní dívají s opovržením nebo nenávistí.

Netrvalo dlouho a tleskala celá místnost. Dokonce i obsluha.

Fazolek zvedl obě natažené ruce nad hlavu. „Jediný nepřítel jsou termiťáci s prdelí místo ksichtu! Všichni lidé jsou na jedné straně. Každý, kdo vztáhne ruku na Endera Wiggina, miluje termiťany!“

Odpověděli mu jásotem, potleskem a zvedáním od stolů.

Bylo to poprvé, co se Fazolek pokusil vzbouřit dav. Dělalo mu radost, že když šlo o správnou věc, šlo mu to dost dobře.

Jenže později, když už měl jídlo, seděl s četou C a jedl, přišel za ním samotný Lighter. Přišel zezadu a zbytek čety C okamžitě vyskočil, připravený se s ním vypořádat, ještě než Fazolek zjistil, že ho tam má. Ale Lighter jim pokynul, aby si sedli, potom se naklonil a promluvil Fazolkovi do ucha. „Teď mě poslouchej, pitomečku. Vojáci, kteří se chystají, že si to s Wigginem vyřídí, *tady* vůbec nejsou. Tolik k těm tvým blbým kecům.“

Pak odešel.

A Fazolek ho vzápětí následoval, zatímco četa C sháněla zbytek armády Draků, aby šli za ním.

Ender u sebe v pokoji nebyl, nebo alespoň neodpovídal. Fly Molo se jako velitel čety A ujal velení a rozdělil je do skupinek, které měly prohledat ložnice, hernu, videosál, knihovnu a tělocvičnu.

Ale Fazolek svolal svou jednotku, aby šla za ním. Do koupelny. To bylo místo, o němž Bonzo a jeho hoši mohli předpokládat, že tam Ender dřív nebo později bude muset jít.

Než se tam Fazolek dostal, bylo po všem. Po chodbách se s dusotem sbíhali učitelé a zdravotníci. Dink Meeker odváděl z koupelny Endera s rukou na rameni. Ender měl na sobě jenom ručník. Byl mokrý, týl hlavy měl celý zakrvácený a krev mu stékala po zádech. Fazolkovi trvalo jen okamžik, než pochopil, že to není jeho krev. Ostatní členové Fazolkovy jednotky se dívali, jak Dink odvádí Endera do jeho pokoje a pomáhá mu dovnitř. Ale Fazolek již mířil do koupelny.

Učitelé ho ihned vykázali a vyhnali ho z chodby. Ale Fazolek viděl dost. Bonzo ležel na podlaze a zdravotníci mu dělali CPR. Fazolek věděl, že člověku, kterému tluče srdce, se to nedělá. A podle to-

ho, jak lhostejně stáli ostatní kolem, Fazolek poznal, že je to pouze formalita. Nikdo nečekal, že Bonzovo srdce znovu naskočí. Žádné překvapení se konat nebude. Nos měl zaražený do hlavy. Jeho obličej byl samá krev. To vysvětlovalo zakrvácené temeno Enderovy hlavy.

Veškeré naše úsilí bylo k ničemu.

Ale Ender nakonec zvítězil. Věděl, že to přijde. Naučil se sebeobraně. Použil ji a neudělal to fušersky.

Kdyby Ender byl kamarád Poke, nezemřela by.

A kdyby Ender spoléhal, že ho Fazolek zachrání, byl by stejně mrtvý jako Poke.

Hrubé ruce Fazolka zvedly a přirazily ho ke zdi. „Co jsi viděl?“ obořil se na něho major Anderson.

„Nic,“ odpověděl Fazolek. „Ten uvnitř je Bonzo? Stalo se mu něco?“

„Do toho ti nic není. Neslyšel jsi rozkaz? Vypadni.“

Pak dorazil plukovník Graff a Fazolkovi neušlo, že učitelé, kteří jsou kolem něho, se na něho velice zlobí - ale nemohou nic říct, buď kvůli vojenskému protokolu nebo kvůli přítomnosti dětí.

„Já myslím, že Fazolek strká nos do cizích věcí trochu moc často,“ poznamenal Anderson.

„Pošlete Bonza domů?“ zeptal se Fazolek. „Protože on to jinak zkusí znovu.“

Graff ho zpražil pohledem. „Slyšel jsem o tvém proslovu v jídelně,“ řekl. „Nevěděl jsem, že jsme tě sem vzali proto, aby z tebe byl politik.“

„Jestli Bonza nevyrazíte a neodvezete ho *pryč*, Ender nebude nikdy v bezpečí. My to nedovolíme!“

„Starej se o svoje, chlapečku,“ odbyl ho Graff. „Tohle je práce pro muže.“

Fazolek se nechal Dimakem odtáhnout. Pro případ, že jim ještě vrtalo hlavou, zda Fazolek viděl, že Bonzo je mrtvý, si ještě trochu přisadil. „Po mně půjde taky,“ prohlásil. „Já nechci, aby po mně Bonzo šel.“

„Nepůjde po tobě,“ odvětil Dimak, „pojede domů. Na to vem jed. Ale s nikým jiným o tom nemluv. Ať na to přijdou, až bude vydána oficiální zpráva. Jasné?“

„Ano, pane.“

„A kde jsi vzal všechny ty nesmysly o odmítnutí poslušnosti veliteli, který vydává protizákonné rozkazy?“

„Z Jednotného kodexu vojenského chování.“

„Hm, pak by tě mohlo zajímat tohle - ještě se nestalo, že by byl někdo soudně stíhán za uposlechnutí rozkazu.“

„To je tím, že nikdo neudělal něco tak ohavného, že by se do toho vložila veřejnost.“

„Jednotný kodex se na studenty nevztahuje, přinejmenším v té části.“

„Ale vztahuje se na učitele,“ odvětil Fazolek. „Vztahuje se na vás. Kdybyste dnes náhodou uposlechl nějaký protizákonný nebo nepatřičný příkaz. Třeba… co já vím… nečinností, když se v koupelně strhla rvačka. Jen proto, že vám nadřízený důstojník řekl, abyste jednoho velkého kluka nechali zmlátit jednoho malého.“

Pokud ta informace Dimaka znepokojila, nedal to na sobě znát. Stál na chodbě a díval se, jak Fazolek odchází do ložnice armády Draků.

Uvnitř vládlo šílenství. Armáda Draků si připadala bezmocná, hloupá, vzteklá a zostuzená. Bonzo Madrid je napálil! Bonzo zastihl Endera samotného! Kde byli Enderovi vojáci, když je potřeboval?

Trvalo dlouho, než se rozruch uklidnil. Fazolek po celou dobu jen seděl na své palandě a obíral se vlastními myšlenkami. Ender nejenom zvítězil v souboji. Nejen se ochránil a odešel. Ender ho zabil. Zasadil tak zničující úder, že ho nepřítel už nikdy, vůbec nikdy nemohl napadnout.

Endere Wiggine, ty jsi ten, kdo se narodil, aby velel flotile, která bude Zemi bránit před třetí invazí. Přesně to totiž potřebujeme - někoho, kdo zasadí nejkrutější možný úder, dokonale zacílený, bez ohledu na následky. Totální válku.

Já nejsem Ender Wiggin. Jsem jenom dítě z ulice, které umí jediné - udržet se naživu. Nějak. Když jsem jednou byl v opravdovém nebezpečí, utekl jsem jako veverka a schoval jsem se k sestře Carlottě. Ender šel do boje sám. Já chodím sám do svého úkrytu. Já jsem ten, kdo vede odvážné řeči ze stolu v jídelně. Ender je ten, kdo se nahý postaví nepříteli a navzdory všemu ho přemůže.

Nevím, jaké geny upravili, aby mě stvořili, ale nebyly to ty podstatné.

Ender kvůli mně málem zemřel. Protože já Bonza vyprovokoval. Já jsem v klíčovém okamžiku nebyl na stráži. Já se nezastavil a nezkusil přemýšlet jako Bonzo, nepřišel jsem na to, že si počká, až bude Ender sám ve sprše.

Kdyby dnes Ender zemřel, byla by to všechno zase moje vina.

Měl chuť někoho zabít.

Bonzo to být nemohl. Bonzo již mrtvý byl.

Achilles. To byl ten, koho potřeboval zabít. A kdyby Achilles vedle něj v tu chvíli byl, Fazolek by se o to pokusil. A možná by se mu to i podařilo, pokud by prudký hněv a zoufalá hanba stačily na výhodu, kterou mohla Achillovi poskytnout jeho výšková převaha a zkušenost. A kdyby Achilles Fazolka zabil, nebylo by to nic, co by si Fazolek nezasloužil za to, že Endera Wiggina tak totálně zklamal.

Cítil, jak se jeho lůžko zhouplo a napružilo. Nikolaj přeskočil mezeru mezi horními postelemi.

„Je to dobré," zašeptal Nikolaj a vzal ho za rameno.

Fazolek se překulil na záda, obličejem k Nikolajovi.

„Á," podivil se Nikolaj. „Já myslel, že brečíš."

„Ender zvítězil," odvětil Fazolek. „Proč brečet?"

KAPITOLA 18

PŘÍTEL

„Nebylo nutné, aby ten chlapec zemřel.“

„Nepředpokládalo se, že zemře.“

„Ale dalo se to předpokládat.“

„Je snadné předpokládat věci, které se už staly. Jsou to koneckonců děti. Skutečně jsme neočekávali takový stupeň brutality.“

„Nevěřím vám. Věřím, že jste přesně takový stupeň brutality očekávali. Nachystali jste to. Myslíte si, že experiment dopadl úspěšně.“

„Nemohu vaše názory řídit. Mohu s nimi pouze nesouhlasit.“

„Ender Wiggin je připraven přestoupit do Velitelské školy. To je moje hlášení.“

„Já mám jiné hlášení od Dapa, učitele, který měl za úkol sledovat ho nejbedlivěji. A z toho hlášení - za něž kapitán Dap *nebude* nijak sankcionován - se dozvídám, že Andrew Wiggin je 'psychologicky nezpůsobilý k výkonu služby'.“

„Pokud tomu tak je, o čemž pochybuji, je to jen dočasné.“

„A kolik podle vás máme času? Ne, plukovníku Graffe, za těchto okolností jsme nuceni hodnotit vaši práci s Wigginem jako neúspěch a chlapce jako nepoužitelného nejen pro naše účely, ale pravděpodobně také pro všechny ostatní. Takže pokud se to dá udělat bez dalšího zabíjení, chci, aby byl uspíšen postup toho druhého. Chci ho mít tady ve Velitelské škole nejdřív, jak je to možné, nejlépe ihned.“

„Jak myslíte, pane. Ale musím vám říct, že já považuji Fazolka za nespolehlivého.“

„Proč, protože jste z něj ještě neudělal zabijáka?“

„Protože není člověk, pane.“

„Genetický rozdíl je hluboko v mezích normálních odchylek.“

„Byl vyroben a jeho výrobce byl zločinec, nemluvě o tom, že úředně uznaný blázen.“

„Chápal bych jisté nebezpečí, kdyby byl zločinec jeho otec. Nebo matka. Ale *doktor*? Ten hoch je přesně to, co potřebujeme, a potřebujeme ho co nejrychleji.“

„Je nevyzpytatelný.“

„A malý Wiggin není?“

„Méně nevyzpytatelný, pane.“

„Velice obezřetná odpověď, když uvážím, že jste před okamžikem trval na tom, že dnešní vražda se 'nedala předpokládat'.“

„To *nebyla* vražda, pane!“

„Tak zabití.“

„Wigginův temperament je na rozdíl od Fazolkova prokázán, pane.“

„Mám Dimakovo hlášení - za které ani on nebude -“

„Potrestán, já vím, pane.“

„Fazolkovo chování v průběhu těchto událostí bylo příkladné.“

„V tom případě bylo hlášení kapitána Dimaka neúplné. On vás neinformoval, že možná právě Fazolek zatlačil Bonza za hranici, za kterou začíná násilí, když porušil utajení a informoval ho, že Enderova armáda je tvořena výjimečnými studenty?“

„To skutečně *byl* skutek s nepředvídatelnými následky.“

„Fazolek jednal tak, aby si zachránil život, a přitom přenesl nebezpečí na bedra Endera Wiggina. To, že se později pokusil nebezpečí zmenšit, nemění nic na tom, že když se Fazolek ocitne pod tlakem, stává se z něho zrádce.“

„Tvrdá slova!“

„To říká někdo, kdo právě nazval jasný projev sebeobrany 'vraždou'?“

„Tak dost! Na dobu Wigginova takzvaného volna na zotavenou jste uvolněn z funkce velitele Bitevní školy. Pokud se Wiggin zotaví natolik, aby byl schopen přejít do Velitelské školy, můžete přijít s ním a nadále působit na výchovu dětí, které sem přivádíme. Pokud se nezotaví, můžete očekávat, že budete na Zemi postaven před vojenský soud.“

„Jsem uvolněn s účinností odkdy?“

„Od chvíle, kdy nastoupíte s Wigginem do raketoplánu. Jako zastupující velitel vaši funkci převezme major Anderson.“

„Jak myslíte, pane. Wiggin se k výcviku *vrátí*, pane.“

„*Pokud* ho ještě budeme chtít.“

„Až se přenesete přes šok, který nám všem způsobila smrt malého Madrida, uvědomíte si, že mám pravdu a Ender je jediný životaschopný kandidát, teď víc než kdykoli předtím.“

„Tu poslední poznámku beru v úvahu. A jestli máte pravdu, přeji vám s Wigginem hodně štěstí. Můžete odejít.“

Když Ender vstoupil do ložnice, stále měl na sobě pouze ručník. Fazolek ho uviděl, jak tam stojí, s mrtvolně otevřenými ústy, a hlavou mu blesklo: On ví, že Bonzo je mrtvý, a užírá se tím.

„Ahoj, Endere," pozdravil ho Hot Soup, který stál s ostatními veliteli čet u dveří.

„Bude se dnes večer cvičit?" zeptal se jeden z mladších vojáků.

Ender podal papír Hot Soupovi.

„To znamená, že asi ne," řekl tiše Nikolaj.

Hot Soup si papír přečetl. „Ti čubčí syni! Dva najednou?"

Divoký Tom se ohlédl přes rameno.

„Dvě armády!"

„Budou tam o sebe zakopávat," utrousil Fazolek. Na přístupu učitelů ho nejvíc nevyděsila hloupost, že se snažili kombinovat armády, což byl tah, jehož neúčinnost se v dějinách mnohokrát prokázala, ale nepoučitelnost z chyb, která je vedla k tomu, že právě v této chvíli tlak na Endera ještě *zvyšovali*. Cožpak nechápali, jak mu ubližují? Chtěli ho vycvičit nebo zlomit? Vycvičený už totiž dávno byl. Před týdnem měl být z Bitevní školy vyřazen. A oni ho teď, když již překročil hranici zoufalství, posílají do další, úplně nesmyslné bitvy?

„Musím se dát do pořádku," prohlásil Ender. „Sežeňte všechny lidi a připravte je. Sejdeme se u brány." Fazolek v jeho hlase slyšel naprostý nezájem. Ne, něco hlubšího. Ender tuto bitvu nechce vyhrát.

Ender se otočil. Všichni spatřili krev, kterou měl na hlavě, na ramenou, na zádech. Pak odešel.

Všichni dělali, že krev neviděli. Museli. „Dvě strachem podělaný armády!" vykřikl Divoký Tom. „Nakopem jim do zadku!"

Zdálo se, že se na tom při oblékání hracích oděvů shodli všichni.

Fazolek si do blůzy hracího oděvu zastrčil cívku s mezním lanem. Jestli Ender někdy potřeboval nějakou fintu, bylo to v této bitvě, kdy již neměl zájem o vítězství.

Jak slíbil, Ender se k nim připojil u brány, než se otevřela - těsně předtím. Na chodbě prošel špalírem svých vojáků, kteří k němu vzhlíželi s láskou, úctou, důvěrou. Kromě Fazolka, v jehož výrazu byla mučivá úzkost. Fazolek věděl, že Ender Wiggin není větší než život. Měl přesně velikost pro život, takže jeho břemeno, které bylo větší než život, pro něho bylo příliš těžké. A přesto je nesl. Zatím.

Brána zprůhledněla.

Přímo před bránou byl útvar ze čtyř hvězd, který jim dokonale bránil ve výhledu do bitevní místnosti. Ender by musel své síly rozvinout naslepo. Podle toho, co věděl, byl nepřítel vpuštěn do místnosti již před patnácti minutami. Mohl se jen domnívat, že zaujali stejné postavení, jaké zaujal se *svou* armádou Bonzo, jenže tentokrát by to bylo stoprocentně účinné, obklopit bránu vojáky nepřítele.

Ender však neřekl nic. Stál tam a díval se na překážku.

Fazolek to částečně očekával. Byl připraven. Neudělal nic zas tak nápadného - pouze přešel dopředu a postavil se do brány hned vedle Endera. Připomenul se.

„Fazolku," promluvil Ender. „Vem si své chlapce a zjisti, co je na druhé straně té hvězdy."

„Provedu, *pane*." Fazolek vytáhl z blůzy cívku mezního lana a spolu se svými pěti vojáky přeskočil krátkou vzdálenost mezi bránou a hvězdou. Brána, jíž prošel, se v tom okamžiku stala stropem a hvězda jejich dočasnou podlahou. Fazolek si připevnil jeden konec lanka k pasu. Ostatní hoši zatím lanko odmotali a udělali z něj na hvězdě volná kola. Když použili asi třetinu, Fazolek prohlásil, že to stačí. Hádal, že ve skutečnosti to nejsou čtyři hvězdy, ale osm - že tvoří dokonalou krychli. Pokud se mýlil, měl lana příliš, což znamenalo, že místo obletu kolem zadní strany hvězdy narazí do stropu. Mohly se stát i horší věci.

Vyplul za hranu hvězdy. Měl pravdu, byla to krychle. Pro šero v místnosti pořádně neviděl, co dělají ostatní armády, ale zdálo se, že se teprve rozmisťují. Tentokrát zřejmě náskok nedostali. Rychle to ohlásil Duchevalovi, aby to vyřídil Enderovi, než Fazolek dokončí svůj kousek. Ender určitě začne zbytek armády ihned posílat ven, než uběhne limit.

Fazolek se od stropu odrazil přímo dolů. Nahoře vojáci z jeho čety lanko pevně drželi a zajišťovali, aby se v pořádku rozmotalo a prudce zastavilo.

Nebylo příjemné to škubnutí za břicho, když lanko dospělo na konec, ale zvýšení rychlosti, jak Fazolek znenadání změnil směr na jih, bylo svým způsobem vzrušující. V dálce zahlédl záblesky, jak po něm nepřítel začal střílet. Pálili pouze vojáci z jedné poloviny nepřátelského prostoru.

Když lano dosáhlo další hrany krychle, znovu nabral vyšší rychlost a tentokrát letěl vzhůru obloukem, který v prvním okamžiku dá-

val tušit, že ho rozplácne o strop. Pak ale z lanka ukrojila poslední hrana a Fazolek se vřítil za hvězdu, kde byl obratně zachycen členy své čety. Mávl rukama a nohama, aby ukázal, že se na něm let nijak nepodepsal. Mohl jen tušit, co si o jeho čarovných manévrech v prostoru myslí nepřítel. Důležitější bylo, že Ender zatím branou neprošel. Limit musel být prakticky na konci.

Ender prošel branou sám.

Fazolek mu podal zprávu co nejstručněji. „Je tam fakt šero, ale přitom dost světla, aby nešlo snadno sledovat lidi podle světel na hracích oděvech. Pro oči ty nejhorší podmínky. Od téhle hvězdy se táhne otevřený prostor až k nepřátelské straně místnosti. Zabrali osm hvězd, které tvoří čtverec kolem jejich dveří. Neviděl jsem nikoho kromě těch, co vyhlíželi z úkrytů za krabicemi. Sedí tam a čekají na nás."

Z dálky k nim dolehlo, jak si je nepřítel začíná dobírat pokřikem. „Hej! Máme hlad, pojďte nás nakrmit! Táhnete se jak smrad při zemi! Táhnete se jak Draci!"

Fazolek pokračoval v hlášení, ale neměl ponětí, jestli ho Ender vůbec poslouchá. „Stříleli po mně jenom z jedné poloviny svého prostoru. To znamená, že oba velitelé se spolu nedomlouvají a žádný nebyl pověřen celkovým velením."

„Ve skutečné válce by každý rozumný velitel ustoupil a svoji armádu zachránil," řekl Ender.

„Čert je vem," prohlásil Fazolek. „Je to jenom hra."

„Přestala to být hra, když porušili pravidla."

To není dobré, pomyslel si Fazolek. Kolik jim zbývalo času, aby jejich armáda prošla bránou? „No, tak je poruš taky." Upřel do Enderových očí pohled, který se dožadoval, aby se probudil, vnímal, *jednal*.

Prázdný výraz z Enderova obličeje zmizel. Roztáhl tvář do širokého úsměvu. Byl to zatraceně příjemný pohled. „Jasně. Proč ne. Podíváme se, jak budou reagovat na sevřenou formaci."

Ender začal povolávat ven z brány zbytek armády. Znamenalo to, že na horní straně hvězdy bude husto, ale neměli na vybranou.

Ukázalo se, že Ender se rozhodl využít další z Fazolkových hloupých nápadů, jichž si všiml při sledování Fazolkova tréninku s jednotkou. Mělo jít o štítovou formaci ze zmrazených vojáků, ovládanou Fazolkovou četou, která zůstane za nimi rozmražená. Jakmile

Ender Fazolkovi vysvětlil, co po něm chce, zapojil se do formace jako řadový voják a přenechal veškerou organizaci na Fazolkovi. „Je to tvoje akce.“

Fazolek neočekával, že by Ender někdy mohl něco takového udělat, ale svým způsobem to bylo logické. Ender o tuto bitvu nestál. Tím, že se zapojil do štítu ze zmrazených vojáků, s nímž bude v bitvě manévrovat někdo jiný, se dostal téměř na stejnou úroveň, jako kdyby ji prospal.

Fazolek se dal okamžitě do práce a začal stavět štít ze čtyř částí, z nichž každou představovala jedna četa. Všichni vojáci v četách A až C utvořili čtveřice a trojice, propletli se rukama se sousedy po stranách a trojice v horní řadě se špičkami nohou zahákla v podpaží čtveřice pod nimi. Když byli všichni do sebe pevně zaklesnutí, Fazolek a jeho četa je zmrazili. Potom se každý z Fazolkových vojáků chopil jedné části štítu a opatrně, velice pomalu, aby se mu setrvačností nevymkla z kontroly, s ní vymanévroval z prostoru nad hvězdou a přesunul ji dolů, těsně pod ni. Tam je znovu spojili do jediného štítu, drženého pohromadě Fazolkovou jednotkou.

„Kdy jste to nacvičovali, chlapi?“ zeptal se Dumper, velitel čety E.

„Ještě nikdy jsme to nedělali,“ odpověděl po pravdě Fazolek. „Trénovali jsme rozeskakování a spojování se štíty z jednoho muže, ale aby jich v každém bylo sedm? Všechno je to pro nás nové.“

Dumper se rozesmál. „A Ender je vpletený do štítu jako ostatní. Tomu se říká důvěra, Fazolku, ty mazáku.“

Tomu se říká zoufalství, pomyslel si Fazolek. Ale necítil potřebu říci *to* nahlas.

Když bylo všechno připraveno, četa E si vlezla do prostoru za štít a na Fazolkův povel ze všech sil zatlačila. Štít plul dolů k nepřátelské bráně docela slušnou rychlostí. Nepřátelská palba sice byla intenzivní, ale zasahovala již zmrazené vojáky štítu. Vojáci z čety E a Fazolkovy jednotky byli v neustálém pohybu, sice jen malém, ale dostatečném, aby je žádný zbloudilý výstřel nemohl zmrazit. A dařilo se jim do jisté míry palbu opětovat, takže několik nepřátelských vojáků vyřadili a ostatní donutili zůstat v úkrytu.

Když Fazolek usoudil, že se dostali nejdál, kam mohli, než Gryfové nebo Tygři zaútočí, vydal rozkaz a členové jeho jednotky se rozskočili, čímž způsobili, že také čtyři části štítu se rozdělily a lehce

změnily směr, takže teď pluly k rohům hvězd, za nimiž byli Gryfové a Tygři shromážděni. Vojáci z čety E zůstali za štíty a zběsilou palbou se snažili kompenzovat svůj nízký počet.

Čtyři vojáci z Fazolkovy jednotky, kteří letěli s jednotlivými štíty, napočítali do tří a znovu se odrazili, tentokrát směrem dolů a doprostřed, takže se znovu přidali k Fazolkovi a Duchevalovi. Setrvačnost je nesla přímo k nepřátelské bráně.

Udržovali těla ve strnulé poloze, ani jednou nevystřelili, a ono to fungovalo. Byli všichni malí; evidentně poletovali prostorem, nebyli v pohybu s nějakým konkrétním cílem. Nepřátelé, pokud si jich vůbec všimli, je považovali za zmrazené vojáky. Několik jich bylo poškozeno náhodnými výstřely, ale i když se ocitli pod palbou, zůstali bez pohybu a nepřítel si jich brzy přestal všímat.

Když se dostali k nepřátelské bráně, Fazolek pomalu, beze slov, poslal čtyři z nich přilbami do rohů brány. Přitiskli se na ně jako při rituálu, kterým se ukončovala hra, a Fazolek strčil do Duchevala. Tím ho poslal do brány a sám znovu vylétl vzhůru.

Bitevní místnost zaplavilo světlo. Zbraně přestaly fungovat. Bitva skončila.

Chvíli trvalo, než Gryfové a Tygři pochopili, co se stalo. Draci měli jen hrstku vojáků, kteří nebyli zmraženi nebo vyřazeni z boje, zatímco Gryfové a Tygři byli díky své konzervativní strategii prakticky beze ztrát. Fazolek věděl, že kdyby někteří zvolili agresivní způsob boje, Enderova strategie by nevyšla. Jenže když viděli, jak Fazolek neskutečným manévrem obletí hvězdu a potom sledovali, jak se k nim pomalu blíží ten podivný štít, strachy nedokázali nic podniknout. Enderova pověst byla taková, že se neodvažovali své jednotky poslat do akce, aby nepadly do pasti. Jenže… právě to byla past.

Brána učitelů se otevřela a do místnosti vstoupil major Anderson. „Endere," zvolal.

Ender byl zmrazený; mohl odpovědět jen hlasitým zamručením přes stisknuté čelisti. Jen vzácně museli vítězní velitelé vydat takový zvuk.

Anderson pomocí háku doplul k Enderovi a rozmrazil ho. Fazolek byl půlku bitevní místnosti od nich, přesto slyšel, co Ender řekl, tak zřetelná byla jeho slova, takové ticho v místnosti vládlo. „Zase jsem vás porazil, pane."

Členové Fazolkovy jednotky se po něm podívali; zřejmě je zajímalo, jestli mu nevadí, že si Ender přivlastnil vítězství, které vymyslel a realizoval pouze Fazolek. Ale Fazolek chápal, co Ender říká. Nemluvil o vítězství nad armádami Gryfů a Tygrů. Mluvil o vítězství nad učiteli. A *tím* vítězstvím *bylo* rozhodnutí přenechat armádu Fazolkovi a sám se zúčastnit pouze pasivně. Jestli si mysleli, že vystavují Endera klíčovému testu, když ho nutí bojovat proti dvěma armádám hned po osobní bitvě o přežití svedené v koupelně, porazil je - testu se vyhnul.

Anderson také pochopil, co Ender říká. „Nesmysl, Endere," prohlásil. „Bojoval jste s Gryfy a Tygry."

„Myslíte si, že jsem tak praštěný?" zeptal se Ender.

Svatá pravda, pomyslel si Fazolek.

Anderson promluvil ke skupině jako celku. „Po tomto malém manévru měníme pravidla hry. Vyžaduje se, aby před dosažením brány byli zmraženi nebo vyřazeni z boje všichni nepřátelští vojáci."

„Pravidla?" zamumlal Ducheval, který se vrátil bránou zpět. Ušklíbl se na Fazolka.

„Stejně to mohlo fungovat jenom jednou," prohodil Ender.

Anderson mu podal hák. Místo aby naráz rozmrazil své vojáky a teprve potom nepřítele, Ender zadal příkaz, kterým rozmrazil všechny najednou, a podal hák zpátky Andersonovi. Ten jej přijal a odplul do středu místnosti, kde se obvykle odbýval rituál zakončující hru.

„Hej!" zakřičel Ender. „Co bude příště? Moje armáda v kleci beze zbraní a zbytek Bitevní školy proti ní? Co kdybyste trochu srovnali šance?"

Tolik vojáků začalo souhlasně mručet, že bylo výsledný zvuk hlasitě slyšet. A nevycházel jen od armády Draků. Ale Anderson se tvářil, jako by se nic nedělo.

Nakonec to byl William Bee z armády Gryfů, kdo promluvil téměř za všechny:

„Endere, když se v bitvě postavíš proti nám, bez ohledu na podmínky nebudou šance stejné."

Armády mu hlasitě daly za pravdu. Mnozí se smáli a Talo Momoe, který nemohl zůstat za Beem pozadu, začal rytmicky tleskat a vykřikovat: „Ender Wiggin!" Ostatní se ke skandování přidali.

Ale Fazolek znal pravdu - věděl prakticky totéž, co věděl Ender. Že bez ohledu na to, jak dobrý a vynalézavý je velitel, jak dobře je

připravená jeho armáda, jak skvělé má zástupce, jak odvážně a neohroženě vede boj, vítězství se téměř vždy přikloní na stranu toho, kdo dovede zasadit větší ránu. Občas se stane, že David zabije Goliáše, a lidé na to nikdy nezapomenou. Ale spoustu drobečků Goliáš zašlápl do země. O *těchto* soubojích nikdo nezpíval písně, protože to byl očekávaný výsledek. Ne, byl to *nevyhnutelný* výsledek, pokud se nestal zázrak.

Termiťané nebudou vědět, jak legendárním velitelem je pro své muže Ender, a bude jim to jedno. Lidské lodě nebudou mít k dispozici žádné kouzelné triky, jako byl ten Fazolkův s mezním lanem, jimiž by je mohly omráčit, vyvést z míry. Ender to věděl. Fazolek to také věděl. Co kdyby David neměl prak, hrst kamení a čas vystřelit? Jak by mu potom byla platná jeho skvělá muška?

Takže ano, bylo to dobré, bylo to správné, že vojáci všech tří armád Endera oslavovaly a skandovaly jeho jméno, když se snášel k nepřátelské bráně, kde na něho čekal Fazolek se svou jednotkou. Ale v důsledku to neznamenalo nic, kromě toho, že všichni budou v Enderovy schopnosti vkládat příliš velké naděje. Enderovo břemeno to dělalo ještě těžším.

Sňal bych mu část, kdybych mohl, pomyslel si Fazolek. Stejně jako jsi to udělal dnes, můžeš to naložit mně a já to udělám, když to bude v mých silách. Nemusíš to dělat sám.

Jenže ve stejnou chvíli, kdy ho to napadlo, si Fazolek uvědomil, že to není pravda. Jestli se to dalo udělat, musel to udělat samotný Ender. Za všemi těmi měsíci, kdy se Fazolek odmítal s Enderem setkat a schovával se před ním, bylo to, že se nedokázal smířit se skutečností, že Ender je tím, čím si Fazolek pouze přál být - člověkem, v němož můžeš vložit všechny své naděje, člověkem, který unese všechny tvé obavy, a nezklame tě, nezradí tě.

Chci být takový kluk jako jsi ty, pomyslel si Fazolek. Ale nechci projít tím, čím jsi prošel, aby ses tam dostal.

A pak, když Ender prošel bránou a Fazolek za ním, vzpomněl si, jak se zařazoval za Poke, Seržanta nebo Achilla na rotterdamských ulicích, a málem se rozesmál, když ho napadlo: nechci muset projít ani tím, čím jsem prošel, abych se sem dostal.

Venku na chodbě Ender začal odcházet, místo aby počkal na své vojáky. Nešel však rychle, takže ho brzy dostihli, obklopili a svým

nadšením ho donutili zastavit. Pouze jeho mlčení a nezúčastněnost jim bránily popustit naplno uzdu své radosti.

„Budeme večer cvičit?“ zeptal se Divoký Tom.

Ender zavrtěl hlavou.

„Tak zítra ráno?“

„Ne.“

„Kdy tedy?“

„Pokud jde o mne, už nikdy.“

Všichni to neslyšeli, ale ti, kdo ano, si mezi sebou začali šeptat.

„Hej, to není fér,“ ozval se jeden voják z čety B. „Není to naše chyba, že učitelé tak zpotvořili pravidla hry. Nemůžeš nás přestat učit jenom proto -“

Ender udeřil dlaní o zeď a zakřičel na chlapce: „Hra mě už nezajímá!“ Rozhlédl se po ostatních vojácích, podíval se jim do očí, odmítl je nechat předstírat, že neslyšeli. „Rozumíte?“ Potom zašeptal: „Hra skončila.“

Odešel.

Někteří chlapci chtěli jít za ním, udělali několik kroků. Ale Hot Soup popadl dva z nich za límec hracího oděvu a zastavil je: „Nechte ho jít. Nevidíte, že potřebuje být sám?“

Samozřejmě že chce být sám, pomyslel si Fazolek. Zabil dnes dítě, a i kdyby nevěděl, jak to dopadlo, ví, co bylo v sázce. Učitelé byli ochotni nechat ho postavit se smrti bez pomoci. Proč by měl dál hrát podle jejich not? Dobře děláš, Endere.

Pro nás ostatní už to tak dobré není, ale naštěstí tě nebereme jako otce nebo něco takového. Spíš jako bratra a s bratry už to tak chodí, že jednou se stará ten a pak zase další. Někdy si musíš sednout a být tím bratrem, o něhož je pečováno.

Fly Molo je odvedl do ložnice. Fazolek šel také, i když nejraději by šel s Enderem, promluvil si s ním, ujistil ho, že mu dává ve všem za pravdu, že mu rozumí. Ale uvědomil si, že je to patetické. Proč by mělo Enderovi záležet na tom, jestli mu zrovna já rozumím nebo ne?

Jsem jenom dítě, jenom jeden voják z jeho armády. Zná mě, ví, jak mě využít, ale proč by měl stát o to, jestli ho znám?

Fazolek vylezl na svou palandu a zahlédl na ní kousek papíru.

Převelení

Fazolek

Armáda Králíků

Velitel

To byla armáda Carna Carbyho. Že by Carna zbavovali vedení? Byl to dobrý kluk - žádný skvělý velitel, ale proč nemohli počkat, až bude hotový?

Protože už s touhle školou končí, proto. Povyšují každého, o kom si myslí, že potřebuje zkušenosti s velením, a jiné studenty vyřazují, aby jim udělali místo. Možná mám armádu Králíků, ale vsadím se, že ne na dlouho.

Vytáhl svůj panel. Chtěl se přihlásit jako ‚Graff' a projít si seznamy. Zjistit, co se děje s ostatními. Ale připojení jako ‚Graff' nefungovalo. Nejspíš již nepovažovali za přínosné Fazolkovi dovolit, aby si ponechal přístup k důvěrným informacím.

Ze zadní části místnosti, kde bydleli starší chlapci, se ozýval čím dál hlasitější poprask. Fazolek uslyšel hlas Divokého Toma, který překřičel ostatní. „Chceš říct, že já přijdu na to, jak porazit Draky?" Informace záhy pronikly i dopředu. Všichni velitelé čet a zástupci byli převeleni. Každému z nich bylo svěřeno velení nad některou armádou. Draci byli drasticky oslabeni.

Po deseti minutách zmatku vyrazil Fly Molo v čele ostatních velitelů čet mezi palandami ke dveřím. Ovšem - museli říct Enderovi, co mu učitelé provedli teď.

Ale k Fazolkově úžasu se Fly u jeho lůžka zastavil, zvedl k němu hlavu a pak se ohlédl po ostatních velitelích čet za sebou.

„Fazolku, někdo to musí říct Enderovi."

Fazolek přikývl. „Mysleli jsme si… když jsi jeho kamarád…"

Fazolek nedal ve tváři nic znát, ale byl ohromen. Já? Enderův kamarád? Ne víc než kdokoli jiný v této místnosti.

A potom mu to došlo. V této armádě Endera všichni milovali a obdivovali. A všichni věděli, že mají jeho důvěru. Ale pouze Fazolek postoupil na stupínku důvěry o něco výš, když mu Ender přidělil zvláštní jednotku. A když se Ender rozhodl skoncovat se hrou, předal svou armádu právě jemu. Jestli se jim zdálo, že Ender od chvíle, kdy

se stal velitelem Draků, má něco jako kamaráda, byl jím nejpravděpodobněji Fazolek.

Fazolek se podíval naproti na Nikolaje, který se na něho křenil s pusou od ucha k uchu. Nikolaj mu zasalutoval a rty vytvaroval slovo velitel.

Fazolek Nikolajovi zasalutoval, ale s vědomím, co to bude znamenat pro Endera, se usmát nedokázal. Kývl na Fly Mola, sklouzl z postele na zem a vyšel ze dveří.

Ale nezamířil rovnou k Enderovi. Vydal se nejdřív do pokoje Carna Carbyho. Nikdo se neozval. Proto šel dál k ložnici Králíků a zaklepal. „Kde je Carn?“ zeptal se.

„Ukončil školu,“ prohlásil Itú, velitel čety A v armádě Králíků. „Dozvěděl se to asi před půl hodinou.“

„Měli jsme bitvu.“

„Já vím - dvě armády najednou. Vyhráli jste, že?“

Fazolek přikývl. „Vsadím se, že Carn není jediný, koho předčasně vyřadili.“

„Spoustu velitelů,“ řekl Itú. „Víc než polovinu.“

„I Bonza Madrida? I jeho vyřadili?“

„Podle oficiální zprávy ano.“ Itú pokrčil rameny. „Každý ví, že když už, nejspíš Bonza vyrazili. Neuvedli totiž ani místo, kam byl převelen. Stojí tam jen 'Kartagena'. Jeho rodné město. Znamená to, že ho vyrazili, nebo co? No nic, ať si tomu učitelé říkají, jak chtějí.“

„Vsadím se, že těch, kteří ukončili školu, bylo dohromady devět,“ prohodil Fazolek. „Ne?“

„Jo,“ kývl Itú. „Devět. Takže ty něco víš?“

„Řekl bych, že špatné zprávy,“ odvětil Fazolek a ukázal Itúovi rozkaz, kterým byl převelen.

„Santa merda,“ ulevil si Itú. Potom zasalutoval. Ne posměšně, ale ani nadšeně.

„Nevadilo by ti říct to ostatním? Ať mají šanci zvyknout si na tu představu, než před ně přijdu doopravdy? Potřebuju si promluvit s Enderem. Možná už ví, že ho právě připravili o všechny velitele a dali jim vlastní armády. Ale jestli to neví, musím mu to říct.“

„*Všechny* velitele čet Draků?“

„A všechny zástupce.“ Napadlo ho dodat: smůla, že Králíci vyfasovali zrovna mě, ale Ender by nikdy neřekl něco, čím by se tak shodil. A jestli Fazolek měl být velitelem, nemohl začít omluvou. „Mys-

lím, že Cam Carby měl dobrou organizaci," pokračoval, „takže nepředpokládám, že bych první týden dělal nějaké změny ve vedení čet, dokud nezjistím, jak to funguje prakticky a jak jsme připraveni na bitvy, které teď přijdou, když většina velitelů jsou děti vycvičené u Draků."

Itú okamžitě pochopil. „Člověče, to bude zvláštní, co? Ender vás všechny vytrénoval, a teď proti sobě musíte bojovat."

„Jedna věc je jasná," uvažoval Fazolek. „Nemám v úmyslu zkusit z Králíků udělat kopii Enderových Draků. Nejsme stejní a nebudeme bojovat se stejnými protivníky. Králíci jsou dobrá armáda. Nemusíme nikoho napodobovat."

Itú se ušklíbl. „Jsou to sice jenom kecy, ale jsou to prvotřídní kecy. Pošlu to dál." Zasalutoval.

Fazolek pozdrav opětoval. Potom odklusal k Enderovu pokoji.

Enderovy matrace, prostěradla a polštář byly vyházené do chodby. Fazolek v první chvíli přemýšlel proč. Potom si všiml, že prostěradla a matrace jsou ještě mokré a zakrvácené. Voda z Enderova ručníku. Krev z Bonzova obličeje. Ender je zřejmě v pokoji nechtěl mít.

Fazolek zaklepal na dveře.

„Běž pryč," ozval se tiše Ender.

Fazolek zaklepal znovu. Pak ještě jednou.

„Pojď dál."

Fazolek si dlaní otevřel.

„Běž pryč, Fazolku."

Fazolek přikývl. Chápal Enderův postoj. Ale musel doručit zprávu. Proto sklopil oči k botám a čekal, až se ho Ender zeptá, co chce. Nebo na něho začne řvát. Cokoli se mu zachce. Neboť ostatní velitelé čet se mýlili. Fazolek a Ender mezi sebou neměli žádný zvláštní vztah. Mimo hru ne.

Ender neřekl nic. A dál mlčel. Fazolek zvedl hlavu od země a uviděl, že Ender se na něho dívá. Ne vztekle. Jen… si ho… prohlíží. Co ve mně vidí, napadlo ho. Jak dobře mě zná? Co si o mně myslí? Co v jeho očích znamenám?

To se s největší pravděpodobností nikdy nedozví. A kvůli tomu sem Fazolek nepřišel. Byl čas přejít k věci.

Udělal krok k Enderovi. Otočil ruku, aby bylo vidět papír s převelením, který v ní držel. Nepodal jej Enderovi, ale věděl, že si jej Ender všimne.

„Převeleli tě?“ zeptal se Ender. Jeho hlas zněl hluše. Jako by to očekával.

„Ke Králíkům,“ odvětil Fazolek.

Ender přikývl. „Carn Carby je dobrý kluk. Doufám, že pozná tvoji cenu.“

Fazolkovi ta slova zněla jako vytoužené požehnání. Potlačil emoce, které se v něm vzedmuly. To ještě nebyla celá zpráva, kterou přišel vyřídit.

„Carn Carby dnes ukončil školu,“ řekl Fazolek. „Oznámili mu to, zatímco jsme bojovali.“

„Hm, a kdo tedy bude velet Králíkům?“ zeptal se Ender. Neřekl to tak, jako by ho to nějak zvlášť zajímalo. Byla to očekávaná otázka, tak se zeptal.

„Já,“ přiznal Fazolek. Bylo mu hloupě; na rty se mu vloudil nechtěný úsměv.

Ender zvedl oči ke stropu a přikývl. „Samozřejmě. Koneckonců jsi jenom o čtyři roky mladší, než je věk stanovený pro velitele.“

„Nedělej si legraci,“ poprosil Fazolek. „Nevím, co se tady děje.“ Kromě toho, že to vypadá, jako by systém ovládla ryzí panika. „Hra se pořád mění, a teď tohle. Víš, nepřeveleli jenom mě. Vyřadili polovinu velitelů a spoustě našich hochů dali velení jiných armád.“

„Kterým hochům?“ Teď to Endera začalo zajímat.

„Vypadá to - že všem velitelům čet a jejich zástupcům.“

„Jasně. Když se rozhodnou rozbít mi armádu, vezmou to hezky od podlahy. Všechno dělají velice důkladně.“

„Endere, ty budeš pořád vyhrávat. Všichni to víme. Divoký Tom prohlásil: 'Chceš říct, že já přijdu na to, jak porazit Draky?' Každý tu ví, že jsi nejlepší.“ Jeho slova zněla prázdně dokonce i jemu. Chtěl ho povzbudit, ale věděl, že Ender se oklamat nenechá. Přesto blábolil dál. „Nesrazí tě na kolena, ať dělají, co -“

„Už srazili.“

Podryli důvěru, chtěl říct Fazolek. To není totéž. Tebe nesrazili. Sebe srazili. Ale z úst mu vyšla jen prázdná, nanicovatá slova. „Ne, Endere, nemůžou -“

„Fazolku, jejich hra mě už nezajímá,“ prohlásil Ender. „Já už nebudu hrát ani cvičit. Nebudou žádné další bitvy. Můžou si strkat papírky pod dveře, jak chtějí, ale já nepůjdu. Rozhodl jsem se ještě předtím, než jsem dnes prošel dveřmi. Právě proto jsem chtěl, abys

útočil na bránu. Myslel jsem, že to nevyjde, ale bylo mi to jedno. Chtěl jsem jenom elegantně odejít.“

Já to vím, pomyslel si Fazolek. Myslíš si, že jsem to nepoznal? Ale jestli ti šlo o to, odejít elegantně, *to* se ti rozhodně podařilo. „Měl jsi vidět Williama Beea. Stál tam jako solný sloup a snažil se pochopit, jak prohrál, když ti zbylo sedm vojáků, kteří mohli nanejvýš kroutit palci na noze, a on měl jenom tři zraněné.“

„Proč bych měl chtít vidět jeho obličej?“ zeptal se Ender. „Proč bych měl chtít vůbec někoho porazit?“

Fazolek ucítil v obličeji žár rozpaků. Řekl hloupost. Jenže… nevěděl, co by nebyla hloupost. Něco, co by Enderovi pomohlo, aby se cítil líp. Něco, aby pochopil, jak ho všichni milují a ctí.

Avšak i láska a úcta patřily k břemenu, jež Ender nesl. Fazolek nemohl říct nic, co by Endera nezatížilo ještě víc. Proto mlčel.

Ender si promnul dlaněmi oči. „Dneska jsem Bonzovi hodně ublížil. Opravdu jsem mu ublížil.“

Ovšem. Všechno ostatní není nic. Endera tíží ten hrůzný souboj v koupelně. Souboj, kterému tvoji přátelé, tvoje armáda, nijak nezabránili. A nebolí tě nebezpečí, v němž jsi byl, ale to, jak jsi ublížil, když ses bránil.

„Koledoval si o to,“ poznamenal Fazolek. Když si uvědomil, co řekl, škubl sebou. To nedokázal vymyslet nic lepšího? Jenže co jiného mohl říct? Nic si z toho nedělej, Endere. Jistě, *mně* připadal mrtvý, a to jsem pravděpodobně jediný na škole, kdo prakticky ví, jak smrt vypadá, ale… nic si z toho nedělej! Není důvod se trápit. On si o to koledoval!

„Srazil jsem ho, když vstával,“ řekl Ender. „Zdálo se mi, že je mrtvý. A já ho pořád kopal.“

Takže to věděl. A přesto… nevěděl to *úplně*. A Fazolek nechtěl být tím, kdo mu to řekne. Jsou chvíle, kdy by přátelé k sobě měli být absolutně upřímní, ale tato k nim nepatřila.

„Chtěl jsem se jenom pojistit, aby mně už nikdy neublížil.“

„Už ti neublíží,“ promluvil Fazolek. „Poslali ho domů.“

„Už teď?“

Fazolek mu řekl, co se dověděl od Itúa. Celou dobu měl pocit, že Ender ví, že před ním něco skrývá. Oklamat Endera Wiggina nebylo možné.

„Jsem rád, že ho vyřadili,“ řekl Ender.

Pořádné vyřazení. Pohřbí ho, zpopelní nebo co vlastně ve Španělsku letos dělají s těly nebožtíků.

Španělsko. Pablo de Noches, který mu zachránil život, pocházel ze Španělska. A teď se tam jedno tělo vrátí, tělo chlapce, který se v srdci stal zabijákem a zaplatil za to smrtí.

Nějak to nezvládám, pomyslel si Fazolek. Co na tom, že Bonzo byl Španěl a Pablo de Noches byl taky Španěl? Co na tom záleží, kdo co je?

A zatímco se Fazolkovou hlavou honily tyto myšlenky, žvanil dál. Snažil se mluvit jako někdo, kdo nic neví, snažil se Endera upokojit, ale uvědomoval si, že kdyby Ender uvěřil, že nic neví, neměla by jeho slova smysl, a kdyby Ender pochopil, že Fazolek nevědomost jenom hraje, pak říkal samé lži. „Je pravda, že na tobě visela celá horda kluků?“ Fazolek by ze všeho nejraději vyběhl z místnosti; připadal nepřesvědčivý i sám sobě.

„Ne,“ odpověděl Ender. „Stáli jsme proti sobě dva. Bojoval čestně.“

Fazolkovi se ulevilo. Ender byl momentálně zahleděný tak hluboko do sebe, že ani pořádně nevnímal, co Fazolek říká a jak je to falešné.

„Já jsem nebojoval čestně,“ pokračoval Ender. „Bojoval jsem, abych vyhrál.“

Ano, to je pravda, pomyslel si Fazolek. Bojoval jsi jediným způsobem, který za to stojí, jediným způsobem, který má smysl. „A vyhrál's. Srazil's ho z oběžné dráhy.“ Nedokázal mu říct něco, čím by se dostal blíž pravdě.

Ozvalo se zaklepání na dveře. Vzápětí se otevřely, aniž dotyčný čekal na odpověď. Než se Fazolek stačil otočit, aby zjistil, o koho se jedná, poznal, že je to učitel - Ender zvedl oči příliš vysoko, než aby to mohlo být dítě.

Major Anderson a plukovník Graff.

„Endere Wiggine,“ promluvil Graff.

Ender vstal. „Ano, pane.“ Do hlasu se mu znovu vloudila prázdnota.

„Vaše dnešní chování v bitevní místnosti neodpovídalo zásadám jednání s nadřízenými a nesmí se opakovat.“

Fazolek nedokázal uvěřit, jak se může dít něco tak hloupého. Po všem, čím Ender prošel - čím ho učitelé donutili projít - s ním ještě

museli dál hrát tuhle nesnesitelnou hru? Aby se i *teď* cítil úplně sám? Ti lidé si nedali pokoj.

Enderovou jedinou odpovědí bylo další apatické: „Ano, pane.“ Ale Fazolek už toho měl dost. „Podle mě už byl čas, aby někdo řekl učitelům, jaký máme na jejich jednání názor.“

Anderson ani Graff nedali nijak najevo, že by ho byť jen slyšeli. Místo toho Anderson podal Enderovi normální list papíru. Žádný proužek s převelením. Plnoprávný soubor rozkazů. Endera překládali a posílali ze školy.

„Vyřazen?“ zeptal se Fazolek.

Ender přikývl.

„Proč jim to trvalo tak dlouho?“ zeptal se Fazolek. „Je to jenom o dva nebo tři roky dřív. Už ses tady naučil chodit, mluvit a sám se oblečeš. Co tě ještě budou učit?“ Celé to byl jeden velký vtip. Vážně si mysleli, že tím někoho oklamou? Nejdřív Endera pokáráte za neúctu k nadřízeným a potom ho vyřadíte ze školy, protože válka se blíží a vy nemáte moc času na to, abyste ho připravili. Je vaší nadějí na vítězství, a chováte se k němu jako k něčemu, co jste seškrábli z boty.

„Vím jenom, že hra skončila,“ promluvil Ender. Složil papír. „V nejvyšší čas. Mohl bych si promluvit se svou armádou?“

„Není čas,“ odpověděl Graff. „Raketoplán odlétá za dvacet minut. Kromě toho bude lepší, když s nimi po převzetí rozkazů už nebudete mluvit. Bude to tak jednodušší.“

„Pro vás nebo pro ně?“ zeptal se Ender.

Obrátil se k Fazolkovi a vzal ho za ruku. Pro Fazolka to bylo jako dotek Božího prstu. Zaplavilo ho světlo. Možná jsem jeho kamarád. Možná ke mně cítí kousíček toho, co cítím… já k němu.

A pak to bylo pryč. Ender ruku stáhl. Otočil se ke dveřím.

„Počkej,“ řekl Fazolek. „Kam jdeš? K taktikům? Navigátorům? Nebo k týlu?“

„Do Velitelské školy,“ odpověděl Ender.

„*Přípravka*?“

„Ne, Velitelská škola.“ Ender už byl ze dveří venku.

Rovnou do Velitelské školy. Elitní školy, která měla tajnou dokonce i polohu. Do Velitelské školy chodili dospělí. Bitva se musela blížit velice rychle, když přeskakovali veškeré učivo Taktické školy a velitelské přípravky.

Chytil Graffa za rukáv. „Do Velitelské školy se přece nikdo nedostane, dokud mu není šestnáct!“

Graff Fazolkovu ruku setřásl a odešel. Jestli si všiml jízlivosti, s jakou to řekl, nedal to na sobě nijak znát.

Dveře se zavřely. Fazolek zůstal v Enderově pokoji sám.

Rozhlédl se. Bez Endera pokoj neznamenal nic. Být tady neznamenalo nic. Přitom teprve před několika dny, před necelým týdnem, tady Fazolek stál a Ender mu oznámil, že nakonec přece jen dostane četu.

Fazolek netušil proč, ale z nějakého důvodu si vzpomněl na okamžik, kdy mu Poke podala šest buráků. Tenkrát mu podala život.

Dal i Ender Fazolkovi život? Bylo to totéž?

Ne. Poke mu dala život. Ender dal jeho životu smysl.

Dokud tady byl Ender, byla to nejdůležitější místnost v celé Bitevní škole. Teď to nebylo víc než úklidová komora.

Fazolek se vracel chodbou k pokoji, který až do dneška patřil Carnu Carbymu.

Ještě před hodinou. Přiložil dlaň na čidlo - a dveře se otevřely. Už je stačili přeprogramovat.

Místnost byla prázdná. Uvnitř nebylo nic.

Tato místnost je moje, pomyslel si.

Moje, a přitom pořád prázdná.

V nitru cítil vlny silných emocí. Měl být vzrušený, měl být hrdý, že se stal velitelem. Ale pravda byla taková, že mu na tom nezáleželo. Jak řekl Ender, hra nic neznamená. Fazolek věděl, že svůj úkol bude zvládat dobře, ale úctu vojáků si získá tím, že na něm ulpí odlesk Enderovy slávy: prťavý Napoleonek, který zakopává v botách pro dospělého a povely vykřikuje dětským hláskem. Maličký Caligula, „Botička“, pýcha Germanikovy armády. Ale když si vzal otcovy boty, byly prázdné. Caligula to věděl, a i kdyby udělal nevímco, nemohl na tom nic změnit. Proto zešílel?

Já kvůli tomu nezešílím, pomyslel si Fazolek. Já totiž neprahnu po tom, co Ender má nebo čím je. Stačí, že Ender Wiggin je on. Já nemusím.

Pochopil, co je to za pocit, který se v něm vzdouvá, stoupá mu do hrdla, vhání mu do očí slzy, rozpaluje mu tvář a nutí ho zajíknout se, tiše vzlyknout. Kousl se do rtu, aby se dojetí pokusil zahnat bolestí, ale nepomohlo to. Ender byl pryč.

Jakmile poznal, o jaký pocit jde, ovládl ho. Lehl si na záda a silou vůle opakoval relaxační proceduru tak dlouho, dokud mu bylo do pláče. Ender ho na rozloučenou vzal za ruku. „Doufám, že pozná tvoji cenu," řekl. Fazolek už nemusel nic dokazovat. Chtěl dovést armádu Králíků k co nejlepším výsledkům, protože se mohlo stát, že někdy v budoucnu, až bude Ender stát na můstku vlajkové lodě, se najde nějaká role, nějaká možnost uplatnit se i pro Fazolka. Nějaká finta, kterou od něho Ender bude potřebovat, aby zmátl termiťany. Dobře, bude dělat učitelům radost, udělá na ně dojem, aby mu otevírali dveře, a jednoho dne bude za těmi dveřmi Ender a on bude znovu smět být v jeho armádě.

KAPITOLA 19

REBEL

„Poslední, co Graff udělal bylo, že přijal do školy Achilla, přestože se vyskytly vážné důvody ke znepokojení. Nebylo by lepší neriskovat a zařadit Achilla alespoň do jiné armády?“

„Nikde není psáno, že pro Fazolka je to situace typu Bonzo Madrid.“

„Ale také nemáme jistotu, že není, pane. Plukovník Graff si nechával spoustu informací pro sebe. Vedl například celou řadu rozhovorů se sestrou Carlottou, ale neexistuje žádný záznam o tom, čeho se týkaly. Graff o Fazolkovi něco ví a, to mi věřte, o Achillovi taky. Myslím, že na nás nastražil past.“

„Omyl, kapitáne Dimaku. Jestli Graff nastražil past, nebyla určena nám.“

„Víte to jistě?“

„Graff nehraje byrokratické hry. Kašle na vás i na mě. Jestli nastražil past, čeká na Fazolka.“

„Ale o to mi přece jde!“

„Chápu vás. Ale Achilles zůstane.“

„Proč?“

„Jeho testy ukazují pozoruhodně vyrovnaný temperament. Není to žádný Bonzo Madrid. Tedy: Fazolek není fyzicky ohrožen. Zdá se, že se jedná o psychologickou záležitost. Zkouška charakteru. A to je přesně ta oblast, v níž máme o Fazolkovi nejmíň informací, neboť psychohru hrát odmítl a informace, které jsme získali z jeho hraní si s učitelským připojením, nepřinesly jednoznačné výsledky. Proto si myslím, že tomuto vnucenému vztahu k jeho strašákovi stojí za to dát prostor.“

„A je to strašák nebo Nemesis?“

„Budeme to pozorně sledovat. Já *nebudu* držet dospělé tak daleko, abychom nebyli schopni zasáhnout včas, jak to Graff zařídil s Enderem a Bonzem. Budou podniknuta veškerá bezpečnostní opatření. Já nehraju ruskou ruletu, jako to dělal Graff.“

„Ale ano, pane, hrajete. Jediný rozdíl je v tom, že on věděl, že má pouze jednu prázdnou komoru, zatímco vy nevíte, kolik komor je prázdných, protože zbraň nabíjel on."

* * *

Když se Fazolek probudil do prvního rána jako velitel armády Králíků, uviděl na podlaze ležet papír. V první chvíli zalapal po dechu při představě, že by měl jít do bitvy, ještě než se setkal se svou armádou, ale s úlevou zjistil, že vzkaz se týká něčeho mnohem prozaičtějšího.

> Vzhledem k množství nových velitelů se ruší tradice, podle níž mohou jíst ve velitelské jídelně teprve po prvním vítězství. Máte se začít stravovat ve velitelské jídelně s okamžitou platností.

Bylo to logické. Protože chtěli urychlit bitevní program všem, potřebovali, aby velitelům jejich postavení od počátku umožňovalo mít přístup k informacím. A také aby byli pod společenským tlakem ze strany sobě rovných.

S papírem v ruce si Fazolek vzpomněl, jak držel rozkazy Ender, každou novou, neskutečnou proměnu hry. To, že tento rozkaz nepostrádal logiku, ještě neznamenalo, že je to dobré. Hra jako taková v sobě neměla nic posvátného, kvůli čemu by Fazolek litoval změn pravidel a tradic, ale to, jak s nimi učitelé manipulovali, mu dělalo starosti.

Například to, že ho odřízli od informací o studentech. Otázka nezněla proč ho od přístupu odřízli, nebo dokonce proč mu jej tak dlouho dopřávali. Otázka zněla, proč neměli ostatní velitelé tolik informací odjakživa. Jestli se měli učit vést, měli mít nástroje, které jim to umožní.

A když už změna systému, proč se nezbavit skutečně škodlivých, destruktivních věcí, které dělali? Například výsledkových tabulí v jídelně. Pořadí a výsledky! Místo aby bojovali konkrétní bitvu, vojáci i velitelé byli kvůli těmto výsledkům opatrnější, měli menší chuť experimentovat. Proto ten absurdní zvyk bojovat ve formacích vydržel tak dlouho - Ender určitě nebyl první velitel, který našel lepší

cestu. Jenže nikdo nechtěl rozhoupat loďku, být tím, kdo zkusí inovovat a zaplatí za to pádem v žebříčcích. Bylo mnohem lepší brát každou bitvu jako zcela izolovaný problém a nastupovat k bitvám nevzrušeně, jako by to nebyla práce, ale *hra*. Kreativita a stimulace by drasticky vzrostly. A velitelé by si při vydávání rozkazů četě nebo jednotlivci nemuseli dělat takové starosti, zda některý voják neobětuje pro své pořadí blaho armády.

Důležitější však byl podnět obsažený v Enderově rozhodnutí hru odmítnout. Skutečnost, že byl ze školy vyřazen dřív, než mohl v protestu pokračovat, neměnila nic na tom, že kdyby to udělal, Fazolek by se za něho postavil.

Teď, když byl Ender pryč, nedával bojkot hry smysl. Obzvlášť pokud se Fazolek a ostatní měli dopracovat k tomu, aby se mohli stát součástí Enderovy flotily, až nastanou opravdové bitvy. Ale mohli se hry chopit, využít ji k vlastním cílům.

Tak se stalo, že oblečen v nové - a špatně padnoucí - uniformě armády Králíků, stál Fazolek po krátkém čase opět na stole, tentokrát v mnohem menší důstojnické jídelně. Jelikož jeho řeč z předchozího dne se již stala legendou, provázel ho smích a pokřik, když vstal.

„Tam, odkud jsi přišel, se jí nohama, Fazolku?“

„Proč místo skákání na stoly raději prostě nevyrosteš, Fazolku?“

„Sežeň si chůdy, ať nemusíme pořád utírat stoly!“

Ale ostatní noví velitelé, kteří do včerejška veleli četám v armádě Draků, nepokřikovali a nesmáli se. Jejich uctivá pozornost vůči Fazolkovi brzy převládla a v místnosti se rozhostilo ticho.

Fazolek zvedl ruku a ukázal na tu část výsledkové tabule, která zobrazovala pořadí. „Kde je armáda Draků?“ zeptal se.

„Rozpustili ji,“ ozvala se Petra Arkanianová. „Vojáky rozdělili do jiných armád. Kromě vás, ze kterých udělali velitele.“

Fazolek poslouchal a zatím si svůj názor na ni nechával pro sebe.

Ale nedokázal myslet na nic jiného než na incident z předminulé noci, kdy vědomě či nevědomě sehrála roli Jidáše, který měl Endera vlákat do pasti.

„Bez Draků je ta tabule k ničemu,“ prohlásil Fazolek. „Pořadí, které nám vychází, by bylo jiné, kdyby tam ještě byli Draci.“

„Moc s tím stejně nenaděláme,“ prohlásil Dink Meeker.

„Problém není v tom, že chybí Draci,“ pokračoval Fazolek, „ale v tom, že bychom tu tabuli vůbec neměli mít. Nejsme navzájem nepřá-

telé. Jediným nepřítelem jsou termiťáci. My bychom měli být spojenci. Měli bychom se učit jeden od druhého, dělit se o informace a nápady. Neměli bychom se bát experimentovat, zkoušet nové věci bez ohledu na to, jak se to projeví na našem pořadí. Ta tabule nahoře je hra učitelů, kterou nás štvou proti sobě. Jako s Bonzem. Nikdo tady nešílí žárlivostí tak jako on, ale přiznejme si, že právě takové lidi musely tyhle výsledky stvořit. Klidně by vymlátil mozek z hlavy našemu nejlepšímu veliteli, naší největší naději proti termiťácké invazi, a proč? Protože Ender ho pokořil ve statistikách. Přemýšlejte o tom! Statistiky pro něho byly důležitější než válka s termiťany!“

„Bonzo byl blázen,“ ozval se William Bee.

„Tak nebuďme blázni my ostatní,“ vyzval je Fazolek. „Vypusťme statistiky ze hry. Berme bitvy jednotlivě, jako bychom měli čistý štít. Zkuste udělat cokoli, co vás napadne, abyste vyhráli. A po bitvě ať si oba velitelé sednou, vysvětlí si, jaké měli úmysly a proč udělali, co udělali, abychom se jeden od druhého mohli učit. Žádná tajemství! Ať všichni zkusí všechno! Pryč se statistikami!“

Ozvalo se souhlasné mručení, a nejenom od bývalých Draků.

„Tobě se to mluví,“ ozval se Shen. „Ty zůstaneš na pořadí, které máš teď.“

„A jsme u toho!“ zvolal Fazolek. „Podezíráte mě z postranních úmyslů, a proč? Kvůli statistikám. Ale neměli by z nás jednou být velitelé v jedné flotile? Kteří mají spolupracovat? Mají si věřit? Jak by to v MF vypadalo, kdyby se všichni kapitáni lodí a velitelé úderných sil neustále strachovali o statistiky, místo aby spolupracovali a snažili se porazit termiťany? Já se od tebe chci učit, Shene. Nechci s tebou soupeřit o nějaké nicneříkající pořadí, které učitelé vyvěsí na zeď, aby s námi mohli manipulovat.“

„Věřím, že se všichni vy Draci třesete na to, abyste se učili od nás, co prohráváme,“ prohlásila Petra.

A bylo to venku.

„Jistě! Jistě, *já* se třesu. Právě proto, že jsem byl v armádě Draků. Je nás tady devět, kteří umíme prakticky jenom to, co jsme se naučili od Endera. Jakkoli byl geniální, není jediný v celé flotile a dokonce ani ve škole, kdo něco ví. Potřebuju se naučit, jak uvažujete vy. Nepotřebuju, abyste přede mnou měli tajemství, a vy nepotřebujete, abych já měl tajemství před vámi. Možná byl Ender tak dobrý částečně proto, že se staral o to, aby jeho velitelé čet spolu komunikova-

li. Mohli si zkoušet, co je napadlo, ale jen potud, dokud to, co jsme dělali, bylo společné.“

Tentokrát byl souhlas výraznější. Dokonce i pochybovači zamyšleně přikyvovali.

„Proto navrhuji následující. Jednomyslné odmítnutí té tabule tamhle nahoře, ale nejenom jí, také té, která je v jídelně vojáků. Všichni souhlasíme, že si jí nebudeme všímat, tečka. Požádáme učitele, aby tabule odpojili nebo je nechali prázdné. Pokud odmítnou, přineseme si prostěradla a zakryjeme je sami, nebo na ně budeme házet židle, až se pokazí. Nemusíme hrát *jejich* hru. Můžeme vzít své vzdělávání do vlastních rukou a připravit se na boj se *skutečným* nepřítelem. Nesmíme ani na okamžik zapomenout, kdo je pravý nepřítel.“

„No přece učitelé,“ řekl Dink Meeker.

Všichni se rozesmáli. Ale potom se Dink Meeker postavil na stůl vedle Fazolka. „Teď, když všechny nejstarší kluky vyřadili, jsem tady starší velitel. Pravděpodobně jsem nejstarší voják, který v Bitevní škole zůstal. Proto navrhuji, abychom Fazolkův návrh přijali. Já půjdu za učiteli a požádám je, aby tabule vypnuli. Je někdo proti?“

Ani hlesnutí.

„Takže je to jednomyslné. Když budou tabule při obědě ještě fungovat, přineseme prostěradla a zakryjeme je. Když budou svítit ještě při večeři, žádné ničení židličkami, zapomeňte na to. Navrhuji, abychom odmítli vodit armády do bitev, dokud tabule nebudou vypnuté.“

„Tím pádem půjdou naše výsledky do…“ ozval se z fronty na jídlo Alaj.

Potom si uvědomil, co říká, a sám sobě se zasmál. „Kruci, ale vymyli nám ty mozky pořádně, co?“

Fazolek se stále ještě opájel vítězstvím, když se po snídani vydal do ložnice Králíků, aby se poprvé oficiálně setkal se svými vojáky. Králíci měli ten den polední trénink, takže mezi snídaní a prvním ranním vyučováním měl jen asi půl hodiny. Když předešlého dne mluvil s Itúem, myslel na jiné věci, takže dění v ložnici Králíků vnímal jen velice okrajově. Nyní si však uvědomil, že na rozdíl od armády Draků mají všichni vojáci v armádě Králíků obvyklý věk. Ani jeden se neblížil Fazolkově výšce. Vypadal jako něčí panenka, a co

bylo horší, také si tak připadal, když procházel uličkou mezi palandami a viděl, jak se na něho všichni ti obrovští chlapci - a několik děvčat - dívají.

V polovině uličky se otočil zpátky k těm, kolem nichž už prošel. Proč nepojmenovat problém okamžitě?

„První problém vidím v tom," začal hlasitě Fazolek, „že jste všichni nějak moc velcí."

Nikdo se nezasmál. Fazolek trochu povadl. Ale musel pokračovat.

„Rostu nejrychleji, jak můžu. Jinak nevím, co bych s tím mohl dělat."

Teprve teď se dočkal několika potlačovaných zasmání. Byla to však úleva, že alespoň několik je mu ochotno vyjít vstříc.

„Náš první společný trénink se koná v 10.30. Pokud jde o naši první společnou bitvu, to nedokážu předvídat, ale jedno vám mohu slíbit - učitelé mi určitě nedopřejí tradiční tři měsíce po přidělení k nové armádě. A totéž platí pro ostatní nové velitele, kteří teď byli jmenováni. Enderovi dali s Draky jen několik týdnů, než je poslali do boje - a Draci byli nová armáda, vytvořená z ničeho. Králíci jsou dobrá armáda, se solidními výsledky. Jediný nový člověk jsem já. Očekávám, že bitvy začnou během několika dní, nejvýš do týdne, a očekávám, že budou časté. Takže na prvních několika trénincích to prakticky bude vypadat tak, že vy budete zaškolovat mne do svého stávajícího systému. Potřebuju vidět, jak pracujete se svými veliteli čet, jak pracují čety jedna s druhou, jak reagujete na povely, jaké rozkazy používáte. Budu k tomu mít nějaké připomínky, které se budou týkat spíš přístupu než taktiky, ale v podstatě vás chci vidět cvičit tak, jak jste to dělali pod Carnovým velením. Ale pomohlo by mi, kdybyste do toho šli naplno, abych vás viděl v nejlepší formě. Nějaké otázky?" Žádné. Ticho.

„Ještě jedna věc. Předevčírem Bonzo a několik jeho přátel sledovali po chodbách Endera. Všiml jsem si nebezpečí, ale většina vojáků z armády Draků byla příliš malá na to, aby se mohli postavit tlupě, kterou dal dohromady Bonzo. Nebyla to náhoda, že když jsem potřeboval pomoc pro svého velitele, šel jsem ke dveřím armády Králíků. Nebyla to nejbližší ložnice. Šel jsem k vám, protože jsem věděl, že máte v Carnu Carbym správného velitele a věřil jsem, že jeho armáda bude mít stejný postoj. Věděl jsem, že i kdybyste Ende-

ra Wiggina nebo armádu Draků neměli nijak zvlášť v lásce, nepřihlíželi byste tomu, jak tlupa rváčů mlátí menšího chlapce, kterého nedokáže čestně porazit v bitvě. A nezmýlil jsem se ve vás. Když jste se vyhrnuli z ložnice a zůstali jako svědci, byl jsem na vás pyšný. Teď jsem pyšný na to, že jsem jedním z vás."

To zapůsobilo. Lichocení selže málokdy, a když je upřímné, tak nikdy. Když jim dal najevo, že si už získali jeho uznání, rozptýlil značnou část napětí, neboť pochopitelně měli obavy, že jako bývalý Drak bude opovrhovat první armádou, kterou Ender Wiggin porazil. Teď věděli, že to tak není, a proto také on bude mít šanci získat si jejich respekt.

Itú začal tleskat a ostatní se k němu připojili. Nebyly to žádné dlouhé ovace, ale stačilo to, aby poznal, že dveře jsou otevřené, je v nich aspoň škvírka.

Zvedl ruce, aby potlesk utišil - v pravou chvíli, protože stejně již utichal. „Chtěl bych u sebe několik minut mluvit s veliteli čet. Vy ostatní máte až do tréninku volno."

Itú stál prakticky ihned vedle něho. „Dobrá práce," řekl. „Jen jedna chyba."

„A jaká?"

„Nejsi tady jediný nový člověk."

„Copak, přiřadili snad ke Králíkům ještě někoho z Draků?" V prvním okamžiku si Fazolek hýčkal naději, že to bude Nikolaj. Spolehlivý přítel by se mu hodil.

Ale takové štěstí neměl.

„Ne, Drak už by byl veterán! Tenhle je úplně *nový*. Včera odpoledne přijel do Bitevní školy a včera v noci, poté, co ses zastavil, ho přidělili k nám."

„Bažant? Přidělený rovnou do armády?"

„Ptali jsme se ho na to a vypadá to, že ve škole se učil hodně stejných věcí jako my. Na Zemi mu dělali několik operací a on mohl celou dobu studovat, ale -"

„Chceš říct, že se ještě k tomu zotavuje po operaci?"

„Ne, chodí dobře, je - hele, proč za ním rovnou nezajdeš? Já potřebuju vědět jenom to, jestli ho budeš chtít přidělit do nějaké čety, nebo to uděláš jinak."

„Tak se na něho pojďme podívat."

Itú ho odvedl do zadní části ložnice. Stál tam, vedle své palandy, o několik centimetrů vyšší, než jak si ho Fazolek pamatoval, s nohama teď už stejně dlouhýma a rovnýma. Chlapec, kterého viděl naposledy, když se mazlil s Poke, několik minut předtím, než její mrtvé tělo skončilo v řece.

„Ahoj, Achille," promluvil Fazolek.

„Ahoj, Fazolku." Achilles roztáhl ústa do vítězného úsměvu. „Vypadá to, že jsi tady velký zvíře."

„Dá se to tak říct."

„Vy se znáte?" divil se Itú.

„Znali jsme se v Rotterdamu," řekl Achilles.

To nemůže být náhoda, že ho přidělili ke mně. Kromě sestry Carlotty jsem nikomu neřekl, co udělal, jenže jak můžu vědět, co řekla MF? Možná ho sem dali proto, že si řekli, že když jsme oba z rotterdamských ulic, z jedné party - jedné rodiny - mohl bych mu pomoci rychleji proniknout do života školy. Nebo možná vědí, že je to vrah, který v sobě dokáže dlouho, velice dlouho držet zášť a udeřit v tom nejneočekávanějším okamžiku. Možná vědí, že má v plánu mě zabít, stejně jako si naplánoval vraždu Poke. Možná je tady proto, aby byl mým Bonzem Madridem.

Jenže já jsem nikdy nechodil na žádný osobní kurs sebeobrany. A ve srovnání s ním jsem poloviční - kdybych ho chtěl udeřit do nosu, ani bych tak vysoko nevyskočil. Ať už chtěli ohrožením Enderova života dosáhnout čehokoli, Ender měl vždycky větší šanci na přežití, než budu mít já.

Moje jediná výhoda spočívá v tom, že Achilles víc než pomstít se touží přežít a mít se dobře. Jelikož v sobě dokáže přechovávat zášť třeba věčně, nijak nespěchá, aby se jí nechal vést a přistoupil k činu. A na rozdíl od Bonza se nikdy nenechá vyprovokovat k tomu, aby udeřil za takových okolností, že by mohl být označen za vraha. Dokud si myslí, že mě potřebuje a pokud nebudu sám, pravděpodobně jsem v bezpečí.

V bezpečí. Zachvěl se. Poke také měla pocit, že je v bezpečí.

„Achilles tam byl *můj* velitel," odvětil Fazolek. „Udržel skupinu nás dětí při životě. Dostal nás do charitních vývařoven."

„Fazolek je příliš skromný," odmítl to Achilles. „Celé to vymyslel on. V podstatě nás naučil, co to znamená spolupracovat. Hodně jsem od té doby studoval. Rok jsem neměl na práci nic lepšího než

knížky a školu - když mi řezali nohy, když mi rozmělňovali kosti a nechávali je znovu dorůst. A nakonec jsem zjistil dost, abych pochopil, jaký skok jsi nám pomohl udělat. Od barbarství k civilizaci. Tady Fazolek je opakování evoluce lidstva."

Fazolek nebyl tak hloupý, aby nepoznal, když na něj někdo zkouší lichotky. Zároveň se mu více než hodilo, že tento nový chlapec, který přišel rovnou ze Země, ví, kdo Fazolek je, a dává najevo, že ho uznává.

„Rozhodně alespoň evoluce pygmejů," doplnil Fazolek.

„Věřte mi, že Fazolek byl nejhouževnatější spratek, jaký byl na ulicích k vidění."

Ne, to v tuto chvíli Fazolek nepotřeboval. Achilles překročil hranici mezi lichocením a snahou o ovládnutí. Historky o tom, jak byl Fazolek „nejhouževnatější spratek" by Achilla nutně vynesly do pozice Fazolkova nadřízeného, který ho může hodnotit. Byla tu také možnost, že by Fazolkovi zvedly reputaci - ale víc by napomohly tomu, aby se prosadil Achilles, aby pronikl do poměrů rychleji, než by se mu to podařilo za jiných okolností. A Fazolek zatím nechtěl, aby Achilles pronikl do poměrů.

Další vojáci se nahrnuli blíž, aby lépe slyšeli, a Achilles pokračoval: „Nejdřív vám musím říct, jak jsem se do Fazolkovy party dostal -"

„Nebyla to moje parta," přerušil ho Fazolek. „A tady v Bitevní škole nemáme ve zvyku vyprávět historky z domova, ani je poslouchat. Proto bych byl rád, kdybys už nikdy nemluvil o ničem, co se stalo v Rotterdamu, alespoň dokud budeš v mojí armádě."

Úvodní řečí Achilles cosi prospěšného udělal. Ale teď přišel čas, aby nastoupila autorita.

Achilles na sobě nedal znát, že by ho pokárání uvedlo do rozpaků. „Rozumím. Žádný problém."

„Je na čase, abyste se připravili na vyučování," promluvil Fazolek k vojákům. „Potřebuji se poradit pouze s veliteli čet." Fazolek ukázal na Ambula, vojáka z Thajska, který by podle toho, co Fazolek vyčetl v materiálech o studentech, byl už dávno velitelem čety, nebýt toho, že měl sklon k odmítání hloupých rozkazů. „Poslouchej, Ambule. Dávám ti za úkol vodit Achilla na patřičné vyučovací hodiny a zpátky, seznámit ho s tím, jak se nosí hrací oděv, jak funguje, a vysvětlit mu základy pohybu v bitevní místnosti. Achille, budeš Ambu-

la poslouchat jako Pánaboha, dokud tě nepřidělím do pravidelné čety.“

Achilles roztáhl tvář do širokého úsměvu. „Jenže já neposlouchám Pánaboha.“

Myslíš, že to nevím? „Správná odpověď na můj rozkaz je: 'Ano, pane.'“

Achillův úsměv se vytratil. „Ano, pane.“

„Jsem rád, že tě tady mám,“ zalhal Fazolek.

„Jsem rád, že tu jsem, pane,“ odvětil Achilles. A Fazolek si byl poměrně jist, že i kdyby Achilles *nelhal*, jeho důvod k radosti je velice složitý a momentálně k němu určitě patří také oživená touha vidět Fazolka umírat.

Fazolek poprvé pochopil, proč se Ender prakticky stále choval, jako by nebezpečí z Bonzovy strany nevnímal. Byla to vlastně jednoduchá volba. Buď mohl jednat tak, aby se chránil, nebo mohl jednat tak, aby si udržel kontrolu nad svou armádou. Pokud Fazolek chtěl mít opravdovou autoritu, musel od svých vojáků vyžadovat bezvýhradnou poslušnost a úctu, přestože to znamenalo Achilla ponižovat, přestože to znamenalo zvyšovat vlastní ohrožení.

A přesto ho v jiném koutku mysli napadlo: Achilles by tu nebyl, kdyby neměl velitelské schopnosti. Jako náš táta v Rotterdamu si vedl nad očekávání dobře. Já mám teď odpovědnost za to, aby se co nejrychleji dostal do tempa a mohl být pro MF potenciálně užitečný. Nemohu připustit, aby to nějak ovlivňoval můj osobní strach nebo moje nenávist k němu za to, co udělal Poke. Takže i kdyby Achilles byl ztělesněním zla, mým úkolem je udělat z něj vysoce výkonného vojáka s dobrou šancí na to, aby se stal velitelem.

A mezitím si budu hlídat záda.

KAPITOLA 20

POKUS A OMYL

„Vytáhl jste ho do Bitevní školy, že ano?“

„Sestro Carlotto, momentálně jsem na dovolené. To znamená, že mě vyrazili, pokud náhodou nevíte, jak to v MF chodí.“

„Tak vyrazili! Justiční omyl. Měli vás zastřelit.“

„Kdyby sestry svatého Mikoláše měly kláštery, vaše abatyše by vám za tu nekřesťanskou myšlenku uložila těžké pokání.“

„Odvezl jste ho z nemocnice v Káhiře přímo do kosmu. Přestože jsem vás varovala.“

„Vy jste si nevšimla, že jste se mi dovolala přes normální ústřednu? Jsem na Zemi. Bitevní školu řídí někdo jiný.“

„Achilles je totiž masový vrah. Nejde jenom o tu dívku v Rotterdamu. Byl tam také chlapec, kterému Helga říkala Odysseus. Před několika týdny našli jeho tělo.“

„Celý minulý rok byl Achilles v péči lékařů.“

„Koroner odhaduje, že k vraždě došlo přinejmenším před rokem. Tělo bylo ukryto za nějakým mrazákem u rybího trhu. Rozumíte, překrylo to zápach. A pokračuje to dál. Učitel ve škole, kam jsem ho dala.“

„Vida. To je pravda. Vy jste ho dala do školy mnohem dřív než já.“

„Ten učitel se zřítil z horního patra a zabil se.“

„Žádní svědkové. Žádné důkazy.“

„Přesně tak.“

„Vy v tom vidíte nějaký trend?“

„Ale přesně o to mi jde. Achilles nezabíjí bezhlavě. Ani si oběti nevybírá náhodně. Každého, kdo ho viděl bezmocného, zmrzačeného, poníženého - nedokáže tu hanbu snést. Musí ji vymazat tím, že nad osobou, která se ho odvážila pokořit, získá absolutní moc.“

„Vy jste teď psycholog?“

„Předložila jsem fakta odborníkovi.“

„Domnělá fakta.“

„Nejsem u soudu, plukovníku. Mluvím s člověkem, který tohoto vraha dal do školy, v níž je dítě, od kterého vzešel původní plán na jeho ponížení. Které chtělo jeho smrt. Můj odborník mne ujistil, že šance, že Achilles na Fazolka nezaútočí, je nulová.“

„Ve vesmíru to není tak jednoduché, jak si představujete. Není tam žádné nábřeží.“

„Víte, podle čeho jsem poznala, že jste ho odvezl do kosmu?“

„Určitě máte své zdroje, jak smrtelné, tak nebeské.“

„Milý příteli, doktorka Vivian Delamarová byla chirurg, který dával Achillovi do pořádku nohu.“

„Jestli si dobře vzpomínám, doporučila jste ji vy.“

„To bylo předtím, než jsem zjistila, kdo Achilles ve skutečnosti je. Když jsem na to přišla, zavolala jsem jí. Varovala jsem ji, aby byla opatrná. Ten odborník mi řekl, že v nebezpečí je i *ona*.“

„Ona, která mu dávala do pořádku nohu? Proč?“

„Nikdo ho neviděl bezmocnějšího než chirurg, který ho řezal, když ležel v úplné narkóze. Jsem přesvědčena, že na racionální úrovni věděl, že je špatné ublížit ženě, která pro něho udělala tolik dobrého. Jenže totéž se dalo říct o Poke, když zabíjel poprvé. *Jestli* to bylo poprvé.“

„Takže… doktorka Vivien Delamarová. Upozornila jste ji. Co zjistila? Že by se pod narkózou šeptem doznal?“

„To se už nikdy nedozvíme. Zabil ji.“

„Žertujete.“

„Jsem v Káhiře. Pohřeb se koná zítra. Mluvili o tom jako o infarktu, dokud jsem je nepožádala, aby se podívali po vpichu injekční jehly. Skutečně jej našli, a teď je to klasifikováno jako vražda. Achilles *umí* číst. Zjistil si, jakou látkou se to dá udělat. Ale jak ji přiměl, aby při tom seděla a nehýbala se, to nevím.“

„Jak bych tomu mohl uvěřit, sestro Carlotto? Ten hoch je šlechetný, vlídný, přitahuje lidi, je to rozený vůdce. Takoví lidé nezabíjejí.“

„Kdo je mrtvý? Učitel, který si z něj dělal legraci, že nic neumí; když přišel poprvé do školy, zesměšnil ho před celou třídou. Lékařka, která ho viděla bezvládného pod narkózou. Děvče z ulice, jehož parta ho dostala na zem. Chlapec z ulice, který přísahal, že ho zabije, a donutil ho, aby se skrýval. Argument o nahodilosti by možná zviklal porotu, ale neměl by zviklat vás.“

„Ano, přesvědčila jste mne, že nebezpečí může být docela reálné. Ale už jsem učitele v Bitevní škole upozornil na možnost nebezpečí. A teď již v Bitevní škole skutečně neporoučím.“

„Jste pořád v *kontaktu*. Když je budete varovat naléhavěji, něco podniknou."

„Budu je vhodným způsobem varovat."

„Lžete mi."

„To po telefonu poznáte?"

„*Chcete* Fazolka dostat do nebezpečné situace!"

„Sestro… ano, chci. Ale ne takové. Udělám všechno, co bude v mých silách."

„Jestli dopustíte, aby se Fazolkovi něco stalo, Bůh vám to spočítá."

„Bude si muset stoupnout do fronty. Vojenský soud MF má přednost."

Fazolek ve svém pokoji nahlédl do ventilačního potrubí a užasl, jak mohl někdy být tak malý, aby se tam vešel. Byl snad tenkrát velký jako krysa?

Teď, když měl vlastní pokoj, naštěstí nebyl odkázán na rozvodná potrubí. Postavil si židli na stůl a vylezl nahoru k dlouhým, úzkým nasávacím potrubím podél stěny mezi pokojem a chodbou. Ukázalo se, že obložení vzduchových rozvodů tvoří několik dlouhých dílů. Desky na stropě byly odděleny od snýtované stěny dole. A také se daly poměrně snadno sejmout. Takto získaný prostor byl dost velký, aby do úzkého prostoru nad stropem chodby mohlo vlézt prakticky každé dítě z Bitevní školy.

Fazolek si svlékl šaty a znovu vlezl do ventilační soustavy.

Tentokrát tam bylo těsněji - překvapilo ho, o kolik vyrostl. Rychle se dostal do služebního prostoru v blízkosti pecí. Zjistil, jak funguje osvětlení, a pak pozorně odstranil žárovky a nástěnná osvětlovací tělesa v místech, která potřeboval. Zanedlouho tak vznikla široká vertikální šachta, v níž vládla naprostá tma, když byly dveře zavřené, a hluboké šero v ní přetrvávalo, i když byly dveře otevřené. Pečlivě nastražil past.

Achilles nepřestával žasnout, jak se vesmír podřizuje jeho vůli. Zdálo se, jako by dostal všechno, čeho se mu zachtělo. Poke a její parta ho vynesli nad ostatní tyrany. Sestra Carlotta ho dovedla do církevní školy v Bruselu. Doktorka Delamarová mu narovnala nohy tak, že mohl běhat, takže se nijak nelišil od ostatních chlapců svého věku. A teď přišel do Bitevní školy a jeho prvním velitelem nebyl

nikdo jiný než malý Fazolek, čekající, aby ho vzal pod svá křídla a pomohl mu dostat se v této škole nahoru. Jako by vesmír byl vytvořen tak, aby mu sloužil, a všichni lidé v něm byli naladěni tak, aby rezonovali s jeho touhami.

Bitevní místnost byla neuvěřitelně skvělá. Válka v malém. Namíříš pušku a druhému dítěti zmrzne oblek. Ambul se samozřejmě dopustil té chyby, že to demonstroval zmrazením samotného Achilla a potom se smál jeho zděšení, když plul vzduchem, neschopný pohybu, neschopný měnit směr svého letu. Takové věci by lidé neměli dělat. Bylo to špatné a Achilla to vždycky užíralo, dokud to nedokázal nějak napravit. Na světě by mělo být víc laskavosti a úcty.

Jako s Fazolkem.

Ze začátku to vypadalo tak slibně, ale potom ho Fazolek začal usazovat. Schválně předváděl ostatním, že Achilles *býval* jeho táta, ale teď je jenom vojákem ve Fazolkově armádě. To bylo zbytečné. Není správné lidi ponižovat. Fazolek se změnil. Když tenkrát Poke Achilla poprvé dostala na záda a zahanbila ho před všemi těmi dětmi, byl to právě Fazolek, kdo mu prokázal úctu. „Zabij ho," řekl Fazolek. Ten mrňous to věděl už tenkrát, věděl, že Achilles je nebezpečný, i když leží na zádech. Ale zdálo se, že teď na to zapomněl. Achilles dokonce dospěl k přesvědčení, že Fazolek určitě Ambula navedl, aby mu v tréninkové místnosti zmrazil hrací oděv a ponížil ho, aby se mu ostatní mohli posmívat.

Byl jsem tvým přítelem a ochráncem, Fazolku, protože jsi mi prokázal úctu. Ale teď to musím položit na misky vah vedle tvého chování tady v Bitevní škole. Ani náznak úcty ke mně.

Háček byl v tom, že studenti v Bitevní škole nedostávali nic, co by se dalo použít jako zbraň, a všechno bylo uděláno tak, aby to bylo zcela bezpečné. A také nikdo nikdy nezůstával sám. Kromě velitelů. Ti byli ve svých pokojích sami. To bylo slibné. Ale Achilles tušil, že učitelé nějak mohou sledovat polohu kteréhokoli studenta v libovolném okamžiku. Než začne uvádět věci na pravou míru, musel systém pochopit, zjistit, jak se dá obejít.

Věděl však jedno: všechno, co se potřeboval naučit, se naučí. Příležitosti se najdou. A protože je Achilles, všimne si jich a bude je umět využít. Nic nemohlo zastavit jeho vzestup, dokud nebude v rukou držet veškerou možnou moc. Pak bude ve světě dokonalá spravedlnost, ne tento hanebný systém, v němž tolik dětí zůstávalo

vyhladovělých, nevzdělaných, zmrzačených na ulici, zatímco jiné měly privilegia, bezpečí a zdraví. Všichni ti dospělí, kteří byli u moci tisíce let, byli pitomci nebo neschopní. Jenže vesmír poslouchal Achilla. On a pouze on může tyto zlořády napravit.

Když byl v Bitevní škole třetí den, Králíci absolvovali první bitvu pod Fazolkovým velením. Prohráli. Kdyby byl velitelem Achilles, tak by se to nestalo. Fazolek byl hloupě měkký, ponechával rozhodnutí na velitelích čet. Přitom bylo evidentní, že Fazolkův předchůdce vybral velitele čet špatně. Pokud měl Fazolek vítězit, musel vzít velení pevněji do vlastních rukou. Když se to pokusil Fazolkovi vysvětlit, to dítě ho obdařilo pouze zkušeným úsměvem - k zešílení nadřazeným - a řeklo mu, že klíčem k vítězství je to, aby každý velitel čety a v konečné fázi každý voják chápal celou situaci a jednal nezávisle v zájmu vítězství. Bylo to tak hloupé, tak zatvrzelé, že by mu Achilles nejraději jednu vrazil. Ten, kdo ví, jak řídit, neponechává řízení na ostatních, aby mohli koutech světa vytvářet své zmatky. Chopí se otěží a přitáhne, ostře, tvrdě. Dokope své lidi k poslušnosti. Jak řekl Fridrich Veliký: Voják se musí vlastních důstojníků bát víc než kulek nepřítele. Bez otevřeného využívání síly se nedá vládnout. Následovníci musejí sklonit hlavu před vůdcem. Musejí se *podřídit* a nechat se vést pouze myslí a vůlí vůdce. Zdálo se, že kromě Achilla nikdo nechápal, že právě to je velká přednost termiťanů. Neměli individuální myšlení, měli pouze myšlení úlu. Beze zbytku se podřizovali královně. Nemůžeme termiťany porazit, dokud se od nich nepoučíme, dokud nebudeme jako oni.

Jenže vysvětlovat to Fazolkovi nemělo smysl. Neposlouchal by ho. Proto nemohl z armády Králíků nikdy vytvořit úl. Tím, co dělal, vytvářel chaos. Bylo to nesnesitelné.

Nesnesitelné - a přitom právě v okamžiku, kdy Achilles získal pocit, že tu hloupost a marnost nedokáže déle snášet, si ho Fazolek zavolal k sobě do kajuty.

Když Achilles vstoupil, s úžasem zjistil, že Fazolek sundal kryt ventilace a část obložení stěny, aby získal přístup do systému vzduchotechniky. Něco takového Achilles vůbec neočekával.

„Svlékni se," vyzval ho Fazolek.

Achilles v tom vycítil pokus o své pokoření.

Fazolek si začal svlékat vlastní uniformu. „Díky uniformám nás mohou sledovat," prohlásil. „Když ji na sobě nemáš, nevědí, kde jsi,

s výjimkou tělocvičny a bitevní místnosti, kde mají dost drahé zařízení na sledování všech teplých těles. Tam ani tam nejdeme, takže se svlékni."

Fazolek byl nahý. Když to Fazolek udělal jako první, Achilla nemohlo zahanbit, pokud udělá totéž.

„Dělávali jsme to společně s Enderem," pokračoval Fazolek. „Všichni si mysleli, jaký je Ender geniální velitel, ale ve skutečnosti znal všechny plány ostatních velitelů, protože jsme je chodili ventilací špehovat. A nejenom velitele. Zjišťovali jsme také to, co chystají učitelé. Vždycky jsme to věděli předem. Pak se snadno vyhrávalo."

Achilles se zasmál. To bylo taky bezva. Fazolek byl možná idiot, ale tenhle Ender, o němž Achilles tolik slyšel, ten věděl, co dělá.

„Takže na to musejí být dva?"

„Aby se člověk dostal tam, odkud se dá špehovat učitele, musí do široké šachty, ve které je tma jako v pytli. Potřebuju, aby mě někdo spustil dolů a pak zase vytáhl. Nevěděl jsem, komu z armády Králíků bych mohl věřit a potom… ses objevil ty. Přítel ze starých časů."

Bylo to tady zase. Svět se podřizoval jeho vůli. Zůstanou s Fazolkem o samotě. Nikdo nebude sledovat, kde jsou. Nikdo nebude vědět, co se stalo.

„Jdu do toho," kývl Achilles.

„Zvedni mě," vyzval ho Fazolek. „Ty jsi dost vysoký, abys vylezl nahoru sám."

Bylo jasné, že Fazolek tudy mnohokrát nešel. Jak pelášil nízkým prostorem, jeho nohy a zadek se míhaly světlem, které tam pronikalo z chodby. Achilles si všímal, kam dává ruce a nohy, a zanedlouho si počínal stejně obratně jako Fazolek. Pokaždé, když použil nohu, musel obdivovat, jak funguje. Šla tam, kde ji chtěl mít, a byla dost silná, aby ho udržela. Doktorka Delamarová byla zkušený chirurg, ale i ona říkala, že ještě neviděla tělo, které by na chirurgický zákrok reagovalo tak jako Achillovo. Jeho tělo vědělo, jak být zdravé, očekávalo, že bude silné. Veškerá doba předtím, léta, kdy byl mrzákem, to byl způsob, jak vesmír Achillovi ukazoval nesnesitelnost chaosu. Nyní měl dokonalé tělo, připravené začít dávat věci do pořádku.

Achilles si velice pečlivě všímal cesty, kterou šli. Pokud by se naskytla příležitost, chtěl se zpátky vracet sám. Nemohl si dovolit ztratit se nebo se prozradit. Nikdo nesměl vědět, že někdy ve ventilačním systému byl. Pokud by jim neposkytl motiv, učitelé by ho

nepodezírali. Věděli jen to, že byli s Fazolkem přátelé. A až by ho Achilles oplakával, jeho slzy by byly opravdové. Vždycky byly, protože tato tragická úmrtí v sobě měla cosi vznešeného. Bylo velkolepé, jak obrovský vesmír prosazoval svou vůli Achillovýma šikovnýma rukama.

Když se dostali do místnosti, kde bylo vidět konstrukci stanice, uslyšel hukot pecí. Oheň byl dobrý. Zůstávalo po něm hrozně málo. Lidé umírali, když náhodou spadli do ohně. Každou chvíli se stal takový případ. Fazolek se sám potloukal kolem… bylo by dobré, kdyby se k peci přiblížili.

Místo toho Fazolek otevřel dvířka do temného prostoru. Světlo z otvoru ukazovalo, že nedaleko za dvířky začíná černá propast. „Ať tě nenapadne jít za ten kraj," prohodil vesele Fazolek. Zvedl ze země cívku velice tenkého motouzu. „To je mezní lano. Bezpečnostní pomůcka. Dělníci to používají, aby neodlétli do kosmu, když něco dělají na vnějším plášti stanice. Nachystali jsme to s Enderem - tam nahoře vede přes nosník a udržuje mě uprostřed šachty. Nemůžeš je vzít do rukou; snadno pořeže, když sklouzne po kůži. Proto si je uvaž kolem těla -tak, aby se nemohlo svézt, vidíš? - a zapři se. Gravitace není tak silná, takže můžu normálně skočit. Máme to naměřené, abych se zastavil přímo na úrovni ventilace, která vede k pokojům učitelů."

„Nebolí to, když se zastavíš?"

„Jako čert. Ale risk je zisk, ne? Odvážu si mezní lano a upevním je ke kovovému výstupku, kde zůstane, než se vrátím. Až se znovu přivážu, třikrát zatahám. Potom mě vytáhneš zpátky nahoru. Ale ne rukama. Vyjdeš ze dveří a půjdeš tam. Až se dostaneš k místu, kudy jsme přišli, obejdi nosník a běž dál, až se dotkneš stěny. Tam počkej, dokud se nerozhoupu a nepřistanu tady na okraji. Potom se odvážu, ty se vrátíš sem dovnitř a mezní lano tu necháme zase pro příště. Jednoduché, ne?"

„Rozumím," řekl Achilles.

Místo aby se zastavil u stěny, mohl by jednoduše jít dál. Nechat Fazolka viset ve vzduchu, kde by na nic nedosáhl. Měl by dost času na to, aby pak vymyslel, jak jej uvázat někde v té temné místnosti. Vzhledem k hukotu pecí a ventilátorů by nikdo neslyšel, jak Fazolek volá o pomoc. Achilles by tak získal čas, aby se porozhlédl. Zjistit, jak se dostat do pecí. Přitáhnout Fazolka zpátky, uškrtit ho a odnést

tělo do ohně. Mezní lano hodit do šachty. Nikdo by je nenašel. Bylo docela možné, že by nikdo nikdy nenašel ani Fazolka, a kdyby našel, měkké tkáně by byly spálené. Veškeré důkazy o uškrcení by zmizely. Velice elegantní. Musel by trochu improvizovat, ale tak to bylo vždycky. S drobnými problémy se Achilles dokázal průběžně vypořádat.

Achilles si přetáhl smyčku přes hlavu a upevnil si ji pod paže. Fazolek si zatím vlezl do smyčky na druhém konci.

„Já jsem nachystaný," řekl Achilles.

„Zkontroluj si, jestli to máš utažené, aby tě nějaký průvěs nemohl pořezat, až se na konci zastavím."

„Jo, je to utažené."

Ale Fazolek to musel zkontrolovat. Strčil pod lanko prst. „Těsněji," nařídil.

Achiles si lanko utáhl ještě víc.

„Dobré," usoudil Fazolek. „To je ono. Teď."

Teď? Na tahu byl přece Fazolek.

Potom se mezní lano napjalo a Achillovy nohy se ocitly ve vzduchu. Ještě několik škubnutí a visel uprostřed temné šachty. Lanko se mu bolestivě zařezávalo do kůže.

Když Fazolek řekl „teď", mluvil na někoho jiného. Na někoho, kdo tady už byl a číhal. Ten proradný spratek.

Achilles však neřekl nic. Zvedl ruce, aby zjistil, jestli nedosáhne na nosník nad sebou, ale nešlo to. Ani po laně nemohl vyšplhat - rozhodně ne holýma rukama, obzvlášť když je napínala váha jeho těla.

Začal sebou na laně házet, rozhoupával se. Ale bez ohledu na to, jak daleko a kterým směrem se dostal, nedosáhl na nic. Na žádnou stěnu, na nic, kde by se mohl zachytit.

Byl čas si promluvit.

„O co jde, Fazolku?"

„O Poke."

„Je mrtvá, Fazolku."

„Políbil jsi ji. Pak jsi zabil. Hodil jsi ji do řeky."

Achilles cítil, jak se mu do tváře hrne krev. Nikdo to neviděl. Fazolek jen hádal. Jenže… jak potom mohl vědět, že ji nejdřív políbil, jestli to neviděl?

„Pleteš se," odvětil Achilles.

„To je ale smutné. V tom případě za ten zločin zaplatí životem nepravý člověk.“

„Zaplatí životem? Vzpamatuj se, Fazolku. Ty přece nejsi vrah.“

„Ale horký a suchý vzduch v šachtě to udělá za mě. Za den u tebe dojde k dehydrataci. Nemáš už teď v ústech trochu sucho? A potom tam budeš dál viset, až se z tebe stane mumie. Tohle je nasávací systém, takže vzduch se filtruje a čistí. I když tvoje tělo bude nějaký čas zapáchat, nikdo to neucítí. Nikdo tě neuvidí - jsi nahoře, kam světlo ode dveří nedosvítí. A sem stejně nikdo nechodí. Ne, Achillovo zmizení se stane záhadou Bitevní školy. Strašidelnými historkami o tobě budou děsit bažanty.“

„Fazolku, já jsem to neudělal.“

„Máš smůlu, Achille, já tě viděl. Je mi jedno, co říkáš, *viděl* jsem tě. Nikdy mě nenapadlo, že dostanu šanci donutit tě, abys zaplatil za to, co jsi jí udělal. Poke pro tebe udělala jenom dobré. Řekl jsem jí, aby tě zabila, ale ona měla slitování. Udělala tě králem ulic. A za to jsi ji zabil?“

„Já jsem ji nezabil.“

„Tak já ti to vysvětlím, Achille, protože ty jsi evidentně příliš hloupý na to, abys pochopil, kde jsi. Za prvé zapomínáš, kam ses dostal. Dole na Zemi jsi byl zvyklý, že jsi mnohem chytřejší než všichni kolem. Jenomže tady v Bitevní škole jsou *všichni* stejně chytří jako ty a většina z nás je chytřejší. Myslíš si, že Ambul nepoznal, jak se na něho díváš? Myslíš si, že nepoznal, že je odsouzený na smrt, když se ti vysmál? Myslíš si, že ostatní vojáci z armády Králíků pochybovali o mých slovech, když jsem jim řekl, kdo jsi? Sami už poznali, že s tebou něco není v pořádku. Dospělí si toho možná nevšimli, možná ti na to skočili, jak jim pochlebuješ, ale my ne. A protože jsme tady právě měli takový případ, že se jedno dítě pokusilo zabít druhé, tentokrát to už nikdo nechtěl strpět. Nikdo nehodlal čekat, až udeříš. My tady totiž kašleme na slušnost. Jsme vojáci. Vojáci nedávají protivníkovi férovou šanci. Vojáci střílejí zezadu, líčí pasti a léčky, lžou nepříteli a když můžou, přijdou v přesile. Tvoje vraždění funguje jenom mezi civilisty… Jenže ty jsi byl příliš nafoukaný, hloupý a šílený, než abys na to přišel.“

Achilles věděl, že Fazolek má pravdu. Hrubě se přepočítal. Zapomněl, že když Fazolek řekl Poke, aby ho zabila, neprojevoval tím Achillovi pouze úctu.

Usiloval také o Achillovu smrt.

Nevyvíjelo se to dobře.

„Můžeš to ukončit pouze dvěma způsoby. Jeden je, že tady zůstaneš viset a my se budeme střídat v hlídání, abychom měli jistotu, že se ti nepodaří vymyslet, jak z toho ven, dokud nebudeš mrtvý. Potom tě necháme a půjdeme si každý po svých. Druhá možnost je, že se ke všemu přiznáš - a myslím tím ke všemu, nejenom k tomu, co podle tebe už vím - a budeš se přiznávat dál. Přiznáš se učitelům. Přiznáš se psychiatrům, ke kterým tě pošlou. Budeš se přiznávat tak dlouho, dokud na Zemi neskončíš v blázinci. Je nám jedno, kterou možnost si zvolíš. Důležité je jedině to, aby ses už nikdy volně neprocházel chodbami Bitevní školy. Ani nikde jinde. Takže… co si vybereš? Vyschneš na laně, nebo předvedeš učitelům, jaký jsi magor?“

„Přiveďte nějakého učitele, přiznám se.“

„Tys neposlouchal, když jsem ti vysvětloval, že nejsme hloupí? Přiznáš se teď. Před svědky. Se záznamníkem. Přece sem nepřivedeme nějakého učitele, který by uviděl, jak tam visíš, vyměkl by a začal by tě litovat. Učitel, který sem přijde, bude přesně vědět, co jsi, a bude ho doprovázet nějakých šest mariňáků, aby tě zkrotili a zklidnili, protože tady to není hra, Achille. Tady se nedává šance uniknout. Tady nemáš žádná práva. Práva budeš mít, až se ocitneš zpátky na Zemi. Dávám ti poslední šanci. Přiznej se.“

Achilles měl co dělat, aby se nerozesmál nahlas. Ale bylo důležité, aby si Fazolek myslel, že zvítězil. Což byla pro tuto chvíli pravda. Achilles poznal, že v Bitevní škole se za žádných okolností neudrží. Jenže Fazolek nebyl dost chytrý, aby ho zabil a vyřídil to jednou provždy. Ne, i když to bylo úplně zbytečné, Fazolek mu dovoloval žít. A dokud bude Achilles žít, bude čas pracovat pro něho. Vesmír se bude tak dlouho ohýbat, až se dveře otevřou a Achilles vyjde na svobodu. A stane se to spíš dřív než později.

Neměl jsi mi nechávat otevřená dvířka, Fazolku. *Jednou* tě zabiju. Tebe a všechny ostatní, kteří mě tady dnes viděli bezmocného.

„Dobrá,“ promluvil Achilles. „Zabil jsem Poke. Uškrtil jsem ji a hodil jsem ji do řeky.“

„Pokračuj.“

„Co ještě? Chceš slyšet, jak se pochcala a posrala, když umírala? Chceš slyšet, jak jí oči lezly z důlků?“

„Za jednu vraždu neskončíš na psychiatrickém oddělení s omezením pohybu. Ty víš, že jsi vraždil už předtím."

„Jak si na to přišel?"

„Protože tě to vůbec nevyvedlo z míry."

Nevyvedlo mě to z míry nikdy, dokonce ani poprvé. Ty prostě nerozumíš moci. Když tě vyvádí z míry, nehodíš se k tomu, abys ji měl. „Zabil jsem samozřejmě Odyssea, ale jen proto, že dělal potíže."

„A dál?"

„Nejsem masový vrah, Fazolku."

„Ty žiješ, abys zabíjel, Achille. Vysyp to ze sebe všechno. A potom mě přesvědč, že to skutečně bylo všechno."

Jenže Achilles to jenom hrál. Už se rozhodl, že řekne všechno.

„Poslední byla doktorka Vivian Delamarová," prohlásil. „Říkal jsem jí, aby operace nedělala s úplnou narkózou. Říkal jsem jí, aby mě nechala při vědomí, snesl bych to, i kdyby to bolelo. Jenže ona musela mít všechno po svém. Když měla fakticky tolik ráda, aby bylo po jejím, proč se ke mně otáčela zády? A proč byla tak hloupá, že mi uvěřila, že mám vážně u sebe zbraň? Díky tomu, že jsem jí silně zatlačil na záda, ani necítila, jak jí jehla zajela těsně vedle místa, kde měla stlačovač jazyka. Zemřela na infarkt přímo u sebe v kanceláři. Nikdo ani nevěděl, že jsem tam byl. Chceš víc?"

„Chci všechno, Achille."

Trvalo to dvacet minut, ale Achilles jim podal plný výčet, všech sedm případů, kdy musel svět napravit. Ve skutečnosti mu to bylo příjemné, vyprávět jim to. Do této chvíle nikdo neměl možnost pochopit, jakou měl moc. Chtěl vidět jejich tváře, to jediné mu chybělo. Chtěl vidět odpor, který prozradí jejich slabost, neschopnost pohlédnout moci do tváře. Machiavelli to chápal. Pokud chceš vládnout, nemůžeš couvnout před zabíjením. Saddám Husajn to věděl - musíš být ochoten zabíjet vlastníma rukama. Nemůžeš jenom stát opodál a nechat ostatní, aby to pořád dělali za tebe. A taky Stalin to chápal - nikdy nesmíš být nikomu loajální, protože to tě jedině oslabuje. Lenin se ke Stalinovi choval hezky, dával mu šanci, vytáhl ho z nuly na strážce brány k moci. To však Stalinovi nezabránilo Lenina uvěznit a potom ho zabít. Ti pitomci to nikdy nepochopí. Všichni autoři knih o vojenství byli jen salonní filozofové. Veškerá historie vojenství - většina je nepoužitelná. Válka byla jen jeden z nástrojů, které velcí

mužové používali, aby se dostali k moci a udrželi si ji. A velký muž se dá zastavit jedině tak, jak to udělal Brutus.

Fazolku, ty nejsi Brutus.

Rozsviť. Ukaž mi jejich tváře.

Jenže světlo se nerozsvítilo. Když domluvil a oni odcházeli, světlo pronikající dveřmi vykreslovalo jen jejich siluety. Bylo jich pět. Všichni byli nazí, ale měli nahrávací zařízení. Dokonce je vyzkoušeli, aby se přesvědčili, že Achillovo přiznání zaznamenalo. Uslyšel vlastní hlas, silný a pevný. Pyšný na to, co udělal. Pro ty slabochy to bude důkaz, že je „šílený“. Nechají ho naživu. Dokud vesmír znovu nepřizpůsobí věci jeho vůli a neosvobodí ho, aby mohl na zemi vládnout krví a strachem. Protože mu neukázali své tváře, neměl na vybranou. Až bude mít v rukou veškerou moc, bude muset zabít každého, kdo v té době v Bitevní škole byl. Beztak to bude dobrý nápad. Vzhledem k tomu, že zde dříve či později byly soustředěny veškeré geniální vojenské mozky této doby, bylo jasné, že aby jeho vládu nic neohrozilo, bude se Achilles muset zbavit každého, jehož jméno se kdy na seznamu Bitevní školy objevilo. Pak nebude mít protivníky. A dokud bude žít, bude pokračovat v testování dětí, aby našel každé, které má sebemenší jiskřičku vojenského talentu. Herodes věděl, co musí člověk udělat, aby se udržel u moci.

Šestá část

VÍTĚZ

KAPITOLA 21

DOHADY

„Už nebudeme déle čekat, až plukovník Graff napraví škodu spáchanou na Enderu Wigginovi. Wiggin na práci, která ho čeká, nepotřebuje Taktickou školu. A my potřebujeme, aby ostatní postoupili dál najednou. Než je dovezeme sem a posadíme k simulátorům, musejí dostat do krve, co staré lodě dovedou, a to chce čas.“

„Absolvovali jen několik her.“

„Neměl jsem jim nechat tolik času. MK je od vás dva měsíce letu a než budou hotovi v Taktické, cesta odtamtud na Velitelství flotily potrvá čtyři měsíce. To znamená, že budou mít v Taktické tři měsíce, než je budeme muset převézt do Velitelské školy. Tři měsíce, do nichž bude nutné zhustit tři roky výcviku.“

„Měl bych vám říct, že podle všeho se zdá, že Fazolek poslední zkoušku plukovníka Graffa složil.“

„Zkoušku? Když jsem plukovníka Graffa uvolnil, měl jsem za to, že zároveň skončil i ten jeho nechutný testovací program.“

„Nevěděli jsme, že Achilles je tak nebezpečný. Byli jsme varováni před *jistým* rizikem, ale… působil tak sympaticky… chci říct, že za to plukovníku Graffovi nedávám vinu, on to nemohl vědět.“

„Co nemohl vědět?“

„Že Achilles je masový vrah.“

„Z toho by Graff měl mít radost. Ender to dotáhl ke dvěma.“

„Já nežertuji, pane. Achilles má na kontě sedm.“

„Přesto prošel prověrkami?“

„Věděl, jak má při psychologických testech odpovídat.“

„Prosím, řekněte mi, že k žádné z těch sedmi vražd nedošlo v Bitevní škole.“

„K osmé by došlo. Ale Fazolek ho donutil, aby se doznal.“

„Z Fazolka se stal kněz?“

„Po pravdě řečeno, pane, použil důmyslnou strategii. Přelstil ho - zavedl ho do pasti, z níž jediná cesta byla přiznání.“

„Takže Ender, hodný americký hoch ze střední třídy, zabije dítě, které ho chce zmlátit v koupelně, a Fazolek, chuligán z ulice, předá masového vraha spravedlnosti.“

„Pro naše účely je důležitější to, že Enderovou předností bylo budování týmů, ale Bonza porazil v osobním souboji, zatímco Fazolek, samotář, který si po roce ve škole nenašel prakticky žádné kamarády, porazil Achilla tím, že dal dohromady tým, který potřeboval na svou obranu a jako svědky. Netuším, jestli Graff tyto výsledky předvídal, ale jeho zkoušky ve svém důsledku každého hocha donutily jednat nejen proti našemu očekávání, ale také proti vlastním predilekcím."

„Predilekcím. Majore Andersene."

„Všechno najdete v mém hlášení."

„Zkuste to celé napsat bez použití slova *predilekce*."

„Ano, pane."

„Vyčlenil jsem k převozu skupiny torpédoborec *Kondor*."

„Kolik jich chcete?"

„Potřebujeme jich mít najednou maximálně jedenáct. Carby, Bee a Momoe jsou již na cestě do Taktické, ale podle toho, co říká Graff, se dá očekávat, že z těchto tří bude s Wigginem dobře spolupracovat pouze Carby. Jedno volné místo musíme držet Enderovi, ale neškodilo by mít náhradníka. Takže pošlete deset."

„*Kterých* deset?"

„Jak to mám sakra vědět? Hm… Fazolka určitě. A devět dalších, kteří podle vás budou nejlépe spolupracovat pod velením Fazolka nebo Endera, ať to nakonec bude kterýkoli z nich."

„Jeden seznam pro oba potenciální velitele?"

„S tím, že přednost má Ender. Chceme, aby všichni cvičili společně. Vytvořili tým."

Rozkazy přišly v 17.00. Fazolek se měl v 18.00 nalodit na *Kondora*. Neměl problém s tím, že by si potřeboval sbalit. Enderovi nedali ani tu hodinu. Proto se vypravil za svou armádou, aby jim řekl, co se děje a kam odjíždí.

„Měli jsme jenom pět her," poznamenal Itú.

„Do autobusu musíš naskočit, když zastaví, ne?" řekl Fazolek.

„Jo," uznal Itú.

„Kdo další?" zeptal se Ambul.

„To mi neřekli. Jenom… Taktická škola."

„Ani nevíme, kde to je."

„Někde ve vesmíru," řekl Itú.

„Ne, vážně?" Bylo to hloupé, ale zasmáli se. Nebylo to zas tak těžké loučení. Strávil s Králíky pouze osm dní.

„Promiň, že jsme ti ani jednu nevyhráli," omlouval se Itú.

„Kdybych chtěl, tak bychom vyhráli," odvětil Fazolek.

Podívali se na něho, jako by se zbláznil.

„Já jsem navrhl, abychom zrušili statistiky výsledků, přestali hledět na to, kdo zvítězí. Jak by to vypadalo, kdybychom to udělali a já pokaždé vyhrál?"

„Vypadalo by to, že ti o výsledky přece jenom šlo," usoudil Itú.

„To mi v hlavě neleží," ozval se jiný velitel čety. „Chceš mi říct, že jsi to dělal schválně, abychom *prohráli*?"

„Ne, říkám vám, že jsem měl jiné priority. Co se naučíme z toho, že se navzájem porážíme? Nic. Nikdy nebudeme bojovat s lidskými dětmi. Budeme bojovat s termiťany. Takže co se potřebujeme naučit? Jak koordinovat své útoky. Jak na sebe reagovat. Jak vnímat průběh bitvy a přijímat za ni odpovědnost jako za celek, přestože nevelíte. Na tom jsem s vámi pracoval, kluci. A kdybychom *vyhráli*, kdybychom tam vletěli a vytřeli s nimi stěny díky *mé* strategii, jak byste se z toho poučili vy? S dobrým velitelem jste už pracovali. Teď jste potřebovali pracovat se sebou navzájem. Proto jsem vás přiváděl do těžkých situací. A nakonec se vám už dařilo hledat způsoby, jak si z nich navzájem pomoci. Jak to udělat, aby to šlapalo."

„Nikdy nám to nešlapalo tak dobře, abychom zvítězili."

„Tím jsem naši práci nepoměřoval. Šlo vám to. Až zase přiletí termiťané, zavládne chaos. Kromě normálních válečných šarvátek budou dělat věci, které by nás nenapadly, protože to nejsou lidé a neuvažují jako my. Takže k čemu jsou dobré plány útoku? Zkusíme to, uděláme, co bude v našich silách, ale na čem opravdu záleží je to, co uděláte, když se struktura velení rozpadne. Když zůstanete jen vy se svou eskadrou, vy se svou dopravní lodí, vy se svou zbitou útočnou jednotkou, která má na osmi lodích pouze pět zbraní. Jak si navzájem pomůžete? Jak si poradíte? K tomu jsem směřoval. A potom jsem se vrátil do důstojnické jídelny a řekl ostatním, co jsem se naučil. Co jste mi vy ukázali. Něco jsem se dozvěděl zase já od nich. A všechno, co jsem se dozvěděl od nich, jsem řekl vám, ne?"

„No, mohl jsi nám říct, co ses naučil od *nás*," prohlásil Itú. Všichni byli ještě trochu otrávení.

„Vám jsem to nemusel *říkat*. Sami jste se poučili."

„Mohl jsi nám alespoň říct, že na tom není nic špatného, když nevyhrajeme."

„Ale vy jste se měli *snažit* vyhrát. Neřekl jsem vám to, protože to funguje jenom tehdy, když si myslíte, že je to důležité. Jako když přiletí termiťané. Pak to bude důležité doopravdy. Potom se vám to bude hodit, až prohrát bude znamenat smrt pro vás i pro všechny, na kterých vám kdy záleželo, pro celé lidstvo. Podívejte, čekal jsem, že spolu nebudeme dlouho. Proto jsem čas využil maximálně, pro vás i pro mě. Teď jste všichni připravení ujmout se velení armád."

„A co ty, Fazolku?" zeptal se Ambul. Usmíval se, ale úsměvem prosvítala nervozita. „Jsi připravený velet flotile?"

„Nevím. Záleží na tom, jestli chtějí vyhrávat." Fazolek se vesele ušklíbl.

„V tom to je, Fazolku," řekl Ambul. „Vojáci neradi prohrávají."

„A *proto*," zakončil Fazolek, „je prohra silnější učitel než vítězství."

Slyšeli ho. Přemýšleli o tom. Někteří přikývli.

„Když přežijete," dodal Fazolek a zazubil se na ně.

Usmáli se.

„Dal jsem vám za ten týden to nejlepší, co jsem si myslel, že bych vám měl dát," dodal Fazolek. „A naučil jsem se od vás tolik, kolik jsem stačil pochytit. Děkuju vám." Vstal a zasalutoval jim.

Opětovali pozdrav.

Fazolek odešel.

A zamířil do ložnice armády Krys.

„Nikolaj právě převzal rozkazy," řekl mu jeden velitel čety.

Fazolka v první chvíli napadlo, že Nikolaj třeba odjede do Taktické školy s ním. Jeho první myšlenka byla: rozhodně není připravený. Druhá myšlenka byla: kéž by jel. A třetí: nejsem moc dobrý kamarád, když nejdřív přemýšlím o tom, že si nezaslouží povýšení.

„Jaké rozkazy?" zeptal se Fazolek.

„Dostal armádu. Kruci, tady nebyl ani velitel čety. Minulý týden sem teprve přišel."

„Kterou armádu?"

„Králíky." Velitel čety se znovu podíval na Fazolkovu uniformu. „Aha. Tak to asi vystřídá tebe."

Fazolek se zasmál a zamířil do kajuty, kterou právě opustil.

Nikolaj seděl uvnitř, dveře měl otevřené a vypadal ztraceně.

„Můžu dál?"

Nikolaj zvedl hlavu a usmál se. „Řekni mi, že jsi tady, aby sis vzal armádu zpátky.“

„Mám pro tebe tip. Zkus vyhrávat. Oni si myslí, že je to důležité.“

„Nedokázal jsem uvěřit, že jsi všech pět bitev prohrál.“

„Zajímavé, že ve škole, která už neuvádí statistiky výsledků, to stejně každý sleduje.“

„Já jsem sledoval *tebe*.“

„Nikolaji, mrzí mě, že nejedeš se mnou.“

„Co se děje, Fazolku? Už je to tady? Termiťáci se blíží?“

„Nevím.“

„Nech toho, ty máš na takové věci odhad.“

„Kdyby se skutečně blížili termiťané, myslíš, že by vás všechny nechali tady na stanici? Nebo by vás poslali zpátky na Zem? Nebo vás evakuovali na nějaký zapadlý asteroid? Nevím. Některé věci ukazují na to, že konec je opravdu blízko. Jiné napovídají, že se tady kolem nikde nic důležitého neděje.“

„Třeba se chystají vypravit obrovskou flotilu proti planetě termiťanů a vy máte cestou vyrůst.“

„Možná. Jenže správná chvíle pro vyslání *takové* flotily nastala hned po druhé invazi.“

„Hm, co když se jim zatím nepodařilo přijít na to, kde je rodná planeta termiťanů?“

Fazolka to zaskočilo. „To mě nikdy nenapadlo,“ přiznal. „Přece museli domů posílat nějaké signály. Nám pak stačilo najít ten směr. Sledovat světlo. Tak to alespoň stojí v příručkách.“

„A co když nekomunikují světlem?“

„I když světlu trvá dvanáct měsíců, než urazí světelný rok, pořád je rychlejší než všechno ostatní.“

„Všechno ostatní, co známe,“ podotkl Nikolaj.

Fazolek se na něho jenom podíval.

„Já vím, je to hloupost. Fyzikální zákony a to všechno kolem. Já jenom - víš, pořád přemýšlím, to je všechno. Nerad něco vylučuju jenom proto, že je to nemožné.“

Fazolek se rozesmál. „Sakra, Nikolaji, měl jsem tě nechat víc mluvit a sám jsem měl mluvit míň, když jsme spali naproti sobě.“

„Fazolku, ty víš, že nejsem žádný génius.“

„Tady je každý génius, Nikolaji.“

„Já jsem prolézal s odřenýma ušima.“

„Třeba nejsi Napoleon, Nikolaji. Třeba jsi jenom Eisenhower. Nečekej, že se kvůli tobě rozbrečím.“

Teď se rozesmál pro změnu Nikolaj.

„Budeš mi chybět, Fazolku.“

„Díky, že jsi se mnou šel na Achilla, Nikolaji.“

„Měl jsem kvůli němu těžké sny.“

„Já taky.“

„A jsem rád, že jsi vzal taky ostatní. Itúa, Abdula, Divokého Toma. Připadalo mi to, že by se nám hodilo ještě šest dalších, a to Achilles visel na drátě. Když člověk potká takové, jako je on, nediví se, proč vymysleli šibenici.“

„Jednou mě budeš potřebovat tak, jako jsem já potřeboval tebe,“ řekl Fazolek. „A já tam budu.“

„Mrzí mě, že jsem nebyl ve tvé jednotce, Fazolku.“

„Měl jsi pravdu. Požádal jsem tě, protože jsi byl můj přítel a já jsem si myslel, že přítele potřebuju, ale měl jsem být taky přítel a vidět, co potřebuješ *ty*.“

„Už nikdy tě nezklamu.“

Fazolek Nikolaje objal. Nikolaj mu to oplatil.

Fazolek si vzpomněl, jak odlétal ze Země. Objímal sestru Carlottu. Analyzoval. Ona to potřebuje. Mě to nic nestojí. Proto jí to dopřeju.

Už nejsem to dítě, které jsem byl.

Možná je to tím, že se mi nakonec podařilo vrátit se k Poke. Příliš pozdě na to, abych jí pomohl, ale přinutil jsem alespoň jejího vraha, aby se přiznal. Přinutil jsem ho něco zaplatit, i když to nikdy nemůže být dost.

„Běž za svou armádou, Nikolaji,“ řekl jemně Fazolek. „Já musím chytit loď.“

Díval se, jak Nikolaj vychází ze dveří a s palčivým bodnutím lítosti si uvědomil, že přítele už nikdy neuvidí.

Dimak stál v kajutě majora Andersena.

„Kapitáne Dimaku, sledoval jsem, jak plukovník Graff snášel vaše neustálé stížnosti, váš odpor k jeho rozkazům, a stále jsem si říkal: Dimak má možná pravdu, ale kdybych byl velitel já, takovou neúctu bych nestrpěl. Vykopl bych ho a do osobních materiálů bych mu na

nějakých čtyřicet míst napsal 'odmítá poslušnost'. Říkal jsem si, že bych vás na to měl upozornit, než mi přednesete svou stížnost.“

Dimak zamrkal.

„Mluvte, čekám.“

„Není to ani tolik stížnost jako spíš otázka.“

„Tak se zeptejte.“

„Měl jsem za to, že jste měl vybrat tým, který bude stejně kompatibilní s Enderem i Fazolkem.“

„Pokud si dobře vzpomínám, slovo 'stejně' nikdy nepadlo. Ale i kdyby padlo, nepřemýšlel jste o tom, že by to mohlo být nemožné? Mohl bych vybrat čtyřicet skvělých dětí, které by všechny hrdě a horlivě sloužily pod Andrewem Wigginem. Kolik by jich stejně hrdě a horlivě sloužilo pod Fazolkem?“

Dimak na to nedokázal odpovědět.

„Z rozboru, který jsem si udělal, mi vychází, že vojáci, které jsem se rozhodl poslat s tímto torpédoborcem, jsou studenti, kteří jsou Enderu Wigginovi emočně nejbližší a mají k němu nejkladnější vztah, a zároveň patří zhruba do tuctu nejlepších velitelů ve škole. Tito vojáci také necítí žádnou zášť k Fazolkovi. Takže když zjistí, že stojí nad nimi, pravděpodobně mu budou sloužit co nejlépe.“

„Nikdy mu neodpustí, že není Ender.“

„Myslím, že to bude úkol pro Fazolka. Koho jiného jsem měl poslat? Nikolaj je Fazolkův kamarád, ale nestačil by. Jednou bude připravený na Taktickou školu a potom i na Velitelskou, ale zatím není. A jaké jiné přátele Fazolek má?“

„Získal si velké uznání.“

„A zase je ztratil, když prohrál všech pět her.“

„Vysvětlil jsem vám, proč -“

„Lidstvo nepotřebuje vysvětlení, kapitáne Dimaku! Potřebuje vítěze! Ender Wiggin měl vůli vítězit. Fazolek dokáže prohrát pětkrát za sebou, jako by o nic nešlo.“

„O nic v nich také nešlo. Naučil se z nich, co se naučit potřeboval.“

„Kapitáne Dimaku, vidím, že padám do stejné pasti, do jaké padl plukovník Graff. Překročil jste hranici mezi přístupem učitele a advokáta. Nebýt toho, že je to již pasé, odebral bych vám Fazolka jako studenta. Posílám vojáky, pro které jsem se rozhodl. Jestli je Fazolek skutečně tak geniální, najde způsob, jak s nimi pracovat.“

„Ano, pane.“

„Pokud to pro vás bude útěchou, vzpomeňte si, že Divoký Tom byl mezi těmi, které si Fazolek přivedl, aby vyslechli Achillovo doznání. Divoký Tom *šel*. Z toho vyplývá, že čím lépe Fazolka znají, tím vážněji ho berou.“

„Děkuji, pane.“

„Už za Fazolka nenesete odpovědnost, kapitáne Dimaku. Vedl jste si s ním dobře. Chválím vás za to. A teď… se vraťte k práci.“

Dimak zasalutoval.

Anderson zasalutoval.

Dimak odešel.

Posádka na palubě *Kondora* neměla ponětí, co si s těmi dětmi má počít. Všichni o Bitevní škole věděli a jak kapitán, tak pilot byli jejími absolventy. Ale po formálním rozhovoru - v jaké armádě jsi byl? To za mě byly Krysy nejlepší a Draci prohráli všechno, co se dalo, jak se věci nemění, jak věci zůstávají stejné - si už neměli co říct.

Jakmile je přestalo spojovat, že jsou veliteli armád, děti se rozvrstvily do přirozených skupinek. Dink a Petra se kamarádili téměř od prvních dní v Bitevní škole a byli o tolik starší než ostatní, že se do tohoto uzavřeného kruhu nikdo nesnažil proniknout. Alaj a Shen byli v původní skupině nováčků Endera Wiggina a Vlad s Damperem, kteří veleli četám B a E a pravděpodobně patřili k Enderovým největším zbožňovatelům, se k nim přidávali. Divoký Tom, Fly Molo a Hot Soup byli trojice již v armádě Draků. Na osobní úrovni Fazolek nepředpokládal, že ho některá z těchto skupinek přijme, a nebyl ani nijak zvlášť vylučován. Přinejmenším Divoký Tom dával najevo, že si Fazolka upřímně váží a často ho vtahoval do hovoru. Pokud Fazolek k některé skupince patřil, byla to ta, v níž byl Divoký Tom.

Na rozdělení do part ho trápilo pouze to, že jejich skupina byla evidentně sestavena, ne pouze náhodně vybrána. Bylo nutné, aby důvěra narůstala mezi všemi, když už ne rovnoměrně, tak alespoň silně. Jenže byli vybráni pro Endera - to poznal každý idiot - a Fazolkovi nepříslušelo navrhovat, aby spolu hráli palubní hry, učili se spolu, cokoli spolu dělali. Kdyby se Fazolek jakkoli pokusil prosadit se jako vůdce, mezi ním a ostatními by to jedině vystavělo další zdi - kromě těch, které už existovaly.

Ve skupině byl pouze jeden, kdo tam podle Fazolka nepatřil. A nemohl s tím nic dělat. Dospělí zřejmě nečinili Petru zodpovědnou za to, jak večer před Enderovým soubojem na život a na smrt s Bonzem Endera na chodbě téměř zradila. Ale Fazolek si tak jistý nebyl. Petra patřila k nejschopnějším velitelům, byla chytrá, dokázala vidět věci v souvislostech. Jak se mohla nechat Bonzem oklamat? Určitě Enderovi nepřála záhubu, ale byla přinejmenším neopatrná a přinejhorším mohla hrát nějakou hru, na niž Fazolek zatím nepřišel. Proto se k ní nadále stavěl podezíravě. Nebylo to dobré, přechovávat takovou nedůvěru, ale byla v něm.

Fazolek strávil čtyři měsíce cesty většinou v lodní knihovně. Teď, když byli pryč z Bitevní školy, byl ochoten uvěřit, že nejsou sledováni tak intenzivně. Torpédoborec na to jednoduše nebyl vybaven. Proto si už nemusel vybírat četbu s ohledem na to, co si o jeho výběru pomyslí učitelé.

Nečetl žádné dějiny ani teorii vojenství. Všechny významné i mnohé nevýznamné autory měl dávno přečtené a důležitá válečná tažení znal zepředu i odzadu, z pohledu obou stran. Nosil je v paměti, aby si je mohl vyvolat, až to bude potřebovat. To, co mu v paměti chybělo, byl celkový obraz. Jak svět funguje. Politické, společenské, ekonomické dějiny. Co se dělo v různých zemích, když neválčily. Jak do válek vstupovaly a jak je ukončovaly. Jak na ně působilo vítězství a jak porážka. Jaká spojenectví vznikala a zanikala.

A co bylo ze všeho nejdůležitější, ale nejobtížněji zjistitelné: co se děje ve světě dnes. V knihovně torpédoborce byly pouze informace, které byly aktualizovány, když naposledy kotvil na Mezihvězdném kosmodromu - MK - kde mu bylo umožněno stažení schváleného seznamu dokumentů. Fazolek si mohl vyžádat další informace, ale to by knihovní počítač musel vznést oficiální požadavek a použít komunikační frekvenci, která by musela být odsouhlasena. Nezůstalo by to bez povšimnutí a někdo by se podivil, proč se toto dítě zabývá věcmi, které pro ně nemohou mít žádný význam.

Přesto si z toho, co na palubě našel, dokázal sestavit základní situaci, která na Zemi panovala, a vyvodit jisté závěry. V letech před první invazí bojovalo o pozice několik mocenských bloků. S využitím určité kombinace terorismu, „chirurgických“ úderů, omezených vojenských operací a ekonomických sankcí, bojkotů a embarg se snažily získat navrch, rázně varovat nebo prostě vyjádřit národní či

ideologický hněv. Když se objevili termiťané, jako dominantní světová mocnost ekonomická a vojenská se právě vynořila Čína, která se konečně sjednotila jako demokratická země. Severoameričané a Evropané si hráli na „velké bratry“ Číny, ale ekonomická rovnováha se s definitivní platností posunula.

Fazolek však viděl hnací sílu dějin ve znovuvzkříšeném Ruském impériu. Na rozdíl od Číňanů, kteří brali jako samozřejmost, že jsou a mají být středem vesmíru, měli Rusové, vedení několika ambiciózními demagogy a autoritářskými generály, pocit, že je dějiny století za stoletím šidily o místo, které jim právem náleželo, a že nastal čas, aby to skončilo. Rusko si vynutilo vznik Nové Varšavské smlouvy a prakticky se obnovilo v hranicích, jaké mělo na vrcholu sovětské moci - a dosáhlo ještě dál, neboť teď mělo za spojence Řecko a zastrašené Turecko bylo neutralizováno. Celá Evropa se ocitla na pokraji neutralizace a ruský sen o vládě od Pacifiku po Atlantik se konečně přiblížil na dosah.

A pak přiletěli termiťané a rozpoutali v Číně spoušť, po níž zůstaly stamiliony mrtvých. Pozemské armády najednou vypadaly jako bezvýznamné a otázky mezinárodního soupeření byly zablokovány.

Ale bylo to pouze zdání. Skutečnost byla taková, že Rusové využili dominantní postavení úřadu Polemarcha k tomu, aby vybudovali soustavu důstojníků na klíčových místech celé flotily. Všechno bylo přichystáno, aby se v momentě, kdy budou termiťané poraženi, dala do pohybu obrovská mocenská hra - nebo ještě dřív, pokud usoudí, že jim to přinese výhodu. Kupodivu se Rusové se svými záměry nijak zvlášť netajili - nedělali to ostatně nikdy. Neměli talent pro rafinovanost, ale vynahrazovali si to obdivuhodnou tvrdohlavostí. Jednání o čemkoli mohla trvat desítky let. A jejich průnik do flotily zatím nabyl všeobjímajících rozměrů. Pěchota věrná Stratégovi by zůstala izolována, neschopná dostat se tam, kde by jí bylo třeba, neboť by neměla lodě, které by ji tam odvezly.

Rusové evidentně plánovali do několika hodin po skončení války s termiťany ovládnout flotilu a tím také svět. Bylo jim to souzeno. Severoameričané se jako vždy opájeli uspokojením, přesvědčeni o tom, že osud vše vyřeší v jejich prospěch. Nebezpečí vidělo jen několik demagogů. Čínský a muslimský svět byly ve střehu, ale nedokázaly se vzepřít, neboť měly strach, že zapříčiní rozbití aliance, která umožnila postavit se termiťanům na odpor.

Čím víc se tím zabýval, tím víc si Fazolek přál, aby do Taktické školy nemusel. Tato válka bude patřit Enderovi a jeho přátelům. A přestože Fazolek choval Endera v lásce stejně jako kterýkoli z nich a rád by s nimi sloužil proti termiťanům, skutečností bylo, že ho nepotřebovali. Fascinovala ho ta další válka, boj o nadvládu nad světem. Pokud by se podnikly náležité přípravy, *bylo* možno Rusy zastavit.

Jenže potom se musel sám sebe zeptat: A *měli* by být zastaveni? Rychlý, krvavý, ale rozhodný tah, který by svět sjednotil pod jednu vládu - to by přece znamenalo konec válek mezi lidmi, ne? A neměly by se v takovém mírovém klimatu všechny národy lépe?

Proto Fazolek pracoval na plánu, jak zastavit Rusy, a zároveň se snažil vyhodnotit, jak by takové celosvětové Ruské impérium vypadalo.

A došel k závěru, že by nevydrželo. Kromě vlasteneckého nadšení totiž Rusové projevovali také obdivuhodný talent pro neschopnost vládnout, pocit osobního nárokování, který dělal z korupce běžnou součást života. Tradice výkonných institucí, která by byla pro světovou vládu nezbytná, v Rusku prostě neexistovala. V Číně byly tyto instituce a hodnoty nejsilnější, ale i Čína by byla chabou náhražkou skutečné světové vlády, povznesené nad národní zájmy. Špatná světová vláda by se nakonec vlastní tíhou zhroutila.

Fazolek toužil po tom, aby si o těchto věcech mohl s někým promluvit - s Nikolajem nebo třeba s někým z učitelů. Zpomalovalo ho, že se mu myšlenky motaly v kruhu - bez vnější stimulace bylo těžké oprostit se od vlastních domněnek. Jedna hlava dovede uvažovat pouze o otázkách, které si sama položí; málokdy se překvapí. Ale během cesty i následujících měsíců v Taktické škole se mu dařilo postupovat.

Taktická splynula ve změť krátkých výletů a podrobných exkurzí po různých lodích. Fazolka otrávilo, že to vypadalo, jako by se soustředili na starší konstrukční typy, a to mu připadalo jako ztráta času - proč cvičit velitele v lodích, které se ve skutečné bitvě nebudou používat? Jenže učitelé se k jeho námitkám stavěli přezíravě, připomínali, že z dlouhodobého hlediska je loď jako loď, a nejnovější plavidla musela být nasazena k hlídkování na hranicích Sluneční soustavy. Nezbyla žádná navíc, na níž by se děti mohly cvičit.

O umění pilotáže se dozvídali jen velice málo, neboť nebyli cvičeni, aby s loďmi létali, pouze aby jim veleli v bitvě. Museli si osvo-

jit, jak fungují zbraně, jak se lodě pohybují, co se od nich dá očekávat, jaké mají meze. Mnohé z toho se museli naučit nazpaměť… což byl přesně ten typ učení, který mohl Fazolek, schopný vybavit si vše, co kdy četl nebo slyšel a věnoval tomu jistou pozornost, provozovat téměř i ve spánku.

Tak se stalo, že i v Taktické škole, přestože podával stejně dobré výkony jako všichni ostatní, se ve skutečnosti dál soustřeďoval na problematiku momentální politické situace na Zemi. Taktická škola totiž byla na IK, takže tamní knihovna byla neustále doplňována, a nejenom materiálem schváleným pro zahrnutí do omezených lodních knihoven. Fazolek poprvé začal číst práce současných politických myslitelů na Zemi. Četl, co přicházelo z Ruska, a znovu ho ohromilo, jak nepokrytě jdou za svými cíli. Čínští autoři si nebezpečí všimli, ale protože byli Číňané, nedělali nic, čím by v jiných zemích získali podporu pro jakýkoli odpor. Pro Číňany jakmile něco vešlo ve známost v Číně, vědělo se to všude, kde to bylo důležité.

A euroamerické země jako by ovládla záměrná nevšímavost, která Fazolkovi připadala jako přání zemřít. Přesto se našli lidé, kteří bděli a snažili se o vytvoření koalic.

Fazolkovu pozornost zaujali především dva oblíbení komentátoři. Démosthenés na první pohled působil dojmem buřiče využívajícího předsudky a xenofobii. Značný úspěch měl také s vedením populistického hnutí. Fazolek si nebyl jist, zda by život pod vládou vedenou Démosthenem byl o něco lepší než život pod Rusy, ale Démosthenés by to alespoň pojal jako soutěž. Druhým komentátorem, jehož si Fazolek všiml, byl Locke, povznesený, velkomyslný chlapík, jenž žvanil o světovém míru a vytváření aliancí - a přesto jako by z jeho zjevné samolibosti vysvítalo, že vychází ze stejné soustavy fakt jako Démosthenés, když považuje za jasnou věc, že Rusové mají dost vervy, aby „vedli“ svět, ale nejsou připraveni dělat to tak, aby to bylo ku prospěchu věci. Svým způsobem to vypadalo, jako by Démosthenés a Locke prováděli výzkum společně, četli stejné prameny, přijímali zprávy od stejných korespondentů, ale potom oslovovali naprosto jiné obecenstvo.

Nějaký čas si Fazolek dokonce pohrával s možností, že Locke a Démosthenés jsou jedna a tatáž osoba. Ale ne, styly písemného projevu se od sebe lišily, a co bylo důležitější, každý z nich uvažoval a

analyzoval jinak. Fazolek měl za to, že nikdo není dost dobrý, aby to dokázal tak zfalšovat.

Ať už to byl kdokoli, zdálo se, že tito dva komentátoři vidí situaci nejpřesněji, a proto Fazolek začal pojímat svůj esej o strategii v posttermiťanském světě jako dopis Lockovi a Démosthenovi. Soukromý dopis. Anonymní dopis.

Šlo mu o to, že jeho postřehy měly být známy, a tito dva byli podle všeho v nejlepší pozici, aby Fazolkovy myšlenky zužitkovali.

Fazolek se vrátil ke starým zvykům a strávil nějaký čas tím, že v knihovně dával pozor, když se několik důstojníků připojovalo k síti, a zanedlouho již měl šest připojení, která mohl použít. Potom rozepsal dopis do šesti částí, pro každou použil jiné připojení a s minutovým intervalem poslal jednotlivé pasáže Lockovi a Démosthenovi. Udělal to v době, kdy bylo v knihovně plno, a dal si záležet, aby byl sám připojen k síti prostřednictvím panelu ve své ložnici a předstíral, že hraje hru. Pochyboval, že by počítali úhozy do klávesnice a mohli přijít na to, že v té době se svým panelem vlastně nic nedělal. A kdyby skutečně vystopovali, že původcem dopisuje on, byla by to smůla. Bylo nanejvýš pravděpodobné, že Locke ani Démosthenés se ho nepokusí vypátrat - v dopise je požádal, aby to nedělali. Buď mu uvěří, nebo mu neuvěří; buď s ním souhlasit budou nebo nebudou; za to nemohl jít. Přesně jim vysvětlil, kde jsou rizika, k čemu evidentně směřuje ruská taktika a jaké kroky je třeba podniknout, aby ruský preventivní úder nebyl úspěšný.

Jednou z věcí, které nejvíce zdůraznil, bylo to, že by děti z Bitevní, Taktické a Velitelské školy měly být po porážce termiťanů převezeny co nejdřív zpátky na Zemi. Pokud by zůstaly v kosmu, buď by se jich zmocnili Rusové, nebo by je MF držela v nic neřešící izolaci. Jenže tyto děti byly nejlepší vojenské mozky, jaké lidstvo v této generaci zrodilo. Pokud měla být potlačena síla jedné velké země, bylo nutné, aby proti ní stáli geniální velitelé.

Demosthenes během jediného dne zveřejnil na sítích esej, v němž požadoval, aby Bitevní škola byla okamžitě rozpuštěna a všechny děti odvezeny domů. „Ukradli naše nejslibnější děti. Naše Alexandry a Napoleony, Rommely a Pattony, Caesary a Fridrichy, Washingtony a Saladiny drží ve věži, kam za nimi nemůžeme, kde nemohou pomoci svým lidem, aby se ubránili hrozbě ruské nadvlády. A kdo by chtěl pochybovat, že Rusové mají v úmyslu zmocnit se těchto dětí a

zneužít je? Nebo, pokud to nebude možné, určitě se pokusí rozmetat je jednou dobře mířenou střelou na kusy a tím nás připravit o přirozené vojenské velení.“ Skvělá demagogie s cílem vzbudit strach a podnítit hněv. Fazolek si dovedl představit, jaké zděšení ve vojenských kruzích zavládlo, když se z jejich hýčkané školy stala politická otázka. Byla to emotivní záležitost, kterou Démosthenés nepustí a ostatní vlastenci po celém světě ji budou horlivě opakovat. A jelikož šlo o děti, žádný politik si nemohl dovolit vzepřít se principu, aby se v *okamžiku*, kdy válka skončí, všechny děti z Bitevní školy vrátily domů. A nejenom to. V této věci zapojil svůj uznávaný, umírněný hlas do diskuse také Locke a otevřeně se postavil za princip návratu dětí. „Děj se co děj, zaplaťte pištci, zbavte nás valících se krys - a potom s sebou přivezte děti.“

Něčeho si všiml: napsal to a svět se maličko změnil. Byl to opojný pocit. Veškerá práce v Taktické škole vedle toho vypadala téměř bezvýznamně. Měl chuť vrazit do třídy a říct o svém triumfu ostatním. Ale dívali by se na něho jako na blázna. O světě jako takovém nic nevěděli a necítili za něj odpovědnost. Byli uzavření ve vojenském světě.

Tři dny poté, co Fazolek odeslal dopisy Lockovi a Démosthenovi, se děti po příchodu do třídy dozvěděly, že mají okamžitě odcestovat do Velitelské školy, tentokrát v doprovodu Carna Carbyho, který byl v Taktické škole o ročník výš. Strávili na MK pouze tři měsíce a Fazolek se nedokázal ubránit úvahám, zda jeho dopisy neměly na toto načasování nějaký vliv. Pokud hrozilo nebezpečí, že by děti mohly být poslány domů předčasně, MF potřebovala zajistit, aby se její nejkvalitnější exempláře ocitly mimo dosah.

KAPITOLA 22

OPĚT SPOLU

„Patrně bych vám měl poblahopřát k odčinění škody, kterou jste na Enderu Wigginovi spáchal.“

„Pane, dovolím si uctivě nesouhlasit, že bych spáchal nějakou škodu.“

„No dobře, nemusím vám blahopřát. Předpokládám, že si uvědomujete, že zde budete mít statut pozorovatele.“

„Doufám, že vzhledem ke zkušenostem, které jsem za ta léta s těmito dětmi získal, také budu mít možnost pomoci radou.“

„Velitelská škola pracuje s dětmi léta.“

„Když dovolíte, pane, Velitelská škola pracovala s mládeží. S ambiciózními, testosteronem nabitými, soutěživými pubescenty. A kromě toho, máme pro tyto konkrétní děti mnoho úkolů a já o nich vím věci, s nimiž je třeba počítat.“

„Všechny tyto věci by měly být v hlášeních.“

„Jsou. Ale se vší úctou, najde se někdo, kdo se má hlášení naučil tak důkladně, že se mu patřičné detaily vybaví v okamžiku, kdy je bude potřebovat?“

„Poslechnu si vás, plukovníku Graffe. A prosím, přestaňte mě ubezpečovat o své uctivosti pokaždé, když mi chcete říct, že jsem idiot.“

„Myslel jsem, že jsem dostal dovolenou proto, abych se napravil. Snažím se ukázat, že jsem napravený.“

„Napadají vás v tuto chvíli nějaké detaily, které se těch dětí týkají?“

„Jeden důležitý, pane. Protože tolik záleží na tom, co udělá či neudělá Ender, je životně důležité, abyste ho od ostatních dětí izolovali. U vlastního výcviku být může, ale za žádných okolností nesmíte připustit volný hovor nebo výměnu informací.“

„A proč to?“

„Protože kdyby se Fazolek dozvěděl o hlásce, odvodil by si základní situaci. Už takto je možné, že na to přijde sám od sebe - nemáte ponětí, jak obtížně se před ním zatajují informace. Ender je

důvěřivější - jenže Ender svou práci udělat nemůže, pokud o hlásce *nebude* vědět. Chápete? Když budou s Fazolkem spolu, nesmějí mít žádný volný čas. Nesmějí se bavit o ničem, co není k věci.“

„Ale pokud je tomu tak, Fazolek nemůže být Enderovou zálohou, protože pak bychom mu o hlásce *museli* říct.“

„Pak už to nebude důležité.“

„Ale vy sám jste byl autorem tvrzení, že jedině dítě -“

„Pane, na Fazolka se nic takového nevztahuje.“

„A to proč?“

„Protože není člověk.“

„Unavujete mě, plukovníku Graffe.“

Cesta do Velitelské školy trvala čtyři dlouhé měsíce. Tentokrát jejich výcvik pokračoval nepřetržitě a byl zaměřen na matematiku cílení, výbušniny a jiné předměty související se zbraněmi tak důkladně, jak to v podmínkách rychle letícího křižníku bylo možné. Také se z nich konečně znovu začal stávat tým a všichni rychle pochopili, že nejlepším studentem je Fazolek. Všechno zvládal okamžitě a brzy se stal tím, na koho se ostatní obraceli, když potřebovali vysvětlit něco, co napoprvé nepochopili. Oproti první cestě, kdy byl tím posledním, naprostým outsiderem, se teď Fazolek stal vyvržencem z opačného důvodu - byl sám na místě nejvýše postaveného.

Potýkal se s tou situací, protože věděl, že musí být schopen fungovat jako součást týmu, nejenom jako rádce nebo odborník. Teď bylo životně důležité, aby se účastnil jejich volného času, odpočíval s nimi, vtipkoval, zapojoval se do vzpomínání na Bitevní školu. A na to, co bylo ještě předtím.

Nyní konečně padlo tabu z Bitevní školy, které zakazovalo mluvit o domově. Všichni se bez zábran rozpovídali o svých rodičích, z nichž zůstaly jen staré vzpomínky, ale v jejich životech stále hráli důležitou roli.

Vzhledem k tomu, že Fazolek rodiče neměl, ostatní se před ním zpočátku trochu ostýchali, ale on využil příležitost a začal otevřeně mluvit o všem, co zažil. Jak se skrýval v záchodové nádržce v čistém sále. Jak odešel se španělským vrátným. Jak hladověl na ulicích a čekal na svou šanci. Jak řekl Poke, co má udělat, aby porazila tyrany v jejich vlastní hře. Jak s obdivem a strachem přihlížel tomu, jak Achilles vytvořil jejich malou pouliční rodinu, odsunul Poke do po-

zadí a nakonec ji zabil. Když jim řekl, jak našel její tělo, několik se jich rozplakalo. Zejména Petra to nevydržela a začala vzlykat.

Byla to příležitost a Fazolek se jí chopil. Petra přirozeně brzy utekla ze společnosti ostatních a odnesla si své emoce do soukromí kajuty. Jakmile to bylo možné, Fazolek se vydal za ní.

„Fazolku, já si nechci povídat."

„Já ano," odvětil. „Je to něco, o čem si musíme promluvit. V zájmu týmu."

„Ten tým, to jsme my?" zeptala se.

„Petro, ty víš, co byla nejhorší věc, jakou jsem kdy udělal. Achilles byl nebezpečný, já jsem to věděl, a přesto jsem odešel a nechal s ním Poke samotnou. Ji to stálo život. Bolí mě to každý den v životě. Pokaždé, když začnu být šťastný, vzpomenu si na Poke, na to, jak mi zachránila život a jak jsem já mohl zachránit ji. Pokaždé, když začnu mít někoho rád, zase na mě přijde ten strach, že ho zradím stejně, jako jsem zradil ji."

„Proč mi to vyprávíš, Fazolku?"

„Protože ty jsi zradila Endera a já si myslím, že tě to užírá."

Oči jí vzplály hněvem. „To není pravda! A užíráš se tím *ty*, ne já!"

„Petro, ať si to přiznáš nebo ne, když jsi tenkrát Endera na chodbě zdržela, musela jsi vědět, co děláš. Viděl jsem tě v akci, jsi bystrá, nic ti neujde. Je naprosto nemyslitelné, že by sis nevšimla, že chodba je plná Bonzových rváčů, kteří čekají, až z Endera vymlátí duši. A co jsi udělala ty? Pokusila ses ho zdržet, oddělit ho od skupiny."

„A ty jsi mě zarazil. Takže je to akademická diskuse."

„Musím vědět, proč jsi to udělala."

„Nic nemusíš vědět."

„Petro, jednou budeme muset bojovat bok po boku. Musíme si umět důvěřovat. Já ti nevěřím, protože nevím, proč jsi to udělala. A ty mi teď nevěříš, protože víš, že já nevěřím *tobě*."

„Och, jakou složitou síť to tady splétáme."

„Co to má kruci znamenat?"

„To říkal můj táta. Jakou složitou síť splétáme, když poprvé zkusíme podvádět."

„Přesně tak. Rozpleť mi to."

„To ty splétáš síť za mě, Fazolku. Víš věci, které nám ostatním neříkáš. Myslíš si, že to nevidím? Takže ty chceš, abych ti vrátila víru ve mně, ale neříkáš mi nic užitečného."

„Otevřel jsem ti svou duši."

„Řekl jsi mi o svých *pocitech*." Vyslovila to s totálním pohrdáním. „Tak dobře, je to úleva vědět, že nějaké máš, nebo si alespoň myslíš, že stojí za to předstírat, že je máš - to se dá těžko poznat. Ale stejně nám nikdy neřekneš, co se tady vlastně děje, sakra. My si myslíme, že to víš."

„Jenom hádám, nic víc."

„Už v Bitevní škole ti učitelé říkali věci, které nikdo z nás ostatních nevěděl. Znal jsi jméno každého dítěte ve škole, věděl jsi o nás různé věci, o nás všech. Věděl jsi věci, které jsi vědět neměl."

Fazolek si s ohromením uvědomil, že si jeho zvláštního přístupu k informacím všimla tak snadno. Že by byl tak neopatrný? Nebo byla ještě všímavější, než se domníval? „Napíchl jsem se do databáze studentů," přiznal Fazolek.

„A oni tě nechytili?"

„Myslím, že chytili. Hned na začátku. Později o tom věděli určitě." A řekl jí, jak sestavil armádu Draků.

Žuchla sebou na palandu a promluvila do stropu. „Tys je vybral! Všechny ty, které nikdo nechtěl, a usmrkané bažanty, *tys* je vybral!"

„Někdo to musel udělat. Učitelé na to nestačili."

„Takže Ender měl ty nejlepší. *Neudělal* z nich nejlepší, oni už *byli* nejlepší."

„Nejlepší, kteří už nebyli v armádách. Já jsem jediný, kdo byl při vzniku Draků bažant a teď je v týmu. Ty, Shen, Alaj a Carn jste Draci nebyli a jasně patříte k nejlepším. Ano, Draci vyhrávali proto, že byli nejlepší, ale taky proto, že Ender věděl, co s nimi má dělat."

„Stejně to převrací jeden cípek mého vesmíru naruby."

„Petro, to bylo něco za něco."

„Opravdu?"

„Vysvětli mi, proč jsi tenkrát v Bitevní škole nebyla Jidáš."

„Byla jsem Jidáš. Stačí to jako vysvětlení?"

Fazolkovi se dělalo zle. „Ty to jen tak klidně řekneš? Ty se nestydíš?"

„Vážně jsi tak pitomý?" zeptala se Petra. „Dělala jsem to samé, co ty, snažila jsem se zachránit Enderovi život. Věděla jsem, že En-

der má na rozdíl od těch rváčů výcvik bojových umění. Já byla vytrénovaná taky. Bonzo ty kluky bičoval k zuřivosti, ale ve skutečnosti ho moc rádi neměli, Bonzo je na Endera jenom poštval. Takže kdyby si na Endera něco začali přímo tam na chodbě, kde by se do toho ihned mohla zapojit armáda Draků a ostatní vojáci, kde by mě Ender měl v omezeném prostoru vedle sebe, takže by jich na nás mohlo jen několik najednou - říkala jsem si, že by vyvázl s nějakou tou modřinou, s rozbitým nosem, ale jinak v pořádku. A všichni ti mizerové by byli spokojení. Bonzovy žvásty by už nikoho nezajímaly. Zase by byl sám. A Enderovi by se nic horšího už stát nemohlo.“

„Hodně jsi sázela na své bojové umění.“

„A Enderovo. Byli jsme tenkrát oba po čertech dobří, ve skvělé formě. A víš co? Já myslím, že Ender pochopil, co dělám, a nechytl se toho jenom kvůli tobě.“

„Kvůli mně?“

„Viděl, jak se do toho řítíš po hlavě. Dostal bys nakládačku, to bylo jasné. Proto v tu chvíli potřeboval zabránit násilí. Což znamená, že kvůli tobě si na něho počkali další den, kdy to už *bylo* nebezpečné, kdy byl Ender úplně sám a nikoho tam na pomoc neměl.“

„Tak proč jsi to nevysvětlila dřív?“

„Protože ty jsi byl kromě Endera jediný, kdo věděl, že s ním mám nějaké plány, a bylo mi jedno, co sis o tom tenkrát myslel, a nijak zvlášť mi to neleží v hlavě ani teď.“

„Byl to pitomý plán,“ usoudil Fazolek.

„Byl lepší než tvůj,“ odvětila Petra.

„Když se podíváš, jak to všechno dopadlo, nejspíš už se nikdy nedozvíme, jak hloupý tvůj plán byl. Ale víme jistě, že ten můj skončil fiaskem.“

Petra mu věnovala krátký, neupřímný úsměv. „Tak co, už mi znovu věříš? Můžeme se vrátit k důvěrnému přátelství, které mezi námi tak dlouho bylo?“

„Chceš něco vědět, Petro? Je to škoda, plýtvat na mě takovou záští. Vlastně míříš vedle, už když se o to snažíš. Já jsem totiž nejlepší kamarád, jakého tady máš.“

„No ne, vážně?“

„Vážně. Protože já jsem z těch kluků jediný, kdo se rozhodl mít jako velitele holku.“

Na okamžik se odmlčela a prázdně se na něho dívala. Potom řekla: „Přes to, že jsem holka, jsem se už dávno přenesla.“

„Jenže oni ne. A ty to víš. Víš, že jim neustále vadí, že ve skutečnosti nejsi taky kluk. Jasně, kamarádí se s tebou, nebo alespoň Dink, ale rádi tě mají všichni. Jenže kolik holek bylo v Bitevní škole, tucet? A kromě tebe mezi nejlepší vojáky už žádná nepatřila. Nebrali tě vážně.“

„Ender mě vážně bral,“ namítla Petra.

„A já tě beru i teď. Všichni ostatní totiž vědí, co se na té chodbě stalo. Není to žádné tajemství. Ale víš, proč si o tom s tebou nepromluvili?“

„Proč?“

„Protože *oni* všichni usoudili, že jsi byla husa a nedošlo ti, že kvůli tobě z Endera málem nadělali fašírku. Jenom já jsem tě uznával natolik, abych pochopil, že bys takovou pitomou chybu nemohla udělat náhodou.“

„To mám být polichocená?“

„Máš se ke mně přestat chovat, jako bych byl nepřítel. Jsi v téhle skupině izolovaná skoro stejně jako já. A až dojde na opravdový boj, budeš potřebovat někoho, kdo tě bude brát stejně vážně, jako se bereš sama.“

„Nemusíš mi dělat žádné laskavosti.“

„Už jsem na odchodu.“

„Nejvyšší čas.“

„Až o tom budeš nějaký čas přemýšlet a přijdeš na to, že mám pravdu, nemusíš se mi omlouvat. Brečela jsi kvůli Poke, a to z nás dělá přátele. Můžeš mi věřit a já můžu věřit tobě, to je všechno.“

Když odcházel, začala něco peprně odpovídat, ale nezůstal dost dlouho, aby slyšel, co to bylo. Petra už byla taková - musela si hrát na tvrdou. Fazolkovi to nevadilo. Věděl, že si řekli to, co si potřebovali říct.

Velitelská škola byla při velitelství flotily a poloha velitelství flotily byla pečlivě střeženým tajemstvím. O tom, kde se nachází, se dozvěděli pouze lidé, kteří tam byli přiděleni, a z těch, kteří tam sloužili, se jich na Zemi vrátilo jen velice málo.

Děti informovali těsně před odletem. Velitelství flotily bylo v toulavém asteroidu jménem Éros. A když se přiblížili, zjistili, že sku-

tečně je v asteroidu. Na povrchu nebylo vidět kromě kotviště prakticky nic. Přestoupili do transportéru připomínajícího školní autobusy a za pět minut byli u povrchu. Tam transportér vklouzl do něčeho, co vypadalo jako jeskyně. K transportéru se natáhl hadovitý rukáv a celý jej obemkl. Vystoupili z transportéru do téměř nulové gravitace a silný proud vzduchu je jako vysavač vcucl do útrob Éróta.

Fazolek okamžitě poznal, že toto místo nevytvořily lidské ruce. Všechny tunely byly příliš nízké - a to ještě bylo vidět, že stropy byly po počáteční fázi výstavby zvýšeny, neboť stěny byly v dolní části hladké a teprve na horním půlmetru bylo znát stopy nástrojů. Pravděpodobně to udělali termiťané, když připravovali druhou invazi. To, co kdysi byla jejich předsunutá základna, bylo nyní centrem Mezinárodní flotily. Fazolek si zkusil představit bitvu, která se o toto místo musela svést. Termiťany, jak běhají chodbami, pěchotu, která proti nim postupuje s výbušninami nízké účinnosti, aby je vypálila. Světelné záblesky. A potom úklid, vytahování těl termiťanů z tunelů a postupná proměna na prostory pro lidi.

Takto jsme získali své tajné technologie, pomyslel si Fazolek. Termiťané měli zařízení, jímž vytvářejí gravitaci. Zjistili jsme, jak fungují, a postavili jsme vlastní, která jsme nainstalovali v Bitevní škole a všude jinde, kde jich bylo třeba. Ale MF to nikdy nevyhlásila, protože lidé by se vyděsili, kdyby viděli, jak pokročilou mají termiťané techniku.

Co dalšího jsme se od nich naučili?

Fazolek si všiml, že dokonce i děti se musejí trochu přikrčit, aby chodbami prošly. Světelnost byla alespoň dva metry a žádné z dětí zdaleka nebylo tak vysoké, ale rozměry byly pro lidské proporce naprosto nevhodné, takže to vypadalo, že strop chodeb je tíživě nízko a každou chvíli se může zřítit. Pro první lidi, kteří sem přišli ještě před zvýšením stropů, to muselo být ještě horší.

Enderovi by se tady nelíbilo. Jistě, pojal by k tomuto místu odpor, protože byl člověk. Ale zároveň by je využil, aby mu pomohlo proniknout do myšlení termiťanů, kteří je postavili. Skutečně pochopit myšlení mimozemšťana samozřejmě nebylo možné. Ale tady měl člověk slušnou šanci, aby se o to pokusil.

Chlapce ubytovali ve dvou pokojích; Petra dostala menší místnost pro sebe. Bylo to tady ještě víc strohé než v Bitevní škole a chladu okolního kamene se nedalo ani na okamžik uniknout. Na Zemi ká-

men vždycky působil pevným dojmem. Ale ve vesmíru se zdál vyloženě porézní. Všude byly bublinky a Fazolek se nedokázal ubránit pocitu, že vzduch jimi neustále uniká. Vzduch utíká ven, chlad proniká dovnitř, a možná ještě něco jiného, termiťanské larvy, které se jako žížaly provrtávají kamenem a v noci, když je tma, vylézají z bublinkových děr, lezou jim po čelech, čtou jim myšlenky a…

Probudil se. Prudce oddechoval, rukou si svíral čelo. Bál se pohnout rukou. Vážně po něm něco lezlo?

Ruku měl prázdnou.

Chtěl znovu usnout, ale bylo příliš krátce před budíčkem, než aby mohl doufat, že se mu to podaří. Ležel a přemýšlel. Byla to nesmyslná noční můra - žádní živí termiťané tady prostě být nemohli. Ale něco ho vylekalo. Něco ho trápilo a on si nebyl jist, co to je.

V duchu se vrátil k rozhovoru s jedním z techniků, kteří obsluhovali simulátory. Fazolkův měl při nácviku poruchu. Malé světelné body, které představovaly jeho lodě pohybující se trojrozměrným prostorem, ho náhle přestaly poslouchat. K jeho údivu nepokračovaly dál směrem, který jim zadaly jeho poslední rozkazy. Místo toho se začaly rojit a shromažďovat a nakonec změnily barvu, jak přešly pod kontrolu někoho jiného.

Když přišel technik vyměnit pokažený čip, Fazolek se ho zeptal, proč se lodě nezastavily nebo nepokračovaly v letu. „Je to součást simulace," prohlásil technik. „Tady nesimulujeme, že jsi pilotem nebo dokonce kapitánem těchto lodí. Jsi admirál, a proto má každá loď simulovaného kapitána a simulovaného pilota, takže když se přeruší tvoje spojení s nimi, dělají to, co by dělali opravdoví chlapi, kdyby ztratili spojení. Rozumíš?"

„To mi připadá jako spousta zbytečných komplikací."

„Podívej, měli jsme na přípravu těch simulátorů hodně času," odvětil technik. „Chovají se *přesně*, jako by to byla bitva."

„Kromě časového zpoždění," poznamenal Fazolek.

Technik se chvíli tvářil nechápavě. „No jasně. Časové zpoždění. To jim nestálo za to, aby je naprogramovávali." A pak byl pryč.

Fazolka trápil právě ten okamžik rozpaků. Udělali ty simulátory nejdokonalejší, jaké mohly být, *přesně* jako by to byla bitva, a přitom nezapracovali časové zpoždění vyplývající z komunikace rychlostí světla. Simulované vzdálenosti byly dost velké, aby většinou docházelo alespoň ke krátké prodlevě mezi povelem a jeho provedením, a

v některých případech to mělo být několik sekund. Ale žádná taková prodleva naprogramována nebyla. K veškeré komunikaci se přistupovalo, jako by byla okamžitá. A když se na to Fazolek zeptal, první učitel, který je učil se simulátory pracovat, ho odbyl. „Je to jen simulace. Na to, abyste si zvykli na prodlevu z rychlosti světla, budete mít dost času, až budete cvičit se skutečnými loděmi."

Dokonce už v tu chvíli to znělo jako typicky idiotské vojenské uvažování, ale teď si Fazolek uvědomil, že to je jednoduše lež. Když si dali práci, aby do programu zanesli chování pilotů a kapitánů při ztrátě spojení, mohli velice jednoduše zapracovat taky časové zpoždění. Lodě při simulaci reagovaly okamžitě proto, že to *byla* přesná simulace podmínek, s nimiž se setkají v boji.

Jak tak ležel potmě a byl bdělý, konečně mu to došlo. Jakmile ho to napadlo, bylo to rázem jasné. Nezískali od termiťanů pouze ovládání gravitace, ale také komunikaci nadsvětelnou rychlostí. Před lidmi na Zemi je to velké tajemství, ale naše lodě se mohou dorozumívat okamžitě.

A když mohou být ve spojení lodě, proč ne velitelství flotily tady na Erótu? Jaký byl dosah této komunikace? Byla skutečně okamžitá bez ohledu na vzdálenost, nebo byla pouze rychlejší než světlo, takže při skutečně velkých vzdálenostech se u ní začalo projevovat vlastní časové zpoždění?

V duchu rychle probíral možnosti a důsledky tohoto objevu. Naše hlídkové lodě nás budou moci varovat před blížící se flotilou nepřítele mnohem dřív, než k nám dorazí. Pravděpodobně vědí už léta, že se blíží, a jak rychle. Proto náš výcvik takto urychlili - vědí už léta, kdy začne třetí invaze.

A potom mu hlavou blesklo něco jiného. Pokud tato okamžitá komunikace funguje bez ohledu na vzdálenosti, mohli bychom hovořit dokonce s invazní flotilou, kterou jsme vyslali proti domovské planetě termiťanů hned po druhé invazi. Jestli se naše lodě pohybovaly těsně podsvětelnou rychlostí, rozdíl v relativitě času by komunikaci znesnadnil, ale když už si představujeme zázraky, tento problém by šel vyřešit poměrně snadno. Budeme vědět z první ruky, zda byla naše invaze proti jejich planetě úspěšná či nikoliv. Pokud je tato komunikace skutečně účinná a má dost široké pásmo, z velitelství flotily by dokonce mohli přímo sledovat vývoj bitvy nebo alespoň její simulaci a…

Simulace bitvy. Každá loď expedičního svazu neustále hlásí svou polohu. Komunikační zařízení přijímá data a posílaje do počítače a výsledkem je… simulace, se kterou cvičíme.

Učí nás velet lodím v bitvě nikoli tady ve Sluneční soustavě, ale světelné roky odtud. Poslali piloty a kapitány, ale admirálové, kteří jim budou velet, jsou tady. Na velitelství flotily. Měli několik generací, aby našli ty pravé velitele, a to jsme my.

Když si to uvědomil, chvíli lapal po dechu. Neodvažoval se tomu uvěřit, ale stejně to bylo mnohem logičtější než kterýkoli jiný možný scénář. Jednak to dokonale vysvětlovalo, proč děti nutili cvičit se staršími loďmi. Flotila, jíž budou velet, odstartovala před několika desetiletími, kdy byly tyto starší typy nejnovější a nejlepší.

V Bitevní a Taktické škole nás nedřeli proto, že se ke Sluneční soustavě blíží termiťanská flotila. Spěchají proto, že naše flotila dorazí k planetě termiťanů.

Bylo to tak, jak řekl Nikolaj. Nemůžeš vyloučit nemožné, protože nikdy nevíš, které ze tvých předpokladů o tom, co je možné, se v reálném vesmíru mohou ukázat jako falešné. Fazolek na toto jednoduché, racionální vysvětlení nedokázal přijít proto, že byl uzavřen v šuplíku úvah, v nichž rychlost světla omezovala cestování i komunikaci. Ale ten technik poodhrnul maličký kousíček závoje, za nímž skrývali pravdu a Fazolek, který konečně našel způsob, jak o této možnosti začít uvažovat, teď tajemství znal.

Kdykoli v průběhu výcviku, bez sebemenšího varování, aniž by nám vůbec řekli, že něco takového dělají, mohou přehodit páčku a my budeme velet reálným lodím v reálné bitvě.

Budeme si myslet, že je to hra, ale budeme válčit.

A neříkají nám to proto, že jsme děti. Myslí si, že bychom to neunesli. Vědí, že výsledkem našich rozhodnutí bude smrt a zkáza. Že když ztratíme loď, zahynou skuteční lidé. Zatajují to, aby nás chránili před soucitem.

Kromě mne. Protože já to teď vím.

Tíha toho odhalení na něho najednou dopadla tak těžce, že skoro nemohl dýchat, jen mělce. Tak, teď to vím. Jak to změní způsob mé hry? Nemohu připustit žádnou změnu, to je všechno. Už tak jsem byl na maximu - kvůli tomu, že to vím, se nebudu víc dřít ani hrát lépe. Mohlo by to způsobit, že se zhorším. Mohl bych zaváhat, ztratit koncentraci. Během výcviku se všichni naučili, že vítězství je závislé na

schopnosti zapomenout na všechno kromě toho, co člověk v danou chvíli dělá. Dalo se myslet na všechny lodě současně - ale pouze v případě, kdy každou loď, která již ztratila význam, bylo možné úplně pustit z hlavy. Při pomyšlení na mrtvé muže, na roztrhaná těla, jimž studené vzduchoprázdno vesmíru vysává vzduch z plic - kdo by dokázal hrát dál s vědomím, co se ve skutečnosti děje?

Učitelé dělali dobře, když to před námi tajili. Ten technik by mohl jít před válečný soud, že mě nechal nahlédnout za závoj.

Nemůžu to nikomu říct. Ostatní děti by o tom neměly vědět. A když učitelé zjistí, že to vím já, vyřadí mě ze hry.

Takže na ně musím hrát, že nic nevím.

Ne, musím tomu přestat věřit. Musím zapomenout, že je to pravda. Není to pravda. Pravda je to, co nám říkají. Simulace rychlost světla prostě nezohledňuje. Vycvičili nás na starých lodích, protože všechny nové plné své úkoly a nedají se postrádat. Účelem boje, na který nás připravují, je odrazit invazi termiťanů, nikoli napadnout jejich sluneční soustavu. Byl to jen hloupý sen, pustý sebeklam. Nic se nepohybuje rychleji než světlo, a proto se informace nedají přenášet rychleji než rychlostí světla.

Kromě toho, kdybychom skutečně před tak dávnou dobou vyslali invazní flotilu, nepotřebovali by, aby jí velely malé děti. Mazer Rackham je určitě s flotilou; je nemyslitelné, že by odletěli bez něho. Mazer Rackham stále žije, zachovaný díky relativistickým změnám při cestování podsvětelnou rychlostí. Možná to pro něho bylo jen několik let. A je připravený. Nás nepotřebují.

Fazolek zklidnil dech. Tep se mu zpomalil.

Nemohu se nechávat unášet takovými představami. Hrozně bych se ztrapnil, kdyby někdo věděl, jak hloupou teorii jsem ve spánku vymyslel. Nemůžu o tom mluvit ani jako o snu. Hra je taková, jaká byla vždycky.

Ze staničního rozhlasu se ozval budíček. Fazolek vstal z postele - tentokrát měl spodní lůžko - a co nejnormálněji se zapojil do škádlení s Divokým Tomem a Hot Soupem, zatímco Fly Molo si nechával ranní mrzutost pro sebe a Alaj se modlil. Fazolek šel do jídelny a nasnídal se jako obvykle. Všechno bylo normální. To, že se v obvyklém čase nedokázal vyprázdnit, vůbec nic neznamenalo. Že se mu celý den svíralo břicho a při jídle se mu dělalo trochu nevolno. Bylo to jen z nedostatku spánku.

Koncem třetího měsíce na Erótu se jejich práce na simulátorech změnila. Některé lodě ovládali přímo, ale také měli pod sebou další, kterým kromě manuálního zadávání prostřednictvím ovladačů museli velet nahlas. „Jako v bitvě," řekl jim instruktor.

„V bitvě bychom věděli, kdo jsou důstojníci, kteří pod námi slouží," namítl Alaj.

„To by mělo význam tehdy, kdybyste byli závislí na informacích získávaných od nich. To ale nejste. Veškeré informace, které potřebujete, se přenášejí do vašeho simulátoru a objevují se na obrazovce. Proto vydávejte rozkazy nejen ručně, ale také ústně. Myslete si, že vás někdo poslouchá. Učitelé budou vámi vydávané rozkazy sledovat, aby vám pomohli naučit se vyjadřovat jednoznačně a pohotově. Budete také muset zvládnout přepínání mezi vaším vzájemným hlasovým spojením a vydáváním povelů jednotlivým lodím. Je to celkem jednoduché. Když chcete mluvit mezi sebou, otočte hlavou doprava nebo doleva, podle toho, co vám víc vyhovuje. Ale když budete otočeni obličejem přímo k obrazovce, váš hlas bude přenášen té lodi nebo eskadře, kterou jste ovládacími prvky vybrali. A když chcete, aby vás současně slyšeli ve všech lodích, kterým velíte, mějte hlavu rovně dopředu a takto skloňte bradu."

„Co se stane, když hlavu zvedneme?" zeptal se Shen.

Alaj odpověděl dřív, než to stačil udělat učitel. „Pak budeš mluvit s Bohem."

Když se utišil smích, učitel řekl: „Skoro správně, Alaji. Když zvednete bradu, abyste něco řekli, budete mluvit se svým velitelem."

„Svým velitelem?" řeklo jich několik nahlas.

„Myslíte si, že vás cvičíme, abyste všichni najednou byli vrchním velitelem? Ne, ne. Prozatím náhodně vybereme jednoho, aby vám dělal velitele, jen abyste se procvičili. Třeba… tady toho malého. Tebe. Fazolka."

„Já mám být velitel?"

„Jenom na zkoušku. Není dost schopný? Vy ostatní ho v boji nebudete poslouchat?"

Ostatní odpověděli učiteli posměchem. Ovšemže byl Fazolek dost schopný. Ovšemže ho budou poslouchat.

„Jenže když velel armádě Králíků, nevyhrál ani jednu bitvu," poznamenal Fly Molo.

„Výborně. To znamená, že před vámi všemi stojí úkol udělat z tohohle drobečka chtě nechtě vítěze. Jestli si myslíte, že to není realistická vojenská situace, tak jste dost pečlivě nestudovali dějiny.“

Tak se stalo, že se Fazolek ocitl v pozici velitele deseti ostatních dětí z Bitevní školy. Měl z toho samozřejmě radost, protože jak on, tak ostatní ani na okamžik neuvěřili, že učitelova volba byla náhodná. Věděli, že Fazolek je u simulátoru lepší než všichni ostatní. Petra jednou po výcviku prohlásila: „Sakra, Fazolku, ty to máš v hlavě všechno tak jasné, že bys mohl zavřít oči a klidně hrát dál.“ Byla to skoro pravda. Nemusel si neustále kontrolovat, kde kdo je. Měl to v hlavě všechno najednou.

Trvalo jim několik dní, než se secvičili tak, aby přijímali rozkazy od Fazolka a vlastní povely vydávali jak ústně, tak pomocí fyzických ovladačů. Zpočátku dělali jednu chybu za druhou, otáčeli hlavy špatně, takže poznámky, otázky a povely putovaly na špatná místa. Ale zanedlouho se z toho stal instinkt.

Fazolek si potom vymohl, aby se na místě velitele vystřídali i ostatní. „Potřebuju se procvičit v přijímání rozkazů stejně jako oni,“ prohlásil. „A naučit se, jak měnit polohu hlavy, abych mluvil nahoru a do stran.“ Učitel souhlasil a o den později už to Fazolek zvládal stejně dobře jako všichni ostatní.

To, že se v křesle velitele vystřídali všichni, bylo přínosné ještě v jednom ohledu. Přestože si nikdo nevedl tak špatně, aby si udělal ostudu, jasně se ukázalo, že Fazolek je bystřejší a rychlejší než všichni ostatní, dovede pružněji reagovat na vývoj situace a má lepší schopnost třídit, co zaslechl, a pamatovat si, co kdo řekl.

„Ty nejsi *člověk*,“ poznamenala Petra. „To, co děláš ty, nemůže dokázat *nikdo*.“

„Jsem člověk,“ namítl klidně Fazolek. „A znám někoho, kdo to dokáže dělat ještě líp než já.“

„Kdo to je?“ zeptala se.

„Ender.“

Všichni na okamžik zmlkli.

„Jasně, jenže ten tady není,“ promluvil Vlád.

„A jak to víš?“ optal se Fazolek. „Klidně je možné, že je tady celou dobu.“

„To je blbost,“ ozval se Dink. „Proč by ho nenechali cvičit s námi? Proč by to drželi v tajnosti?“

„Protože mají tajnosti rádi,“ odvětil Fazolek. „A možná proto, že má jiný výcvik. A možná proto, že to bude jako Sinterklaas. Dají nám ho jako dárek.“

„A možná ti to moc kecá,“ prohlásil Dumper.

Fazolek se jen zasmál. Bylo jasné, že to bude Ender. Tato skupina byla sestavena pro Endera. Ender byl ten, do něhož vkládali veškeré naděje. Fazolka posadili na místo velitele jenom proto, že byl náhradník. Kdyby na Endera uprostřed války přišel zánět slepého střeva, nahradili by ho ve velení Fazolkem. Fazolkem, který by začal vydávat rozkazy, rozhodovat o tom, které lodě budou obětovány, kteří muži zemřou. Ale do té doby by to záleželo na Enderově volbě a pro Endera by to byla jenom hra. Žádní mrtví, žádné utrpení, žádný strach, žádná vina. Jenom… hra.

Určitě je to Ender. A čím dřív přijde, tím líp.

Další den jim instruktor oznámil, že od odpoledne bude jejich velitelem Ender Wiggin. Když nedali najevo překvapení, zeptal se proč. „Protože nám to Fazolek už řekl.“

„Chtějí po mně, abych zjistil, odkud získáváš tajné informace, Fazolku.“ Graff se zahleděl přes stůl na palčivě malé dítě, které tam sedělo a bez výrazu se na něho dívalo.

„Já nemám žádné tajné informace,“ odpověděl Fazolek.

„Věděl jsi, že velitelem bude Ender.“

„*Hádal* jsem. Nebylo to zas tak složité. Podívejte se, kdo jsme. Enderovi nejlepší přátelé. Enderovi velitelé čet. On je ta spojovací nit. Mohli jste sem vzít spoustu jiných dětí, pravděpodobně stejně dobrých, jako jsme my. Ale tohle jsou ty, které by vyšly za Enderem bez skafandru do kosmu, kdyby nám řekl, že potřebuje, abychom to udělali.“

„Hezká řeč, ale ví se o tobě, že jsi slídil.“

„Pravda. A *kdy* bych jako měl slídit? Kdy zůstane někdo z nás o samotě? Naše panely jsou jenom tupé terminály a nemáme šanci zahlédnout, jak se přihlašuje někdo jiný, takže si nemůžu vypůjčit totožnost někoho jiného. Celý den, den za dnem dělám jenom to, co se mi řekne. Vy dospělí pořád považujete za samozřejmé, že jsme hloupí, i když jste si nás vybrali proto, že jsme vážně moc a moc chytří. A teď mě obviníte, že jsem musel ukrást informaci, kterou mohl uhodnout každý idiot.“

„*Každý* idiot ne.“

„Byl to jenom výraz.“

„Fazolku, já si myslím, že mě vodíš za nos.“

„Plukovníku Graffe, i kdyby to byla pravda, což není, tak co? Zjistil jsem, že nám dají Endera, no a co? Tajně sleduju vaše sny. No a co? Stejně přijde, bude velet, bude skvělý, a potom my všichni ukončíme školu a já budu sedět někde v nějaké lodi na dětské sedačce a svým dětským hláskem rozkazovat dospělým, dokud je nepřestane bavit mě poslouchat a nevyhodí mě do vesmíru.“

„Mně je jedno, že jsi věděl o Enderovi. Je mi jedno, že jsi to uhodl.“

„Já vím, že je vám to jedno.“

„Potřebuju vědět, co dalšího sis domyslel.“

„Plukovníku,“ začal Fazolek, „to vás nenapadlo, že už jen tím, že mi tuto otázku kladete, mi *sdělujete*, že je ještě něco, na co bych měl přijít, a tím výrazně zvyšujete pravděpodobnost, že si to skutečně domyslím?“

Graffův úsměv se ještě víc roztáhl. „Přesně to jsem řekl… důstojníkovi, který mi dal za úkol, abych si s tebou promluvil a položil ti tyto otázky. Varoval jsem ho, že ti tímhle rozhovorem nakonec řekneme víc, než dostaneme z tebe, ale on mi na to řekl: 'Tomu dítěti je *šest*, plukovníku Graffe.'“

„Já myslím, že je mi sedm.“

„Vycházel ze staré zprávy a nebyl dobrý na matiku.“

„Tak mi řekněte, o kterém tajemství chcete vědět, jestli je neznám, a já vám řeknu, jestli jsem to už věděl.“

„To mi opravdu moc pomůže.“

„Plukovníku Graffe, podávám dobré výkony?“

„Hloupá otázka. Samozřejmě že podáváš.“

„Jestli fakt vím něco, co podle vás my děti nemáme vědět, mluvil jsem o tom? Řekl jsem to některému z ostatních dětí? Projevilo se to nějak na mém výkonu?“

„Ne.“

„Mně to připadá, jako když se kácí strom v lese, kde to nikdo nemůže slyšet. Jestli *fakt* něco vím, protože jsem si to domyslel, ale nikomu jinému to neříkám a nijak se to neprojevuje na mé práci, proč byste marnili čas tím, abyste zjistili, jestli to vím? Protože po tomto rozhovoru můžete vzít jed na to, že začnu usilovně pátrat po nějakém

tajemství, které by se mohlo povalovat někde, kde je sedmiletý kluk může najít. Ale i když takové tajemství najdu, *stejně* o něm ostatním neřeknu, takže v tom *stejně* nebude žádný rozdíl. Tak proč to nenecháme plavat?“

Graff sáhl pod stůl a něco zmáčkl. „Dobře. Záznam našeho rozhovoru mají, a jestli je neuklidní, neuklidní je nic.“

„V čem je má uklidnit? A kdo je to 'oni'?“

„Fazolku, tato část není nahrávána.“

„Ale ano, je.“

„Vypnul jsem to.“

„Túdle.“

Ve skutečnosti si Graff nebyl tak docela jistý, že nahrávání je *vypnuto*. I kdyby bylo vypnuto zařízení, které ovládal on, neznamenalo to, že tam někde není jiné.

„Pojďme se projít,“ navrhl Graff.

„Doufám, že ne ven.“

Graff se zvedl od stolu - namáhavě, protože hodně přibral a na Erótu udržovali plnou gravitaci - a jako první vyšel do tunelů.

Cestou Graff tiše mluvil. „Ať s tím mají alespoň trochu práce,“ zamumlal.

„Jasně,“ prohodil Fazolek.

„Myslel jsem, že by tě mohlo zajímat, že MF se může zbláznit kvůli zjevnému úniku informací. Zdá se, že někdo, kdo má přístup k nejtajnějším archivům, napsal dopisy několika čímanům ze sítě, kteří vzápětí začali agitovat za to, aby byly děti z Bitevní školy poslány domů do svých rodných zemí.“

„Co je to číman?“ zeptal se Fazolek.

„Myslím, že teď můžu zase já říct túdle. Podívej, Fazolku, já tě z ničeho neviním. Jen jsem čirou náhodou viděl text dopisů zaslaných Lockovi a Démosthenovi - jsou oba pozorně sledováni, jak bys jistě očekával - a když jsem si ty dopisy přečetl - mimochodem, byly mezi nimi zajímavé rozdíly, velice chytrá prácička - uvědomil jsem si, že v nich vlastně není žádná přísně tajná informace kromě toho, co ví každé dítě v Bitevní škole. Ne, oni se můžou zbláznit hlavně z toho, že politická analýza je přesná, přestože vychází z neúplných informací. Jinými slovy z toho, co je známo veřejně, si nemohl autor těch dopisů domyslet to, co si domyslel. Rusové tvrdí, že proti nim někdo vyvíjel špionáž - a samozřejmě lžou o tom, co našli. Ale já jsem se

podíval do knihovny torpédoborce *Kondor* a zjistil jsem si, co jsi četl. A potom jsem si prověřil, jak jsi využíval knihovnu na MK, když jsi byl v Taktické škole. Byl jsi pilný chlapec.“

„Snažím se hlavu něčím zaměstnávat.“

„Budeš mít radost, když ti řeknu, že první skupina dětí již byla poslána domů.“

„Ale válka ještě neskončila.“

„Myslíš si, že když uvedeš do pohybu politickou sněhovou kouli, dokutálí se vždycky tam, kam jsi chtěl? Jsi chytrý, ale naivní, Fazolku. Můžeš strčit do vesmíru, ale nevíš, která domina spadnou. Vždycky se najde pár takových, o kterých jsi nepředpokládal, že jsou propojená. Někdo vždycky zatlačí o něco víc, než jsi čekal. Ale stejně jsem rád, že sis na ty ostatní děti vzpomněl a uvedl do pohybu mechanismus, který je může osvobodit.“

„Ale nás ne.“

„Není povinností MF připomínat agitátorům na Zemi, že Taktická a Velitelská škola jsou dosud plné dětí.“

„Já jim to připomínat nebudu.“

„Já vím, že bys to neudělal. Ne, Fazolku, dostal jsem šanci promluvit si s tebou proto, že jsi několik hlavounů vyděsil svým zkušeným odhadem toho, kdo povede váš tým. Ale doufal jsem, že tuto šanci dostanu, protože jsem ti chtěl říct několik věcí. Kromě toho, že tvůj dopis do značné míry měl požadovaný účinek.“

„Poslouchám, ale k žádnému dopisu se nepřiznávám.“

„Především tě určitě ohromí totožnost Locka a Démosthena.“

„Totožnost? Jenom jedna?“

„Jedna mysl, dva hlasy. To je tak, Fazolku: Ender Wiggin se ve své rodině narodil jako třetí. Zvláštní odstoupení od práv, ne nezákonný porod. Jeho starší bratr a sestra jsou stejně nadaní jako on, ale z různých důvodů byli vyhodnoceni jako nevhodní pro Bitevní školu. Ale ten bratr, Petr Wiggin, je velice ambiciózní mladík. Když se mu zavřela vojenská dráha, vstoupil do politiky. Dvakrát.“

„Je Locke i Demosthenes.“

„Vymýšlí strategii pro oba, ale píše jen Locka. Démosthena píše jeho sestra Valentina.“

Fazolek se rozesmál.

„Teď to dává smysl.“

„Takže oba tvé dopisy se dostaly ke stejným lidem.“

„Jestli jsem je napsal.“

„A chudák Petr Wiggin se z toho může zbláznit. Aby vypátral, kdo dopisy napsal, pumpuje rozumy ze všech svých zdrojů uvnitř flotily. Jenže ani nikdo z flotily to neví. Šest důstojníků, jejichž připojení jsi využíval, bylo vyloučeno. A jak si dovedeš představit, *nikdo* neprověřuje, zda jediné sedmileté dítě, které kdy nastoupilo do Taktické školy, náhodou ve volném čase nefušuje do politiky.“

„Nikdo kromě vás.“

„Proboha, protože já jsem jediný, kdo opravdu chápe, jak geniální jste děti.“

„Jak jsme geniální?“ zazubil se Fazolek.

„Naše procházka nepotrvá věčně a já nebudu ztrácet čas lichotkami. Druhá věc, kterou jsem ti chtěl říct je ta, že sestra Carlotta - poté, co po tvém odchodu zůstala bez práce - věnovala značné úsilí pátrání po tvých rodičích. Vidím dva důstojníky, kteří se k nám blíží a tento nenahrávaný rozhovor ukončí, takže budu stručný. Máš jméno, Fazolku. Jsi Julian Delphiki.“

„To je Nikolajovo příjmení.“

„Julian je jméno Nikolajova otce. A tvého otce. Tvoje matka se jmenuje Elena. Jste identická dvojčata. Vaše oplodněná vajíčka byla implantována v různou dobu a tvoje geny byly v jednom malém, ale významném detailu pozměněny. Proto když se podíváš na Nikolaje, vidíš se, jak bys vypadal, kdybys nebyl geneticky pozměněn a kdybys vyrůstal u milujících a starostlivých rodičů.“

„Julian Delphiki,“ zkusil říct Fazolek.

„Nikolaj je mezi těmi, kteří se již vracejí na Zem. Sestra Carlotta zařídí, aby byl po repatriaci v Řecku informován, že jsi skutečně jeho bratr. Rodiče o tvojí existenci už vědí - sestra Carlotta jim to řekla. Máš krásný domov, dům v kopcích na Krétě s výhledem na Egejské moře. Sestra Carlotta říká, že tvoji rodiče jsou dobří lidé. Plakali radostí, když se o tobě dozvěděli. Náš rozhovor se teď chýlí ke konci. Rozebírali jsme spolu tvoje nízké mínění o kvalitě výuky tady ve Velitelské škole.“

„Jak jste to uhodl?“

„Nejsi jediný, kdo to umí.“

Dva důstojníci - admirál a generál, oba s širokými falešnými úsměvy - se s nimi pozdravili a zeptali se, jak rozhovor dopadl.

„Máte nahrávku," odvětil Graff. „Včetně té pasáže, kdy Fazolek tvrdil, že nahrávání pokračuje."

„Ale tím rozhovor neskončil."

„Stěžoval jsem si mu na neschopnost učitelů tady ve Velitelské škole," řekl Fazolek.

„Neschopnost?"

„Neustále bojujeme proti mimořádně hloupým počítačovým protivníkům. A pak po nás učitelé vyžadují dlouhé, úmorné analýzy těchto hraných soubojů, přestože by se žádný nepřítel nemohl chovat tak hloupě a vypočitatelně jako tyto simulace. Navrhoval jsem, že tady můžeme najít pořádnou konkurenci jedině tehdy, když nás rozdělíte do dvou skupin, které budou bojovat proti sobě."

Oba důstojníci se po sobě podívali. „Zajímavý návrh," usoudil generál.

„Čistě akademický," promluvil admirál. „Do vaší hry se zapojí Ender Wiggin. Říkali jsme si, že se s ním určitě budeš chtít přivítat."

„To ano. Chci."

„Odvedu tě," navrhl admirál.

„A my si promluvíme," obrátil se generál na Graffa.

Admirál toho cestou mnoho nenamluvil a Fazolek na jeho konverzaci dokázal odpovídat bez přemýšlení. Bylo to dobře. V hlavě měl totiž zmatek kvůli tomu, co mu řekl Graff. To, že Locke a Demosthenes jsou Enderovi sourozenci, téměř ani nebylo překvapení. Pokud byli stejně inteligentní jako Ender, muselo se stát, že se prosadí, a sítě jim umožňovaly utajit svou totožnost dostatečně, aby toho dosáhli již v mládí. Ale Fazolka k nim určitě částečně přitahovalo to, že mu jejich hlasy připadaly povědomé. Určitě se vyjadřovali jako Ender, tak jako od sebe lidé, kteří žili dlouho spolu, nepozorovaně pochytí nuance řeči. Fazolek to na vědomé úrovni nepoznal, ale podvědomě si těchto esejů začal víc všímat. Měl na to přijít, a na určité úrovni to věděl.

Ale ta druhá věc, že Nikolaj je skutečně jeho bratr - jak tomu mohl uvěřit? Vypadalo to, jako by si Graff přečetl, co má v srdci, našel lež, která ho zasáhne nejhlouběji do duše, a řekl mu ji. Jsem Řek? V mé skupině nováčků se náhodou ocitl můj bratr, chlapec, který se stal mým nejlepším přítelem? Dvojčata? Rodiče, kteří mě milují?

Julian Delphiki?

Ne, tomu nedokážu uvěřit. Graff s námi nikdy nejednal upřímně. Nehnul ani prstem, aby Endera ochránil před Bonzem. Graff nedělá nic, pokud nemá za lubem nějakou manipulaci.

Jmenuju se Fazolek. To jméno mi dala Poke a já se ho nevzdám výměnou za nějakou lež.

Nejdřív zaslechli jeho hlas, jak se bavil v jiné místnosti s technikem. „Jak můžu pracovat s veliteli eskader, které nevidím?“

„A proč bys je musel vidět?“

„Abych věděl, co jsou zač, jak myslí -“

„Všechno poznáš z jejich práce se simulátorem. Ale přesto si myslím, že ihned poznáš, s kým máš tu čest. Oni tě slyší už teď. Nasaď si sluchátka a uslyšíš je.“

Všichni se chvěli rozrušením, že za okamžik uslyší jejich hlasy stejně, jako oni slyší jeho.

„Řekněte někdo něco,“ vybídla Petra.

„Počkejte, až si nasadí sluchátka,“ řekl Dink.

„A jak to poznáme?“ zeptal se Vlád.

„Nejdřív já,“ řekl Alaj.

Ticho. Pak zaslechli ve sluchátkách nové tiché syknutí.

„Salaam,“ zašeptal Alaj.

„Alaj,“ řekl Ender.

„A já,“ přidal se Fazolek. „Trpaslík.“

„Fazolek.“

Ano, pomyslel si Fazolek, zatímco mluvili ostatní. To jsem. To je jméno, jímž mi říkají lidé, kteří mě znají.

KAPITOLA 23

ENDEROVA HRA

„Generále, jste Stratég. Máte pravomoc to udělat a je to vaše povinnost.“

„Nepotřebuji, aby mi bývalý velitel Bitevní školy, který upadl v nemilost, říkal, co je moje povinnost.“

„Pokud nenecháte zatknout Polemarcha a ostatní spiklence -“

„Plukovníku Graffe, pokud skutečně udeřím jako první, ponesu vinu za válku, která z toho vznikne.“

„Ano, pane, to ponesete. A teď mi řekněte, co by byl lepší výsledek - všichni vás budou obviňovat, ale válku vyhrajeme, nebo vás nebude obviňovat nikdo, protože vás postaví ke zdi a zastřelí, až Polemarchův puč vyústí v celosvětovou ruskou hegemonii.“

„Ode mne první výstřel nevyjde.“

„Vojenský velitel, který nechce zasadit preventivní úder, když má jasné informace -“

„Ale politikum věci -“

„Když je necháte vyhrát, bude to konec politiky.“

„Rusové přestali být těmi zlými už ve dvacátém století!“

„Zlý je ten, kdo dělá zlé věci. Ať s tím lidé souhlasí nebo nesouhlasí, vy jste šerif. Dělejte svou práci.“

Když přišel Ender, Fazolek se okamžitě zařadil na své místo mezi velitele čet. Nikdo o tom s ním nemluvil. Velel jim, vycvičil je dobře, ale přirozeným velitelem skupiny byl odjakživa Ender, a když se teď vrátil, Fazolek byl zase malý.

A Fazolek věděl, že to tak má být. Vedl je dobře, ale vedle Endera vypadal jako začátečník. Nešlo o to, že by Enderovy strategie byly lepší než Fazolkovy - ve skutečnosti ani nebyly. Někdy jiné, ale častěji se Fazolek díval, jak s nimi Ender dělá přesně to, co by dělal on.

Důležitý rozdíl byl v tom, jakým způsobem ostatní vedl. Namísto prakticky bezvýhradné poslušnosti, kterou prokazovali Fazolkovi,

měl jejich naprostou oddanost, což bylo od začátku přínosem. Ale také si jejich oddanost získal tím, že si všímal nejen toho, co se děje v bitvě, ale také toho, co se odehrává v hlavách jeho velitelů. Byl přísný, někdy až nevlídný, dával jim najevo, že od nich očekává víc než jejich maximum. A přesto dokázal dát obyčejným slovům zvláštní intonaci, vyjádřit uznání, obdiv, blízkost. Cítili, že ten, jehož úctu potřebují, je zná. Fazolek jednoduše nevěděl, jak toho dosáhnout. Jeho povzbuzování bylo vždycky nápadnější, trochu těžkopádné. Nemělo pro ně takovou cenu, protože cítili, že je vykalkulovanější. *Bylo* vykalkulovanější. Ender byl jako… on. Autorita z něj vycházela stejně jako dech.

Ve mně přehodili genetický přepínač a udělali ze mě intelektuálního atleta. Dokážu dostat míč do branky z každého místa na hřišti. Ale tím, že vím, kdy kopnout. Vím, jak vykovat tým z bandy hráčů. Jaký přepínač přehodili v genech Endera Wiggina? Nebo je to něco hlubšího než mechanický génius těla? Existuje nějaký duch a je to, co má Ender, dar od Boha? Jdeme za ním jako jeho učedníci. Díváme se, jak získává vodu ze skály.

Mohu se to naučit? Nebo mám být jako tolik vojenských autorů, z nichž jsem studoval, odsouzených k tomu, aby v poli byli průměrní a proslavili se jen díky svým zápiskům a vysvětlování velitelského génia jiných? Napíšu někdy později knihu, v níž vypovím, jak to Ender dělal?

Ať tu knihu napíše Ender. Nebo Graff. Já tady mám práci a až bude hotová, sám si vyberu jinou a budu ji dělat nejlépe, jak budu umět. Jestli si mě budou pamatovat jen jako jednoho z Enderových druhů, budiž. Sloužit s Enderem je odměnou samo o sobě.

Jenže ono to bolelo, dívat se, jak jsou ostatní šťastní a jak si ho vůbec nevšímají, s výjimkou škádlení, jako by byl mladší bratr, jako by byl nějaký maskot. Jak jim to asi muselo být nepříjemné, když jim velel.

A nejhorší ze všeho bylo, že se tak k němu choval i Ender. Žádnému nedovolili setkat se s ním, ale Ender za dobu jejich dlouhého odloučení zřejmě zapomněl, jak kdysi na Fazolka spoléhal. Teď se nejvíc opíral o Petru, Alaje, Dinka a Shena. O ty, kteří s ním v armádě nikdy nebyli. Fazolek a ostatní velitelé čet z armády Draků byli nadále využíváni, nadále měli důvěru, ale když bylo třeba udělat ně-

co těžkého, něco, co vyžadovalo kreativitu, Ender si na Fazolka nikdy nevzpomněl.

Co na tom. Nesměl na to myslet. Fazolek totiž věděl, že kromě hlavního úkolu, kterým je být jedním z velitelů eskader, má ještě jinou, skrytější práci. Musel sledovat každou bitvu jako celek a být připraven kdykoli zaskočit, kdyby Ender zavrávoral. Vypadalo se, že Ender netuší, že Fazolek má u učitelů takovou důvěru, ale on to věděl a stávalo se, že někdy při plnění oficiálního úkolu maličko ztratil koncentraci, že na něho Ender byl netrpělivý, protože byl o něco pozadu, o něco nepozornější, než se dalo čekat. Ender totiž nevěděl, že kdyby Fazolek dostal znamení od inspektora, mohl v kterémkoli okamžiku převzít velení a pokračovat v Enderově plánu, pohlídat všechny velitele eskader a hru zachránit.

Zpočátku to vypadalo jako bezobsažný úkol - Ender byl zdravý, pozorný. Ale pak nastala změna.

Bylo to den poté, co se před nimi Ender zmínil, že má jiného učitele než oni. Opakovaně o něm mluvil jako o „Mazerovi“ a Divoký Tom prohlásil: „To muselo být peklo, vyrůstat s takovým jménem.“

„Když byl malý, ještě to nebylo slavné jméno,“ řekl Ender.

„Kdyby byl někdo tak starý, musel by už být mrtvý,“ namítl Shen.

„Kdyby ho posadili na spoustu let do lodi letící podsvětelnou rychlostí a pak ho přivezli zpátky, tak ne.“

V tu chvíli se jim rozsvítilo. „Tvůj učitel je Mazer Rackham?“

„Víte, jak se říká, že je to skvělý hrdina?“ zeptal se Ender.

Jak by to mohli nevědět.

„Už se nemluví o tom, že je to hrozný suchar.“

A potom začala nová simulace a oni se vrátili k práci.

Další den jim Ender oznámil, že se mění pravidla. „Zatím jsme hráli jen proti počítači nebo sami se sebou. Ale odteď budou vždy jednou za několik dní flotilu protivníka řídit Mazer a tým zkušených pilotů. Možné je cokoli.“

Série testů s Mazerem Rackhamem osobně jako protivníkem. Fazolkovi to připadalo podezřelé.

To nejsou testy, jsou to nácviky, příprava na podmínky, které mohou nastat, až proti sobě budou mít skutečnou flotilu termiťanů v blízkosti jejich rodné planety. MF získává od expediční flotily prvot-

ní informace a nás připravují na to, co na nás termiťané spustí, až skutečně dojde k bitvě.

Potíž byla v tom, že i kdyby byli Mazer Rackham a ostatní důstojníci sebevíc geniální, stále to byli jenom lidé. Až nastane opravdová bitva, termiťané jim určitě předvedou věci, které by lidi jednoduše nemohly napadnout.

Pak přišel první z těchto „testů“ - a bylo až trapné, jak dětinská to byla strategie. Velká kulovitá formace kolem jediné lodě.

V této bitvě se ukázalo, že Ender ví věci, které jim neříká. Jednak jim řekl, aby si nevšímali lodě uprostřed koule. Byla to vějička. Jenže jak to mohl Ender vědět? Protože věděl, že nám termiťané jedinou loď takto ukážou a že to bude lež. Znamenalo to, že termiťané budou očekávat, že na tu loď zaútočíme.

Jenže to nebyli opravdoví termiťané, ale Mazer Rackham. Tak proč by Rackham očekával, že termiťané budou očekávat, že lidé zaútočí na jedinou loď?

Fazolek si vybavil videozáznamy, které si Ender znovu a znovu přehrával v Bitevní škole - všechny propagandistické filmy o druhé invazi.

Nikdy na nich nebyla bitva, protože k žádné nedošlo. Ani strategie, kterou Mazer Rackham úderné eskadře určil, nebyla nijak geniální. Mazer Rackham zasáhl jedinou loď a válka skončila. Proto neexistuje žádný videozáznam přímého boje. Mazer Rackham zabil královnu. A teď očekává, že termiťané přijdou se středovou lodí jako s vějičkou, protože posledně tak vyhrál.

Stačí zabít královnu a všichni termiťané jsou bezbranní. Tupí. To byl smysl videozáznamů. Ender to ví, ale zároveň ví, že termiťané vědí, že to víme, takže jim na návnadu neskočí.

Druhá věc, o níž Ender na rozdíl od nich věděl, bylo využití zbraně, která až do tohoto prvního testu v jejich simulacích zahrnuta nebyla. Ender ji nazval „Dr. Modul“ a nic dalšího o ní neřekl - dokud nenařídil Alajovi, aby ji použil v místě největší koncentrace lodí nepřátelské flotily. K jejich překvapení to spustilo řetězovou reakci, která přeskakovala z lodě na loď, až byly zničeny všechny lodě termiťanů kromě těch, které se držely nejvíc stranou. A zlikvidovat tyto zbývající lodě byla hračka. Když skončili, hrací pole bylo čisté.

„Proč použili tak hloupou strategii?“ zeptal se Fazolek.

„Taky jsem se divil," přiznal Ender. „Ale neztratili jsme ani jednu loď a to je fajn."

Později jim Ender řekl, co se dozvěděl od Mazera - že simulují sekvenční invazi, a proto se simulovaný nepřítel musí postupně učit. „Příště se poučí. Tak snadné už to nebude."

Když to Fazolek uslyšel, znepokojilo ho to. Sekvenční invaze? Proč takový scénář? Proč ne rozcvičky před jedinou bitvou?

Protože termiťané mají víc než jednu planetu, blesklo mu hlavou. No ovšem. Našli Zemi a mysleli si, že z ní udělají další kolonii, jako to udělali předtím.

Máme více než jednu flotilu. Jednu pro každou planetu termiťanů.

A od jedné bitvy ke druhé se mohou poučit proto, že také dovedou mezihvězdným prostorem komunikovat nadsvětelnou rychlostí.

Všechny Fazolkovy odhady se potvrdily. Pochopil také tajemství, které se za těmito testy skrývalo. Mazer Rackham neřídil simulovanou flotilu termiťanů. Byla to skutečná bitva a Rackhamovým jediným úkolem bylo sledovat, jak proběhla, a následně s Enderem rozebrat, co strategie nepřítele znamenaly a jak jim v budoucnu čelit.

Proto vydávali většinu povelů ústně. Předávali je skutečným posádkám skutečných lodí, které se jejich rozkazy řídily a sváděly skutečné bitvy. Každá loď, kterou ztratíme, pomyslel si Fazolek, znamená smrt dospělých mužů a žen. Každá naše nepozornost stojí životy. Ale neřeknou nám to právě proto, že si nemůžeme dovolit zatěžovat se tím. Ve válce se velitelé vždycky museli naučit, co jsou to „přijatelné ztráty." Jenže ti, kteří si ponechávají svoji lidskost, se s představou přijatelnosti nikdy nesmíří. Fazolek to chápal. Mučí je to. Proto nás, dětské vojáky, chrání tím, že nás udržují v přesvědčení, že jsou to pouze hry a testy.

Proto nemohu nikomu prozradit, že to vím. Proto musím přijímat ztráty bez jediného slova, bez viditelných výčitek svědomí. Musím se pokusit zahnat myšlenky na lidi, kteří zemřou kvůli naší troufalosti, kteří obětují nejenom bod ve hře, ale vlastní životy.

„Testy" se konaly vždy s odstupem několika dní a každá bitva trvala o něco déle. Alaj žertem řekl, že by jim měli dát plenky, aby je nerozptylovalo, když mají při bitvě plný měchýř. Další den jim dali cévky. Až Divoký Tom tomu udělal přítrž. „Dejte nám raději nějakou nádobu, do které bychom se mohli vyčůrat. Nemůžeme hrát,

když nám z pinďoura něco visí.“ Nakonec tedy dostali nádoby. Fazolek ale neslyšel, že by někdo nějakou použil. A i když mu vrtalo hlavou, co dali Petře, nikdo nenašel odvahu zeptat se jí a okusit její hněv.

Fazolek si začal všímat některých Enderových chyb poměrně záhy. Jednou bylo to, že příliš spoléhal na Petru. Vždycky dostala velení nad hlavním svazem a musela sledovat sto různých věcí najednou, aby se Ender mohl soustředit na klamné manévry, taktické manévry a triky. Cožpak Ender neviděl, jak se Petra, perfekcionistka, zaživa užírá vinou a hanbou kvůli každé chybě, jíž se dopustila? Uměl to s lidmi tak dobře, a přesto si snad myslel, že je skutečně pevná, místo aby si všiml, že se svou zarputilostí pouze snaží zakrýt silnou úzkost, kterou prožívá. Každá chyba na ni těžce doléhala. Špatně spala a bylo to na ní vidět, protože byla při bitvách čím dál unavenější.

Ale možná si Ender neuvědomoval, co jí dělá, protože i on byl unavený. Všichni byli. Pod tlakem trochu ztráceli výkonnost, a někdy i hodně. Jak stoupala náročnost testů a zhoršovaly se jejich vyhlídky, zvyšovala se únava i sklon k chybování.

Jelikož každý nový „test“ přinášel těžší a těžší bitvy, Ender byl nucen přenechávat čím dál víc rozhodování ostatním. Místo aby plynule prováděli Enderovy podrobné rozkazy, velitelé eskader museli nést čím dál větší tíhu bitvy na svých bedrech. Nastávaly dlouhé časové úseky, kdy byl Ender příliš vytížen jednou částí bitvy, než aby mohl pro druhou vydávat nové rozkazy. Takto postižení velitelé eskader začali používat vzájemného spojení k tomu, aby stanovili další taktiku, dokud si jich Ender znovu nevšimne. A Fazolek s vděčností zjišťoval, že zatímco Ender mu zajímavé úkoly nedává, někteří z ostatních se na něho obracejí, když je Enderova pozornost soustředěna jinde. Divoký Tom a Hot Soup přicházeli s vlastními plány, ale zvykli si konzultovat je s Fazolkem. A protože Fazolek v každé bitvě věnoval půlku pozornosti sledování a analýze Enderova plánu, byl jim schopen říct poměrně přesně, co by měli pro zdar celkového plánu udělat. Čas od času Ender Toma a Soupa pochválil za rozhodnutí, která vzešla z Fazolkových rad. Většího uznání se Fazolek nedočkal.

Ostatní velitelé čet a starší děti se na Fazolka jednoduše neobraceli vůbec. Chápal jejich důvody; muselo jim to být hodně proti srsti, když učitelé postavili Fazolka nad ně, než přivedli Endera. Teď, když

měli opravdového velitele, už nechtěli dělat nic, co by zavánělo podřízeností Fazolkovi. Rozuměl tomu - ale i tak to bolelo.

Ať chtěli či nechtěli, aby na jejich práci dohlížel, ať to jejich city zraňovalo či nikoli, nepřestávalo to být jeho úkolem a on byl odhodlán nenechat se za žádných okolností zaskočit. Jak tlak sílil, jak byli čím dál unavenější, nedůtklivější, méně velkorysí v hodnocení práce druhých, Fazolek zvyšoval svou ostražitost, neboť pravděpodobnost výskytu chyb byla o to větší.

Jednoho dne Petra v bitvě usnula. Nechala svou eskadru zajít příliš daleko do zranitelného postavení. Nepřítel toho využil a její eskadru rozprášil. Proč nevydala rozkaz k ústupu? Co bylo horší, ani Ender si toho nestačil včas všimnout. Fazolek mu musel říct: s Petrou se něco stalo.

Ender na ni zavolal. Neodpověděla. Ender přesměroval velení jejích dvou zbývajících lodí na Divokého Toma a pokusil se zachránit bitvu jako takovou. Petra jako obvykle zaujímala klíčovou pozici, takže ztráta většiny její velké eskadry znamenala těžkou ránu. Jen díky tomu, že si nepřítel při likvidaci zbytků svazu počínal příliš sebejistě, podařilo se Enderovi nastražit několik pastí a strhnout iniciativu na svou stranu. Zvítězil, ale s těžkými ztrátami.

Petra se na konci bitvy zřejmě probudila a zjistila, že je odpojená, že až do konce nemá hlasové spojení. Pak její mikrofon znovu ožil a oni uslyšeli, jak křičí:

„Mrzí mě to, mrzí mě to! Řekněte Enderovi, že toho lituju, on mě neslyší, hrozně mě to mrzí…“

Fazolek se k ní dostal, než se stačila vrátit do pokoje. Vrávorala tunelem, opírala se o stěny a plakala. Musela si hledat cestu rukama, protože přes slzy neviděla. Fazolek ji dohonil a dotkl se jí. Setřásla jeho ruku.

„Petro,“ promluvil, „únava je únava. Když ti vypne mozek, nemůžeš se udržet vzhůru.“

„To můj mozek se vypnul! Ty nemůžeš pochopit, jaké to je, protože ty jsi vždycky tak chytrý, že bys zvládl to, co děláme všichni, a ještě bys u toho mohl hrát šachy!“

„Petro, nakládal ti toho příliš, nenechal tě vydechnout -“

„On si taky nemůže vydechnout a nevšimla jsem si, že by -“

„Ale *všimla*. Bylo už několik sekund jasné, že se s tvou eskadrou něco děje, když ho na to někdo upozornil. A ještě potom se tě snažil

probudit, než předal velení někomu jinému. Kdyby jednal rychleji, zůstalo by ti šest lodí, nejenom dvě.“

„*Ty* jsi ho na to upozornil. Ty jsi mě sledoval. Kontroloval jsi mě.“

„Petro, já sleduju každého.“

Začala neovladatelně vzlykat, opřená o kamennou stěnu.

Pak se objevilo několik důstojníků, kteří ji odvedli. Jinam než do jejího pokoje.

Nedlouho poté si ho zavolal Graff. „Zvládl jsi to dobře,“ řekl mu. „Proto tam jsi.“

„Ani já jsem nebyl pohotový,“ přiznal Fazolek.

„Byl jsi pozorný. Poznal jsi, kde se plán hroutí, a upozornil jsi na to Endera. Udělal jsi svou práci. Ostatní děti si to neuvědomují a já vím, že tě to musí trápit -“

„Mně je jedno, čeho si všímají -“

„Ale úkol jsi splnil. V té bitvě jsi udržel sejv.“

„Co to má být?“

„To je z baseballu. Aha. Ten na rotterdamských ulicích asi moc neletěl.“

„Mohu se teď jít vyspat, prosím?“

„Za minutku. Fazolku, Ender začíná být unavený. Dělá chyby. Je čím dál důležitější, abys všechno sledoval. Hlídej ho. Viděl jsi, jak to dopadlo s Petrou.“

„Všichni začínáme být vyčerpaní.“

„Ender také. Víc než všichni ostatní. Křičí ze spaní. Má divné sny. Mluví o tom, jak se mu zdá, že Mazer zná jeho plány, že dokáže špehovat jeho sny.“

„Chcete říct, že se z něho stává blázen?“

„Říkám ti, že jediný člověk, na koho měl větší nároky než na Petru, je on sám. Zajišťuj ho. Podporuj ho.“

„To už dělám.“

„Jsi pořád naštvaný, Fazolku.“

Graffova slova ho zaskočila. V první chvíli si pomyslel: ne, nejsem! A potom ho napadlo: opravdu?

„Ender tě nepouští k ničemu důležitému. Poté, co jsi to měl na povel, tě to musí štvát, Fazolku. Ale Ender za to nemůže. Mazer mu napovídal, že pochybuje o tvých schopnostech zvládnout velký počet

lodí. Proto ti nedává důležité, zajímavé úkoly. Nejde o to, že by Ender Mazerovi tolik věřil. Ale na všechno, co uděláš, se Ender dívá optikou Mazerovy nedůvěry.“

„Mazer Rackham si myslí -“

„Mazer Rackham ví přesně, co jsi a co dokážeš. Ale potřebovali jsme, aby ti Ender nepřiděloval tak důležité úkoly, že bys nestačil sledovat celkový vývoj hry. A potřebovali jsme to, aniž bychom Enderovi řekli, že jsi jeho záloha.“

„Tak proč mi to povídáte?“

„Až tento test skončí a z vás se stanou skuteční velitelé, řekneme Enderovi pravdu o tom, co jsi dělal, a proč Mazer řekl to, co řekl. Vím, že je pro tebe hodně důležité, abys měl Enderovu důvěru, a momentálně necítíš, že bys ji měl. Proto jsem chtěl, abys věděl proč. Můžeme za to my.“

„Proč najednou taková upřímnost?“

„Protože si myslím, že pro tebe bude lepší, když to budeš vědět.“

„Bude pro mě lepší, když tomu *uvěřím* bez ohledu na to, jestli je to pravda nebo ne. Je možné, že lžete. Dozvěděl jsem se z tohoto rozhovoru vůbec něco?“

„Věř si, čemu chceš, Fazolku.“

Petra se několik dní výcviku neúčastnila. A když se vrátila, Ender už jí těžké úkoly samozřejmě nesvěřoval. Ty, které dostala, zvládala dobře, ale její temperament byl pryč. Měla zlomené srdce.

Ale mohla několik dní *spát*, kruci. Všichni jí to maličko záviděli, přestože by si to s ní z vlastní vůle ani za nic nevyměnili. Bez ohledu na to, zda při tom mysleli na nějakého konkrétního boha, všichni se modlili: Ať to nepotká mě. Přesto se zároveň modlili také opačně: Nechte mě vyspat se, dopřejte mi den, kdy na tuhle hru nebudu muset myslet.

Testy pokračovaly. Kolik planet ty potvory stačily kolonizovat, než se dostaly k Zemi? přemýšlel Fazolek. A víme jistě, že jsme je našli všechny? A k čemu to je, zničit jejich flotily, když tam nemáme dost sil, abychom poražené kolonie obsadili? Nebo tam své lodě jednoduše necháme, aby sestřelily všechno, co se pokusí vzlétnout z povrchu planety?

Petra nebyla jediná, kdo zkolaboval. Vlad upadl do katatonického stavu a nebylo možné ho vzbudit. Doktorům trvalo tři dny, než ho

přivedli k vědomí, a na rozdíl od Petry byl vyřazený nadobro. Už se nedokázal soustředit.

Fazolek čekal, že ho bude následovat Divoký Tom, ale v rozporu s jeho přezdívkou se dokonce zdálo, že se s rostoucí únavou zklidňuje. Zato Fly Molo se začal zničehonic smát, když ztratil vládu nad svou eskadrou. Ender ho okamžitě odřízl a protentokrát dostal Flyovy lodě na povel Fazolek. Další den se Fly vrátil, ale všem bylo jasné, že už nebude dostávat klíčové úkoly.

A Fazolek si čím dál pronikavěji uvědomoval, že Enderova ostražitost upadá. Jeho rozkazy přicházely po delších a delších odmlkách a několikrát se stalo, že nebyly jasné. Fazolek je okamžitě přeložil do srozumitelnější podoby a Ender se vůbec nedozvěděl, že nějaký zmatek vznikl. Ale ostatní si konečně začali uvědomovat, že Fazolek sleduje celou bitvu, nejenom jednu její část. Možná si dokonce všimli, jak v průběhu bitvy vznáší otázky nebo má poznámky, které Endera upozorňují na něco, o čem by měl vědět, ale nikdy to nezní tak, že by Fazolek někoho kritizoval. Po bitvách se některé ze starších dětí začaly s Fazolkem zastavovat na kus řeči. Nešlo o nic velkého. Ruka na rameni nebo na zádech, pár slov. „Dobrá hra.“ „Dobrá práce.“ „Jen tak dál.“ „Díky, Fazolku.“

Netušil, jak moc potřebuje uznání ostatních, dokud se mu ho konečně nedostalo.

„Fazolku, myslím, že před další hrou bys měl něco vědět.“

„O co jde?“

Plukovník Graff zaváhal.

„Dnes ráno jsme Endera nemohli vzbudit. Měl těžké sny. Když ho nepřinutíme, nejí. Ve spánku se kouše do ruky - rozkousává si ji do krve. A dnes jsme ho nebyli schopni probudit. Podařilo se nám pozdržet… test… takže bude velet jako obvykle, ale… ne jako obvykle.“

„Já jsem připravený. Vždycky.“

„Ano, ale… podívej, o tomto testu se říká, že je… že není žádná…“

„Je beznadějný.“

„Udělej cokoli, abys pomohl. Každý nápad je dobrý.“

„Co ten Dr. Modul? Ender nám ho už dlouho nedovolil použít.“

„Nepřítel se o už jeho funkci dozvěděl dost, takže nedovoluje svým lodím přiblížit se natolik, aby se řetězová reakce mohla rozšířit. Pro udržení pole je třeba jisté minimální množství hmoty. V podstatě se dá říct, že momentálně je to jen zbytečná zátěž. Nedá se použít."

„Bylo by hezké, kdybyste mi už dřív řekl, jak funguje."

„Někteří lidé by byli nejraději, kdybychom ti neříkali nic, Fazolku. Dovedeš totiž každou informaci využít k tomu, abys uhodl desetkrát tolik, než chceme, abys věděl. Jsou nedůvěřiví i kvůli tomu málu, co ti říkáme."

„Plukovníku Graffe, vy víte, že já vím, že ty bitvy jsou opravdové. Mazer Rackham si je nevymýšlí. Když ztratíme nějakou loď, zemřou reální lidé."

Graff uhnul pohledem.

„A Mazer Rackham tyto lidi zná, že?"

Graff nepatrně přikývl.

„Myslíte si, že Ender necítí, co Mazer zažívá? Neznám ho, možná je jako skála, ale já si myslím, že když kritizuje Enderovy postupy, dává najevo svou… co já vím, svou úzkost… a Ender to cítí. Protože Ender je mnohem unavenější *po* takové kritice než před ní. Sice asi neví, co se ve skutečnosti děje, ale ví, že v sázce je strašlivě mnoho. Ví, že Mazer Rackham zuří nad každou chybou, kterou udělá."

„Tobě se podařilo najít nějaký způsob, jak se proslídit do Enderova pokoje?"

„Vím, jak Endera poslouchat. S Mazerem mám pravdu, že?"

Graff zavrtěl hlavou.

„Plukovníku Graffe, neuvědomujete si jednu věc. Zdá se, že nikdo si na to nevzpomíná - ta poslední hra v Bitevní škole, kdy mi Ender předal svou armádu. To nebyl strategický tah. On s tím končil. Měl toho dost. Stávkoval. Nepřišli jste na to, protože jste ho vyřadili. Ta událost s Bonzem ho vyřídila. Já myslím, že teď s ním totéž dělá úzkost Mazera Rackhama. Myslím, že i když Ender *vědomě* neví, že někoho zabil, hluboko v sobě to ví a spaluje mu to srdce."

Graff se na něho ostře podíval.

„Já vím, že Bonzo je mrtvý. Viděl jsem ho. Já už jsem viděl, jak vypadá smrt, nevzpomínáte si? Když má člověk nos zaražený do mozku a ztratí dva galony krve, jen tak nevstane a neodejde. Nikdy jste Enderovi neřekli, že Bonzo je mrtvý, ale jste blázni, jestli si mys-

líte, že to neví. A díky Mazerovi ví, že každá loď, kterou ztratíme, znamená smrt dobrých mužů. Nemůže to vydržet, plukovníku Graffe.“

„Jsi vnímavější, než ti přiznávají, Fazolku.“

„Já vím, jsem jen studený nelidský mozek, že?“ Fazolek se trpce zasmál. „Geneticky upravený, a tedy stejně cizí jako termiťané.“

Graff zrudl v obličeji. „To nikdy nikdo neřekl.“

„Chcete říct, že jste to nikdy neřekl přede mnou. Vědomě. Zdá se, že nedokážete pochopit, že někdy prostě musíte říct lidem pravdu a požádat je, aby udělali, co po nich chcete, místo abyste se je do toho snažil vmanipulovat.“

„Chceš říct, že bychom měli Enderovi říct, že hra je skutečná?“

„Ne! Zešílel jste? Jestli je tak rozrušený, když to ví pouze nevědomky, co by se asi stalo, kdyby *věděl*, že to ví? Sesypal by se.“

„Ale ty se nesesypeš, že? Tak to je? Té další bitvě bys měl velet ty?“

„Vy to pořád nechápete, plukovníku. Já se nesesypu, protože to není moje bitva. Pomáhám. Jsem volný. Protože je to Enderova hra.“

Fazolkův simulátor ožil.

„Je čas,“ řekl Graff. „Zlom vaz.“

„Plukovníku Graffe, může se stát, že Ender začne stávkovat znovu. Klidně to může zabalit. Může to vzdát. Může si říct: je to jenom hra a já už toho mám tak akorát dost, je mi jedno, co se mnou udělají, já jsem skončil. Je krok od toho, aby to udělal. Až bude mít pocit, že je to absolutně nefér a úplně zbytečné.“

„Co když jsem mu slíbil, že je to naposledy?“

Fazolek si nasadil sluchátka s mikrofonem. „Byla by to pravda?“ zeptal se.

Graff přikývl.

„I když… myslím, že by to takový rozdíl nebyl. Kromě toho, teď je Mazerovým studentem, ne?“

„Asi ano. Mazer mluvil o tom, že mu řekne, že to je závěrečná zkouška.“

„Tak Enderovým učitelem je teď Mazer,“ uvažoval Fazolek. „A vám jsem zůstal já. Ten, kterého jste nechtěl.“

Graff znovu zrudl. „Je to pravda,“ přiznal. „Protože se zdá, že víš všechno. Nechtěl jsem tě.“

Přestože to Fazolek již věděl, i tak ho ta slova bolela.

„Jenže jsem se zmýlil, Fazolku," pokračoval Graff. Položil Fazolkovi ruku na rameno a odešel.

Fazolek se přihlásil. Byl z velitelů eskader poslední.

„Jste tam?" promluvil Ender do mikrofonu.

„Jsme tu všichni," řekl Fazolek. „Dneska je trochu pozdě na cvičení, nemyslíš?"

„Promiňte," odpověděl Ender. „Zaspal jsem."

Rozesmáli se. Kromě Fazolka.

Ender s nimi prošel několik zahřívacích manévrů, aby se připravili na bitvu. A pak nastal čas. Displej zprůhledněl.

Fazolek čekal a cítil, jak se mu žaludek svírá úzkostí.

Na displeji se objevil nepřítel.

Jejich flotila byla rozvinuta kolem planety, která se vznášela uprostřed obrazovky. V blízkosti planety absolvovali už několik bitev, ale dosud byla planeta vždy na okraji obrazovky - nepřátelská flotila se snažila odlákat je od planety.

Tentokrát se žádné manévry nekonaly. Obrazovka ukazovala nejneuvěřitelnější roj nepřátelských lodí, jaký si bylo možno představit. Tisíce a tisíce lodí, které si stále udržovaly určitý odstup, se pohybovaly po nahodilých, nepředvídatelných, proplétajících se drahách a dohromady tvořily kolem planety roj smrti.

Tohle je rodná planeta, pomyslel si Fazolek. Málem to řekl nahlas, ale včas se zarazil. Je to *simulace* termiťanské obrany jejich rodné planety.

Měli několik generací na to, aby se na náš přílet připravili. Všechny předchozí bitvy nebyly nic. Tihle termiťané mohou ztratit sebevíc jednotlivých vojáků a je jim to jedno. Jediné, na čem záleží, je královna. Jako ta, kterou zabil Mazer Rackham při druhé invazi. A v žádné z těchto bitev královnu neriskovali.

Až doteď.

Proto se rojí. Tady mají královnu.

Kde?

Na povrchu planety, blesklo mu hlavou. Jde jim o to, aby nám zabránili proniknout k povrchu planety.

Takže přesně tam se potřebujeme dostat. Dr. Modul potřebuje hmotu. Planety hmotu mají. Docela jednoduché.

Až na to, že tento nepočetný svaz lidských lodí neměl šanci probít se tím rojem a přiblížit se k planetě dostatečně, aby se Dr. Modul

dal použít. Neboť jestliže se z dějin dalo vyvodit nějaké poučení, znělo následovně: Někdy je protivník nepřekonatelně silný, a potom jediná rozumná taktika je ustoupit a zachránit své síly, aby mohly bojovat jindy.

V této válce však nebude jindy. Na ústup nebyla naděje. Rozhodnutí, které prohrálo tuto bitvu a tedy tuto válku, padlo před dvěma generacemi, když tyto lodě odstartovaly a od počátku jich byl neadekvátní počet. Velitelé, kteří tuto flotilu uvedli do pohybu, možná ani nevěděli, že toto je rodná planeta termiťanů. Nebyla to ničí chyba. Jednoduše neměli dost sil ani na to, aby narušili nepřátelskou obranu. Nebylo podstatné, jak je Ender geniální. Když máš jenom jednoho chlapíka s rýčem, nemůžeš postavit hráz, která zastaví moře.

Žádný ústup, žádná šance na vítězství, žádný prostor pro získání času nebo manévrování, žádný důvod, aby nepřítel dělal něco jiného než pokračoval v tom, co už začal dělat.

Lidská flotila měla jen dvacet kosmoletů, z nichž každý nesl čtyři křižníky. A byly to ty nejstarší typy, pomalé jako šneci ve srovnání s některými křižníky, které měli v předchozích bitvách. Bylo to logické - domovská planeta termiťanů byla pravděpodobně nejdál, takže flotila, která tam nyní dorazila, musela odstartovat před všemi ostatními. Dřív, než lepší křižníky přišly do výroby.

Osmdesát křižníků. Proti pěti, možná deseti tisícům nepřátelských lodí. Přesný počet se nedal stanovit. Fazolek si všiml, že displej ztrácí přehled o jednotlivých lodích nepřítele, že se celkový počet neustále mění. Bylo jich tolik, že na to systém nestačil. Rozsvěcely se a zhasínaly jako světlušky.

Uplynula dlouhá doba - mnoho sekund, možná minuta. Tou dobou už je Ender obvykle měl všechny v pozicích, připravené k akci. Ale zatím od něho nepřicházelo nic než ticho.

Na Fazolkově pultu se rozsvítilo světlo. Věděl, co to znamená. Stačilo, aby stiskl jediné tlačítko, a řízení bitvy by patřilo jemu. Nabízeli mu to, protože si mysleli, že Ender zkolaboval.

Ender nezkolaboval. Neztratil hlavu. Jednoduše pochopil situaci, přesně jako jsem ji pochopil já. *Není* žádná strategie. Jenže on nechápe, že je to prostě válečný osud, katastrofa, která se nedá odvrátit. On vidí zkoušku, kterou mu připravili učitelé, Mazer Rackham; zkoušku, která je tak trapně nespravedlivá, že jediný rozumný postup je odmítnout se jí zúčastnit.

Zakládali si na tom, jak jsou mazaní, když mu celou dobu zatajují pravdu. Jenže teď se to obrátí proti nim. Kdyby Ender pochopil, že to není hra, že skutečná válka dospěla až do tohoto okamžiku, možná by se pokusil o něco zoufalého, nebo by při své genialitě dokonce objevil řešení problému, který podle Fazolka žádné řešení neměl. Jenže Ender realitu nechápal, a tak to pro něho bylo jako tenkrát v bitevní místnosti, proti dvěma armádám, když přenechal velení Fazolkovi a vlastně tím odmítl hrát.

Fazolka se na okamžik zmocnilo pokušení vykřiknout pravdu. Není to hra, je to doopravdy, tohle je poslední bitva, nakonec jsme tuto válku prohráli! Jenže co by tím získal kromě toho, že by všechny zpanikařil?

Přesto i pouhá myšlenka, že by knoflík stiskl a ujal se velení sám, byla absurdní. Ender se nezhroutil, ani neselhal. Ta bitva se nedala vyhrát: nemělo k ní vůbec dojít. Životy posádek těch lodí neměly být promarněny v tak beznadějném útoku lehké kavalerie. Já nejsem generál Burnside u Fredericksburgu. Já své lidi neposílám na hloupou, zbytečnou, nesmyslnou smrt.

Kdybych měl plán, převzal bych velení. Ale já plán nemám. Takže děj se co děj, je to Enderova hra, ne moje.

A měl ještě jeden důvod, proč to na sebe nevzít.

Fazolek si vzpomněl, jak stál nad povaleným tyranem, který byl příliš nebezpečný, než aby se dal zkrotit, a říkal Poke: Zabij ho teď, zabij ho.

Měl jsem pravdu. A teď je znovu ta chvíle, kdy tyran musí být zabit. Nevím sice, jak to udělat, ale tuto válku *nesmíme* prohrát. Nevím, jak ji vyhrát, ale nejsem Bůh, nevidím všechno. A možná řešení nevidí ani Ender, ale pokud je někdo může najít, pokud to někdo může dokázat, je to on.

Třeba to není beznadějné. Třeba existuje způsob, jak se dostat k povrchu planety a zlikvidovat termiťany v celém vesmíru. Teď je vhodná chvíle pro zázrak. Pro Endera udělají ostatní maximum. Kdybych to vzal na sebe já, byli by tak rozrušení, tak nesoustředění, že i kdybych vymyslel plán, který by měl jakous takous naději, nikdy by se nezdařil, protože by do toho nedali srdce.

Ender se o to musel pokusit. Když to neudělá, zemřeme všichni. Protože i kdyby proti nám nechtěli poslat další flotilu, teď už ji budou muset poslat. Protože dosud jsme v každé bitvě jejich flotily

porazili. Když nezvítězíme v této bitvě, a definitivně, když jim nevezmeme možnost vést proti nám válku, oni se vrátí. A tentokrát sami přijdou na to, jak vyrobit vlastního Dr. Modula.

My máme jen jednu planetu. Máme pouze jednu naději.

Udělej to, Endere.

Fazolkovi probleskla hlavou slova, která Ender řekl v první den výcviku s armádou Draků: 'Nezapomeňte, nepřátelská brána je dole.'

V poslední bitvě armády Draků, když nebyla naděje, Ender tuto strategii použil a poslal Fazolkovu jednotku, aby se přilbami přitiskla k podlaze kolem brány a zvítězila. Škoda, že tady se takový uskok použít nedal.

Použít Dr. Modula proti povrchu planety a celou ji rozprášit by nejspíš stačilo. Háček byl v tom, že odsud se tam dostat nemohli.

Byl čas to vzdát. Přestat hrát a říct jim, aby neposílali děti dělat práci dospělých. Je to beznadějné. Skončili jsme.

„Nezapomeň," řekl ironicky Fazolek, „nepřátelská brána je dole."

Fly Molo, Hot Soup, Vlád, Dumper a Divoký Tom se smutně zasmáli. Byli v armádě Draků. Pamatovali si, jak byla ta slova použita.

Ale zdálo se, že Ender vtip nepochopil. Zdálo se, že Ender nepochopil, že neexistuje způsob, jak dopravit Dr. Modula na povrch planety.

Místo toho uslyšeli v uších jeho hlas, jak vydává rozkazy. Vytvořil z nich sevřenou formaci, válce uvnitř válců.

Nedělej to! chtěl vykřiknout Fazolek. V těch lodích jsou opravdoví lidé, a jestli je pošleš dovnitř, zahynou, bude to oběť bez naděje na vítězství.

Ale udržel jazyk za zuby, protože v hloubi duše, v nejodlehlejším koutě srdce, stále přechovával naději, že by Ender mohl dokázat, co se dokázat nedá. A dokud taková naděje existovala, životy těch lidí byly obětovatelné, neboť se tak sami rozhodli, když tuto misi nastoupili.

Ender je uvedl do pohybu, uskakoval s nimi proměnlivou formací nepřátelského roje hned sem, hned tam.

Nepřítel musí poznat, o co nám jde, pomyslel si Fazolek. Určitě vidí, jak se každým třetím nebo čtvrtým pohybem víc a víc přibližujeme k planetě.

Nepřítel je mohl v kterémkoli okamžiku rychle zničit, kdyby zkoncentroval své síly. Tak proč to neudělal?

Fazolka napadla jedna možnost. Termiťané se báli soustředit své síly v blízkosti Enderovy sevřené formace, protože jakmile by své lodě stáhli tak blízko k sobě, Ender by proti nim mohl použít Dr. Modula.

A potom přišel na jiné vysvětlení. Co když bylo termiťanských lodí jednoduše příliš mnoho? Co když královna nebo královny musely věnovat veškerou pozornost, veškerou psychickou sílu pouze na to, aby se deset tisíc lodí rojilo prostorem, aniž by se dostaly příliš blízko k sobě?

Termiťanská královna na rozdíl od Endera nemohla přenechat řízení svých lodí podřízeným. *Neměla* žádné podřízené. Jednotliví termiťané byli jako její ruce a nohy. Teď měla stovky rukou a nohou, možná tisíce, a mávala všemi najednou.

Proto nereagovala inteligentně. Měla příliš početné síly. Proto nepodnikala manévry, které se nabízely, nenastražovala léčky, nebránila Enderovi v tom, aby se každou otočkou, každým uskokem, každým přesunem dostával blíž k planetě.

Manévry, které termiťané prováděli, dokonce byly až směšně chybné, neboť zatímco Ender pronikal čím dál hlouběji do gravitačního pole planety, termiťané ze svých sil formovali silnou hradbu za Enderovým seskupením.

Odřezávají nám ústup!

Fazolek okamžitě pochopil třetí a nejvýznamnější důvod pro to, co se dělo. Termiťané vyvodili z předchozích bitev nesprávné poučení. Dosud se Enderova strategie vždy snažila zabezpečit přežití co největšího počtu lidských lodí. Vždycky si ponechával ústupovou cestu. Termiťané se svou obrovskou početní převahou konečně mohli zajistit, že lidské síly neuniknou.

Na začátku této bitvy se nedalo předpokládat, že termiťané takovou chybu udělají. Přesto slavná dějinná vítězství vyplynula stejně často z chyb poražené armády, jako z geniální taktiky vítězů. Termiťané konečně pochopili, že my lidé si vážíme každého jednotlivého života. My své síly nezahazujeme, neboť každý voják je královnou jednočlenného úlu. Ale dospěli k tomuto poznání v pravý čas, aby se šeredně zmýlili - my lidé totiž mrháme životy, když jde o dost velkou věc. Vrháme se na granát, abychom zachránili své kamarády v jámě. Vyskakujeme ze zákopů, útočíme na zakopaného nepřítele a umíráme jako červi pod letlampou. Připevňujeme si bomby na tělo a ne-

cháváme se roztrhat uprostřed nepřátel. Když jde o dost velkou věc, jsme šílení.

Oni nevěří, že Dr. Modula použijeme, protože bychom při tom museli zničit vlastní lodě. Od okamžiku, kdy Ender začal vydávat rozkazy, bylo všem jasné, že je to sebevražedná mise. Tyto lodě nebyly konstruovány pro vstup do atmosféry. A přesto musely právě to udělat, aby se dostaly dost blízko k planetě pro spuštění Dr. Modula.

Vnořit se do gravitačního pole a aktivovat zbraň těsně předtím, než loď shoří. A pokud se to podaří, pokud ta síla, která je v té strašlivé zbrani skryta, planetu rozmetá, řetězová reakce se přenese i do vesmíru a stráví všechny lodě, které snad náhodou přežijí.

Ať to dopadne jakkoli, tuto bitvu žádní lidé nepřežijí.

Nikdy nás neviděli provést takový manévr. Nerozumějí tomu, lidé se přece vždy budou chovat tak, aby si zachránili život - s výjimkou situací, kdy to neplatí.

Termiťané měli zažité, že individuální bytosti se neobětují. Jakmile pochopili naši individualitu, sémě jejich porážky bylo zaseto.

Bylo možné, že Ender při svém studiu termiťanů, za léta výcviku, kdy jimi byl doslova posedlý, nějakým způsobem přišel na to, že se takových osudových chyb dopustí?

Já jsem na to nepřišel. Já bych takovou strategii nezvolil. Já jsem žádnou strategii *neměl*. Ender byl jediný velitel, který mohl zjistit, vytušit nebo nevědomky doufat, že když své síly vrhne do bezhlavého útoku, nepřítel zaváhá, zavrávorá, položí se, selže.

Ale věděl to vůbec? Co když došel stejně jako já k závěru, že tato bitva se nedá vyhrát? A rozhodl se, že ji hrát nebude, že vstoupí do stávky, že s tím skončí? A pak ho moje kousavá slova „nepřátelská brána je dole“ vyprovokovala k marnému, zbytečnému gestu zoufalství, v němž poslal své lodě do jisté záhuby, protože nevěděl, že to jsou opravdové lodě s opravdovými posádkami na palubě, že je posílá na smrt? Co když ho chyby nepřítele překvapily stejně jako mne? Co když je naše vítězství dílem náhody?

Ne. I kdyby Endera vyprovokovala k činu moje slova, on to byl, kdo zvolil tuto formaci, tyto předstírané útoky a úhybné manévry, tuto klikatou cestu. Ender byl ten, jehož předchozí vítězství přesvědčila nepřítele, aby nás bral jako určitého tvora, když ve skutečnosti jsme něco úplně jiného. Celou tu dobu předstíral, že lidé jsou racio-

nální bytosti, i když jsme ve skutečnosti ty nejstrašlivější zrůdy, jaké si tito nebozí mimozemšťané mohli v nejtěžších snech vymyslet. Nemohli znát příběh o slepém Samsonovi, který si na hlavu strhl chrám, aby zahubil své nepřátele.

Na těchto lodích, uvažoval Fazolek, jsou jednotliví lidé, kteří se vzdali domovů a rodin, světa, kde se narodili, aby překonali velký kus vesmíru a svedli válku se strašlivým nepřítelem. V jistém okamžiku musejí pochopit, že Enderova strategie vyžaduje, aby všichni zemřeli. Možná už se tak stalo. A přesto plní a budou nadále plnit rozkazy, které dostávají. Jako ve slavném útoku lehké kavalerie, tito vojáci se vzdávají životů s vírou, že jejich velitelé je využívají pro dobrou věc. Zatímco my si tady pohodlně sedíme v simulátorových sálech a hrajeme složitou počítačovou hru, oni poslouchají a umírají, aby celé lidstvo mohlo žít.

A přesto my, kteří jim velíme, děti u těchto složitých hracích strojů, nemáme o jejich odvaze a o jejich oběti ani ponětí. Nemůžeme jim vzdát poctu, kterou si zaslouží, protože ani nevíme, že existují.

Kromě mne.

V tom okamžiku si Fazolek vybavil oblíbenou biblickou pasáž sestry Carlotty. Možná pro ni tolik znamenala proto, že neměla děti. Vyprávěla Fazolkovi o Abšalómově vzpouře proti otci, králi Davidovi. Abšalóm byl v bitvě zabit. Když tuto zprávu doručili Davidovi, znamenalo to vítězství, znamenalo to, že další jeho vojáci nebudou umírat. Jeho trůn byl v bezpečí. Jeho život byl v bezpečí. Ale on neměl myšlenky na nic jiného než na svého syna, svého milovaného syna, svého mrtvého chlapce.

Fazolek sklonil hlavu, aby jeho hlas slyšely pouze posádky, kterým velel. A potom, pouze na dobu, kdy mluvil, stiskl blokovací přepínač, který jeho hlas přenesl do uší všech mužů na lodích vzdálené flotily. Fazolek netušil, jak jim jeho hlas bude znít; uslyší jeho dětský hlas, nebo se zvuky deformují, takže ho uslyší jako dospělého, nebo třeba jako nějaký kovový, strojový hlas? Na tom nezáleželo. V nějaké podobě posádky té vzdálené flotily jeho hlas uslyší, přenášený rychleji než světlo, bůh ví jak.

„Můj synu Abšalóme,“ pronášel tiše Fazolek, poprvé zažívající muka, jaká mohou taková slova muži odtrhnout od úst. „Můj synu Abšalóme, synu můj. Kéž bych byl umřel místo tebe, Abšalóme, synu můj. Synové moji!“

Trochu si to upravil, ale Bůh by tomu rozuměl. A kdyby ne, tak sestra Carlotta by rozuměla.

Teď, blesklo mu hlavou. Udělej to, Endere. Blíž už se bez prozrazení nedostaneš. Začínají si uvědomovat hrozící nebezpečí. Soustřeďují síly. Rozstřílejí nás, než stačíme odpálit zbraně -

„Tak, všichni kromě Petřiny eskadry," ozval se Ender. „Přímo dolů, co nejrychleji. Odpalte Dr. Modula proti planetě. Čekejte do posledního možného okamžiku. Petro, podle možností je kryj."

Velitelé eskader včetně Fazolka zopakovali Enderovy povely svým svazům. A pak už se nedalo dělat nic, než se dívat. Každá loď v tom byla sama.

Nepřítel již pochopil, co se děje, a vrhl se do útoku, aby lidi, kteří se řítili střemhlav na planetu, zničil. Valící se lodě termiťanské flotily sestřelovaly jeden křižník za druhým. Jen několika pozemským křižníkům se podařilo přežít dost dlouho, aby vstoupily do atmosféry.

Vydržte, říkal si Fazolek. Vydržte co nejdéle.

Lodě, které odhození uspěchaly, se dívaly, jak Dr. Modul shořel v atmosféře dřív, než se stačil aktivovat. Několik lodí shořelo, aniž zbraň vypustily.

Zbývaly dvě lodě. Jedna byla ve Fazolkově eskadře.

„Neodhazujte to," řekl Fazolek do mikrofonu, s hlavou sklopenou. „Odpalte to uvnitř lodě. Bůh s vámi."

Fazolek neměl možnost se dozvědět, zda to udělala jeho loď nebo ta druhá. Věděl jen, že obě lodě zmizely z displeje, aniž by zbraň odhodily. A pak povrch planety začal bublat. Najednou vyšlehla obrovská erupce vstříc posledním lidským křižníkům, Petřiným lodím, na nichž možná byli a možná nebyli nějací lidé naživu, aby viděli, jak se na ně řítí smrt. Aby viděli, jak se blíží jejich vítězství.

Simulátor s okázalými efekty ukázal, jak explodující planeta sežvýkala všechny nepřátelské lodě, strávila je v řetězové reakci. Ale dlouho předtím, než výbuch pohltil poslední loď, veškeré manévrování ustalo. Letěly pouze setrvačností, mrtvé. Jako mrtvé lodě termiťanů na videozáznamech z druhé invaze. Královny úlu zahynuly na povrchu planety. Zničení zbývajících lodí byla pouhá formalita. Termiťané už byli mrtví.

Když Fazolek vyšel do tunelu, ostatní děti tam už byly. Navzájem si blahopřály, komentovaly, jak úžasný byl efekt exploze a uvažovaly, zda by se něco takového mohlo skutečně stát.

„Ano," přidal se Fazolek. „Mohlo."

„Jako to můžeš vědět," ptal se se smíchem Fly Molo.

„Jasně že vím, že by se to mohlo stát," prohlásil Fazolek. „Už se to stalo."

Nechápavě se na něho podívali. Kdy se to stalo? Já jsem o něčem takovém nikdy neslyšel. Kde by tu zbraň mohli vyzkoušet na planetě? Už vím, odbouchli Neptun!

„Stalo se to právě teď," řekl Fazolek. „Stalo se to na rodné planetě termiťanů. Rozprášili jsme ji. Jsou všichni mrtví."

Konečně jim začalo docházet, že mluví vážně. Zasypali ho námitkami. Řekl jim o komunikačním zařízení, které funguje nadsvětelnou rychlostí. Nevěřili mu.

Potom se do hovoru zapojil další hlas. „Říká se tomu hláska."

Když zvedli hlavy, spatřili opodál v tunelu stát plukovníka Graffa.

Mluví Fazolek pravdu? Byla to skutečná bitva?

„Všechny byly skutečné," prohlásil Fazolek. „Všechny takzvané testy. Skutečné bitvy. Skutečná vítězství. Je to tak, plukovníku Graffe? Celou dobu jsme vedli skutečnou válku."

„Už je po ní," řekl Graff. „Lidstvo bude žít. Termiťané ne."

Konečně uvěřili a zatočila se jim z toho hlava. Je po všem. Zvítězili jsme. Necvičili jsme se, byli jsme skuteční velitelé.

A pak se konečně rozhostilo ticho.

„Jsou mrtví *všichni*?" zeptala se Petra.

Fazolek přikývl.

Znovu obrátili oči k Graffovi. „Máme zprávy. Na všech ostatních planetách ustaly veškeré projevy života. Zřejmě shromáždili své královny na rodné planetě. Když zemřou královny, zemřou termiťané. Nepřítel už neexistuje."

Petra se rozplakala, opřená o zeď. Fazolek se jí chtěl dotknout, ale byl u ní Dink. Dink byl přítel, který ji držel a utěšoval.

Vrátili se do svých pokojů, někteří střízlivě, někteří s jásotem. Petra nebyla jediná, kdo plakal. Ale nikdo nemohl říci jistě, zda to byly slzy bolesti nebo úlevy.

Pouze Fazolek se do svého pokoje nevrátil, možná proto, že byl jediný, kdo nebyl překvapen. Zůstal v tunelu s Graffem.

„Jak to nese Ender?“

„Těžce,“ odvětil Graff. „Měli jsme mu to říct opatrněji, ale nedalo se to zadržet. V okamžiku vítězství.“

„Vyšlo vám všechno, na co jste vsadil,“ prohodil Fazolek.

„Já vím, co se stalo, Fazolku. Proč jsi mu nechal velení? Jak jsi věděl, že vymyslí plán?“

„Nevěděl jsem to. Věděl jsem jenom, že já vůbec žádný plán nemám.“

„Ale vždyť jsi řekl - 'nepřátelská brána je dole'. To byl plán, který Ender použil.“

„To nebyl plán,“ přiznal Fazolek. „Možná ho to pobídlo, aby nějaký vymyslel. Ale udělal to on. Byl to Ender. Vsadil jste na toho správného.“

Graff se na Fazolka mlčky zadíval, potom mu položil ruku na hlavu a trochu mu rozcuchal vlasy. „Já myslím, že jste se přetáhli přes cílovou čáru navzájem.“

„Záleží na tom?“ zeptal se Fazolek. „Stejně to skončilo. Stejně jako dočasná jednota lidstva.“

„Ano,“ přikývl Graff. Odtáhl ruku a pročísl si vlasy. „Já jsem té tvé analýze uvěřil. Pokusil jsem se varovat. Jestli se Stratég podle mé rady zařídil, Polemarchovy lidi tady na Erótu a v celé flotile už uvězňují.“

„Proběhne to klidně?“

„Uvidíme,“ odvětil Graff.

Z nějakého vzdáleného tunelu k nim dolehla střelba.

„Asi ne,“ konstatoval Fazolek.

Zaslechli dusot běžících mužů, udržujících krok. A vzápětí je zahlédli; jednotka čítala tucet ozbrojených vojáků námořní pěchoty.

Fazolek a Graff se dívali, jak se blíží. „Přátelé nebo nepřátelé?“

„Všichni mají stejné uniformy,“ řekl Graff. „Ty jsi to přivolal, Fazolku. Za těmi dveřmi -“ pokynul ke dveřím do ložnice dětí - „jsou děti, které představují válečnou kořist. Jako velitelé armád na Zemi jsou nadějí na vítězství. Vy jste ta naděje.“

Vojáci se před Graffem zastavili. „Přišli jsme ochránit děti,“ hlásil velitel.

„Před čím?“

„Zdá se, že Polemarchovi lidé kladou odpor zatčení, pane," odpověděl voják. „Stratég vydal rozkaz, aby tyto děti byly ochráněny za každou cenu."

Graffovi se viditelné ulevilo, když zjistil, na čí straně vojáci jsou. „Tamhle v tom pokoji je děvče. Mohli byste je prozatím shromáždit všechny do těch dvou pokojů."

„To je ten, který to udělal?" zeptal se voják a ukázal při tom na Fazolka.

„Patří k nim."

„Udělal to Ender Wiggin," řekl Fazolek. „Ender byl náš velitel."

„Je v některém z těch pokojů?" otázal se voják.

„Je s Mazerem Rackhamem," odvětil Graff. „A tenhle zůstává se mnou."

Voják zasalutoval. Začal svým mužům přidělovat předsunutá postavení v chodbě. Ke každým dveřím se postavila pouze jednočlenná stráž, která měla zabránit tomu, aby děti odešly a někde se v té vřavě ztratily. Fazolek cupital za Graffem, jenž se energickým krokem vydal tunelem pryč, za posledního strážného.

„Jestli to Stratég udělal dobře, hlásky jsou již zajištěné. Nevím jak ty, ale já chci být tam, kam přicházejí zprávy. A odkud odcházejí."

„Je ruština těžký jazyk?" zeptal se Fazolek.

„To je u tebe humor?" odvětil Graff.

„Byla to obyčejné otázka."

„Fazolku, jsi skvělý kluk, ale drž hubu. Jasné?"

Fazolek se zasmál. „Jasné."

„Nebude ti vadit, když ti budu dál říkat Fazolku?"

„Jmenuju se tak."

„Měl by ses jmenovat Julian Delphiki. Kdybys měl rodný list, stálo by na něm toto jméno."

„Chcete říct, že to byla pravda?"

„Myslíš, že bych v něčem takovém lhal?"

Potom si uvědomili absurditu toho, co právě řekl, a rozesmáli se. A smáli se tak dlouho, že se usmívali i ve chvíli, kdy míjeli vyčleněnou jednotku námořní pěchoty, která střežila vstup do hláskového komplexu.

„Myslíte, že někdo bude stát o moje vojenské rady?“ zeptal se Fazolek. „Protože já se do té války zapojím, i kdybych si měl připočítat roky a dát se k mariňákům.“

KAPITOLA 24

NÁVRAT

„Myslel jsem, že vás to bude zajímat. Špatné zprávy.“

„O ty není nouze, dokonce ani při vítězství.“

„Když vyšlo najevo, že MOL ovládla Bitevní školu a posílá děti domů pod ochranu MF, Nová varšavská smlouva si dala trochu práce s pátráním a zjistila, že jednoho studenta z Bitevní školy pod kontrolou nemáme. Achilla.“

„Ale ten tam byl jenom pár dní.“

„Našimi testy prošel. Dostal se tam. Byl jediný, koho mohli získat.“

„A oni ho vážně získali?“

„Veškerá bezpečnostní opatření směřovala k udržení chovanců uvnitř. Tři mrtví strážní, chovanci vypuštěni mezi obyvatelstvo. Všechny se podařilo dostat zpátky, s výjimkou toho jednoho.“

„Takže je na svobodě.“

„No, tak bych to nenazval. Chtějí ho využít.“

„Vědí, co je zač?“

„Ne. Jeho materiály byly zapečetěny. Je to mladík. Nešli si pro jeho složku.“

„Však oni na to přijdou. Ani v Moskvě nemají rádi masové vrahy.“

„Není snadné ho odhalit. Kolik lidí zemřelo, než jsme ho začali podezřívat?“

„Válka prozatím skončila.“

„A začalo strkání o nejlepší pozici pro další válku.“

„V té době už s trochou štěstí budu mrtvá, plukovníku Graffe.“

„Vlastně už nejsem plukovník, sestro Carlotto.“

„Oni vás vážně chtějí postavit před vojenský soud?“

„Vyšetřování, nic víc. Výslechy.“

„Nechápu, proč potřebují najít obětního beránka, když jsme vyhráli.“

„To bude dobré. Slunce dál svítí na planetu Zemi.“

„Ale na *jejich* smutný svět už nezasvítí nikdy.“

„Je váš Bůh také jejich Bohem, sestro Carlotto? Vzal je do nebe?“

„To není *můj* Bůh, pane Graffe. Ale jsem jeho dítě, stejně jako vy. Nevím, jestli v termiťanech také vidí své děti, když se na ně podívá.“

„Děti. Sestro Carlotto, udělal jsem jim hroznou věc.“

„Dal jste jim svět, kam se mohou vrátit domů.“

„Všem kromě jednoho.“

Trvalo několik dní, než byli Polemarchovi lidé přemoženi, ale nakonec se štáb flotily dostal plně pod velení Stratéga a neodlétla jediná loď, na níž by veleli vzbouřenci. Triumf. Součástí příměří byla Hegemonova rezignace, která však pouze formálně stvrdila stav, jenž se mezitím stal realitou.

Fazolek zůstal po dobu bojů s Graffem. Četli každou doručenou zprávu, poslouchali každé hlášení o tom, co se děje jinde ve flotile a dole na Zemi. Probírali vývoj situace, snažili se číst mezi řádky, v mezích možností interpretovali, co se dělo. Pro Fazolka byla válka s termiťany již minulostí. Teď bylo důležité jen to, co se odehrávalo na Zemi. Když bylo podepsáno chatrné příměří, které dočasně ukončilo boje, Fazolek věděl, že nevydrží dlouho. Bude potřebný. Až se dostane na Zem, bude se moci připravit na svou roli. Enderova válka skončila. Ta další bude moje.

Zatímco Fazolek hltal zprávy, ostatní děti zůstávaly zavřené v pokojích, před nimiž stála stráž, a při výpadcích proudu v jejich části Eróta si odbyly svůj díl strachu ze tmy. Dvakrát došlo k útoku na tento úsek tunelů, ale nikdo nevěděl, zda se Rusové snaží dostat k dětem, nebo tuto oblast pouze náhodně sondují, hledají slabiny.

Ender byl střežen mnohem důkladněji, ale nevěděl o tom. Zcela vyčerpaný a možná neochotný nebo neschopný unést zrůdnost toho, co udělal, zůstal několik dní v bezvědomí.

Znovu přišel k sobě, teprve když boje ustaly.

Umožnili dětem, aby se spolu sešly, jejich izolace prozatím skončila. Společně se vypravily do pokoje, kde ležel pod ochranou a v péči lékařů Ender. Našly ho ve viditelně dobré náladě, schopného žertovat. Ale Fazolek si všiml hlubokého vyčerpání a smutku v Enderových očích, který se nedal přehlédnout. Draze za vítězství zaplatil, víc než kdokoli jiný.

Víc než já, pomyslel si Fazolek, přestože já jsem věděl, co dělám, a on se neprovinil špatným úmyslem. On se mučí a já jdu dál. Možná je to tím, že pro mě byla smrt Poke důležitější než smrt celého druhu, který jsem nikdy neviděl. Ji jsem znal - zůstala mi v srdci. Termiťany jsem nikdy neviděl. Jak bych pro ně mohl truchlit?

Ender může.

Zasypali Endera zprávami o tom, co se stalo, když spal, a potom mu Petra sáhla na čelo. „Jsi zdravý?“ zeptala se. „Vyděsils nás. Řekli nám, že jsi šílený, ale my jsme jim odpověděli, že šílení jsou oni.“

„Jsem šílený,“ přisvědčil Ender, „ale myslím, že jsem v pořádku.“

Vtipkovali dál, ale potom se Ender neubránil emocím a oni ho poprvé, co pamatovali, uviděli plakat. Fazolek stál náhodou vedle něho, takže když Ender rozpřáhl ruce, objal Fazolka a Petru. Dotek jeho ruky, objetí jeho paže, bylo to víc, než Fazolek dokázal snést. Rozplakal se také.

„Chyběli jste mi,“ řekl Ender, „tak strašně jsem vás chtěl vidět.“

„Neviděls na nás nic dobrého,“ odpověděla Petra. Neplakala. Políbila ho na tvář.

„Věděl jsem, že jste báječní,“ prohlásil Ender. „Ty, které jsem nejvíc potřeboval, jsem využil nejdřív. Špatně jsem to naplánoval.“

„Všichni už jsou v pořádku,“ ubezpečoval ho Dink. „Žádný z nás na tom nebyl tak špatně, aby ho pět dní strachu v zatemněných místnostech nedokázalo vyléčit.“

„Už tedy nemusím být velitelem, že ne?“ zeptal se Ender. „Já už nechci nikomu poroučet.“

Fazolek mu věřil. A věřil také tomu, že Ender už nikdy nebude velet v bitvě. Schopnosti, které ho vynesly na toto místo, měl asi stále. Ale ty nejdůležitější nemusel využívat k násilí. Jestli byl vesmír trochu laskavý, nebo alespoň spravedlivý, Ender už nebude muset nikdy nikomu sáhnout na život. Svou kvótu už určitě splnil.

„Nemusíš už poroučet nikomu,“ řekl Dink, „ale pořád jsi naším velitelem.“

Fazolek cítil, že je to pravda. Nenašel se mezi nimi nikdo, kdo nebude nosit Endera v srdci, bez ohledu na to, kam půjde a co bude dělat.

Fazolek jim nedokázal říct, že na Zemi obě strany požadovaly, aby jim byl válečný hrdina, mladý Ender Wiggin, jehož slavné vítěz-

ství uchvátilo představivost veřejnosti, svěřen do opatrování. Říkaly si, že ten, kdo ho bude mít, získá nejenom jeho vynikající vojenský mozek, ale také prospěch z veškeré publicity a obdivu, který ho obklopoval, jímž byla prodchnuta každá zmínka o jeho jménu.

Proto političtí vůdcové při vyjednávání příměří dospěli k jednoduchému kompromisu, který se přímo nabízel. Všechny děti z Bitevní školy budou repatriovány. S výjimkou Endera Wiggina.

Ender Wiggin se domů nevrátí. Ani jedna strana ho nebude moci využít. To byl ten kompromis.

A autorem tohoto návrhu byl Locke. Enderův bratr.

Když se o tom Fazolek dozvěděl, cítil, jak se v něm vaří krev, podobně jako tenkrát, když si myslel, že Petra zradila Endera. Bylo to špatné. Bylo to nesnesitelné.

Možná to Petr Wiggin udělal proto, aby Enderovi zabránil stát se pěšcem. Aby zůstal volný. Nebo to možná udělal proto, aby Ender nemohl svou slávu využít k tomu, že by začal sám hrát o politickou moc. Chránil Petr Wiggin bratra, nebo se zbavoval protivníka v boji o moc?

Jednou se s ním setkám a zjistím to, řekl si Fazolek. A jestli svého bratra zradil, zničím ho.

Když se Fazolek v Enderově pokoji rozplakal, plakal kvůli věci, o níž ostatní ještě nevěděli. Plakal proto, že tak jako se určitě nevrátí vojáci, kteří zemřeli v invazních lodích, nevrátí se domů z války ani Ender.

„Co teď budeme dělat?“ prolomil mlčení Alaj. „Válka s termiťany skončila, stejně jako válka dole na Zemi a taky tady. Co teď budeme dělat?“

„Jsme děti,“ prohlásila Petra. „Asi nás dají do školy. Je na to zákon. Každý musí do sedmnácti roků chodit do školy.“

Všichni se začali smát a smáli se, až jim znovu začaly téct slzy.

V dalších dnech se setkali ještě několikrát. Potom nastoupili do několika křižníků a torpédoborců a vydali se na zpáteční cestu k Zemi. Fazolek dobře věděl, proč letí v různých lodích. Tak se nikdo nebude ptát, proč na palubě není Ender. Jestli Ender už před odjezdem věděl, že se na Zemi nevrací, neřekl o tom nic.

Elena stěží ovládla radost, když zavolala sestra Carlotta a zeptala se jí, jestli budou za hodinu s manželem oba doma. „Vezu vám syna," oznámila.

Nikolaj. Nikolaj. Nikolaj. Elena si to jméno znovu a znovu zpívala v duchu i na rtech. Také její manžel Julian skoro tancoval, když pobíhal po domě a všechno připravoval. Nikolaj byl tak malý, když odešel. Teď bude o mnoho starší. Sotva ho poznají. Nepochopí, co má za sebou. Ale to nebylo důležité. Milovali ho. Znovu poznají, jaký je. Nepřipustí, aby se ztracené roky postavily do cesty létům budoucím.

„Už vidím auto!" vykřikl Julian.

Elena rychle sundala poklice z talířů, aby Nikolaj vstoupil do kuchyně prostoupené nejčerstvějšími, nejčistšími vůněmi jídel, která měl rád, když byl malý. Nevěděla, čím je krmili ve vesmíru, ale tak dobré to určitě nebylo.

Potom odběhla ke dveřím, postavila se vedle manžela a společně se dívali, jak sestra Carlotta vystupuje z předního sedadla.

Proč nejela vzadu s Nikolajem?

Co na tom. Zadní dveře se otevřely. Vystoupil z nich Nikolaj a narovnal své vytáhlé mladé tělo. Byl už tak vysoký! A přitom stále chlapec. Ještě v něm kousek dětství zůstal.

Poběž ke mně, synu!

Ale nerozběhl se k ní. Otočil se k rodičům zády.

Aha. Sahal pro něco na zadní sedadlo. Že by dárek?

Ne. Další chlapec.

Menší, ale se stejnou tváří jako Nikolaj. Na tak malé dítě možná příliš ustaraný, ale se stejnou otevřenou dobrosrdečností, jaká vždy patřila k Nikolajovi. Nikolaj měl na tváři tak široký úsměv, že ho nedokázal ovládnout. Ale ten malý se neusmíval. Vypadal nejistě. Váhavě.

„Julian," promluvil její manžel.

Proč říkal vlastní jméno?

„Náš druhý syn," pokračoval. „Všichni nezemřeli, Eleno. Jeden přežil."

Veškeré naděje na ty maličké již v srdci pohřbila. Téměř to bolelo, otevírat to ukryté místo. Bylo to tak silné, že zalapala po dechu.

„Nikolaj se s ním setkal v Bitevní škole," vysvětlil jí. „Řekl jsem sestře Carlottě, že kdybychom měli dalšího syna, chtěla jsi mu dát jméno Julian."

„Tys to věděl!"

„Odpusť mi, miláčku. Ale sestra Carlotta tenkrát nevěděla jistě, jestli je náš. Nebo že by někdy mohl zavítat domů. Nedokázal jsem ti říct, že je naděje, abych ti později zlomil srdce."

„Tak já mám dva syny," uklouzlo jí.

„Jestli ho chceš. Měl krušný život. Ale tady je cizí. Neumí řecky. Řekli mu, že sem jede jenom na návštěvu. Že z právního hlediska není naše dítě, spíš státní svěřenec. Nemusíme si ho brát domů, jestli nechceš, Eleno."

„Pst, ty hlupáčku," umlčela ho. Potom hlasitě zavolala na blížící se chlapce. „Tak moji dva synové se vrátili z války! Pojďte k mamince! Tolik se mi po vás stýskalo, a tolik let!"

Rozběhli se k ní a ona je oba sevřela v náručí. Eleniny slzy kanuly na oba a manželovy ruce našly hlavy obou chlapců.

Pak její manžel promluvil.

Elena ta slova poznala okamžitě, pocházela z evangelia svatého Lukáše. Ale protože tu pasáž znal v řečtině, ten maličký mu nerozuměl. Ale to nevadilo. Nikolaj začal překládat do jazykového standardu flotily a ten maličký slova téměř okamžitě poznal a řekl je správně, jak si je zapamatoval, když mu je před lety četla sestra Carlotta.

„Ale máme proč hodovat a veselit se, neboť tento tvůj syn byl mrtev a zase žije, ztratil se a je nalezen." Potom ten maličký propukl v pláč, přitiskl se k matce a políbil otcovu ruku.

„Vítej doma, bráško," prohodil Nikolaj. „Říkal jsem ti, že jsou fajn."

PODĚKOVÁNI

Jedna kniha byla obzvlášť užitečná při přípravě tohoto románu: Peter Paret (editor) - *Tvůrci moderní strategie: Od Machiavelliho po nukleární věk* (Princeton University Press, 1986). Všechny zařazené eseje nemají stejnou kvalitu, ale udělal jsem si z nich představu o tom, co by měla obsahovat knihovna Bitevní školy.

Na Rotterdam, město laskavých a pohostinných lidí, mám jen dobré vzpomínky. Lhostejnost k chudým, jak je popsána v této knize, by tam dnes nebyla možná, ale úkolem science fiction bývá ukazovat neskutečné noční můry.

Chtěl bych zvlášť poděkovat:

Erin a Phillipovi Absherovým, mimo jiné za nezvracení v raketoplánu, velikost splachovací nádržky a váhu víka;

Jane Bradyové, Lauře Morefieldové, Oliveru Withstandleymu, Mattu Toltonovi, Kathryn H. Kiddové, Kristině A. Cardové a ostatním, kteří si přečetli rukopis a přispěli svými návrhy a opravami. Některým nepříjemným rozporům mezi *Enderovou hrou* a touto knihou se tak podařilo předejít; ty, které zůstávají, nejsou chyby, ale jsou to jen důmyslné literární prostředky, které mají ukázat vjemové a paměťové rozdíly mezi dvěma popisy jedné události. Jak by řekli moji přátelé programátoři, nejsou chyby, jsou pouze funkce;

Tomu Dohertymu, svému vydavateli, Beth Meachamové, své redaktorce, a Barbaře Bovové, své agentce, za to, že tak kladně zareagovala na myšlenku této knihy, když jsem s ní nejdřív přišel jako se společným projektem a potom jsem zjistil, že ji chci napsat celou sám. A jestli si stále myslím, že Spratek byl pro tuto knihu lepší titul, neznamená to, že bych nesouhlasil s tím, že druhý titul, *Enderův stín*, je prodejnější;

svým asistentům Scottu Allenovi a Kathleen Bellamyové, kteří v některých okamžicích popírají gravitaci a konají jiné užitečné zázraky;

svému synovi Geoffovi, kterému sice už není pět let, jako když jsem psal román Enderova hra, ale stále je předobrazem Endera Wiggina.

Své ženě Kristině a dětem, které byly doma, když jsem tuto knihu psal: Emily, Charlie Benovi a Zině. Trpělivost, kterou mi projevovali, když jsem se potýkal s tím, abych k tomuto románu našel správný přístup, překonala pouze jejich trpělivost, když jsem jej konečně našel a příběhu jsem propadl. Když jsem přivedl Fazolka do milující rodiny, věděl jsem, jak by to mělo vypadat, protože to vidím každý den.

Orson Scott Card
ENDERŮV STÍN

Obálka Petr Bauer
Překlad Petr Kotrle
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová
Sazba provedena v LaTEXu
Vytiskla Tiskárna Havlíčkův Brod a.s.
Vydalo Nakladatelství Laser - books s.r.o.
Úslavská 2, Plzeň 301 49
tel+fax: 019-7246407
v edici laser jako 202. publikaci
Edice SF svazek 104.
Plzeň 2001, vydání 1.